ANDRZEJ LITWINIUK

TOM I

POLSKIE ZŁOTE NUMIZMATY NA AUKCJACH ŚWIATA

W LATACH 2000 – 2020

OD LUDWIKA WĘGIERSKIEGO DO JANA II KAZIMIERZA WAZY

W S T Ę P

„Historia Polski w monetach jest wybita”

Pierwszą złotą monetę w Rzeczpospolitej wybito najprawdopodobniej w1320 roku za panowania Władysława I Łokietka. Monetę, zwaną dukatem, władca wybił, zapewne, by uczcić swoją koronację. Tak wynika z opisu zamieszczonego przy jedynym znanym egzemplarzu przechowywanym w Muzeum Emeryka Hutten-Czapskiego w Krakowie. Złote monety zwane florenami zaczęto wybijać w mennicach węgierskich w okresie panowania Ludwika Węgierskiego. Są to pierwsze monety, które pojawiły się na aukcjach i od aukcji tych monet zaczyna się poniższy zbiór. Tak więc, od końca XIV wieku aż do czasów dzisiejszych, polskie złote monety o różnych nominałach i różnej wadze bite są do dziś.

Choć złote monety bito już 5 tys. lat temu, to dopiero w czasach rzymskich złota moneta stała się powszechnym środkiem płatniczym. Pierwszą rzymską monetą był „aureus”, którego wagę określali poszczególni cesarze. W rzeczywistości była to waga w granicach od 6.5 do 7.5 grama. Waga ta odpowiadać będzie w Rzeczpospolitej wadze dwuipółdukata. Jak ustaliły sejmiki piotrkowskie w latach 1493 i 1496 pierwszą złotą polską monetą w XV w. był floren, zwany także dukatem, dzielący się na 30 srebrnych groszy. Moneta ta nie posiadała ani daty wybicia, ani portretu władcy. Jaką wartość realną miał jeden floren, faktycznie nie wiemy. We florenach - dukatach ustalano jednak dochody z majątków ziemskich (folwarków), czy zobowiązania wobec władcy. Podstawową monetą w Polsce królewskiej były drobne monety srebrne pod różnymi nazwami. Za Jagiellonów były to półgrosze, grosze i denary o małej zawartości srebra i one właśnie były właściwymi monetami, które znajdowały się w powszechnym obiegu, ale nie o tym stanowi ten zbiór. Zgodnie z prawem Kopernika-Greshama mówiącym, że pieniądz gorszy wypiera pieniądz lepszy, monety złote stały się szybko środkiem gromadzenia skarbu.

Od czasów Zygmunta Starego zaczęto wybijać monety z wizerunkiem króla i datą. Pierwszą taką monetą był srebrny półgrosz z portretem Zygmunta Starego i datą 1507. Wiele złotych monet były to monety okolicznościowe, jak donatywy miejskie (darowizny) bite w Gdańsku i Toruniu. Są to wyjątkowe monety, bite w tych miastach i przekazywane dla polskiego władcy i ludzi z jego świty, a wybite z przeróżnych okazji (np. wizyta króla w mieście) lub ważnych wydarzeń historycznych. Monetami obdarowywano ważnych dostojników, rajców miejskich, a nawet papieża. Gdańsk regulował nimi zobowiązania wobec króla za przyznane miastu przywileje.

Powyższy katalog polskich złotych monet nie jest katalogiem sensu stricto wszystkich polskich złotych monet, a jedynie tych monet, które pojawiły się na aukcjach świata na obu kontynentach. Wszystkie katalogi polskich monet systematyzują je w pewnym porządku chronologicznym, zgodnie z „dzianiem się” naszej historii.

Dlaczego uważam, że nasza historia w monetach jest wybita?

Otóż, jeżeli chcemy poznać najważniejsze nasze wydarzenia historyczne, wystarczy zapoznać się z okresami panowania poszczególnych władców, opisami na monetach, a w wielu wypadkach, jakie wydarzenie stało się przyczynkiem wybicia tej monety. Wszystkie wizerunki monet są mocno powiększone, by łatwiej można było przyjrzeć się kunsztowi starodawnych rytowników i mincerzy, którzy, sporządzając stemple monet, odwzorowywali niesamowitą ilość szczegółów z ubiorów królewskich wraz z insygniami i całą heraldyką stosowaną w danym okresie.

Weźmy dla przykładu monetę oznaczoną jako H.1 poz. 1. z epoki Jana II Kazimierza Wazy nazwaną: „Półportugał – odbitka talara w złocie wagi 5 dukatów 1652 r.”

Nie jest ważna w tym momencie nazwa i parametry monety, przyjrzyjmy się opisom widniejącym na awersie i rewersie tej monety.

Na awersie widzimy popiersie króla w koronie i w zbroi folgowowej zdobionej na ramieniu głową lwa, popiersie otacza łańcuch z zawieszonym Orderem Złotego Runa a wkoło: IOAN:CASIMIRVS D:G: REX POLO &SVEC.M.D.L. RP.

Co to wszystko oznacza?

Monety złote były zbyt małymi monetami, by przedstawiać króla w całym swym majestacie z berłem i jabłkiem królewskim. W tym zestawieniu jest tylko kilka (donatyw). Przedstawiano najczęściej popiersie króla w koronie, czasem też z gołą głową i w zbroi okrytej płaszczem lub nie. Zbroja jak wiadomo składała się z ruchomych elementów zazwyczaj nitowanych, stąd jej nazwa „folgowa". Lew na ramieniu króla - no cóż, pochodźmy po zatłoczonych polskich plażach i policzmy mężczyzn mających wytatuowanego lwa na ramieniu! Dopiero Turcy nazwą Jana III Sobieskiego „Lwem Lechistanu" i umieszczenie na jego portrecie maski lwa staje się zasadne.

Dalej, co oznacza napis wkoło popiersia króla?

Oznacza on dokładnie: Jan Kazimierz z Bożej Łaski Król Polski i Szwecji, Wielki Książę Litewski Russ i Prus.

Dlaczego także król Szwecji?

Jan Kazimierz przez cały okres swojego panowania walczył o odzyskanie tronu szwedzkiego, tronu, który utracił jego ojciec Zygmunt III Waza w 1598 r. Z tego powodu Jan Kazimerz doprowadził do wielu niepotrzebnych konfiktów militarnych pomiędzy Polską i Szwecją. Szwedzi uważali, że Jan Kazimierz używa tego tytułu bezprawnie. Bezprawnie tego tytułu używał taże jego przyrodni brat, a poprzedni król Polski. Pomimo zawartego 28-letniego pokoju w Sztumskiej Wsi (1635) Szwedzi go zerwali w 1655 r. m. in. z tego powodu rozpoczynając najazd na Rzeczpospolitą. Wojna zwana „Potopem Szwedzkim" wyniszczyła militarnie i gospodarczo Rzeczpospolitą.

Dalej, co znaczy napis „RUSS"?

Chodzi tu o Ruś Halicką. Od połowy XIV wieku Ruś Halicka włączona została przez Kazimierza Wielkiego do Korony w celu zapewnienia bezpieczeństwa Rzeczpospolitej na jej południowo-wschodniej flance i zapewnienia dostępu do morza na południu, ponieważ północ w tym okresie opanowana była przez Krzyżaków. Największym miastem Rusi Halickiej był Lwów, założony 100 lat wcześniej.

Na końcu napis „PRUS".

Chodzi tu o Prusy Książęce z Gdańskiem inkorporowane do Królestwa na mocy Pokoju Toruńskiego (1466 r.) i Prusy Książęce powstałe po rozpadzie państwa Krzyżackiego (1525 r.). Każdy Polak zna chyba tę datę Hołdu Pruskiego w Lublinie (w ub. roku NBP, nie czekając nawet na 500- lecie tego wydarzenia uhonorował je jedną 10 zł. monetą kolekcjonerską). Hołd rozpropagowany dodatkowo przez Jana Matejkę pięknym malowidłem. Po rozpadzie państwa krzyżackiego Prusy stały się lennem Królestwa Polskiego od czasu złożenia hołdu przez Albrechta Hohenzollerna. Zygmunt Stary popełnił wielki historyczny błąd nie dokonując inkorporacji tych ziem do Rzeczpospolitej. Albert Hohenzollern złożył hołd polskiemu królowi, ale robił swoje na terenie Prus, a także na Zachodzie Europy, szukając sojuszników, którzy poprą jego starania o utworzenie własnego państwa. Politykę taką kontynuowali jego następcy. Niestety, przy coraz słabszej Rzeczpospolitej im się udało! Szwedzi uważali, że tereny te powinny przypaść im, co było następnym przyczynkiem do najazdu na Rzeczpospolitą. Dlatego w czasie „Potopu Szwedzkiego" Prusy Książęce stały się lennem Szwecji i właśnie za panowania Jana Kazimierza Prusy Książęce stały się państwem niezależnym od Rzeczpospolitej (1657 r.), a Królewiec,

stolica Prus, jednym z najprężniej rozwijajacych się miast Europy. Dodać należy, że już w 1544 r. Albrecht utworzył w tym mieście uniwersytet. Rzeczpospolita wyniszczona wojną ze Szwedami była za słaba, by odzyskać zbrojnie te tereny. Prusy Książęce, powiększone o ziemię warmińską, przekształcone zostały na początku XVIII w. w Prusy Wschodnie. Dostęp do tych terenów przez III Rzeszę był podstawowym powodem dla Hitlera do napaści na Polskę w 1939 r.

Następnie, co to jest ten Order Złotego Runa, jak wyglądał, kto go ustanowił i kto go otrzymywał?

Order Złotego Runa ustanowił w 1430 r. władca Burgundii Filip II z okazji swego ślubu z Izabelą Portugalską. Kawalerowie orderu tworzyli rodzaj świeckiego zakonu, bractwa rycerskiego, cieszącego się znacznymi przywilejami. Odznaczenie to jest przyznawane do dziś nieprzerwanie od XV w. (z niewielkimi wyjątkami) tylko katolikom. Kawalerów, władców Polski, przez wieki uzbierało się ośmiu: Zygmunt I Stary, Zygmunt II August, Zygmunt III Waza, Władysław IV, Jan Kazimierz, Michał Korybut Wiśniowiecki i dwóch Augustów Sasów. Sam order to nic szczególnego, na monetach widzimy natomiast pięknie rzeźbiony łańcuch, na którym jest on zawieszony.

Dalej, przyjrzyjmy się rewersowi, na którym jest opis: „Ukoronowana dziewięcipolowa tarcza polsko-szwedzka opasana łańcuchem Orderu Złotego Runa, po bokach inicjały A-T (Andrzej Tymf, dzierżawca mennicy poznańskiej oraz bydgoskiej. Herb Wieniawa bez tarczy pod Runem. W otoku: MONETA NOVA REG(ni) P – OLO(niae) POSNAN(ia) FAC(tum) 1652 (Moneta nowa Królestwa Polskiego, Poznań wybił).

Dziewięciopolowa tarcza, gdzie na czterech dużych są dwie tarcze polskie „Orzeł Piastowski" i dwie litewskie „Pogoń". „Pogoń" jest to rycerz na koniu. Litewskie źródła wymieniają co najmniej jednego rycerza, który istniał w rzeczywistości i stał się pierwowzorem tej tarczy. Tarcza „Pogoń" była też herbem Białorusi. W środku są cztery małe tarcze: Szwecji, „Trzy Korony", Gotów i Wandalów. W środku jest herb Wazów – „Snop". Na rewersie są standardowe inicjały dzierżawców mennic, a także często mincerzy, stąd A-T.

To tylko jedna moneta, ale ileż możemy, dzięki niej posiąść wiedzy, którą tu przedstawiłem w wielkim skrócie. W zestawieniu jest ponad 600 monet, ileż historii Polski możemy poznać za ich pośrednictwem!

Dziś nie trzeba iść do biblioteki, wystarczy przeglądarka internetowa i poznamy naszą skomplikowaną historię.

2. Informacje dotyczace układu katalogu.

Katalog sporządzony został w oparciu o notowania polskich złotych monet Rzeczpospolitej od Ludwika Węgierskiego do końca II Rzeczpospolitej. Ponieważ ilość tych monet jest znaczna, katalog podzielony został na 2 tomy. W I tomie zawarte są monety od Ludwika Węgierskiego do Jana Kazimierza Wazy z notowań w okresie od końca 2000 do końca 2020 roku. Pierwszą aukcją, od której rozpocząłem zbiór, jest aukcja CNG's TRITON z 6 grudnia 2000 r., na której to aukcji sprzedana została kolekcja polskich monet Henryka Karolkiewicza. Zbiór został sporządzony w oparciu o aukcje i katalogi domów aukcyjnych zamieszczone w internecie. Nie wszystkie domy aukcyjne publikują swoje katalogi od 2000. Wiele z nich rozpoczęło umieszczać katalogi i wyniki z aukcji ok. 2005 r. Kilka mniej znanych domów aukcyjnych nie umieszczało swoich katalogów jak i wyników aukcji w internecie w ogóle, dlatego zbiór nie może być kompletny w 100%. W kilku wypadkach mam notowania, ale nie mam zdjęcia monety i takie notowanie pominąłem. Na aukcji Karolkiewicza sprzedano kilka unikalnych monet, które potem nigdy nie pojawiły się na aukcjach. Mam nadzieję, że większość polskich monet, które zostały sprzedane na różnych aukcjach, znalazły się w tym

zestawieniu, ponieważ skorzystałem z notowań od ponad 100 sprzedawców od Madrytu, przez Moskwę, do Tokio aż na drugi kontynent.

Chronologia zbioru jest trochę inna niż wszystkie znane katalogi polskich monet, bo to nie jest katalog sensu stricto, a wykaz notowań. Zbiór rozpocząłem aukcją najdroższej i największej polskiej złotej monety, a mianowicie 100 Dukata Zygmunta III Wazy. W zbiorze umieściłem monetę bitą stemplem studukata, a mianowicie 10 Talarów i kilka pochodnych, by podkreślić wyjątkowość tej monety.

Skoro zbiór rozpocząłem od tej monety, więc postanowiłem zaprezentować na początku wszystkie złote monety z okresu Zygmunta III Wazy. Dalej monety przedstawiane są już chronologicznie, zgodnie z okresami panowania naszych władców. Układ katalogu jest też trochę inny co do chronologii układu monet w danym okresie, przedstawianych w katalogach. Na początku każdego okresu, przedstawiane są monety o najwyższych nominałach od monet koronnych, litewskich, gdańskich i toruńskich, aż do dukata. Po wykazaniu monet o najwyższych nominałach, w takiej samej kolejności wykazane są same dukaty. Dukatów w każdym okresie jest najwięcej, dlatego postanowiłem wykazać je oddzielnie w celu łatwiejszego ich odnalezienia.

Tom I zawiera ponad 780 zdjęć poszczególnych monet i kilka medali i ponad 2 210 ich notowań. W rzeczywistości nie rejestrowałem medali złotych, ale w zestawieniu umieściłem kilka wyjątkowych, przeważnie zaślubinowych i wybitych lub z okazji koronacji i przeważnie takich, na których widnieje portret króla, lub jego opis i dotyczących króla i mają przelicznik na dukaty.

Wydawać by się mogło, że monet jest zbyt dużo, ale w sytuacji, gdy któraś z unikalnych monet posiadała kilka notowań w różnych domach aukcyjnych, wykazane są zdjęcia ich wszystkich. W zestawieniu będzie więc czasami kilka jednorodnych monet. Taki układ i duża liczba zaprezentowanych zdjęć wymusiła odpowiednią ich numerację. Numeracja monet z każdego okresu rozpoczyna się od pierwszej litery alfabetu. Monety okresu Zygmunta III zaczynaja się więc literą „**A**”

Różne warianty danego rocznika nie mają kolejnego numeru, ale numer ich jest rozszerzony. Np. w pozycji **A.71** wykazanych jest 14 wariantów dukata z 1610 r. Numeracja wygląda więc od **A.71.1** do **A.71.14** **W wariancie 4, pokazano oba notowania tego dukata, dlatego numeracja jest rozszerzona i wygląda następująco; 71.4.01 i 71.4.02 . Tak będzie zawsze gdyż chciałem zamieścić wszystkie notowania danego rodzaju monety. Takim sposobem numeracji pokazuję więc zdjęcia najdroższych, czy najbardziej poszukiwanych monet aby każdy indywidualnie mógł określić ich piękno i stan.**

Numery po prawej strony zestawinia, są kolejnymi numerami w danego okresu.

Każda moneta w zestawieniu posiada swoją nazwę, z datą wybicia, wagą i średnicą katalogową oraz często szczególną jej cechą. (belka nad zdjęciem). **Notowania monet przedstawione są w cenach powiększonych o marżę, jaką pobierają domy aukcyjne.** Wielkość tych marż zaprezentowana jest w zamieszczonej tabeli. Tabela zawera wykaz prawie wszystkich domów aukcyjnych, których aukcje zamieszczone sa w obu tomach. Notowania posegregowane są od notowania najnowszego do najstarszego. Notowanie mające najwyższą cenę jest pogrubione. Jeżeli notowań danej monet jest węcej niż 4, są one ponumerowane. Jeżeli notowań danej monęty jest więcej niż 20, monety posegregowane są od notowania od najwyższej ceny do najniższej. Obok zdjęcia każdej monety jest dodatkowa metryczka z ceną ustaloną przez uderzenie młotka (hummer price), oraz dokładnymi parametrami tej monety, o ile wykazał je aukcjoner na aukcji. Wielkość marży, jaka naliczają domy aukcyjne, są marżami aukcji „podłogowych”. Nie jest możliwe ustalenie, które notowanie mogło być złożone w innej formie, musiałem przyjąć jakąś jednolitą zasadę. Dla ustalenia cen w walutach obcych dla nie polskich domów aukcyjnych przyjąłem kurs sprzedaży danej waluty przez NBP. Polskie domy aukcyjne podają już ceny przeliczone na walutę obcą, bądź podają kursy z

dnia sprzedaży. Ceny z aukcja z domu aukcyjnego Desa Unicum przeliczone są po kursie kupna walut w NBP.

Na zakończenie chciałbym dodać, że ktoś może mi zarzucić korzystanie z cudzej pracy. Przyjąłem właśnie taką formę katalogu aby aukcje były prawie dosłownym odzwierciedleniem aukcji monet z poszczególnych domów aukcyjnych. Duża ilość aukcji i duża ilość domów aukcyjnych jest rozproszona w internecie. Choć w internecie znaleźć można różne zestawienia, to takiego zestawienia w jednym miejscu, z cenami sprzedaży nie widziałem nigdzie. Pod każdym opisem i każdym zdjęciem monety jest informacja, z jakiego domu aukcyjnego ona pochodzi, podany jest też adres internetowy tegoż domu, z którego zaczerpnąłem zdjęcie i opis. Jeżeli będzie możliwość udostępnienia takiego zestawienia w internecie, oczywiście wystąpię do każdego domu aukcyjnego o zgodę na wykorzystanie zdjęć monet i ich opisów.

Każdy okres królewski rozpoczęty jest wizerunkiem danego władcy przedstawionym na medalach Marcello Bacciarellego, a wybitych na zamówienie Stanisława Augusta Poniatowskiego. Obok wizerunku władcy jest krótki rys jego panowania, niewiele rozszerzony od napisu na rewersie tegoż medalu. W niektórych okresach rys historyczny jest szerszy. Zdjęcia tych medali uzyskałem dzięki uprzejmości domu Aukcyjnego Stack's Bowers & Ponterio z USA. Komplet ten sprzedany został na aukcji Alicia and Sid Belzberg Collections w dniu 24 kwietnia 2008 r. w Rosemont Illinois, lot 1056 (cena relizacji 103 500 USD)

Ex H. Karolkiewicz Collection, aukcja CNG's Triton 6 grudnia lot 2612 (cena realizacji 24 000 USD)
Ex Ex Sawicki Collection (Galerie des Monnaies, 11-13 luty 1980), lot 326 (cena realizacji 22 000 USD

WYKAZ DOMÓW AUKCYJNYCH I WIELKOŚĆ POBIERANEJ PROWIZJI

L.p.	NAZWA DOMU AUKCYJNEGO	PROWIZJA
1.	A. Karamitsos Saloniki Gecja	18%+VAT
2.	AH Baldwin & Sons Ltd Londyn	20%
3.	American Numismatic Rarities New York	15%
4.	AMS Aukcje Münzhandlung SONNTAG Stuttgard	15%+VAT; 23%
5.	AN Antykwariat Numizmatyczny Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie	15%; 18%
6.	Antium Aurum Praha	17,5%; 20%
7.	Auction House "Empire" Moskwa	15%
8.	Auction House "Imperial Coin" Moskwa	15%
9.	Auction house "Rare Coins" Moskwa	15%
10.	Auction World Tokyo	10%+10 podatek
11.	Auctiones eA 25	15%
12.	Auktionshaus Christoph Gärtner GmbH & Co.KG Bietigheim-Bissingen	22%
13.	Auktionshaus H. D. RAUCH GmbH Wiedeń	22%
14.	Auktionshaus Ulrich Felzmann GmbH & Co. KG	23,80%
15.	Aurea Numismatica Praha	15; 17,00%
16.	AV COINS i VL NUMMUS OG Insbruck	22%
17.	BAC B&A Coins GmbH Lipsk	20%
18.	BOLAFFI SPA Turyn	22%
19.	Centrum numizmatyczne „Khortytsia" Zaporoże Ukraina	15%
20.	Chapo&HD - Olivier Chaponnière & Hess-Divo AG Zurich	20%
21.	Chaponnière & Firmenich Genewa	15; 17,5; 22,5%
22.	Christophe Joron-Derem Paryż	20,4%

23.	Classical Numismatic Group, Inc. TRITON, Lancaster PA USA	15%;19%;20%
24.	Club Auction Moskwa	15%
25.	Daruma International Galleries / Nihon Coin Auction Takanawa, Minato-Ku Tokyo	10%+VAT 10%
26.	Dawid Janas	12%; 15%
27.	Desa Unicum Warszawa	18%
28.	Dmitry Markov "Coins & Medals" Nowy York	17%
29.	Dom aukcyjny „Alexander” Moskwa	15%
30.	Dom Aukcyjny Macho & Chlapovic Bratysława	20%
31.	Dorotheum Wiedeń	22%
32.	Dr. Reinhard Fischer eK Bonn	23,80%
33.	Dr. Busso Peus Nachf. Frankfurt	23%
34.	East European Antique House Moskwa	15%
35.	EMPORIUM Hamburg	15; 23,5%
36.	First Auction JMPG Genewa	15%
37.	Frankfurter Münzhandlung Nachf. GmbH - Frankfurter Münzhandlung Nachf. GmbH	23%
38.	Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. Osnabrick	23%
39.	G&M Luebke & Wiedemann, Stuttgart and Gorny & Mosch, Monachium	23; 25%
40.	Gabinet Numizmatyczny Damian Marciniak	12; 15%; 18%
41.	GINZA COINS CO. Tokyo	10%+10%VAT
42.	HA EU HERITAGE EUROPE	23%
43.	HA HERITAGE Dallas	15;17,5; 20%
44.	HD Rauch Wiedeń	22%
45.	Heidelberger Münzhandlung Herbert GRÜN e. K. Heidelberg	23%
46.	Heidrun Höhn Lipsk	15%+VAT; 23%
47.	Hellmuth Kricheldorf Verlag eK Freiburg im Breisgau Badenia-Wirtembergia	23%
48.	Herwera Subasta 75 - Marti Herwera S.L. Barcelona	15%
49.	HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Zurych	15%; 17,5; 19%; 20%
50.	HOLMASTO Helsinki	15%
51.	iNumis Paris	10%+VAT; 22,2%
52.	Ira i Larry Goldberg Los Angeles	17,5; 20%
53.	Jesús Vico, SA Madryt	17%+VAT
54.	Katz Coins Notes & Supplies Corp Praha	17%
55.	Knightsbridge Coins St James’s London	24%
56.	Kölner Münzkabinett Tyll KROHA Nachloger UG Kolonia	23%
57.	La Galerie Numismatique Lozanna	27%
58.	LANZ Numismati Monachium	23%
59.	Leipziger Münzhandlung Heidrun Höhn 94_0959	19%, 23%
60.	Leu Zurich - Leu Numismatik AG Zurich	18,50%
61.	Lugdunum GmbH Solothurn Szwajcaria	18,50%
62.	M & M GmbH Münzen & Medaillen GmbH Weil am Rhein	23%
63.	M & M Numismatics Ltd New York Sale	17; 18; 19; 20%
64.	MAISON PALOMBO SA Genewa	20%
65.	Marti Hervera Madryt	15%
66.	MDC Monnaies de Collection Monaco	20%; 24% z VAT
67.	Möller Espenau, Niemcy	23%
68.	Monety & Medali Moskwa	15%
69.	Morton & Eden Londyn	20%+ 20% VAT

70.	Muenzzentrum Rheinland Heinz Müller Solingen	23%
71.	Muizon & Rieunier Paryż	15%
72.	Munzen & Medaillen GmbH	15%+VAT
73.	Münzenhandlung Gerhard Hirsch Nachfolger Monachium	15; 23%
74.	Münzenhandlung Harald Möller GmbH Espenau	23%
75.	Münzenonline 8_0087 Berno	15%
76.	NN Numismatik GmbH NAUMANN Wiedeń	14,90%
77.	Nudelman Numismatica Budapeszt	20%
78.	NUMIMARKET	10; 18%
79.	Numismat invest company "NICO" Moskwa	15%
80.	Numismatic Auctions GmbH FRÜHWALD Wiedeń	22%
81.	Numismatica Genevensis Geneva	20; 21%
82.	Oslo Myntgalleri AS	20%
83.	PANNONIA Terra Numizmatika Budapest	20%
84.	PDA Poznański Dom Aukcyjny Sergiusz Stube Poznań	15%; 18%
85.	PDA&PGN Podlaski Gabinet Numizmatyczny Marek Melcer Białystok	15%; 18%
86.	PECUNEM Gitbud & Naumann Monachium	10%+ VAT 11,9%
87.	Pegasi Auctions, Ann Arbor, MI 48113, USA	18%
88.	RAPP Peter Szwajcaria	22%
89.	RDA Rzeszowski Dom Aukcyjny w Rzeszowie	15%; 18%
90.	Rhenumis Reinhard Fischer Bonn	23,8
91.	ROMA Numismatics Limited Londyn	20%
92.	Russian Numismatic House Moskwa	15%
93.	Schulman b.v. Herengracht 500 1017 CB Mmsterdam	24%
94.	SINCONA Swiss International Coin Auction AG Zuruch	15; 20%
95.	SOLIDUS Numismatik eK Monachium	19,5; 23%
96.	SPINK Londyn	20%
97.	STA Stack's Bowers Galleries New York	15; 17,5%; 20%
98.	Studio Numismatico Negrini	15%
99.	Suomen Numismaattinen Yhdistys ry Helsinki	15%
100.	Teutoburger Münzauktion GmbH	20%
101.	The Coin Cabinet Londyn	20%
102.	Tkalec AG_0901 Zurich	15%
103.	VICTOR GADOURY MONACO	19,3%; 24%
104.	WAG WESTFĘLISCHE AUKTIONSGESELLSCHAFT Arnsberg Niemcy	17,5%, 23%
105.	WCN Warszawskie Centrum Numizmatyczne	10%; 12%; 15%
106.	WDA MiM Warszawski Dom Aukcyjny; Romuald Sawicz Warszawa	12%; 15%; 18%
107.	WGI Warin Global Investments SA Luxemburg	21,06%; 14% eA
108.	Wójcicki Mateusz	15%
109.	Znak Moskwa	15%
110.	Нумизматическая Фирма "Русское Наследие" Moskwa	15%

S P I S T R E Ś C I I STATYSTYKA MONET

Sygn.	OKRES	Strona	Monety		Medale	
			Liczba monet	Liczba notowań	Liczba medali	Liczba notowań
A.	Zygmunt III Waza	9	220	570		
	Koronne	9				
	Litewskie	44				
	Gdańskie	56				
	Toruńskie	71				
	Dukaty	77				
B.	Ludwik Węgierski	188	12	140		
B.	Władysław I Jagiellończyk	199	12	123		
C.	Zygmunt I Stary *Koronne*	217	18	23		
	Gdańskie	227				
D.	Zygmunt August *Litewskie*	231	49	63		
	Gdańskie	242				
E.	Henryk Walezy	262	43	82		
F.	Stefan Batory	292	39	258	1	1
	Siedmiogrockie	295				
	Gdańskie	299				
	Ryskie i Litewskie	320				
F.	Oblężenie Gdańska	325	20	27		
G.	Władysław IV Waza	338	135	275	4	6
	Koronne	345				
	Gdańskie	351				
	Dukaty	382				
	Kopiejki	429				
H.	Jan Kazimierz II Waza	436	237	649	5	7
	Koronne	440				
	Gdańskie	472				
	Toruńskie	510				
	Dukaty	532				
	Półdukaty	600				
			785	**2 210**	**10**	**14**

ZYGMUNT III WAZA PANOWAŁ 45 LAT, OD 1587 DO 1632 ROKU. SYN JANA III WAZY KRÓLA SZWECJI I KATARZYNY JAGIEŁŁO. KRÓL SZWECJI OD 1594 ZDETRONIZOWANY PRZEZ RIKSDAG W 1599 ROKU PO PRZEGRANEJ BITWIE POD LINKÖPING W ROKU 1598. URODZONY 20 CZERWCA 1566 ROKU, ŻYŁ 66 LAT, ZMARŁ 30 KWIETNIA 1632 ROKU NA ZAMKU KRÓLEWSKIM W WARSZAWIE. POCHOWANY W KRAKOWIE. PRZENIÓSŁ STOLICĘ Z KRAKOWA DO WARSZAWY (1596). BYŁ KONTRREFORMATOREM. ZAJĄŁ ZBROJNIE MOŁDAWNIE, PONÓSŁ TAM KLESKĘ POD CECERĄ, GDZIE ZGINĄŁ WIELKI HETMAN KORONNY STANISŁAW ŻÓŁKIEWSKI. POMIMO ZWYCIĘSKIEJ BITWY POD CHOCIMIEM (1621) UTRACIŁ MOŁDAWIĘ. W TRAKCIE OBLĘŻENIA CHOCIMIA ZMARŁ JAN KAROL CHODKIEWICZ WIELKI HETMAN LITEWSKI.

A.1. **1**

100 DUKATÓW KORONNYCH ZYGMUNT III WAZA 1621	Grubość - 4.91 mm	**S.A.**	350.0 g / 69.0 mm	**Au**

	Bydgoszcz
	(XF) (II)
	6 381 540 zł
$	1 800 000
€	1 510 380
	Hammer price
	CNG's TRIT XXI_1127
	10 sty 18
	70 mm
	349.49 g

Aw.: Popiersie króla z goła głową w paradnej zbroi, przepasanej Orderem Złotego Runa.
W otoku: SIGISMVNDVS•III•D:G:POLONIÆ•ET•SVECIÆ•REX

Rw.: Pod dużą koroną dziewięciopolowa tarcza herbowa Polski i Litwy z małą tarczą Szwecji, Gotów i Wazów w środku. Po bokach dwa stojące żurawie. Żuraw czuwający na jednej nodze z kamieniem w drugiej jest symbolem czujności. Mikroskopijna data 16-21 nad koroną. Po obu stronach tarczy mikroskopijne inicjały S - A Całość opasana Orderem Złotego Runa. W otoku: MAGNVS•DVX•LITVAN:RVSS: – :PRVSS:MAS:SAM:LIVON:ZC

R 8	(XF) (II)	10-sty-2018	**7 657 848 zł**	$ 2 160 000	€ 1 812 456	CNG's TRIT XXI_1127
	(XF) (II)	14-sty-2008	3 374 790 zł	$ 1 380 000	€ 917 976	STA 2008-01_3091

Zygmunt III Waza. 1587–1632. AV 100 Dukat (70 mm, 349,49 g,) Upamiętniający zwycięstwo nad Turkami pod Chocimiem (Chocim). Mennica: Bydgoszcz; Jacob Jacobson van Emden, menadżer i Samuel Ammon, grawer. Czapski 1414; Kopicki 1441; Kurpiewski 1770; Gumowski -; KM H43; Friedberg 72 (cytowana moneta); Kaleniecki p. 108 (cytowana moneta). EF, rozproszone ślady użytkowania i linie, łamanie matrycy na odwrocie. Jeden z sześciu znanych egzemplarzy i jedyny przykład oferowany na aukcji od 2008 roku.

Kolekcja Ex Kroisos (Stack's, 14 stycznia 2008 r.), Seria 3091 (tam, gdzie pojawia się na okładce); G. Hirsch 53 (26 czerwca 1967 r.), Seria 210 (tam, gdzie widnieje na okładce)

Podobnie jak Koronacja 100 Dukat z 1629 r. Ferdynanda III i Dukat z 1677 r. Mihály Apafi I, ten 100 Dukat Zygmunta III Wazy jest jednym z największych europejskich sztuk złota, jakie kiedykolwiek wybito. Moneta ta została sprzedana w 2008 r., za cenę1 380 000 USD (w tym 15% opłaty dla kupujących); najwyższa cena zrealizowana za złotą monetę do tej pory.

Znanych jest sześć przykładów tego wydania, wszystkie z jednej pary matryc:

a) Muzeum Narodowe w Krakowie (Kolekcja Emeryka Hutten-Czapskiego, podarowana w 1903 r.)

b) Kolekcja Zygmunta von Chełminskiego (Helbing, 25 kwietnia 1904), seria 206 (młot 3000 złotych znaków

c) FS Guggenheimer Collection (Stack's, 22 stycznia 1953), lot 497 (hammer 3000 $)
d) Stack's (1 lutego 1957), lot 1031 = Stack's (8 kwietnia 1954), lot 1151
e) Stack's (7 grudnia 1989 r.), Partia 2207 = kupka (17 września 1980 r.), Partia 2207 = kupka (7 listopada 1974 r.), Partia 255
f) Kolekcja Kroisos (Stack's, 14 stycznia 2008 r.), seria 3091 = G. Hirsch 53 (26 czerwca 1967 r.), seria 210 (obecny przykład)

Zygmunt III Waza syn szwedzkiego Jana III i jego pierwszej żony, Katarzyny Jagiellonki z Polski. Zygmunt III Waza został wybrany na tron Rzeczypospolitej Obojga Narodów w 1587 roku. Nadal kontrowersyjna postać w Polsce, jego długie panowanie jako króla (1587-1632), zbiegło się z punktem kulminacyjnym Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Mając nadzieję na stworzenie osobistej unii między Rzeczpospolitą a Szwecją, wykorzystał swoje stanowisko, aby objąć tron szwedzki w 1592 r., po śmierci ojca. W obawie, że Zygmunt może wykorzystać to jako okazję do przywrócenia rzymskokatolickiego katolicyzmu w protestanckiej Szwecji, wujek Zygmunta, Karl (później Karl IX), został przywódcą protestanckiej opozycji w Szwecji. Jako król-elekt Zygmunt został zmuszony do potwierdzenia postanowień Synodu w Uppsali w 1593 r., uznając, że Szwecja jest luterańskim protestanckim państwem. Na mocy tej umowy Karol wraz ze Szwedzką Tajną Radą dzieliłby władzę z królem i rządził nim, ponieważ Zygmunt pozostał w Polsce. Po koronacji Zygmunta na króla Szwecji w dniu 19 lutego 1594 r. nowy król zaangażował się w szereg reakcji reakcyjnych mających na celu ograniczenie potęgi szwedzkiej szlachty. Nakazał, aby parlamenty nie były zwoływane bez jego zgody. W zamian szwedzki parlament wybrał Karola na regenta. W sympatii z królem szlachta Finlandii (wówczas część Królestwa Szwecji), kierowana przez Klausa Fleminga, odrzuciła to spotkanie, uważając Karola za buntownika. Aby kontratakować Fleminga, Karol podburzył bunt wśród miejscowych chłopów. Znany jako Wojna Cudgla (1596-1597), bunt ten spowodował większą wojnę domową między Szwecją a Rzeczpospolitą Obojga Narodów. W wyniku serii bitew w 1598 r. Wojska szwedzkie pod dowództwem Karla zmusiły króla do przyjęcia traktatu pokojowego, na mocy którego Zygmunt zostanie oficjalnie obalony, a jego syn Władysław IV Waza zostanie wysłany do Szwecji jako jego następca, pod warunkiem, że chłopiec zostanie wychowany jako protestant. Kiedy Zygmunt nie odpowiedział na te żądania, szwedzki parlament wybrał Karola na nowego króla.
Jako króla polski, głównymi celami Zygmunta było stworzenie silnego i stabilnego polskiego rządu, a także zwalczanie herezji we wszystkich jej formach. Podczas gdy taka polityka nie powiodła się w Szwecji, odniósł większy sukces przeciwko Turkom. Zygmunt, uważany za chrześcijański bastion przeciwko Turkom, chętnie pomagał Austrii. Obiecane zyski terytorialne dla królestwa w zamian za jego pomoc Zygmunt wysłał najemników do Księstwa Mołdawii, aby wydobyć Turków z tego obszaru. Podczas bitwy pod Chocimiem (mołd. Chocim) w 1621 r. Rzeczpospolita Obojga Narodów utrzymywała na dystans siły sułtana Osmana II i jego Janczarów do pierwszej śnieżnej jesieni. Wojska Austrii wspierane przez polskich husarzy rozbiły Turków, ponoszących ciężkie straty, którzy zostali zmuszeni do opuszczenia pola bitwy. Chociaż bitwa była nierozstrzygnięta, największa jak dotąd w historii Rzeczypospolitej, została ogłoszona wielkim zwycięstwem nad „poganami", a następnie stała się wydarzeniem wielkiej dumy kulturowej w kolejnych latach (patrz np. Wacława Potockiego, Transakcja chocimskiej wojny [postępach wojny o Chocimiem], napisane między 1669 i 1672). Wybity przez Jacoba Jacobsona van Emdena matrycami wygrawerowanymi przez Samuela Ammona, ten imponujący złoty 100 Dukat został wybity, aby upamiętnić to zwycięstwo.

Source: Picture and description coin from XXI sessions lot 1127, Classical Numismatic Group, Inc. TRITON, Lancaster PA USA Website: http://www.cngcoins.com
UWAGA: Zdjęcie awersu tej monety pochodzi właśnie z tej aukcji.

A. 2 **2**

50 DUKATÓW KORONNYCH ZYGMUNT III WAZA 1621	**S A**	175.0 g / 69.0 mm	**Au**

R 8	(XF) (II)	30.lis.2020	**2 832 000 zł**	$ 761 434	€ 640 434	Desa Unicum 2020_19
	(XF) (II)	24.kwi.2008	937 322 zł	$ 431 250	€ 271 601	STA 2008-04_1006
	(XF) (II)	6.gru.2000	154 008 zł	$ 34 500	€ 39 075	CNG's TRIT IV 2222

Av.: Popiersie króla w prawo, w koronkowym kołnierzu i ozdobnej zbroi, ozdobionej na ramieniu maszkaronem w postaci głowy lwa. Na zbroi łańcuch z klejnotem orderu Złotego Runa oraz szarfa przez lewe ramię związana fantazyjnie w kokardę nad prawym ramieniem. Na kokardzie data 16-21. Na zbroi, u dołu, data: · 16 ·21 · i inicjały artysty ·S·A· oraz z lewej strony, za ramieniem, przy obwódce data: 1621.
Nad głową króla półkoliście napis: SIGISMVNDVS•III•D:G:POLONIÆ•ET •SVECIÆ•REX Na początku napisu arabeska, na końcu napisu mała rozeta.
Rv.: Tarcza 9-polowa polsko-szwedzka, ozdobiona bogatymi ornamentami z papugami, głowami satyrów i festonami po bokach oraz głową anioła u dołu. Pomiędzy ornamentami litery i data: II-VE / 1[6]– [2]1 / S – A /. Tarcza otoczona łańcuchem orderu Złotego Runa i nakryta koroną, nad którą data: 16 – 21.
Korona i klejnot orderu dzielą u góry i u dołu napis rozpoczynający i kończący się rozetami: MAGNVS•DVX•LITVAN:RVS: – :PRVS:MAS:SAM:LIVON:ZC:

Zygmunt (Zygmunt) III, Waza, 1587-1632. Gold 50 Ducat, 1621. Mennica: Bydgoszcz, menadżer: Jacob Jacobson van Emden. 174.92 g; 69.0 mm, aby upamiętnić polskie zwycięstwo nad Turkami w bitwie pod Chocimiem. Za popiersiem i na początku legendy znajduje się mikrodata „1621", pod popiersiem znajdują się małe litery SA, inicjały grawera Samuela Ammana.
Chociaż Rzeczpospolita Obojga Narodów była mało zaangażowana w Wojnę Trzydziestoletnią, która szalała w całej Europie, Zygmunt III wysłał pomoc wojskową do swojego sojusznika w Habsburgu, Świętego Cesarza Rzymskiego Ferdynanda II. Miała ona postać Lisowczyków, nieregularnej lekkiej polskiej jednostki kawalerii, znanej zarówno z bezwzględności, jak i umiejętności bojowych. Ponieważ nie otrzymywali oni formalnej pensji, Lisowczycy mogli plądrować i rabować kraje, które podbili. Nawet własnej ojczyźnie nie oszczędzono rabunków, dlatego Zygmunt wolał „pożyczyć ich" i trzymać z dala od Polski i Litwy. W służbie Habsburgom przeciwko protestantom w 1619 r., pokonali Georga I Rakoczego z Transylwanii w bitwie pod Humienne. Okrutność ich grabieży po bitwie przyniosła im nowy pseudonim: „Jeźdźcy Apokalipsy". Gabriel Bethlen, książę Transylwanii, poprosił o pomoc sułtana osmańskiego Osmana II, który jej udzielił. Zgromadzono dużą armię osmańską, aby ukarać Polskę. W ostatnich tygodniach września i pierwszym tygodniu października 1620 r. Turcy zniszczyli słabo przygotowane siły polsko-litewskie, które nie miały prawie żadnej kawalerii, w bitwie pod Ţuţorą (Cecora) w Rumunii. W kwietniu 1621 r., mając na celu podbój Ukrainy, a może nawet marsz nad Bałtyk, sułtan Osman II poprowadził potężnego gospodarza osmańskiego ze Stambułu i Adrianopola w kierunku polskiej granicy. Armia Osmana liczyła od 100 000 do ćwierć miliona. Tymczasem polski Sejm, przejęty klęską pod Cecorą, podniósł podatki, by sfinansować większą armię i rekrutować hordy Kozaków. Polski dowódca, wielki hetman litewski Jan Karol Chodkiewicz przekroczył Dniestr na czele 18 000 kawalerii, 12 000 piechoty i około 25 000 dodatkowych sojuszników kozackich. 20 sierpnia wojsko polsko-litewskie zaczęło okopywać się i budować prace polowe w pobliżu twierdzy Chocim (Chocim) w Mołdawii. Niecałe dwa tygodnie później rozpoczęło się oblężenie osmańskie. Żywność i zapasy się zmniejszyły, komunikacja została odcięta od fortecy, rozprzestrzeniła się choroba, a 22 dnia oblężenia zmarł przywódca obrony twierdzy - Chodkiewicz. Polskie morale nie zostało jednak złamane. Ich nowy dowódca Stanisław Lubomirski wycofał swoje siły, aby bronić mniejszej linii; linii, której Turcy nie przełamali. Biorąc pod uwagę śmierć około 40 000 jego ludzi i własne kurczące się zapasy, sułtan Osman II zgodził się negocjować z polskimi obrońcami. Podpisano traktat pokojowy, który był dość korzystny dla Wspólnoty Narodów, ale dał także Osmanowi to, czego chciał. Uznano kontrolę osmańską nad Mołdawią, a rzekę Dniestr potwierdzono jako granicę Wspólnoty Narodów z Turcją.

Dla Wspólnoty Narodów bitwa pod Chocimiem była największym zaangażowaniem, jakie dotychczas widziała, a zatrzymanie osmańskiego gospodarza zasygnalizowano jako wielkie zwycięstwo nad „pogańskimi Turkami". W całej Polsce i na Litwie oraz w obozach kozackich było wiele radości. Aby uczcić to sygnałowe zwycięstwo, Polska wybiła serię dużych złotych i srebrnych monet do prezentacji: złote 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 i 100 dukatów; i srebrne 3 1/2, 4, 5, 6 i 10 Talary zostały wyprodukowane w małych ilościach. Atrakcyjny przykład wyjątkowo rzadkiego 100 Dukata został sprzedany na aukcji przez Stack's w styczniu zeszłego roku

na wyprzedaży Kroisos, przynosząc 1 380 000 $, najwyższą jak dotąd cenę za monetę światową. 50 Dukatów tutaj, wraz z 10 Talarami, które następują, są jego gwiezdnymi towarzyszami i rzeczywiście są rzadsze niż wersja 100 Dukatów,

Proweniencja: Z kolekcji Alicia i Sid Belzberg; ex Henry V. Karolkiewicz Collection (CNG's Triton IV, grudzień 2000, lot 2222); Aukcja Stack z grudnia 1995 r., Seria 821.

Source: Picture and descriptions coin from Stack's Bowers Galleries (owner picture), auction Stack's Numismatists Auctions Appraisals Retail New York – auction Alicia & Sid Beizberg Collection Rosemont Illinois, April 24 2008 lot 1006 Website: www.StacksBowers.com

Jest to jedyny egzemplarz w obrocie aukcyjnym poniżej zamieszczam opis przy ostatniej sprzedaży tej monety na aukcji w domu aukcujnym Desa Unicum w Warszawie (email: biuro@desa.pl) w dniu 30 listopada 2020 r.

Monnaies…M.E.Bourgey, Paris 1974; Stack NY grudzień 1995, poz. 821; kolekcja Henryka Karolkiewicza, The Extraordinary Collection of Henry V. Karolkiewicz featuring Polish Coins from a thousand Years, presented by Karl Stephens, December 6. 2000, poz.2222; Stacks, The Alicia and Sid Belzberg Collection, select Polish Rarities, Rosemont, Illinois, April 24. 2008, poz. 1006; Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk.

Marian Gumowski, Medale Zygmunta III, Kraków 1924, s. 94-97, poz.79

Marian Gumowski, Samuel Ammon, medalier gdański XVII wieku, Studia Pomorskie, t.II, Wrocław 1957, s. 230-279

Marian Gumowski, Mennica bydgoska, Toruń 1955,s. 156, poz.949 przywołuje jedynie egzemplarze z kolekcji Czapskiego, bite jako 6 talarów i 100 dukatów

złoto, śr. 68,2 mm, 174,9 g; na powierzchni av. szereg drobnych rys, jedna większa i głębsza za popiersiem

Więcej informacji

Studukatówka koronna z 1621 r. i wybite jej stemplami monety innych nominałów, w tym opisana powyżej 50-dukatówka, są najwybitniejszym dziełem Samuela Ammona, medaliera gdańskiego z czasów Zygmunta III. Jest to także jedno z najpiękniejszych i najważniejszych dzieł polskiej sztuki medalierskiej oraz najwspanialsza polska moneta. Została ona wybita stemplem przeznaczonym zarówno do złota, jak i srebra. Okazy wybite w złocie znane są o masie 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 i 100 dukatów. Ta ostania multiplikacja jest najwyższym złotym nominałem w mennictwie europejskim w XVII w., o masie 350 g. Niektóre egzemplarze odbite w złocie mają na rancie podaną wartość 60, 70, 100 (dukatów), puncowaną wgłębnie cyframi. Znany jest także egzemplarz, który miał nominał 60 (dukatów) wygrawerowany w tle, przy popiersiu. Wszystkie te okazy z dobitym nominałem są na pewno oryginalnego bicia. W srebrze wybito egzemplarze o masie 3 ½ talara, 4, 5, 6 oraz 10 talarów. Ogromna, jak na 1 ćwierć XVII w, średnica (70 mm) i masa monety, zarówno w odbiciach złotych, jak i srebrnych, a także bogato i wspaniale wykończone stemple świadczą, że jest to zupełnie niezwykłe dzieło w mennictwie polskim. Zdumiewa ono swoim bogactwem i rozmaitością detali. Prof. Marian Gumowski w cytowanej powyżej monografii Samuela Ammona tak pisał o tym dziele „Umieszczony na nim portret królewski jest pełen życia i charakteru, tak że śmiało uważać go można za najlepszy z pomiędzy rozmaitych portretów Zygmunta III, przewyższający nawet obrazy olejne Kobera czy Dolabelli ..… Portret Ammona daje królowi więcej powagi i majestatu, więcej energii …". . Dzieło to olśniewające „ bogactwem dekoracji tak zbroi królewskiej, jak tarczy herbowej… mimo mnóstwa szczegółów posiada jeszcze rys monumentalności, jaki na tego typu wyrobach jest bardzo rzadki …. Jest to niewątpliwie najlepsza praca medalierska Samuela Ammona". Tak wielka, piękna i wspaniała moneta – ewenement na skalę europejską - wywołała niewątpliwie zadowolenie monarchy, skoro Zygmunt III udzielił artyście audiencji na Zamku w Warszawie i obdarował go złotym łańcuchem. Nie wiemy niestety jaka była przyczyna wybicia tak wielkiej i efektownej sztuki w złocie – niewątpliwie bardzo ważna – stąd od wieków przypuszcza się, że uczczono w ten sposób polskie zwycięstwo w 1621 r. nad Turkami w bitwie pod Chocimiem, które szerokim echem odbiło się w Europie.

Samuel Ammon umarł w Gdańsku 30 marca 1622 r. w wieku zaledwie 31 lat pozostawiając po sobie dorobek medalierski, w postaci stempli do monet, donatyw i medali. Większość z nich należała do mennicy gdańskiej, kilka do mennicy bydgoskiej. Stemple były przechowywane i dalej sporadycznie użytkowane przez ponad 200 lat. Przed powtórnym użyciem stemple były mechanicznie czyszczone z korozji, której ulegały, tak że detale reliefu ulegały uszkodzeniu. W efekcie czyszczenia w „nowo bitych" monetach na pięknym tle wśród detali widoczne są ślady czyszczenia korozji stempli.
Do takich też późniejszych odbitek z oryginalnych, ale czyszczonych stempli należy oferowany na aukcji okaz. Ślady korozji stempla widoczne są w literach napisu na awersie. Oferowany okaz ma także niedobicia, tak na awersie (fragment napisu, centralny fragment łańcucha i klejnot orderu Złotego Runa), jak i na rewersie(detale w tarczy herbowej, jej ozdoby u dołu, jaki głowa anioła tamże oraz jedno z ogniw łańcucha orderu Złotego Runa). Te niedobicia także sugerują wtórne użycie stempli, na prasie o zbyt małym nacisku, co może być również przyczyną mniejszej niż powszechnie znana (70 mm) średnicy oferowanej monety. Mimo zapewne nieco „późniejszego bicia" oferowany okaz należy uznać za w pełni oryginalny i nadzwyczaj rzadki egzemplarz, zachwycający swoją urodą i efektownością.

10	**TALARÓW KORONNYCH ZYGMUNT III WAZA**	**1621**	**II VE**	291.0 g / 69 mm	**Ag**

	Bydgoszcz
	(XF) (II)
	189 720 zł
$	42 500
€	48 136
NG's TRIT IV_2213	
	04 Dec 00
	Hammer price
	290.29 g
	69.0 mm

Aw.: Popiersie króla z goła głową w paradnej zbroi, z głową lwa na ramieniu i przepasanej Orderem Złotego Runa. Przed rozetką rozpoczynającą napis otokowy, mikrodata 1621, na dole popiersia inicjały SA W otoku: SIGISMVNDVS•III•D:G:POLONIÆ•ET•SVECIÆ•REX
Rw.: Pod dużą koroną dziewięciopolowa tarcza herbowa Polski i Litwy z małą tarczą Szwecji, Gotów i Wazów w środku. Po bokach dwa stojące żurawie. Pod nogami żurawi II ─ VE Data 16-21 nad koroną. Całość opasana Orderem Złotego Runa. W otoku: MAGNVS•DVX•LITVAN:RVSS: – :PRVSS:MAS:SAM:LIVON:ZC:

R 8	(XF) (II)	4-gru-2000	**222 923 zł**	$ 49 938	€ 56 560	CNG TRIT IV_2213

Aw.: Popiersie Zygmunta III obrócone w prawo, ubrany w bardzo ozdobną zbroję. Na jego ramieniu jest lwia głowa, a wokół jego szyi znajduje się Order Złotego Runa. Urocza granica liści dębu na obręczy otacza legendę, *SIGISMVNDVS . III. DG: POLONIAE . Et. SVECIAE . REX*

Rw.: Koronowana czteropolowa tarcza Polski i Litwy z mniejszą czteropolową szwedzką tarczą w centrum i z małą tarczą Vaza centralną, wszystkie otoczone szczegółowym Łańcuchem i Orderem Złotego Runa. Wokół tego jest legenda, *MAGNVS•DVX•LITVAN:RVSS: – :PRVSS:MAS:SAM:LIVON:ZC: który jest otoczony wieńcem z liści dębu na obręczy. Na awersie jest mikro data, 1621, między początkiem legendy i biustu i maleńkich inicjałów, S.A. (Samuel Ammon, grawer), są poniżej popiersia. Na odwrocie o godzinie 12 jest mała data 16 - 21 flankujący krzyż korony. Po bokach tarczy znajdują się małe litery II - VE (mistrz mennicy Jacob Jacobson von Emden) i inna mikro data i S.A. są pod tarczą.

1621. AR 10 Talarów (290,29 gm.) (69 mm). Mennica: Bydgoszcz.
Literatura:
Kop. 1449 (R*); jak HCz. 1415 (6 Waga Talera); Dav. 558 (RRR); Kam. 1688 (R8).
Największej rzadkości i znaczenia, ponieważ jest to największa srebrna moneta, jaką kiedykolwiek została wybita w Polsce i jest to jedyny przykład w historii mennictwa polskiego. Piękny stonowany EF.
Ex Suiss Bank Auction 15 (29 stycznia 1986), lot 1891 (zakupiony na podstawie prywatnego traktatu od właściciela).

Source: Picture and description coin from XXI sessions lot 2213, Classical Numismatic Group, Inc. TRITON, Lancaster PA USA
Website: http://www.cngcoins.com

4 TALARY ZYGMUNT III WAZA	1621	102.70 g / 69 mm	Ag

(VF-) (III-)	22.May.93	4 834 zł	$	2 877	€	2 393	WCN 4_0125

Aw.: Popiersie króla z gołą głową w paradnej zbroi, z głową lwa na ramieniu i przepasanej Orderem Złotego Runa. Przed rozetką rozpoczynającą napis otokowy, mikrodata 1621, na dole popiersia inicjały SA W otoku: SIGISMVNDVS•III•D:G:POLONIÆ•ET•SVECIÆ•REX

Rw.: Pod dużą koroną dziewięciopolowa tarcza herbowa Polski i Litwy z małą tarczą Szwecji, Gotów i Wazów w środku. Po bokach dwa stojące żurawie. Pod nogami żurawi II ─ VE Data 16-21 nad koroną. Całość opasana Orderem Złotego Runa. W otoku: MAGNVS•DVX•LITVAN:RVSS: – :PRVSS:MAS:SAM:LIVON:ZC:

4 talary 1621, Bydgoszcz (moneta bita stemplem 100-dukatówki), Gum. 69 mm, 102,70 g.

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 4 lot 0125 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie. www.wcn.pl

MULTIPLA WAGI 3 ½ TALARA KORONNEGO - ZYGMUNT III WAZY	1621	69.00 mm 101.91 g	Ag

Bydgoszcz	
(XF) (II)	
335 000 zł	
$	85 459
€	77 189
PDA 16_1137	
21.Sep.19	
Hammer price	
101.91 g	
69.0 mm	

(XF) (II)	21-wrz-2019	**385 250 zł**	$	97 981	€	88 766	PDA 16_1137

Aw.: Popiersie króla z goła głową w paradnej zbroi, z głową lwa na ramieniu i przepasanej Orderem Złotego Runa. Przed rozetką rozpoczynającą napis otokowy, mikrodata 1621, na dole popiersia inicjały SA W otoku: SIGISMVNDVS•III•D:G:POLONIÆ•ET•SVECIÆ•REX
Rw.: Pod dużą koroną dziewięciopolowa tarcza herbowa Polski i Litwy z małą tarczą Szwecji, Gotów i Wazów w środku. Po bokach dwa stojące żurawie. Pod nogami żurawi II ─ VE Data 16-21 nad koroną. Całość opasana Orderem Złotego Runa. W otoku: MAGNVS•DVX•LITVAN:RVSS: – :PRVSS:MAS:SAM:LIVON:ZC:
Zygmunt III 1587-1632, Multipla wagi 3,5 talara 1621, Bydgoszcz.

Największa i najbardziej spektakularna polska moneta. Najwyższej klasy dzieło sztuki stworzone przez geniusza medalierstwa Samuela Ammona. Ten niezwykły stempel powstał na zlecenie królewskie, i miał być odzwierciedleniem wielkomocarstwowych aspiracji monarchy. Przekuwano nim złoto i srebro. Największym nominałem jest odbitka w złocie wagi 100 dukatów, podstawowym i najmniejszym jest multipla srebrna, wartości 3 i 1/2 talara. Pięknie zachowany egzemplarz w starej patynie, lustro mennicze na całej powierzchni, wyjątkowo dobrze wybity i zachowany okaz z pełnią detali reliefu, niepowtarzalna, zjawiskowa sztuka opakowana w stare pudełko. Na obrzeżu na godzinie 12 mała punca, oznaczenie jak dotąd nierozpoznanego, znacznego zbioru numizmatycznego. Numizmaty tego typu praktycznie nie pojawiają się na runku kolekcjonerskim. Bardzo rzadkie. Grade: XF
Zdjęcie i opis pochodzi z aukcji 16 lot 1137 Poznański Dom Aukcyjny Sergiusz Stube Poznań Email: sergiuszstube@gmail.com

DWUTALAR KORONNY - ZYGMUNT III WAZA 1617 M S II –VE 57.66 g / 47 mm **Ag**

Bydgoszcz
(XF-) (II-)
460 000 zł
$ 165 465
€ 117 048
Hammer price
AN 2_0064
15.May.11
48.5 mm
49.588 g

R 8	(XF-) (II-)	15-maj-2011	**529 000 zł**	$ 190 288	€ 134 605	AN 2_0064

Aw.: Popiersie w zbroi, w koronkowym kołnierzu z płaszczem spiętym broszą na ramieniu. Pod popiersiem miniaturowe inicjały SA (Samuel Ammon). W otoku: &SIGISMVNDVS•III•D:G:
POLONIÆ•ET•SVECIÆ•REX•
Rw.: Pod dużą koroną dziewięciopolowa tarcza herbowa z wolutami po bokach. Po bokach dwa stojące żurawie. Żuraw czuwający na jednej nodze z kamieniem w drugiej jest symbolem czujności. Data 16-17 po bokach korony. Dodatkowo rok 16-17 powtórzony w wolutach. Po obu stronach tarczy inicjały II-VE (Jakub Jakobson van Emden - zarządca mennicy w Bydgoszczy) i malutkie literki S A Całość opasana Orderem Złotego Runa. W otoku: MAGNVS•DVX•LITVA:RVS: – :PRVS:MAS:SAM:LIVON:zc

Wyjątkowej klasy i rzadkości numizmat. Znakomicie wykonane przez Samuela Ammona stemple posłużyły do wybicia serii grubych monet w srebrze i złocie. Monety wybite tymi stemplami wykazują znaczne odchylenia wagi, od półtora do ponad dwóch talarów. Monety o wadze około 2 talarów notowane były w

kolekcji Radziwiłłów i Potockich (obecnie w MNW). Egzemplarz o wadze 46,5 g, w 1904 roku był w zbiorze Z. Chełmińskiego.
Srebrna moneta ze zbioru Karolkiewicza ważyła 56,3 g. Egzemplarz ten w 1910 roku pojawił się w firmie L. Hamburger, skąd za pośrednictwem firmy Lanz po II wojnie trafił do USA. Istnieją przesłanki, pozwalające sądzić, że opisywany egzemplarz pochodzi z kolekcji Radziwiłłów. Podobny dwutalar został sprzedany 24 kwietnia 2008 roku na aukcji Stack's (pozycja 1011) za 184 000 USD. Wcześniej dnia 6 grudnia 2000 aukcja CNG's TRITON IV (poz. 2212 za 28 200 USD z prowizją). W kolekcji Hutten-Czapskiego była taka moneta odbita w złocie, nie było natomiast srebrnej. W podręczniku J. Tyszkiewicza ta dwutalarówka wyceniona została na 300 marek i dodatkowo oznaczona znakiem zapytania, co było dodatkową wskazówką dla ówczesnych kolekcjonerów, że monety z taką datą nie spotkał.
Przepiękna moneta.
Kopicki.1388; Chełmiński.230; Tyszkiewicz.300?, Kamiński 1681
Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 2 lot 0064 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie www.niemczyk.pl

DWUTALAR KORONNY - ZYGMUNT III WAZA 1617 M S II –VE 57.66 g / 47 mm **Ag**

R 8	(XF) (II)	24-kwi-2008	**401 083 zł**	$ 184 000	€ 115 883	STA 2008-04_1011
	(XF) (II)	6-gru-2000	125 885 zł	$ 28 200	€ 31 939	CNG's TRIT IV_2212

Aw.: Popiersie w zbroi, w koronkowym kołnierzu z płaszczem spiętym broszą na ramieniu. Pod popiersiem miniaturowe inicjały SA (Samuel Ammon). W otoku: &SIGISMVNDVS•III•D:G: POLONIÆ•ET•SVECIÆ•REX•
Rw.: Pod dużą koroną dziewięciopolowa tarcza herbowa z wolutami po bokach. Po bokach dwa stojące żurawie. Żuraw czuwający na jednej nodze z kamieniem w drugiej jest symbolem czujności. Data 16-17 po bokach korony. Dodatkowo rok 16-17 powtórzony w wolutach. Po obu stronach tarczy inicjały II-VE (Jakub Jakobson van Emden - zarządca mennicy w Bydgoszczy) i malutkie literki S A pod tarczą. Całość opasana Orderem Złotego Runa. W otoku: MAGNVS•DVX•LITVA:RVS: – :PRVS:MAS:SAM:LIVON:zc

Zygmunt (Zygmunt) III, Waza, Srebrny podwójny talar, 1617 II-VE. M-S Mennica: Bydgosz, menadżer: *Jacob Jacobson van Emden.* 48 mm. Nagie, opancerzone popiersie r. eleganckiego stylu i detalu, noszący łańcuszek i koronkowy kołnierz Order. Jakość znacznie przewyższająca wszelkie normalne dioramy Talar dzięki 20 matrycom Ducat, z których wybito tę monetę, oto wspaniały przykład tego **niezwykle rzadkiego** podwójna korona, atrakcja każdej kolekcji. Jasno-fioletowo-szary z obwodowymi odcieniami szampana. Wybór wyjątkowo dobry.

II-VE 56,3 gramów. Kop.1390 (R8), HCz 1361 (R7), Kam.1681 (R8), Gum.1229 (RR), Dav.4312.

Pochodzenie: z kolekcji Alicia i Sid Belzberg; ex Henry V. Karolkiewicz Collection (CNG's Triton IV, grudzień 2000, lot 2212); Numismatik Lanz München Auktion 39, listopad 1986, lot 951; Leo Hamburger, Frankfurt Auktion (1910), seria 1058

Source: Picture and descriptions coin from Stack's Bowers Galleries (owner picture), auction Stack's Numismatists Auctions Appraisals Retail New York – auction Alicia & Sid Beizberg Collection Rosemont Illinois, April 24 2008 lot 1011 Website: www.StacksBowers.com

(Uwaga: listy wynikowe aukcji StackBowers są z prowizjami)

DWUTALAR KORONNY - ZYGMUNT III WAZA			57.66 g /	
Ex Chełmiński 1904	**1617**	**II–VE**	47 mm	**Ag**

	Bydgoszcz
	(VF+) (III+)
	110 000 zł
$	36 304
€	26 506
	Hammer price
	AN 4_0063
	49.0 mm
	46,68 g

R 8	(VF+) (III+)	19-paź-2013	**126 500 zł**	$	41 749	€ 30 482	AN 4_0063

Aw.: Popiersie w zbroi w prawo, w płaszczu spiętym broszą na ramieniu. Pod popiersiem miniaturowe inicjały S-A (Samuel Ammon). W otoku: SIGISMVNDVS•III•D:G:POLONIÆ•ET•SVECIÆ•REX

Rw.: Pod dużą koroną dziewięciopolowa tarcza herbowa z wolutami po bokach. Po bokach dwa stojące żurawie. Żuraw czuwający na jednej nodze z kamieniem w drugiej jest symbolem czujności. Data 16-17 po bokach korony. Dodatkowo rok 16-17 powtórzony w wolutach. Po obu stronach tarczy inicjały II-VE (Jakub Jakobson van Emden - zarządca mennicy w Bydgoszczy) i malutkie literki S A Całość opasana Orderem Złotego Runa. W otoku: MAGNVS•DVX•LITVA:RVS: – :PRVS:MAS:SAM:LIVON:zc

Wyjątkowej klasy i rzadkości numizmat. Stemple znakomicie wykonane przez Samuela Ammona, miały posłużyć do wybicia serii grubych monet w srebrze i złocie. Dzisiaj znane są tylko dwa egzemplarze wybite tymi stemplami. Opisywaną monetę posiadał Zygmunt Chełmiński, druga znajdowała się w zbiorze hrabiego Sobańskiego (obecnie w Muzeum Narodowym w Warszawie). Cechą wyróżniającą ten egzemplarz jest brak liter M-S na rewersie, widoczne są miniaturowe inicjały S-A (Samuel Ammon).

Inna odmiana (z literami M-S) była dwukrotnie wystawiana na aukcjach: Stacks (poz.1011 − 184 000 USD), oraz wcześniej TRITON IV w grudniu 2000 poz 2212; 28 200USD z prowizją) (oraz druga Aukcja ANPN (poz.64 - 529 000 zł).

Tyszkiewicz w swoim podręczniku wycenia ten egzemplarz na 300 marek w złocie, opatrując go dodatkowo znakiem zapytania, co oznacza, że monety takiej w handlu nie spotkał. Czapski nie posiadał tego dwutalara.

Złocenie

Kopicki 1391; Chełmiński 230; Tyszkiewicz 300?

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 4 lot 0063 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie www.niemczyk.pl

A.3 **3**

10 DUKATÓW KORONNYCH ZYGMUNT III WAZA	nd	35.0 g / 40. 0 mm	Au

Olkusz?
(XF) (II)
703 229 zł
$ 220 077
€ 159 003
195 000 CHF
Hammer price
SIN 02_1152
25.Oct.11
34.66 g

R 8	(XF) (II)	25-paź-2011	**808 713 zł**	$ 253 089	€ 182 853	SIN 02_1152

Aw.: Popiersie w zbroi w koronkowym kołnierzu w płaszczu spiętym broszą na ramieniu. W otoku: +SISGISMVN:3D:G:REX·POLO: MAG:DVX·LIT:RVS:PRVS:MAS:SAM:LIV0:8.

Rw.: Pod koroną dziewięciopolowy kartusz ozdobny.
W otoku: NECNON:SVECO:GOTO:WANDALORVMO:HÆREDITA:REX

10 Dukatów, mennica **Olkusz?,** 34,66 g. Gumowski 1268. Kopicki, Zygismunta 983b (R8). H.Czapski 10297 (R7). Fr. 77. Gabinetowy okaz o największej rzadkości. Ex Auktion Jacques Schulman, Amsterdam. luty1966. Los 1423.
Source: Pictures and descriptions coin from SINCONA Auction 2, Lot 1152, SINCONA Swiss International Coin Auction AG, Switzerland.

A.4 **4**

10 DUKATÓW KORONNYCH ZYGMUNT III WAZA	ND	R 7	35.00 g / 39.0 mm	Au

Kraków
(XF) (II)
332 481 zł
$ 129 972
€ 95 000
Hammer price
KUN 145_7006
9.paź.2008
34.94 g

106 000 Kč	(XF/XF) (II/II)	2.gru.2017	350 017 zł	$ 97 776	€ 82 435	Aurea 82_0305
	(XF) (II)	9.paź.2008	**408 952 zł**	$ 159 866	€ 116 850	KUN 145_7006

Aw.: Popiersie z gołą głową w zbroi w koronkowym kołnierzu w płaszczu spiętym broszą na ramieniu. W otoku: SIGISMVNDVS•III•DG•POLONIE ET SVETIE •REX• M•D•LITV•
Rw.: Pod koroną dziewięciopolowa tarcza Polski, Litwy, Szecjii, z małą tarczą Snop Wazów w środku. Całość opasana łańcuchem Orderu Złotego Runa. W otoku: RVSIE •PRVSIE• MAZOVIE SAMOGI• LIVONIE• ET• C

KRÓL ZYGMUNT III (1587-1632) I JEGO CZASY POLSKI PORTUGAŁ WAGI 10 DUKATÓW.
Portugał wagi 10 dukatów niedatowany (ok. 1595). Kraków, złoto 34,94 g.
Fb. 77; Gum. 1266; H.-Cz. 1663 (R5); Hildebrand I, s. 70, 41 (ta kopia jest tam wspomniana). Kop.1430, Hu-Cz.1665 hr. O największej rzadkości. Czysto zdjętej rączce, atrakcyjny, bardzo ładny okaz.
Polska, Zygmunt III. Vasa, 1587 – 1632 10 Dukat bez daty, (ok. 1595), Kraków, złoto 34,92 g,

Source: Picture and description coin from auction 145 lot 7006 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

A.5 **5**

10 DUKATÓW KORONNYCH ZYGMUNT III WAZA 1629	**R 8**	35.00 g / ?.0 mm	Au

R 8	(XF/XF) (II/II)	28.sty.2021	**1 608 495 zł**	$ 422 399	€ 350 000	KUN 346_0577

Aw. : Koronowany monogram Zygmunta III „STR" (= Sigismundus Tertius Rex), poniżej podzielony numer roku, wokół niego wieniec laurowy
Rw. : Koronowana tarcza Wazy, wokół łańcucha Orderu Złotego Runa, otoczona czterema koronami herby Polski, Szwecji, Gotów i Litwy.

POLSKA. KRÓLESTWO. Sigismund III., 1587-1632. 10 dukatów 1629, Bydgoszcz (?). 35,19 g. Z oceną NGC (certyfikat fotograficzny) MS 62+ (5777881-001).
ZŁOTO. O największej rzadkości. Ostry okaz z cudowną złotą patyną, niezwykle delikatny.
Fb. -; H.-Cz. 1595 (R7); Kopicki 1340 (R8).

Source: Picture and description coin from auction 346 lot 0577 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

A.6 **6**

PORTUGAŁ MEDALOWY WAGI 10 DUKATÓW - ZYGMUNT III WAZA **1588** 35.0 g / 41.0 mm **Au**

(XF-) (II-)
506 000 zł
$ 182 014
€ 128 753
Hammer price
AN 2_0062
15.May.11
36.0 mm
35.003 g

R 8	(XF-) (II-)	15-maj-2011	**581 900 zł**	$ 209 317	€ 148 066	AN 2_0062

Aw.: Popiersie króla w wysokim kapeluszu zdobionym piórami i klejnotami, w bogatej, renesansowej szacie. W otoku legenda w dwóch liniach:)SIGISMVN: III: D:G:RE – POLONI:M:D:L) //.RVS.PRVS.MASV&-DESSV REX

Rw.: Trzy wieńce laurowe z napisami: COELI/TVS – SVBLI/MIA – DAN/TVR (Godność nadana mu przez niebiosa). W otoku: +ANNO+-+SALVTIS+-+1588+ (w roku zbawienia)

Portugał medalowy wagi 10 dukatów 1588

Mennica nieznana 36.0 mm, 35.003 g Zygmunt III Waza był synem króla Szwecji Jana III i Katarzyny Jagiellonki, córki Zygmunta I Starego. W drodze elekcji wybrany został w 1587 roku na króla Rzeczpospolitej po śmierci Stefana Batorego. W latach 1592-1599 był jednocześnie królem Szwecji. Portugał ten nie został wybity jako środek płatniczy, lecz na cześć nowo ukoronowanego króla. Pełnił funkcje medalu (stąd często spotykane ślady oprawy i zawieszek) oraz wyrafinowanego królewskiego upominku. Znane są nieliczne odbitki w złocie wagi 5 i 10 dukatów oraz w srebrze. Portugał ten jest przykładem doskonałej, późnorenesansowej sztuki medalierskiej w Polsce. Ekstrawaganckie nakrycie głowy królewskiej i bogaty strój znalazły się też na awersach medalowych talarów wybitych przez mennicę w Olkuszu w pierwszym (1587) roku panowania młodego króla (ur. 1566 r.). Podstawowy katalog monet złotych świata Friedberg, Gold coins of the World, wydany w USA w roku 2009 (edycja 8), zamieścił opis tego portugała (Poland.888) z fotografią właśnie naszej monety z krótkim komentarzem -RARE-. W podręczniku J. Tyszkiewicza wyceniony był na 500 marek w złociei zaopatrzony dodatkowo w znak zapytania, co było wskazówką dla ówczesnych kolekcjonerów, że monety takiej w handlu nie spotkał.

Friedberg.88; Gumowski (Medale Zygmunta III).7; Stahr (Medale Wazów) s. 48-49; H-Cz.790; Kaleniecki (-); Tyszkiewicz.500?

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 2 lot 0062 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie www.niemczyk.pl

A.7.01 *KOLEJNO 3 EGZEMPLARZE 10 DUKATÓW KORONNYCHH 1612 r.* **7**

10 DUKATÓW KORONNYCH ZYGMUNT III WAZA 1612	**16 · X · IZ**	**Pod tarczą**	35.0 g / 37.0 mm	**Au**

Kraków
(II-) (XF-)
510 000 zł
$ 134 565
€ 120 567
Hammer price
AN 21_0065
26.Oct.19
34.652 g

R 7	(II-) (XF-)	26.paź.2019	**586 500 zł**	$ 154 750	€ 138 652	AN 21_0065
	(II-) (XF-)	23.paź.2018	200 138 zł	$ 53 007	€ 46 175	SIN 50_1145
£ 72 000	(VF) (II)	3.gru.2015	439 668 zł	$ 107 762	€ 101 916	SPINK 15007_0842

Aw: Popiersie króla w prawo w koronie i zbroi. W otoku: SIGISMVNDVS·III·D·G·REX·POLO ET SVEC
Rw: Pod koroną czteropolowa tarcza polsko-szweczka z małą tarczą z herbem Snop - Wazów w środku. Całość opasana łańcuchem Orderu Złotego Runa.
W otoku: 1 6· X ·1Z ·M·D·LITVA:RVSI:PRVSI:MASO:SAM:LIVON. xc

Zygmunt III Waza. Portugal (10 Ducat (Dukaten), Cracow / Krakow 1612 ex. Styka collection
Emisje portugałów nie podlegały obowiązującym ordynacjom menniczym. W rozporządzeniu z 10 grudnia 1590 roku, wydanym przez Jana Firleja, podskarbiego wielkiego koronnego, czytamy: ... sztuki 5 - i 10 - dukatowe, są bite ku czci J. Królewskiej Mości, z jego popiersiem, celem rozdania ich w podarunku... Pierwsze portugały i półportugały nie posiadały nominałów. Dopiero w latach 1611 - 1612, na monetach złotych pojawił się nominał, zapisany cyframi rzymskimi: X i V. Nie jest do końca jasne, w jakiej mennicy były bite portugały. Początkowo J. Tyszkiewicz, a za nim M. Gumowski przypuszczali, że bito je w Wilnie. Jednak wybijane w Wilnie dukaty mają zarówno sygnatury podskarbiowskie, jak i znaki urzędników menniczych. Na większości portugałów i półportugałów koronnych nie umieszczano herbów poskarbiowskich, właśnie dlatego, że ich bicie odbywało się za wolą króla, nie podlegały też one nadzorowi podskarbich. Obecnie badacze uznają, iż wybijano je w Krakowie. Znane są dwie odmiany napisowe portugała 1612 r.Portugał z napisem LIVON xc, notowany jest w zbiorach: Czapskich w Krakowie, KH Wiedeń, Brnie oraz w Ermitażu. Kolejny egzemplarz znajduje się w prywatnej kolekcji w Poznaniu. Notowały go też wielkie historyczne zbiory G. Radziwiłła(1869), I. Starzyńskiej(1883); Z. Chełmińskiego, O. Kubickiego, A. Potockiego, A. Czerwińskiego, oraz zbiór rodu Czartoryskich. Portugały należą do najrzadszych monet z czasów panowania Zygmunta III i są wyjątkową ozdobą każdego zbioru. Portugał tej odmiany wystąpił tylko trzykrotnie na aukcjach. Moneta oryginalnie zakupiona w Coin Galleireis New York 9-10, 1962 roku lot 315 za 1500 $.
Moneta z legendarnej kolekcji Styki.Ładny egzemplarz z zachowanym połyskiem menniczym i wiekową pomarańczową patyną. Grafii na awersie.
Kopicki.1437 (R7); Kurpiewski.1740 (R)7; Friedberg.77; Kaleniecki s. 96 ; Dutkowski(złoto Wazów).62 (R7); H-Cz.1282 (R7) ; Tyszkiewicz 600mk Waga: 34,652 g Au

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 21 lot 0065 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie www.niemczyk.pl

A.7.02 *DRUGI EGZEMPLARZ 10 DUKATÓW KORONNYCH Z 1612 r.* **8**

Polska, Zygmunt III Waza (1587-1632), 10-Dukaty, 34,66 g, 1612, Ślad po usuniętej zawieszce na 12:00 i mała rysa pod biustem, bardzo dobra, bardzo rzadka. (F.77; HCz.216), Proweniencja Stack's Coin Galleries, Nowy Jork, 9-10 listopada 1962, lot 315

Source: Pictures and description coins from Spink and Son Limited z 69 Southampton Row, Bloomsbury London WC1B 4ET Auction 15007 lot 842 auctionteam@spink.com Website:https://www.spink.com/

A.7.03 *TRZECI EGZEMPLARZ 10 DUKATÓW KORONNYCH Z 1612 r.* **9**

Zygmunt III. Waza 1.587 do 1.632. 10 dukatów 1612, Kraków. 34,70 g. Dutkowski 62 (R7). Gumowski 1349 a. 77. O największej rzadkości. Przecięcie na obręczy. Dobry, bardzo dobry okaz.

Source: Pictures and descriptions coin from SINCONA Auction 50, lot 1145, SINCONA Swiss International Coin Auction AG, Zürich Switzerland Weblink: www.sincona.com

A.8.01 *DWA EGZEMPLARZE 10 DUKATÓW KORONNYCH z 161Z r.* **10**

10 DUKATÓW KORONNYCH ZYGMUNT III WAZA 161Z	Rok u góry	35.0 g / 37.0 mm	Au

	Kraków
	(XF) (II)
	245 252 zł
$	74 040
€	65 000
	Hammer price
	KUN 323_2857
	26-Jun-19
	34.40 g

R 7	(XF) (II)	26-cze-2019	**301 659 zł**	$	91 070	€ 79 950	KUN 323_2857
	(VX) (III)	21-paź-2017	161 000 zł	$	44 414	€ 38 017	AN 12_0107

Aw: Popiersie króla w zbroi okryte płaszczem i dużą kryzą. W otoku • SIGISMVNDVS • III • D • G • REX • POLO: ET • SVEC •

Rw: Czteropolowa tarcza z herbami Polski, Litwy i Szwecji, w środku snop Wazów, całość otoczona łańcuchem Orderu Złotego Runa., nad bokami korony podzielony numer 16 – 1Z (odbicie lustrzane). W Otoku napis:• M • D • LIT: RVSIE • PRVSI: - MASO: SAM: LIV: XC
Dutkowski 63 (R7); Kol. 77; Kopicki 1436 (R7).

Source: Picture and description coin from auction 323 lot 2857 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

A.8.02 *DRUGI EGZEMPARZ 10 DUKATÓW KORONNYCH Z 161Z* **11**

	Kraków
	(VX) (III)
	140 000 zł
$	38 621
€	33 058
	Hammer price
	AN 12_0107
	21 Oct 17
	34.47 g
	37 mm

Zygmunt lll Waza. PORTUGALOESER, 10 Dukat (Ducat) 1612, Cracow ex. Potocki collection
Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. Płaszcz spięty broszą na ramieniu. W otoku: • SIGISMVNDVS • III • D • G • REX • POLO: ET • SVEC •

Rw.: Czteropolowa tarcza, z herbami Polski, Litwy, Szwecji i Gotlandii z małą centralną tarczą z herbem Snopek – Wazów. Całość opasana łańcuchem Orderu Złotego Runa.Przy koronie data 16-1Z W otoku: • M • D • LIT: RVSIE • PRVSI: - MASO: SAM: LIV XC (BRAK DWUKROPKA)

Emisje portugałów nie podlegały obowiązującym ordynacjom menniczym. W rozporządzeniu z 10 grudnia 1590 roku, wydanym przez Jana Firleja, podskarbiego wielkiego koronnego, czytamy: ... sztuki 5- i 10- dukatowe, są bite ku czci J. Królewskiej Mości, z jego popiersiem, celem rozdania ich w podarunku... Pierwsze portugały i półportugały nie posiadały nominałów. Dopiero w latach 1611-1612, na monetach złotych pojawił się nominał, zapisany cyframi rzymskimi: X i V. Nie jest do końca jasne, w jakiej mennicy były bite portugały. Początkowo J. Tyszkiewicz, a za nim M. Gumowski przypuszczali, że bito je w Wilnie. Jednak wybijane w Wilnie dukaty mają zarówno sygnatury podskarbiowskie, jak i znaki urzędników menniczych. Na większości portugałów i półportugałów koronnych nie umieszczano herbów podskarbiowskich, właśnie dlatego, że ich bicie odbywałosię za wolą króla, nie podlegały też one nadzorowi podskarbich. Obecnie badacze uznają, iż wybijano je w Krakowie. Znane są dwie odmiany napisowe portugała 1612 r.Oferowany portugał z napisem LIV XC, notowany jest tylko w zbiorach: Czapskich w Krakowie oraz w Ermitażu. Notowały go też wielkie historyczne zbiory G. Radziwiłła Potockiego (nasz egzemplarz), Chełmińskiego, Sobańskiego, Czerwińskiego.Portugały należą do najrzadszych monet z czasów panowania Zygmunta III i są wyjątkową ozdobą każdego zbioru. Portugał tej odmiany wystąpił TYLKO raz na aukcji, w 2002 roku (oferowany egzemplarz).Znak własnościowy – punca Potockich Pilawa na awersie. Uderzenia w polu, ryski, słabszy egzemplarz jedynego dostępnego portugała tej odmiany na rynku.
Kopicki 1436 (R7); Kurpiewski 1741 (R7); Friedberg 77; Złoto Wazów TI 63 (R7); H-Czapski 1283 (R5); Kaleniecki s. 95 Waga/Weight: 34,47 g Au Metal: Średnica/diameter: 37. Stan zachowania 3 (VF)

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 12 lot 0107 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie www.niemczyk.pl

A.9 **12**

10 DUKATÓW KORONNYCH ZYGMUNT III WAZA [1]614 34.40 g / 40 mm **Au**

R 8	(EF-/III+) (II-/III+)	25.wrz.2021	**566 400 zł**	$ 147 117	€ 125 033	AN 30_0190
	(VF) (III)	9.sty.2019	318 763 zł	$ 84 000	€ 73 433	N. York Salle 46_1226
	(VF) (III)	24.kwi.2008	187 464 zł	$ 86 250	€ 54 320	STA 2008-04_1007
	(VF) (III)	6.gru.2000	48 769 zł	$ 10 925	€ 12 374	CNG's TRIT IV 2220

Aw: 10 Dukatów / Talar koronny medalowy (1) 614, 34,4 g. 40 mm Bydgoszcz Bromberg. Wybity z tej samej pary matryc co 1614 Talar.

Rw: Popiersie króla w prawo, w zbroi okrytą płaszczem i wielką kryzą. W otoku: SIGISMVN: III: D: G: POLONI: ET.SVECIA: REX *.

Zygmunt III / Zygmunt III Wasa (1587-1632) Niezwykle rzadki i jedyny znany przykład w prywatnych rękach. Kilka zadrapań na policzku. Bardzo dobry.
Ex Alicia i Sid Belzberg Collection, Stack's, Rosemont, Illinois, 24 kwietnia 2008, lot 1007; Kolekcja Henry'ego V. Karolkiewicza, CNG Triton Wyprzedaż IV, grudzień 2000, partia 2220. W zestawie z metką; Ex Giessener Münzhandlung Sprzedaż 61, październik 1992 r., Partia 2305. Kop.1327 (R8), Gum.1202 (RR), jak H.Cz. 1312 (Talar), jak Kam.1760, Fr.77.
JEDYNY EGZEMPLARZ W OBIEGU AUKCYJNYM.

Source: Picture coin and descriptions from auction 46 lot 1226 M & M Numismatics Ltd PO Box 65908 Washington, DC 20035 www.TheNewYorkSale.com

Dodatkowy opis monety i rys historyczny pochodzi z aukcji 30 lot 0190 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie www.niemczyk.pl

Bydgoski portugał koronny z 1614 r. stanowi jedyny znany obecnie egzemplarz tej monety dostępny na rynku. W 2000 r. trafił na nowojorską aukcję jako element historycznej kolekcji Henryka Karolkiewicza. Numizmatu nie posiadał w swoim zbiorze nawet Emeryk Hutten-Czapski. Moneta z dobrze zachowanymi szczegółami, zwłaszcza po stronie rewersu, pokryta delikatną patyną.
Historia
Przedstawiony na awersie monety portret władcy opisany jest łacińską legendą, którą rozwinąć należy w pierwszy człon tytulatury: Zygmunt III, z Bożej Łaski Król Polski i Szwecji. Kontynuację uzupełnia treść umieszczona w otoku rewersu - MAG DVX L RVS PRVS MAS SAM LIVO - wskazująca na Wielkiego Księcia Litewskiego, Ruskiego, Pruskiego, Mazowieckiego, Żmudzkiego (łac. Samogitia) oraz Inflanckiego (łac. Livonia). W 1614 r., kiedy moneta opuszczała mennicę bydgoską, Rzeczpospolita zbliżała się zasięgiem swojego terytorium do największego obszaru w historii.

Na oferowanej monecie monarcha ujęty jest w typie rex armatus - w dekoracyjnej zbroi, na którą zarzucony został spięty fibułą płaszcz. Nad obojczykiem zbroi rozpościera się okazała, usztywniona kryza. Jak wskazują źródła malarskie - m.in. portret króla ze zbiorów Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie - Zygmunt III Waza w reprezentacyjnych ujęciach mógł mieć na sobie zbroję nie tylko cyzelowaną, ale i częściowo złoconą, wysadzaną kamieniami szlachetnymi oraz polichromowaną na niebiesko, żółto i czerwono. W czasie powstania monety, ujęcie władcy w konwencji rex armatus stanowiło czytelny przekaz akcentujący potęgę w kontekście militarnym, jak i rycerską moralność.

W 1614 r., kiedy portugał koronny wybity został w ponownie otwartej mennicy bydgoskiej, wojska Zygmunta III Wazy zaangażowane były w wieloletnie wyprawy na Moskwę. We wrześniu 1610 r. - pod dowództwem hetmana Stanisława Żółkiewskiego - do stolicy Rosji dotarły polskie chorągwie, a wzięty do niewoli car oddał hołd panującemu na Zamku Królewskim w Warszawie. Po dwóch latach polska załoga Kremla została jednak zmuszona do kapitulacji i na następne powodzenie czekano do wyprawy moskiewskiej z lat 1617-1618 r., podczas której wojskiem dowodził hetman Jan Karol Chodkiewicz. Mimo że wschodni tron nie został ostatecznie objęty, rozejm w Dywilinie powiększył terytorium Rzeczpospolitej - o księstwa smoleńskie, siewierskie oraz czernihowskie.

Stemple do bicia talarów

Portugały i półportugały Zygmunta III były wybijane według ordynacji Jana Firleja z 10 grudnia 1590 r. Stwierdzała ona, że należy je wybijać bez podatku na rzecz skarbu, tylko po kosztach produkcji, co potwierdzał dokument:

„(…) Lecz od ciężaru tego wyjęte i wolne będą, według zwyczaju przyjętego we wszystkich mennicach, sztuki złote wagi 5 i 10 dukatów, które ku czci J. Król Mości i z jego popiersiem, celem rozdania w podarunku są bite (…)".

Używanie do wybijania portugałów stempli talarów obniżało koszty mennicy i - jak się można domyślać - zapewniało dodatkowy zysk dzierżawcy. W czasie panowania Zygmunta III Wazy wiele portugałów i półportugałów odbito używając więc stempli do bicia talarów.

Ogółem w zbiorach i na rynku numizmatycznym odnotowano siedem egzemplarzy - jeden o masie 20 dukatów oraz po trzy o masie 5 i 10 dukatów.

Proweniencja: ex-Karolkiewicz

Oferowany egzemplarz pochodzi z legendarnej kolekcji H. Karolkiewicza wylicytowanej w 2000 r. podczas nowojorskiej aukcji, której katalog do dziś pozostaje dla numizmatyków wyznacznikiem najwyższej klasy monet. Henryk Karolkiewicz (1923-2009), jako spełniony przedsiębiorca i były żołnierz polskiego pochodzenia, przez ponad cztery dekady budował w Stanach Zjednoczonych najznakomitszą współczesną kolekcję obejmującą tysiąc lat numizmatyki polskiej. W zbiorze znalazły się najcenniejsze i najrzadsze egzemplarze z różnych historycznych rozdziałów państwa uznawane obecnie za obiekty muzealnej rangi. Wśród nich wymienia się m.in. złotą 50-dukatową monetę Zygmunta III Wazy czy dwutalarową monetę tego władcy z 1617 r., które notowane były również w naszym Antykwariacie. Przynależność do zbioru Henryka Karolkiewicza uznawana jest za czynnik podnoszący kolekcjonerską i rynkową wartość wśród kolekcjonerów z całego świata.

Rzadkość

Oprócz opisanej proweniencji, o rzadkości portugała koronnego świadczy również fakt, że zabrakło go w największej kolekcji polskich monet Emeryka Hutten-Czapskiego, która znajduje się w Muzeum Narodowym w Krakowie.

Ten sam egzemplarz został zilustrowany w książce J. Dutkowskiego „Złoto Wazów" tom I, str. 99, oraz w książce Marka Kalenieckiego „Złote monety Polskie na aukcjach Światowych 1945-2002".

- Ekstremalnie rzadka pozycja do zaawansowanych kolekcji złota Polski królewskiej. To jedyna szansa zakupu tego portugała, bo mowa o jedynym znanym egzemplarzu na rynku - Michał Niemczyk.

H. Czapski (-); Kopicki 1327 (jako UNIKAT - R*); Kaleniecki s. 97; Friedberg 77; Kurpiewski (-); Dutkowski „Złoto Wazów" tom I 70. (R8)

A.10 **13**

10 DUKATÓW MEDALOWYCH ZYGMUNT III ? 0 mm
WAZA ND **1592** 34.71 g **Au**

R 5	(EF-) (II-)	24-lut-2012	**396 000 zł**	$ 129 412	€ 95 652	WCN 50_0028
	(EF-) (II-)	29-lis-2008	286 000 zł	$ 96 622	€ 76 064	WCN 39_0271

Aw: Ukoronowane popiersie króla w prawo i napis wokoło SIGISMVND III D G REX - POL MAG DVX LIT RVSSI P, w tle punca zbioru Potockiego oraz wydrapana wartość X,
Rw: Neptun z trójzębem siedzący na wielorybie i Ceres z rydlem siedząca na rogu Amaltei, u góry tarcza z herbem Gdańska i napis CRESCIT GEMINATIS GLORIA CVRIS (rośnie z podwojonych starań chwała).

Zygmunt III Waza 1587-1632. 10 dukatów medalowych bez daty (1592), Gdańsk, złoto 34.71 g,H-Cz. 7548 R5, awers Racz. 60, rewers Racz. 65, Hildebrand 12 a, Vossberg 626, medal wybity w 1592 roku z okazji wizyty króla, bardzo ładna robota medalierska, bardzo rzadki, znany z kilku zbiorów jako 10 dukatów (Potockiego, Czapskiego i Czartoryskiego), jako 7 dukatów ze zbioru Chełmińskiego i jako 5 dukatów u Vossberga POL.ET.SVE.D.PRV, lekko gięty, ale dość ładny egzemplarz. Jest to ten sam egzemplarz ze zbioru Potockich.
Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 39 lot 0271 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie. www.wcn.pl

A.11.01 **14**

PORTUGAŁ MEDALOWY WAGI 5 DUKATÓW 17.50 g / 36.0 mm **Au**
ZYGMUNT III WAZA **1588**

R 8	NGC AU Details	17-lis-2019	**161 160 zł**	$	41 216	€ 37 308	MAISON PALOMBO 18_0447
	(III/III+) (VF/VF+)	15-gru-2018	**207 000 zł**	$	55 274	€ 48 592	AN 18_0165

Aw.: Popiersie króla w wysokim kapeluszu zdobionym piórami i klejnotami, w bogatej, renesansowej szacie. W otoku legenda w dwóch liniach:)SIGISMVN: III: D:G:RE – POLONI:M:D:L) //.RVS.PRVS.MASV&-DESSV REX

Rw.: Trzy wieńce laurowe z napisami: COELI/TVS – SVBLI/MIA – DAN/TVR (Godność nadana mu przez niebiosa). W otoku: +ANNO+-+SALVTIS+-+1588+ (w roku zbawienia)
Polska, Zygmunt III III (1587-1632) 5 dukatów lub - 1588. 17,07g - ks. manque TTB ...

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 18 lot 0447 Maison Palombo MAISON PALOMBO SA Rue De La Cite, 27 CH 1204 Geneve e-mail: palombo.grneve@gmail.com www. maison-palombo-geneve.com

A.11.02 *DRUGI EGZEMPLARZ PORTUGAŁA WAGI 5 DUKATÓW* **15**

Zygmunt III Waza był synem króla Szwecji Jana III i Katarzyny Jagiellonki, córki Zygmunta I Starego. W drodze elekcji wybrany został w 1587 roku na króla Rzeczpospolitej po śmierci Stefana Batorego. W latach 1592-1599 był jednocześnie królem Szwecji. Półportugał ten nie został wybity jako środek płatniczy, lecz na

cześć nowo ukoronowanego króla. Pełnił funkcje medalu (stąd często spotykane ślady oprawy i zawieszek) oraz wyrafinowanego królewskiego upominku. Znane są nieliczne odbitki w złocie wagi 5 i 10 dukatów oraz w srebrze. Numizmat ten jest przykładem doskonałej, późnorenesansowej sztuki medalierskiej w Polsce. Ekstrawaganckie nakrycie głowy królewskiej i bogaty strój znalazły się też na awersach medalowych talarów wybitych przez mennicę w Olkuszu w pierwszym (1587) roku panowania młodego króla (ur. 1566 r.). Ostatnie notowania w kolekcji prywatnej to zbiór H. Lubomirskiego. Prawdopodobnie na rynku jest nie więcej niż 2 egzemplarze. Fotografia oferowanego medalu użyto w książce Złoto Wazów poz. 48. Ze względu na ekstrawaganckie nakrycie głowy, na rynku nazywany potocznie "kapelusznikiem". W podręczniku J. Tyszkiewicza medal nie został nawet odnotowany, co oznacza, że Tyszkiewicz nawet nie słyszał od ówczesnych kolekcjonerów o takim numizmacie oraz, że takiego w handlu nie spotkał. Unikat na rynku kolekcjonerskim, delikatna patyna i uszkodzenia w polu. Medal do najlepszych kolekcji.

Friedberg. (nie notuje) ; Gumowski (Medale Zygmunta III).7a; H-Cz.(-); Kaleniecki (nie notuje); Tyszkiewicz.(nie notuje) ; Złoto Wazów (TI) 48 (R8) Waga: 15,87 g Au Średnica: 36 mm

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 18 lot 0165 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie www.niemczyk.pl

A.12.01 *5 EGZEMPLARZY 5 DUKATÓW KORONNYCH Z 1611 r.* **16**

5 DUKATÓW KORONNYCH ZYGMUNT III WAZA 1611	**Ex Potocki collection**	17.50 g / 34.0 mm	**Au**

	Kraków
	(XF+) (II+)
	250 000 zł
$	89 928
€	63 313
	Hammer price
	AN 2_0063
	15.May.11
	30.5 mm
	17.398 g

1.	**R 7**	(UNC-/XV+) (I-/II+)	30.lis.2020	283 200 zł	$ 76 143	€ 64 043	Desa Unicum 2020
2.		NGC MS 62 MAX	17.paź.2020	310 500 zł	$ 81 496	€ 69 619	AN 26_0167
3.	£ 33 600	(UNC) (I)	23.mar.2016	183 140 zł	$ 47 828	€ 42 590	SPINK 16004_0959
4.		(AU) (II/I)	22.cze.2011	**363 170 zł**	$ 123 717	€ 86 100	KUN 191_5279
5.		(XF+) (II+)	15.maj.2011	287 500 zł	$ 103 417	€ 72 810	AN 2_0063
6.		(XF+) (II+)	15.sty.2007	160 007 zł	$ 52 900	€ 40 928	STA 2007-01_3164
7.		(XF+) (II+)	12.mar.2004	42 689 zł	$ 10 858	€ 8 856	KUN 91_7635
8.		(XF+) (II+)	18.maj.2002	31 350 zł	$ 7 741	€ 8 473	WCN 26_0313

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi w prawo. W otoku: SIGISMVNDVS•III•DG•REX•POL•ET•SVE•

Rw.: Czteropolowa tarcza herbowa polsko-szwedzka z herbem Wazów - Snop pośrodku. Całość opasana Łańcuchem Orderu Złotego Runa. Po bokach korony rozdzielona data 16-16. W otoku: ·M·D·LIT:RVSIE·PRV-:- MAS:SAM:LI:xc.

Pierwsza gruba złota moneta wybita w mennicy koronnej w Krakowie. Wyjątkowej rzadkości i urody półportugał z czasów największej świetności mennictwa Rzeczpospolitej. Kopicki notuje również odbite tym stemplem czterodukatówki. Na awersie znak własnościowy Potockich – herb Pilawa. Uszkodzenie obrzeża na godzinie 12.00.Pięknie zachowany egzemplarz. Wg opisów WCN, AN jest to ten sam egzemplarz z puncą Potockich.
Kopicki.1420, Friedberg.78; Kaleniecki s. 88; Tyszkiewicz.125; Kamiński 1722

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 2 lot 0063 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.12.02 *DRUGI EGZEMPLARZ 5 DUKATÓW KORONNYCH Z 1611 r.* **17**

	Kraków
	(AU) (II/I)
	295 260 zł
$	100 583
€	70 000
	Hammer price
	KUN 191_5279
	22-cze-2011
	17.44 g
	? mm

Zygmunt III 5 dukatów 1611, Kraków 17.44 g. Piękny, wyjątkowy menniczy egzemplarz. I • Fb. 78; Kopicki 1420 (R7).

Source: *Picture and description coin from auction 191 lot 5279 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images.* Weblink, *http://www.kuenker.com*

A.12.03 *TRZECI EGZEMPLARZ 5 DUKATÓW KORONNYCH Z 1611 r.* **18**

	Kraków
	(UNC) (I)
	152 617 zł
$	39 857
€	35 492
£	28 000
	Hammer price
	SPINK
	16004_0959
	23.Mar.16
	17.37 g

Polska, Zygmunt III Waza (1587-1632), 5-Dukatów (pół Portugał) 17,37 g, 1611, (F.78; H.CZ.1273 - R6), gładkie krawędzie, bardzo dobry, bardzo rzadki. Zakupiony od Donalda Crowthera, 22 lipca 1970 r.,

Source: Pictures and description coins from Spink and Son Limited z 69 Southampton Row, Bloomsbury London WC1B 4ET Auction 16004 lot 0959 auctionteam@spink.com Website:https://www.spink.com/

A.12.04 *CZWARTY EGZEMPLARZ 5 DUKATÓW KORONNYCH Z 1611 r.* **19**

Kraków
NGC MS 62 MAX
270 000 zł
$ 70 866
€ 60 538
Hammer price
AN 26_0167
17-paź-2020
?.g

Najwyższa nota gradingowa na świecie dla tego półportugała w NGC i PCGS. Portugały i półportugały były wybijane poza obowiązującą ordynacją, o czym zaświadcza brak herbów podskarbiowskich. Tym samym stemplem półportugała odbito też egzemplarze o wadze 4 dukatów. Początkowo J. Tyszkiewicz a za nim M. Gumowski przypuszczali, że bito je w Wilnie. Jednak wybijane w Wilnie dukaty mają zarówno herby podskarbiowskie, jak i znaki urzędników menniczych. Obecnie badacze uznają, iż wybijano je w mennicy w Krakowie. Półportugały z 1611 roku są monetami bardzo cenionymi i poszukiwanymi przez kolekcjonerów ze względu na wyśmienity majestatyczny portret Zygmunta III Wazy. Półportugały notowane są w wielu wielkich kolekcjach XIX wieku, jak i współczesnych. Moneta ta regularnie pojawiają się też na aukcjach. Jest to moneta bardzo reprezentacyjna, doskonale skomponowana w konwencji polskiego manieryzmu. Jest ozdobą każdego zbioru numizmatycznego.Zdecydowanie najpiękniejszy egzemplarz dostępny na rynku numizmatycznym. Idealnie zachowane detale oraz połysk menniczy, podkreślony delikatną czerwonawą patyną. Kopicki 1420R7; Friedberg 78; Dutkowski (złoto Wazów) 60 (R5); H-Czapski 1273 (R6); Kaleniecki s. 88

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 26 lot 0167 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.12.05 *PIĄTY EGZEMPLARZ 5 DUKATÓW KORONNYCH Z 1611 r.* **20**

Kraków
UNC-/XV+) (I-/II+
240 000 zł
$ 64 528
€ 54 274
Hammer price
Desa Unicum 2020
30.lis.2020
17.35 g
30.0 mm

Złoto, 17,35 g; śr. 30 mm; kolekcja George Gund III, aukcja Stacks NY, poz.3164; Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, luty 2008. Wg certyfikatu ANPN z dnia 7 lutego 2008 r. na av. „w tle za głową punca z Pilawą". Ani na zdjęciu monety dołączonej do certyfikatu, ani na oryginale monety zgłoszonej na aukcję puncy takiej nie znaleźliśmy. W pierwszej pozycji z aukcji AN MN na monecie jest punca Potockich. Wynika z tego, że to jest inny egzemplarz.
A. L. Friedberg and Ira S. Friedberg, Gold Coins of the World, 78
Catalogue de la collection des médailles et monnaies polonaises du comte Emeric Hutten Czapski, St. Petersbourg 1875 Cracovie 1915, 1273 R6
Marian Gumowski, Podręcznik Numizmatyki Polskiej, Kraków 1914, 1340
Jedna z najwspanialszych i najrzadszych monet polskich, znana niegdyś tylko z największych polskich kolekcji numizmatycznych: Czapskiego, Czerwińskiego, Potockiego, Sobańskiego oraz ze zbiorów Czartoryskich; od kilkudziesięciu lat nie pojawiająca się w handlu. Zob. Marek Kaleniecki, Złote monety polskie na aukcjach światowych 1945-2002, Warszawa 2003

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji z dnia 30 listopada 2020 Desa Unicum 00-477 Warszawa ul. Piękna 1A, email: biuro@desa.pl

A.13. **21**

PÓŁPORTUGAŁ WAGI 5 DUKATÓW ZYGMUNT III WAZA **1612** **Ex Frankiewicz** 17.50 g / 31.0 mm **Au**

	Kraków
	(VF+) (III+)
	320 000 zł
$	85 561
€	71 588
	Hammer price
	AN 29_0472
	26.cze.2021
	17.21 g

R 7	(VF+) (III+)	26.cze.2021	**377 600 zł**	$ 100 962	€ 84 474	AN 29_0472

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. Płaszcz spięty broszą na ramieniu. W otoku: SIGISMVND: III• D• G• REX• -- •POL. ET• SVE

Rw.: Czteropolowa tarcza, z herbami Polski, Litwy, Szwecji i Gotlandii z małą centralną tarczą z herbem Snopek – Wazów. Całość opasana łańcuchem Orderu Złotego Runa. Przy koronie miniaturowa data 161Z. W otoku: M D LIT RVSIE PRVSI – MASO SAM LIVO 161Z

Emisje portugałów nie podlegały obowiązującym ordynacjom menniczym. W rozporządzeniu z 10 grudnia 1590 roku, wydanym przez Jana Firleja, podskarbiego wielkiego koronnego, czytamy: ... sztuki 5- i 10-dukatowe, są bite ku czci J. Królewskiej Mości, z jego popiersiem, celem rozdania ich w podarunku... Pierwsze portugały i półportugały nie posiadały nominałów. Dopiero w latach 1611-1612, na monetach złotych pojawił się nominał, zapisany cyframi rzymskimi: X i V. Nie jest do końca jasne, w jakiej mennicy były bite portugały.

Początkowo J. Tyszkiewicz, a za nim M. Gumowski przypuszczali, że bito je w Wilnie. Jednak wybijane w Wilnie dukaty mają zarówno sygnatury podskarbiowskie, jak i znaki urzędników menniczych. Na większości portugałów i półportugałów koronnych nie umieszczano herbów podskarbiowskich, właśnie dlatego, że ich bicie odbywało się za wolą króla, nie podlegały też one nadzorowi podskarbich. Obecnie badacze uznają, iż wybijano je w Krakowie. Dziś półportugały Wazów są monetami bardzo rzadkimi i poszukiwanymi. Półportugały notowane są w wielu wielkich kolekcjach XIX wieku, jak i współczesnych. Moneta od zawsze wzbudza emocje gdy pojawiają się na aukcji, jest to moneta bardzo reprezentacyjna, doskonale skomponowana w konwencji polskiego manieryzmu.
Oferowany numizmat pochodzi z jednej z największych kolekcji monet polskich Frankiewicza, która została sprzedana w 1930 roku na aukcji w Niemczech.

Obecnie jedyny znany egzemplarz znajduje się w Ermitażu, zatem nasz egzemplarz jest jedynym dostępnym na rynku egzemplarzem.

O ogromnej rzadkości monety świadczy również jej brak w kolekcji Potockich, Sobańskiego, Czerwińskiego, Chełmińskiego czy Czapskiego.

Półportugały należą do najrzadszych monet z czasów panowania Zygmunta III i są wyjątkową ozdobą każdego zbioru.
Jedyna szansa na uzupełnienie kolekcji o ten numizmat ponieważ ostatni raz był oferowany ponad 90 lat temu.
Kopicki 1423 (R8); Kurpiewski 1722 (R8); Frankiewicz 190 ; Złoto Wazów TI 64 (R8)
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 29 lot 0472 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.14.01 **22**

5 DUKATÓW KORONNYCH ZYGMUNT III WAZA [1]614 17.50 g / 41.0 mm **Au**

Bydgoszcz	
(XF) (II)	
284 610 zł	
$	90 000
€	65 565
Hammer price	
The New York Sale 46_1227	
9-sty-2019	
16.90 g	
39.20 mm	

1.	**R 8**	(VF-) (II-)	17-paź-2020	**483 000 zł**	$ 126 771	€ 108 296	AN 26_0154
2.		(XF) (II)	9-sty-2019	341 532 zł	$ 90 000	€ 78 678	N.York Sale 46_1227
3.		(EF/EF+) (II/II+)	23-paź-2010	402 500 zł	$ 143 239	€ 101 907	AN 1_0102
4.		(XF) (II)	24-kwi-2008	249 953 zł	$ 115 000	€ 72 427	STA 2008-04_1008
5.		(XF) (II)	6-gru-2000	28 235 zł	$ 6 325	€ 7 164	CNG's TRIT IV_2217

Aw.: Popiersie króla w prawo, z gołą głową i w paradnej zbroi. W otoku: SIGISMVN:III:D:G:POLONI:ET SVECIAE:REX

Rw.: Pod koroną czteropolowa tarcza z Orłem i Pogonią opasana łańcuchem z zawieszonym Orderem Złotego Runa, tarcza z herbem Snop Wazów w środku. W otoku: MAG DVX:L RVS:PRVS: - :MAS:SAM:LIVO:614:

Zygmunt III, Waza, 1587-1632. Złoto 5 Dukat, [1] 614. *Bydgoszcz*. 39,2 mm. Wybity z tej samej pary matryc co [1] 614 Talar do celów prezentacji. 16,9 gramów. Kop.1326 (R *), Gum.1202 (RR), Kam.1726 (R8), as HCz 1312 (Taler), Fr.78. Mała zaślepiona dziura bezpośrednio nad głową Zygmunta i szereg drobnych śladów lutu wokół krawędzi. Wciąż odważne bicie, atrakcyjnie stonowane. Niezwykle dobrze. **Kiedyś uważane za wyjątkowe, znane są dwa okazy tego dzieła: powyższy i przykład Sawicki. Spośród nich okaz okazał się zdecydowanie lepszy od Herstal / Karolkiewicza.**
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 26 lot 0154 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

Proweniencja:
1. Ex. aukcja 26 lot 0167 Antykwariat Numizmatyczn Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl
2. Ex auction 46 lot 1227 M & M Numismatics Ltd PO Box 65908 Washington, DC 20035 www.TheNewYorkSale.com
3. Ex auction 24 April 2008 Alicia & Sid Belzberg; ex Henry V. Karolkiewicz Collection Website: www.StacksBowers.com
4. Ex .CNG's Triton IV, 6 December 2000, lot 2217), Website: http://www.cngcoins.com
5. Ex. Kolekcja Stanisława Herstal (Amerykańskie Stowarzyszenie Aukcyjne [Q. David Bowers], luty 1974, lot 1776)

A.14.02 *DRUGI EGZEMPLARZ 5 DUKATA KORONNEGO Z [1]614 r.* **23**

	Bydgoszcz
	(EF/EF+) (II/II+)
	350 000 zł
$	124 555
€	88 608
	Hammer price
	AN 1_0102
	23-paź-2010
	18.870 g
	42.20 mm

Znane są egzemplarze wybite w złocie o wadze 20, 10 i 5 dukatów oraz odbitki w srebrze, niesłusznie nazywane w popularnej literaturze talarami. Ten stempel został wykonany do bicia monet złotych. Ozdobiony był charakterystyczną obwódką z drobnych liści laurowych tworzących wieniec. Późniejsze odbitki w srebrze o większej wadze wykonywane były zużytym już stemplem z częściowo, lub niemal całkowicie niewidoczną obwódką wieńcową. Ogółem w zbiorach i na rynku numizmatycznym odnotowano siedem egzemplarzy, jeden o wadze 20 dukatów oraz po trzy o wadze 5 i 10 dukatów. Oferowany egzemplarz jest najlepiej zachowaną i wybitą monetą, pochodzi z XIX-wiecznej kolekcji K. Sobańskiego i został przez niego sprzedany za pokaźną, jak na owe czasy, kwotę 180 rubli w złocie.
Literatura : Kopicki.1326 (jako UNIKAT); Kaleniecki s. 89; Tyszkiewicz.-; Kamiński 1726

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 1 lot 0102 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.15 **24**

5 DUKATÓW KORONNYCH ZYGMUNT III WAZA 1620 BITY STEMPLEM TALARA LEKKIEGO 17.50 g / 41.0 mm **Au**

Bydgoszcz
(VF/VF+ (III/III+)
250 000 zł
$ 67 217
€ 56 536
Hammer price
Desa Unicum 2020_18
30.lis.2020
40-41 mm
16.72 g

R 8	(VF/VF+ (III/III+)	30.lis.2020	295 000 zł	$	79 316	€	66 712	Desa Unicum 2020_18
	(III) (FV)	11.maj.2019	**345 000 zł**	$	91 512	€	80 986	WCN 72_0174
	(III) (FV)	24.kwi.2008	137 474 zł	$	63 250	€	39 835	STA 2008-04_1009
	(III) (FV)	6.gru.2000	30 802 zł	$	6 900	€	7 815	CNG's TRIT IV_2218

Aw: Półpostać króla z orderem Złotego Runa w prawo w zbroi z mieczem i jabłkiem królewskim. W otoku napis: SIGIS : III : D : G : REX · POLO : M : D : LIT · RVSS : PRVS : MAS · Obwódka wewnętrzna i zewnętrzna sznurowa.

Rw: Wielopolowa tarcza herbowa pod koroną z dużymi symbolami Polski i Litwy, oraz mniejszymi Szwecji i Gotlandii, w centralnej części mały herb Wazów - snopek, po bokach tarczy data 16-21 (ostania cyfra daty przebita z 0), ornamenty w formie "ślimaków", "ślimaków z rozetą", mieczami wbitymi w tarczę a także inicjały II-VE administratora mennicy bydgoskiej Jakuba Jacobsona van Emden'a (który okazał się doskonałym zarządcą, autorem niezwykłego rozwoju mennicy, uznawanego za najlepszy w kraju. W nagrodę król nadał mu szlachectwo i przekazał administrację nad pozostałymi mennicami w Polsce: koronnymi, litewskimi i pruskimi), pod tarczą liczba **3-0** (przerobiona z oznaczenia talara kopowego 6-0) i herb Sas, napis w otoku: SAM · LIVE · NEC NO : SVE – GOT : VAND : Q · HRI : REX · Obwódka wewnętrzna i zewnętrzna sznurowa.

Zygmunt III Waza, 5-dukatów, odbitka w złocie talara koronnego lekkiego 1621, mennica Bydgoszcz
złoto, 16,72 g; śr. 40-41 mm; ślad po usuniętej zawieszce, niewielka wada krążka w tle na awersie.
Moneta wyjątkowej rzadkości, której nie było nawet w największej polskiej kolekcji numizmatycznej tj. w zbiorze Emeryka hr. Hutten-Czapskiego. Prof. Marian Gumowski w Podręczniku numizmatyki polskiej, Kraków 1914, s.210, poz.1299 wymienia w złocie tylko egzemplarz Kazimierza hr. Sobańskiego z Guzowa, który wraz z cała kolekcją został ofiarowany testamentem obecnemu Muzeum Narodowemu w Warszawie. Egzemplarz ten wraz z większością złotych monet ze zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie, zrabowali Niemcy za raz na początku wojny. Drugi znany egz. talara 30 groszowego (czyli lekkiego) z 1621 r. odbity w złocie znajdował się przed I wojną światową w kolekcji Chełmińskiego z Szarawki (poz. 221), sprzedanej w Monachium 24 kwietnia 1904 r. Ten egzemplarz miał przylutowane uszko. W latach 1945-2002 talar taki odbity w złocie tylko czterokrotnie notowany był na światowych aukcjach numizmatycznych, przy czym dwukrotnie zaznaczono, że miał ślad po uchu, a z proweniencji wynika, że jest to oferowany obecnie egzemplarz (ten sam był także na 72 aukcji WCN, poz.174). Notowania po 1945 r. zob. Marek Kaleniecki, Złote monety polskie na aukcjach światowych 1945-2002, Warszawa 2003

Oferowana moneta jest wyjątkowej, najwyższej rzadkości; prawdopodobnie drugi, a obecnie jedyny znany egzemplarz.
Literatura:
Catalogue de la collection des médailles et monnaies polonaises du comte Emeric Hutten- Czapski, St. Petersbourg 1875 - Cracovie 1915
A. L. Friedberg and Ira S. Friedberg, Gold Coins of the World, 78
Marian Gumowski, Podręcznik Numizmatyki Polskiej, Kraków 1914, 1299
Marian Gumowski, Handbuch der polnischen Numismatik, Graz 1960, 1206 RR
Edmund Kopicki, Katalog podstawowych typów monet i banknotów Polski oraz Ziem historycznie z Polską związanych, Warszawa, t.III, s. 175, poz. I.3c RRR
Edmund Kopicki, Skorowidz Pieniędzy Polskich i z Polską Związanych, Warszawa, 1352 R8

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji Desa Unikum w Warszawie z dnia 30 listopada 2020 r. lot.18; email: biuro@desa.pl

A.16 **25**

5 DUKATÓW KORONNYCH ZYGMUNT III WAZA 1620 BITY STEMPLEM TALARA LEKKIEGO 17.50 g / 41.0 mm Au

Bydgoszcz
(XF) (II)
550 000 zł
$ 176 282
€ 134 804
Hammer price
AN 3_0044
21.Oct.12
40.20 mm
17.37 g

R 8	(XF) (II)	21-paź-2012	**632 500 zł**	$ 176 282	€ 134 804	AN 3_0044
R 7	(EF) (II)	12-lut-2000	**74 800 zł**	$ 18 244	€ 18 338	WCN 20_0233

Aw.: Półpostać króla w koronie i w zbroi z mieczem opartym o ramię i jabłkiem królewskim w dłoni. Na piersi Order Złotego Runa. Zbroja przepasana szarfą dowódcy. Za ramieniem ozdobna chusta. W otoku: SIGIS·III:D:G:REX·POLO:M:D:LIT. RVSS: PRVS: MAS·

Rw.: Pod koroną dziewięciopolowa tarcza z herbami Polski i Szwecji. W środku mały herb Snop Wazów. U dołu w owalnej tarczy herb Sas (Mikołaj Daniłłowicz podskarbi wielki koronny). U dołu nominał **6-0.** Rozdzieona data 16-20 po bokach tarczy, poniżej inicjały II-VE (Jakub Jakobson van Emden). Całość opasana łańcuchem Orderu Złotego Runa. W otoku: SAM•LIVÆ•NECNO:SVE GOT:VAND Q·HRI: REX•

Półportugał 1620, odbity stemplem talara, Bydgoszcz
Bardzo rzadka emisja półportugała koronnego wybita w **Bydgoszczy** w 1620 roku stemplami talara koronnego, na polecenie Jakuba van Emden generalnego dzierżawcy mennicy koronnych. 5 dukatów wybite tym stemplem znajduje się w zbiorach publicznych Czapskich w Krakowie i Ossolineum we Wrocławiu. Portugały i półportugały Zygmunta III były wybijane według ordynacji Jana Firleja z 10 XII 1590. Stwierdzała ona, że należy je wybijać bez podatku na rzecz skarbu, tylko po kosztach produkcji, co potwierdzał dokument: (…)Lecz

od ciężaru tego wyjęte i wolne będą, według zwyczaju przyjętego we wszystkich mennicach, sztuki złote wagi 5 i 10 dukatów, które ku czci J. Król Mości i z jego popiersiem, celem rozdania w podarunku są bite(…). Używanie do wybijania portugałów stempli talarów, obniżało koszty mennicy i jak się można domyślać, stanowiło dodatkowy zysk dzierżawcy. W czasie panowania Zygmunta III Wazy wiele portugałów i półportugałów odbito używając stempli do bicia talarów. Egzemplarz Ossolineum pochodzi z dawnej kolekcji Henryka Lubomirskiego stworzonej na bazie pamiątek rodowych. Obecność tej monety w zbiorach Lubomirskich może być potwierdzeniem drugiej części przytoczonego dokumentu, stwierdzającego, że bito je celem rozdania przez króla, zasłużonym magnatom i dworzanom.

Najwyższej klasy numizmat. Jedyny dostępny egzemplarz na rynku kolekcjonerskim. Ślad po usuniętej zawieszce. 40.20 mm, 17.37 g
Kopicki. 1349 R8; Friedberg (-); H-Cz. 7490; Tyszkiewicz (-), Kamiński 1727

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 3 lot 044 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.17.01 **26**

5 DUKATÓW KORONNYCH ZYGMUNT III WAZA 1623 17.50 g / 30.0 mm **Au**

R 8	(AU) (II/I)	3-lip-2014	**876 986 zł**	$ 285 526	€ 209 100	KUN 251_3145
	(AU) (II/I)	6-gru-2000	61 603 zł	$ 13 800	€ 15 630	TRITON IV_2219

Aw. Półpostać króla w koronie i zbroi z mieczem opartym o ramię i z jabłkiem królewskim w dłoni. Ramię przepasanę kokardą. W otoku: SIGIS:III•D:G•REX•POLO:M:D:LIT:RVSS:PRVSS:MAS

Rw. Pod koroną dziewięciopolowa tarcza herbowa z hebami Polski, Litwy, Szwecji i Gotów z małą tarczą herbową Snopek Wazów w środku. Całość opasana łańcuchem Orderu Złotego Runa. U dołu tarczy herb Sas. Data 16 ─ 23 po bokach tarczy. W otoku: SAM:LIV:NECNO:SVE ─ GOT:VAND:Q•HRI:REX

5 dukatów 1623, Bydgszcz. 17,66 g. * SIGIS : III • D : G • REX • POLO : M : D : LIT : RVSS : PRVSS : MAS * Popiersie koronowane i pancerne r. z kryzą i złożonym płaszczem, z mieczem na ramieniu po prawej stronie, na lewej kuli // // SAM : LIV : NECNO : SVE - GOT : VAND : Q •HRI : REX * Cztero-polowy herb w koronie (Polska / Litwa / Szwecja) z centralnym tarczą krwawnika (Vasa), po bokach podzielony rok 16–23, wokół łańcucha Orderu Złotego Runa. Min. Wady marginalne, szczególnie połysk stempla. Bardzo rzadkie Znane tylko 3 kopie. H. Cz. Kol. 78; Kopicki 1426 (R8). Kam. 1728(R8)

Source: Picture and description coin from auction 251 lot 3145 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

A.17.02 *DRUGI EGZEMPLARZ 5 DUKATÓW KORONNYCH (WYCOFANY Z AUKCJI)* **27**

NGC MS 64	03.Aug.17	-	zł	$	-	€	-	HA 3056_30427

Aw. Półpostać króla w koronie i zbroi z mieczem opartym o ramię i z jabłkiem królewskim w dłoni. Ramię przepasanę kokardą. W otoku: SIGIS:III•D:G•REX•POLO:M:D:LIT:RVSS:PRVSS:MAS

Rw. Pod koroną dziewięciopolowa tarcza herbowa z hebami Polski, Litwy, Szwecji i Gotów z małą tarczą herbową Snopek Wazów w środku. Całość opasana łańcuchem Orderu Złotego Runa. U dołu tarczy herb Sas. Data 16 ─ 23 po bokach tarczy. W otoku: SAM:LIV:NECNO:SVE ─ GOT:VAND:Q•HRI:REX

Zygmunt III złoty 5 Dukat 1623 MS64 NGC, Mennica Bydgoszcz, 17,6 g, KM45, Fr-78, Gum-1257, Kop-1426 (R8). Zawarty pokój w rok po zawarciu rozejmu ze szwedzkimi armiami Gustawa II Adolfa w polsko-szwedzkim po konflikcie wojny trzydziestoletniej. Ten niezwykle rzadki kawałek miał przedstawiać Polskę i jej Króla u szczytu potęgi, choć w rzeczywistości Polacy byli w tym okresie w defensywie i walczyli o utrzymanie kontroli na swoich terytoriach na Litwie i w Estonii. Obecna oferta jest jedeną z trzech znanych przykładów tego typu, jest jasna z pełnymi połyskami i półodblaskowymi polami, szczególnie na rewersie. Kilka niedoskonałości po biciu jest natychmiast zauważalnych na tym jaśniejącym klejnocie, a jasny miedziany czerwony odcień osiadł na częściach chronionych pól. Bicie było równe i wymagające, przynosząc oszałamiający poziom szczegółowości, a znaczna naklejka absorbowała cały ruch metalu bez wykazywania odbić lub oczywistej uderzającej słabości. Oszałamiająca kwestia, zarówno pod względem zachowania, jak i wyjątkowej rzadkości, ten wspaniały okaz może być przedmiotem kontrowersyjnych starań o włączenie go do czegoś, co nieuchronnie musi być jedną z najlepszych szaf polskich rarytasów

A.18.01 *DWA EGZEMPLARZE CZTERODUKATA KORONNEGO Z 1611 r.* **28**

CZTERODUKAT KORONNY ZYGMUNT III WAZA	1611	13,75 g / 30.0 mm	Au

	Kraków
	(XF) (II)
	70 296 zł
$	17 394
€	15 727
£	13 000
	Hammer price
	SPINK 16005_2225
	29 Jun 16
	13,75 g

£ 15 600	(XF) (II)	29-cze-2016	84 355 zł	$ 20 872	€ 18 872	SPINK 16005_2225
R 8	(FV) (III)	18-kwi-2016	**158 763 zł**	$ 41 340	€ 36 600	H.D. Rauch 100_0033

Aw.: Popiersie króla w otoku w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem związanym węzłem na ramieniu W otoku: SIGISMVNDVS·III·DG·REX·POL·ET·SVE·

Rw.: Czteropolowa tarcza herbowa polsko-szwedzka z herbem Wazów - Snop pośrodku. Całość opasana Łańcuchem Orderu Złotego Runa. Po bokach korony rozdzielona data 16-11. W otoku: ·M·D·LIT:RVSIE·PRV-:- MAS:SAM:LI:xc.

Polska, Zygmunt III Waza (1587-1632), 4-Dukaty, 13,75g, 1611
Słabe krawędzie wokół wierzchołka, znak przed twarzą króla na awersie, głowa króla dobra , bardzo rzadkie. (F.79; HCz.1273), Hutten-Czapski wymienia 5-Dukata z 1611 r., Ale zaprzecza o 4-Dukacie W notatce do 1273 r. stwierdza: "Bandtkie, nr 724 i Reichel, nr 883", opisując jedną z czterech paczek Dukaty wartości, na recytacji z czas-w złote monety tego, panować rànych różne wartości uderzył w mem
Zakupiony od Donalda Crowthera 28 października 1966 r. Za 245 funtów

Source: Pictures and description coins from Spink and Son Limited z 69 Southampton Row, Bloomsbury London WC1B 4ET Auction 16005 lot 2225 auctionteam@spink.com Website:https://www.spink.com/

A.18.02 *DRUGI EGZEMPLARZ CZTERODUKATA KORONNEGO Z 1611 r.* **29**

	Kraków
	(FV) (II)
	130 134 zł
$	33 886
€	30 000
	Hammer price
	H.D. Rauch 100_0033
	18.Apr.16
	13.90 g

Zygmunt III Waza 1587-1632 4 Dukaty1611, Krakaków. Fr:79, Kopicki:1421, Slg. Chelminski:222; Gew:13,90 g. Wyjątkowo rzadki.

Source: Picture and descriptions coin from auction 100 lot 0033 Auktionshaus H. D. RAUCH GmbH Wien, Graben 15 e-mail: rauch@hdrauch.com Website: *www.hdrauch.com*

A.19 **30**

CZTERODUKAT KORONNY ZYGMUNT III WAZA 1612 13.73 g /29.4 mm Au

Kraków
?
360 000 zł
$ 96 792
€ 81 411
Hammer price
Desa Unicum 2020
30.lis.2020
13.73 g
29.40 mm

R 8	?	30.lis.2020	**424 800 zł**	$ 114 215	€ 96 065	Desa Unicum 2020_16

Av.: Popiersie króla w prawo, w koronie, krezie i w zbroi. Pod ramieniem data: 161Z. W otoku napis: SIGIS : III . D . G . - REX . POL . ET . SVEC . Wewnętrzna obwódka perełkowa, zewnętrzna sznurowa.

Rv.: Pod koroną pięciopolowa polsko-litewsko-szwedzka tarcza herbowa, ze Snopkiem- herbem rodowym Wazów - w tarczy sercowej. Pod tarczą herbową rzymska cyfra IIII; wokoło tarczy łańcuch orderu Złotego Runa. W otoku napis: . M : D . LITV : RVS . PRVS - MASO : SAM : LIV : XC .

Moneta zupełnie niezwykła, jeśli chodzi o prezentowany nominał, a także – i przede wszystkim – na ogromną rzadkość. Prof. Marian Gumowski w Podręczniku numizmatyki polskiej, Kraków 1914, s. 212, poz.1337, odnotował istnienie tylko dwóch egzemplarzy tej monety i to w kolekcjach, które już wówczas były własnością zbiorów muzealnych – kolekcji Emeryka hr. Hutten-Czapskiego, w zbiorach Muzeum Narodowego w Krakowie i kolekcji Kazimierza hr. Sobańskiego z Guzowa, ofiarowanej testamentem obecnemu Muzeum Narodowemu w Warszawie. Od tamtego czasu, czyli przez ponad wiek, moneta taka nie pojawiła się w handlu numizmatycznym ani razu. Egzemplarz Sobańskiego, wraz z większością złotych monet ze zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie, zrabowali Niemcy za raz na początku wojny. złoto, złoto 13,73 g; śr. 29,4 mm
Jedyny znany dziś egzemplarz w handlu antykwarycznym o wielkim znaczeniu dla numizmatyki polskiej.
Literatura
Catalogue de la collection des médailles et monnaies polonaises du comte Emeric HuttenCzapski, St. Petersbourg 1875 Cracovie 1915, 1284 R8
Marian Gumowski, Podręcznik Numizmatyki Polskiej, Kraków 1914, 1337
Edmund Kopicki, Skorowidz Pieniędzy Polskich i z Polską Związanych, Warszawa, 1416 R8

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji z dnia 30 listopada 2020 Desa Unicum 00-477 Warszawa ul. Piękna 1A, email: biuro@desa.pl

A.20 **31**

TRZYDUKAT KORONNY - ZYGMUNT III WAZA 1612 10.50 g / 29.0 mm **Au**

	Kraków
	(XF) (II)
	180 000 zł
$	46 632
€	41 190
	Hammer price
	WCN 65_0017
	15 maj 16
	10.34 g

R 8	(EF) (II)	15-maj-2016	**201 600 zł**	$ 52 228	€ 46 133	WCN 65_0017
	(XF-/VF) (II-/III)	25-cze-2005	64 812 zł	$ 19 298	€ 15 990	KUN 101_1232
	(EF) (II)	6-gru-2000	24 641 zł	$ 5 520	€ 6 252	TRIT IV_2216

Aw: Popiersie w prawo i napis w otoku SIGIS. III.D.G.-REX.POL.ET.SVEC

Rw: Czteropolowa tarcza herbowa ze Snopem (herbem Wazów) po środku, poniżej nominał III, całość otoczona orderem Złotego Runa, w otoku napis M.D.LITV.RVS.PRVS-MASO.SAM.LIVO.XC

Zygmunt III Waza. 3 dukaty 1612, Kraków, złoto 10.34 g, moneta z aukcji Sotheby,s (23.05.1988) a następnie z aukcji kolekcji H. Karolkiewicza poz. 2216, piękny egzemplarz i wielkiej rzadkości. W katalogu Karolkiewicza jest informacja, że obrzeże dukata było naprawiane, najprawdopodobniej po usuniętej zawieszce. Dukaty tego typu były przyznawane za służbę królowi i były noszone jako odznaka honorowa kilka razy w życiu.

Kop.1415 (R8), H-Cz. 5776 (R8),

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 65 lot 0017 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie. www.wcn.pl

A.21.01 **32**

PORTUGAŁ LITEWSKI WAGI 10 DUKATÓW WŁADYSŁAW III WAZA 1592 34.50 g / 41 mm **Au**

	Ryga
	(EF-/VF+) (II-/III+)
	825 000 zł
$	217 678
€	195 035
	Hammer price
	AN 21_0092
	26-Oct-19
	34.439 g
	41.0 mm

R 6	(EF-/VF+) (II-/III+)	26-paź-2019	**948 750 zł**	$ 250 330	€ 224 290	AN 21_0092
	(XF+/XF+) (II/II+)	23-paź-2015	849 310 zł	$ 219 715	€ 196 800	Heidrun Hohn 84_1757

Aw.: Stojąca postać króla w koronie i w pełnej zbroi, z berłem opartym o ramię. W otoku: SIGISMVNDVS III D- G – REX POL M D LI – T

Rw.: Herb miasta Ryga: brama nad nią skrzyżowane klucze z krzyżem. W świetle bramy głowa lwa. U dołu data 15-92, znak menniczy lilia (Heinrich Wulff). W otoku: MONET NOVA AVREA CIVITAT RIGENSIS Zygmunt III Waza. Portugal 10 Ducat (Dukaten) 1592, Ryga - UNIQUE

W 1592 roku król Zygmunt III Waza szykował się do poślubienia Anny Habsburżanki. Królewski ślub był pretekstem do wybicia okazałych monet, które Rada miasta ofiarowywała królowi przy takich okazjach. Miasta pruskie i Ryga posiadały nadane wcześniej przywileje, które każdorazowo musiał zatwierdzać nowy król. Do Inflant i miasta Rygi rościł sobie pretensje także ojciec Zygmunta III szwedzki król Jan III Waza. Prezent w postaci tak okazałych monet zwiększał szanse, że Zygmunt III będzie stał na straży nienaruszalnego związku miasta z Rzeczpospolitą. Wybijanie dużych złotych monet o charakterze lokacyjno - prestiżowym rozpoczął Gdańsk za panowania Stefana Batorego. Miasto Ryga w 1586 roku dla uhonorowania króla Batorego również wprowadziło podobną emisję, bijąc miejskie portugały. Dobrze wyposażona mennica, sprawne kierownictwo i personel oraz praktyka w wybijaniu portugałów sprawiła, że miasto nie miało trudności z dostarczeniem tak okazałych złotych monet. Król Zygmunt III wykorzystał te portugały do obdarowania swoich weselnych gości, o czym przekonuje nas obecność takich monet w skarbcach królewskich wielu krajów. Egzemplarze portugałów znajdują się w kolekcjach Kopenhagi i Wiednia. Większość znanych egzemplarzy nosi ślady zawieszek, co świadczy, że używany ich jako ozdoby dworskich strojów. Portugał znany jest niemal wyłącznie w zbiorach publicznych, wspomnianych Wiednia i Kopenhagi. Kolejne egzemplarze znajdują się w zbiorach Ermitażu, Rygi i Ossolineum we Wrocławiu. Egzemplarz z Ossolineum pochodzi z XVIII-wiecznej kolekcji Henryka Lubomirskiego i ma ślad po uchu, co również poświadcza jego podarunkowy charakter. Wystawiony egzemplarz to jedyny znany na rynku numizmatycznym. Kilka lat temu pojawiła się na aukcjach stara kopia odlana w złocie (Aukcja Sincona). Z uwagi na wyjątkową rzadkość, została wykonana analiza metalurgiczna tej monety. Wykazuje ona prawidłowy skład metali, zgodny ze stopą monetarną epoki. W XVI i XVII wieku, złoto utwardzano dodając określoną ordynacją domieszkę srebra. Obecność srebra zapobiegała szybkiemu wycieraniu się czystego złota i ułatwiała bicie monet. Złoto i srebro pozyskiwano z rud, które zawierały mikrośladowe ilości innych pierwiastków, których nie umiano usunąć w ówczesnym procesie rafinacji. Oprócz złota i srebra wyraźną acz śladową ilość w stopie, powinna stanowić miedź. Złoto łączy się z srebrem i miedzią, zachowując właściwości plastyczne i kowalne stopu. Analiza potwierdza skład stopu, zawartość metali i dodatków. Układ i śladowa obecność innych pierwiastków jest zgodna z typowymi „zabrudzeniami" używanego w XVI i XVII wieku stopu monetarnego. Bardzo ładny egzemplarz z wspaniale zachowanymi detalami. Najlepiej zachowany egzemplarz i jedyny dostępny na rynku.
Kopicki.8206; Friedberg (-); H-Cz.-; Kaleniecki nie notuje ; Haljak(2011),1012 (il. egz. ze zb. muzeum w Rydze); Dutkowski(Złoto Wazów).9 (R6) (il. egz.z Ososlineum); Tyszkiewicz: 1000?
Waga/Weight: 34,439 g Au Metal: Średnica/diameter: 41mm
Stan zachowania/condition: 2-/3+ (EF-/VF+)

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 21 lot 0092 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie www.niemczyk.pl

A.21.02 *DRUGI EGZEMPLARZ PORTUGAŁA LITEWSKIEGO WAGI 10 DUKATÓW Z 1592 r.* **33**

Ryga
(XF+/XF+)
(II+/II+)
690 496 zł
$ 178 630
€ 160 000
Hammer price
Heidrun H.
84_1757
23-paź-2015
33.47 g

Polska. Zygmunt III. Wasa 1587-1632 10 dukatów (portugalski) 1592, Ryga

Ten dziesięciokrotny dukat był również nazywany portugalskim ze względu na jego podobieństwo do monet portugalskich. W Numismatyka Krajowa z 1839 r. Stezyński-Bandtkie opisuje mały wariant tego, który ma legendę bez pięcioramiennej gwiazdy na odwrocie. Utwory Gumowskiego i Klimka nawiązują do przedstawionego tu typu. Zatem mogły istnieć co najmniej dwa różne warianty tej niezwykle rzadkiej złotej monety. Dzieło z 1839 r. Wyceniono w katalogu muzealnym na 300 zł, co czyni je najdroższymi w zbiorach. Fakt, że taki klejnot został wybity w 1592 roku, mógł być równoznaczny z koronacją Zygmunta III gdy został ogłoszony dziedzicznym królem Szwecji w tym samym roku, a także przez małżeństwo z Anną Austrii.

Kopicki - Gumowski 1465 (RR) H.-Cz. - Klimek 915 a Stezynski-Bandtkie 760 var. (Tabl. 58, nr 727) Friedberg - Kruggel / Gerbasefskis 1 GOLD. 33,47 g. Atrakcyjny przedmiot najwyższej rzadkości. Bardzo dobrze do bardzo dobrze.

W katalogach domów aukcyjnych nie ma informacji, czy jest to być może ten sam egzemplarz.

Source: Pictures and descriptions coin from Leipziger Münzhandlung Heidrun Höhn eK Auction 84 lot 1757 Leipzig. E-Mail: info@numismatik-online.de Strona internetowa: http: / /www.numismatik-online.de

A.22 **34**

10 DUKATÓW LITEWSKICH ZYGMUNT III WAZA 1616	**ROK PRZY KORONIE**	35.0 g / 38.0 mm	**Au**

R 8	(EF) (II)	6-gru-2000	**112 939 zł**	$ 25 300	€ 28 655	CNG's TRIT IV_ 2230

Aw. Wąskie popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi w wysokiej kryzie. W otoku: SIGISMVNDVS •III• D•G•REX•POL•MD•LIT

Rw.: Czteropolowa tarcza, z herbami Polski i Litwy i Gotlandii z małą centralną tarczą z herbem snopek Wazów. Całość opasana łańcuchem Orderu Złotego Runa. Na dole Obok Orderu Złotego Runa jest strzała (symbol Hanusza Styela - mincerza mennicy) Powyżej nominał X i ramiona POGORIA. W otoku: 16 − 16 MONETA•NOVA−AVREA•MD•LIT

1616. Gold 10 Ducats. Vilna Mint. Gum. 1360 (R); Kop. 3566 (R8); H-Cz. 1360 (R); I/D. 1105 232 RRRR (catalogs for $25,000). About EF, 10 stamped into field below chin. A light "x" scratched in field behind bust plus a couple short, light scratches. On rim at 12:00 is a small circular collector's punch. Ex Swiss Bank Auction 42 (21-23 January 1997), lot 1509; Potocki Collection (small c/s behind bust). **Kolekcja Karolkiewicza** Ex Swiss Bank Auction 42 (21-23 January 1997), lot 1509; Potocki Collection (small c/s behind bust).Gumowski 1360 (R); Kop. 3566 (R8); HCz. 1360 (R); I/D. 1105 232 RRRR

Source: Picture and description coin from IV sessions lot 2230, Classical Numismatic Group, Inc. TRITON, Lancaster PA USA Website: http://www.cngcoins.com

A.23 **35**

10 DUKATÓW LITEWSKICH ZYGMUNT III WAZA 1621 ROK PRZY KORONIE 35.0 g / 40.0 mm **Au**

R 8	(EF) (II)	6-gru-2000	**143 741 zł**	$ 32 200	€ 36 470	CNG's TRIT IV_ 2231

Aw. Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi w szerokiej kryzie. W otoku: SIGISMVND 3•DG•REX•POL•M:DUX•LITVA:

Rw.: Czteropolowa tarcza, z herbami Polski i Litwy i Gotlandii z małą centralną tarczą z herbem snopek Wazów. Całość opasana łańcuchem Orderu Złotego Runa. Na dole Obok Orderu Złotego Runa jest strzała (symbol Hanusza Styela - mincerza mennicy) Powyżej nominał X i ramiona POGORIA. W otoku: 16 –21 X +RVSS:PRVSS:SAMO: MASO:LIVO EC – NEC•NON:SVEC:GOT:VAN:HER: REX+

1621. Gold 10 Ducats. Mennica Wilno. Gum. 1366 (RR) Kop. 3574 (R8); HCz. 5792 (R8); F-4; I/D. 1111 238 RRRR (catalogs 525,000). Choice EF. Ex Sawicki Collection (Galerie des Monnaies, 11-13 February 1980), lot 158; Frankiewicz Collection (15 September 1930), lot 333.

Source: Picture and description coin from IV sessions lot 2231, Classical Numismatic Group, Inc. TRITON, Lancaster PA USA Website: http://www.cngcoins.com

A.24.01 **36**

10 DUKATÓW LITEWSKICH ZYGMUNT III WAZA 1622 ROK PRZY KORONIE 35.0 g / 40.0 mm **Au**

R 8	(XF/VF) (II-/III+)	23-maj-2015	**816 500 zł**	$ 220 676	€ 199 633	AN 7_0070
	(VF) (III)	15-mar-2012	670 141 zł	$ 208 685	€ 159 900	KUN 207_6444
	(EF) (II)	6-gru-2000	102 672 zł	$ 23 000	€ 26 050	CNG's TRIT IV_2232

Aw. Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. W otoku: SIG: III• DG: REX •PO: — MA:D: LITva:
Rw.: Czteropolowa tarcza, z herbami Polski i Litwy i Gotlandii z małą centralną tarczą z herbem snopek Wazów. Całość opasana łańcuchem Orderu Złotego Runa. W otoku: 16 22 RVS: PRVS: SAM: MAS: LIVo ONEC • NON: SVE: GOT: V: HÆ: $R^{E}/_{\chi}$

Niezwykle rzadka datowana 1622 r. majestatyczna, wielodukatowa moneta litewska. Jest to, ostatni portugał wybity za panowania Zygmunta III Wazy w mennicy w Wilnie. Stemple do niego przygotował znakomity wileński artysta medalier Hanusz Trylner, który przejął artystyczny nadzór nad mennicą po śmierci Hanusza Sztypla. Mennica w Wilnie była, jak na owe czasy doskonale wyposażona, stanowiła dużą konkurencję dla największej mennicy koronnej w Bydgoszczy. Bito liczne rodzaje monet srebrnych i złotych, z najbardziej okazałymi złotymi portugałami włącznie. W 1623 roku mennica została przejęta przez Jakuba Jacobsona, generalnego dzierżawcę mennic koronnych, który w krótkim czasie doprowadził do jej zamknięcia. Portugał charakteryzuje się wysokim artystycznym kunsztem wykonania. Artysta ukazał króla Zygmunta w jego majestacie Król w koronie, ubrany w bogato dekorowaną zbroję, szarfę dowódcy zawiązaną ozdobnym węzłem na ramieniu, z Orderem Złotego Runa na piersi. Na rewersie polsko-litewsko-szwedzka tarcza i tytulatura w legendzie otokowej daje obraz potęgi władcy panującego szczęśliwie nad tak wielkim terytorium. Portugał ten to jedna z najbardziej atrakcyjnych monet polskich, nie ustępuje pod względem artystycznym pracom Samuela Ammona, autora bitych w mennicy bydgoskiej portugałów i największej w historii numizmatyki polskiej monety – studukatówki. W 1914 roku Gumowski znał tylko jeden taki portugał. Był on w zbiorze Czapskich. Do zbiorów zamku królewskiego na Wawelu portugał tego stempla został zakupiony za pośrednictwem Desy krakowskiej w połowie lat 60-tych XX wieku. Na aukcjach w USA i Londynie ujawniły się dwa kolejne egzemplarze. Jeden z puncą Potockich, znalazł się w legendarnym zbiorze Karolkiewicza sprzedanym w 2000 roku.
Delikatne graffiti na awersie. Numizmat najwyższej klasy. Obiekt godny muzeum. Na wspomnianej aukcji TRITON IV sprzedane zostały 10 dukaty Litewskie z 1616 r.(poz. 2230) i z 1621 (poz. 2231). Nie pokazały się one nigdy więcej na rynku. **Notowania powyżej; poz. 15 i 16**

Literatura: Kaleniecki 129; Kopicki 3576 R8; Kurpiewski 2197 R8; Sajauskas, Kubrys 2177; Ivanauskas 9SV11-10

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 7 lot 0070 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.24.02 *DRUGI EGZEMPLARZ 10 DUKATA LITEWKIEGO Z 1622 r.* 37

	Wilno
	(VF) (III)
	544 830 zł
$	169 663
€	130 000
	Hammer price
	KUN 207_6444
	15-mar-2012
	34.54 g
	40,00 mm

Zygmunt III., 1587-1632. Portugał wagi 10 Dukatów 1622. 34,54 g. Fb. 77; H.-Cz. 5793 (R7); Kopicki -. Wielkiej rzadkości egzemplarz Małe graffiti na awersie, atrakcyjny, bardzo ładny egzemplarz.

Source: *Picture and description coin from auction 207 lot 6444 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images.* Weblink, http://www.kuenker.com

A.25.01 *DWA EGZEMPLARZE 5 DUKATÓW LITEWSKICH Z 1621* 38

5 DUKATÓW LITEWSKICH ZYGMUNT III WAZA 1621 H – T 17.50 g / 28.0 mm **Au**

	Wilno
	(UNC-) (I-)
	780 000 zł
$	234 940
€	185 273
	Hammer price
	AN 6_0070
	25 Oct 14
	17.32 g
	28.0 mm

R 8	(UNC-) (I-)	25-paź-2014	**897 000 zł**	$ 270 181	€ 213 064	AN 6_0070
	(UNC-) (I-)	2-lut-2012	622 677 zł	$ 193 570	€ 147 600	KUN 201_0051

Aw. Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi z naramiennikiem dekorowanym motywem wici roślinnej. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: SIGISMVNDVS+III+DG:REX+POL:MAG:DVX+LITV:

Rw. Pod koroną czteropolowa tarcza herbowa, z małą tarczą z herbem Snop - Wazów w środku. Data 16 ─ 21 rozdzielona koroną. U dołu tarczy herb Wadwicz (Krzysztof Naruszewicz, podskarbi wielki litewski). Po bokach inicjały medalierskie H ─ T (Hanusz Trylner). Całość opasana łańcuchem Orderu Złotego Runa. W otoku: RVS:PRVS:MA:SA:LIVO· – NE:NO:SV:GO:VA:H:R:

Sporządzając w 1590 roku przywilej menniczy dla mennicy w Malborku, Jan Firlej podskarbi wielki koronny, sformułował zasady bicia portugałów i półportugałów. Nominały te nie były ujęte w ordynacjach menniczych. Ordynacje nakładały podatek w wysokości 1 grosza od każdego wybitego dukata. Nie dotyczyło to jednak portugałów i półportugałów, bo jak stwierdzał przywilej: (…)od ciężaru owej opłaty wyjęte i wolne będą, według zwyczaju przyjętego we wszystkich mennicach złotych, sztuki złote wagi 5 do 10 dukatów, które ku czci J. Król. Mości i z jego popiersiem celem rozdania w podarunku są bite(...). Rzadkość wybijanych w Koronie i w Wielkim Księstwie Litewskim pół- i portugałów wynika przede wszystkim z roli, jaką monety te pełniły. Do odbiorców trafiały głównie jako królewskie podarunki. Wspominają je magnackie i dworskie inwentarze. Nie był to pieniądz obiegowy ale nagrodowy, forma królewskiego odznaczenia. Portugały były też często oprawiane i noszone jako klejnoty. Wybijanie portugałów w latach 1621-1622 było związane z koniecznością pozyskania przychylności posłów koronnych i litewskich dla królewskich planów. W latach 1616 – 1621 poniosła szereg klęsk i porażek. Wojsko polskie straciło inicjatywę w Inflantach, poniosło też wielką klęskę w wojnie z Turcją, pod Cecorą. Król zmuszony był do częstych wystąpień do sejmów krajowych o uchwalanie nowych podatków. Obdarowani królewskimi podarunkami, w tym złotymi medalami, czy portugałami posłowie i magnaci byli bardziej skłonni do wyrażania zgody na nakładanie kolejnych wojennych podatków na dalsze prowadzenie wojny. Emitowane w 1621 roku w mennicy w Wilnie półportugały, wybijano według nowego wzoru. Dzięki stosowania grubszych krążków zmniejszono ich średnicę. Były to monety niezwykle starannie wybite. Stemple zamówiono o znakomitego wileńskiego medaliera Hanusza Trylnera. Są znakomitym przykładem barokowej sztuki medalierskiej. Były w zbiorze Kubickiego, Sobańskiego, Potockiego, książąt Czartoryskich. Obecnie półportugały zdobią zbiory Emeryka Hutten-Czapskiego w Krakowie, oraz królewską kolekcję w Sztokholmie i zbiór Ermitażu. Półportugał z 1621 roku był tylko dwukrotnie notowany na powojennych aukcjach. Na rynku numizmatycznym dostępne są jedynie dwa egzemplarze. Ten egzemplarz posłużył do ilustracji prac E. Ivanauskasa.
Kopicki 3560; Ivanauskas 8SV1-1; Kubicki 930; H-Cz. 1416; Kaleniecki s. 119; Tyszkiewicz 350, Kamiński 2182

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 6 lot 0070 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.25.02 *DRUGI EGZEMPLARZ 5 DUKATÓW LITEWSKIC Z 1621* **39**

Zygmunt III., 1587-1632. ½ Portugała wagi 5 dukatów 1621, Wilno, Litwa 17,32 g. Fb. 78; Hildebrand I, S. 71, 45; Ivanauskas 8SV2-2 (ten egzemplarz); Kopicki 3560 (R8).
Wielkiej rzadkości, wspaniały.
Source: Picture and description coin from auction 201 lot 0051 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

A.26.01 *PIĘĆ EGZEMPLARZY 5 DUKATÓW LITEWSKICH Z 1622 r.* **40**

5 DUKATÓW LITEWSKICH ZYGMUNT III WAZA			**1622**	**V na dole**	**SVE**	17.50 g / 35.0 mm	**Au**

	Wilno
	(XF) (II)
	430 001 zł
$	149 941
€	110 000
	Hammer price
	KUN 181_1055
	27.Jan.11
	17.30 g
	? mm

1.	**R 7**	(EF) (II)	22.paź.2016	**598 000 zł**	$ 149 500	€ 137 156	AN 10_0041
2.		(XF) (II)	29.sty.2015	473 840 zł	$ 125 191	€ 110 700	KUN 258_0665
3.		(XF) (II)	27.sty.2011	528 901 zł	$ 184 427	€ 135 300	KUN 181_1055
4.		(EF) (II)	9.paź.2008	275 504 zł	$ 107 699	€ 78 720	KUN 145_7013
5.		(II+) (II+)	15.mar.2007	126 075 zł	$ 42 259	€ 31 980	KUN 122_2175

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem związanym węzłem na ramieniu łańcuchem Orderu Złotego Runa. W otoku: SIG:3• DG: REX•POL:M: DVX•LIT:RVss: Prvss:

Rw: Pod koroną czteropolowa tarcza polsko-szwedzka z małą tarczą z herbem Snop - Wazów w ‚środku. Całość opasana łańcuchem orderu Złotego Runa, poniżej znak skarbnika Christiana Naruszewicza: dwie ryby, wokół łańcucha rzędu złotego runa W otoku: 16 22 •.SA: LI:NEC:NO:SVE(przedzielone V)GOT: VAN:HÆR:REX• Zygmunt III., 1587-1632. 1/2 portugał 5 dukatów 1622, Wilno. 17,30 g. O największej rzadkości. Doskonały. Kol. 78; Hildebrand I, str. 72, 47; Kopicki 3562 (R7). GOLD.

Source: Picture and description coin from auction 181 lot 1055 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

A.26.02 *DRUGI EGZEMPLARZ 5 DUKATÓW LITEWSKICH Z 1622 r.* **41**

	Wilno
	(XF) (II)
	385 236 zł
$	101 781
€	90 000
	Hammer price
	KUN 258_0665
	29-sty-2015
	17.30 g
	? mm

Zygmunt III., 1587-1632. ½ Portugała wagi 5 dukatów 1622, Wilno, Litwa. 17.30 g. Fb. 78; Hildebrand I, s. 72, 47; Kopicki 3562 (R7). ZŁOTO. O największej rzadkości. Doskonały

Source: Picture and description coin from auction 258 lot 0665 und 258 lot 0665Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

A.26.03 *TRZECI EGZEMPLARZ 5 DUKATÓW LITEWSKICH* 42

	Wilno
	(XF) (II)
	520 000 zł
$	130 000
€	119 266
	Hammer price
	AN 10_0041
	22-paź-2016
	17.22 g
	36.0 mm

Duża, okazała i bardzo rzadka pozycja numizmatyczna. Odmiana z napisem SVE jest wyłącznie notowanaw najlepszych kolekcjach półportugałów litewskich. W roczniku 1622 znane są cztery odmiany stempla z SVE:, SVE., małą literą w SVE oraz szeroko ustawioną datą 1 6 2 2. Oferowana odmiana z SVE:, której rzadkość Czapski określał na R5. Półportugałów tej odmiany nie było w kolekcji Chełmińskiego, Frankiewicza ani Chomińskiego. Większość egzemplarzy tego wariantu znajduje się w zbiorach publicznych, co sprawia, że na rynku numizmatycznym może znajdować się nie więcej niż pięć takich monet.

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 10 lot 0041 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.26.04 *CZWARTY EGZEMPLARZ 5 DUKATÓW LITEWSKICH* 43

	Wilno
	(XF) (II)
	223 987 zł
$	87 560
€	64 000
	Hammer price
	KUN 145_7013
	9.paź.2008
	17.26 g
	? mm

Półportugał wagi 5 dukatów 1622, Wilno, dla Litwy. 17,26 g. ZŁOTO o największej rzadkości. Kl. Schrötlingsrisse, winz. Przetwarzanie śladów na krawędzi, bardzo ładnie doskonałe. Fb. 78; Gum. 1357; H.-Cz. 10274 (R5); Hildebrand I, s. 72, 47 (ta kopia jest tam wspomniana).

Source: Picture and description coin from auction 145 lot 7013 lot 0665Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

A.26.05 *PIĄTY EGZEMPLARZ 5 DUKATÓW LITEWSKICH* **44**

	Wilno
	(II+) (II+)
	102 500 zł
$	34 357
€	26 000
	Hammer price
	KUN 122_2175
	15.mar.2007
	17.34 g
	? mm

Source: *Picture and description coin from auction 122 lot 2175 lot 0665Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com*

A.27 **45**

5 DUKATÓW LITEWSKICH ZYGMUNT III WAZA	**1622**	V **na dole**	**SVE**	17.50 g / 35.0 mm	**Au**

	Wilno
	(UNC) (I)
	189 259 zł
$	46 829
€	42 342
£	42 000
	Hammer price
	SPINK 16005_2224
	29 Jun 16
	17.28 g

R 7	£ 42 000	(UNC) (I)	29-cze-2016	**227 111 zł**	$ 56 195	€ 50 810	SPINK 16005_2224

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem związanym węzłem na ramieniu łańcuchem Orderu Złotego Runa. W otoku: SIG:3• DG: REX•POL:M: DVX•LIT:RVss: Prvss:

Rw: Pod koroną czteropolowa tarcza polsko-szwedzka z małą tarczą Lwa Folkung z Domu Bjelbo (jako dziedziczny Król Szwedów, Gotów i Wends), z herbem Snop - Wazów w ,środku. Całość opasana łańcuchem orderu Złotego Runa, poniżej znak skarbnika Christiana Naruszewicza: dwie ryby, wokół łańcucha rzędu złotego runa W otoku: 16 22 •.SA: LI:NEC:NO:SVE(przedzielone V)GOT: VAN:HÆR:REX•

Litwa, pod rządami Polski, Zygmunt III Waza (1587-1632), 5-Dukaty, 17,28 g, 1622, popiersie koronowane i wypukłe z prawej strony, ubrane w szeroką koronkową falbanę i ze skórą lwa zawiązaną na ramieniu, data podziału korony powyżej, V (znak wartości) poniżej (F.6; KM 27; HCz.1431 - R5), małe rozcięcie krawędzi przy godzinie 5, bardzo lekko zarysowane przed twarzą, mała rysa na litewskiej ćwiartce na rewersie, prawie wyjątkowo piękna, atrakcyjny przykład tej imponującej i rzadkiej monety. Coin Galleries, New York, 9-10 listopada 1962, lot 323, 925 $

Source: Pictures and description coins from Spink and Son Limited z 69 Southampton Row, Bloomsbury London WC1B 4ET Auction 16005 lot 2224 auctionteam@spink.com Website:https://www.spink.com/

A.28.01 *DWA EGZEMPLARZE 5 DUKATÓW LITEWSKICH Z 1622 r* **46**

5 DUKATÓW LITEWSKICH ZYGMUNT III WAZA 1622 V pod koroną 17.50 g / 34.0 mm **Au**

	Wilno
	(XF) (II)
	320 000 zł
$	81 633
€	73 733
	Hammer price
	PDA 16_1130
	20.Sep.19
	17.31 g

R 7	AU PCGS Det.	22-sty-2020	277 207 zł	$	72 000	€ 64 843	STA 2020-01_21280
	(XF) (II)	20-wrz-2019	**368 000 zł**	$	93 878	€ 84 793	PDA 16_1130
	(VF/XF-) (III/II-)	6-gru-2000	39 529 zł	$	8 855	€ 10 029	CNG's TRIT IV_2229

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem związanym węzłem na ramieniu łańcuchem Orderu Złotego Runa. W otoku: SIG:3• DG: REX•POL:M: DVX•LIT:RVss: Prvss:

Rw: Pod koroną czteropolowa tarcza polsko-szwedzka z małą tarczą z herbem Snop - Wazów w ,środku. Całość opasana łańcuchem orderu Złotego Runa, poniżej znak skarbnika Christiana Naruszewicza: dwie ryby, wokół łańcucha rzędu złotego runa W otoku: 16 22 przedzielone V •.SA: LI:NEC:NO:SVE(przedzielone GOT: VAN:HÆR:REX•

Kurp. 2184, Kop. 3561 R7, Ivanauskas 8SV2-2, Dutkowski 26, złoto, waga 17,31 g, piękny egzemplarz ze zbioru Potockich, wyjątkowo dobrze wybity i zachowany, egzemplarz bez wtórnych defektów, ostra, połyskowa sztuka w patynie.

Zdjęcie i opis pierwszej monety pochodzi z aukcji 16 lot 01130 Poznańskiego Domu Aukcyjnego w Poznaniu Sergiusz Stube Poznań email: sergiuszstube@gmail.com

A.28.02 *DRUGI EGZEMPLARZ 5 DUKATÓW LITEWSKICH Z 1622 r.* **47**

	Wilno
	AU PCGS Det.
	231 006 zł
$	60 000
€	54 036
	Hammer price
	STA2020-01_21280
	22-sty-2020
	17.20 g

POLSKA. Litwa. 5 Dukatów, 1622. Mennica Wileńska. Zygmunt III. Oryginalne PCGS - usunięto mocowanie, AU Szczegółowa złota tarcza.
17,20 gms. Fr-6; KM-27; Kop-3561; Kam-2184; HCz-1432 (R6); Ivanauskas / Douchis-1101: 229 (RRRR); Ivanauskas-8SV2-2 (RRRR). Koronowane popiersie w kolorze złotego runa na podwójnym obrzeżu, legenda dookoła; Rewers: Koronowane ozdobne ramiona Rzeczypospolitej Obojga Narodów składające się z insygniów Polski (lewy górny kwadrant), Szwecji (Unia Kalmar) (prawy górny kwadrant), Litwy (lewy dolny kwadrant), Lew Folkung (prawy dolny kwadrant), z pieczęć domu Wazów nałożona na środku, wszystko otoczone Orderem Złotego Runa; data i nominał nad ramionami tuż poniżej korony 16.V.22; legenda dookoła.
WYJĄTKOWO RZADKI typ i nazwa, które bardzo rzadko pojawiają się na rynku. Podobnie jak wiele różnych nominałów z tego okresu, niewielka dyskretna płaska powierzchnia w pobliżu obręczy jest obecna od miejsca, w którym kiedyś znajdowała się pętla zawieszenia, dawno już usunięta i wskazana na wkładce PCGS. Pomimo swoich wad bardzo interesujący i pożądany typ z pewnością wzbudzi zainteresowanie nawet najbardziej zaawansowanych kolekcjonerów. Ogólnie rzecz biorąc, atrakcyjna zdrowa ocalała z ładnym wyglądem wykazująca ładną powierzchnię z nutami pomarańczowego odcienia w obszarach chronionych.
Warto zauważyć, że wiele dukatów z tej serii jest oznaczonych literą „V" lub „X", wskazującą wartość pięciu lub dziesięciu dukatów. Jest to cecha normalnie niespotykana na monetach tego rodzaju i faktycznie są one grawerowane po fakcie, ponieważ w wielu przypadkach zostały uderzone ginącymi Talerami.
Nieruchomość z prywatnej kolekcji w Nowym Jorku.

Source: Picture and descriptions second coin Stack's Bowers Galleries (owner picture), from auction Stack's New York January 22 2020 lot 21280 Website:www.StacksBowers.com

A.29 **48**

20 DUKATÓW GDAŃSK ZYGMUNT III WAZA **1617** 72.08 g / 50.0 mm **Au**

Gdańsk
(XF+) (II+)
600 000 zł
$ 198 020
€ 144 928
Hammer price
AN 5_0115
24.May.14
72.08 g
50.0 mm

R 7	(XF+) (II+)	24-maj-2014	**690 000 zł**	$ 227 719	€ 166 664	AN 5_0115

Aw.: Popiersie króla z gołą głową w zbroi z dekoracją roślinną na ramieniu. Na zbroi płaszcz spięty broszą. W górnej części napierśnika medalion, na piersi Order Złotego Runa. U dołu na zbroi data 161 i inicjały medaliera S.A. Pod ramieniem drobne litery DC, na koronce,nad ramieniem rok 1617 i litery AVHh (Hernan Han). W otoku od lewej napis: SIGISMVNDVS•III•DG:POLONIÆ•ET•SVECIÆ•REX•D:PRVSSIÆ

Rw.: Panorama miasta i jego fortyfikacji widziana od południowego zachodu. Na pierwszym planie tereny podmiejskie przecięte kanałem Raduni. Na błoniach postacie pieszych, jeźdźcy, zaprzęgi konne, po drugiej stronie drzewa i zabudowania z widocznym żurawiem studziennym. W środkowej części ufortyfikowane miasto z zaznaczonymi bastionami, wieżami kościołów i ratuszem, powyżej widok na rzekę Wisłę wraz z ujściem. Na morzu statki i okręty, z lewej latarnia twierdzy w Wisłoujściu. Z prawej nad linią morza, oraz na wysepce wiślanej data 1620. U dołu rok 1619. Na wijącej się tyle miasta rzece napis VISTVLA F, wyżej rok 1620. Wewnątrz miasta nad wieżami kościoła mariackiego miniaturowy napis: CAM PUB (camera publica?). U dołu na wpływającej do miasta rzece napis: RADVNIA F. Poniżej, na zaznaczonej schematycznie strzelnicy ogrodowej data 1619, po prawej inicjały medaliera S.A. U góry ozdobny kartusz z herbem miasta podtrzymywany przez dwa putta,wyobrażające postaci anielskie z rogiem obfitości.
W pół otoku u góry: CIVITAS•GEDANENSIS•F:F: (miasto Gdańsk wybić nakazało).

Rewers z widokiem miasta, może być uważany za swoisty portret Gdańska, ukazuje widok miasta z fortyfikacjami i zaznaczonymi ważniejszymi budowlami. Na donatywie widzimy otoczone fortyfikacjami miasto z odwzorowaną topografią układu ulic i kamienic Gdańska. Za miastem widać ujście Wisły i zatokę pełną statków, a przed wałami miasta zarys linii Raduni, wnikającej w miasto. Zaakcentowane są wieże kościoła Mariackiego i Ratusza Głównego Miasta. Na donatywie umieszczono nazwy dwóch rzek: Raduni i Wisły. Radunia symbolizuje wewnętrzny krwiobieg handlowego miasta z setkami warsztatów zlokalizowanych nad jej brzegami, druga Wisła to arteria łącząca miasto z jego naturalnym zapleczem, Królestwem Polskim. Donatywa została wymodelowana przez znakomitego gdańskiego Medaliera Samuela Ammona. Projekty do niej wykonał wybitny malarz gdański Herman Han obok inicjałów S A znalazły się, także jego sygnatury AVHK: A(bgerise) V(on) H(erman) H(an) – wykonał –Herman Han. W archiwum gdańskim zachował się

wpis, iż za sporządzenie rysunków (projektu) do portugała, Rada Miasta zapłaciła mu 18 marca 1617 roku 10 grzywien srebra. Wszystkie znane monety tego typu zostały wykonane metodą odlewania. Do dzisiaj dochowały się cztery egzemplarze. Znajdują się one w zbiorach; Czapskich w Krakowie, w Dreźnie i w Ermitażu. Nieznany jest los egzemplarza wystawionego w 1911 roku, na aukcji dubletów ze zbiorów Ermitażu. Wystawiona przez nas donatywa to najlepiej zachowana, najdokładniej wykonana ze wszystkich dotychczas znanych. Charakteryzuje się doskonałym odzwierciedleniem szczegółów. Można odczytać najdrobniejsze literki w nazwach, datach a także inicjały medalierskie i detale dekoracji zbroi. Szczytowe osiągnięcia sztuki medalierskiej XVII w. Gdańska. Jedyny dostępny egzemplarz na rynku.
Literatura: Czapski 1368 (tylko srebro); Czar srebra, magia złota, Malbork (2007) II.137
Dawne aukcje: Riechmann 03.1918,17 (72,1); Hess 10.1929,1970 (72,1) - (ten egzemplarz)
Aukcje: Schulman 11.1982, 1184 (72,08) (ten egzemplarz)
Zbiory: MNW (49,37); Kaleniecki nie notuje

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 05 lot 0115 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie www.niemczyk.pl

A.30 **49**

DONATYWA WAGI 20 DUKATÓW GDAŃSK		69.75 g /	
ZYGMUNT III WAZA	**1614**	49.80 mm	**Au**

R 8	(VF) (III)	24-kwi-2008	**274 948 zł**	$ 126 500	€ 79 670	STA 2008-04_1048
	(VF) (III)	6-gru-2000	61 603 zł	$ 13 800	€ 15 630	CNG's TRIT IV_2248

Aw.: Popiersie w koronie, zbroi i w krezie z Orderem Złotego Runa. W otoku: SIGISMVNDVS•III•D:G: REX•POLON:ET SVEC:MAG:DUX•LIT:RUS:PRUSSIÆ
Rw.: Ozdobny herb Gdańska podtrzymywany przez dwa lwy, nad nim postać anioła z rozportartymi skrzydłami, pod tarczą data 16 ─ 14 Wokoło napis: •EX•AVRO•SOLIDO•REGIA•CIVITAS• GEDANENSIS • F : F :

GDAŃSK. Zygmunt (Zygmunt) III, Waza, 1587-1632. Darowizna Złota 20 Dukat, 1614. Samuel Amman. 49,8 mm. Koronowane i pancerne popiersie r. ubrana w kryzę, z maleńką datą 1613 poniżej, w kręgu, popękana u góry korony. Rv. Owalne ramiona miasta wsparte na dwóch lwach, skrzydlata głowa cherubina powyżej, data 16-14 w ozdobnej podstawie poniżej, flankowane przez małe bociany, małe litery SA powyżej. 69,75 gramów. HCz 10245 (R6), D&S 211 (moneta płytowa), Kam.2332 (R8), Fr--. Kilka małych siniaków na krawędziach typowych dla tych ciężkich sztuk złota. Bardzo dobry.

Proweniencja: Z kolekcji Alicia i Sid Belzberg; ex Henry V. Karolkiewicz Collection (CNG's Triton IV, grudzień 2000, lot 2248); Aukcja Bowers and Merena (marzec 1988, nr 454); Aukcja Peus 289 (marzec-kwiecień 1976, partia 201).

Source: Picture and descriptions coin Stack's Bowers Galleries (owner picture), from auction Stack's Numismatists Auctions Appraisals Retail New York – auction Kroisos Collection April 24 2008 lot 1048 Website:www.StacksBowers.com

A.31 **50**

DONATYWA WAGI 10 DUKATÓW GDAŃSK		34.81 g /	
ZYGMUNT III WAZA	**1614**	48.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	(XF) (II)
	290 000 zł
$	78 378
€	70 905
	Hammer price
	AN 7_0077
	23.maj.2015
	48.0 mm
	34.81 g

R 5	(F) (IV)	3-paź-2015	43 700 zł	$	11 546	€	10 282	AN 8_0049
	(XF) (II)	23-maj-2015	**333 500 zł**	$	90 135	€	81 541	AN 7_0077
	(XF) (II)	27-lut-2010	233 750 zł	$	80 882	€	59 327	WCN 42_0154
	(EF) (II)	12-lut-2000	51 150 zł	$	12 476	€	12 540	WCN 20_0231

Aw.: Ukoronowane popiersie króla w ozdobnej zbroi i napis wokoło
SIGISMVNDVS•III•D:G:REX•POLON:ET•SVEC:MAG:DVX•LIT:RVS:PRVSSIÆ
Rw.: Ozdobny herb Gdańska, powyżej głowa anioła z opuszczonymi skrzydłami i napis wokoło
•EX•AVRO•SOLIDO•REGIA•CIVITAS• GEDANENSIS • F : F :

Zygmunt III Waza 1687-1632. 10 dukatów donatywa) 1614, Gdańsk, złoto 34.81g, H-Cz. 1308 (R2), Kaleniecki s 211, moneta z 17 aukcji WCN, bardzo ładny egzemplarz.
Wyjątkowej klasy donatywa Zygmunta III Wazy, potwierdzająca kunszt warsztatu medalierskiego Samuela Ammona z Gdańska – autora i wykonawcy stempli. Donatywy (os łac. donatio - darowizna, dar) od XVI wieku bite były głównie przez mennice miejskie (Gdańsk, Elbląg, Toruń, Ryga). Były to najczęściej okazałe medale złote i srebrne o wielokrotności dukatów, co sprawiało że miały one wartość monety obiegowej. Były to prezenty i wyraz hołdu dla odwiedzających miasto wysokich dostojników królewskich lub samego monarchy. Na donatywach spotykamy charakterystyczną sentencję łacińską EX AURO SOLIDO CIVITAS... w tłum. ...z czystego złota miasto (nazwa miasta) kazało wybić. 10-dukatówki to jedne z największych donatyw, zazwyczaj miały wagę 1,5-5 dukatów.
H- Cz. 1308 (R2), Kaleniecki s 211, moneta z 17 aukcji WCN, bardzo ładny egzemplarz. Kamiński 2331 Jeden z najładniejszych dostępnych egzemplarzy na rynku.
Aukcja Nr 42 WCN i aukcja Nr 7 AN, jest to ten sam egzemplarz monety.

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 7 lot 0077 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie www.niemczyk.pl

A.32 **51**

DONATYWA WAGI 10 DUKATÓW GDAŃSK 34.56 g /
ZYGMUNT III WAZA **1614** 47.8 mm **Au**

R 5	(VF) (III)	30.lis.2020	**200 600 zł**	$	53 935	€ 45 364	Desa Unicum 2020_17
	(VF) (III)	24.kwi.2008	156 220 zł	$	71 875	€ 45 267	STA 2008-04_1049
	(VF) (III)	6.gru.2000	26 181 zł	$	5 865	€ 6 643	CNG's TRIT IV_2247

Aw.: Popiersie w koronie, zbroi i w krezie z Orderem Złotego Runa. W otoku: SIGISMVNDVS•III•D:G: REX•POLON:ET SVEC:MAG:DUX•LIT:RUS:PRUSSIÆ

Rw.: Ozdobny owalny herb Gdańska trzymany przez dwa lwy, powyżej głowa anioła z rozportartymi, na lewym skrzydle obok głowy słabo widoczny napis 1614 i inijały mincera SA w ozdobnej bazie poniżej. W herbie dwie dwa I zwieńczone koroną króla. Wokoło napis: •EX•AVRO•SOLIDO•REGIA•CIVITAS• GEDANENSIS • F : F :

Zygmunt (Zygmunt) III, Waza, 1587-1632. Donatywa Złota 10 Dukat, 1614. Mennica: Samuel Amman.47,8 mm. Z nieznanych przyczyn poziome pręty krzyża na szczycie korony króla i krzyże herbu miasta zostały usunięte z matryc w niektórych kwestiach dotyczących Złotego Daru (por. Dutkowski i Suchanek, str. 96). Zdaniem tego katalogu dokonano tego, aby monety te mogły zostać przedstawione odbiorcom, którzy mogą się obrazić lub którzy będą postrzegani jako potencjalnie obrażeni, przy symbolach chrześcijańskich, być może muzułmańskich lub żydowskich urzędnikach. 34,56 gramów.
HCz 1308 (R2), Kam.2331 (R5), D&S 208 (moneta płytowa), Fr.5. Mała pętla została umiejętnie naprawiona na godzinie 12:00. Osoba zajmująca się naprawami starannie wygrawerowała koronę na awersie i ponownie grawerowała scrollwork na rewersie, gdzie zdjęto pętlę. Jest również niewielka naprawa obręczy na 6:00. Bardzo dobry.
Proweniencja: Schweizerischer Bankverein, Basel, aukcja 16, maj 1986, poz. 245. Z kolekcji Alicia i Sid Belzberg; ex Henry V. Karolkiewicz Collection (CNG's Triton IV, grudzień 2000, lot 2247).

Source: Picture and descriptions coin Stack's Bowers Galleries (owner picture), from auction Stack's Numismatists Auctions Appraisals Retail New York – auction Kroisos Collection April 24 2008 lot 1049 *Website: www.StacksBowers.com*

A.33 **52**

DONATYWA WAGI 9 DUKATÓW GDAŃSK - ZYGMUNT III WAZA	**1613 /1614**	31.73 g / 41.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	(EF-) (II-)
	62 073 zł
$	15 080
€	16 898
	25 000 CHF
	Hammer price
	24-paź-2001
	31.73 g

28 750 CHF	(UNC-) (I-)	24-paź-2001	**71 383 zł**	$ 17 342	€ 19 432	Hess Divo 288_0015

Aw.: Popiersie króla ze spiczastą brodą w prawo, w koronie i płaszczu z wysokim kołnierzem. Order Złotego Runa na piersi. Pod popiersiem s – a (Samuel Ammon, munzmaister w Gdańsku 1613-1622) i 1613. Napis rozpoczęty i zakończony ozdobnym ornamentem roślinnym. W otoku: SIGISMVNDVS·III·D:G:REX·POLON·ET SVEC:MAG:DVX·LIT:RVS:PRVSSIÆ

Rw.: Dwa lwy noszą owalną zdobioną tarczę z herbem Gdańska. Nad tarczą głowa anioła między dwoma skrzydłami. U stóp herbu rok 16 – 14. Filigranowy ornament. Gałęzie palmy i wawrzynu nad tarczą miejską ze zwolennikami, data w kwiatowych łupach zdobionej podstawy i druga, mniejsza, data 1614 poniżej, inicjałów mistrza mennicy (Samuel Ammon) u podstawy tarczy, a także na końcach ozdobnej podstawy, arabeski na początku i na końcu legendy. W otoku: EX·AVRO·SOLIDO·CIVITAS·GEDANENSIS·FIERI·F: F:

Złote monety Gdańska. Zygmunt III Waza (1587-1632) Złoto 31,73g. Bahrfeldt -, por. 8354 (10 dukatów). Hutten-Czapski -, por. 1308 (10 dukatów). Friedberg -, por. 5 (10 dukatów). Niezwykle rzadki. Wydaje się nieedytowany. Prawie doskonały.

Source: Picture coin and descriptions from auction 288 lot 0015 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

A.34 **53**

DONATYWA WAGI 8 DUKATÓW GDAŃSK 28.05 g / 41.0 mm **Au**
ZYGMUNT III WAZA **1614**

Gdańsk
(UNC) (I)
317 096 zł
$ 80 981
€ 73 168
80 000 CHF
Hammer price
Numismatica Genevensis 12_0944
19-lis-2019
28.05 g

96 800 CHF	(UNC) (I)	19-lis-2019	**383 686 zł**	$ 97 987	€ 88 533	Numismatica Genevensis 12_0944

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z Orderem Złotego Runa i w płaszczu, maleńka randka powyżej, arabeski na początku i na końcu legendy. Napis rozpoczęty i zakończony ozdobnym ornamentem roślinnym. W otoku: SIGISMVNDVS·III·D:G:REX·POLONIÆ·MAG:DVX·LIT:RVS·PRVSSIÆ

Rw.: Herb Gdańska podtrzymywany przez dwa lwy. W otoku: EX·AVRO·SOLIDO·CIVITAS·GEDANENSIS·FIERI·F: gałęzie palmy i wawrzynu nad tarczą miejską ze zwolennikami, data w kwiatowych łupach zdobionej podstawy i druga, mniejsza, data1614 poniżej, inicjałów mistrza mennicy (Samuel Ammon) u podstawy tarczy, a także na końcach ozdobnej podstawy, arabeski na początku i na końcu legendy

8 dukatów 1614, Gdańsk. Koronowany, drapowane i wypukłe popiersie w praw0 / Owalny herb wsparty na dwóch lwach. Gładka krawędź 28,05 g. por. Fr. 5 (10 dukatów); H. Cz. 10246.
Rzadkie i doskonałe. Kopia ze sprzedaży WAG 41 (2007) 2884.

Source: Picture coin and descriptions from auction 12 lot 0944 Numismatica Genevensis SA Rond-point de Plainpalais 1 CH 1205 Genève Suisse info@ngsa.chhttp://www.ngsa.ch

A.35 **54**

DONATYWA WAGI 7 DUKATÓW GDAŃSK 23.55 g /
ZYGMUNT III WAZA **1614** 41.0 mm **Au**

£ 62 400	(XF) (II)	29-cze-2016	**337 422 zł**	$ 83 491	€ 75 492	SPINK 16005_2226

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z Orderem Złotego Runa i w płaszczu, maleńka randka powyżej, arabeski na początku i na końcu legendy. Napis rozpoczęty i zakończony ozdobnym ornamentem roślinnym. W otoku:SIGISMVNDVS·III·D:G:REX·POLONIÆ·MAG:DVX·LIT:RVS·PRVSSIÆ

Rw.: Herb Gdańska podtrzymywany przez dwa lwy. W otoku: EX·AVRO·SOLIDO·CIVITAS·GEDANENSIS·FIERI·F: gałęzie palmy i wawrzynu nad tarczą miejską ze zwolennikami, data w kwiatowych łupach zdobionej podstawy i druga, mniejsza, data 1614 poniżej, inicjałów mistrza mennicy (Samuel Ammon) u podstawy tarczy, a także na końcach ozdobnej podstawy, arabeski na początku i na końcu legendy

Polska, Zygmunt III Waza (1587-1632), Donatywa 7-Dukatów, 23,55 g, 1614, Gdańsk (Gdańsk), (F.-; por. uwaga HCz.1309), zapięcie usunięte z godziny 12, ale nie ma to poważnego wpływu na monetę, niektóre ślady powierzchni, ale o bardzo drobnych, niektórych obszarach atrakcyjnego różu i żółty kolor i trochę połysku,
Hutten Czapski wymienia 5-Dukaty na ten dzień (HCz.1309), w suplemencie z 1912 r. (Vol. V) wymieniono kawałek 8-Dukatów o wadze 28,0 g (HCz .10246). Pochodzą z tych samych matryc co ta moneta. Kolejne pięciodukaty, z obecnej kolekcji, również z tych matryc, zostały zaoferowane na aukcji Spink 236, 22-23 marca 2016 r., Partia 956.
Notatka Hutten Czapski omawia powody produkcji tej serii niezwykłych Donatyw. „Monety te są ekstremalnej finezji, rzadko możemy znaleźć dobrze zachowane egzemplarze. Należą one do pięknych utworów zwanych Donatywy bitych przez miasto Gdańsk. Bogate i wierne miasto miało je oferować królom jako dar podczas ich pobytów w jego murach, a także na różne okazje, chrztów, kiedy to wybijano specjalnie medale na te wydarzenia."
Chociaż od czasu do czasu pojawiają się 5-dukaty i 10-dukaty tej daty, wartości pomiędzy nimi są niezwykle rzadkie. Zakupiony od Donald Crowther, 3 marca 1970 r., 399 £

Source: Pictures and description coins from Spink and Son Limited z 69 Southampton Row, Bloomsbury London WC1B 4ET Auction 16005 lot 2226 Website:https://www.spink.com/

A.36 **55**

DONATYWA WAGI 6 DUKATÓW GDAŃSK		21.0 g/	
ZYGMUNT III WAZA	1614	41.0 mm	Au

	Gdańsk
	(UNC/UNC-)(I/I-)
	350 000 zł
$	89 744
€	79 545
	Hammer price
	AN 25_0428
	20-cze-2020
	21.06 g
	? mm

R 8	(UNC/UNC-)(I/I-)	20-cze-2020	**402 500 zł**	$ 103 206	€ 91 477	AN 25_0428

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z Orderem Złotego Runa i w płaszczu spiętym agrafą, w którą wpisano datę 1614. Rok 1614 pojawia się też nad koroną króla. Na ramieniu inicjały S.A. (Samuel Ammon, medalier). Napis rozpoczęty i zakończony ozdobnym ornamentem roślinnym. W otoku: SIGISMVNDVS·III·D:G:REX·POLONIÆ·MAG:DVX·LIT:RVS·PRVSSIÆ

Rw.: Herb Gdańska podtrzymywany przez dwa lwy. Nad tarczą kompozycja z gałązek lauru i palmy. Pod tarczą rozdzielone inicjały S-A (Samuel Ammon, medalier) i data 16-14, dodatkowo wśród ornamentów inicjały F-B (nieznany rytownik lub medalier). W otoku: EX·AVRO·SOLIDO·CIVITAS·GEDANENSIS·FIERI·F:

Donatywa jest jedną z najdoskonalszych prac medaliera Samuela Ammona. Przybył on do Gdańska w 1613 roku i podjął pracę w mennicy miejskiej w Gdańsku. Należał on do najwybitniejszych artystów I połowy XVII wieku. W 1621 roku wykonał on stemple do słynnej studukatówki koronnej. Jego prace charakteryzowały się wyjątkową wagą jaką przykładał do szczegółów stempla. Każdy element królewskiego stroju czy tarczy herbowej jest oddany z największą starannością. Niektóre elementy dekoracji widoczne są tylko pod szkłem powiększającym. Stemple tej donatywy były przeznaczone do egzemplarzy o wadze półportugała (pięciu dukatów). Jednak na polecenie rady miasta odbijano też specjalne egzemplarze o wadze wyższej od 6 do 8 dukatów. Przeznaczano je na podarunki dla wybitnych gości.
Wyjątkowej klasy donatywa Zygmunta III Wazy, potwierdzająca kunszt warsztatu medalierskiego Samuela Ammona z Gdańska - autora i wykonawcy stempli.
Tylko dwa znane egzemplarze na rynku dostępne w sprzedaży. Trzy donatywy znajdują się w kolekcjach publicznych: Muzeum Narodowe, Zamek Królewski oraz Ermitaż. O rzadkości monety świadczy również fakt iż nie posiadał jej w swoim zbiorze H. Czapski. Moneta do najlepszych kolekcji!
Idealnie zachowany egzemplarz, w pięknej kolorowej patynie. Stan zachowania: 1/1- (UNC/UNC-) Waga: 21,06 g Au
Kopicki (-); Friedberg. (-) ; Kaleniecki ; CNG (-) ; H-Czapski (-) ,; Złoto Wazów (T1) 165 (R7-R8)

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 25 lot 0428 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie www.niemczyk.pl

A.37.01 *DWIE DONATYWY GDAŃSKIE 5 DUKATÓW Z 1614 r* **56**

DONATYWA WAGI 5 DUKATÓW GDAŃSK		**Ex Potocki**	17.44 g	
ZYGMUNT III WAZA	**1614**	**Collection**	42.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	230 000 zł
$	60 686
€	54 374
	Hammr price
	AN 21_0093
	26.Oct.19
	17.44 g
	42.0 mm

R 5	(I) (UNC-)	26-paź-2019	**264 500 zł**	$ 69 789	€ 62 530	AN 21_0093

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z Orderem Złotego Runa i w płaszczu spiętym agrafą, w którą wpisano datę 1614. Rok 1614 pojawia się też nad koroną króla. Na ramieniu inicjały S.A. (Samuel Ammon, medalier). Napis rozpoczęty i zakończony ozdobnym ornamentem roślinnym.
W otoku:SIGISMVNDVS·III·D:G:REX·POLONIÆ·MAG:DVX·LIT:RVS·PRVSSIÆ

Rw.: Herb Gdańska podtrzymywany przez dwa lwy. Nad tarczą kompozycja z gałązek lauru i palmy. Pod tarczą rozdzielone inicjały S-A (Samuel Ammon, medalier) i data 16-14, dodatkowo wśród ornamentów inicjały F-B (nieznany rytownik lub medalier). W otoku:
EX·AVRO·SOLIDO·CIVITAS·GEDANENSIS·FIERI·F:

Zygmunt III Waza donative weight of 5 Ducat (Dukaten) 1614 Gdansk / Danzig Ex. Potocki Collection Donatywa jest jedną z najdoskonalszych prac medaliera Samuela Ammona. Przybył on do Gdańska w 1613 roku i podjął pracę w mennicy miejskiej w Gdańsku. Należał on do najwybitniejszych artystów I połowy XVII wieku. W 1621 roku wykonał on stemple do słynnej studukatówki koronnej. Jego prace charakteryzowały się wyjątkową wagą jaką przykładał do szczegółów stempla. Każdy element królewskiego stroju czy tarczy herbowej jest oddany z największą starannością. Niektóre elementy dekoracji widoczne są tylko pod szkłem powiększającym. Stemple tej donatywy były przeznaczone do egzemplarzy o wadze półportugała (pięciu dukatów). Jednak na polecenie rady miasta odbijano też specjalne egzemplarze o wadze wyższej, od 6 do 8 dukatów. Przeznaczano je na podarunki dla wybitnych gości.Wyjątkowej klasy donatywa Zygmunta III Wazy, potwierdzająca kunszt warsztatu medalierskiego Samuela Ammona z Gdańska – autora i wykonawcy stempli. Fotografia monety użyta w książce Złoto Wazów Tom I strona. 265. Znakomita proweniencja - moneta ze zbioru Potockich. Idealnie zachowany egzemplarz, połysk menniczy. Moneta wygląda jak XVII wieczna lustrzanka. Najpiękniejszy egzemplarz dostępny na rynku.
Friedberg.6; Kaleniecki s. 205; CNG.203 ; Złoto Wazów (T1) 166 (R5)
Waga/Weight: 17,44 g Au Metal: Średnica/diameter: 42 mm

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 21 lot 0093 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.37.02 *POZOSTAŁE DONATYWY GDAŃSKIE 5 DUKATÓW Z 1614 r.* **57**

DONATYWA WAGI 5 DUKATÓW GDAŃSK - ZYGMUNT III WAZA **1614** 17.4 g / 41.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(UNC) (I)
	280 907 zł
$	71 467
€	61 030
£	55 000
	Hammer price
	Morton 109_0445
	5-lis-2020
	17.45 g

1.	£ 68 200	(UNC) (I)	5.lis.2020	**348 325 zł**	$ 88 619	€ 75 677	Morton&Eden 109_0445
2.	**?**	(VF+) (III+)	19.kwi.2017	276 561 zł	$ 69 121	€ 64 688	Rieunier 2017-4_0355
3.	66 000 CHF	(UNC-) (I-)	3.gru.2018	252 430 zł	$ 66 053	€ 58 255	Genevensis 10_0519
4.		(EF) (II)	1.lut.2018	237 217 zł	$ 70 493	€ 56 580	KUN 302_1446
5.		NGC AU Det.	12.cze.2021	250 725 zł	$ 64 742	$ 54 560	MDC 7_0693
6.	Z KUN 302	(UNC-) (I-)	30.sty.2020	223 559 zł	$ 56 807	€ 51 660	KUN 331_0924
7.		(UNC) (I)	14.sty.2008	196 863 zł	$ 80 500	€ 54 434	STA 2008-01_3098
8.		MS-62 (NGC).	19.kwi.2005	194 751 zł	$ 59 800	€ 46 052	STA 2005.04_644
9.		(EF) (III+)	9.mar.2006	170 615 zł	$ 51 750	€ 43 470	STA 2006.3_856
10.		(EF-) (II-)	17.lis.2018	162 400 zł	$ 43 422	€ 38 033	WCN 70_0246
11.	£ 19 200	(UNC) (I)	23.mar.2016	104 652 zł	$ 27 331	€ 24 335	SPINK 16004_0956
12.		(XF) (II)	15.maj.2011	98 900 zł	$ 35 576	€ 25 165	AN 2_0069
13.	45 825 CHF	(XF+) (II+)	28.kwi.2008	98 116 zł	$ 44 304	$ 28 332	Hess Divo 309_0456
14.	¥ 2 415 440	(EF-) (II-)	20.paź.2019	87 521 zł	$ 22 264	€ 20 143	Auction World 18_3823
15.		(VF) (III)	21.wrz.2019	82 800 zł	$ 21 122	€ 19 079	PDA 16_1128
16.		(VF+) (III+)	23.paź.2010	78 200 zł	$ 27 829	€ 19 799	AN 1_0103
17.		(VF) (III)	15.mar.2012	61 859 zł	$ 19 263	€ 14 760	KUN 207_6460
18.		(VF) (III)	20.cze.2020	40 250 zł	$ 10 320	€ 9 148	AN 25_0429
19.		(XF+) (II+)	11.mar.2005	37 339 zł	$ 12 548	€ 9 348	KUN 99_6809
20.		(VF) (III)	1.cze.2019	36 800 zł	$ 9 634	€ 8 599	WDA MiM 12_0100
21.		(XF+) (II+)	24.wrz.2003	36 238 zł	$ 9 175	€ 7 995	KUN 87_2183
22.		(EF) (II)	4.gru.2004	35 200 zł	$ 11 429	€ 8 482	WCN 31_0337
23.		(EF) (II)	6.gru.2000	32 087 zł	$ 7 188	€ 8 141	CNG's TRIT IV_2246
24.		(VF-) (III-)	25.paź.2014	31 050 zł	$ 9 353	€ 7 375	AN 6_0075
25.		(EF) (II)	12.lut.2000	27 720 zł	$ 6 761	€ 6 796	WCN 20_0232
26.		(VF+) (III+)	22.cze.2004	27 436 zł	$ 7 169	€ 6 150	KUN 92_0176
27.	9 600 CHF	(UNC-) (I-)	24-paź-2001	23 836 zł	$ 5 791	€ 6 489	Hess Divo 288_0017
28.		(EF-) (II-)	27.paź.2001	15 840 zł	$ 3 882	€ 4 224	WCN 25_0224
29.		(VF) (III)	30.lis.2002	10 560 zł	$ 2 660	€ 2 680	WCN 27_0253

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem. Na szyi zawieszony Order Złotego Runa. Mikrocyfry roku 1614 nad koroną króla. Na lewym ramieniu inicjały S.A. (Samuel Ammon, medalier). Napis rozpoczęty i zakończony ozdobnym ornamentem roślinnym.
W otoku: SIGISMVNDVS·III·D:G:REX·POLONIÆ·MAG:DVX·LIT:RVS·PRVSSIÆ

Rw.: Herb Gdańska podtrzymywany przez dwa lwy. Nad tarczą kompozycja z gałązek lauru i palmy. Pod tarczą rozdzielone inicjały S-A (Samuel Ammon, medalier). Na dole data 16 - 14 wśród ornamentów. W otoku: EX·AVRO·SOLIDO·CIVITAS·GEDANENSIS·FIERI·F:

Gdańsk, pod polskim zwierzchnictwem feudalnym. Zygmunt III Waza, 1587-1632. 5 dukatów, 1614. 42,4 mm, 17,35 gramów. Po nieoczekiwanej śmierci Stephana Batorego 12 grudnia 1586 r. Syn szwedzkiego króla Jana III, Zygmunta Wazy, został wybrany królem Polski przeciwko arcyksiążę Habsburgowi Maksymilianowi 19 sierpnia 1587 r. Utrzymanie szwedzko-polskiego związku osobistego, które istniało od śmierci ojca Zygmunta w 1592 r., Wkrótce okazało się nie do utrzymania. Już w 1600 roku Zygmunt III handlował. Waza z cesją szwedzkiej Estonii do Polski wbrew szwedzkim interesom. Jego wujek Karl von Södermannland zdobył władzę w Szwecji w tym samym roku i został królem Karolem IX w 1604 roku. koronowany. Kiedy wybito tę rzadką monetę pięciodukatową król Zygmunt III uwikłany był w kosztowną wojną z Rosją,
Gorąco kwestionowany tytuł Zygmunta, króla Szwecji, został pominięty na tej monecie. Entuzjastyczny katolik, który kontynuował swoje starania o koronę luterańskiej Szwecji, uwikłał Polskę w nieustanną i bezskuteczną walkę podczas burzliwych rządów. Oto moneta, której wyjątkowemu pięknu towarzyszy jedynie jego klasyczna rzadkość. Znakomity Bez obiegu i praktycznie w rankingu Choice.
Proweniencja: Ex John H. Clapp Collection, zakupiony przez Stack's, Nowy Jork, 1942; Kolekcja Ex Louis Eliasberg, American Numismatic Rarities, 18 kwietnia 2005 r., Partia 644; Ex Stack's, Nowy Jork, 7 marca 2006, partia 856; Kolekcja Ex 'Kroisos', Stack's, Nowy Jork, 14 stycznia 2008, nr 3098.

Source: Picture and descriptions coin from auction 109 lot 0445 Morton & Eden we współpracy z Sotheby's Nash House, St George Street, London W1S 2FQ E-mail: info@mortonandeden.com Strona internetowa: www.mortonandeden .com

A.38.01 *DWA EGZEMPLARZE DONATYWY GDAŃSKA WAGI 3 DUKATÓW 1617 r* **58**

DONATYWA GDAŃSKA WAGI 3 DUKATÓW		**Potocki**	10.51g /	
ZYGMUNT III WAZA	**1617**	**collection**	29.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	(UNC) (I)
	250 000 zł
$	68 966
€	59 032
	Hammer price
	AN 12_0116
	21.Oct.17
	10.51 g
	29.0 mm

R 7	(UNC) (I)	21.paź.2017	**287 500 zł**	$	79 311	€ 67 887	AN 12_0116
	43 700 CHF	28.kwi.2008	93 566 zł	$	42 250	€ 27 018	Hess Divo 309_0457

Aw.: Popiersie króla w prawo w koronie i zbroi z szerokim naramiennikiem dekorowanym guzami i rozetami. Na zbroję wyłożony koronkowy kołnierz, płaszcz udrapowany na ramieniu, za plecami zawiązana chusta. Na piersi łańcuch Orderu Złotego Runa. Pod ramieniem inicjały medaliera S.A. W otoku: +SIGISL:III•D:G:REX•POL:M:D:L:R: PRVSSIÆ+

Rw.: Dwa lwy podtrzymują kartusz miejski stojący na bogato zdobionej konsoli. Nad tarczą złączone dwa liście palmowe i wielolistne gałązki. Środek konsoli w kształcie serca, w której znajduje się miniaturowa tarcza miejską trzymana przez dwa lwy. U dołu na podłużnej belce i wewnątrz konsoli inicjały medalierskie i

mincerskie: AV-hh, S.A., DC. W owalnych łukach zdobiących dno konsoli wpisana data 16-17. Wewnątrz obwódka sznurowa, z zewnątrz wieńcowa. W otoku: EX•AVRO•SOLIDO•CIVITAS•GEDANENSIS•F:F:

Donatywa jest jedną z najdoskonalszych prac medaliera Samuela Ammona. Przybył on do Gdańska w 1613 roku i podjął pracę w mennicy miejskiej w Gdańsku. Należał on do najwybitniejszych artystów I połowy XVII wieku. W 1621 roku wykonał on stemple do słynnej studukatówki koronnej. Jego prace charakteryzowały się wyjątkową wagą jaką przykładał do szczegółów stempla. Każdy element królewskiego stroju czy tarczy herbowej jest oddany z największą starannością. Niektóre elementy dekoracji widoczne są tylko pod szkłem powiększającym. Donatywy przeznaczano na podarunki dla wybitnych gości. Egzemplarz o wadze 3 dukatów był w dawnych zbiorach Gimnazjum Gdańskiego oraz wyłącznie w najznakomitszych kolekcjach. Obecnie notowany tylko w dwóch zbiorach publicznych muzeum H-Czapskiego w Krakowie oraz w Ermitażu, a jeden z trzech egzemplarzy tej wagi dostępny na rynku numizmatycznym. W pracy J. Dutkowskiego „Złoto czasów dynastii Wazów" użyto ilustracji tej monety.

Ekstremalnie rzadka pozycja, notowana tylko cztery razy na aukcjach. Piękny egzemplarz. Wspaniale zachowane detale, połysk menniczy, kolorowa stara patyna. Znakomita proweniencja – punca Pilawa na awersie.

Kopicki nie notuje, Friedberg 8; H-Czapski 1360 (R4); CNG. 195; Złoto Wazów t.I 171 (R7), Kaleniecki s. 208Waga: 10,51 g Au; Średnica: 29.0

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 12 lot 0116 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.38.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DONATYWY GDAŃSKA WAGI 3 DUKATÓW 1617 r.* **59**

EUROPEJSKIE MONETY I MEDALE POLSKA KRÓLESTWO
3 Dukaty 1617, Gdańsk (kwiat czterech liści), 10,33 g., złoto. Bardzo rzadkie. Maleńkie stukanie krawędzi i ślady montażu. Bardzo dobrze. Gum. -; H.-Cz. 1360; Fr. 8.

Source: Picture coin and descriptions from auction 309 lot 0457 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

A.39 **60**

TRZYDUKAT OKUPACJA ELBLĄGA - ZYGMUNT III WAZA **1631** **M-P** 10.68 g / ? mm **Au**

	Elbląg
	(AU55 NGC) (I)
	246 123 zł
$	65 000
€	58 143
	Hammer price
	HA 3041_32347
	13-Aug-15
	10.68 g
	28.50 mm

R 8	(UNC-/EF+) (I-/II+)	17-paź-2020	299 000 zł	$ 78 477	€ 67 040	AN 26_0184
	(AU55 NGC) (I)	13-sie-2015	289 194 zł	$ 76 375	€ 68 317	HA 3041_32347
	(XF) (II)	17-mar-2011	**430 035 zł**	$ 145 572	€ 104 550	KUN 185_6027

Aw: Otoczone pierścieniem popiersie Zygmunta III wazy w koronie i zbroi z Orderem Złotego Runa na łańcuchu. Napis wokoło: GUS: ADOL•II•D:G• REX:SVE:M:D:F+ (krzyż pięciu punktów)

Rw: Otoczone pierścieniem dwa lwy podtrzymujące herb Elbląga, pod herbem inicjały M ─ P Marsilius Philipsem (menadżera mennicy Elbląga). Wokoło napis: MONETA•CIVIT•ELBINGENSIS:1631

Elbląg Okupacja szwedzka - Gustaw II Adolf złoty 3 Dukaty 1631 AU55 NGC, Niezwykle rzadki, jeden z zaledwie dwóch wybitych w tym roku, z portretem króla polskiego Zygmunta III wykonanym na awersowych centrach, a legendy przedstawiają tytuły Gustawa II Adolfa, co czyni go niezwykłym.
Niezwykle rzadki trzydukat z 1631 szwedzkiego okupanta miasta Elbląg gdzie wykorzystano portret króla oraz różniącą się transkrypcję co było wykorzystane przez Szwedów jako strategiczny środek ekonomiczny. Axel Oxenstierna, szwedzki kanclerz od 1612 aż do śmierci w 1654 roku, był szwedzkim gubernatorem w Elblągu. Od 1629 roku (od czasu, gdy Elblążanie zostali objęci rozejmem w Altmark (Stary Targ- rozejm kończący wojnę polsko-szwedzką). Wybito tu dużą ilość monet o najniższych nominałach i wprowadzono je do obiegu w Polsce. Axel Oxenstierna zaproponował królowi Gustowi II Adolfowi w liście z 1631 roku, aby małe monety były bardzo podobnie do odpowiednich polskich monet, aby tym samym mniejsze szwedzkie monety nie zostały zauważone. Wyraźnym celem było zalanie Polski gorszymi małymi monetami. Stemple do tego niezwykle rzadkiego bicia złotych monet były w rzeczywistości przeznaczone do małych, mniej znaczących mennic. Przedstawiony na awersie jest portret polskiego króla Zygmunta III, katolickiego kuzyna i przeciwnika, zamiast prawdziwego portretu Gustawa II Adolfa właściciela mennnicy. Jednak transkrypcja wskazuje prawidłowego właściciela mennicy, w której wybito tę monetę. Obraz piersi jest dodatkowo ozdobiony Złotym Runem, rozkazem, którego katolicki cesarz Habsburgów nigdy nie dałby królowi luterańskiej Szwecji i którego nigdy by nie zaakceptował! Dzięki portretowi króla polskiego niedowartościowane srebrne monety miały być niepozornie przemycane do polskiego obiegu pieniądza. Pod Tarczą Elbląga na rewersie można zobaczyć inicjały „MP" menadżera mennicy Marsiliusa Philipsena, który zarobił fortunę swoimi mniejszymi monetami i kupił okazały dom w Elblągu.
Bardzo lśniący i ostro uderzony wielokrotny dukat, z wyrazistym grawerem króla i pełnymi legendami, które pokazują tylko najdelikatniejsze podwojenie na odwrocie. Odnotowano kilka nieistotnych znaków o trywialnym znaczeniu, ale ogólnie moneta o wspaniałym wyglądzie ciesząca oko. Ten wspaniały okaz przyniósł

na aukcji Künker 185 w 2011 r., cenę 85, 000 euro, hammer price czyli równowartość około 118 000 dolarów w tym czasie. W celu zdobycia fortuny ekonomicznej gubernator miasta Elbląg Axel Oxenstierna i menadżer Marsilius Philipsen pod władzą Gustawa II Adolfa wybili monety o nominałach odpowiadających wcześniej krążących polskich nominałów, z tym, że są one wszystkie gorsze pod względem zawartości metalu. W posunięciu, które ostatecznie uczyniłoby obu mężczyzn bogatymi, zalali miasto Elbląg monetami głównie o niskich nominałach, podczas gdy większe wyzwania niosły monety z popiersiem Zygmunta III w tajnej próbie uniknięcia odpowiedzialności dla większego prestiżu. Po przywróceniu miasta pod polską kontrolę w 1635 r. Szwedzkie emisje zostały zakazane, co spowodowało stopienie większości monet. Niektóre wyższe nominały, przetrwały w tym trzeci oferowany tutaj.
KM33, Fr-47, Hagander-95, Suchanek-653, Dutkowski-653 (R8).
Kopia aukcji Coll. Jacques von Reichel, Sankt Petersburg (Część II, nr 1235); aukcja Grabow 15, Rostock 1940, nr 640; monety i medale AG 9, Bazylea 1951, nr 222 w Coll. Gustav Andersson, Aukcja Ahlström 23, Sztokholm 1981, nr 137. Nabyte w 1985 roku przez Claes-Olof Algérd, Vancouver

Source: Picture and descriptions coin from auction 3041 lot 32347 Heritage, Dallas (USA),Website: www.HA.com, and *auction 185 lot 6027 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" Weblink, http://www.kuenker.com*

A.40 **61**

DONATYWA WAGI 2 DUKATÓW GDAŃSK		7.00 g	
ZYGMUNT III WAZA	**1631**	27.5 mm	**Au**

	Gdańsk
	(XF+) (II+)
	320 000 zł
$	115 108
€	81 425
	AN 2_0070
	Hammer price
	15-May-11
	66.987 g
	27.5 mm

R 8	(XF+) (II+)	15-maj-2011	**320 000 zł**	$	132 374	€ 93 639	AN 2_0070
	(XF+) (II+)	18-maj-2002	23 650 zł	$	5 840	€ 6 392	WCN 26_0316

Aw.: Popiersie w koronie, zbroi i w krezie z Orderem Złotego Runa. W otoku: SIGIS.III.D:G:REX.POL:M:D:LIT:RVS:PRVS.

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską wspartą na ozdobnej konsoli. Nad tarczą dwa liście palmowe ozdobione trójlistną gałązką. Po bokach gałązki data 16-31, u dołu inicjały S-B (Samuel Berman). Przed napisem arabeska. W otoku: EX•AVRO•SOLIDO•CIVITAS•GEDANENSIS•F:F:

Bardzo rzadko spotykana donatywa, znane są egzemplarze o wadze od półtora do trzech dukatów. F. Vossberg odnotował egzemplarz o wadze 3 dukatów, 2 dukaty znajdują się w kolekcji Czapskich, a w MNW półtoradukatówka odbita tym stemplem. Na awersie znak własnościowy Potockich - herb Pilawa. Jedyna dostępna sztuka na rynku numizmatycznym. Pięknie zachowany egzemplarz. Wg opisów domów aukcyjnych jest to ten sam egzeplarz.
Kurpiewski.2324; Friedberg nie notuje; CNG.194; Kaleniecki (ten egzemplarz) s. 203; H-Cz.5812; Kamiński 2324

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 2 lot 0070 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.41 **62**

DONATYWA WAGI 1½ DUKATA GDAŃSK		7.00 g	
ZYGMUNT III WAZA	1623	/27.5 mm	Au

	Kraków
	(VF) (III)
	61 994 zł
$	24 738
€	18 000
	Hammer price
	KUN 145_7014
	6.paź.2008
	5.18 g
	27.0 mm

R 8	?	30.lis.2020	**70 800 zł**	$	19 036	€ 16 011	Desa Unicum 2020_20
	(VF) (III)	6.paź.2008	76 252 zł	$	30 428	€ 22 140	KUN 145_7014

Av.: Popiersie króla w prawo, w koronie, rurkowej krezie, w oz dobnej zbroi, na której łańcuch orderu Złotego Runa. [nad koroną data 1619 maleńkimi cyframi] Na zbroi u dołu inicjały medaliera SA. W otoku napis rozpoczynający się mała rozetą i rozdzielony u góry koroną: SIGIS : III · D : G : REX . POL: M : D : L : R : PRVSSIAE

Rv.: Dwa lwy z owalną tarczą z herbem Gdańska, wspartą na ozdobnej podstawie z inicjałami S – B po bokach. Nad tarczą gałązki palmowe i laurowe rozdzielają datę 16 – 23.W otoku napis rozpoczynający się arabeską: EX · AVRO · SOLIDO · CIVITAS ·GEDANENSIS · F F

1 1/2 dukata 1623, z tytułem Zygmunt III (1587-1632), miasto Gdańsk. 5,18 g. ZŁOTO. O największej rzadkości. Perforowany, min. falisty, bardzo ładny. Dutkowski/Suchanek -; Fb. -; Gum. -; H.-Cz. -.
Złoto, 5,18 g; śr. 27 mm; przedziurawiona, minimalnie gięta ze zbiorów zamku Ericsberg (Szwecja); Kuenker, aukcja 145, (09.10.2008) poz. 7014; Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, październik 2008
A. L. Friedberg and Ira S. Friedberg, Gold Coins of the World
Catalogue de la collection des médailles et monnaies polonaises du comte Emeric HuttenCzapski, St. Petersbourg 1875 Cracovie 1915
Marian Gumowski, Medale Zygmunta III, Kraków 1924, s. 101-102, nr 85
Donatywa powyższa, nadzwyczajnej rzadkości, należy do wybitnych dzieł gdańskiej sztuki medalierskiej i jest autorstwa słynnego medaliera gdańskiego Samuela Ammona, którego sygnatura SA znajduje się na awersie. Sygnatura S – B na rewersie Należy do Stanisława Bermana, zarządzającego mennicą gdańską od (1618- 1635 r.) do końca panowania Zygmunta III, a także i później za czasów Władysława IV, aż do 1635 r. Do wybicia tej donatywy użyto wcześniejszego stempla awersu z 1619 r., wykonując do niej w mennicy gdańskiej tylko stempel rewersu z aktualną datą roczną 1623. O nadzwyczajnej rzadkości tej donatywy świadczy fakt, że dawniej znana była jedynie z kolekcji Andrzeja hr. Potockiego w Krakowie. Oferowany egzemplarz ze zbiorów zamku Ericsberg w Szwecji nie był przed 2008 r. znany numizmatykom polskim i jest aktualnie prawdopodobnie jedynym w handlu antykwarycznym na świecie. Donatywa ta – z wyjątkiem tego egzemplarza -nie była notowana na aukcjach numizmatycznych po 1945 r. Zob. Marek Kaleniecki, Złote monety polskie na aukcjach światowych 1945 – 2002, Warszawa 2003.

Opis monety zaczerpnięto z aukcji z dnia 30 listopada 2020 Desa Unicum 00-477 Warszawa_ul. Piękna 1A,_email: biuro@desa.pl _Picture coin from auction 3041 lot 32347 Heritage, Dallas (USA),Website: www.HA.com, and *auction 185 lot 6027 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" Weblink, http://www.kuenker.com*

A.42 **63**

5 DUKATÓW OBLĘŻENIE TORUNIA			44.0 mm	
BRANDTALER MDCXXIX	**1629**	**H.- L.**	17.64 g	**Au**

	Toruń
	(3+) (VF+)
	310 000 zł
$	85 517
€	73 200
	Hamer Price
	AN 12_0130
	21.Oct.17
	16.82 g
	44.50 mm

R 8	(VF+) (III+)	21-paź-2017	**356 500 zł**	$ 98 345	€ 84 180	AN 12_0130

Aw.: Herb miasta Torunia między dekoracjami. U dołu inicjały mennicze H-L(Hans Lippe). W polu sześciowierszowy napis: THORVNIA / HOSTILITER OPPVGNA/ TA ET DEI AVXILIO FOR / TITER CIVIBVS DE/ FENSA DIE XVI FEBR / ANNO MDCXXIX (Toruń przez nieprzyjaciół oblężony, a przez obywateli dzielnie broniony).

Rw.: Panorama ostrzeliwanego Torunia, spowita dymem, widziana z Kępy Bazarowej. Po Wiśle płynie sześć łodzi i barek. Widoczny fragment mostu wychodzącego z Bramy Mostowej. Za murami zabudowa miejska i najważniejsze budowle, kościół św. Jana i ratusz. Napis poprzedza duża lilia. W otoku dewiza: FIDES ET CONSTANTIA PER IGNEN PROBATA (wierność i wytrwałość ogniem wypróbowana).

Zygmunt lll Waza. 5 dukatów (ducats),Brandtaler (Thaler) wybity w złocie, 1629, Toruń. Bezpośrednim powodem wybicia serii srebrnych talarów i złotych półportugałów w Toruniu, była chęć upamiętnienia obrońców miasta, którzy w lutym 1629 roku stawili opór armii szwedzkiej pustoszącej Prusy. 16 lutego generał Wrangel z liczącym 6000 żołnierzy korpusem podszedł pod Toruń, od strony przedmieścia Mokre. Miasto dysponowało niewielkimi siłami, na które składało się 350 żołnierzy i 1100 powołanych pod broń mieszczan. Nad siłami miejskimi dowództwo objął pułkownik Gerard Denhoff, oraz burmistrz Jan Peuss. Pojawienie się Szwedów pod murami miasta nie było zaskoczeniem, miasto szykowało się do obrony. Opatrzono mury i ustawiono działa na pozycjach. Żądanie kapitulacji zostało przez Radę Miasta odrzucone. Odpowiedzią był ostrzał artyleryjski, prowadzony przez wojska szwedzkie. Oddziały generała Wrangla dysponowały jedynie działami polowymi, które nie były w stanie skruszyć murów miasta. Gdy obrońcy Torunia użyli ciężkiego działa zwanego mnichem, które zadało atakującym spore straty, wojska szwedzkie po dwudniowej wymianie ognia wycofały się, i odstąpiły od oblężenia Torunia. W pierwszą rocznicę zwycięstwa nad wojskami oblegającymi Toruń, Rada Miasta postanowiła: „...corocznie od bieżącego roku poczynając w dzień 16 lutego uroczyście obchodzić wielkie ocalenie"... Ponadto na pamiątkę tego wydarzenia postanowiono wybić złote i srebrne monety. W tym celu została otwarta własna – nieczynna od 150 lat mennica. Na kierownika mennicy zaangażowano Hansa Lippe, dawnego probierza w mennicy bydgoskiej. Rytownikiem

stempli został Henryk Hema, którego inicjały H-H, pojawiają się na niektórych monetach. Nakład talarów oscylował rokrocznie koło 100 sztuk, jako, że otrzymywać go mieli wszyscy członkowie ordynków oraz szczególnie zasłużeni obrońcy. Ordynki były to zgromadzenia obywateli, gdzie ordynkiem pierwszym był patrycjat i rajcowie, drugim kupiectwo a trzecim rzemieślnicy. W 1630 roku Ordynki liczyły: 4 burmistrzów, 12 rajców, 24 ławników i 60 członków tzw. III Ordynku. Stemplami talarów odbito złote egzemplarze, którymi nagrodzono dowódcę oblężenia, oraz czterech burmistrzów. Zapewne nagrodzono nimi także, co bardziej zasłużonych obrońców. W sierpniu 1631 roku, przebywał w mieście król Zygmunt III Waza, a we wrześniu królewicz Władysław. Im podarowano też egzemplarze złote. Miały one wagę zbliżoną do 5 dukatów. Były notowane w zbiorze A. Potockiego, oraz na przedwojennych aukcjach u Helbinga. Znane są dwie odmiany z rewersem, gdzie przed napisem jest mała rozetka, lub duża lilia. Po wojnie był notowany tylko raz na aukcji w firmie Busso Peusa. Na rynku dostępne były dwa egzemplarze ze śladem po zawieszce oraz w zbiorze prywatnym z perforacją. Wszystkie złote egzemplarze Brandtalara traktowane były jako wyjątkowo prestiżowe nagrody i zazwyczaj noszone były na łańcuchach jako dekoracja stroju lub zbroi. Nasz półportugał ma także ślad po zawieszce od łańcucha i ślady naprawiania. Ogromnej rzadkości numizmat. Wspaniała prezencja. Wiekowa czerwona patyna podkreśla detale miasta oraz przypomina ogień, Toruń wygląda jakby płonął.
Kopicki 8248 (R8); CNCT 1344; Złoto Wazów t. I 9 (R8)
Waga/Weight: 16,82 g Au Metal: Średnica/diameter: 44,5 mm

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 12 lot 0130 A N Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie.www.niemczyk.pl

A.43 **64**

TORUŃ 5 DUKATÓW OBLĘŻNICZYCH ZYGMUNT III WAZA **1629-31** **H - H** 17.34 g / 33.0 mm **Au**

fr. 312 000	UNIKAT	21.maj.2011	**993 283 zł**	$ 354 769	€ 250 311	Chaponnier &Hess Divo 2_0633
73 800 DEM	(XF+) (II+)	10.paź.2001	143 290 zł	$ 34 455	€ 37 733	KUN 68_2344

Aw.: Widok miasta na płonącego Torunia; na dole inicjały H. 1630. H. W otoku napis: (Rozeta) FIDES (Rozeta) ET (Rozeta) CONSTANTIA (Rozeta) PER (Rozeta) IGEM (Rozeta) PROBATA.

Rw.: Pod herbem miasta podtrzymywanym przez anioła w sześciu wierszach napis: THORVNIA / HOSTILITER OPPVGNA / TA. AT DEI AVXILIO. FOR / TITER A. CIVIBVS. DE / FENSA. DIE XVI FEBR / ANNO MDCXXIX. / 16 – 29/.

Miasto Toruń, Zygmunt III Waza, 1587-1632. 5 Dukatów 1629/1631. o oblężeniu i pożarze miasta w 1629 r.

Odrodzenie się działań wojennych między Szwecją a Polską w ostatnim roku wojny szwedzko-polskiej (1600-1629) doprowadziło do powstania 6000-osobowej armii szwedzkiej pod dowództwem generała Hermanna Wrangela (1585-1643) atakującego polską armię z Elbląga na początku 1629 roku. 2 lutego 1629 roku Polacy przegrali w Gorzowie. Resztki polskiej armii schroniły się w Toruniu. Zaciekły opór obywateli Torunia pod rządami burmistrza Johanna Preusa uniemożliwił Szwedom zajęcie miasta. 16 lutego Szwedzi wycofali się nie zdobywając miasta. Rok później w Toruniu odbyło się święto dziękczynienia za zbawienne ocalenie miasta. Z tej okazji, dla upamiętnienia obrońców miasta dukat ten został wybity.
W niniejszym egzemplarzu na awersie poniżej widnieje podpis HH (Heinrich Hema, Münzwardein in Thorn 1630), a w roku 1630 rewers utworu znajduje się rzymski rok 1629 w siedmiu linijkach pisma, a poniżej mały arabski rok 1631 między ornamentami. Miasto Thorn wyłoniło się ze starego pruskiego zamku. W 1231 roku zakon krzyżacki założył tam swoją pierwszą odnogę. Korzystne położenie wsi nad Wisłą sprzyjało jej rozwojowi i pomogło na wczesnym etapie wejść do Hanzy. Początkowo miasto należało do zakonu krzyżackiego i biło monety zgodnie z postanowieniami przywileju kulmskiego z 1233 roku. Toruń pozostawał w krzyżackim posiadaniu aż do powstania ludności przeciwko Zakonowi i podporządkowaniu miasta rządom króla polskiego w 1454 roku. W okresie od 1454 do 1457 roku mennica należała do posiadłości pruskich, które otrzymały od króla specjalny przywilej monetarny i korzystały z niego. Choć szylingi posiadłości pruskich były jednymi z najlepszych w regionie pod względem wartości, mennica toruńska musiała zamknąć swoje podwoje. Ambitnych celów nie udało się utrzymać, a wszystkie stemple zniknęły ze względu na ich jakość, w tyglu. Po ciężkich negocjacjach z królem miasto otrzymało w 1457 roku pozwolenie na samodzielną produkcję monet. Były to jedne z najgorszych i najmniej wartościowych monet czasu, w końcu mennica ta również musiała zaprzestać produkcji i pozostała zamknięta do 1528 roku. Jej odrodzenie nastąpiło dzięki reformie monetarnej podjętej przez króla Zygmunta I, a przede wszystkim unii walutowej między dwoma pruskimi terytoriami (Prusami Wschodnimi i Zachodnimi), oprócz miast Gdańsk, Elbląg, Toruń z miastami korony polskiej, których król pragnął ze wszystkich sił. Mennica była teraz bezpośrednio odpowiedzialna od króla i była zarządzana i administrowana przez jego zarządców. Z powodu intrygi mennica została ponownie zamknięta w 1535 roku i pozostała nieczynna przez prawie 100 lat. Dopiero po oblężeniu Torunia przez Szwedów miasto przypomniało sobie o prawie do bicia monet i wybiło kilka pamiątkowych talarów, tzw. Brandtaler z 1629 roku, na cześć odzyskanej wolności. Emisje te obejmują również tę złotą monetę. Od tego czasu mennica była ponownie stale aktywna. Jednak z powodu arbitralnych działań mennica została ostatecznie zamknięta przez króla Stanisława Augusta w 1765 roku.
Złoto. Unikat! Excellent Ex Slg. Helferich-Eisenach, Aukcja Sally Rosenberg 46, Frankfurt nad Menem, 11.8.1919, Lot 112; ex Aukcja Hess czerwiec 1922, nr 3091 (ta kopia).
H.-Cz. -; Gumowski (por. 1429, 3 dukaty), Fb. 56 (błędnie rok 1629), Kopicki 8256 (R8); 2. Ks. 56 (ta kopia); Slg. Marienburg -; Berlin monety ręce 276, grudzień 1925, str. 343/344 (ta kopia). 17.34 g. Wyjątkowy i o szczególnym znaczeniu numizmatycznym. O doskonałej prowiniencji.

Source: Picture and descriptions coin Olivier Chaponnière & Hess-Divo AG Zurich from auction 2 lot 0633 info@cfnumis.com http://www.cfnumis.com or http://www.hessdivo.com and description coin from auction 688 lot lot 2344 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

A.44 **65**

TALAR ODBITY W ZŁOCIE WAGI 5 DUKATÓW 17.64 g /
BRANDTALER MDCXXIX **1629** **H – H** 45.0 mm **Au**

Toruń
(XF) (II)
410 000 zł
$ 145 907
€ 103 797
Hammer price
AN 1_0108
23.Oct.10
45.20 mm
16.813 g

R 8	(XF) (II)	3-paź-2015	**471 500 zł**	$ 124 570	€ 110 941	AN 8_0065
	(XF) (II)	23-paź-2010	471 500 zł	$ 167 795	€ 119 337	AN 1_0108
	(XF) (II)	2-lut-1999	144 450 zł	$ 37 134	€ 33 726	WCN 17_0239

Aw.: Anioł z tarczą miejską wychylający się z obłoków, siedmiowierszowy napis: ·THORVNIA· /·HOSTILITER·OPPVGNATA· / ·ET·DEI·O·AVXILIO· / FORTR·A·CIVIB·DEFENSA / ·XVI· ·FEBR· / ANNO/ M·DC·XXIX / arabeska

Rw.: Panorama miasta spowita płomieniami i kłębami dymu, widziana z lewego brzegu, z prawej Zamek Dybowski, Kępa Bazarowa połączona mostem z miastem. Na rzece barki i łodzie. W murach miejskich baszty i bramy z Barbakanem Starotoruńskim. Nad miastem słońce z promieniami, u dołu H-H (Henryk Hema, rytownik). W otoku: *FIDES•ET· CONSTANTIA•PER•IGNEM•PROBATA: (Wierność i wytrwałość ogniem wypróbowana) bez sygnatury menniczej.

Odbitka w złocie talara wybitego z okazji odparcia oblężenia miasta przez Szwedów w 1629 roku. Talary, oraz odbitki w złocie wybijano do 1632 roku z okazji kolejnych rocznic tego wydarzenia. Nakład każdej z emisji wynosił około 100 sztuk w srebrze i kilka sztuk w złocie. Egzemplarze w srebrze otrzymywali wszyscy członkowie Ordynków oraz bardziej zasłużeni obrońcy. Około 1600 roku Ordynki liczyły: 4 burmistrzów, 12 rajców, 24 ławników i 60 członków tzw. III Ordynku. Sztuki w złocie stanowiły specjalne podarunki dla ówczesnych znakomitości; otrzymali je król Polski Zygmunt III Waza, cesarz Ferdynand II, Jerzy marszałek Lubomirski, Jan Peuss burmistrz miasta oraz Gerard Denhoff dowódca obrony miasta w 1629 roku. Ich nakłady nie przekraczały kilku egzemplarzy. Znane są dwa egzemplarze odbite tym stemplem. Jeden o wadze czterech i pół dukata, drugi o wadze prawie pięciu dukatów. Złota odbitka została po raz pierwszy opisana w hamburskiej księdze wydanej w 1705 roku. Oferowany przez nas egzemplarz pochodzi z 17 aukcji WCN pozycja 239 opisany jako UNIKAT. Legenda na poprzednim na awersie jest w sześciu wierszach w tym w siedmiu

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 1 lot 0108 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie.www.niemczyk.pl

A.45 **66**

4½ DUKATA OBLĘŻNICZEGO BRANDTALER MDCXXIX TORUN	**1629**	16.60 g / ?.0 mm	**Au**

Toruń
NGC AU Det.
158 968 zł
$ 40 000
€ 34 140
Hammer price
leritage 3096_30426
27.mar.2021
16.60 g

R 8	NGC AU Det.	27.mar.2021	**190 762 zł**	$ 48 000	€ 40 712	Heritage 3096_30426

Aw.: Anioł z tarczą miejską wychylający się z obłoków, siedmiowierszowy napis: ·THORVNIA· /·HOSTILITER·OPPVGNATA· / ·ET·DEI·O·AVXILIO· / FORTR·A·CIVIB·DEFENSA / ·XVI· ·FEBR· / ANNO/ M·DC·XXIX / arabeska

Rw.: Panorama miasta spowita płomieniami i kłębami dymu, widziana z lewego brzegu, z prawej Zamek Dybowski, Kępa Bazarowa połączona mostem z miastem. Na rzece barki i łodzie. W murach miejskich baszty i bramy z Barbakanem Starotoruńskim. Nad miastem słońce z promieniami. W otoku: *FIDES•ET· CONSTANTIA•PER•IGNEM•PROBATA: (Wierność i wytrwałość ogniem wypróbowana) bez sygnatury menniczej.

Polska Toruń. Zygmunt III złoty 4-1/2 Dukat 1629-Datowany (1631)-HH/HL AU Szczegóły (podłączony) NGC, Thorn mint, KM-Unl., cf. Fr-56 (Bardzo rzadki; Bity stemplem z 1/2 Talera), por. HCz-1592 (R3; nieco inna konstrukcja w lżejszej wadze), Gum-1422a var. (RR), Chełmiński-509 (ta moneta), Kop-1537c (R8), Dutowski-05 (R8; te same stemple, 4-1/2 Dukata), CNCT-1341 (R8; 4-1/2 Dukata, ten cytowana moneta). 16.60g. Przez Heinricha Heme. Hans Lippe jako mincmistrz. Bity stemplem z Talera (por. KM9). Drugi typ. Prawdopodobnie jeden z najbardziej kultowych – iz pewnością najsłynniejszych – typów, jakie kiedykolwiek wyprodukowano w mieście Toruń, jego rzadkość została jednakowo uznana przez Kopickiego, Dutowskiego i Corpus Nummorum Civitatis Thorunensis jako R8, co sugeruje zaledwie 2-3 znane okazy. Podczas gdy wyznaczony na uchwycie jako 5-Ducat, waga tego egzemplarza faktycznie odpowiada bardziej z 4½ Ducat cytowany przez Dutowski i Suchanek w Corpus , przykłady, które rejestrują (wśród których jest dokładnie ta moneta) pogrupowane ciasno wokół 16,5 do 16,6g. Fakt ten wydaje się dodatkowo potwierdzany brakiem emisji w Rekordach Aukcji Polskich Złotych Monet z lat 1945-2002 Marka Kalenieckiego , które zawierają informacje o sprzedaży tylko dla okolicznych 4 i 5 Dukatów, co w pełni sugeruje, że przedstawiciel w tym standardzie prawdopodobnie nie pojawił się na aukcji. ze 100 lat (najnowszy wynik aukcji zarejestrowany przez Korpus). Całkowicie brakujący w kolekcjach Hutten-Czapskiego, Reichela, Frankiewicza i Karolkiewicza, łatwo zrozumieć, dlaczego ta seria zyskała tak wielki rozgłos wśród kolekcjonerów. Jego kunszt jest staranny i ładnie wykonany, co nie powinno dziwić, biorąc pod uwagę zatrudnienie Lippe'a u Johannesa Jacobsona w Bydgoszczy, a nawet przyznając się do zauważonych prac związanych z usuwaniem i naprawami wierzchołków, które były obecne na ofercie co najmniej już w 1904 roku w katalogu Helbinga Kolekcji Chełmińskich . Biorąc pod uwagę pojedynczy egzemplarz w Ossolineum w Łodzi, a obecne miejsce

pobytu płyty w Korpusie jest niepewne, obecny wybór może równie dobrze być jedynym przykładem w prywatnych rękach.

Talary i dukaty wielokrotne z tej serii, upamiętniające ocalenie miasta Toruń po oblężeniu przez feldmarszałka Hermanna von Wrangela w czasie wojny szwedzko-polskiej, stanowią pierwsze numery nowo otwartej mennicy miejskiej po 1630 roku. w ramach planu uczynienia daty zniesienia oblężenia (16 lutego) świętem obywatelskim nowe monety miały być grawerowane przez Heinricha Heme pod nadzorem Hansa Lippe, który wcześniej był zatrudniony jako probierca w Bydgoszczy mennica za Johannesa Jacobsona, którego kadencja była również świadkiem produkcji słynnego 1621 100 Dukata Zygmunta III. Niosący legendę THORYVNIA HOSTILITER OPPVGNATA ET A CIVIBVS FORTITER DEFENSA D. 16 LUTEGO ANNO MDCXXIX (Toruń, oblężony przez wroga, broniony przez swoich obywateli przy pomocy najwyższego Boga 16 lutego 1629 r. Dutowski i Suchanek sugerują, że być może wybito pierwotnie ponad 100 monet złotych i srebrnych wszystkich nominałów, przeznaczonych do obdarowania wśród członków Rady Miejskiej, burmistrzów oraz innych osobistości, ze złotymi monetami w szczególności przeznaczonymi dla ważnych (zamożnych) obywateli i ważnych gości, takich jak książę Władysław Jagiełło i sam król Zygmunt III. Autorzy wyróżniają ponadto 3 podstawowe podtypy, charakteryzujące się subtelnymi różnicami konstrukcyjnymi i cechami miasta, przy czym ten (drugi) typ przedstawia widok miasta od strony Kępy Bazarowej. przeznaczone do obdarowania wśród członków Rady Miejskiej, burmistrzów i innych notabli, ze złotymi monetami w szczególności przeznaczonymi dla ważnych (zamożnych) obywateli i ważnych gości, takich jak książę Władysław Jagiełło i sam król Zygmunt III.

Były. Otto Helbing (listopad 1909, lot 705); Kolekcja Zygmunta von Chełmińskiego (Otto Helbing kwiecień 1904, lot 509); Podobno także część Otto Helbing XIV, gdzie była to partia 1146, chociaż nie udało nam się znaleźć tego katalogu

Source: *Picture and descriptions coin from auction 3096 lot 30426 Heritage, Dallas (USA),Website: www.HA.com*

A.46 **67**

TALAR ODBITY W ZŁOCIE WAGI 4 DUKATÓW		14.00 g /
BRANDTALER MDCXXIX	**1629**	46.0 mm **Au**

RR	fr. 50 600	(VF) (III)	25-lis-2012	**174 686 zł**	$ 54 370	€ 39 089	SIN 02_1149

Aw.: Tarcza herbowa trzymana przez anioła wychylającego się z obłoków , siedmiowierszowy napis: •THORVNIA• / HOSTILITER •OPPVGNATA / •ET•DEI•O• AVXILIO• / FORTR•A•CIVIB•DEFENSA / •XVI^• FEBR / ANNO/ M•DC•XXIX / arabeska

Rw.: Panorama miasta spowita płomieniami i kłębami dymu, widziana z lewego brzegu, z lewej Zamek Dybowski, z prawej Kępa Bazarowa połączona mostem z miastem. Na rzece dwanaście barek i łodzi. W murach miejskich baszty i bramy z Barbakanem Starotoruńskim. Nad miastem słońce z hebrajskim napisem Jahwe. W otoku: *FIDES*ET*CONSTANTIA*PER*IGNEM*PROBATA: (Wierność i wytrwałość ogniem wypróbowana).

Gumowski 1422a. Kopicki, Zygmunt III 1537 b(R7). H-Cz 1592.
Ex Auktion Münzen & Medaillen AG 23, Basel 9.11.1961, Lot Nr. 1071. Ex Auktion Galerie des Monnaies, Düsseldorf. März 1973. Los 194.

Source: Pictures and descriptions coin from SINCONA Auction 2, lot 1149, SINCONA Swiss International Coin Auction AG, Zürich, Switzerland. www.sincona.com

A.47 **68**

DUKAT KORONNY - ZYGMUNT III WAZA - POSTAĆ STOJĄCA **1592** 22.0 mm 3.57 g **Au**

Poznań
(XF) (II)
370 000 zł
$ 131 673
€ 93 671
Hamer price
AN 1_0107
23 Oct.10
21.5 mm
3.490 g

R 8	(XF) (II)	23-paź-2010	**425 500 zł**	$ 151 424	€ 107 731	AN 1_0107
	(VF) (III)	29-kwi-2004	145 200 zł	$ 38 617	€ 31 565	WCN 30_0218

Aw.: Stojąca postać króla w koronie i w pełnej zbroi, z berłem opartym o ramię i rapierem przy pasie, pod nogami króla skrzyżowane haki - znak mennicy w Poznaniu. W otoku: ·SIG·III·D·G·REX- -POLO·M·D·L·

Rw.: Pod koroną czteropolowa tarcza z Orłem i Pogonią oraz małą tarczą z herbem Snop Wazów w środku. W otoku: DESIG·SVE·M ·M·DL·RV·PR·1592·

Niezwykle rzadki dukat, opisany w 1830 roku przez K. Bandtkiego, który znał go z XIX-wiecznego zbioru Franciszka Potockiego; M. Gumowski widział taką sztukę w zbiorze po K. Sobańskim. Notowany był także w 1883 roku w katalogu z licytacji kolekcji hrabiny I. Starzyńskiej, ale cena sugeruje, że był to XIX-wieczny falsyfikat Igla. Czapski nadał mu rzadkość R8, zatem miał wiedzę ledwie o trzech egzemplarzach; w Ermitażu, u K. Sobańskiego i Potockiego. Niejasny jest los egzemplarza po Franciszku Potockim, jako że nie jest potem wymieniany w zbiorze Andrzeja Potockiego.
Połysk menniczy, piękna stara patyna.
Literatura : Kopicki.1399; Friedberg.82; Kaleniecki.-; Gumowski(1914).323 (RR); H-Cz.7266 (R8); Tyszkiewicz.900(?; Kamiński 1694 H-Cz. 7266 (R8), Gum. 1234 (RR), T. 900?

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 1 lot 0107 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.48.1 *DWA WARIANTY DUKATA KORONNEGO Z 1592 r.* **69**

DUKAT KORONNY ZYGMUNT III WAZA	1592	POL	3.57 g / 22.0 mm	Au

Malbork
(UNC-/XF+) (I-/II+)
176 904 zł
$ 58 007
€ 42 000
Hammer price
HD Rauch 94_2737
10-kwi-2014
3.48 g

R 6	(VF) (III)	5.lip.2020	124 428 zł	$	30 988	€ 27 576	Nauman 91_0568
	(UNC-/XF+) (I-/II+)	10.kwi.2014	**215 823 zł**	$	70 769	€ 51 240	HD Rauch 94_2737

Aw.: Popiersie króla w koronie w prawo. Zbroja dekorowana na ramieniu głową lwa. U dołu w napisie herb Lewart w tarczy, Jana Firleja podskarbiego wielkiego koronnego. Wokół popiersia obwódka z korali i pereł. W otoku: • SIGISMVN•III•D:G ¬ REX•POL•M•D•L•

Rw.: Pod koroną ozdobny kartusz, z czteropolową tarczą herbową z małą tarczą z herbem Snop Wazów w środku. Po bokach korony inicjały mennicze trójkąt (Gracjan Gonzallo), pierścień – (Kacper Goebel). W otoku: • O•MONE•NO• AVR•REGNI•POLONI•9ZΔ•

Zygmunt III Dukat 1592, Malbork (Złoto, 3,48 g); Rzadko spotykany, mały błąd menniczy na g. 8:00, literze P. Slg. v. Chelminski: 224, Hu-Cz:859 (R6)

Source: *Picture and descriptions coin from auction 94 lot 2737 Auktionshaus* H. D. RAUCH GmbH Wien, Graben 15 e-mail: rauch@hdrauch.com Website: *www.hdrauch.com*

A.48.2 **70**

DUKAT KORONNY ZYGMUNT III WAZA	1592	PO	3.57 g / 22.0 mm	Au

Malbork
(VF+) (III+)
74 000 zł
$ 19 786
€ 17 536
Hammer price
AN 20 _0370
15 cze 19
3.471 g

R 7	(VF+) (III+)	15-cze-2019	**85 100 zł**	$	22 754	€ 20 166	AN 20 _0370
£ 6 960	(XF+) (II+)	3-gru-2015	42 501 zł	$	10 417	€ 9 852	SPINK 15007_0841

Aw.: Popiersie króla w koronie w prawo. Zbroja dekorowana na ramieniu głową lwa. U dołu w napisie herb Lewart w tarczy, Jana Firleja podskarbiego wielkiego koronnego. Wokół popiersia podwójna obwódka, wewnętrzna perełkowa; zewnętrzna z korali i pereł. W otoku: • SIGISMVN• III•D:G ¬ REX•PO•M•D•L•

Rw.: Pod koroną ozdobny kartusz, z czteropolową tarczą herbową z małą tarczą z herbem Snop Wazów w środku. Po bokach korony inicjały mennicze trójkąt (Gracjan Gonzallo), pierścień – (Kacper Goebel). W otoku: • Ọ•MONE•NO• AVR•REGNI•POLONI•9ZΔ•

Bracia Goeblowie uzyskali przywilej bicia monet od króla Stefana Batorego. Otrzymali też prawo ustawienia maszyny menniczej w Gdańsku, a potem także w mennicy Prus Królewskich, otwartej na zamku w Malborku. Mennica ta czynna była do 1586. Po śmierci króla pozostawała zamkniętą. W 1589 roku Kacper Goebel wraz z Gracjanem Gonzallo złożyli propozycję ponownego uruchomienie mennicy w Malborku na ręce Jana Firleja podskarbickiego, który w 1590 roku udzielił im koncesji na ponowne otwarcie mennicy w Malborku. Nadanie to zostało zatwierdzone przez Zygmunta III, dopiero 15 września 1591 roku na zamku w Niepołomicach. Koncesja obejmowała bicie monety koronnej ale nie pruskiej, tak złotej jak i srebrnej. Do 1592 roku biciem złotej monety zajmowała się mennica w Poznaniu. Jednak po otwarciu mennicy w Malborku, zaprzestano tam bicia dukatów. Mennica w Malborku, stała się główną mennicą koronną upoważnioną przez króla do wybijania monet złotych.

Rocznik 1592 wybijano za pomocą trzech par stempli. Awers z podwójną obwódką musiał ulec szybkiemu zniszczeniu, bowiem jeszcze w tym samym roku wykonano dwa kolejne stemple z popiersiem królewskim. Jednak popiersia te były już opasane pojedynczą obwódką z pereł i korali. Na opisywaną odmianę zwróciła uwagę Romualda Włodarczak, kustosz Gabinetu Numizmatycznego w Malboku w artykule w Przeglądzie Numizmatycznym w 2008 roku. Wcześniej nikt nie odróżniał takiej odmiany. Ten typ znajduje się w obecnie w zbiorze Zamku w Malborku, wystąpił też dwukrotnie na aukcjach, w 1955 roku na 15 aukcji Monnaies et Medailles SA Bale, oraz w 1967 roku na majowej aukcji w firmie Glending (nasz egzemplarz). Znanych jest nie więcej niż trzy egzemplarze wybite tym stemplem.
Ładny egzemplarz, delikatnie gięty. Resztki połysku. Ogromna rzadkość do najlepszych kolekcji. Kopicki.1400R7; Friedberg.82; Dutkowski(złoto Wazów).7 (R8); Kaleniecki s.75 (ale podaje notowania dla obu podmian: z podwójną i pojedynczą obwódką). Waga: 3,471 g Au

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 20 lot 0370 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.49 **71**

DUKAT LITEWSKI ZYGMUNT III WAZA	**15(90)**	3.57 g / 22.0 mm	**Au**

R 8		6-gru-2000	**143 741 zł**	$ 32 200	€ 36 470	CNG's TRIT IV_2228

A.4x. *DUKAT LITEWSKI Z AUKCJI MONET KAROLKIEWICZA TRITON IV Z 6 GRUDNIA 2000 r.*

N aucji monet H. Karolkiewicza w dniu 6 grudnia 2000 r. w domu aukcyjnym CNG's TRITON IV sprzedano jeden z dukatów litewskich, który ma następujący opis:

Exceedingly Rare or Unique Lithuanian Ducat

Lot 2228. (15)90. Gold Ducat. Vilna Mint. Crowned bust in high ruffled collar right with lion's head on shoulder portion of armor / Crowned arms with Vasa shield in center, "LIS" shield at bottom. Gum. 1351 (RR); Kop. 3556 (R8); HCz. 10156 (R8); F. 7; I/D. 1098 226 (unique).

Kop. 3556 (R8); HCz. 10156 (R8); F. 7; I/D. 1098 226 (unique). ($7500) Ex World Wide Coins (21 February 1985), lot 545.

An opportunity of a lifetime for the Polish or Lithuanian specialist.

Z czarnobiałych zdjęć katalogu nie można dokładnie przeanalizować zdjęcia. Awers i rewers zdjęcia różni się tylko od dukata koronnego z 1592 r., (Poz. A. 48.2), z tym, ,ze na ramieniu króla nie ma maski lwa. Napis otokowy jest też nie mal identyczny: SIGISMVN•III•D:G ¬ REX•PO[**L**]•M•D•L• Brakuje tylko w napisie zaznaczonej na czerwono litery [L]

Rewers dukata H. Karolkiewicza jest moim zdaniem identyczny z z dukatem koronnym z 1592 r. • Ọ•MONE•NO• AVR•REGNI•POLONI•9ZΔ•

Podana data w katalogu sugerowałaby, że napis otokowy kończył by się cyframi [90], tu jest wyraźnie [9Z)

Moneta ta nigdy więcej nie wystąpiła na aukcji, a zdjęcia z nie można było już uzyskać, w katalogach nie znalazłem monety dukata litewskiego z 1590 r. i z takim opisem jak w tym katalogu.

A.50 **72**

DUKAT KORONNY ZYGMUNT III WAZA	**1595**	**D:– REX**	**R 7**	3.57 g / 22.0 mm	Au

	Malbork
	136 265 zł
$	35 587
€	31 686
£	25 000
	Hammer price
	16004_0958
	23.Mar.16
	3.51 g

£ 30 000	(XF) (II)	23-mar-2016	**163 518 zł**	$ 42 704	€ 38 023	SPINK 16004_0958

Aw.: Popiersie króla w prawo w koronie zbroi z szeroką kryzą pod szyją. W otoku: SIGISMUN●III●D·–· REX●PO:M:D:L:

Rw.: Czteropolowa tarcza Polski i Litwy w koronie i z małą tarczą w środku. W otoku: ΔMONE●NO:AVR●REGNI●POLO:95(pierścień)

Polska, Zygmunt III Waza (1587-1632), Dukat, 3,51 g, 1595, Malbork.

(F.82; H.Cz. 5033 - R5), wyjątkowo delikatna, a więc niezwykle rzadka.Zakupiony od Donalda Crowthera, 4.05.1967 r.

,Source: Pictures and description coins from Spink and Son Limited z 69 Southampton Row, Bloomsbury London WC1B 4ET Auction 16004 lot 957 Website:https://www.spink.com/ .

A.51 **73**

DUKAT KORONNY ZYGMUNT III WAZA **1595** **D:G – REX** 3.50 g / 21.5 mm **Au**

Malbork
(EF-) (II-)
220 000 zł
$ 58 667
€ 51 402
Hammer price
AN 17_0103
27.10.2018
3.50 g
21.50 mm

R 5		(VF+) (III+)	26-paź-2019	51 750 zł	$	13 654	€ 12 234	AN 21_0069
		(EF-) (II-)	27-paź-2018	**253 000 zł**	$	67 467	€ 59 112	AN 17_0103
£	21 600	(XF+) (II+)	29-cze-2016	116 800 zł	$	28 900	€ 26 131	SPINK 16005_2220

Aw.: Popiersie króla w koronie w prawo. W legendzie otokowej herb Lewart w tarczy, Jana Firleja podskarbiego wielkiego koronnego. W otoku: SIGISMUN●III●D:G –· REX●PO:M:D:L:

Rw.: Pod koroną ozdobny kartusz, z czteropolową tarczą herbową z małą tarczą z herbem Snop Wazów w środku. Po bokach korony inicjały mennicze trójkąt (Gracjan Gonzallo, pierścień - Kacper Goebel. W otoku: ΔMONE NO AVR REGNI POLO 95 MONE●NO:AVR●REGNI●POLO:95(pierścień)

W 1589 roku Kacper Goebel wraz z Gracjanem Gonzallo złożyli propozycję ponownego uruchomienie mennicy w Malborku na ręce podskarbiego wielkiego koronnego Jana Firleja, który w 1590 roku udzielił im koncesji na ponowne otwarcie mennicy w Malborku. Koncesja obejmowała bicie monety koronnej, a nie pruskiej, złotej i srebrnej. Mennica w Malborku czynna była do 1601 roku. W końcu XVI wieku była główną mennica koronną, bijąca monetę srebrną i złotą. Rocznik 1595 wybijano za pomocą trzech par stempli. Nazwa Polski zapisana jest skrótem POLO i POLON. Opisywany przez nasz dukat charakteryzuje się błędem a tytulaturze awersu. W słowie REGNI postawiono niepotrzebnie kropkę po literze R. Moneta nigdy wcześniej nie notowana na aukcjach, pierwszy raz w handlu.
Bardzo ładny egzemplarz. Połysk menniczy i delikatna patyna. Waga: 3,50 g Au Średnica: 21,5 mm Posiada na Awersie dodatkowo literę G przed herbem Lewart
Kopicki 1401R7; Friedberg 82; Kurpiewski 1697 (R7); Złoto Wazów t. I - 09 (R6) - podobny; H-Czapski 5033 (R5); Kaleniecki s.77

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 17 lot 0103 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.52.1 *3 WARIANTY DUKATA KORONNEGO Z 1609 r* **74**

DUKAT KORONNY ZYGMUNT III WAZA 3.50 g/
ROK PRZY KORONIE **1609** **REG:PO** 23.0 mm **Au**

	Kraków
	(XF+) (II+)
	137 568 zł
$	36 460
€	32 000
	Hammer price
	KUN 323_2858
	26-Jun-19
	3.45 g

R 8	(XF+) (II+)	26-cze-2019	**169 209 zł**	$ 44 846	€ 39 360	KUN 323_2858

Aw.: Popiersie koronowane króla w zbroi i okrytą pofałdowanym płaszczem i z dużą kryzą. W otoku: • SIGIS • III • D • G • - • REX • POL • ET • SVE •

Rw.: Koronowana czteropolowa tarcza (Polska-Szwecja / Litwa-lew Folkunger) z centralną małą tarczą krwawnika (Vasa), mały podzielony rok powyżej po bokach korony 16-09 w otoku: • MONETA • NOVA - AVREA: REG: PO:

ZYGMUNT III., 1587-1632. Złote monety króla Zygmunta III. Ducat 1609, Kraków. 3,45 g. GOLD. Bardzo rzadkie Min. Tektura falista, nieznaczna słabość tłoczenia, doskonały.
Egzemplarz kolekcji Phoibos. Kopia Gießener Münzhandlung 9, Gießen 1976, nr 1107.
Dutkowski 17 (R7); Kol. 82; Kopicki 1404 (R8).

Source: Picture and description coin from auction 323 lot 2858 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

A.52.2 **75**

DUKAT KORONNY ZYGMUNT III WAZA 23 0 mm
ROK PRZY KORONIE **1609** **REG:POL** 3.50 g **Au**

	Kraków
	(VF) (III)
	38 000 zł
$	12 378
€	9 135
	Hammer price
	WCN 55_0326
	23.Nov.13
	23.0 mm
	3.41 g

R 8	(VF) (III)	23-lis-2013	**42 560 zł**	$ 13 833	€ 10 231	WCN 55_0326

Aw: Popiersie króla w prawo i napis wokoło ●SIGIS● III● D ● G - REX ●POL● ET ●SVE●
Rw: Tarcza herbowa i napis wokoło 09 MONETA ● NOVA ● - AVREA● REG ●POL 16

Zygmunt III Waza 1587-1632. dukat 1609, Kraków, złoto 3.41g
H-Cz. 7439 (R7) -podobny, ale końcówka napisu POL zamiast PO, Kaleniecki -, T. 500?, zanitowana dziura, ekstremalnie rzadki, nienotowany na aukcjach, patyna.

Zdjęcie i opis monety z aukcji 55 lot 0326 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie www.wcn.pl

A.52.3 **76**

DUKAT KORONNY - ZYGMUNT III WAZA		3.50 g /	
ROK U DOŁU	**1609**	22.0 mm	**Au**

	Kraków
	(UNC-) (I-)
	300 000 zł
$	96 154
€	73 529
	Hammer price
	AN 3_0045
	21 Oct 12
	22.30 mm
	3.47 g

R 8	(UNC-) (I-)	23-maj-2015	333 500 zł	$ 90 135	€ 81 541	AN 7_0069
	(UNC-) (I-)	21-paź-2012	**345 000 zł**	$ 110 577	€ 84 559	AN 3_0045

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem związanym węzłem na ramieniu. W otoku od lewej: •SIGIS•III•DG• ─ •REX•POL•ET•SVE•

Rw.: Pod koroną czteropolowa tarcza polsko-szwedzka z małą tarczą z herbem Snopek - Wazów w środku. Całość opasana łańcuchem Orderu Złotego Runa Data 16-09 u dołu po obu stronach Runa. W otoku: MONETA · NOVA 16 ─ 09 AVREA · REG POL

W 1609 roku wznowiono w Królestwie Polskim wybijanie dukatów, najprawdopodobniej w mennicy w **Krakowie.** Dukaty te nie mają znaków menniczych ani podskarbiowskich. Wybijano je do 1613 roku. Rocznik 1609 występuje w dwóch odmianach stempla, z datą nad koroną lub pod tarczą herbową. Marian Gumowski w 1914 roku opisywaną odmianę z datą u dołu, spotkał w kolekcji Czapskich. Ta odmiana była tylko w zbiorze M. Frankiewicza skąd trafiła do kolekcji hrabiego Aleksandra Orłowskiego. Jest to pierwsza moneta, której tarczę herbową opasano łańcuchem Orderu Złotego Runa, który Zygmunt III Waza otrzymał od cesarza Rudolfa w 1600 roku. Początkowo łańcuch otaczał tarczę, potem zdobił także królewski portret. Order Złotego Runa po 1609 roku stał się nieodłącznym atrybutem władzy królewskiej ukazywanym na wszystkich monetach Wazów. Rocznik 1609 został w podręczniku J. Tyszkiewicza wyceniony na 500 marek w złocie i dodatkowo oznaczony znakiem zapytania, co było dodatkową wskazówką dla ówczesnych kolekcjonerów, że monety z taką datą w handlu się nie spotyka. Wyśmienicie zachowany egzemplarz. Moneta ogromnej rzadkości. Drugi egzemplarz dostępny na rynku numizmatycznym. 22.3 mm, 3.47 Kopicki. 1405 R8; Friedberg. 82; Gumowski. (1914) 1329; Frankiewicz. 193; Orlowski. 571;H-Cz. 7438; Tyszkiewicz 500?; Kamiński 1701

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 3 lot 0045 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.53 **77**

DUKAT KORONNY - ZYGMUNT III WAZA **1610** 3.50 g / 22.0 mm **Au**

	Kraków
	(XF-/XF) (II-/II)
	250 000 zł
$	82 508
€	60 386
	Hammer price
	AN 5_0069
	24 May 14
	22.0 mm
	3.41 g

R 7	(XF-/XF) (II-/II)	24-maj-2014	**287 500 zł**	$	94 883	€ 69 443	AN 5_0069
	(XF) (II)	14-lis-2009	92 400 zł	$	33 600	€ 22 592	WCN 41_0161

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem związanym węzłem na ramieniu. W otoku: •SIGIS•III•D G• ─ •REX•POL•ET•SVE•

Rw.: Pod koroną czteropolowa tarcza polsko-szwedzka z małą tarczą z herbem Snop - Wazów w środku. Całość opasana łańcuchem orderu Złotego Runa. W otoku: • MONETA • NOVA • AVR – EA • REG : POL : 1610 •

W1609 roku wznowiono w Królestwie Polskim wybijanie dukatów, najprawdopodobniej w mennicy w **Krakowie.** Dukaty te nie mają znaków menniczych ani podskarbiowskich. Wybijano je do 1613 roku. Rocznik 1610, bity był tylko jedną parą stempli. Znany jest również piedfort dwudukatowy, który był w kolekcji O. Kubickiego, sprzedanej w 1908 r. Dukat 1610 nie wystąpił w żadnej z czterech wielkich kolekcji. W podręczniku J. Tyszkiewicza wyceniony na 400 marek w złocie. Rocznik 1610 jest w kolekcji E. Hutten-Czapskiego w Krakowie. Wystawiany egzemplarz jest jedynym dostępnym na rynku numizmatycznym. Lekko gięty. Połysk menniczy.

Kopicki 1407; Friedberg 82; H.-Cz. 7441; Kaleniecki nie notuje; Kubicki 512; Tyszkiewicz 400; Kamiński 1703

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 5 lot 0069 A N Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.54 **78**

DUKAT KORONNY - ZYGMUNT III WAZA **1611** 3.50 g / 22.0 mm **Au**

	Kraków
	(XF-) (II-)
	220 000 zł
$	70 288
€	50 808
	Hammer price
	WCN 48_0674
	05.Nov.11
	3.45 g

R 8	(XF-) (II-)	5-lis-2011	**242 000 zł**	$	77 316	€ 55 889	WCN 48_0674
	(VF+) (III+)	10-cze-2006	55 000 zł	$	17 628	€ 13 924	WCN 34_0240

Aw.: Koronowane popiersie króla w zbroi okryte płaszczem i wysoką kryzą i wokoło napis: SIGIS•III•DG• ─ •REX•POL•ET•SVE•

Rw.: Czteropolowa tarcza herbowa Polski, Litwy i Szwecji z małą tarczą w środku (Snop Wazów) i napis wokoło: •MONETA•NOVA •AV ─ REA•REG•POL• 1•6•11•

Mennica: **Kraków;** 22.0 mm, 3.45 g Dukat ogromnej rzadkości znana tylko ze zbiorów Potockiego, Sobańskiego i Czerwińskiego. Moneta z 10 aukcji WCN, minimalnie gięty, ładnie zachowany egzemplarz z patyną.

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 48 lot 0674Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawwie. www.wcn.pl

A.55 **79**

DUKAT KORONNY - ZYGMUNT III WAZA **1612** 3.50 g / 22.0 mm **Au**

	Kraków
	(XF+) (II+)
	44 197 zł
$	10 915
€	11 000
	Hammer price
	KUN 76_3742
	27.cze.2002
	3.45 g

R 8	(XF+) (II+)	27.cze.2002	**54 362 zł**	$	13 425	€ 13 530	KUN 76_3742

Aw.: Koronowane popiersie króla w zbroi okryte płaszczem i wysoką kryzą i wokoło napis: SIGIS•III•DG• ─ •REX•POL•ET•SVE•

Rw.: Czteropolowa tarcza herbowa Polski, Litwy i Szwecji z małą tarczą w środku (Snop Wazów) i napis wokoło: •MONETA•NOVA •AV ─ REA•REG•POL• 1•6•1Z•

POLSKIE MONETY I MEDALE KRÓLESTWO POLSKIE OD 1058 ROKU

Zygmunt III, 1587-1632. Dukat 1612, Mennica koronna, (Kraków). ZŁOTO 3.45 g. O największej rzadkości. Malutka słabość tłoczenia, doskonała kopia kolekcji Frankiewicza, Aukcja Schlessinger 7, Berlin 1930, nr 193 a.

Po niespodziewanej śmierci Stefana Batorego 12 grudnia 1586 roku, syn szwedzkiego króla Jana III, Zygmunt Wasa, został wybrany królem Polski 19 sierpnia 1587 roku przeciwko habsburskiemu arcyksiążęciu Maksymilianowi. Utrzymanie szwedzko-polskiej unii personalnej, która istniała od śmierci ojca Zygmunta w 1592 roku, wkrótce okazało się nie do utrzymania. Już w 1600 roku Zygmunt III Waza działał za cesją szwedzkiej Estonii na rzecz Polski, przeciwko szwedzkim interesom. Jego wuj Karol z Södermannland zdobył panowanie w Szwecji w tym samym roku i został koronowany na króla jako Karol IX w 1604 roku. Zygmunt nadal jednak używał - podobnie jak jego następcy - szwedzki tytuł królewski, co zaobserwujemy także na obecnym, niezwykle rzadkim dukacie. Fb. 8282; Gum. 1242.

Source: Picture and description coin from auction 76 lot 3742 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

A.56 **80**

DUKAT KORONNY ZYGMUNT III WAZA **1613** 3.50 g / 24.0 mm **Au**

	Bydgoszcz
	(VF+) (III+)
	130 000 zł
$	32 500
€	29 817
	Hammer price
	AN 10_0042
	22.Oct.16
	3.07 g

R 8	(III+) (VF+)	22-paź-2016	**130 000 zł**	$ 32 500	€ 29 817	AN 10_0042

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi folgowej. Płaszcz związany ozdobnym węzłem. W otoku: SIGIS:III:DG:REX:PO:ET ·SVE:MD ·L:

Rw.: Pod koroną czteropolowa tarcza herbowa z małą tarczą z herbem Wazów - Snopek w środku. Całość opasana łańcuchem Orderu Złotego Runa. W otoku: ·MONE ·NO:AVR ·REG ·POL:16 ·1 ·3:

Na dukatach bydgoskich elementy zbroi oraz litery legendy otokowej są odmienne od tych na monetach bitych w Krakowie, a tożsame z tymi jakie znajdowały się na stemplach do bicia groszy w mennicy w Bydgoszczy w latach 1613-1614. Wskazuje to, że już w 1613 roku przeniesiono do Bydgoszczy bicie złotej monety. Egzemplarze tego dukata koronnego z 1613 roku znajdują się w kilku zbiorach, różnią się interpretacją legendy otokowej.
Oferowany egzemplarz :16.1.3: :MONE . NO:
Muzeum w Berlinie ex. Chełmiński :16.1.3: :MONE NO:
Muzeum Czapskich :161.3:
Muzeum Narodowe Warszawa :1613:
Oferowany dukat jest najprawdopodobniej jedynym dostępnym na rynku numizmatycznym egzemplarzem. Większość przedwojennej literatury nie notuje tego rocznika. Egzemplarz z kolekcji Chełmińskiego sprzedano na aukcji Otto Helbinga w 1904 r. za olbrzymią kwotę 805 marek. Dla porównania portugały koronne Zygmunta III Wazy sprzedawano za cenę od 400 do 1200 marek, co obrazuje skalę rzadkości tego dukata. Tyszkiewicz nie notuje tego rocznika. Zdjęcie oferowanego na aukcji dukata zostało użyte w książce J. Dutkowskiego "Złoto Wazów" – pozycja 22.
Bardzo ładny egzemplarz, niestety przycięty krążek. Waga: 3,07 g Au; Średnica: 22,0 mm
Kopicki 1411 (R8); Kamiński, Kurpiewski 1706 (R8); Złoto Wazów poz. 22 (R8) (zdjęcie dukata użyte w książce); Tyszkiewicz nie notuje tego rocznika.

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 2 lot 0075 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.57.1 *DWA WARIANTY DUKATA KORONNEGO Z 1628 r. ZYGMUNT III WAZA* **81**

DUKAT KORONNY - ZYGMUNT III WAZA	**1628**	**SIG•**	**SV**	3.50 g / 23.0 mm	**Au**

Bydgoszcz
(UNC-/UNC-) (I-/I-)
210 000 zł
$ 55 409
€ 49 645
Hammer price
AN 21_0073
03.Dec 15
26-paź-2019
3.454 g
22.0 mm

R 7	(UNC-/UNC-) (I-/I-)	26-paź-2019	**241 500 zł**	$	63 720	€ 57 092	AN 21_0073
£ 24 000	(XF) (II)	3-gru-2015	175 867 zł	$	43 105	€ 40 766	SPINK 15007_839
fr. 10 428	(XF) (II)	8-maj-2001	41 300 zł	$	10 767	€ 9 602	Leu Zurich 80_0617
	(VF) (III)	6-gru-2000	12 321 zł	$	2 760	€ 3 126	CNG's TRIT IV_2215

Aw.: Popiersie króla w koronie w prawo. Bogato dekorowana zbroja, płaszcz spięty broszą na ramieniu. Na piersi Order Złotego Runa. Za ramieniem zawiązana batystowa chusta. U dołu w legendzie herb Półkozic w tarczy, podskarbiego wielkiego koronnego. Data po bokach korony. W otoku: 28 •SIG•III•D:G•REX•POL^{+} $^{+}$M•D: LIT•RVS:P•M 16

Rw.: Pod koroną dziewięciopolowa tarcza polsko-litewsko-szwedzka. Całość opasana łańcuchem Orderu Złotego Runa. Po bokach korony inicjały I-I. Jan Jakobson, generalny dzierżawca mennic koronnych. W otoku: +SAM•LIV•NE•NO• SV+– GOT.VAD:Q•HRI•REX+

W 1628 roku mennica w Bydgoszczy ponownie przystąpiła do wybijania dukatów koronnych. W mennicy przygotowano dwie pary stempli. Różniące się rozłożeniem tytułów na rewersie i odmiennym zapisem nazwy Szwecji: SV i SVE. Przedstawione z barokowym przepychem popiersie króla podkreśla wielkość i majestat władcy. Ikonografia portretu miała wyjątkowe znaczenia propagandowe, w kontekście zagwarantowania tronu polskiego swoim potomkom. Pamiętać należy, że władza królewska nie była w Polsce dziedziczna. Po śmierci Zygmunta III nie było gwarancji, że w czasie elekcji to właśnie któryś z królewiczów otrzyma polską koronę. Na rewersie umieszczono dziewięciopolową tarczę herbową. Wyrażała ona pretensje do tronu szwedzkiego, króla jak i następców. Mocno rozbudowana tytulatura prezentuje pełny terytorialny zakres sprawowanej przez króla władzy. Ikonografia obu stron podkreślać ma potęgę majestatu królewskiego. Dukat ten jest przykładem wysokiej klasy medalierskiej sztuki baroku. Należy do najpiękniejszych monet tego władcy.
Typ ze skróconym tytułem króla Szwecji SV, spotykany jest niemal wyłącznie w największych zbiorach. Był w kolekcjach G. Radziwiłła, J. Chełmińskiego, H. Mańkowskiego i M. Frankiewicza. Po wojnie zdobił kolekcje min. A. Styki i H. Karolkiewicza. Notują go zbiory Czapskich w Krakowie, KHM w Wiedniu, Smithsonian Institution w Waszyngtonie oraz w Ermitażu. Typ sporadycznie notowany na aukcjach.
Wyśmienity stan zachowania oraz detale monety. Duży połysk menniczy.
Kopicki.1413 (R7); Friedberg.82; Kurpiewski.1709 (R8) ; H-Cz.1567; Kaleniecki s. 84 (sześć notowań) ; Dutkowski(złoto Wazów).26 (R7) ; Tyszkiewicz 300mk Waga: 3,454 g Au; Średnica: 22 mm

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 2 lot 0081 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie www.niemczyk.pl

A.57.2.01 *DRUGI WARIANT DUKATA KORONNEGO Z 1628 ZYGMUNT III WAZA* **82**

DUKAT KORONNY ZYGMUNT III WAZA		**1628**	**SIGIS•**	**SVE**	3.50 g / 23.0 mm	**Au**

	Bydgoszcz
	(UNC-) (I/I-)
	340 000 zł
$	111 111
€	82 126
	Hammer price
	WCN 50_0031
	24.Feb.12
	3.48 g

R 7	(VF) (III)	20-cze-2020	64 400 zł	$ 16 513	€ 14 636	AN 25_0403
	(UNC-) (I/I-)	24-lut-2012	**374 000 zł**	$ 122 222	€ 90 338	WCN 50_0031

Aw: Popiersie króla w prawo i napis wokoło 28 SIG**IS**•III•D:G⁺ REX⁺POL⁺ ⁺M•D: LIT•R:P.M 16

Rw: Wielopolowa tarcza herbowa Polski i Litwy w środku Snop Wazów powyżej litery I - I (Jakub Jacobson van Emden -administrator mennicy bydgoskiej), wokoło nap. Całość przepasana wstęgą Orderu Złotego Runa w otoku: SAM·LIV•NE:NO• SV**E.** GOT. VAD. Q• HRI•REX

Mennica Bydgoszcz, 3.48 g, moneta o ogromnej rzadkości z pięknym lustrem menniczym, tylko nieznacznie gięta. Bardzo realistyczny portret króla w bogato zdobionej zbroi i precyzyjnie oddane herby świadczą o wysokim poziomie artystycznym i technicznym mennicy bydgoskiej, która swoim poziomem nie odbiegała zbytnio nawet od najlepszej wówczas mennicy gdańskiej. H-Cz. 9650 (R7), T. 300, Kaleniecki s. 83

Zdjęcie i opis monety z aukcji 50 lot 0031 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie www.wcn.pl

A.57.2.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA KORONNEGO Z 1628 r. ZYGMUNT III WAZA* **83**

	Bydgoszcz
	(VF) (III)
	56 000 zł
$	14 359
€	12 727
	Hammer price
	AN 25_0403
	20-cze-2020
	3.14 g
	22.0 mm

W 1628 roku mennica w Bydgoszczy ponownie przystąpiła do wybijania dukatów koronnych. W mennicy przygotowano dwie pary stempli. Różniące się rozłożeniem tytułów na rewersie i odmiennym zapisem nazwy Szwecji: SV i SVE. Przedstawione z barokowym przepychem popiersie króla podkreśla wielkość i majestat władcy. Ikonografia portretu miała wyjątkowe znaczenia propagandowe, w kontekście zagwarantowania tronu polskiego swoim potomkom. Pamiętać należy, że władza królewska nie była w Polsce dziedziczna. Po śmierci Zygmunta III nie było gwarancji, że w czasie elekcji to właśnie któryś z królewiczów otrzyma polską koronę.

Na rewersie umieszczono dziewięciopolową tarczę herbową. Wyrażała ona pretensje do tronu szwedzkiego, króla jak i następców. Mocno rozbudowana tytulatura prezentuje pełny terytorialny zakres sprawowanej przez króla władzy. Ikonografia obu stron podkreślać ma potęgę majestatu królewskiego. Dukat ten jest przykładem wysokiej klasy medalierskiej sztuki baroku. Należy do najpiękniejszych monet tego władcy.
Typ ze skróconym tytułem króla Szwecji SVE i NO na rewersie. Notowany wyłącznie w zbiorach Czapskich w Krakowie, Warszawie i Budapeszcie.
Dziś na rynku znamy jest nie więcej niż trzy z egzemplarze, nasz oferowany jest czwartym. Dodatkowo o rzadkości monety świadczy fakt iż sam Czapski określił go jako R7, co w przypadku tego kolekcjonera to niezwykła skala.
Ekstremalnie rzadka moneta. Delikatnie gięty, resztki połysku.
Kopicki.1413 (R7); Friedberg.82; Kurpiewski.1709 (R8) ; H-Cz.9650 (R7); Kaleniecki s. 83 (dwa notowania) ; Dutkowski(złoto Wazów).27 (R7) ; Tyszkiewicz 300mk

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 25 lot 0403 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie www.niemczyk.pl

A.58.1 *DWA WARIANTY DUKATA KORONNEGO Z 1630 r.* **84**

DUKAT KORONNY ZYGMUNT III WAZA 3.50 g / 23.0 mm **Au**
ex Virgil M. Brand **1630**

R 7	(VF/XF) (III+/II-)	24-maj-2014	**230 000 zł**	$ 75 906	€ 55 555	AN 5_0070

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, zbroi i w krezie. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: SIG·III·D·G·REX·P – OL·M·D·LIT·RVS·P

Rw.: Pośrodku koronowana tarcza z herbem Wazów i z Orderem Złotego Runa. U góry i u dołu koronowane tarcze z herbami Polski, Szwecji, Gotów i Litwy. Po bokach dwa lwy. Na dole rok 1630 W otoku: SAM·LIV·NEG·NO·SVE·GOT·VAD·Q·HR·REX

Ekstremalnie rzadki dukat koronny. Stemplami podobnego rysunku wybito serię medalowych talarów Zygmunta III Wazy. Zakup prywatny z lat 80-tych ze słynnego zbioru H. Karolkiewicza. Wcześniej dukat znajdował się w zbiorze znanego kolekcjonera monet - Virgio Brandta z Chicago. Podobnym stemplem awersu wybito także dukaty z datą 1630 w mennicy toruńskiej
Jedyny dostępny egzemplarz na rynku. Ukruszony krążek.
Kopicki 1414; Friedberg 82; Kaleniecki 85; Tyszkiewicz 300; Kamiński 1713

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 5 lot 0070 A N Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie www.niemczyk.pl

A.58.2 **85**

DUKAT KORONNY ZYGMUNT III WAZA **1630** 3.50g / 27.0 mm Au

	Bydgoszcz
	(XF+) (II+)
	295 490 zł
$	77 516
€	65 000
	Hammer price
	KUN 350_0096
	29.cze.2021
	3.48 g

R 7	(XF+) (II+)	29.cze.2021	**363 453 zł**	$ 95 344	€ 79 950	KUN 350_0096

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, zbroi i w krezie. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku *SIG•III•D:G •REX• P - OL•M•D•LIT• RVS• P*

Rw.: Pośrodku koronowana tarcza z herbem Wazów itoczona Orderem Złotego Runa. U góry i u dołu koronowane tarcze z herbami Polski, Szwecji, Gotów i Litwy. Po bokach dwa lwy. Na dole rok 1630 W otoku *SAM•LIV•NEG•NO•SVE•GOT•VAD: Q•HR•REX:

Dutkowski 29 (R7); Fb 82; Kopickiego 1414 (R7). Różnią się gwiazdkami przerywającymi napis otokowy. POLSKA. KRÓLESTWO. Zygmunta III., 1587-1632. Dukat 1630, Bydgoszcz. 3,48g. Niezwykłej rzadkości. Wspaniały okaz. Min. Falista, bardzo drobna nieokrążona.Złoty.

Source: Picture and description coin from auction 350 lot 0096 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

A.59 **86**

DUKAT KORONNY ZYGMUNT III WAZA BITY STEMPLEM PÓŁTORAKA **1623** 3.45 g / 19 .0 mm Au

	Bydgoszcz
	(XF) (II)
	12 712 zł
$	3 220
€	3 631
	5 600 CHF
	Hammer price
	Leu Zurich 80_0616
	8.maj.2001
	3.45 g

R 8	6 636 CHF	(XF) (II)	8.maj.2001	**15 064 zł**	$ 3 816	€ 4 303	Leu Zurich 80_0616

Aw.: Koronowana czteropolowa tarcza Polski I Litwy, w środku mały herb Snop Wazów. Wokoło: × SIGIS×3× D: G ¬ REX × P. M˚ D˚L×

Rw. Tarcza o wartości półtoraka. W otoku+ MONE * NO [Herb Sas] REG*POLO+ W środku stempel o wartości Z4, powyżej 2 - jako skrócony rok.

Zygmunt III Wasa, 1587-1632 . Dukat 1623 wytłoczony stemplem do półtoraka. 3,45 g. Gumowski. do 973 (nie w złocie). HCzp. -, Typ 7511 . Ł. Chełm. –. Niezwykle rzadko. Podwójne uderzenie.. Bardzo ładny - doskonały.

Source: Picture coin and descriptions from auction 80 lot 0616 Leu Numismatik AG Stadthausstrasse 143 8400 Winterthur Switzerland Email: info@leunumismatik.com Web: www.leunumismatik.com

A.60.1 *DWA WARIANTY DUKATA LITEWSKIEGO Z 1590 r. ZYGMUNT III WAZA* **87**

DUKAT LITEWSKI ZYGMUNT III WAZA **1590** 3.57 g / 22.0 mm **Au**

Wilno
(III) (VF)
170 000 zł
$ 46 070
€ 39 720
Hammer price
AN 16_0384
08.Sep.18

R 8	(VF) (III)	8-wrz-2018	**195 500 zł**	$	52 981	€ 45 678	AN 16_0384
otwór na g. 7	(VF) (III)	1-paź-2015	158 209 zł	$	41 279	€ 36 900	KUN 269_6016
	(VF) (III)	6-gru-2000	143 741 zł	$	32 200	€ 36 470	TRITON IV_2228

Aw.: Ukoronowane popiersie królewskie w zbroi z głową lwa na ramieniu. W otoku: SIGIS●III●D●G●REX●POL●M●D●LI

Rw.: Ukoronowany herb Rzeczpospolitej i skrócona data (15) 9-0 . Pod tarczą herb Lis (Łukasz Mamonowicz skarbny litewski). W otoku: MONETA●AVRE – MAG●DVC●LIT

Wkrótce po otwarciu mennicy koronnej w Krakowie, również w 1589 w Wilnie została uruchomiona mennica bijąca złotą monetę dla Wielkiego Księstwa Litewskiego. W 1590 wybito dwa typy dukatów litewskich z popiersiem króla w zbroi folgowej, oraz w zbroi husarskiej dekorowanej głową lwa. Emisja dukatów została zaniechana w następnym 1591 roku. Mennica złota działała, jako oddzielne przedsięwzięcie skarbowe. O ile na trojakach bitych w latach 1589-1591 widnieją herby Korczak (Maciej Wojna podskarbi nadworny 1589), herb Leliwa (Teodor Tyszkiewicz, podskarbi wielki litewski 1589-1590), oraz herb Chalecki (Demetriusz Chalecki podskarbi wielki litewski 1590-1598). Żaden z tych herbów nie występuje na dukatach. Na nich pojawia się herb Lis. Herb ten był błędnie przypisywany Lwu Sapiesze, pełniącemu funkcję kanclerza wielkiego litewskiego. Osobistość ta nie miała jednak żadnych związków ze skarbem litewskim ani z działalnością menniczą. Ostatnio udało się ustalić, że herb Lis należy do Łukasza Mamonowicza. W latach 1586-1606 był on skarbnym litewskim hospodarskim, odpowiadającym za sprawy mennicze. Lata to 1590-1591 to czas zamieszania na stanowiskach urzędniczych w Wielkim Księstwie Litewskim, spowodowany nominacjami nowego króla Zygmunta III. W 1590 r. Podskarbi - Teodor Tyszkiewicz został wojewodą nowogrodzkim, po nim urząd przejął Demetriusz Chalecki. Jednak zmiana ta wymagała kontrasygnaty królewskiej, co wymagało czasu Podskarbiego więc oficjalnie nie było.

Jako że bicie złotych dukatów odbywało się na polecenie króla, wymagało specjalnego nadzoru. Jedynym urzędnikiem skarbowym, który mógł wziąć na siebie tę odpowiedzialność, gdy skarb litewski pozbawiony był urzędującego podskarbiego, okazał się Łukasz Mamonowicz. Od lat był związany ze skarbem Wielkiego Księstwa Litewskiego, trzymał też nadzór nad jakością wybijanej na Litwie monety. Po uporządkowaniu spraw organizacyjnych, i kompetencyjnych nagle zaniechano wybijania dukatów. Wpływ na to miał niedobór złota na rynku litewskim, zamknięcie złotej mennicy w Poznaniu a także powierzenie wybijania złotych monet mennicy w Malborku.
Dukat z 1590 z popiersiem króla w zbroi dekorowanej na ramieniu głową lwa jest ekstremalnie rzadki. Typ ten był w kolekcjach K. Sobańskiego i H Karolkiewicza. Jest to trzeci znany egzemplarz. W podręczniku J. Tyszkiewicza dukat ten został wyceniony na 1000 marek w złocie i zaopatrzony dodatkowo w znak zapytania, co było wskazówką dla ówczesnych kolekcjonerów, że monety takiej w handlu nie spotkał. Załatana dziurka. Moneta do najlepszych kolekcji.

W katalogu Karolkiewicza określony jako niezwykle rzadki UNIKAT Gum. 1351 (RR); Kop. 3556 (R8); HCz. 10156 (R8); F. 7; I/D. 1098 226 Ex World Wide Coins (21 February 1985), lot 545.
Kopicki.3556 , Ivanauskas nie notuje ; Kaleniecki s. 118 ; Tyszkiewicz 1000 marek w złocie ; Dutkowski (złoto Wazów).3 (R8)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 16 lot 0384 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.60.2 *DRUGI WARIANT DUKATA LITEWSKIEGO Z 1590 r. ZYGMUNT III WAZA* **88**

DUKAT LITEWSKI ZYGMUNT III WAZA	**1590**	3.57 g / 22.0 mm	Au

	Wilno
	239 826 zł
$	62 632
€	55 767
£	44 000
	Hammer price
	16004_0957
	23.Mar.16
	3.46 g

R 8	£ 52 800	23-mar-2016	**287 792 zł**	$ 75 159	€ 66 921	SPINK 16004_0957

Aw.: Popiersie króla w prawo w koronie zbroi z wysoką kryzą pod szyją., (brak głowy lwa), W otoku: SIGIS●III●D●G●REX●POL●M●D●LI

Rw.: Czteropolowa koronowana tarcza Polski i Litwy , z małą tarczą Snop Wazów w środku, dzieląca 9 − 0 W otoku: MONETA●AVE (przedzielony małą tarczą wicekanclerza Litwy Leona Sapiehy) MAG●DVC●LIT

Litwa, Zygmunt III Waza (1586-1632), Dukat, 3,46 g, 1590,
(F.82; H.Cz.10156 - R8), lekko pognieciona, dobra bardzo dobra, niezwykle rzadka.
Zakupiony od Donalda Crowthera, 4 maja 1967 r.

Source: Pictures and description coins from Spink and Son Limited z 69 Southampton Row, Bloomsbury LondonWC1B 4ET Auction 16004 lot 957 Website:https://www.spink.com/

A.61 **89**

DUKAT LITEWSKI - ZYGMUNT III WAZA **1591** 21.0 mm 3.57 g **Au**

R 8	(VF35 NGC) (II/III)	22-kwi-2017	**414 000 zł**	$ 108 094	€ 98 807	AN 11_0206
	(VF35 NGC) (II/III)	15-sie-2015	289 713 zł	$ 76 375	€ 68 547	HA 3041_32346
	(VF) (III)	23-cze-2010	352 407 zł	$ 105 739	€ 86 100	KUN 171_5063

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi z szeroką kryzą, wokoło napis: SIGIS· III·DG· ·REX·POL·M·D·L·I·

Rw.: Czteropolowa tarcza herbowa Polski i Litwy z małym herbem Snop Wazów w środku, po bokach tarczy 9 ─ I wokoło napis: MONETA● AVR ─ MAG•DVC•LI:

Litwa. Zygmunt III złoty Dukat 1591 VF35 NGC, Fr-7 (ta data nie wymieniona), Gumowski-1352 (RR), Ivanauskas 7SV4-3 (RRRR). Niezwykła rzadkość, niewymieniona w większości odniesień i niepobrana nawet na liście. Nie możemy odwoływać się do żadnego innego przykładu tego problemu

Source: Picture and descriptions coin from auction 3041 lot 32346 Heritage, Dallas (USA), Website: www.HA.com

A.62 **90**

DUKAT LITEWSKI - ZYGMUNT III WAZA **159Z** 21.0 mm 3.57 g **Au**

R 7	(VF) (III)	6-gru-2000	**17 968 zł**	$ 4 025	€ 4 559	CNG's TRIT IV_2214

Opis nie odpowiada wizerunkowi zdjęcia. Na rewrsie po bokach korony widoczny jest napis 9 – 0

Aw.: Popiersie króla w koronie w zbroi w pawo w dużym marszczonym kołnierzu. Małe herb Lewart poniżej.

Rw.: Koronowana czteropolowa tarcza Polski i Litwy z małym herbem Wasa pośrodku z małym trójkątem i pierścieniem (znaki dla mistrzów mennicy w Malborku, braci Goebel i Graziano Gonsalo) w legendzie do daty. 15)9Z. Złoty Dukat. Mennica Mlbork. Gum. 1235 (R); Kop. 1400 (R7); HCz. 859 (R6); F-82 (13). VF.

Source: Picture and description coin from IV sessions lot 2214, Classical Numismatic Group, Inc. TRITON, Lancaster PA USA Website: http://www.cngcoins.com

A.63.1.01 *TRZY WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1588 r. ZYGMUNT III WAZA.* **91**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA	**1588**	**PRVS**	**1 88**	3.57 g / 22.0 mm	**Au**

Gdańsk	
(XF/UNC) (II/I)	
128 850 zł	
$	40 155
€	36 900
Hammer price	
KUN 234_3209	
19.Jun.13	
3.52 g	

R 7	(XF/UNC) (II/I)	19-cze-2013	**158 486 zł**	$	49 391	€ 36 900	KUN 234_3209
3.08 g	st. VI	6.lut.2021	**17 110 zł**	$	4 624	€ 3 844	Marciniak 13_0348

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi i w krezie. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: SIGISMVND: III • D: G • REX•POL·D•PRVS:

Rw.: Dwa lwy podtrzymują herb miasta, pomiędzy głowami lwów cyfry 88 Nad cyframi daty ręka trzymająca miecz. Wokoło napis: MONE•NO• AVR•CIVI•GEDANENSIS

Zygmunt III Waza (1587-1632), Gdańsk. Ducat 1588, 3.52 g.
Dutkowski / Suchanek 174 I / 173; Kol. 10; Kopicki 7509/7508.
O największej rzadkości. Prachtexemplar. Min. Tektura falista, doskonały połysk stempla.
H-Cz. 6715 (R7), T. 125, Kaleniecki s 139, Dutkowski/Suchanek 174 I/173; Fb. 10; Kopicki 7509/7508.
Napis otokowy podzielony jest koroną króla

Source: Picture and description coin from auction 234 lot 3209 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

A.63.1.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO 1588 r. ZYGMUNT III WAZA* **92**

Zdjęcie i opis monety z aukcji 13 lot 0348 domu aukcyjnego Damiana Marciniaka gn@gndmpl
Stann zachowania: 6
Literatura: Dutkowski -, Hutten-Czapski -, Kopicki -, Kaleniecki -, Tyszkiewicz 125 mk
Ogromnej rzadkości moneta, która została uratowana dla polskiej numizmatyki z jubilerskiego tygla. Przycięta (ubytek wagi do 3.08 g), ze śladami gięcia, ale o bardzo dobrze zachowanym reliefie i częściowo zachowanym połyskiem tła.

Nieopisany w literaturze typ pierwszego dukat gdańskiego króla Zygmunta III!
Dukat, który jest nieujęty nawet w referencyjnym katalogu na dukaty Wazów autorstwa Jarosława Dutkowskiego.
Jest to typ przejściowy pomiędzy pierwszym, a drugim typem dukatów 1588. Stanowiący połączenie ogromnej rzadkości rewersu pierwszego typu (z datą umieszczoną nad tarczą herbową, nie zaś w otoku) i nowego typu awersu (z nowym popiersiem króla, charakterystycznym dla dukatów z datą w otoku).
O rzadkości typu z datą nad tarczą herbową (pomiędzy głowami lwów) dobitnie świadczy fakt, że jedyny egzemplarz jaki wystąpił na polskich aukcjach pochodził z kolekcji Karolkiewicza i sprzedał się w 2016 roku za 322.000,- złotych (10 aukcja Niemczyk poz. 43, wcześniej WCN). Znany jest w nielicznych, słynnych kolekcjach (Sobański, Hutten-Czapski, Ermitaż), nie było w nich jednak niniejszego, przejściowego typu!

Dom aukcyjny Kunker podaje jednak literaturę: (H-Cz. 6715 (R7), T. 125, Kaleniecki s 139, Dutkowski/Suchanek 174 I/173; Fb. 10; Kopicki 7509/7508). Jak w rzeczywistości jest nie potrafię jednoznacznie stwierdzić, nie posiadając katalogów.

A.63.2 *DRUGI WARIANT DUKATA GDAŃSKIEGO 1588 r. ZYGMUNT III WAZA* **93**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA **1588** **PR VS** **88** 3.57 g / 22.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(VF+) (III+)
	85 608 zł
$	22 618
€	20 000
	Hammer price
	KUN 258_0692
	29.sty.2015
	3.51 g

R 7	(EF-) (II-)	22-paź-2016	**322 000 zł**	$	80 500	€ 73 853	AN 10_0043
	(VF+) (III+)	29-sty-2015	105 298 zł	$	27 820	€ 24 600	KUN 258_0692

	(VF+) (III+)	9-cze-2012	137 500 zł	$ 40 441	€ 32 201	WCN 51_0246
	(VF+) (III+)	6-gru-2000	13 347 zł	$ 2 990	€ 3 386	CNG's TRITON IV_2241

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi i w krezie. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: SIGISMVND: III •– D: G • REX•POL·D•PRVS:

Rw.: Dwa lwy podtrzymują herb miasta, pomiędzy głowami lwów cyfry 88 Nad cyframi daty ręka trzymająca miecz. Wokoło napis: MONE•NO• AVR•CIVI•GEDANENSIS

EUROPEJSKIE MONETY I MEDALE POLSKA GDAŃSK
Dukat 1588, Zygmunt III. (1587-1632). 3,51 g
ZŁOTO. RR Minimalnie gięty, bardzo dobry +
Dutkowski/Suchanek 173 (ten egzemplarz); Fb. 10; Kopicki 7508 (R7).
Egzemplarz Henry V. Karolkiewicz Collection, Auktion Triton IV, New York 2000, Nr. 2241.

Source: Picture and description coin from auction 258 lot 0692 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

Ten rodzaj dukata różni się od poprzedniego tym, że na Awersie słowo PRVS jest rozdzielone jabłkiem korony króla, napis otokowy nie jest podzielony głową króla. Według opisów domów Aukcyjnych jest to jeden, ten sam egzemplarz sprzedany czterokrotnie.

Poniżej dodatkowy opis monety z aukcji 10 lot 0043 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie.
www.niemczyk.pl
Zygmunt III Waza POLSKA/POLAND/POLEN

Sigismund III Vasa. Dukat (Ducat) 1588 Danizg, variety with date 88 over the shield ex. Karolkiewicz coll

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z wyłożoną szeroką krezą. Zbroja okryta płaszczem zawiązanym ozdobnym węzłem na ramieniu. Wewnętrzna obwódka perełkowa, zewnętrzna sznurowa.W otoku: SIGISMVND III D G REX POL D PR VSRw.:

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę z herbem miasta. Skrócona data 88 nad tarczą. Przed napisem znak menniczy ręka zbrojna z mieczem (Philipp Kluver). Wewnętrzna obwódka perełkowa, zewnętrzna sznurowa.W otoku: MONE NO AVR CIVI GEDANENSIS

Bardzo rzadka odmiana dukata gdańskiego, pochodząca z legendarnej kolekcji Henry Karolkiewicza. Zygmunt III Waza wstąpił na tron w 1587 r., jednak z mennicy w Gdańsku wychodziły w tym czasie jeszcze dukaty z popiersiem Stefana Batorego. Wizerunek Zygmunta III pojawia się na dukatach gdańskich dopiero w 1588 roku. Z tego roku pochodzą dwie odmiany dukatów: z datą 1588 w napisie oraz skróconą datą 88 umieszczoną nad tarczą pomiędzy głowami lwów (nasz egzemplarz). Na naszej monecie brakuje inicjałów PK (Philipp Kluver), należących do kierownika mennicy złotej w Gdańsku, co czyni ją jeszcze bardziej atrakcyjną.Egzemplarz tej odmiany znajduje się tylko w trzech zbiorach publicznych, czwarty był w wywiezionym do Rosji zbiorze z Malborka. Egzemplarz Karolkiewicza pochodzi z aukcji KPN, drugi egzemplarz tej odmiany był w zbiorze Frankiewicza. Na rynku numizmatycznym potwierdzona jest tylko obecność zatem dwu egzemplarzy tej odmiany. Znakomita proweniencja. Moneta z legendarnej kolekcji Henryka Karolkiewicza (6.XII.2000) pozycja 2241.Lekko gięty egzemplarz. Dużo połysku menniczego.
Waga/Weight: 3,49 g, Metal: Au, Średnica/diameter: 22,0 mm,
Stan zachowania/condition:2- (EF-)
Literatura/literature:Kopicki 6715 (R7); H-Czapski 6715 (R7); Kaleniecki s. 139; Vossberg 641; CNG 173; Złoto czasów dynastii Wazów 01 (R7); Tyszkiewicz 125

ZARÓWNO PAN NIEMCZYK JAK I PAN MARCINIAK POPEŁNILI BŁĘDY W SWOICH OPISACH. PAN BIEMCZYK NAPISAŁ, ŻE SĄ DWA RODZAJE TEGO ROCZNIKA, (SĄ TRZY, WSZYSKIE 3 SĄ ZAREPREZENTOWANE), A PAN MARCINIAK PRZYPISAŁ NIESŁUSZNIE EGZEMPLARZ ZE SWOJEJ AUKCJI (13) DO TEGO SAMEGO RODZAJU CO

EGZEMPLARZ Z KOLEKCJI KAROLKIEWICZA. JEST TAKI JAK Z POZ 60.1 (NAPIS OTOKOWY PRZERWANY KORONĄ KRÓLA).

WSZYSTKIE NOTOWANIA DOTYCZĄ WIĘC TEGO SAMEGO EGZEMPLARZA

A.63.3 *TRZECI WARIANT DUKATA GDAŃSKIEGO 1588 r. ZYGMUNT III WAZA* **94**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA	**1588**	3.57 g / 22.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	(XF) (II)
	28 196 zł
$	5 519
€	6 500
	Hammer price
	H.D. Rauch
	100_0032
	18.Apr.16
	3.50 g

1.	**R 7**	(XF+) (II+)	11.cze.2017	**103 500 zł**	$	27 748	€ 24 761	D. Marciniak 1_0065
2.		(XF) (II)	18.kwi.2016	34 399 zł	$	8 957	€ 7 930	H.D. Rauch 100_0032
3.		(VF) (III)	30.lis.2002	10 120 zł	$	2 549	€ 2 569	WCN 27_0254
4.		(XF-/VF+) (II-/III+)	27.cze.2002	8 738 zł	$	2 158	€ 2 091	KUN 76_3472

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi i w krezie. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: SIGISMVND: III • D: G • REX•POL·D•PRVS:

Rw.: Dwa lwy podtrzymują herb miasta, Nad tarczą pomiędzy głowami lwów monogram PK (Filip Klüwer). Przed napisem ręka zbrojna z mieczem. W otoku: •MONE • NO • AVR • CIVI • GEDANENSIS·88·

Zygmunt III Waza 1587-1632 Dukat 1588, Gdańsk, 3.50 g Münzmeister Ph. Klüver. Fr:10, Kopicki:7509, Rudkowski:1 var. (Jahreszahl in der Umschrift); Vossberg:641; Bardzo rzadki. Etwas schwach ausgeprägt,

Source: Picture and descriptions coin from auction 100 lot 0032 Auktionshaus H. D. RAUCH GmbH Wien, Graben 15 e-mail: rauch@hdrauch.com Website: *www.hdrauch.com*

A.64.1 *TRZY WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1589 r. ZYGMUNT III WAZA* **95**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA	**1589**	3.57 g / 22.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	(II) (EF)
	39 000 zł
$	10 345
€	8 924
	Hammer price
	AN 15_0239
	26.May.18
	3.48 g

1.	**R 5**	(II-) (EF-)	5.gru.2020	14 750 zł	$	8 681	€ 7 144	PDA eA 17_0287
2.		NGC AU 55	3.paź.2020	34 500 zł	$	9 200	€ 7 805	Marciniak 12_0226
3.		(XF+) (II+)	10.paź.2019	22 545 zł	$	5 672	€ 5 166	KUN 328_5215
4.		(II-) (EF-)	27.paź.2018	43 700 zł	$	11 653	€ 10 211	AN 17_0138

5.		(II) (EF)	26.maj.2018	44 850 zł	$ 11 897	€ 10 263	AN 15_239
6.		(II/II+) (EF/EF+)	21.paź.2017	**48 300 zł**	$ 13 324	€ 11 405	AN 12_0117
7.		(UNC-) (I-)	9.paź.2015	34 193 zł	$ 8 993	€ 7 995	G&M 234_4863
8.		(VF) (III)	31.maj.2008	20 900 zł	$ 9 631	€ 6 202	WCN 38_0208
9.		(VF+) (III+)	1.paź.2006	4 810 zł	$ 1 518	€ 1 199	KUN 96_4151

Aw.: W podwójnej obwódce sznurowej popiersie w koronie i zbroi w rurkowanej krezie. Korona przerywa napis u góry. Zbroja okryta płaszczem zawiązanym węzłem na ramieniu. W otoku: SIGISMVND●III●D: G●REX●POL●D● PRVS●

Rw.: Dwa lwy podtrzymują powyginany kartusz z herbem miasta. Nad tarczą pomiędzy głowami lwów monogram PK (Philipp Klüver). Przed napisem znak menniczy ręka zbrojna z mieczem. W otoku: ●MONE●NO●AVR●CIVI● GEDANENSIS●89●

Zygmunt III Waza wstąpił na tron w 1587 roku, jednak z mennicy w Gdańsku wychodziły w roku 1587 jeszcze dukaty z popiersiem Stefana Batorego. Wizerunek Zygmunta III pojawia się na dukatach gdańskich dopiero w 1588 roku. Oferowany egzemplarz to jeden z najrzadszych wczesnych roczników dukatów gdańskich, spotykany tylko w najlepszych zbiorach, sporadycznie występuje na aukcjach. Istnieją cztery odmiany tego dukata z młodym wizerunkiem króla. Drobne odmiany stempla z tą datą różnią się inaczej rozłożonymi literami i odległością ręki zbrojnej. Kaleniecki nie rozróżnia odmian dlatego podaje tak wiele notowań tej monety.
Opisywany egzemplarz wyróżnia się napisem MONE oraz ręką mieczem oddalaną od skróconej daty 89, dodatkowo kropka przed MONE. Ze względu na nietypowy, młody wizerunek władcy, dukaty te są bardzo poszukiwane na rynku. Fotografia monety użyta w Złocie Wazów jako ilustracja monety. Bardzo ładny egzemplarz. Waga: 3.48 g Au Delikatna czerwonawa patyna. Resztki połysku. H-Czapski 811 (R4); Kopicki 7511 (R5); Friedberg 10; Kurpiewski 2270 (R5); Złoto Wazów 05 (R5)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 15 lot 0239 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.64.2 *DRUGI WARIANT DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1589 r. ZYGMUNT III WAZA* **96**

	Gdańsk
	(II-) (EF-)
	4 966 zł
$	1 206
€	1 352
	2 000 CHF
	Hammer price
	Iess Divo 288_0008
	24.paź.2001
	3.48 g

3.34 g	(VF) (III)	29.wrz.2009	**20 842 zł**	$ 7 210	€ 4 920	KUN 159_2085
2 300 CHF	(II-) (EF-)	24.paź.2001	5 711 zł	$ 1 387	€ 1 555	Hess Divo 288_0008

Aw.: W podwójnej obwódce sznurowej popiersie w koronie i zbroi w rurkowanej krezie. Korona przerywa napis u góry. Zbroja okryta płaszczem zawiązanym węzłem na ramieniu. W otoku: SIGISMVND●III●D: G●REX●POL●D● PRVS●

Rw.: Dwa lwy podtrzymują powyginany kartusz z herbem miasta. Nad tarczą pomiędzy głowami lwów monogram PK (Philipp Klüver, mistrza mennicy w Gdańsku 1582-1608). Przed napisem znak menniczy ręka zbrojna z mieczem. W otoku: ●MONE●NO●AVR●CIVI● GEDANENSIS●89●

Złote monety Gdańska. Zygmunt III Zygmunt III Waza, (1587-1632.)
Dukat 1589. Złoto 3,34g. W tej odmianie dukata z 1589 r. napis otokowy GEDANENSIS●89● na rewersie jest ściśnięty Prawie doskonały. Hutten-Czapski 811 (R 4). Gumowski 1395. Friedberg 10.
* Po niespodziewanej śmierci Batorego 12 grudnia 1586 roku Partia Kanclerza ustanowiła syna szwedzkiego króla Jana III Wazy przeciwko kandydatom do tronu z dynastii Habsburgów. Arcyksiążę Maksymilian, wybrany przedstawiciel magnatów, nie mógł zająć królewskiego miasta Krakowa zajmowanego przez kanclerza Zamoyskiego. Zygmunt III Waza został koronowany 28 grudnia 1587 roku. Fanatycznie religijny król szukał później kompromisu z dynastią Habsburgów, poślubiając Annę, siostrę późniejszego cesarza Ferdynanda II. Z tego powodu, a także z powodu troski o sukcesję w Szwecji (dlatego chciał nawet zrzec się korony polskiej na rzecz Habsburgów), coraz bardziej wchodził w konflikt ze Szlachtą i kanclerzem, dawni prohabsburscy przeciwnicy i episkopat stali za nim.

Source: Picture coin and descriptions from auction 288 lot 0008 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

A.64.3 *TRZECI WARIANT DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1589 r. ZYGMUNT III WAZA* **97**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **1589** 3.57 g / 22.0 mm **Au**

Gdańsk
NGC MS63 (MAX
47 000 zł
$ 12 567
€ 11 137
Hammer price
AN 20_0390
15-Jun-19

1.	**R 5**	?	30.lis.2020	28 320 zł	$	7 614	€ 6 404	Desa Unicum 2020_09
2.		(XF+) (II+)	26.cze.2019	23 260 zł	$	6 165	€ 5 412	KUN 323_2899
3.		NGC MS63 MAX	15.cze.2019	**54 050 zł**	$	14 452	€ 12 808	AN 20_0390
4.	5 474 CHF	(XF+) (II+)	17.lis.2015	20 095 zł	$	5 525	€ 4 690	Hess Divo 329_0503
5.		(UNC-) (I-)	9.paź.2015	34 193 zł	$	8 949	€ 7 995	G&M 234_4863
6.		(XF) (II)	9.gru.2013	18 725 zł	$	6 057	€ 4 428	LANZ 157_856

Aw.: W podwójnej obwódce sznurowej popiersie w koronie i zbroi w rurkowanej krezie. Korona przerywa napis u góry. Zbroja okryta płaszczem zawiązanym węzłem na ramieniu. W otoku: SIGISMVND•III•D:G•REX• POL•D•PRVS•
Rw.: Dwa lwy podtrzymują powyginany kartusz z herbem miasta. Nad tarczą pomiędzy głowami lwów monogram PK (Philipp Klüver). Przed napisem znak menniczy ręka zbrojna z mieczem. W otoku: MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS•89

Zygmunt III Waza wstąpił na tron w 1587 roku, jednak z mennicy w Gdańsku wychodziły w roku 1587 jeszcze dukaty z popiersiem Stefana Batorego. Wizerunek Zygmunta III pojawia się na dukatach gdańskich dopiero w 1588 roku. Oferowany egzemplarz to jeden z najrzadszych wczesnych roczników dukatów

gdańskich, spotykany tylko w najlepszych zbiorach, sporadycznie występuje na aukcjach. Istnieją cztery odmiany tego dukata z młodym wizerunkiem króla. Drobne odmiany stempla z tą datą różnią się inaczej rozłożonymi literami i odległością ręki zbrojnej. Kaleniecki nie rozróżnia odmian dlatego podaje tak wiele notowań tej monety.
Odmiana dukata z MONE na awersie i ręką z mieczem oddaloną od daty.
Napis otokowy na Rewersie zaczyna się bez kropki.
Najwyższa nota gradingowa na świecie.
Egzemplarz z pięknym połyskiem menniczym i doskonale zachowanymi detalami. Prawdopodobnie najpiękniejszy dostępny na rynku. Ta sama moneta została zilustrowana w książce J. Dutkowskiego „Złoto Wazów" tom I. Oferowany przez nasz egzemplarz jest drugim tego typu, który pojawił się na naszych aukcjach. Wcześniejszy w gorszym stanie zachowania został sprzedany za ponad 48 tys zł.
H-Czapski 811 (R4); Kopicki 7511 (R5); Friedberg 10; Złoto Wazów 04 (R6)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 20 lot 0390 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie.
www.niemczyk.pl

A.65.1 *TRZY WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1590 r.* **98**

1.	**R 3**	NGC Ms 61	6-lut-2021	47 200 zł	$	12 757	€ 10 607	Marciniak 13_0349
2.		(EF-/VF+)(II-/III+)	12.gru.2020	15 525 zł	$	4 301	€ 3 544	AN 27_0576
3.		(XF+) (II+)	30.lis.2020	41 300 zł	$	11 104	€ 9 340	Desa Unicum 2020_10
4.		(XF-) (II-)	21.wrz.2019	23 000 zł	$	5 867	€ 5 299	PDA 16_1131
5.		NGC MS62 MAX	29.gru.2018	**62 100 zł**	$	16 875	€ 14 715	WDA MiM 10_0141
6.		(VF+) (III+)	12.lip.2018	21 082 zł	$	5 674	€ 4 830	Hervera Subasta 110_0605
7.		(VF+) (III+)	31.maj.2015	12 750 zł	$	3 320	€ 3 050	Fruhwald 114_0183
8.		(XF+) (II+)	30.kwi.2014	21 902 zł	$	7 142	€ 5 166	WAG 71_3874
9.	5 060 CHF	(EF) (II)	20.kwi.2014	17 526 zł	$	5 733	€ 4 149	Auctiones eA 25_0182
10.		(VF+) (III+)	15.lis.2013	16 553 zł	$	5 261	€ 3 910	EMPORIUM 70_0902
11.		(XF-) (II-)	19.paź.2013	20 700 zł	$	6 832	€ 4 988	AN 4_0096
12.		(VF/XF) (III/II)	26.lut.2011	50 600 zł	$	17 631	€ 12 778	WCN 45_0117
13.	25 850 CHF	(UNC-) (I-)	28.kwi.2008	55 347 zł	$	24 992	€ 15 982	Hess Divo 309_0455
14.		(UNC-) (I-)	11.cze.2005	18 700 zł	$	5 667	€ 4 675	WCN 32_0227
15.		(XF) (II)	27.cze.2002	11 308 zł	$	2 793	€ 2 706	KUN 76_3473
16.	4 830 CHF	(UNC-) (I-)	24.paź.2001	11 992 zł	$	2 913	€ 3 265	Hess Divo 288_0009

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, w zbroi i w krezie. W otoku: SIGISMVND•III•D:G•REX• – POL•D•PRVS•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują kartusz z herbem miasta. Nad tarczą pomiędzy głowami lwów monogram PK (Filip Klüwer). Przed napisem ręka zbrojna z mieczem. W otoku: •MONE • NO • AVR • CIVI • GEDANENSIS:90:

Złote monety Gdańska Zygmunt III Waza (1587-1632.), dukat 1590 r., złoto 3.53 g, W tym zachowaniu bardzo rzadki. Bahrfeldt -. Hutten-Czapski 828 (R 3). Gumowski 1396. Friedberg 10..H-Cz. 828 (R3), T. 60, Kaleniecki s 143 i 144

Source: Picture coin and descriptions from auction 309 lot 0455 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

A.65.2 **99**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA **1590** 3.57 g / 22.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(XF+) (II+)
	22 104 zł
$	5 179
€	4 800
	Hammer price
	KUN 336_6166
	20-mar-2020
	3.45 g

R 4	(XF+) (II+)	20.mar.2020	**27 188 zł**	$	6 370	€	5 904	KUN 336_6166
	(VF) (III)	18.maj.2016	7 874 zł	$	2 023	€	1 900	TRIT 102_1361
	(XF/VF+) (II/III+)	23.lut.2013	17 123 zł	$	5 368	€	4 080	Teutoburger 73_2172

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, w zbroi i w krezie. W otoku: SIGISMVND•III•D:G•REX• – POL•D•PRVS•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują kartusz z herbem miasta. Nad tarczą pomiędzy głowami lwów monogram PK (Filip Klüwer). Przed napisem ręka zbrojna z mieczem. W otoku: MONE • NO • AVR • CIVI • GEDANENSIS•90

POLSKA. GDAŃSK. Miasto Ducat 1590, zatytułowane Zygmunt III. (1587–1632). 3,45 g. Bardzo rzadki rocznik. Bardzo dobrze.Nabyte w europejskim handlu monetami przed 1980 rokiem.
Dutkowski / Suchanek 174 III; Kol. 10; Kopicki 7512 (R4).
Różni się od poprzedniego, kropką przed datą i brakiem znaku interpunkcji po dacie.

Source: Picture and description coin from auction 336 lot 6166 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

A. 65.3 **100**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA **1590** 3.57 g / 22.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(XF-) (II-)
	26 125 zł
$	6 815
€	6 000
	Hammer price
	SOLIDUS 35_0178
	2018-10-28
	3.47 g
	21.0 mm

R5 - R6	NGC AU	7.maj.2021	20 553 zł	$	5 520	€ 4 521	Heritage 3091_32775
	(VF) (III)	5.gru.2020	15 340 zł	$	4 180	€ 3 440	PDA eA 17_0329
	(XF-) (II-)	28.10.2018	**32 134 zł**	$	8 383	€ 7 380	SOLIDUS 35_0178

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, w zbroi i w krezie. W otoku: SIGISMVND•III•D:G•REX• – POL•D•PRVS•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują kartusz z herbem miasta. Nad tarczą pomiędzy głowami lwów monogram PK (Filip Klüwer). Przed napisem ręka zbrojna z mieczem. W otoku: •MONE • NO • AVR • CIVI • GEDANENSIS•90•

Polska. Gdańsk - miasto. Zygmunt III. (1587 - 1632). Złoto, 21 mm. 3,47 g. Rzadki. Kopicki 7512. Napis otokowy zaczyna od kropki i kończy się kropką.

Source: Picture and description coin from auction auction 35 lot 0178 Solidus Numismatik eK Monachium – Niemcy Web site; www.solidus-numismatik.deauex@solidus-numismatik.de

A.66 **101**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **1591** 3.57 g / 22.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(UNC-) (I-)
	18 911 zł
$	5 012
€	4 400
	Hammer price
	KUN 323_2900
	26-cze-2019
	3.35 g

R 4	(XF-) (II-)	17.lis.2019	**49 680 zł**	$	13 167	€ 11 501	SOLIDUS 49_0104
	(UNC-) (I-)	26.cze.2019	23 260 zł	$	6 165	€ 5 412	KUN 323_2900
	(XF+) (II+)	27.cze.2002	13 878 zł	$	3 427	€ 3 321	KUN 76_3474
2 760 CHF	(UNC-) (I-)	24.paź.2001	6 853 zł	$	1 665	€ 1 866	Hess Divo 288_0010

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, w zbroi i w szerokiej krezie. W otoku: SIGISMVND•III – •D:G:REX• – POL•D:PRVS

Rw.: Dwa lwy podtrzymują kartusz z herbem miasta. Nad tarczą pomiędzy głowami lwów monogram PK (Filip Klüwer). Przed napisem ręka zbrojna z mieczem. W otoku: •MONE • NO • AVR • CIVI • GEDANENSIS•90•

Zygmunt III 1587-1632 Dukat Gdańsk 1591, 3,35 g Au Dutkowski/Suchanek 174 IV a var.; Fb. 10; Kopicki 7513 (R4). Egzemplarz z kolekcji. Phoibos.

Source: Picture and description coin from auction 323 lot 2900 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

A.67 **102**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA	1592	3,57 g / 22,0 mm	Au

	Gdańsk
	(XF-) (II-)
	26 000 zł
$	6 633
€	5 991
	Hammer price
	PDA 16_1132
	21.Sep.19
	3.52 g

R 4	(XF-) (II-)	21-wrz-2019	**29 900 zł**	$ 7 628	€ 6 890	PDA 16_1132

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, w zbroi okrytym płaszczem spiętym kokarda na ramieniu.W otoku: SIGISMUND•III•D:G•REX•POL•D:PRVS•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują kartusz z herbem miasta. Nad tarczą pomiędzy głowami lwów monogram PK (Filip Klüwer). Przed napisem ręka zbrojna z mieczem. W otoku: •MONE • , NO • AVR • CIVI • GEDANENSIS•92•

Zygmunt III Waza 1587-1632, Dukat 1592, Gdańsk. 19, złoto, waga 3,52 g, rysa na awersie, lekko gięty, lustro mennicze, mimo defektu rzadkie w takim stanie.
Kop. 7514, Kurp. 2273, Gum. 1397, Dutkowski 19, złoto, waga 3,52 g, Tyszkiewicz 50 marek.

Zdjęcie i opis pochodzi z aukcji 16 lot 1132 Poznański Dom Aukcyjny Sergiusz Stube Poznań Email: sergiuszstube@gmail.com

A.68 **103**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA	1592/1	3.57 g / 22.0 mm	Au

Gdańsk
(VF) (III)
26 000 zł
$ 7 761
€ 6 265
Hammer price
AN 14e_178
10.Mar.18
3.40 g

R 6 - R 7	(VF) (III)	10-mar-2018	**29 900 zł**	$	8 925	€ 7 205	AN 14e_0178

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi folgowej. W otoku: SIGISMUND•III•D:G•REX•POL•D:PRVS•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę z herbem miasta. Nad tarczą monogram PK (Philipp Kluwer), przed napisem znak menniczy – ręka zbrojna. W otoku: •MONE • , NO • AVR • CIVI • GEDANENSIS•92•

W mennicy w Gdańsku w 1592 roku przygotowano trzy pary stempli do bicia dukatów. W trzech przypadkach mamy do czynienia z różnicami w napisach otokowych. Najnowszy katalog na monety złote Zygmunta III Wazy określa stopień rzadkości jako R6. Patyna, resztki połysku, uszkodzenie blachy. Egzemplarz w którym próbowano przerobić 2 na 1

Kopicki 7514 (R4); H-Czapski 877 (R3); Kaleniecki s. 146; Złoto czasów dynastii Wazów 19 (R6-R7)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 14 lot 0178 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.69.1 *4 WARIANTY DUKATA Z 1593 r.* **104**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA	1593 PRVS	3.57 g / 22.0 mm	Au

Gdańsk
PCGS MS 62
21 671 zł
$ 5 500
€ 4 921
Hammer price
HA 3044_31380
04-Jan-16
?.0 g

1.	**R 6**	NGC AU	14-gru-2019	**34 500 zł**	$ 9 128	€ 8 195	AN 23_0419
2.	fr. 3 430	(VF) (III)	20-lis-2019	13 535 zł	$ 3 460	€ 3 586	Chaponier&Fir.11_0418
3.		(XF+) (II+)	26-cze-2019	14 802 zł	$ 3 923	€ 3 444	KUN 323_2901

4.		PCGS MS 62	4-sty-2016	25 465 zł	$ 6 463	€ 5 782	HA 3044_31380
5.	fr. 4 230	(VF+) (III+)	7-gru-2013	14 613 zł	$ 4 727	€ 3 456	Chaponier&Fir. 5_0740
6.		(XF) (II)	29-wrz-2009	23 968 zł	$ 8 291	€ 5 658	KUN 159_2086

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, w zbroi okrytym płaszczem z lwem na ramieniu na. W otoku: SIGISMVND•III– •D:G:REX•POL•D:PRVS•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują kartusz z herbem miasta. Nad tarczą pomiędzy głowami lwów monogram PK (Filip Klüwer). Przed napisem ręka zbrojna z mieczem. W otoku: :MONE • NO • AVR • CIVI • GEDANENSIS 93

Gdańsk. Zygmunt III złoty Dukat 1593 MS62 PCGS, Philipp Kluewer jako menadżer, Pięknie stonowany na lekko traktowanych powierzchniach, niemal zadowolony z siebie wyraz twarzy Zygmunta został pięknie wykonany i zachowany. Ten przykład jest jedynym egzemplarzem certyfikowanym w stanie menniczym przez PCGS lub NGC. Znakomity i rzadki w ten sposób. Fr-10, Gum-1397, Dutkowski / Suchanek-174 / VIa.

Source: Picture and descriptions coin from auction 3044 lot 30444 Heritage, Dallas (USA),Website: www.HA.com

A.69.2 **105**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **1993** **PRVs** **R 6** 3.57 g / 22.0 mm **Au**

R 6	£ 7 800	(XF+) (II+)	29-cze-2016	**42 178 zł**	$ 10 436	€ 9 436	SPINK 16005_2219

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, w zbroi okrytym płaszczem z lwem na ramieniu na. W otoku: SIGISMVND•III– •D:G:REX•POL•D:PRVS•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują kartusz z herbem miasta. Nad tarczą pomiędzy głowami lwów monogram PK (Filip Klüwer). Przed napisem ręka zbrojna z mieczem. W otoku: :MONE•NO•AVR•CIVI:GEDANENSIS 93

Polska, Zygmunt III Waza (1587-1632), Dukat, 3,53 g, 1593, Gdańsk, (F.10; HCz.896 - R3), mała metalowa wada wypełniona teraz czarnym depozytem na świątyni króla, bardzo lekkie załamanie, atrakcyjne wyjątkowo dobrze z połyskiem. Coin Galleries, New York, 9-10 listopada1962, lot 304 Dwukropek po CIVI

Source: Pictures and description coins from Spink and Son Limited z 69 Southampton Row, Bloomsbury London WC1B 4ET Auction 16005 lot 2219 auctionteam@spink.com Website:https://www.spink.com

A.69.3 **106**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA **1593** **PRV Ↄ** **Ↄ na rew.** Odwrócone 3,57 g / 22,0 mm **Au**

	Gdańsk
	NGC AU 55
	27 000 zł
$	8 654
€	6 618
	Hammer price
	AN 2_0059
	21-Oct-12
	? g.

5

1.	**R 6**	(II) (EF)	10.kwi.2021	**42 480 zł**	$ 11 238	€ 9 440	RzDA VII_0077
2.		(XV/XV+) (II/II+)	30.lis.2020	33 040 zł	$ 8 883	€ 7 472	Desa Unicum 2020_11
3.		(II) (EF)	21.paź.2017	35 650 zł	$ 9 835	€ 8 418	AN 12_0118
4.		(II/II-) (EF/EF-)	22.paź.2016	32 200 zł	$ 8 050	€ 7 385	AN 10_0045
5.		NGC AU 55	21.paź.2012	31 050 zł	$ 9 952	€ 7 611	AN 2_0059
6.		(XF-) (II-)	27.cze.2002	4 626 zł	$ 1 142	€ 1 107	KUN 76_3475

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, w zbroi okrytym płaszczem z lwem na ramieniu na. W otoku: SIGISMUND•III– •Ↄ:G:REX•POL•D:PRV

Rw.: Dwa lwy podtrzymują kartusz z herbem miasta. Nad tarczą pomiędzy głowami lwów monogram PK (Filip Klüwer). Przed napisem ręka zbrojna z mieczem. W otoku: :MONE • NO • AVR • CIVI • GEDANENSIS 93

Gdańsk. Zygmunt III złoty Dukat 1593 MS62 PCGS, Philipp Kluewer jako menadżer, Pięknie stonowany na lekko traktowanych powierzchniach, niemal zadowolony z siebie wyraz twarzy Zygmunta został pięknie wykonany i zachowany. Ten przykład jest jedynym egzemplarzem certyfikowanym w stanie menniczym przez PCGS lub NGC. Znakomity i rzadki w ten sposób. Fr-10, Gum-1397, Dutkowski / Suchanek-174 / VIa. Odmiana z odwróconą literą C zamiast D w napisie oraz literami PRV kończącymi napis na Awersie. W poprzednim wariancie PRVS. Kopicki. 7515; Friedberg. 10; CNG. 174VI; Kaleniecki. s. 147-148 (razem dwie odmiany)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 3 lot 0059 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.69.4 **107**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA	1593 PRVS	3.57 g / 22.0 mm	Au

	Gdańsk
	NGC AU 55
	55 000 zł
$	13 750
€	12 615
	Hammer price
	AN 10_0044
	22.Oct.16
	3.52 g

R 6	(UNC) (I)	22-paź-2016	**63 250 zł**	$ 15 813	€ 14 507	AN 10_0044

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, w zbroi okrytej płaszczem. W otoku: SIGISMVND•III•D:G•REX•POL•D:PRVS•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują kartusz z herbem miasta. Nad tarczą pomiędzy głowami lwów monogram PK (Filip Klüwer). Przed napisem ręka zbrojna z mieczem. W otoku: :MONE • NO • AVR • CIVI • GEDANENSIS 93

Dukaty gdańskie Zygmunta III Wazy pojawiają się na rynku aukcyjnym systematycznie, głównie ze względu na dość dużą ilość wybitej monety oraz długi okres panowania króla. Jednak znalezienie dziś idealnego egzemplarza jest prawie niemożliwe. W mennicy w Gdańsku w 1593 roku przygotowano cztery pary stempli do bicia dukatów. W trzech przypadkach mamy do czynienia z różnicami w napisach otokowych. Nasz dukat jest ciekawym przykładem, gdzie portret króla został zapożyczony z wcześniejszych roczników, w tym przypadku z dukata gdańskiego z 1592 roku. Dlatego warto zwrócić uwagę na lekko matowy awers, stempel awersu został użyty ponownie do wybicia tego dukata, natomiast świeży i piękny lustrzany rewers pozostał nienaruszony i prezentuje się idealnie. Ekstremalnie rzadko występująca moneta na rynku numizmatycznym, notowana tylko w dwóch zbiorach prywatnych. Najnowszy katalog na monety złote Zygmunta III Wazy określa stopień rzadkości jako R6. Dzisiaj moneta w takim stanie zachowania to rarytas najwyższej klasy.
Waga: 3,52 g Au; Średnica: 22,0 mm
Menniczy, idealny egzemplarz. Wspaniale zachowane detale. Perfekcyjnie zachowane lustro.
Kopicki 7515 (R4); H-Czapski 896 (R3); Kaleniecki s. 147-148 (razem cztery odmiany); Złoto czasów dynastii Wazów 20 (R6)
W Wariancie tym brak maski lwa na ramieniu i inaczej jest rozłożony napis otokowy.

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 10 lot 0044 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie.
www.niemczyk.pl

A.70.1 *DWA WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1594 r.* **108**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **1594** **PRVS** **3.47 g / 22.0 mm** **Au**

R 5	(VF+) (III+)	28.mar.2021	28 320 zł	$ 7 363	€ 6 230	Numimarket 8_0111
	(UNC-) (I-)	9.sty.2019	31 876 zł	$ 8 400	€ 7 343	N. York Sale 46_1228
	(II) (EF)	26.maj.2018	29 325 zł	$ 7 779	€ 6 710	AN 15_240
£ 5 760	(UNC-) (I-)	3.gru.2015	**35 173 zł**	$ 9 279	€ 8 153	SPINK 15007_0833

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi. W otoku: SIGISMVND•III •D:G:REX•POL•D:PRVS

Rw.: Dwa lwy podtrzymują powyginany kartusz z herbem miasta. Między głowami lwów monogram PK, znak menniczy ręka z mieczem (Philipp Kluver). W otoku: :MONE • NO • AVR • CIVI • GEDANENSIS • 94•

Gdańsk. Ducat / Dukat gdanski (15) 94, 3,51g. Gdańsk / Danzig. Rzadko spotykany. Lekkie gniecenie po wykonaniu. Kilka małych linii awersu. Dużo blasku. Bez obiegu.Ex Spink Sale, Londyn, 2-3 grudnia 2015 r., Partia 837. W zestawie z metką. Nie była obecna w żadnej z czterech wielkich kolekcji (Z. Chełmiński, M. Frankiewicz, O. Kubicki, W. Chomiński.
Zakupiony 23 grudnia 1968 r. Od DJ Crowtner Ltd. Londyn, Wielka Brytania. W zestawie tag.
(Kop.7516 - R4, Fr.10, Hcz.5734; CNG. 174; Tyszkiewicz 50; Kaleniecki str. 149).

Source: Picture coin and descriptions from auction 70 lot M & M Numismatics Ltd PO Box 65908 Washington, DC 20035 www.TheNewYorkSale.com

A.70.2.01 **109**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **1594** **PRV** **3.47 g / 22.0 mm** **Au**

R 6	(UNC-) (I-)	27-paź-2018	**48 300 zł**	$ 12 880	€ 11 285	AN 17_0139

fr. 3 105	(VF) (III)	2-gru-2012	10 685 zł	$ 3 349	€ 2 576	First Auction 2_2039

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, zbroi i w krezie. W otoku: SIGIS III D – G REX POL D PRV SIGIS•III•D•G•REX•POL•D•PRV

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. Nad tarczą monogram PK (Philipp Klüwer), przed napisem znak menniczy ręka zbrojna. W otoku: •MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS•95•

Bardzo rzadki dukat Gdański z końcówką PRV na awersie. Tej odmiany brakuje w większości kolekcji dukatów polski królewskiej. Kaleniecki podaje tylko dwa notowania dla tej monety. Znane są tylko egzemplarz w Muzeum Narodowym w Warszawie, kolekcji Czapskiego i Ermitażu, na rynku numizmatycznym są znane tylko dwa egzemplarze (razem z oferowanym).
Bardzo ładny egzemplarz. Minimalna wada blachy. Wspaniały połysk menniczy. Waga: 3,47 g Au; Średnica: 22 mm
Kurpiewski 2276 (R6); Kopicki 7516 (R4); H-Czapski 929 (R3); Kaleniecki 149; Złoto Wazów 26 (R6)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 17 lot 0139 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.70.2.02 *DRUGIE NOTOWANIE DUKATA GDAŃSKIEGO 1594 r. ZYGMUNT III WAZA* **110**

	Gdańsk
	(VF) (III)
	9 291 zł
$	2 912
€	2 240
fr.	2 700
	Hammer price
	First Auction 2_2039
	2.gru.2012
	?.0 g

Picture coin First Auctions - First Auctions JMPG - Genève *http://www.first-auctions.com*

A.70.2.03 *TRZECI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO 1594 r. ZYGMUNT III WAZA* **111**

	Gdańsk
	(VF/XF) (III/II)
	Usunięta
	z aukcji
	Hammer price
	KUN 155_3392
	24.cze.2009
	3.49 g

Source: Picture and description coin from auction 87 lot 2182 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

Analizując te zdjęcia monet możemy stwierdzić, że są to trzy inne egzemplarze. Krążki monet, jak i ich stan zachowania, waga, a także róznice co do zgięcia, możemy stwierdzić, że w obiegu muszą być 3 egzemplarze.

A.71.1 *15 WARIANTÓW DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1595 r.* **112**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **1595** **PRVs** **CIVI:** 3.50 g / 22.0 mm **Au**

Gdańsk
NGC MS64 (MAX)
60 000 zł
$ 16 000
€ 14 019
Hammer price
AN 17_0140
27.10.2018

1.	**R 6**	(VF+ (III+)	17.paź.2020	33 350 zł	$	8 754	€ 7 477	AN 26_0174
2.		NGC MS64 (MAX)	27.paź.2018	**69 000 zł**	$	18 400	€ 16 122	AN 17_0140
3.		(XF) (II)	16.wrz.2018	18 290 zł	$	4 997	€ 4 283	Numimarket 2_0197
4.		(XF) (II)	28.gru.2017	15 120 zł	$	4 320	€ 3 643	WDA MiM 6_0130
5.		(UNC-/XF) (I-/II)	24.wrz.2003	17 283 zł	$	4 376	€ 3 813	KUN 87_2181

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, zbroi i w krezie. W otoku: SIGISMVND• III – • D:G:REX•POL•D:PRVS

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. Nad tarczą monogram PK (Philipp Klüwer), przed napisem znak menniczy ręka zbrojna. W otoku: • MONE•NO•AVR•CIVI:GEDANENSIS•95•

Najwyższa nota gradingowa na świecie, ekstremalnie wysoka jak na dukaty. Nie ma wyższej noty na dukaty gdańskie Zygmunta III Wazy jak MS64.

Bardzo rzadka odmiana dukata gdańskiego z 1595 roku z pełnym imieniem króla oraz napisem PRVS w legendzie awersu. Numizmat sporadycznie pojawiający się na rynku numizmatycznym, na rewersie **po CIVI: (dwukropek)**. Na rewersie pod herbem Gdańska, między zakończeniami kartusza odwrócony ozdobnik w kształcie litery V. O rzadkości tej monety świadczy fakt, iż nie posiadał go H. Czapski. Obecnie notowany tylko w jednym zbiorze prywatnym. Rzadkość R6.
Piękny, menniczy egzemplarz. Wspaniały połysk menniczy i zachowane detale. Dobrze zachowane szczegóły popiersia i lwów na rewersie. Miejscowe niedobicie legendy otokowej.
Kopicki 7517 (R4); Friedberg 10; CNG 176; H-Czapski (-); Kaleniecki s. 152; Tyszkiewicz 20; Dutkowski „Złoto Wazów" tom I - 29 (R6)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 17 lot 0140 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.71.2 **113**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA 1595 PRVs CIVI• 3.50 g / 22.0 mm Au

	Gdańsk
	(XF) (II)
	26 000 zł
$	8 581
€	6 265
	Hammer price
	AN 4_0097
	19.Oct.13
	3.49 g

1.	5 225 CHF	(VF) (III)	17.maj.2021	21 823 zł	$ 5 795	$ 4 773	SIN 69_1023
2.	**R 4**	NGC AU	6.lut.2021	18 585 zł	$ 5 023	$ 4 176	Marciniak 13_0350
3.		MS 64	30.lis.2020	35 400 zł	$ 9 518	€ 8 005	Desa Unicum 2020_12
4.	Naprawiany	(VF-) (III-)	14.lis.2020	18 400 zł	$ 4 817	€ 4 071	WCN 75_0105
5.		(UNC) (I)	17.paź.2020	66 700 zł	$ 17 506	€ 14 955	AN 26_0173
6.		(VF) (III)	20.kwi.2020	11 800 zł	$ 2 950	€ 2 682	Numimarket5_092
7.		NGC AU	8.lut.2020	17 250 zł	$ 4 480	€ 4 040	Marciniak 10_0428
8.		(VF+) (III+)	10.paź.2019	10 199 zł	$ 2 551	€ 2 337	KUN 328_5216
9.	4 284 CHF	(XF+) (II+)	28.maj.2019	15 726 zł	$ 4 323	€ 3 670	Hess Divo 336_0928
10.		NGC AU	9.cze.2018	17 250 zł	$ 4 792	€ 4 058	Marciniak 5_1150
11.		(EF+) (II+)	21.kwi.2018	30 240 zł	$ 8 973	€ 7 304	WCN 70_0324
12.		NGC AU 58	10.lut.2018	23 000 zł	$ 6 970	€ 5 556	Marciniak 4_0709
13.		(EF) (II)	21.paź.2017	29 900 zł	$ 8 190	€ 7 060	AN 12_0120
14.		(III) (VF)	21.paź.2017	12 650 zł	$ 3 489	€ 2 987	AN 12_0119
15.	8 400 CHF	(EF+) (II+)	16.maj.2017	32 574 zł	$ 8 431	€ 7 679	SIN 38_1770
16.		(VF+) (III+)	13.maj.2017	20 720 zł	$ 5 180	€ 4 933	WCN 68_0465
17.		(VF+/VF+) (III+/III+)	13.maj.2017	16 800 zł	$ 4 200	€ 4 000	WCN 68_0464
18.		(UNC-) (I-)	23.maj.2015	40 250 zł	$ 10 878	€ 9 865	AN 7_0078
19.	93 600 Kč	(UNC/UNC) (I/I)	7.gru.2013	14 396 zł	$ 4 656	€ 3 404	Aurea N. 52_0386
20.		(XF) (II)	19.paź.2013	29 900 zł	$ 9 868	€ 7 205	AN 4_0097
21.		(XF+) (II+)	17.lut.2011	9 725 zł	$ 3 316	€ 2 460	Hirsch 271_4211

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, w zbroi i w krezie z głową lwa na ramieniu. W otoku: SIGISMUND•III•D:G: REX•POL•D:PRVs•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują kartusz z herbem miasta. Nad tarczą pomiędzy głowami lwów monogram PK (Filip Klüwer). Przed napisem ręka zbrojna z mieczem. W otoku: •MONE • NO • AVR • CIVI • GEDANENSIS • 95•

Odmiana dukatów gdańskich z 1595 roku z pełnym imieniem króla **i kropką po CIVI Na rewersie po CI w CIVI połączone**

Kopicki 7517; Friedberg 10; CNG 176; H-Cz. 964; Kaleniecki s. 152; Tyszkiewicz 20

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 4 lot 0097 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.71.3 **114**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA	1595	PRVs	CIVI•	3.50 g / 22.0 mm	Au

	Gdańsk
	(XF) (II)
	25 000 zł
$	6 494
€	5 519
	Hammer price
	AN 30_0209
	25.wrz.2021
	3.44 g
	22.0 mm

R 5	(XF) (II)	25.wrz.2021	**29 500 zł**	$ 7 663	€ 6 512	AN 30_0209

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, zbroi i w krezie. W otoku: SIGISMUND•III•D:G:REX•POL•D:PRVs•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. Nad tarczą monogram PK (Philipp Klüwer), przed napisem znak menniczy ręka zbrojna. W otoku: •MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS•95•

Zygmunt III Waza. Ducat (Dukaten) 1595, Gdansk (Danzig) NIEOPISANY

Rocznik 1595 wyróżnia się bardzo dużą ilością odmian. Podstawowe różnice to końcówki napisów otokowychna awersie oraz tytulatura polska lub polsko-szwedzka. Dalej możemy rozpoznawać już konkretne stemple na awersie oraz tytulatura polska lub polsko-szwedzka. Dalej możemy rozpoznawać już konkretne stemple po rozmieszczeniu znaku menniczego„ ręka zbrojna" i po interpunkcji. Dukata oferowanego nie udało nam się odnaleźć w najbardziej aktualnym na ten czas katalogu na dukaty polskie autorstwa J. Dutkowskiego. Awers typowy dla odmiany z pełnym imieniem króla i końcówką tytulatury PRVS. Na rewersie kropka dotykająca znaku menniczego„ ręka zbrojna" oraz inne ułożenie legendy względem rysunku, niepodobne do dotychczas znanych wariantów.Starannie wybity egzemplarz z delikatnym połyskiem menniczym. Pozycja nieopisana dotychczas, a więc i godna uwagi. Bardzo ciekawy walor do zaawansowanych kolekcji numizmatycznych.Kopicki 7517 (R4); Friedberg 10; CNG 176; H-Czapski (-); Kaleniecki s. 152; Tyszkiewicz 20 mk; Dutkowski „Złoto Wazów" tom I awers 25 (R5) / rewers nienotowany.

Dom Aukcyjny Pana Niemczyka wyróżnił ten egzemplarz spośród wielu podobnych z tego rocznika z końcówką PRVs• Wiele dukatów z pozycji wykazanej powyżej mogą być takie same, choć z samego zdjęcia nie można to jednoznacznie stwierdzić. Jedno, co wyróżnia ten dukat, to przerabiana końcówka daty, cyfra „5" i przerabiane litery „AV" w słowie AVR.

Dukat sprzedany w Warszawskim Centrum Numizmatycznym, aukcja 75 lot 105 z listopada ub, ma identycznie przerabiane te elementy. Po lewej AN Niemczyk, po prawej WCN

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 30 lot 0209 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.71.4 **115**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA **1595** **PRVs** **CIVI•** **3.50 g / 22.0 mm** **Au**

	Gdańsk
	(XF-) (II-)
	15 000 zł
$	3 866
€	3 409
	Hammer price
	Marciniak 11_0292
	6-cze-2020
	3.50 g
	21.50 mm

R 7	(XF-) (II-)	6-cze-2020	17 250 zł	$	4 446	€ 3 920	D. Marciniak 11_0292
¥ 460 000	NGC UNC Det.	18-kwi-2020	**19 928 zł**	$	4 748	€ 4 362	Auction World 20_3832
	(VF+) (III+)	14-lis-2019	10 124 zł	$	2 574	€ 2 337	Möller 74_1158

Aw.: Popiersie królewskie w prawo, w otoku legenda: SIGISMVND•III-•D:G:REX•POL•D:PRVS

Rw.: Herb Gdańska trzymany przez dwa lwy, nad nimi znak menniczy, w otoku legenda: MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS•95**:**

Bardzo ładnie zachowany dukat, menniczej świeżości, z ładnym lustrem, choć jednocześnie z wyraźnie widoczną falą zgięć i skaleczeniem na brodzie. Przy złotych monetach bardzo ważne jest zachowanie oryginalnego lustra menniczego, a ta moneta je ma. Atrakcyjny egzemplarz.
Bardzo rzadki wariant, określany przez J. Dutkowskiego na stopień rzadkości R7, znany ze zbioru Chełmińskiego. Wyróżniający się brakiem kropki przed MONE i dwukropkiem po dacie.
Dukat miejski Zygmunta III wybity w mennicy gdańskiej pod kierownictwem Filipa Klüwera (z jego monogramem nad tarczą).Odmiana z legendą awersu zakończoną PRVS z małą literą S. **Dwukropek po dacie, w poprzednich kropka.**
Literatura: Dutkowski 28 (R7), Kopicki 7517 (R4), CNG 176, Tyszkiewicz 20 mk
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 11 lot 0292 Gabinetu Numizmatycznego Damian Marciniak gn@gndm.pl

A.71.5 **116**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA **1595** **PRVs** **3.50 g / 22.0 mm** **Au**

R 5	NGC AU 55	13-sty-2020	**11 113 zł**	$ 2 880	€ 2 594	HA 3081_31124

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, w zbroi i w krezie z głową lwa na ramieniu. W otoku: SIGISMUND•III•D:G: REX•POL•ET•SVE •D:PRVs•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują kartusz z herbem miasta. Nad tarczą pomiędzy głowami lwów monogram PK (Filip Klüwer). Przed napisem ręka zbrojna z mieczem. W otoku: •MONE • NO • AVR • CIVI • GEDANENSIS • 95•

Gdańsk. Zygmunt III złoty Ducat 1595 AU55 NGC, gdańska mennica, KM5, Fr-10, Gum-1397, CNG-176. Egzemplarz z wyraźnie odwróconym **D**

Source: Picture and descriptions coin from auction 3081 lot 31124 Heritage, Dallas (USA),Website: www.HA.com

A.71.6 **117**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **1595** **SIGIS•** **D.PRV** 3.50 g / 22.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(UNC) (I)
	60 000 zł
$	15 000
€	13 761
	Hammer price
	AN 10_0046
	22.Oct.16
	3.54 g

R 4	(UNC) (I)	22-paź-2016	**69 000 zł**	$ 17 250	€ 15 825	AN 10_0046
	(EF) (II)	9-cze-2012	26 400 zł	$ 7 765	€ 6 183	WCN 51_0247

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, w zbroi i w krezie z głową lwa na ramieniu. W otoku: SIGIS•3•D:G • – REX•POL•ET•SVE •D•PRV

Rw.: Dwa lwy podtrzymują kartusz z herbem miasta. Nad tarczą pomiędzy głowami lwów monogram PK (Filip Klüwer). Przed napisem ręka zbrojna z mieczem, znak mennicy, W otoku: •MONE • NO • AVR • CIVI • GEDANENSIS:95:

Ekstremalnie rzadki dukat gdański z tytulaturą króla Szwecji (SVE . D . PRV). Wyjątkowa moneta dla kolekcjonerów monet złotych Zygmunta III Wazy. Najnowszy katalog J. Dutkowskiego na monety złote dynastii Wazów określa stopień rzadkości jako R7. Egzemplarz można uznać jako unikalny, w sprzedaży aukcyjnej nie pojawił się ani razu, dziś jest notowany tylko w jednym zbiorze prywatnym. Po raz pierwszy w ofercie aukcyjnej, po raz pierwszy w Polsce. Niespotykany stan zachowania jak na XVI- wiecznego dukata. Uzupełnienie zbioru o taką monetę jest dziś prawie niemożliwe.
Piękny, menniczy egzemplarz z idealnie zachowanym lustrem, szczególnie widocznym na awersie. Wspaniała prezencja – moneta wygląda jak lustrzanka. Waga: 3,54 g Au; Średnica: 22,0 mm
Kopicki 7517 (R4); Kaleniecki 156 (dwie odmiany); CNG 177; Gumowski (MG) 1299; Złoto czasów dynastii Wazów 37 (R7)

Zdjęcie i opis monet:y zaczerpnięto z aukcji 10 lot 0046 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.71.7 **118**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **1595** **SIGIS:** **D:PRV** 3.50 g / 22.0 mm **Au**

Gdańsk
(VF+) (III+)
40 000 zł
$ 10 638
€ 9 390
Hammer price
AN 19_0256
16.03.2019

R 5	(I-/II+) (UNC-/EF+)	16-mar-2019	**46 000 zł**	$ 12 234	€ 10 799	AN 19_0256
	(EF-) (II-)	14-lis-2009	13 200 zł	$ 4 800	€ 3 227	WCN 41_0159
	(VF) (III)	4-gru-2004	3 740 zł	$ 1 214	€ 901	WCN 31_0338

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, zbroi i w krezie. W otoku: SIGIS:III• – D:G•REX•POL•ET•SVE•D: P RV

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. Nad tarczą monogram PK (Philipp Klüwer), przed napisem znak menniczy ręka zbrojna. W otoku: •MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS•95•

Bardzo rzadka odmiana dukata gdańskiego z tytułem króla Szwecji, odmiana z PRV na awersie, dodatkowo z PK pod mieczem w znaku menniczym a CIVI pod lewym zakończeniem tarczy. Odmiana notowana tylko w jednym zbiorze prywatnym. Notowana zaledwie dwa razy na aukcjach. **Inne znaki interpunkcji; SIGIS: D:PRV, kropka po 95** Piękny egzemplarz, wspaniała wiekowa kolorowa, czerwono-pomarańczowa patyna. Niestety delikatnie gięty. Wspaniale zachowane detale. Duża rzadkość w takim stanie zachowania. Kopicki 7517 (R4); Friedberg 10; Kaleniecki s. 156, H-Cz. - ; Friedberg. 10; Tyszkiewicz. 20 mk ; Złoto Wazów (TI) 33a (R5)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 19 lot 0256 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.71.8 **119**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **1595** **SIGIS:** **D:PRV** 3.50 g / 22.0 mm **Au**

Gdańsk
(XF-) (II-)
7 900 zł
$ 2 532
€ 2 000
Hammer price
WCN 34_0239
10 cze 06
3.48 g

R	(XF-) (II-)	9-cze-2012	17 600 zł	$ 5 176	€ 4 122	WCN 51_0248
	(XF-) (II-)	29-lis-2008	**19 800 zł**	$ 6 689	€ 5 266	WCN 39_0272

	(XF-) (II-)	10-cze-2006	8 690 zł	$	2 785	€ 2 200	WCN 34_0239

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, zbroi i w krezie. W otoku: SIGIS:III• D:G•REX•POL•ET•SVE•D: P RV

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. Nad tarczą monogram PK (Philipp Klüwer), przed napisem znak menniczy ręka zbrojna. W otoku: •MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS•95•
Zygmunt III Waza 1587-1632. dukat 1595, Gdańsk, H-Cz. -, Fr. 10, Kaleniecki s. 156, T. 20, złoto 3.48 g, lekko gięty. **Napis otokowy na rewersie zaczyna się nad znakiem mennicy.**

Zdjęcie i opis monety aukcj 34 lot 0239 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie. www.wcn.pl

A.71.9 **120**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **1595** **SIGIS•** **D.PRV** 3.50 g / 22.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(XF) (II)
	7 479 zł
$	1 894
€	1 650
	Hammer price
	KUN 87_2182
	24.wrz.2003
	3.50 g

R 4	(VF-) (III-	22.cze.2004	4 275 zł	$	1 117	€ 923	KUN 92_0175
	(XF) (II)	24.wrz.2003	**9 201 zł**	$	2 329	€ 2 030	KUN 87_2182

Aw.: Popiersie króla ze spiczastą brodą w prawo, w koronie, zbroi i w krezie. W otoku: SIGIS•**3**• D:G - • - REX•POL•ET•SVE•D: P RV

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. Nad tarczą monogram PK (Philipp Klüwer), przed napisem znak menniczy ręka zbrojna. W otoku: •MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS•95•

Dukat 1595 z tytułem Zygmunt III (1587-1632). 3,50 g. Z ramieniem mennicy ze sztyletem na stronie herbu, w tym menniczym znakiem mistrzowskim PK (połączony, Philipp Klüwer, mistrz mennicy w Gdańsku 1582 1610). Dutkowski/Suchanek 178 I var.; Fb. 10. Doskonały. Jak poprzedni, ale SIGIS•**3**

Source: Picture and description coin from auction 87 lot 2182 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

A.71.10 **121**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA 1595 SVE•D•P SIGIS• 3.50 g / 22.0 mm Au

	Gdańsk
	(XF) (II)
	40 000 zł
$	13 986
€	10 204
	Hammer price
	WCN 44_0338
	13.Nov.10
	3.49 g

R 3	(XF) (II)	13-lis-2010	**44 000 zł**	$	15 385	€ 11 224	WCN 44_0338

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, w zbroi i w krezie z głową lwa na ramieniu. W otoku: SIGIS•3•D:G•REX•POL•ET•SVE •D•P

Rw.: Dwa lwy podtrzymują kartusz z herbem miasta. Nad tarczą pomiędzy głowami lwów monogram PK (Filip Klüwer). Przed napisem ręka zbrojna z mieczem. W otoku: •MONE • NO • AVR • CIVI • GEDANENSIS:95:

Napis otokowy zaczyna się na głową lwa

Zygmunt III Waza 1587-1632. dukat 1595, Gdańsk, dukat 1595, Gdańsk, złoto 3.49 g, H-Cz. 7320 R4, Kaleniecki s. 156, Fr. 10, T. 20, lekko gięty ale bardzo ładny egzemplarz.

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 44 lot 0338 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie. www.wcn.pl

A.71.11 **122**

DUKAT KORONNY ZYGMUNT III WAZA 1595 SVED•P SIGIS: 3.50 g / 22.0 mm Au

	Gdańsk
	(XF) (II+)
	46 627 zł
$	13 556
€	11 000
	Hammer price
	G&M 254_2417
	6 mar 18
	3.51 g

R 4	(XF+) (II+)	6-mar-2018	**57 351 zł**	$	16 674	€ 13 530	G&M 254_2417
	(EF-) (II-)	21-paź-2017	52 900 zł	$	14 594	€ 12 491	AN 12_0121
bez kropki po GEDANENSIS	(AU) (I/II)	6-gru-2000	12 321 zł	$	2 760	€ 3 126	CNG's TRIT IV_2242

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, w zbroi i w krezie z głową lwa na ramieniu. W otoku: SIGIS:3•D:G•REX•POL•ET•SVE•D•P

Rw.: Dwa lwy podtrzymują kartusz z herbem miasta. Nad tarczą pomiędzy głowami lwów monogram PK (Filip Klüwer). Przed napisem **nad głową lwa** ręka zbrojna z mieczem. W otoku: •MONE • NO • AVR • CIVI • GEDANENSIS •95• Napis otokowy zaczyna się nad monogramem PK

Gdańsk. Zygmunt III., 1587-1632. Ducat 1595 złoto, 3.51 g Inne też znaki interpunkcji, litera D na awersie przed kryzą kołnierza, na poprzednim za kryzą. O wielkiej rzadkości. Prawie doskonały okaz.
H.-Cz. 7320 (R4). Kopicki 7517 (R4). Fr. 10. Dutk./S. 178 I. 3,51 g.
Source: picture and description coin „by courtesy of Luebke & Wiedemann, Stuttgart and Gorny & Mosch, Munich.“ auction 254 lot 2417 www.gmcoinart.de

A.71.12 **123**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **1595** **D•PRV** **SIGIS•** 3.57 g / 22.0 mm **Au**

R 4	PCGS AU55 (MAX)	20-cze-2020	**34 500 zł**	$	8 846	€ 7 841	AN 25_0430
5 566 CHF	PCGS AU 55	19-lis-2019	22 062 zł	$	5 634	€ 5 091	Numismatica Gen. 12_0945

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, w zbroi i w krezie z głową lwa na ramieniu. W otoku: SIGIS•3•D•G•REX•POL•D•PRV

Rw.: Dwa lwy podtrzymują kartusz z herbem miasta. Nad tarczą pomiędzy głowami lwów monogram PK (Filip Klüwer). Przed napisem ręka zbrojna z mieczem. W otoku: •MONE • NO • AVR • CIVI • GEDANENSIS•95

Rzadki dukat gdański z niepełnym imieniem króla oraz końcówką napisu D•PRV
Rożni się też od wariantu II rozmieszczeniem napisu otokowego.
Znakomity egzemplarz. Waga: 3,48 g Au; Średnica: 22,0 mm
Kopicki 7517; Friedberg 10; CNG 176; H-Cz. 965 R2; Kaleniecki s. 151; Tyszkiewicz 20

Source: Picture coin and descriptions from auction 12 lot 0945 Numismatica Genevensis SA Rond-point de Plainpalais 1 CH 1205 Genève Suisse info@ngsa.chhttp://www.ngsa.ch

A.71.13 **124**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA	1595	D•PRV	SIGIS•	3.57 g / 22.0 mm	Au

	Gdańsk
	(VF) (III)
	9 979 zł
$	3 128
€	2 406
fr.	2 900
	Hammer price
	First Auct. 2_2049
	2-gru-2012
	? g

R 4		(VF+) (III+)	3.paź.2015	**18 400 zł**	$	4 718	€ 4 319	AN 8_0050
	3 335 CHF	(VF) (III)	2.gru.2012	11 476 zł	$	3 597	€ 2 767	First Auction 2_2049

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, w zbroi i w krezie z głową lwa na ramieniu. W otoku: SIGIS•3•D•G•REX•POL•D•PRV

Rw.: Dwa lwy podtrzymują kartusz z herbem miasta. Nad tarczą pomiędzy głowami lwów monogram PK (Filip Klüwer). Przed napisem ręka zbrojna z mieczem. W otoku: •MONE • NO • AVR • CIVI • GEDANENSIS 95
Jak poprzedni, ale bez kropki po GEDANENSIS; uszkodzony stempel na GED
Zygmunt III 1587 - 1632 Ducat, 1595 r. Gold, Kopicki 7517

Source: Picture coin and descriptions from auction 2 lot 2049 AUCTION WORLD CO., LTD. 1-27-8 Hamamatsucho Minato-ku ,Tokyo, 105-0013, JAPAN E-mail: info@auction-world.co ***https: //www.auction-world.co/***

A.71.14.01 **125**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA	1595	•SVE•D•PR	3.50 g / 22.0 mm	Au

	Gdańsk
	(UNC) (I)
	58 000 zł
$	14 500
€	13 303
	Hammer price
	AN 10_0047
	22.Oct.16
	3.51 g

R 7	(II-/III+ (EF-/VF+)	26-maj-2018	29 900 zł	$	7 932	€ 6 843	AN 15_0241
	(UNC-) (I-)	22-paź-2016	**66 700 zł**	$	16 675	€ 15 298	AN 10_0047

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, w zbroi i w krezie z głową lwa na ramieniu. W otoku: SIGIS:3•D:G•REX•POL•ET•SVE•PR

Rw.: Dwa lwy podtrzymują kartusz z herbem miasta. Nad tarczą pomiędzy głowami lwów monogram PK (Filip Klüwer). Przed napisem ręka zbrojna z mieczem. W otoku: •MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS:95:

Polskie dukaty XVI-wieczne cieszą się ogromnym zainteresowaniem kolekcjonerów, większość z krążących na rynku egzemplarzy wybijana była za panowania Zygmunta III Wazy. Przez ostatnie kilkanaście lat na rynku numizmatycznym można było wybierać między dukatami różnych mennic i odmian, jednak w ostatnim czasie podaż dukatów polskich zmniejszyła się, a popyt wzrósł. Może wydawać się, że kolekcjonerzy zdali sobie sprawę iż wymiana lub zakup lepszych egzemplarzy jest dziś o wiele trudniejsza niż lata wcześniej. Ten ekstremalnie rzadki i piękny dukat gdański z tytulaturą króla Szwecji (SVE . D . PR), należy dziś do monet unikalnych. W sprzedaży pojawił się tylko dwa razy (w 1962 i 1986 r.), miał go w swojej legendarnej kolekcji Styka, został sprzedany właśnie w 1962 roku po raz pierwszy. Dziś moneta notowana jest tylko w Muzeum Narodowym. Najnowszy katalog J. Dutkowskiego monet złotych dynastii Wazów określa jej stopień rzadkości jako R7, a zdjęcia przedstawione w książce pokazują dukata w bardzo słabym stanie zachowania (zamontowanego w naczyniu). Warto zwrócić uwagę na matowy awers, a dokładnie na twarz Zygmunta III, jego zarost zachował się idealnie, nie został wytarty przez obieg. Świeży lustrzany rewers prezentuje się wspaniale, gdyby były znane XVI-wieczne lustrzane dukaty, to oferowany egzemplarz zasługiwał by na notę z dopiskiem CAMEO.
Po raz pierwszy w ofercie na polskim rynku. Moneta idealna. Uzupełnienie zbioru o taki numizmat jest dziś prawie niemożliwe.

Rarytas. Waga: 3,51 g Au; Średnica: 22,0 mm
Idealnie zachowane lustro mennicze. Delikatne uderzenie pod łapami lwa. Piękny egzemplarz, wspaniale zachowane detale. Moneta przypomina lustrzankę.
Kopicki 7517 (R4); Kurpiewski 2281 (R6); Gumowski 1296; CNG 178; Złoto czasów dynastii Wazów 39 (R7)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 10 lot 0047 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. *www.niemczyk.pl*

A.71.14.02 *DRUGIE NOTOWANIE DUKATA GDAŃSKIEGO 1595 ZYGMUNT III WAZA* **126**

	Gdańsk
	(II-/III+ (EF-/VF+)
	26 000 zł
$	6 897
€	5 950
	Hammer price
	AN 15_0241
	26.maj.2018
	3.48 g

Zygmunt III Waza. Dukat 1595, Au, 3.48 g. Gdansk z tytułe króla Szwedzkiego, odmiana PR (R7)
Kopicki 7517 (R4); Kurpiewski 2281 (R6); Gumowski 1296; CNG 178; Złoto czasów dynastii Wazów 39 (R7) str. 207 – podobny
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 15 lot 0241 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. *www.niemczyk.pl*

A.71.15 **127**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **1595** **•SVE•D•PR** 3.50 g / 22.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(III+) (VF+)
	50 000 zł
$	13 263
€	11 442
	Hammer price
	AN 15_0242
	26.May.18
	3.51 g

R 6	(II+) (EF+)	26-maj-2018	**57 500 zł**	$	15 252	€ 13 158	AN 15_242

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, zbroi i w krezie. W otoku: SIGIS:3•D:G•REX•POL•ET•SVE•PR

Rw.: Dwa lwy podtrzymują kartusz z herbem miasta. Nad tarczą pomiędzy głowami lwów monogram P-K. Przed napisem ręka zbrojna z mieczem. W otoku: MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS•95:

Bardzo rzadki dukat z tytulaturą królem Szwecji, odmiana SVE.D.PR. Notowany tylko w jednej prywatnej kolekcji. Znakomita proweniencja z kolekcji Potockich. Różni się od poprzedniego tym, że napis otokowy na Rewersie zaczyna się bez kropki, a przed datą jest kropka a nie dwukropek.
Piękna kolorowa patyna. Fotografia tej monety użyta w książce Złoto Wazów. Waga: 3.51 g Au
Kopicki 7517 (R4); Kurpiewski 2281 (R6); Gumowski 1296; CNG 178; Złoto czasów dynastii Wazów 38 (R6)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 15 lot 0242 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. *www.niemczyk.pl*

A.72.1 *PIĘĆ WARIANTÓW DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1596 r.* **128**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **1596** 3.57 g / 22.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(UNC) (I)
	34 000 zł
$	8 500
€	7 798
	Hammer price
	AN 10_0048
	22.Oct.16
	3.46 g

R 7	(VF) (III)	11.paź.2019	24 150 zł	$	6 193	€ 5 643	Marciniak 9_0020
	(UNC-) (I-)	15.gru.2018	**50 600 zł**	$	13 511	€ 11 878	AN 18_0343
	(III/III+) (VF/VF+)	22.paź.2016	39 100 zł	$	9 775	€ 8 968	AN 10_0048
	(XF+) (II+)	27.cze.2002	5 930 zł	$	1 464	€ 1 476	KUN 76_3476

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, w zbroi folgowej z rozłożystą mocno karbowaną krezą. W otoku: SIGIS:3•D:G:REX•POL•ET•SVE •DP•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują kartusz z herbem miasta. Nad tarczą pomiędzy głowami lwów monogram PK (Filip Klüwer). Przed napisem ręka zbrojna z mieczem. W otoku: •MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS•96•

Do bicia dukatów w 1596 roku użyto dwunastu par stempli, w literaturze znane są głównie dwa typy: z popiersiem w zbroi dekorowanej głową lwa oraz w zbroi folgowej ozdobionej maszkaronem na ramieniu. Ponadto imię króla występuje w wersji SIGIS lub SIG. Każdy typ posiada też po kilka wersji odmiennej interpunkcji. Wszystkie znane odmiany stempli zostały pokazane w najnowszej książce Złoto dynastii Wazów, nasz egzemplarz otrzymał stopień rzadkości R7. Ekstremalnie rzadki. W tej wersji interpunkcyjnej znany był wyłącznie ze zbioru Bahrfeldta i Philippa. W ofercie aukcyjnej oferowany tylko dwukrotnie, w tym na aukcji Herstala. Ładny egzemplarz, delikatne graffiti na awersie. Waga**:** 3,46 g Au; Średnica: 22,0 mm SIGIS – DWUKROPEK; G - DWUKROPEK, CIVI – KROPKA; CIĄŁY NAPIS OTOKOWY.
Kopicki 7518; CNG 179; Kaleniecki 158 (nie odróżnia typów); Złoto czasów dynastii Wazów 52 (R7); Vossberg 659

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 10 lot 0048 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.72.2 **129**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **1596** 3.57 g / 22.0 mm **Au**

R 3	(XF+) (II+)	5-maj-2019	**24 825 zł**	$ 6 427	€ 5 745	Nauman 77_1048
£ 3 480	(XF+) (II+)	29-cze-2016	18 818 zł	$ 4 656	€ 4 210	SPINK 16005_2221

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, w zbroi folgowej z rozłożystą mocno karbowaną krezą. W otoku: SIGIS•3•D – : G • REX•POL•ET•SVE•DP

Rw.: Dwa lwy podtrzymują kartusz z herbem miasta. Nad tarczą pomiędzy głowami lwów monogram PK (Filip Klüwer). Przed napisem ręka zbrojna z mieczem. W otoku: •MONE•NO•AVR•CIVI:GEDANENSIS•96•

Polska, Zygmunt III Waza (1587-163), Dukat, 3,52 g, 1596, Gdańsk, (F.10; HCz.1007 - R2), falisty flan, dobry bardzo dobry i z pewnym połyskiem. Zakupiony w 1966 r. Za 46,4 GBP / - SIGIS – KROPKA; G – KROPKA, CIVI – DWUKROPEK; NAPIS OTOKOWY PRZERWANY

Source: Pictures and description coins from Spink and Son Limited z 69 Southampton Row, Bloomsbury London WC1B 4ET Auction 16005 lot 2221 auctionteam@spink.com Website:https://www.spink.com

A.72.3 **130**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **1596** 3.57 g / 22.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(XF+) (II+)
	27 434 zł
$	9 566
€	7 000
	Hammer price
	KUN 181_1065
	27-sty-2011
	3.50 g

R 3	(XF+) (II+)	30.lis.2020	**49 560 zł**	$	13 325	€ 11 208	Desa Unicom 2020_13
fr. 3 660	(VF) (III)	14.lis.2017	13 485 zł	$	3 675	€ 3 152	RAPP 2017-11_009
	(XF+) (II+)	27.sty.2011	33 743 zł	$	11 766	€ 8 610	KUN 181_1065

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, w zbroi folgowej z rozłożystą mocno karbowaną krezą. W otoku: SIGIS:3•D:G – • REX•POL•ET•SVE•DP

Rw.: Dwa lwy podtrzymują kartusz z herbem miasta. Nad tarczą pomiędzy głowami lwów monogram PK (Filip Klüwer). Przed napisem ręka zbrojna z mieczem. W otoku: •MONE•NO•AVR•CIVI:GEDANENSIS•96•

Dukat 1596, Sigismunds III. (1587-1632). 3,50 g. falisty, doskonały połysk powierzchni. Dutkowski/Suchanek 178 II; Fb. 10; Kopicki 7518 (R3). SIGIS- DWUKROPEK; G – BLISKO D

Source: Picture and description coin from auction 181 lot 1065 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

A.72.4 **131**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **1596** 3.57 g / 22.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(UNC/UNC) (I/I)
	29 798 zł
$	7 452
€	6 800
	Hammer price
	Aurum 5_0341
	4.paź.2019
	? g

R 3	(UNC/UNC) (I/I)	4-paź-2019	**35 012 zł**	$	8 755	€ 7 990	Antium Aurum 5_0341
	(VF) (III)	23-cze-2010	7 048 zł	$	2 115	€ 1 722	KUN 171_5344

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, w zbroi folgowej z rozłożystą mocno karbowaną krezą. W otoku: SIGIS•3•D: ¬G • REX•POL•ET•SVE•DP

Rw.: Dwa lwy podtrzymują kartusz z herbem miasta. Nad tarczą pomiędzy głowami lwów monogram PK (Filip Klüwer). Przed napisem ręka zbrojna z mieczem. W otoku: •MONE•NO:AVR•CIVI:GEDANENSIS:96•

Inne znaki interpunkcyjne na awersie i rewersie, inaczej rozłożony napis otokowy na awersie.
Ducat Sigismund III Vasa (1587 - 1632), 1596, Fr. 10

Source: Picture and description coin from auction 5 lot 0341 Ancjum AURUM sro Šaldova 219/1 18600 Praha 8 Czechy info@antiumaurum.cz www.antiumaurum.com/en/

A.72.5 **132**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA	1596	3.57 g / 22.0 mm	Au

	Gdańsk
	(UNC-) (I-)
	75 000 zł
$	19 481
$	16 556
	Hammer price
	AN 30_0210
	25.wrz.2021
	3.47 g
	22.0 mm

R 7	(UNC-) (I-)	25.wrz.2021	**88 500 zł**	$ 22 988	$ 19 536	AN 30_0210

Aw.: Szerokie popiersie królewskie w zbroi ozdobionej maszkaronem z głową lwa z rozłożystą mocno karbowaną krezą. W otoku: SIGIS: 3•D:G•REX•POL•ET•SVE•D•P

Rw.: Dwa lwy z podtrzymują powyginaną tarczą Gdańska. Między głowami lwów monogram PK – Philipp Klüver (Clüver), kierownik mennicy w Gdańsku. Ogony lwów mocno wygiête i zakończone potrójnym chwostem. Przed napisem herb Klüverów „ręka zbrojna z mieczem" W otoku: •MONE•NO•AVR•CIVI• GEDANENSIS•96•

Do bicia dukatów w 1596 roku używano wielu par stempli. W literaturze znane są dwa typy; z popiersiem w zbroi oraz w zbroi ozdobionej maszkaronem na ramieniu. Ponadto imię króla występuje w wersji SIGIS lub SIG. Każdy typ posiada też po kilka wersji odmiennej interpunkcji. Do bicia tego typu dukata użyto nie mniej niż 4 pary stempli. Różnią się one przede wszystkim interpunkcją. Oferowany egzemplarz w tej odmianie był znany tylko z kolekcji Bahrfeldta, gdzie GEDNANSIS rozpoczyna się dokładnie pod tarczą herbową Gdańska.

Ekstremalnie rzadka odmiana. Notowana tylko w zbiorze Ermitażu. Drugi znany egzemplarz na rynku.

Wspaniale zachowany egzemplarz, duży połysk menniczy, minimalne niedobicie na rewersie.

Friedberg 10; Kopicki 7518 (R3); Kaleniecki str. 157-158 (pomieszane odmiany); Dutkowski Złoto Wazów (TI) 47 (R7)
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 10 lot 0048 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.73.1 *8 WARIANTÓW DUKATA GDAŃSKIEGO ZYGMUNTA III WAZY Z 1597 r.* **133**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA **1597** **SVE·D·P** 3.57 g / 22.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(UNC) (I)
	64 000 zł
$	23 022
€	16 285
	Hammer price
	AN 2_0071
	15-maj-2011
	3.46 g

R 3	(EV/EF) (II/II)	2.paź.2020	38 112 zł	$	9 861	€ 8 400	Antium Aurum 6_0249
	(XF+) (II+)	15.maj.2011	**73 600 zł**	$	26 475	€ 18 728	AN 2_0071

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi, w krezie. W otoku: SIGIS:3·D:G:REX·POL·ET·SVE·DP

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. Nad tarczą monogram (PK) (Philipp Klüwer), przed napisem znak menniczy ręka zbrojna. W otoku: ·MONE·NO·AVR·CIVI·GEDANENSIS·97·

Taka moneta z datą 1597 opisana była w katalogu zaginionej kolekcji malborskiej. Ta odmiana tylko trzy razy oferowana na światowych aukcjach. Znane są dwa typy awersu dukata z datą 1597: w zbroi rycerskiej lub w pancerzu husarskim. Pięknie zachowany egzemplarz. 22.0 mm 3.513 g. KROPKI PRZED I PO DACIE; CIĄGŁY NAPIS OTOKOWY

Kopicki.7519; Friedberg.10; Kaleniecki s. 163; CNG.179II; Tyszkiewicz.20, Kamiński 2285

Zdjęcie i opis monety z zaczerpnięto z aukcji 2 lot 0071 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.73.2 **134**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA **1597** **SVE·DP** 3.57 g / 22.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(XF+) (II+)
	17 244 zł
$	6 013
€	4 400
	Hammer price
	KUN 181_1066
	27-sty-2011
	3.50 g

R 3	(XF+) (II+)	27-sty-2011	**21 210 zł**	$	7 396	€ 5 412	KUN 181_1066

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi, w krezie. W otoku: SIGIS:3·D:G:REX·POL·ET·SVE·DP

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. Nad tarczą monogram (PK) (Philipp Klüwer), przed napisem znak menniczy ręka zbrojna. W otoku: ·MONE·NO·AVR·CIVI·GEDANENSIS97
BBEZ KROPKI PO GEDANENSIS I BEZ KROPKI PO DACIE; NAPIS OTOKOWY PRZERWANY
Dukat 1597, Sigismunds III. (1587-1632). 3,50 g. falisty, doskonały połysk. Dutkowski/Suchanek 179 II; Fb. 10; Kopicki 7519 (R3).

Source: Picture and description coin from auction 181 lot 1066 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

A.73.3 **135**

1.	**R 2**	NGC AU Det.	17.cze.2021	10 935 zł	$ 2 909	€ 2 400	Schulman 367_0208
2.		(UNC-/XF+)(-/II+)	12.wrz.2020	44 080 zł	$ 11 913	$ 10 018	SNNW 6_0053
3.	5 100 CHF	NGC AU Det.	20.cze.2020	21 574 zł	$ 5 369	€ 4 786	SIN 63_1463
4.		(FV) (III)	6.sty.2016	12 053 zł	$ 2 975	€ 2 771	TRIT XIX_2615
5.	7 735 CHF	(XF+) (II+)	17.lis.2015	30 734 zł	$ 7 676	€ 7 171	Hess Divo329_0504
6.	£ 5 760	(UNC) (I)	15.lip.2015	34 072 zł	$ 8 976	€ 8 132	SPINK 15005_213
7.		(FV) (III)	24.maj.2014	17 250 zł	$ 5 693	€ 4 166	AN 5_0117
8.		(XF+) (II+)	8.cze.2013	**44 800 zł**	$ 14 132	€ 10 667	WCN 54_0224
9.	2 300 CHF	(XF) (II)	24.paź.2001	5 711 zł	$ 1 387	€ 1 555	Hess Divo 288_0011

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi, w krezie. W otoku: SIGIS·3·D – **:** G – ·REX·POL·ET·SVE·D·P

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. Nad tarczą monogram (PK) (Philipp Klüwer), przed napisem znak menniczy ręka zbrojna. W otoku: ·MONE·NO·AVR·CIVI**:**GEDANENSIS·97·

Bardzo rzadki typ dukata gdańskiego z 1597 roku z nowym popiersiem z głową lwa na ramieniu króla. Ten typ awersu był stosowany w latach późniejszych. Przez ostatnie 10 lat nienotowany na aukcjach. W podręczniku M. Kalenieckiego brak fotografii tego typu dukata. Lustro mennicze między literami. NAPIS OTOKOWY PRZERYWANY; KROPKI PRZED I PO DACIE
Kopicki 7519 (podobny); Friedberg 10; Kaleniecki s. 162; CNG 179II; Tyszkiewicz 20

Source: Picture coin and descriptions from auction 321 lot 1428 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

A.73.4 **136**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA	1597	SVE•DP	3.57 g / 22.0 mm	Au

Gdańsk	
(UNC/UNC-) (I/I-)	
54 000 zł	
$	14 795
€	12 646
Hammer price	
Marciniak 6_2355	
6.paź.2018	
3.52 g	
21.8 mm	

R 5 - R 6	(UNC/UNC-) (I/I-)	6-paź-2018	**62 100 zł**	$	17 014	€ 14 543	D. Marciniak 6_2355
	(EF-) (II-)	3-gru-2005	11 220 zł	$	3 410	€ 2 907	WCN 33_0369

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi, w krezie. W otoku: SIGIS·3·D**: –** G– ·REX·POL·ET·SVE·D·P

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. Nad tarczą monogram (PK) (Philipp Klüwer), przed napisem znak menniczy ręka zbrojna. W otoku: ·MONE·NO·AVR·CIVI·GEDANENSIS**:**97· **Dwukropek przed datą.**
Zygmunt III 1587-1632**.** dukat 1597, Gdańsk, H-Cz. 1062 R2, Kaleniecki s. 160, F. 10, T. 20, złoto 3.40 g

Rocznik 1597 znany jest z 11 wariantów, których główną różnicą jest naramiennik portretu królewskiego. Niniejszy egzemplarz to odmiana ze zbroją dekorowaną głową lwa. Wariant z tytulaturą zakończoną SVE.D.P.
Wybity w mennicy Gdańskiej pod zarządem Filipa Klüwera, z jego monogramem nad tarczą miejską.
Moneta z ostrym reliefem, wyraźnym lustrem tła. Bez śladów gięcia, tak częstych dla dukatów z tego okresu, czy innych uszkodzeń. Jeden z najładniejszych egzemplarzy tego rocznika, jaki wystąpił na rynku. Menniczy, wyśmienicie zachowany egzemplarz dukata.
Literatura: Dutkowski 62 (R5-R6), Hutten-Czapski 1062 (R2), Kopicki 7519 (R3), Kurpiewski 2285 (R3), Tyszkiewicz 20 mk
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 6 lot 2355 Gabinetu Numizmatycznego Damian Marciniak *gn@gndm.pl*

A.73.5.01 **137**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA	1597	SV•DP	3.57 g / 22.0 mm	Au

Gdańsk	
(VF+) (III+)	
21 000 zł	
$	5 448
€	4 941
Hammer price	
AN 8_0052	
03.Oct.15	
3.49 g	

R 2	(II-/III+) (EF-/VF+)	22-paź-2016	**36 800 zł**	$	9 200	€ 8 440	AN 10_0049
	(VF+) (III+)	3-paź-2015	24 150 zł	$	6 380	€ 5 682	AN 8_0052

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi, w krezie. W otoku: SIGIS·3·D:G·– ·REX·POL·ET·SVE·DP

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. Nad tarczą monogram (PK) (Philipp Klüwer), przed napisem znak menniczy ręka zbrojna. W otoku: ·MONE·NO·AVR·CIVI·GEDANENSIS·97·

M. Gumowski opisał 11 odmian stempli tego dukata, podobnie Dutkowski. Typ ten, jak też poprzedni rocznik 1596 przedstawia popiersie królewskie w zbroi z maszkaronem lub bez. Dla opisywanego typu udało się opisać 5 wariantów interpunkcyjnych. Jest bardzo interesujący z uwagi na brak kropki przed datą, podczas gdy wszystkie odmiany tego rocznika mają datę poprzedzoną znakiem interpunkcyjnym (kropką lub dwukropkiem). J. Dutkowski w swojej książce CNG nie odnotował takiego wariantu stempla. Odmiana dukata z SV DP gdzie DP jest mniejsze i nie wchodzi w ozdobniki korony. Inny typ awersu: mały odstęp między napisem otokowym a datą 97. Bardzo rzadka moneta, sporadycznie notowana w zbiorach i na aukcjach, pośród wszystkich XVI dukatów Zygmunta III Wazy.
Kopicki 7519 (podobny); Friedberg 10; Kaleniecki s. 161; CNG nie notuje; Tyszkiewicz 20
Waga: 3,49 g Au Średnica: 22,0 mm
Najbardziej charakterystyczną różnicą oprócz innego rozstawienia znaków interpunkcyjnych jest to, że na Awersie napis kończy się SV, na poprzednich kończył się SVE, brak kropek przed i po cyframi daty. Bez kropek przed i po dacie.

Zdjęcie i opis monety z zaczerpnięto z aukcji 8 lot 0052 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. *www.niemczyk.pl*

A.73.5.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO 1597 ZYGMUNT III WAZA* **138**

	Gdańsk
	(II-/III+) (EF-/VF+)
	32 000 zł
$	8 000
€	7 339
	Hammer price
	AN 10_0049
	22.paź.2016
	3.49 g
	22.0 mm

Egzemplarz jest bardzo interesujący z uwagi na brak kropki przed datą, podczas gdy wszystkie pozostałe odmiany tego rocznika mają datę poprzedzoną znakiem interpunkcyjnym (kropką lub dwukropkiem). W książce Złoto Wazów jest odnotowany taki wariant stempla i określony jako rzadkość R7-R8. Odmiana dukata z SV DP, gdzie DP jest mniejsze i nie wchodzi w ozdobniki korony oraz inny typ awersu: mały odstęp między napisem otokowym a datą 97.Spośród wszystkich XVI-wiecznych dukatów Zygmunta III Wazy moneta ta należy do bardzo rzadkich.Sporadycznie notowana w zbiorach i na aukcjach. Prawdopodobnie drugi znany egzemplarz.Bardzo ładne detale. Lekko gięty.
Literatura/literature:Kopicki 7519 (podobny); Friedberg 10; Kaleniecki s. 161; CNG (-); Złoto czasów dynastii Wazów 68 (R7/R8); Tyszkiewicz 20
Zdjęcie i opis monety z zaczerpnięto z aukcji 10 lot 0049 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. *www.niemczyk.pl*

A.73.6 **139**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA	1597	SV·DP	3.57 g / 22.0 mm	Au

	Gdańsk
	(II/II+) (EF/EF+)
	39 000 zł
$	11 642
€	9 398
	Hammer price
	AN 14e_0179
	10.Mar.18
	3.47 g

R 6	(II/II+) (EF/EF+)	10-mar-2018	**44 850 zł**	$ 13 388	€ 10 808	AN 14e_0179

Aw.: Popiersie w koronie, w zbroi i krezie. W otoku: SIGIS·3·D:G·–· REX·POL·ET·SV·DP

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. Nad tarczą monogram PK (Philipp Klüwer), przed napisem znak menniczy ręka zbrojna. W otoku: :MONE·NO·AVR·CIVI·GEDANENSIS·97·

Bardzo rzadki typ dukata gdańskiego z 1597 roku z nowym popiersiem z głową lwa na ramieniu króla. Ten typ awersu był stosowany w latach późniejszych. W podręczniku M. Kalenieckiego brak fotografii tego typu dukata. Odmiana z kropką przed i dwukropkiem po ręce zbrojnej. Najnowszy katalog na monety złote Zygmunta III Wazy określa stopień rzadkości jako R6.

Kropka przed i po dacie.

Lustro mennicze, bardzo ładny egzemplarz, bardzo rzadki. Waga: 3,47 g Au

Kopicki 7519 (podobny); Friedberg 10; Kaleniecki s. 162; CNG 179II; Tyszkiewicz 20; Złoto Wazów (T1) 66a (R6)

Zdjęcie i opis monety z zaczerpnięto z aukcji 14 lot 0179 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.73.7 **140**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA	1597	SV·DP	3.57 g / 22.0 mm	Au

	Gdańsk
	NGC MS63 (MAX)
	48 000 zł
$	12 665
€	11 348
	Hammer price
	AN 21_0094
	08.Sep.18

R 6	NGC MS63 (MAX)	26-paź-2019	**55 200 zł**	$ 14 565	€ 13 050	AN 21_0094

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, zbroi i w krezie. W otoku: SIGIS·3·D:G·–· REX·POL·ET·SV·DP

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. Nad tarczą monogram PK (Philipp Klüwer), przed napisem znak menniczy ręka zbrojna. W otoku: :MONE·NO·AVR·CIVI·GEDANENSIS:97·

Najwyższa nota gradingowa na świecie.
Odmiana dukata z końcówką SV DP na awersie i dwukropkiem po GEDANENSIS: na rewersie. Znakomita proweniencja z kolekcji Potockich. Idealnie zachowany XVI wieczny dukat, wspaniały połysk menniczy oraz delikatna wiekowa patyna. IDEAŁ! **DWUKROPEK PRZED, KROPKA PO DACIE, PUNCA POTOCKICH NA AWERSIE**
Moneta do najlepszych kolekcji polskiego złota. Średnica: 21 mm Ta sama moneta zilustrowana w książce J. Dutkowskiego „Złoto Wazów" Tom I.Kopicki 7519 (R4); Friedberg 10; Kaleniecki s. 161; Tyszkiewicz 20mk; Złoto Wazów (TI) 66a (R6)

Zdjęcie i opis monety z zaczerpnięto z aukcji 21 lot 0094 A. N. Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.73.8 **141**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA **1597** **SIGISMUND** 3.57 g / 22.0 mm **Au**

Gdańsk
(VF/VF) (III/III)
33 597 zł
$ 8 209
€ 7 700
Hammer price
Gartner 36_3673
10-lut-2017
3.44 g

R 3	(VF/VF (III/III))	5-sty-2018	19 965 zł	$	5 748	€ 4 758	EMPH eA 533_0131
	(VF/VF (III/III))	10-lut-2017	**40 988 zł**	$	10 015	€ 9 394	Gärtner 36_3673
	(VF+) (III+)	31-maj-2015	12 750 zł	$	3 318	€ 3 050	Frühwald 114_0184

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, zbroi i w krezie. W otoku: SIGISNUND·3·D:G·REX· ¬ POL·D·PRUS

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. Nad tarczą monogram PK (Philipp Klüwer), przed napisem znak menniczy ręka zbrojna. W otoku: :MONE·NO·AVR·CIVI·GEDANENSIS·97·

Polska: Gdańsk Zygmunt III Waza 1587-1632: Dukat 1597 PK, Münzmeister Philipp Klüwer, 3,44 g, Friedberg 10, Kopicki 7519, wytarty na rewersie.

Source: Picture coin and descriptions from auction 36 lot 3673 Auktionshaus Christoph Gärtner GmbH & Co.KG 74321 Bietigheim-Bissingen Web: www.auktionen-gaertner.de Email: info@auktionen-gaertner.de

A.74.1 *TRZY WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1598 r.* **142**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **1598** **SVE•DP** 3.57 g / 22.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(EF-) (II-)
	37 000 zł
$	10 207
€	8 737
	Hammer price
	AN 12_0122
	21.Oct.17
	3.48 g

1.	**R 4**	(VF) (III)	27.wrz.2021	24 048 zł	$ 6 050	€ 5 166	KUN 352_1386
2.		(III-) (VF-)	26.maj.2018	21 275 zł	$ 5 643	€ 4 868	AN 15_243
3.		(II-) (EF-)	21.paź.2017	**42 550 zł**	$ 11 738	€ 10 048	AN 12_0122
4.	£ 1 440	(III-) (VF-)	3.gru.2015	8 793 zł	$ 2 155	€ 2 038	SPINK 15007_0838
5.		(II-) (EF-)	23.maj.2009	13 750 zł	$ 4 393	€ 3 132	WCN 40_0236

Aw.: Popiersie króla w koronie w prawo. Zbroja dekorowana głową lwa. W otoku: SIGIS•3•D: – G• – REX• POL• ET **SVE**• D•P

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską, między głowami lwów monogram PK (Philipp Kluver). Przed napisem znak menniczy - ręka z mieczem. W otoku: •MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS•98•

Ten typ popiersia z napisem: SIGIS 3… SVE pojawił się w 1597 roku. Awers ten wykorzystywano potem ponownie w 1598 roku, łącząc go z trzema odmianami rewersu. Odmiany tego typu różnią się interpunkcją przy dacie. Legenda opisywanej odmiany charakteryzuje się kropką przed MONE i cyframi daty między kropkami. Ta odmiana została po raz pierwszy opisana w 1858 w katalogu licytacyjnym zbioru J. Mathego. Egzemplarz taki posiadał też Kazimierz Sobański, kolejny znajduje się w zbiorach Muzeum Narodowego w Budapeszcie. Do tej pory odmiana ta tylko czterokrotnie wystąpiła na aukcjach.
Do bicia dukatów w 1598 roku wykorzystywano lepiej zachowane stemple awersów z lat 1596 i 1597. Sprawiało to, że stemple zużywały się szybko , stąd odmiana należy dziś do bardzo rzadkich. Dwie pozostałe odmiany stempli notujemy w kolekcji Czapskich bez kropki przed MONE i bez interpunkcji przy cyfrach daty a kolejna w zbiorze Chełmińskiego.
Defekty w polu, bardzo rzadki dukat. Waga: 3.48 g Au
Vossberg.665; Kopicki. 7520; Friedberg.10; CNG. 179 III; Kaleniecki 166 (dwie aukcje i dwie różne odmiany) ; Złoto Wazów 70 (R6-R7)

Zdjęcie i opis monety z zaczerpnięto z aukcji 12 lot 022 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.74.2 **143**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA 1598 SV•DP 3.57 g / 22.0 mm Au

	Gdańsk
	(III-) (VF-)
	7 367 zł
$	2 210
€	1 800
	Hammer price
	KUN 171_5345
	23.cze.2010
	3.47 g

R 4	(III-) (VF-)	23.cze.2010	**9 062 zł**	$ 2 719	€ 2 214	KUN 171_5345

Aw.: Popiersie króla w koronie w prawo. Zbroja dekorowana głową lwa. W otoku: SIGIS•3•D: – G• – REX• POL• ET **SV**• D•P

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską, między głowami lwów monogram PK (Philipp Kluver). Przed napisem znak menniczy - ręka z mieczem. W otoku: •MONE•NO•AVRCIVI•GEDANENSIS•98•
Dukat 1598, Zygmunt III. (1587-1632). 3,47 g. Dutkowski/Suchanek 179 III a; Fb. 10; Kopicki 7520 (R4). Bardzo ładny. Jak poprzednio, ale SV i AVRCIVI połączone, bez kropki

Source: Picture and description coin from auction 171 lot 5345 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

A.74.3 **144**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA 1598 SV•DP 3.57 g / 22.0 mm Au

	Gdańsk
	(XF+) (II+)
	19 939 zł
$	1 124
€	4 200
	Hammer price
	KUN 151_4381
	9.mar.2009
	3.50 g

R 4	(XF+) (II+)	9-mar-2009	**24 525 zł**	$ 6 565	€ 5 166	KUN 151_4381

Aw.: Popiersie króla w koronie w prawo. Zbroja dekorowana głową lwa. W otoku: SIGIS•3•D: – G• – REX• POL• ET **SV**• D•P

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską, między głowami lwów monogram PK (Philipp Kluver). Przed napisem znak menniczy - ręka z mieczem. W otoku: •MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS•98•

Dukat 1598, Zygmunt III. (1587-1632). 3,47 g. Dutkowski/Suchanek 179 III a; Fb. 10; Kopicki 7520 (R4). Bardzo ładny. Bez kropki przed MONE.

Source: Picture and description coin from auction 151 lot 4381 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

A.75 **145**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **1609** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

Gdańsk
(III) (VF)
86 000 zł
$ 23 724
€ 20 307
Hammer price
AN 12_0123
21.Oct.17
3.25 g

R 7	(III) (VF)	21-paź-2017	**98 900 zł**	$ 27 283	€ 23 353	AN 12_0123

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, zbroi i w krezie i maszkaronem na ramieniu. W otoku: SIGIS•3•D:G – •REX•POL•ET•SV•DP

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. Nad tarczą monogram PK (Philipp Klüwer), przed napisem znak menniczy łapa niedźwiedzia. W otoku: MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS•1609

Gdańsk w 1601 roku zawiesił wybijanie dukatów. Wybijanie ich wznowiono dopiero z końcem 1609 roku. W 1609 roku okazano nowe wzory dukatów Radzie Miejskiej Gdańska, a w 1610 roku rozpoczęto ich regularne wybijanie. Wznawiając mennictwo Rada Miasta zawarła nową umowę z Danielem Klüverem na prowadzenie mennicy. Jednak kontrakt zawarty z jego ojcem Filipem obowiązywał jeszcze w pierwszych miesiącach 1610 roku. Na okazowych dukatach z datą 1609 widnieje monogram PK (Philippa Klüvera) oraz znak „łapa niedźwiedzia" należący do Daniela. W 1610 roku na dukatach oba te znaki mennicze nigdy nie występują razem. Na pierwszych emisjach znajduje się monogram, na późniejszych „łapa niedźwiedzia". Dukata z 1609 roku brakuje w większości największych kolekcji monet złotych polski królewskiej. Wystąpił na aukcji tylko raz w 1962 roku (Legendarna aukcja kolekcji Styki). O rzadkości świadczy również określenie R7 przez Czapskiego dla tego rocznika. Moneta notowana dziś wyłącznie w 3 zbiorach prywatnych (razem z naszym egzemplarzem). Ogromnej rzadkości, okazowy dukat, lekko gięty i przetarty. Numizmat do najlepszych kolekcji.
H-Czapski 7440 (R7); Kopicki 7523 R7; Kurpiewski 2291 (R8); Kaleniecki 169; Złoto Wazów TI 83 (R6); Tyszk. 75

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 12 lot 0123 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.76.1 *14 WARIANTÓW DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1610 r.* **146**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA	1610	F B	3.50 g / 23.0 mm	Au

	Gdańsk
	(EF) (II)
	28 500 zł
$	7 560
€	6 522
	AN 15_0244
	26.maj.2018
	3.52 g
	22.0 mm

1.	**R 4**	(XF) (II)	10.kwi.2021	28 320 zł	$	7 492	€ 6 293	RzDA VII_0078
2.		(XF) (II)	11.paź.2019	21 563 zł	$	5 529	€ 5 038	D.Marciniak 9_0021
3.		NGC XF 45	9.cze.2018	20 700 zł	$	5 750	€ 4 870	D. Marciniak 5_1151
4.		(EF) (II)	26.maj.2018	**32 775 zł**	$	8 694	€ 7 500	AN 15_0244
5.		(VF+) (III+)	13.maj.2017	21 280 zł	$	5 450	€ 5 070	WCN 68_0466
6.		(XF+) (II+)	3.lip.2014	30 952 zł	$	10 077	€ 7 380	KUN 251_3152
7.		(EF-) (II-)	1.mar.2014	24 640 zł	$	8 268	€ 5 981	WCN 56_213
8.	128 700 Kč	(UNC-/UNC-)(I-/I-)	7.gru.2013	19 794 zł	$	6 403	€ 4 681	Aurea Num. 52_0387
9.		(VF+) (III+)	21.paź.2012	32 200 zł	$	10 321	€ 7 892	AN 3_0060
10.	3 450 CHF	(XF+) (II+)	24.paź.2001	8 566 zł	$	2 081	€ 2 332	Hess Divo 288_0012

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi, w szerokiej krezie i maszkaronem na ramieniu. W otoku •SIGIS•3•D•G• – •REX•POL•ET•SV•D·P

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. Nad tarczą monogram (PK) (Philipp Klüwer). W otoku: ·MONE·NO·AVR·CIVI·GEDANENSIS·1610· **Pod tarczą litery F-B**

Bardzo rzadki dukat z inicjałami F-B nieznanego rytownika, które na dukatach gdańskich występują tylko raz w 1610 roku. Ta odmiana sporadycznie pojawia się na aukcjach. Istnieje także teza, że na monecie inicjały F-B zostały umieszczone omyłkowo, zamiast liter S-B. Fotografia monety użyta w Złocie Wazów jako ilustracja do tej odmiany. Złoto Wazów 84 (R6-R7) Połysk menniczy.
Kopicki. 7524; Friedberg. 10; CNG. 182; Kubicki. 1016; Chomiński. 418 Bahrfeldt 8315; Hutten-Czapski 1265 var. (R 1). Gumowski 1400.

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 15 lot 0244 A N Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

Dodatkowy opis monety pochodzi z aukcji VII lot 0078 lot Rzeszowskiego Domu Aukcyjnego w Rzeszowie
aukcje@rzeszowskidomaukcyjny.pl www.rzeszowskidomaukcyjny.pl

Interesująca emisja kryjąca w sobie kilka ciekawostek. Po pierwsze na awersie widnieje przebita data, pierwotnie błędnie nabita 1606 zmieniona na 1610. Awers ten został przygotowany specjalnie dla tego rocznika, po raz pierwszy bez znaku menniczego rozpoczynającego legendę. Być może rytownik przygotowujący stempel źle przygotował rozmieszczenie legendy, z czego wynika wzmiankowany błąd. Drugą ciekawostkę stanowić może fakt, że stempel rewersu był wykorzystany wcześniej do bicia rocznika 1597 a więc aż 13 lat wcześniej! Kolejnym ciekawym elementem są inicjały F-B występujące tylko w tym roczniku,

przypisywane przez Dutkowskiego Friedrichowi Bermanowi. Ostatnią ciekawostkę stanowi fakt zastosowania w tytulaturze królewskiej tytułu króla Szwedów, którego Zygmunt III został pozbawiony w 1599 roku. Pomimo tego stosował go i wynikające z niego uprawnienia, np realizując zapisane w Pactach Conventach przyłączenie ziem estońskich do Polski. Jest to ostatni rocznik dukatów z tym fragmentem tytulatury u Zygmunta, co może być powiązane z wygaszaniem konfliktu ze Szwecją, który ostatecznie (w tej fazie) zakończył rozejm podpisany rok później w roku 1611.
Literatura: Dutkowski 84 (R6-R7), CNG, Kopicki 7524 (R3), Kamiński-Kurpiewski 2295 (R4), Tyszkiewicz 16 mk

W kraju w tym okresie Zygmunt III Waza doprowadził do naruszeń praw tolerancji. Prawosławna szlachta jak i szlachta protestancka czuła się również pokrzywdzona w życiu publicznym i szukała wsparcia w carskim imperium. Równość katolików i prawosławnych uzgodniona z Unią Kościelną w 1595 r. została w praktyce zinfiltrowana przez biskupów katolickich. W 1606 roku Zygmunt rozgniewał Szlachtę planami reformy parlamentu, która przewidywała stałe podatki i stałą armię. W ten sposób sprowokował powstanie przypominające wojnę domową, które miało nawet na celu usunięcie króla.

A.76.2 **147**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **1610** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(VF) (III)
	19 500 zł
$	5 417
€	4 632
	Hammer price
	D. Marciniak 3_0097
	12-lis-2017
	3.443 g
	22.0 mm

R 6	(VF) (III)	12-lis-2017	**21 840 zł**	$	6 067	€ 5 188	D. Marciniak 3_0097

Aw.: Popiersie króla w prawo, w zbroi, krezie i koronie. W otoku: SIGIS•3•D:G • ¬ • REX•POL•ET•SV•D:P

Rw.: Lwy podtrzymujące renesansowy kartusz miejski. Nad nim monogram. W otoku: MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS•16I0

Dukat 1610 wybity w mennicy gdańskiej pod zarządem Daniela i Filipa Klüverów. Rzadziej spotykany w handlu, wczesny typ portretu króla w zbroi dekorowanej głową lwa (zmieniony w tym roku na popiersie w zbroi folgowej, krezie i w płaszczu z kokardą). Wariant z monogramem nad tarczą, bez herbu menniczego "łapa niedźwiedzia" i liter F-B. Odmiana z dużymi cyframi daty i tytulaturą króla zakończoną SV•D:P.
Fala zgięcia z lekkim nadpęknięciem struktury metalu na powierzchni awersu. Poza zgięciem dużo świeżości menniczej, dobry relief. Atrakcyjna moneta. Złoto, średnica 22 mm, waga 3,443 g. Rzadka odmiana.
Dutkowski 85 (R6), Kopicki (Zg.III) -, Kamiński-Kurpiewski 2292 (R3) CNG 181, Friedberg 10, Tyszkiewicz 16 mk Bez liter F - B

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 3 lot 0097 Gabinetu Numizmatycznego Dariusz Marciniak *gn@dm.pl*

A.76.3 **148**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **1610** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Gdańsk
	NGC MS 63
	31 000 zł
$	7 908
€	7 143
	Hammer price
	PDA 16_1133
	21 Sep 19
	3.51 g

1.	**R 3**	(XF) (II)	5.gru.2020	**44 840 zł**	$	12 218	€ 10 054	PDA eA 17_0330
2.		NGC MS 63	21.wrz.2019	35 650 zł	$	9 094	€ 8 214	PDA 16_1133
3.		(EF/EF+) (II/II+)	25.lis.2017	35 840 zł	$	10 299	€ 8 595	WCN 69_0324
4.		(XF) (II)	17.mar.2017	32 023 zł	$	7 924	€ 7 380	KUN 292_5163
5.		(XF) (II)	27.sty.2011	24 102 zł	$	8 404	€ 6 150	KUN 181_1067
6.		(EF+) (II+)	27.lut.2010	40 700 zł	$	14 083	€ 10 330	WCN 42_0155

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi, z szeroką krezą i z maską lwa na ramieniu. W otoku: •SIGIS•3•D:G•REX•POL•ET•SV•DP

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. Nad tarczą monogram (PK) (Philipp Klüwer). W otoku: ·MONE:NO:AVR:CIVI·GEDANENSIS·1610·

Moneta jak poprzednie, ale bez liter F − B na rewersie oraz z innymi znakami interpunkcyjnymi oraz innym krojem cyfry 10 kończący datę.

Zygmunt III 1587-1632, Dukat 1610, Gdańsk. złoto, waga 3,51 g, rzadki, przejściowy wariant z młodym popiersiem króla, bez znaku menniczego niedźwiedzia łapa, bez liter FB, ponadprzeciętnie zachowany egzemplarz w certyfikacie NGC MS 63, bardzo ostry relief, tło z lustrem menniczym.

Kop. -, Kurp. 2292, Gum. 1400, Dutkowski 86 R6-R7, H-Cz. 9586 (R), Kaleniecki s. 170, moneta Grade: NGC MS

Zdjęcie i opis pochodzi z aukcji 16 lot 1133 Poznański Dom Aukcyjny Sergiusz Stube Poznań Email: sergiuszstube@gmail.com

A.76.4.01 **149**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **1610** **SV•DP** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(EF+) (II+)
	25 000 zł
$	6 667
€	5 841
	Hammer price
	AN 17_0141
	27.10.2018
	3.47 g

R 7 - R 8	(EF+) (II+)	27.paź.2018	**28 750 zł**	$	7 667	€ 6 717	AN 17_0141

	(VF+) (III+)	10.paź.2018	15 006 zł	$	3 942	€ 3 444	KUN 328_5217

Aw.: Popiersie króla w prawo, szerokiej krezie, koronie i zbroi ozdobionej na ramieniu głową lwa.
W otoku: SIGIS•3•D:G • – •REX•POL•ET•SV•DP

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę z herbem miasta. Legendę rozpoczyna znak mennicy – łapa niedźwiedzia.
W otoku: MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS1610

Wyjątkowo rzadka odmiana dukata gdańskiego z 1610 roku, charakteryzująca się liściastą gałązką, bez kwiatków i trójlistków oraz napisem stosowanym we wcześniejszych odmianach [MONE(TA) NO(VA) AVR(EA)…]. Na awersie duży odstęp pomiędzy DG REX oraz dwie kropki. Tej odmiany nie widuje się w żadnym zbiorze prywatnym. Ekstremalnie rzadki numizmat notowany tylko w zbiorze Czapskich (9586). W "Złocie Wazów" rzadkość określona na R7-R8.Delikatnie gięty, resztki połysku. Waga: 3,47 g Au; Średnica: 22 mm
Kopicki 7525 (R3); Friedberg 10; CNG nie notuje; Złoto Wazów t. I 90 (R7-R8)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 17 lot 0141 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.76.4.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO 5.01 1610 r.* **150**

	Gdańsk
	(VF+) (III+)
	12 200 zł
$	3 205
€	2 800
	Hammer price
	KUN 328_5217
	10-paź-2018
	3.36 g

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi, w szerokiej krezie i maszkaronem na ramieniu. W otoku: •SIGIS•3•D•G• – •REX•POL•ET•SV•D·P

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. Nad tarczą monogram (PK) (Philipp Klüwer). W otoku: ·MONE·NO·AVR·CIVI·GEDANENSIS1610

POLSKA. GDAŃSK. Miasto. Ducat 1610, z tytułem Zygmunt III. (1587–1632). 3,36 g. Wariant z znakiem mennicy łapą niedźwiedzia na herbie i kwiatkiem nad herbem. BEZ KROPKI PO GEDANENSIS I DACIE, KWIATEK NAD HERBEM. Znaki obróbkowe na krawędzi, min. falisty, bardzo ładny okaz z kolekcji Phoibos.
Dutkowski / Suchanek 182 var.; Kol. 10; Kopicki 7524 (R3) odm. RR Min.

Source: Picture and description coin from auction 328 lot 5217 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

A.76.5 **151**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA	1610	3.50 g / 23.0 mm	Au

	Gdańsk
	(VF-) (III-)
	6 400 zł
$	1 829
€	1 542
	Hammer price
	WDA MiM 6_0131
	27-gru-2017
	3.38 g

R6 - R7	(VF-) (III-)	27-gru-2017	**7 168 zł**	$	2 048	€ 1 727	WDA MiM 6_0131

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi, w szerokiej krezie i z maską lwa na ramieniu. W otoku: •SIGIS•3•D – G – •REX•POL•ET•SVE•DP

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. Nad tarczą monogram (PK) (Philipp Klüwer). W otoku: ·MONE:NO:AVR:CIVI·GEDANENSIS·1610·

Egzemplarz ilustrowany w katalog J. Dutkowskiego pod poz. 87. z bardzo wysokim stopniem rzadkości R6-R7. Rzadki typ dukata wybijany w mennicy gdańskiej pod zarządem Daniela i Filipa Kluvwrów (1609-1614), jednak na tym dukacie użyto stempla awersu z 1601 roku z charakterystycznym popiersiem, na rewersie mała data oraz końcówka legendy GEDANENSIS. Moneta w pełni czytelna, egzemplarz wymęczony, jednak jedyny jaki autorowi katalogu udało się zdobyć na zdjęciach. Odmiana bardzo rzadka, do najlepszych kolekcji.
Waga: 3.38
Literatura: Dudkowski 87 R6-R7 (ilustrowany ten sam egzemplarz)

Zdjęcie i opis monety pochodzi z Warszawskiego Domu Aukcyjnego w Warszawie aukcja 6 lot 131 wda.net@wp.pl***public*** http://wda.net.pl

A.76.6 **152**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA	1610	3.50 g / 23.0 mm	Au

	Gdańsk
	(XF) (II)
	36 883 zł
$	9 590
€	8 500
	Hammer price
	Solidus 37_0251
	16-gru-2018
	3.51 g
	24.0 mm

R 6	(XF) (II)	16.gru.2018	**44 078 zł**	$	11 461	€ 10 158	SOLIDUS 37_0251
	(XF-) (II-)	27.cze.2002	7 413 zł	$	1 831	€ 1 845	KUN 76_3477

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi, z szeroką rezą na szyi i z maską lwa na ramieniu. W otoku: •SIGIS•3•D : ¬ G¬ •¬ REX•POL•ET•SWE•DP

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską stojącą. Nad tarczą gałązki palmowe i winnej latorośli z kwiatem w środku., nad nim znak mennicy łapa niedźwiedzia. W otoku: MONE•NO•AVR•·CIVI•GEDANENSIS•1610

Zygmunt III Waza, dukat 1610, Gdańsk, złoto 3.51 g, 24.0 mm. Kopicki 7225; Friedberg 10; Tyszkiewicz 16.
Jak poprzedni, ale ze znakiem mennicy, łapą niedźwiedzia bez kropki, większy krążek.

Source: Picture and descriptions coin from auction 37 lot 0251 Solidus Numismatik eK Monachium – Niemcy www.solidus-numismatik.de auex@solidus-numismatik.de

A.76.7 **153**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA	1610	PR	3.50 g / 23.0 mm	Au

	Gdańsk
	(XF+) (II+)
	32 000 zł
$	11 722
€	8 142
	Hammer price
	WCN 46_0190
	11.Jun.11
	3.48 g

1.	**R 3**	(EF-) (II-)	3-paź-2015	16 100 zł	$	4 129	€ 3 779	AN 8_0053
2.		(XF-) (II-)	11-cze-2011	**35 200 zł**	$	12 894	€ 8 957	WCN 46_0190
3.		(EF-) (II-)	27-sty-2011	15 426 zł	$	5 379	€ 3 936	KUN 181_1068
4.		(EF-) (II-)	11-cze-2005	5 610 zł	$	1 700	€ 1 403	WCN 32_0228
5.		(EF-) (II-)	9-cze-2001	4 510 zł	$	1 142	€ 1 331	WCN 24_0225

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi, z płaszczem spiętym broszą na ramieniu. Na szyi łańcuch Orderu Złotego Runa. W otoku •SIGIS•3•D•G•REX•POL•M•D•L•PR

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską stojącą na ozdobnej konsoli. Nad tarczą gałązki palmowe i winnej latorośli z kwiatem w środku., nad nim znak mennicy łapa niedźwiedzia. W otoku: MONE•NO•AVR•·CIVI•GEDANENSIS•1610
Zygmunt III Waza, dukat 1610, Gdańsk, złoto 3.48 g, H-Cz. 1266-awers i H-Cz 5774-rewers, Kaleniecki -, lekko niedobity, patyna.
Zdjęcie i opis monety z aukcji 50 lot 0030 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie www.wcn.pl

A.76.8 **154**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA	1610	PR	Duże O	3.50 g / 23.0 mm	Au

	Gdańsk
	PCGS AU Det.
	13 711 zł
$	3 800
€	3 151
	Hammer price
	HA 3037_30444
	04-Jan-15

1.	**R 3**	(UNC-) (I-)	30.lis.2020	35 400 zł	$	9 518	€	8 005	Desa Unicum 2020_14
2.		(VF) (III)	22.paź.2020	8 588 zł	$	2 206	€	1 860	Schulman 365_1605
3.		(VF+) (III+)	15.gru.2018	10 925 zł	$	2 918	€	2 565	AN 18_0344
4.		PCGS MS 61	17.lis.2017	**38 209 zł**	$	10 504	$	8 918	HA EU 54/S4_7053
5.		(VF+) (III+)	27.maj.2016	11 501 zł	$	2 877	€	2 580	Teutoburger 101_0492
6.		PCGS AU Det.	4.sty.2015	16 111 zł	$	4 465	€	3 703	HA 3037_30444
7.		(XF-) (II-)	15.maj.2011	36 800 zł	$	13 237	€	9 364	AN 2_0073
8.		(VF+) (III+)	1.gru.2007	9 900 zł	$	4 024	€	2 750	WCN 37_0195
9.	16 100 Kč	(UNC-) (I-)	10.gru.2000	1 803 zł	$	409	€	462	Aurea Num. 1_0109

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi, z płaszczem spiętym broszą na ramieniu. Na szyi łańcuch Orderu Złotego Runa. W otoku •SIGIS•3•D•G•REX•POL•M•D•L•**PR**

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską stojącą na ozdobnej konsoli. Nad tarczą gałązki palmowe i winnej latorośli z kwiatem w środku., nad nim znak mennicy łapa niedźwiedzia. W otoku: •MONE•AVREA•·CIVI•GEDANENSIS•161O

Gdańsk. Zygmunt III złoty Dukat 1610 AU Szczegóły (Oprzyrządowanie) PCGS, Znak mennicy Bear Paw, Daniel Klüwer Mintmaster. Bardzo szczegółowy, z dużym portretem Zygmunta III z marszczonym kołnierzem i odwróconym herbem z podporami. Pomimo oprzyrządowania w niektórych szczelinach projektowych, ogólny ton tego kawałka jest dość atrakcyjny, z przyciemnioną patyną, która pokrywa powierzchnie, nieco kamuflując uszkodzenia. Popularna moneta handlowa, wysoce kolekcjonerska na wszystkich poziomach. KM5.4, Fr-10, Kopicki-7525, Gum-1401.

Source: Picture and descriptions coin from auction 3044 lot 30444 Heritage, Dallas (USA), Website: www.HA.com

A.76.9 **155**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **161O** **R•P** **Duże O** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

R 5	NGC AU	19-paź-2019	10 235 zł	$	2 693	€ 2 437	WDA MiM 13_0248
	(VF) (III)	17-mar-2011	**16 190 zł**	$	5 481	€ 3 936	KUN 186_7951

Aw.: popiersie króla w prawo, w szerokiej kryzie, napis otokowy •SIGIS•3•D•G•REX•POL•M•D•L•**R•P•**

Rw.: herb miasta Gdańska, napis otokowy rozpoczynający się łapą niedźwiedzia, MONE•AVREA•CIVI•GEDANENSIS 16IO.

Rzadziej spotykana odmiana napisowa awersu bez tytulatury króla Szwecji. Niewielkie niedobiciem w legendzie. Według NGC moneta miała naprawianą dziurę. Ładny, niegięty egzemplarz z dużą ilością połysku Literatura: Dutkowski 95 R5-R6, Kaleniecki s 175, T.16, Fr. 10 **•RP•** KOŃCZĄCE NAPIS OTOKOWY NA AWERSIE

Zdjęcie i opis monety pochodzi z Warszawskiego Domu Aukcyjnego w Warszawie aukcja 13 lot 0248 wda.net@wp.pl***public*** http://wda.net.pl

A.76.10 **156**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **1610** **R•P** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(XF+) (II+)
	20 712 zł
$	5 409
€	4 816
£	3 800
	Hammer price
	SPINK 16004_0955
	23-mar-2016
	3.50 g

1.	**R 1**	(XF) (II)	12.wrz.2021	28 320 zł	$	7 433	€ 6 293	RzDA eA VIII_0817
2.	228 000 Kč	(UNC-/UNC-)(I/I-)	5.cze.2021	**40 447 zł**	$	10 921	€ 8 966	Aurea 100_0285
3.		NGC MS 61	30.maj.2020	27 600 zł	$	7 169	€ 6 448	WDA MiM 16_0165
4.		(XF) (II)	20.kwi.2020	23 010 zł	$	5 753	€ 5 230	Numimarket 5_093
5.		(XF) (II)	29.wrz.2018	22 425 zł	$	6 230	€ 5 276	WDA MiM 9_0107

6.		(XF+) (II+)	16.wrz.2018	20 650 zł	$ 5 642	€ 4 836	Numimarket 2_0198
7.	£ 4 560	(XF+) (II+)	23.mar.2016	24 855 zł	$ 6 491	€ 5 780	SPINK 16004_0955
8.		(EF-) (II-)	14.lis.2009	15 950 zł	$ 5 800	€ 3 655	WCN 41_0162
9.		(EF-) (II-)	31.maj.2008	22 000 zł	$ 10 138	€ 6 528	WCN 38_0209
10.		(XF+) (II+)	28.wrz.2006	15 874 zł	$ 5 010	€ 3 936	KUN 117_5474

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi okrytej płaszczem związanym węzłem na ramieniu, w szerokiej krezie. W otoku: ·SIGIS ·3· D•G· REX· POL·M·D·L·R·P·

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. Nad tarczą wysmukła gałązka. Przed napisem łapa niedźwiedzia, znak dzierżawcy mennicy. W otoku: MONE·AVREA· CIVI ·GEDANENSIS·16I0

Polska, Zygmunt III Waza (1587-1632), Dukat, 3,50 g, 1610, Gdańsk (F.82; HCz.1267), falisty flan, wyjątkowo delikatny. Zakupiony od Donalda Crowthera, 23 grudnia 1968 r., 8 £
Zygmunt III Waza 1587-1632. dukat 1610, Gdańsk, H-Cz. 1267 R1, Kaleniecki s 175, T.16, Fr. 10, złoto 3.49 g, lekko gięty.

Source: Pictures and description coins from Spink and Son Limited z 69 Southampton Row, Bloomsbury London WC1B 4ET Auction 16004 lot 0955 auctionteam@spink.com Website:https://www.spink.com

A.76.11 **157**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **1610** **R•P•** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

R 3	(XF-) (II-)	28.mar.2021	**32 450 zł**	$ 9 617	€ 7 139	Numimarket 8_0112
	(VF) (III)	21.maj.2011	25 300 zł	$ 9 101	€ 6 438	AN 2_0072

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi okrytej płaszczem związanym węzłem na ramieniu, w szerokiej krezie. W otoku: ·SIGIS ·3· D:G· REX· POL·M·D·L·R·P·
Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. Nad tarczą wysmukła gałązka. Przed napisem łapa niedźwiedzia, znak dzierżawcy mennicy. W otoku: MONE· NO· AVR· CIVI ·GEDANENSIS·16IO

Rzadka odmiana dukata gdańskiego z 1610 roku. Rewers z dawnego typu połączono z nowym awersem wprowadzonym w 1610 roku. Znana ze zbiorów Z Chełmińskiego, M. Frankiewicza, E. Hutten-Czapskiego, także notowana w kolekcjach Ossolineum, Ermitażu i MNW. Ten wariant stempla był tylko raz oferowany na aukcji w Szwajcarii. Charakteryzuje się liściastą gałązką, bez kwiatków i trójlistków oraz napisem stosowanym we wcześniejszych odmianach [MONE(TA) NO(VA) AVR(EA)…]. Waga: 3,423 g Au; Średnica: 23,5 mm Kopicki.7526; Friedberg.10; Kaleniecki s. 173; CNG.183I; Tyszkiewicz.16
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 2 lot 0072 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.76.12 **158**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **1610** **R•P** **GEDANEN** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(XF+) (II+)
	48 000 zł
$	15 686
€	11 594
	Hammer price
	WCN 50_0030
	24.Feb.12
	3.48 g

£ 9 000	(XF+) (II+)	29-cze-2016	48 667 zł	$ 12 042	€ 10 888	SPINK 16005_2222
R 3	(VF) (III)	25-paź-2014	26 450 zł	$ 7 967	€ 6 282	AN 6_0076
	(XF+) (II+)	24-lut-2012	**52 800 zł**	$ 17 255	€ 12 754	WCN 50_0030

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi, z płaszczem spiętym broszą na ramieniu. Na szyi łańcuch Orderu Złotego Runa. W otoku •SIGIS•3•D•G•REX•POL•M•D•L•R•P

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską stojącą na ozdobnej konsoli. Nad tarczą gałązki palmowe i winnej latorośli z kwiatem w środku., nad nim znak mennicy łapa niedźwiedzia. W otoku: •MONE•NO•AVR••CIVI•GEDANEN•161o

Minimalne rysy na awersie i rewersie, ale ładna prezencja i stara patyna, nie gięty. 3.48 g H-Cz. 5774 (R), Kaleniecki s. 174

Zdjęcie i opis monety z aukcji 50 lot 0030 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie www.wcn.pl

A.76.13 **159**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **1610** **R•P** **GEDANEN** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(VF-) (III-)
	9 300 zł
$	2 325
€	2 133
	Hammer price
	AN 10_0050
	22.Oct.16
	3.40 g

R 3	(VF-) (III-)	22-paź-2016	10 695 zł	$ 2 674	€ 2 453	AN 10_0050
4 600 CHF	(XF+) (II+)	24-paź-2011	**16 576 zł**	$ 5 204	€ 3 748	SIN 2_1138

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem związanym węzłem na ramieniu, w szerokiej krezie.

W otoku: •SIGIS•3•D:G•REX•POL•M•D•L•R•P•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę z herbem miasta. Legendę rozpoczyna znak mennicy – łapa niedźwiedzia. W otoku: •MONE•NO•AVR•·CIVI•GEDANEN•161o

Rzadka odmiana dukata gdańskiego z napisem GEDANEN i małymi cyframi w dacie. Awers nowego typu (z roku 1610) połączono z rewersem używanym do bicia monet z lat wcześniejszych. Moneta sporadycznie pojawiająca się na rynku. Obecnie znana w pięciu zbiorach prywatnych. Egzemplarz gięty. Resztki połysku menniczego. Waga: 3,40 g Au; Średnica: 23,0 mm Różni się od poprzedniego innymi znakami interpukcyjnymi na awersie; D**:** i P•, w poprzednim D• P bez znaku
Kopicki 7525; Friedberg 10; Kaleniecki s. 174; CNG 183 I; H-Czapski 5774 (R); Złoto czasów dynastii Wazów 93

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 10 lot 0050 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.76.14 **160**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA	1610	R•P	GEDANEN	3.50 g / 23.0 mm	Au

	Gdańsk
	(UNC) (I)
	68 173 zł
$	19 956
€	16 000
	Hammer price
	KUN 306_5324
	23-Mar-18
	3.46 g

R 3	(UNC) (I)	23-mar-2018	83 853 zł	$ 24 549	€ 19 680	KUN 306_5324
22 610 CHF	(UNC) (I)	1-gru-2016	**94 098 zł**	$ 22 211	€ 20 957	Hess Divo331_0712

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi, z płaszczem spiętym broszą na ramieniu. Na szyi łańcuch Orderu Złotego Runa. W otoku •SIGIS•3•D•G•REX•POL•M•D•L•R•P

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską stojącą na ozdobnej konsoli. Nad tarczą gałązki palmowe i winnej latorośli z kwiatem w środku., nad nim znak mennicy łapa niedźwiedzia. W otoku: •MONE•NO•AVR•·CIVI•GEDANEN•161o

POLSKA. Gdańska. Miasto. Ducat 1610, z tytułem Zygmunt III. (1587/32). 3,46 g. Dutkowski / Suchanek 183 I b; Kol. 10; Kopicki 7525 (R3).
Niezwykle rzadkie, szczególnie w tym stanie, prawie tłoczony połysk. **Przebita data, kropka po D**

Source: Picture and description coin from auction 306 lot 5324 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

A.77.1 *3 WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1611 r.* **161**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA **1611** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(UNC-) (I-)
	51 000 zł
$	18 345
€	12 977
	Hammer price
	AN 2_0074
	15-maj-2011
	3.40 g

1.	**R 5**	(UNC-) (I-)	15.maj.2011	**58 650 zł**	$	21 097	€ 14 924	AN 2_0074
2.		(XF+) (II+)	7.cze.2017	38 756 zł	$	10 310	€ 9 150	Bolaffi Spa 30_2148
3.		(XF) (II)	27.maj.2021	30 444 zł	$	8 203	€ 6 708	Bolaffi Spa 39_1310
4.		(XF) (II)	21.wrz.2019	29 900 zł	$	7 628	€ 6 890	PDA 16_1135
5.		(XF/XF+)(II/II+)	19.paź.2013	28 750 zł	$	9 488	€ 6 928	AN 4_0098
6.		(XF+) (II+)	17.mar.2017	25 619 zł	$	6 339	€ 5 904	KUN 292_5164
7.	132 000 Kč	(UC-/UC-) (I/I-)	5.cze.2021	23 417 zł	$	6 323	€ 5 191	Aurea 100_0286
8.		(VF+) (III+)	26.cze.2021	23 010 zł	$	6 153	€ 5 147	AN 29_0502
9.		(EF) (II)	25.lis.2017	22 400 zł	$	6 437	€ 5 372	WCN 69_0325
10.		(XF-/XF) (II-/II)	16.wrz.2017	19 040 zł	$	5 064	€ 4 523	D. Janas 1_1080
11.		(EF-) (II-)	24.maj.2014	18 400 zł	$	6 073	€ 4 445	AN 5_0118
12.		(VF+) (III+)	14.maj.2016	17 920 zł	$	4 642	€ 4 101	WCN 64_0483
13.		(EF) (II)	25.paź.2014	17 250 zł	$	5 196	€ 4 097	AN 6_0077
14.		(VF) (III)	19.paź.2013	17 250 zł	$	5 693	€ 4 157	AN 4_0100
15.		UNC Details	3.paź.2015	14 950 zł	$	3 833	€ 3 510	AN8 _0054
16.		(VF) (III)	25.kwi.2020	12 650 zł	$	3 085	€ 2 855	R.D.A. 5_0114
17.		(VF-) (III-)	21.wrz.2019	10 350 zł	$	2 640	€ 2 385	PDA 16_1134
18.		(VF+) (III+)	19.paź.2013	10 350 zł	$	3 416	€ 2 494	AN 4_0099
19.		(VF+) (III+)	17.lis.2017	10 080 zł	$	2 695	€ 2 361	WCN 71_ 0247
20.		(XF) (II)	12.kwi.2014	9 710 zł	$	3 055	€ 2 333	Ha 3032_25660
21.		(EF-) (II-)	3.gru.2005	8 360 zł	$	2 541	€ 2 166	WCN 33_0370
22.		(XF Det.) (III)	9.wrz.2012	6 119 zł	$	1 880	€ 1 474	HA 3020_24524
23.	2 706 DEM	(EF-) (II-)	14.mar.2001	5 147 zł	$	1 264	€ 1 384	KUN 63_1270
24.	2 070 CHF	(EF-) (II-)	24.paź.2001	5 140 zł	$	1 249	€ 1 399	Hess Divo 288_0013
25.	1 476 DEM	(VF+) (III+)	10.paź.2001	2 866 zł	$	689	€ 755	KUN 68_2341

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. W otoku: SIGIS•3•D•G•REX•POL•M•D•L• R•PR

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską, nad tarczą gałązka z pojedyńczym trójpłatkowym kwiatem. W otoku: MONE•AVREA•CIVI•GEDANENSIS•16II

Piękny egzemplarz

Kopicki 7526; Friedberg 10; CNG 183 II; Chełmiński 436; Philipp 187; Kaleniecki s. 178; Tyszkiewicz 16

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 2 lot 0074 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

W opisie AN Niemczyk aukcji 29 lot 0502 jest informacja, że dukat ten jest nieopisany. Moim zdaniem dla wielu dukatów z notowań pozycji 78.1 można przypisać takie same cechy. Identycznie wygląda dukat z notowania Hess Divo 288 lot 13.

Rys historyczny epoki do aukcji Hess Divo 288 lot 0013

Roszczenia Zygmunta do władzy wobec Wielkiego Księstwa Moskiewskiego i odzyskanie utraconych w ubiegłym stuleciu terytoriów początkowo nie powiodły się także z powodów wyznaniowych. Po klęsce wojsk szwedzko-rosyjskich 23 czerwca 1610 roku pod Kluszynem droga do Moskwy była otwarta. Zygmunt wykorzystał polityczną degrengoladę w sąsiednim państwie i w razie wyboru syna Władysława na cara zaproponował rosyjskiej szlachcie przywileje podobne do tych z polskiej Szlachty. W momencie zwycięstwa uległ jednak swoim absolutystycznym i fanatycznym skłonnościom katolickim i odmówił zmiany wiary weladyzmu i ograniczenia monarchistycznych pregoratywów. Jego odwrót po zdobyciu kluczowej twierdzy smoleńskiej 13 czerwca 1611 r. podsycił opór narodowy Rosjan. Przymusowe wycofanie się Polaków i mianowanie Michaiła Fiodorowicza Romanowa carem nie zakończyło wojny. W 1618 roku Zygmuntowi udało się z pomocą Kozaków dońskich dalsze natarcie na Moskwę i tron carski, w zawieszeniu broni, rozejm w Dywilinie w 1619 roku, oprócz utrzymania roszczeń Władysława do tronu, odzyskał utracone od Iwana III ziemie, w tym Smoleńsk, Siewiersk, Czernihów, Dorohobuż. Od 1595 r. religijnie motywowane walki z Osmanami również rozgorzały ponownie. Miejsce kłopotów na południowym wschodzie było napędzane przez ingerencję magnatów w politykę wewnętrzną Imperium Osmańskiego i najazdy Kozaków z nad Dniepru. Aby przyjść z pomocą Hospodarowi Mołdawii, Grazianiemu, i przeciwdziałać rychłemu brataniu się sułtana Osmana II z protestanckim księciem Siedmiogrodu i zbuntowanymi czeskimi posiadłościami, zatwierdzono fundusze na rekrutację dużej armii. Armia ta, dowodzona przez następcę tronu i wspierana przez Kozaków, była w stanie odeprzeć oblężenie Chocimia przez dwukrotnie silniejszą armie turecką. (9 października 1621 r.) Późniejszy pokój zobowiązywał jednak Polaków do corocznego składania daniny Tatarom, ale nie chronił też przed dalszymi atakami.

A.77.2 **162**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA **1611** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(XF/XF+) (II/II+)
	21 500 zł
$	5 513
€	5 023
	Hammer price
	D. Marciniak 9_0022
	5-paź-2019
	3.51 g

R 5 - R 6	(XF/XF+)(II/II+)	5.paź.2019	**24 725 zł**	$	6 340	€	5 776	Marciniak 9_0022
	(VF) (III)	23.cze.2009	9 628 zł	$	2 885	€	2 091	KUN 155_3393
	(EF-/VF+)(II-/III+)	1.gru.2007	14 300 zł	$	5 813	€	3 972	WCN 37_0196
2 706 DEM	(VF) (III)	14.mar.2001	5 147 zł	$	1 264	€	1 384	KUN 63_1270

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. W otoku: SIGIS•3•D•G•REX•POL•M•D•L• R•PR•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską, nad tarczą gałązka z pojedynczym trójpłatkowym kwiatem. W otoku: MONE•AVREA•CIVI•GEDANENSIS•16I I

Piękny dukat z portretem królewskim wprowadzonym w 1610 roku. Głębokie wyobrażenia zarówno awersu jak i rewersu, poskutkowały w przypadku tego egzemplarza niepełnym odbiciem szczegółów prawego lwa, gdyż wyobrażenia te spotkały się z wysokimi fragmentami królewskiego ubioru z awersu. Dwa minimalne i zanikające nadgięcia z prawej strony, poza tym mechanicznie bez żadnych uwag. Na awersie naturalne lustro mennicze zachowane między napisami otokowymi, częściowo zmatowione w tle przy portrecie. Na rewersie lustro zachowane praktycznie w pełni, przy zmianie kątów padania świata zachwyca swoja świeżością (świeża odbitka). Odmiana z gałązką nad tarczą herbową z trzema trójlistnymi kwiatkami, bez kropki nad znakiem menniczym "łapa niedźwiedzia". Wariant z cyframi daty wąsko rozstawionymi.
Literatura: Dutkowski 102 (R5-R6), Kaleniecki 178, Kopicki 7526 (R3), Tyszkiewicz 16 mk

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 9 lot 22 Gabinetu Numizmatycznego Damian Marciniak gn@gndm.pl

A.77.3 **163**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA	**16 I I**	3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Gdańsk
	NGC AU
	12 500 zł
$	3 378
€	2 809
	Hammer price
	Marciniak 13_0351
	6.lut.2021
	3.44 g

1.	**R**	NGC AU	6.lut.2021	14 750 zł	$	3 986	€	3 315	Marciniak 13_0351
2.		(VF-) (III-)	3.paź.2020	10 810 zł	$	2 883	€	2 446	Marciniak 12_0227
3.		(VF+) (III+)	10.paź.2019	10 736 zł	$	2 701	€	2 460	KUN 328_5218
4.		(VF+) (III+)	12.wrz.2015	12 320 zł	$	3 268	€	2 990	WCN 61_0316
5.		(EF-) (II-)	14.lut.2015	**22 400 zł**	$	6 154	€	5 359	WCN 59_0256
6.		(EF+) (II+)	4.gru.2004	14 850 zł	$	4 821	€	3 578	WCN 31_0339
7.		(EF-/VF+) (II-/III+)	27.cze.2002	6 919 zł	$	1 709	€	1 722	KUN 76_3478

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. W otoku: SIGIS•3•D•G•REX•POL•M•D•L• R•PR•
Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską, nad tarczą gałązka z pojedyńczym trójpłatkowym kwiatem. W otoku: MONE•AVREA•CIVI•GEDANENSIS•16I I

Zygmunt III Waza 1587-1632. dukat 1611, Gdańsk. Typ dukata z popiersiem wprowadzonym w 1610 roku. Niewielka perforacja krążka na godz. 8. Zacięte obrzeże na godz. 10-11. Lekko gięty. Relief w dobrej kondycji. Odmiana z gałązką nad tarczą herbową z trzema trójlistnymi kwiatkami, bez kropki nad znakiem menniczym "łapa niedźwiedzia".
Wariant z cyframi daty szeroko rozstawionymi.
Literatura: Dutkowski 103 (R5), Kaleniecki s.178, Kopicki 7526 (R3), Tyszkiewicz 16 mk

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 13 lot 0351 Gabinetu Numizmatycznego Damian Marciniak gn@gndm.pl

A.78.1 *8 WARIANTÓW DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1612 r.* **164**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA **1612** **PR** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

Gdańsk
(UNC-) (I-)
52 000 zł
$ 16 667
€ 12 745
Hammer price
AN 3_0061
21-Oct-12
23.45 mm
3.55 g

R 3	(UNC-) (I-)	21.paź.2012	**59 800 zł**	$ 19 167	€ 14 657	AN 3_0061

Aw.: Popiersie w koronie, zbroi i w krezie. W otoku: SIGIS ·3D: G·REX·POL·M·D·L·R·PR·

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. Nad tarczą gałązka z trzema trójlistnymi kwiatami (krzyżykami). W otoku: MONE·AVREA·CIVI·GEDANENSIS1612

Ciekawsza i rzadziej spotykana odmiana dukata z 1612 roku, z końcówką napisu na awersie w postaci skrótu PR. Bez kropki przed datą. Wyśmienicie zachowany egzemplarz. 23.45 mm, 3.55 g Kopicki. 7527; Friedberg. 10; CNG. 183IIIa; Kaleniecki. s.182

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 3 lot 0061 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.78.2 **165**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA **1612** **PR** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

R 3	(EF-) (II-)	14.lis.2020	26 450 zł	$ 6 924	€ 5 852	WCN 75_0106
	(VF+) (III+)	27.paź.2018	18 400 zł	$ 4 907	€ 4 299	AN 17_0142
	NGC MS-63	13.sty.2015	**42 905 zł**	$ 11 750	€ 9 924	STA 2015-01_1468
	(UNC) (I)	12.sty.2009	27 834 zł	$ 9 200	€ 6 807	STA 2009-01_4017

Aw.: Popiersie w koronie, zbroi i w krezie. W otoku: SIGIS ·3D●G·REX·POL·M·D·L·R·PR·
Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. Nad tarczą gałązka z trzema trójlistnymi kwiatami (krzyżykami). W otoku: MONE·AVREA·CIVI·GEDANENSIS●1612

Zygmunt III Waza, 1587-1632. Dukat, 1612 Kop.7527 (R-3), H.Cz. 1291, Gum.1402, Fr.10. Trochę słabości prawego lwa, w przeciwnym razie śmiałe uderzenie. Dobry połysk, dobry przykład. Bez obiegu. KROPKA PO LITERE „D" NA AWERSIE; KROPKA PRZED DATĄ

Source: Picture and descriptions coin Stack's Bowers Galleries (owner picture), from auction Stack's Numismatists Auctions Appraisals auction January 13 2015 lot 1468 Website:www.StacksBowers.com

A.78.3 **166**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA **1612** **PR** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(EF-) (II-)
	23 000 zł
$	6 133
€	5 374
	Hammer price
	AN 17_0143
	27.paź.2018
	3.44 g
	23.6 mm

R 3	(EF-) (II-)	27.paź.2018	**26 450 zł**	$	7 053	€ 6 180	AN 17_0143
	(VF+) (III+)	10.lis.2012	20 900 zł	$	6 451	€ 5 073	WCN 52_0340

Aw.: Popiersie w koronie, zbroi i w krezie. W otoku: SIGIS·3D:G·REX·POL·M·D·L·R·PR·

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. Nad tarczą gałązka z trzema trójlistnymi kwiatami (krzyżykami). W otoku: MONE·AVREA·CIVI·GEDANENSIS1612

Odmiana z końcówką PR na awersie, kropką na łapą niedźwiedzia oraz gałązką zakończoną trzema kwiatami na rewersie.Zachowane resztki połysku menniczego, wytarte najwyższe elementy. Dobra prezencja. 3.44 g
Poprawiane litery D i G na awersie.
Kopicki 7527 (R3); Friedberg. 10; CNG 183IIIb; Złoto Wazów t.I 111 (R5)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 17 lot 0143 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.78.4 **167**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA **1612** **PR** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(AU) (I-/II+)
	16 576 zł
$	5 500
€	4 228
	Hammer price
	HA 425_52642
	8.sty.2007
	? g

R 3	(AU) (I-/II+)	8.sty.2007	**19 062 zł**	$	6 325	€ 4 862	HA 425_52642

Aw.: Popiersie w koronie, zbroi i w krezie. W otoku: SIGIS·3D:G·REX·POL·M·D·L·R·PR·

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. Nad tarczą gałązka z trzema trójlistnymi kwiatami (krzyżykami). W otoku: MONE·AVREA·CIVI·GEDANENSIS•1612

Gdańsk Zygmunt III złoty dukat 1612, duże popiersie, wybór AU o drobiazgowo ostrych rysach i błyszczącym menniczym połysku. Bardzo atrakcyjny okaz.
Brak kropki nad znakiem mennicy z kropką po GEDANENSIS, mała końcówka daty „12”
Source: Picture and descriptions coin from auction 425lot 52642 Heritage, Dallas (USA),Website: www.HA.com,

A.78.5 **168**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA **1612** **R•P•** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(VF) (III)
	5 000 zł
$	1 488
€	1 190
	Hammer price
	WCN 58_0266
	8 lis 14
	3,45 g

R 3	(VF) (III)	8-lis-2014	**5 600 zł**	$	1 667	€ 1 333	WCN 58_0266
	(EF+) (II+)	6-gru-2000	4 620 zł	$	1 035	€ 1 172	CNG's TRIT IV_2243

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi okrytej płaszczem związanym węzłem na ramieniu. W otoku: •SIGIS•3•D•G•REX• POL•M•D•L•R•P•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską ozdobioną liściastymi gałązkami skierowanymi ku górze.

W środku na łodydze trzy trójlistne kwiaty (krzyżyki). Nad znakiem menniczym łapa niedźwiedzia i kropka. W otoku: MONE•AVREA•CIVI•GEDANENSIS16I2

Zygmunt III Waza 1587-1632**.** dukat 1612, Gdańsk, złoto 3.45 g, H-Cz. 1290, Kaleniecki ss. 180-181, lekko gięty i wyprostowany. SAME KROPKI NA AWERSIE, BEZ KROPKI PRZED DATĄ.

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 58 lot 0266 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie. www.wcn.pl

A.78.6 **169**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA	**1612**	**R•P•**	3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(UNC) (I)
	5 462 zł
$	1 327
€	1 487
	2 200 CHF
	Hammer price
	Hess Divo 288_0014
	24.paź.2001
	3.54 g

1.	**R 3**	PCGS MS63 Max	26.paź.2019	40 825 zł	$	10 772	€	9 651	AN 21_0095
2.		NGC MS61	11.paź.2019	24 150 zł	$	6 193	€	5 643	Marciniak 9_0024
3.		(II-/III+) (EF-/VF+)	15.gru.2018	16 100 zł	$	4 299	€	3 779	AN 18_0345
4.		(EF-) (II-)	25.paź.2014	19 550 zł	$	5 888	€	4 644	AN 6_0078
5.		(EF) (II)	3.lip.2014	11 349 zł	$	3 695	€	2 706	KUN 251_3153
6.		(XF+) (II/II+)	1.mar.2014	28 000 zł	$	9 396	€	9 796	WCN 56_0214
7.		(EF) (II)	5.lis.2011	30 800 zł	$	9 840	€	7 113	WCN 48_0675
8.		(EF) (II)	15.maj.2011	**44 850 zł**	$	16 133	€	11 412	AN 2_0075
9.		(VF+) (III+)	15.maj.2011	35 650 zł	$	12 824	€	9 071	AN 2_0076
10.		(EF) (II)	31.maj.2008	24 200 zł	$	11 152	€	7 181	WCN 38_0210
11.		(VF+) (III+)	1.gru.2007	13 200 zł	$	5 366	€	3 667	WCN 37_0197
12.	2 530 CHF	(UNC) (I)	24.paź.2001	6 282 zł	$	1 526	€	1 710	Hess Divo 288_0014

Aw.: Popiersie króla ze spiczastą brodą w koronie, zbroi i w krezie. W otoku: •SIGIS•3•D:G•REX• POL•M•D:L•R•P•

Rw.: Dwa lwy noszą wydłużoną- tarczę z wolutą zwiniętą do wewnątrz jako górny koniec, w niej dwie łapy krzyżują się między sobą koroną, nad tarczą kwiat. W inskrypcji znak mistrza mennicy Bärentatze (Daniel Klüwer, mistrz mennicy w Gdańsku 1608-1618). W otoku: MONE•AVREA•CIVI•GEDANENSIS•16I2

Złote monety Gdańska Zygmunt III Waza, (1587-1632.) Dukat 1612 r. Złoto, 3,54g.
Odmiana dukata z 1612 roku, z końcówką napisu na awersie w postaci skrótu RP.
DWUKROPEK PO LITERACH „D:" NA AWERSIE, NA POPRZEDNIM – KROPKI.
Wyśmienicie zachowany egzemplarz.
Kopicki. 7527; Friedberg. 10; CNG. 183IIIa; Kaleniecki. s.182; Bahrfeldt 8326. Hutten-Czapski 1290. Gumowski 1402.

Source: Picture coin and descriptions from auction 288 lot 0014 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

A.78.7 **170**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA **1612** **R•P•** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Gdańsk
	NGC MS62
	23 000 zł
$	5 897
€	4 742
	Hammer price
	D.Marciniak 9_0023
	11-paź-2019
	? mm
	? g

R 3	Ex NGC MS62	11.sty.2021	**37 760 zł**	$	10 178	€	8 372	RzDA eA 5_0583
	NGC MS62	11.paź.2019	26 450 zł	$	6 782	€	5 453	Marciniak 9_0023

Aw.: Popiersie w koronie, zbroi i w szerokiej krezie. W otoku: SIGIS·3D: G·REX·POL·M·D·L·R·P·

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę mie jską. Nad tarczą gałązka z trzema trójlistnymi kwiatami. W otoku: MONE·AVREA·CIVIGEDANENSIS1612

Zygmunt III Waza, Dukat Gdańsk 1612 - mała data – menniczy Bardzo efektowna emisja 'szerokich', 'mięsistych' dukatów Zygmunta III. Egzemplarz delikatnie gięty, ale pełny menniczej świeżości. Z połyskiem i nietkniętym reliefem. Dukaty rocznika 1612 to emisja utrzymana w jednolitym stylu. Różniące się głównie tytulaturą królewską i detalami na rewersie. Niniejszy stanowi odmianę z małymi ostatnimi cyframi '12' w dacie. Nad tarczą herbową widnieje gałązka z jednym kwiatem centralnie. Nieopisane w 'Złocie Dynastii Wazów' połączenie stempli.
BRAK KROPKI PO „CIVI"; INNY WZÓR KWIATU.
Piękna i rzadka w tym stanie moneta.
Reference: Dutkowski 106/107 (R5-R6), Kaleniecki 182, Kopicki 7527 (R3), Tyszkiewicz 16 mk

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 9 lot 23 Gabinetu Numizmatycznego Damian Marciniak gn@gndm.pl

A.78.8 **171**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA **1612** **R•P•** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(UNC) (I)
	68 000 zł
$	18 759
€	16 057
	Hammer price
	AN 12_0124
	21.Oct.17
	3.50 g

R 5 - R 6	(EF-) (II-)	26-maj-2018	29 900 zł	$	7 932	€	6 843	AN 15_0245
	(UNC) (I)	21-paź-2017	**78 200 zł**	$	21 573	€	18 466	AN 12_0124
	(EF/EF+) (II/II+)	14-maj-2016	35 840 zł	$	9 285	€	8 201	WCN 65_0019
	(EF/EF+) (II/II+)	1-mar-2014	28 000 zł	$	9 396	€	6 796	WCN 56_0214

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi okrytej płaszczem związanym węzłem na ramieniu. W otoku: •SIGIS•3•D:G•REX• POL•M•D:L•R•P•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską ozdobioną liściastymi gałązkami skierowanymi ku górze. W środku na łodydze trzy trójlistne kwiaty (krzyżyki). Nad znakiem menniczym łapa niedźwiedzia kropka. W otoku: MONE•AVREA•CIVI•GEDANENSIS•16I2

Dukaty gdańskie Zygmunta III Wazy pojawiają się na rynku aukcyjnym często, ze względu na ilość wybitej monety oraz długi okres panowania króla. Jednak znalezienie dziś idealny egzemplarz jest prawie niemożliwe. W mennicy w Gdańsku w 1612 roku przygotowano dziesięć par stempli do bicia dukatów. W większości przypadkach mamy do czynienia z różnica w napisach otokowych. Nasz dukat jest odmianą z napisem RP na awersie oraz na rewersie nad tarczą gałązka zakończona pięcioma kwiatami. Ekstremalnie rzadko występująca moneta na rynku numizmatycznym, notowana tylko w dwóch zbiorach publicznych. Najnowszy katalog na monety złote Zygmunta III Wazy określa stopień rzadkości jako R5-R6. O rzadkości świadcz również fakt iż nie posiadał go H-Czapski.
KROPKA PRZED DATĄ I BRAK KROPKI NAD ZNAKIEM MENNICY – ŁAPĄ NIEDŹWIEDZIA”
Stan zachowania idealny, wspaniały detal, bardzo dużo lustra menniczego, delikatna patyna! Dziś moneta w takim stanie zachowania to rarytas najwyższej klasy. Gwarantowany wysoki MS w gradingu.
Kopicki.7527 (R3); Friedberg.10; Kaleniecki.180 (podobny); Złoto Wazów 10 (R5-R6)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 12 lot 0124 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.79.1 PIĘĆ WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1614 r. 172

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **1614** **R•P•** 3.50 g / 24.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(VF+) (III+)
	19 000 zł
$	5 067
€	4 439
	Hammer price
	AN 17_0144
	27.10.2018
	3.42 g
	24.0 mm

R 5	(VF+) (III+)	27-paź-2018	**21 850 zł**	$	5 827	€ 5 105	AN 17_0144
	NGC VF30	7-maj-2017	18 400 zł	$	4 805	€ 4 392	AN 11_0248
	(VF+) (III+)	8-lis-2014	11 200 zł	$	3 333	€ 2 667	WCN 58_0267
	(VF+) (III+)	9-cze-2001	4 290 zł	$	1 086	€ 1 266	WCN 24_0226

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi okrytej płaszczem związanym węzłem na ramieniu. W otoku: SIGIS•3•D•G•REX•POL•M•D•L•R•P•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską ozdobioną liściastymi gałązkami skierowanymi ku górze. W środku na łodydze trzy trójlistne kwiaty. Nad kwiatem łapa niedźwiedzia, znak mennicy. W otoku: MONE•AVREA•CIVI•GEDANENSIS16I4

Rzadszy rocznik, sporadycznie notowany na rynku. Delikatnie gięty, ciemna patyna.
H-Czapski 1326 (R); Kaleniecki 183; Złoto Dynastii Wazów 116 (R5)
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 17 lot 0144 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.79.2.01 **173**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **1614** **PRUS** 3.50 g / 24.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(XF-) (II-)
	70 000 zł
$	17 857
€	16 129
	Hammer price
	PDA 16_1129
	21-wrz-2019
	3.51 g

R 5	(VF+) (III+)	24.mar.2021	**86 064 zł**	$	21 908	€ 18 450	KUN 349_4167
	(XF-) (II-)	21.wrz.2019	80 500 zł	$	20 536	€ 18 548	PDA 16_1129
	(VF) (III)	6.gru.2000	5 134 zł	$	1 150	€ 1 303	CNG's TRIT IV_2244

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi okrytej płaszczem związanym węzłem na ramieniu. W otoku: SIGIS•III•D:G•REX•POL:M:D:L:R•PRVS:

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską ozdobioną liściastymi gałązkami skierowanymi ku górze. W środku na łodydze trzy trójlistne kwiaty. Nad kwiatkiem łapa niedźwiedzia, znak mennicy. W otoku: MONE•AVREA•CIVI•GEDANENSIS16I4

Zygmunt III 1587-1632, Dukat 1614, Gdańsk.Złoto, waga 3,51 g, niezwykłej rzadkości dukat autorstwa Samuela Ammona z wyjątkowym, niepowtarzalnym stylem popiersia królewskiego charakterystycznego dla ortów, lekko gięty egzemplarz z połyskiem tła wpadającym w lustro.

Kop. 7528, Kurp. 2304, Gum. 1403, Dutkowski 119

Zdjęcie i opis pochodzi z aukcji 16 lot 1129 Poznański Dom Aukcyjny Sergiusz Stube Poznań Email: sergiuszstube@gmail.com

A.79.2.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO 1614 ZYGMUNT III WAZA* **174**

	Gdańsk
	(VF+) (III+)
	69 971 zł
$	17 811
€	15 000
	Hammer price
	KUN 349_4167
	24.mar.2021
	3.51 g

EUROPEJSKIE ZŁOTE MONETY. POLSKA. GDAŃSK. Dukat miejski 1614, z tytułem Zygmunta III. (1587-1632). 3,51g. Ze znakiem mennicy łapa niedźwiedzia na herbie oraz z koniczyną między gałęziami nad herbem miasta. (Niedźwiedzia łapa). RR Dość tłoczony połysk, mały. Słabość w tłoczeniu, bardzo dobrze. Dutkowski / Suchanek 184; Fb. 10; Kopickiego 7528 (R5).

Source: Picture and description coin from auction 306 lot 5324 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

A.79.3 **175**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **1614** **PRUS** 3.50 g / 24.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(EF-/VF+) (II-/III+)
	44 000 zł
$	11 765
€	9 843
	Hammer price
	AN_29_0503
	26.cze.2021
	3.45 g

	(EF-/VF+) (II-/III+)	26.cze.2021	**51 920 zł**	$ 13 883	€ 11 615	AN_29_0503

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi oraz wachlarzowatej kryzie. W otoku:
SIGIS•III•D:G•REX•POL:M:D:L:R•PRVS:

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską ozdobioną liściastymi gałązkami. W środku na łodydze trzy trójlistne kwiaty. Powyżej, w otoku znak menniczy łapa niedźwiedzia. W otoku:
MONE•AVREA•CIVI•GEDANENSIS·16I4

Po raz pierwszy w Naszej ofercie i na całym rynku aukcyjnej dukat z popiersiem króla w kryzie. Portret króla tego typu spotykamy głównie na ortach.
Awers typowy dla wariantu z wachlarzowatą kryzą króla i końcówką PRVS.
Rewers z trójlistną gałązką, do której zazwyczaj jest przyporządkowane popiersie z PŁASKĄ KRYZĄ.
Moneta nieskatalogowana w najaktualniejszym katalogu na dukaty „Złoto Wazów" J. Dutkowskiego.
Nieznana do tej hybryda dwóch stempli. Wielka rzadkość godna polecenia.
Zapiłowania obrzeża, lekko pofalowana powierzchnia, szczegóły dobrze zachowane, sporo połysku.
Kopicki 7528 - podobny; Friedberg 10; Dutkowski „Złoto Wazów" tom i. Aw. 119, Rw. 115.
Jak dwa poprzednie, ale inny wzór kartusza i kwiatów nad tarczą

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 29 lot 0503 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.79.4 **176**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **1614** **PR** 3.50 g / 24.0 mm **Au**

R 5	(VF-/F) (III-/IV)	5-lis-2019	**20 700 zł**	$ 5 307	€ 4 837	D. Marciniak 9_0025

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi okrytej płaszczem związanym węzłem na ramieniu. W otoku:
SIGIS•3•D:G•REX•POL:M:D:L:R:PR

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską ozdobioną liściastymi gałązkami skierowanymi ku górze. W środku na łodydze trzy trójlistne kwiaty. Nad kwiatkiem łapa niedźwiedzia, znak mennicy. W otoku:
MONE•AVREA•CIVI•GEDANENSIS·16I4

Zygmunt III Waza, Dukat Gdańsk 1614 - wąska kryza - RZADKOŚĆ
Najrzadsza typologicznie odmiana rzadkiego rocznika dukatów.
Roku 1614, bardzo ciekawego, w którym następuje wyraźna zmiana ikonografii gdańskich emisji dukatowych. Znamy z niego dukata w stylu emisji 1610-1612. Pojawia się zupełnie nowy, bogato zdobiony typ dukata, którego ikonografia zbieżna jest z wizerunkiem 5 i 10 dukatowych donatyw z tego rocznika, a na rewersie

pojawia się wówczas aniołek nad tarczami herbowymi. W roczniku tym zapoczątkowany zostaje również zupełnie nowy typ ikonograficzny, taki jak właśnie widać na tym dukacie.
Typ z popiersiem królewskim z małą kryzą, który jest kontynuowany na późniejszych, rzadkich emisjach z lat 1619-1625, a z niewielkimi zmianami stylistycznymi trwa nawet do roku 1630.
Zapoczątkowany zapewne w końcówce roku 1614, gdyż jest niesłychanie rzadki dla tego rocznika. Jedyny egzemplarz tego typu, którego istnienie znane jest na rynku kolekcjonerskim, to notowanie z aukcji kolekcji Kubickiego z roku 1908 (poz. 1024). Jarosław Dutkowski, opracowując monografię Złota Wazów nie dotarł do drugiego takiego egzemplarza w żadnym ze zbiorów prywatnych czy publicznych. W katalogu odmianę tę zilustrował pokolorowaną ryciną słabo zachowanego egzemplarza z tablicy ww. kolekcji.
W świetle powyższych faktów, niniejszy egzemplarz jest drugim znanym na rynku antykwarycznym egzemplarzem!
Najwyższa rzadkość. Złoto, średnica 23.6 mm, waga 3.40 g.
Reference: Dutkowski 114 (R8), Kaleniecki -, Kopicki -, Kubicki 1024

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 9 lot 25 Gabinetu Numizmatycznego Damian Marciniak *gn@gndm.pl*

A.79.5 **177**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA	**1614**	**R•P•**	3.50 g / 24.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	(VF+/VF+) (III+/III+)
	31 000 zł
$	12 602
€	8 611
	Hammer price
	WCN 37_0198
	1 gru 07
	4.44 g

R 6	(VF+/VF+) (III+/III+)	1-gru-2007	**34 100 zł**	$ 13 862	€ 9 472	WCN 37_0198	

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi okrytej płaszczem związanym węzłem na ramieniu. W otoku: SIGIS•3•D•G•REX•POL•M•D•L•R•P•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską ozdobioną liściastymi gałązkami skierowanymi ku górze. W środku na łodydze trzy trójlistne kwiaty. Nad kwiatkiem łapa niedźwiedzia, znak mennicy. W otoku: •MONETA•AVREA•CIVIT•GEDANENSIS **1·6·I4·**

Zygmunt III Waza 1587-1632. dukat 1614, Gdańsk, rzadka odmiana z dużą głową króla i głową aniołka nad herbem miasta, Kaleniecki s. 184, H-Cz. -, Fr. 10, T. 60, złoto 4.44 g, gięty. KROPKI POMIĘDZY CYFRAMI DATY, SERCE W KARTUSZU.
Zdjęcie i opis monety z aukcji 37 lot 0198 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie *www.wcn.pl*

A.80 **178**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA	1619	S – B	3.50 g / 23.0 mm	Au

Gdańsk
(VF+) (III+)
200 000 zł
$ 53 333
€ 46 729
Hammer price
AN 17_0145
27.10.2018
3.45 g

R 7	(UNC) (I)	27-paź-2018	**230 000 zł**	$ 61 333	€ 53 738	AN 17_0145

Aw.: Popiersie w prawo, w koronie, zbroi i w krezie. W otoku: • SIGIS•III•D:G:REX•POL:M:D:L• R• PR•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. Nad tarczą gałązka. W otoku: S B MONE:AVREA:CIVI:GEDANENSIS 1619

W XVII w. Gdańsk urósł do rangi największego ośrodka handlu wśród miast Hanzy. Przez jego port Rzeczypospolita eksportowała swoje produkty rolne jak i importowała potrzebne, a nieprodukowane na miejscu towary. Rozliczne kontakty handlowe gdańskich kupców powodowały, że miasto włączone było w światowy system handlu. Wszelkie napięcia międzynarodowe, zachwiania cen, zmiany trendów, nie były już kwestią lokalną, stawały się odczuwalne nawet u odległych kontrahentów. Odkrycia geograficzne w nowym świecie przyczyniły się do zmian na scenie europejskiej. Przez cały XVI w. Hiszpanie zwiększali wydobycie metali szlachetnych w koloniach. Corocznie flota galeonów przywoziła z Nowej Ziemi ogromne ilości srebra i złota, które to na początku XVII w doprowadziły do zachwiania równowagi cen metali. Srebro znacznie potaniało w stosunku do wartości złota. A fakt, że na początku XVII w. zatonęło kilka okrętów przewożących właśnie złotą cześć transportu doprowadziło do pogłębienia się chaosu. Mimo spokoju i dobrej koniunktury na płody rolne w Europie, mennictwo gdańskie zaczyna odczuwać zadyszkę.

W roku 1599 następuje gwałtowne zaniechanie emisji dukatów. Srebro na giełdzie w Antwerpii tanieje do tego stopnia, że Holendrzy zaczynają ograniczać emisje złota na rzecz bardziej opłacalnych talarów nowego wzoru, tzw Rijksdalederów. Przez cały okres 1606-1624 następuje dominacja w tego typu monety, powodując, że gdańszczanie zaprzestają na szereg lat emisji własnej monety złotej. Dopiero w 1609 rajcy miejscy decydują o ponownym uruchomieniu mennicy. Oprócz monety handlowej, senat pozwala na emisję na potrzeby rynku lokalnego, dotychczas nieznanego w RP nominału, tzw. ortów. Zapewne nagłe zapotrzebowanie na lekką a cenną monetę (działalność Ordy Tatarskiej na Podolu) przyczyniło się do ponownej, choć krótkotrwałej, emisji złota.

Lata 1610-1612 to jeden z najpłodniejszych okresów bicia czerwonych złotych. Dukaty z tych lat to podstawowe numizmaty każdej kolekcji. W roku 1613 mennica znowu wstrzymuje produkcję. Prawdopodobnie tegoż roku w mieście pojawia się geniusz medalierstwa europejskiego, Samuel Ammon, co skutkuje w 1614 roku wybiciem całej serii okazałych donatyw oraz rzadkich dukatów, stanowiących nie lada gratkę dla kolekcjonerów. Następuje chwilowe zamieszanie i ponowna pięcioletnia przerwa w menniczym wykorzystywaniu złota. Nie ma ono podstaw ekonomicznych. Jak widać, to co zachodzi w Europie Zachodniej ma wpływ na wschód Europy. To specyficzny układ naczyń połączonych, pewnych globalnych powiązań i

zależności, które powodują, że Europę trzeba traktować jako całość. W 1618 roku na centralno-europejskiej scenie politycznej dochodzi do prawdziwego armagedonu. Czesi nie godząc się na habsburską dominacje w regionie, poprzez akt defenestracji doprowadzają do wybuchu wojny trzydziestoletniej, wojny która doprowadziła do zachwiania europejskiej równowagi. Zapewne zmiana układu sił w regionie zmusiła w 1619 roku do ponownego uruchomienia programu emisji dukatów trwającego z małymi przerwami do końca panowania dynastii Wazów. Stemple do wybicia monety przygotował wspomniany wcześniej Samuel Ammon, autor i wykonawca stempli do najbardziej spektakularnej monety RP, słynnej 100 dukatówki. Dukat gdański ze wstępnej emisji roku 1619 to niezwykle rzadki numizmat. Przez ostatnich 80 lat pojawił się tylko raz, na aukcji zbioru numizmatycznego znanego polskiego malarza, Adama Styki. Przy okazji analizy tego wyjątkowo ciekawego numizmatu widać jak bardzo wiedza książkowa odbiega od praktyki. Kamiński – Kurpiewski ocenia jego rzadkość na R5!!!, Kopicki daje całe R6, ale najbliższy prawdzie jest Dutkowski doceniając jego rzadkość na R7. W końcu XIX w. Tyszkiewicz wycenił go na 80 złotych Reichsmarek. Traktując go z niemiecka jak nieco ciekawszy rocznik, zniwelował jego faktyczną rzadkość. Jedyny dostępny egzemplarz na rynku dodatkowo w tak wspaniały stanie zachowania. Niepowtarzalny, zachwycający numizmat do najlepszych kolekcji. Waga: 3,45 g Au; Średnica: 23 mm Kopicki 7530 (R6); Tyszkiewicz 80 mk; Złoto Wazów t.I 120 (R7)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 17 lot 0144 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl)

A.81 **179**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **1621** **S–B** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(EF) (II)
	120 000 zł
$	33 103
€	28 335
	Hammer price
	AN 12_0125
	21.Oct.17
	3.47 g

R 6	(II) (EF)	21-paź-2017	**138 000 zł**	$ 38 068	€ 32 585	AN 12_0125

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, zbroi i w krezie. W otoku: •SIGIS•III•D:G:REX•POL:M:D:L• R• PR•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują stojącą na konsoli tarczę z herbem miasta. Nad tarczą dwie gałązki palmowa i oliwna z trójlistnym kwiatkiem. Pod konsolą inicjały S-B(Samuel Berman). W otoku: :MONE:AVREA:CIVI:GEDANENSIS:1621:

Mennica Gdańska wybijała dukaty w latach 1597 -1601 oraz 1609-1614. Potem nastąpiła kolejna przerwa. Bicie dukatów wznowiono ponownie w 1619 roku. W 1620 roku znowu ich nie wybijano. Ponownie przystąpiono do ich wybijania w 1621 roku i bito je potem, z przerwą w 1624 roku, już nieprzerwanie do końca panowania Zygmunta III Wazy. Nakłady dukatów malały z roku na rok. Dukat z datą 1621 wybito za pomocą jednej pary stempli. Należy on do monet bardzo rzadkich, sporadycznie notowanych na aukcjach. Po raz ostatni pojawił się w 1993 roku, na pierwszej aukcji w firmie WAG. Jeden egzemplarz pojawił się na rynku poza

aukcyjnym. Obecnie dostępne na rynku są nie więcej niż trzy egzemplarze. Wspaniale zachowane detale (pomimo lekkiego niedobicia prawego lwa na rewersie). Połysk menniczy. Bardzo rzadki dukat do najlepszych kolekcji.

Kopicki 7531 (R6); Friedberg 10; CNG 187; Kaleniecki s. 188; Legnich 1811; Vossberg 692; Złoto Wazów t. I 121 (R6)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 12 lot 0125 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.82 **180**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA	1622	S B	3.50 g / 23.0 mm	Au

	Gdańsk
	(XF-) (II-)
	36 000 zł
$	11 502
€	8 314
	Hammer price
	WCN 48_0676
	05.Nov.11
	3.46 g

R 6	(XF-) (II-)	5-lis-2011	**39 600 zł**	$	12 652	€ 9 145	WCN 48_0676
	(VF+) (III+)	5-cze-2010	18 700 zł	$	5 389	€ 45 361	WCN 43_0270

Aw. .: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. W otoku: SIGIS•III•D:G:REX•POL:M:D:L•R•PR•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują stojącą na konsoli tarczę miejską. U góry pięciolistna gałązka z oliwkami, u dołu inicjały S-B (Stanisław Berman, dzierżawca mennicy gdańskiej). Przed napisem krzyżyk. W otoku: **:**MONE:AVREA:CIVI:GEDANENSIS **:**1623**:**

Zygmunt III Waza 1587-1632. dukat 1622, Gdańsk, złoto 3.46 g.

H-Cz. 1447 (R3), Kaleniecki s. 189, T. 50, lekko gięty, ładne lustro mennicze, patyna.

Zdjęcie i opis monety z aukcji 48 lot 0676 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie www.wcn.pl

A.83.1.01 *TRZY WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1623 r.* **. 181**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA	1623	S– B	3.50 g / 23.0 mm	Au

	Gdańsk
	(UNC-) (I-)
	54 000 zł
$	16 265
€	12 827
	Hammerprice
	AN 6_0079
	25.Oct.14
	23.0 mm
	3.40 g

1.	**R 4**	(XF+) (II+)	16-lis-2019	48 300 zł	$	12 545	€	11 365	WCN 73_0142
2.		(UNC-) (I-)	27-paź-2018	54 050 zł	$	14 413	€	12 628	AN 17_0146
3.		(UNC-) (I-)	25-paź-2014	62 100 zł	$	18 705	€	14 751	AN 6_0079
4.	9 520 CHF	(XF+) (II+)	28-maj-2014	32 719 zł	$	10 621	€	7 788	Hess Divo 326_0470
5.	152 100 Kč	(UNC/UNC) (I/I)	7-gru-2013	23 393 zł	$	7 567	€	5 532	Aurea Num. 52_0388
6.		(XF+) (II+)	30-wrz-2010	**69 161 zł**	$	23 410	€	17 220	KUN 177_6258

Aw. .: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. W otoku: SIGIS•III•D:G:REX•POL:M:D:L•R•PR•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują stojącą na konsoli tarczę miejską. U góry pięciolistna gałązka z oliwkami, u dołu inicjały S-B (Stanisław Berman, dzierżawca mennicy gdańskiej). Przed napisem krzyżyk. W otoku: •MONE•AVREA•CIVI•GEDANENSIS •1623

Bardzo rzadka odmiana dukata gdańskiego. Znane są trzy odmiany stempla rewersu dukata z datą 1623. Z inicjałami DG / SB i dwie z inicjałami SB, te dwie ostatnie różnią się rysunkiem i szczegółami tarczy herbowej. Typ z literami SB ma także trzy odmiany różniące się dekoracjami ozdobnej konsoli (listkami pomiędzy inicjałami SB). Oferowany dukat charakteryzuje się wydłużonym kwiatonem podwieszonym pod konsolą, ozdobionym na końcu liściem. Ten typ był w historycznych kolekcjach Zygmunta Chełmińskiego i Mariana Frankiewicza, jest też w zbiorach Emeryka Hutten-Czapskiego w Krakowie, Ossolineum we Wrocławiu, Nowym Yorku i w Ermitażu. Kaleniecki nie rozróżnia typów dukata 1623. Kopicki 7534; Friedberg 10; CNG 187 III; Kaleniecki s. 190; Tyszkiewicz 40 S-B - Stanisław Berman - munzmeister mennicy gdańskiej 1618-1635 Dutkowski/Suchanek 187 III, 7534 (R4) 23.0 mm 3.40 g

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 6 lot 0079 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.83.1.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO 1623 ZYGMUNT III WAZA* **182**

Zygmunt III Waza Dukat 1623, Gdańsk
Bardzo rzadka odmiana dukata gdańskiego. Znane są trzy odmiany stempla rewersu dukata z datą 1623. Z inicjałami DG / SB i dwie z inicjałami SB, te dwie ostatnie różnią się rysunkiem i szczegółami tarczy herbowej. Typ z literami SB ma także trzy odmiany różniące się dekoracjami ozdobnej konsoli (listkami pomiędzy inicjałami SB). Oferowany dukat charakteryzuje się wydłużonym kwiatonem podwieszonym pod konsolą, ozdobionym na końcu liściem. Ten typ był w historycznych kolekcjach Zygmunta Chełmińskiego i Mariana Frankiewicza, jest też w zbiorach Emeryka Hutten-Czapskiego w Krakowie, Ossolineum we Wrocławiu, Nowym Yorku i w Ermitażu. Kaleniecki nie rozróżnia typów dukata 1623.Wyśmienicie zachowany egzemplarz.

Ta sama moneta przedstawiona w książce J. Dutkowskiego „Złoto Czasów Dynastii Wazów” Tom II. Kopicki 7534; Friedberg 10; CNG 187 III; Kaleniecki s. 190; Tyszkiewicz 40 mk; H- Czapski 1477; Złoto Wazów t I 60 (R5)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 17 lot 0146 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie.

A.83.1.03 *TRZECI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO 1623 ZYGMUNT III WAZA* **183**

	Gdańsk
	(XF+) (II+)
	56 228 zł
$	19 033
€	14 000
	Hammerprice
	KUN 177_6258
	30.wrz.2010
	3.46 g

Dukat 1623, Zygmunt III. (1587-1632). 3,46 g. Dutkowski/Suchanek 187 III; Fb. 10; Kopicki 7534 var. (R4). Niezwykle rzadki, atrakcyjny.

Source: Picture and description coin from auction 0177 lot 6258 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück“ and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart“ as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

A.83.2 **184**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA	**1623**	**S- B**	3.50 g / 23.0 mm **Au**

R 4	(VF/VF+) (III/III+)	3-paź-2015	**18 400 zł**	$ 4 718	€ 4 319	AN 8_0055

	Gdańsk
	VF/VF+) (III/III+)
	16 000 zł
$	4 103
€	3 756
	Hammer price
	AN 8_0055
	3-paź-2015
	23.0 mm
	3.41 g

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. W otoku: SIGIS•III•D:G:REX•POL:M:D:L•R•PR•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują stojącą na konsoli tarczę miejską. U góry pięciolistna gałązka z oliwkami, u dołu inicjały S-B (Stanisław Berman, dzierżawca mennicy gdańskiej). Przed napisem krzyżyk. W otoku: •MONE•AVREA•CIVI•GEDANENSIS •1623

Bardzo rzadka odmiana dukata gdańskiego. Znane są trzy odmiany stempla rewersu dukata z datą 1623 z inicjałami DG / SB i dwie z inicjałami SB. Te ostatnie różnią się rysunkiem i szczegółami tarczy herbowej. Typ z literami SB ma także trzy odmiany różniące się dekoracjami ozdobnej konsoli (listkami pomiędzy

inicjałami SB). Oferowany dukat charakteryzuje się kwiatonem podwieszonym pod konsolą, ozdobionym na końcu liściastą gałązką. Egzemplarz różni się również od dukata, sprzedanego na naszej Aukcji 6 lot 79, gałązką oliwną. Widoczne jest przesunięcie całego napisu otokowego na rewersie.
Kopicki 7534; Friedberg 10; CNG 187 III; Kaleniecki s. 190; Tyszkiewicz 40
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 8 lot 0055 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. *www.niemczyk.pl*

A.83.3 **185**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA	1623	S – B	3.50 g / 23.0 mm	Au

	Gdańsk
	(VF+) III+)
	4 621 zł
$	1 141
€	1 150
	Hammer price
	KUN 76_3479
	27.cze.2002
	? g

R 4	(VF+) (III+)	27.cze.2002	**5 685 zł**	$	1 404	€ 1 415	KUN 76_3479

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. W otoku: SIGIS•III•D:G:REX•POL:M:D:L•R•PR•
Rw.: Dwa lwy podtrzymują stojącą na konsoli tarczę miejską. Pod tarczą litery S – B (Stanisław Berman, dzierżawca mennicy gdańskiej). U góry pięciolistna gałązka z oliwkami. Przed napisem krzyżyk. W otoku: •MONE•AVREA•CIVI•GEDANENSIS •1623

Monety Miasta Gdańska, Zygmunt III Waza. Dukat 1623. ZŁOTO. Kl. tor ścierany w polu frontu, bardzo ładny. Z mennicowym znakiem mistrzowskim S-B na stronie herbu (Stanisław Berman, mistrz mennicy w Gdańsku 1618-1635). Dutkowski/Suchanek 187 III; Fb. 10; Gum. 1407. S-B pod tarczą.
Source: Picture and description coin from auction 76 lot 3479 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

A.84.01 **186**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA	1625	3.50 g / 23.0 mm	Au

	Gdańsk
	(VF+) III+)
	50 000 zł
$	13 263
€	11 442
	Hammer price
	AN 15_0246
	26.maj.2018
	3.28 g

R 6	(VF) III)	21.wrz.2019	23 000 zł	$	5 867	€ 5 299	PDA 16_1136
	(VF+) III+)	26.maj.2018	**57 500 zł**	$	15 252	€ 13 158	AN 15_0246

	(VF+) III+)	27.cze.2002	10 378 zł	$ 2 563	€ 2 583	KUN 76_3480

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi z Orderem Złotego Runa na piersi. W otoku: SIGIS•III•D:G:REX•POL:M:D:L•R•PR•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują stojącą na konsoli ze złączonych półksiężyców tarczę miejską. U góry pięciolistna gałązka z oliwkami. Ogony lwów podwójnie zaplecione. W otoku: +MONE⋅AVREA⋅CIVI⋅GEDANENSIS ⋅1 6 2 5⋅

POLSKA Zygmunt III Wasa. Dukat 1625 Gdansk (R6)
Dukaty z roku 1625 wybijane były za pomocą jednej pary stempli. Na dukatach z lat 1625 i 1626 brak jest inicjałów menniczych SB, Samuela Bermana, które widnieją na dukatach z 1623 roku, jak i potem na dukacie z 1628 roku. Co wskazuje, że ich wybijaniem zajmować się musiał innych mincerz. Jest to moneta ekstremalnie rzadka, większość znanych egzemplarzy znajduje się w zbiorach publicznych. Tylko cztery razy notowana była na aukcjach. Obecnie dostępne na rynku są nie więcej niż trzy egzemplarze. E. Kopicki mocno zaniża ich rzadkość, sugerując się obecnością tego rocznika w zbiorach publicznych. Jednak dukat taki nie występuje w kolekcji MNW i tego rocznika nie posiadali w swoich zbiorach wielcy kolekcjonerzy, tacy jak: G. Radziwłł, Z. Chełmiński, M. Frankiewcz, A. Potocki, K. Sobański. Delikatnie wytarty egzemplarz, wspaniale zachowane lustro mennicze na rewersie. Bardzo rzadki dukat gdański. Po raz pierwszy w ofercie na polskim rynku.
Vossberg(1865).697a; Friedberg.10; Kopicki.7536 (R4); H.Cz.1522 (R3); CNG.189; Kaleniecki s.191 ; Dutkowski(Złoto Wazów).130 (R6)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 15 lot 0246 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. *www.niemczyk.pl*

A.84.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1625 r. ZYGMUNT III WAZA* **187**

	Gdańsk
	(VF) III)
	20 000 zł
$	5 087
€	4 608
	Hammer price
	PDA 16_1136
	21.Sep.19
	3.44 g

Zygmunt III 1587-1632, Dukat 1625, Gdańsk, złoto, waga 3,44 g, rzadki, późny rocznik, połysk tła, patyna, ślad po ściągniętej zawieszce. Kop. 7536, Kurp. 2311, Gum. 1404, Dutkowski 130 R6, Tyszkiewicz 50 marek.

Zdjęcie i opis pochodzi z aukcji 16 lot 1136 Poznański Dom Aukcyjny Sergiusz Stube Poznań Email: sergiuszstube@gmail.com

A.85.01 **188**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA **1626** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(UNC) (I)
	150 000 zł
$	37 500
€	34 404
	Hammer price
	AN 10_0051
	22.Oct.16
	3.43 g

R 7	(XF+) (II+)	31.paź.2021	139 878 zł	$ 34 863	€ 30 000	Ranieri 16_0846
	(II/II+) (EF/EF+)	22.paź.2016	**172 500 zł**	$ 43 125	€ 39 565	AN 10_0051

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi folgowej z krezą. Płaszcz spięty zaponą w kształcie dwu ozdobnych krzyży. Na piersi Order Złotego Runa.
W otoku: SIGIS III DG REX POL M D L R PR SIGIS:III•D:G:REX•POL•M:D:L•R•PR•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę z herbem miasta. Nad tarczą wielolistna gałązka.
W otoku: +MONE•AVREA•CIVI•GEDANENSIS •1626

Niezmiernie rzadka data wśród dukatów gdańskich. W 1626 roku wojska Gustawa Adolfa, króla Szwecji wylądowały w Prusach, zdobyły Elbląg i podjęły działania wojenne wobec Gdańska. Rada miasta zdecydowała o najmie oddziałów zaciężnych i zakupie uzbrojenia, co mocno wydrenowało skarbiec miejski. Odbiło się to też na, dopiero co wznowionej z końcem 1625 roku, emisji złotej monety. Z uwagi na brak kruszców spowodowany sytuacją wojenną, bicie monety w 1626 roku zostało wstrzymane. Zdołano wybić i wprowadzić do obiegu jedynie niewielką liczbę dukatów. Dukat z datą 1626 znajdował się w zbiorach Radziwiłłów w Nieświerzu, Z. Chełmińskiego, Kolekcji Malborskiej, A. Potockiego, O. Kubickiego i K. Sobańskiego. Egzemplarze Radziwiłłów, malborski i Sobańskiego zaginęły podczas wojny. W zbiorach publicznych zostały jedynie dwie sztuki. Znajdują się w kolekcji E. Czapskiego i Ermitażu. Na rynku numizmatycznym dostępne są jeszcze dwa egzemplarze - jeden z puncą Pilawa, drugi w prywatnej kolekcji.
Opisywana moneta może pochodzić z kolekcji Sobańskiego. Dukat z 1626 roku nie był dotąd notowany na żadnej powojennej aukcji.
Bardzo ładnie zachowany egzemplarz z pięknym lustrem menniczym i doskonale zachowanymi detalami. Delikatne uderzenie na rewersie. Waga: 3,43 g Au; Średnica: 23,0 mm
Kopicki 7537; Friedberg 10; CNG 189II; Chełmiński 444; Kubicki 1028; H-Czapski 5801

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 10 lot 0051 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.85.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA Z 1626 r. ZYGMUNT III WAZA* **189**

Zygmunt III, 1567-1632 Księstwo 1626 Gdańsk. Złoto. 3.33g Niezwykle rzadki. SPL
Kopicki 7537; Friedberg 10; CNG 189II; Chełmiński 444; Kubicki 1028; H-Czapski 5801
Inny okaz został sprzedany przez Antykwariat Numizmatyzny - Michał Niemczyk - Aukcja 10, partia 51 za 34 600 euro w 2016 roku. W nocie do polskiego katalogu wymienione są tylko 2 okazy w zbiorach publicznych i 2 inne okazy w kolekcjach prywatnych. Ich wzór jest wskazywany jako pierwsza oferta w aukcji publicznej.
Source: Picture and description coin from auction 16 lot 0846 NUMISMATICA RANIERI de'Poeti 4 40124 Bolonia Włochy
info@numismaticaranieri.it www.numismaticaraniri.it

A.86.01 **190**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA	**1628**	**S - B**	3.50 g / 25.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	NGC AU-55
	47 501 zł
$	15 000
€	11 206
	Hammer price
	STA 2014-08_1360
	12.Aug.14

R 7	PCGS AU 58	29.cze.2021	**123 015 zł**	$	33 075	€	27 060	KUN 350_0097
	?	30.lis.2020	28 320 zł	$	7 614	€	6 404	Desa Unicum 2020
	(XF) (II)	23.maj.2015	78 200 zł	$	21 135	€	19 120	AN 7_0080
	NGC AU-55	12.sie.2014	55 813 zł	$	17 625	€	13 167	STA 2014-08_1360

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. W otoku: SIGIS:III•D:G:REX•POL:M:D:L•R•PR•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską, nad tarczą gałązka z pojedynczym trójpłatkowym kwiatem. W otoku: *MONE•AVREA•CIVI•GEDANENSIS•1628•

POLSKA. Gdańsk. Dukat, 1628-SB. Zygmunta III (1587-1632). NGC AU-55.
Fr-10; KM-5,5; Gum.-1411; por. D&S-190, II; Kop-1530. RZADKI.

Source: Picture and description coin from auction from Stack's Bowers Galleries (owner picture), auction Stack's Numismatists – auction Augustl 12-2014 lot 1360 Website: www.StacksBowers.com

A.86.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1628 r.* **191**

	Gdańsk
	PCGS AU 58
	100 012 zł
$	26 890
€	22 000
	Hammer price
	KUN 350_0097
	29.cze.2021
	? g

POLSKA. GDAŃSK. Dukat 1628, z tytułem Zygmunta III. (1587-1632). ZŁOTO.Ogromna rzadkość. Świetny. Dutkowski / Suchanek 190 II; Fb. 10; Kopickiego 7539 (R7). W USA plastikowy uchwyt PCGS z oznaczeniem AU 58 (39580981).

Source: Picture and description coin from auction 350 lot 0097 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

A.86.03 *TRZECI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1628 r.* **192**

	Gdańsk
	(XF) (II)
	68 000 zł
$	18 378
€	16 626
	Hammer price
	AN 7_0080
	23.maj.2015
	3.43 g
	23.0 mm

Mennica: **Gdańsk;** Dukat gdański z niezwykle rzadko spotykaną datą 1628. Józef Tyszkiewicz w swoim podręczniku numizmatycznym wycenia go na 75 marek w złocie, podczas gdy kilka lat młodsze 1630, 31, 32 dukaty mają cenę 16 marek. Marek Kaleniecki notuje tylko dwie transakcje, być może nawet dotyczące tej samej monety, które miały miejsce na początku lat 60-tych na aukcjach amerykańskich. Prezentowana moneta po pół wieku nieobecności na rynku numizmatycznym pojawia się ponownie na naszej aukcji. Bardzo rzadki egzemplarz. Kolorowa patyna. 23.0 mm, 3.43 g

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 7 lot 0080 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.87.1.01 *DWA WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1629 r.* **193**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA	1629	S – B	3.50 g / 23.0 mm	Au

Gdańsk
NGC MS62
35 000 zł
$ 9 106
€ 8 177
Hammer price
Gab. Num. D.M. 8_0587
29.May.19

R 5-6	NGC MS62	29-maj-2019	40 250 zł	$	10 593	€ 9 405	D.Marciniak 8_0587
	(UNC-) (I-)	21-paź-2017	**43 700 zł**	$	12 055	€ 10 319	AN 12_0126
	(II/II+) (EF/EF+)	23-maj-2015	33 350 zł	$	9 014	€ 8 174	AN 7_0081
	(VF) (III)	26-lut-2011	11 000 zł	$	3 833	€ 2 778	WCN 45_0118

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi, okrytej płaszczem i kryzą. Na szyi łańcuch Orderu Złotego Runa. W otoku ·SIGIS:III·D:G:REX·POL:M:D:L·R·PR·

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską stojącą na ozdobnej konsoli. Po bokach konsoli S ─ B (Samuel Berman, zarządca mennicy w Gdańsku). Nad tarczą gałązki palmowe i winnej latorośli z kwiatem w środku. W otoku: MONE:AVREA·CIVI:GEDANENSIS·1629

Pięknie zachowany dukat gdański z ostatnich lat panowania króla Zygmunta III Dobry, ostry relief i przede wszystkim dużo pięknego, naturalnego lustra menniczego. Widoczna linia bardzo delikatnego zgięcia, ale niepełnego. Dukat wybity w mennicy zarządzanej przez Samuela Bermanna (z jego inicjałami S-B pod konsolą). Typ z charakterystycznymi lwami, zwróconymi ku sobie, występującymi w latach 1623-1630. Odmiana z ozdobnym krzyżem rozpoczynającym legendę rewersu. Rzadka i piękna moneta.
Literatura: Dutkowski 136 (R5-R6), Hutten-Czapski 1607 (R1), Kopicki 7540 (R3), Tyszkiewicz 20 mk

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 8 lot 0587 Gabinetu Numizmatycznego Damian Marciniak Warszawa email: gn@gndm.pl http://gndm.pl

A.87.1.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1628 r.* **194**

Gdańsk
(UNC-) (I-)
38 000 zł
$ 10 483
€ 8 973
Hammer price
AN 12_0126
21.paź.2017
3.49 g
23.0 mm

Zygmunt lll Waza. Dukat 1629, Gdańsk.
Wyróżniamy trzy odmiany dukatów gdańskich z datą 1629. Ten typ rzadko pojawia się na rynku numizmatycznym. Charakteryzuje się odmiennym ozdobnikiem przed napisem. Ten wariant tylko trzy razy pojawiał się na aukcji. Moneta ekstremalnie rzadko występująca na rynku numizmatycznym, notowana tylko w dwóch zbiorach publicznych. Najnowszy katalog na monety złote Zygmunta III Wazy określa stopień rzadkości jako R5-R6. Zdjęcie tego egzemplarza użyto w książce Złoto Wazów na stronie 248 pozycja 136.Stan zachowania przepiękny, wspaniały detal, bardzo dużo lustra menniczego! Dziś moneta w takim stanie zachowania to rarytas.
Kopicki 7540 (R4); Friedberg 10; CNG 190 III; Kaleniecki s. 193 (podobny); Złoto Wazów 136 (R5-R6) (ten egzemplarz)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 7 lot 0080 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.87.2 **195**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA	**1629**	**S – B**	3.50 g / 23.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	(UNC-) (I-)
	11 421 zł
$	2 775
€	3 109
	4 600 CHF
	Hammer price
	ess Divo 288_0018
	24.paź.2001
	3.45 g

1.	**R 3**	(UNC/UNC-)(I/I_)	15.maj.2021	**79 350 zł**	$ 20 772	€ 17 555	WCN 76_0137
2.		(VF+) (III+)	17.paź.2020	24 150 zł	$ 6 339	€ 5 415	AN 26_0175
3.		(EF+) (II+)	20.mar.2020	30 904 zł	$ 7 447	€ 6 765	KUN 336_6167
4.		NGC AU58	26.maj.2018	37 950 zł	$ 10 066	€ 8 684	AN 15_0247
5.		(EF+) (II+)	14.maj.2016	40 320 zł	$ 10 446	€ 9 227	WCN 65_0020
6.		(EF+) (II+)	25.kwi.2015	22 400 zł	$ 6 054	€ 5 558	WCN 60_0267
7.		(XF) (II)	19.sty.2013	36 800 zł	$ 11 738	€ 8 854	PDA&PGN 15_0502
8.		(XF) (II)	26.maj.2007	14 500 zł	$ 5 142	€ 3 816	WCN 36_0232
9.	5 290 CHF	(UNC-) (I-)	24.paź.2001	13 135 zł	$ 3 191	€ 3 576	Hess Divo 288_0018

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi, okrytej płaszczem i kryzą. Na szyi łańcuch Orderu Złotego Runa. W otoku ·SIGIS:III·D:G:REX·POL:M:D:L·R·PR·

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską stojącą na ozdobnej konsoli. Po bokach konsoli S ─ B (Samuel Berman, zarządca mennicy w Gdańsku). Nad tarczą gałązki palmowe i winnej latorośli z kwiatem w środku. W otoku: MONE:AVREA·CIVI:GEDANENSIS·1 6 2 9:

Zygmunt III Waza 1587-1632. Dukat 1629, Gdańsk, złoto, waga 3.45 g. lustro mennicze, doskonały egzemplarz, rzadki w takim stanie, doskonały.
Kop. 7540, Kurp. 2316, Bahrfeldt 8336. Hutten-Czapski 1607 (R 1). Gumowski 1412. Friedberg 10.

Egzemplarz ten różni się od poprzedniego mniejszymi literami S ─ B i rozstrzelonymi cyframi daty zakończone dwukropkiem.

* Spór dynastyczny o koronę Szwecji z wujem Karolem, gubernatorem Sztokholmu, przerodził się w wojnę polsko-szwedzką o Inflanty, która trwała do 1626/29 r. W 1626 r. konflikty rozprzestrzeniły się na Prusy, gdzie wylądował następca Króla Szwecji Karola IX, król Gustaw Adolf. Chociaż Sejm zatwierdził fundusze na budowę floty ze względu na bezpośrednie niebezpieczeństwo, król Szwecji był w stanie zająć prawie całe pruskie wybrzeże, a także Malbork i Elbląg. W 1626 roku Gustaw Adolf również przygotował oblężenie Gdańska i zamknął port swoją flotą. Już w 1623 roku rada nakazała wzmocnienie wałów jako środek obronny. Kamienna śluza została zbudowana w 1623 roku, Leegetor w 1626 roku, Langgartener Tor w 1628 roku i Jakobstor w 1629 roku. W zawieszeniu broni w Altmarku 26 października 1629 roku Gustaw Adolf po zwycięstwie nad flotą polsko-habsburską zapewnił sobie kontrolę nad większością pruskich miast nadbrzeżnych i odtąd otrzymał dużą część podatków portowych w traktacie z Gdańskiem. Szwedzka dominacja u ujścia Wisły i przekazanie Księstwa Prus jako lenna Dynastii Brandenburskiej w 1621 roku po raz kolejny zakwestionowały swobodny dostęp Polski do Morza Bałtyckiego. Jednak Polsce/Litwie w dużej mierze oszczędzono jakiegokolwiek zaangażowania w wojnę trzydziestoletnią, która szalała w dużej części Europy.

Source: Picture coin and descriptions from auction 288 lot 18 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

A.88.1 *5 WARIANTÓW DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1630 r.* **196**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA	**1630**	**MON: AVREA**	**LEŻĄCE O**	3.50 g / 23.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	(UNC) (I)
	31 000 zł
$	10 231
€	7 470
	Hammer price
	AN 4_0101
	19.Oct.13
	3.48 g

1.	**R 5**	(XF+) (II+)	29.cze.2021	36 345 zł	$	9 534	€	7 995	KUN 350_0098
2.		(VF+) (III+)	12.gru.2020	17 250 zł	$	4 778	€	3 939	AN 27_0577
3.		(XF) (II)	12.paź.2017	31 904 zł	$	8 749	€	7 380	G&M 250_3316
4.		(VF+) (III+)	22.paź.2016	19 550 zł	$	4 888	€	4 484	AN 10_0052
5.		(XF) (II)	25.paź.2014	23 000 zł	$	6 928	€	5 464	AN 6_0080
6.		(UNC) (I)	19.paź.2013	**35 650 zł**	$	11 766	€	8 591	AN 4_0101
7.		(XF+) (II+)	21.cze.2012	31 571 zł	$	9 378	€	7 380	KUN 214_7234
8.		(VF+) (III+)	26.lut.2011	13 200 zł	$	4 599	€	3 333	WCN 45_0119
9.		(VF+) (III+)	13.lis.2010	33 600 zł	$	11 749	€	8 571	WCN 44_0339
10.		(XF-/III) (II-/III)	6.sty.2008	13 446 zł	$	5 463	€	3 694	HA 458_52074
11.	3 335 CHF	(XF) (II)	24.paź.2001	8 280 zł	$	2 012	€	2 254	Hess Divo 288_0019

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, zbroi i w krezie. Na piersi Order Złotego Runa.
W otoku: •SIGIS:III•D:G:REX•POL:M:D:L·R·PR•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują stojącą na konsoli tarczę miejską. W konsoli zawieszony liść klonu. U dołu inicjały S ─ B (Samuel Berman). W otoku:+ MON·AVREA•CIV**I:**GEDANENSIS•1•6•3Odmiana z datą rozdzieloną punktami 1•6•3O, zamiast cyfry "0" wybito literę "O".

Wyśmienity egzemplarz. 23.0 mm, 3.48 g Leżące O, kropki pomiędzy cyframi daty, krzyżyki na rewersie.
Kopicki 7541; Friedberg 10; CNG 190.IVb; Kaleniecki 196; Tyszkiewicz 16

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 4 lot 0101 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie.
www.niemczyk.pl

A.88.2 **197**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA **163O** MON: AVREA DUŻE O 3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(XF) (II)
	55 000 zł
$	16 975
€	13 350
	Hammer price
	WCN 52_0341
	10.Nov.12
	3.48 g

1.	**R 5**	(VF) (III)	10-lut-2018	17 825 zł	$	5 402	€ 4 306	D. Marciniak 4_0710
2.		(VF+) (III+)	17-mar-2017	17 882 zł	$	4 425	€ 4 121	KUN 292_5165
3.		(XF) (II)	19-sty-2013	21 850 zł	$	6 969	€ 5 232	PDA PGN 15_503
4.		(XF) (II)	10-lis-2012	**60 500 zł**	$	18 673	€ 14 684	WCN 52_0341
5.	6 325 CHF	(XF+) (II+)	24-paź-2011	22 792 zł	$	7 155	€ 5 153	SIN 2_1150

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, zbroi i w krezie. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: •SIGIS:III•D:G:REX•POL:M:D:L·R·PR•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują stojącą na konsoli tarczę miejską. W konsoli zawieszony liść klonu. U dołu inicjały S ─ B (Samuel Berman). W otoku: +MON·AVREA•CIV**I:**GEDANENSIS•163O
Odmiana z bez kropek rozdzielających cyfry daty 163O, zamiast cyfry "0" wybito literę "O". Po dacie arabeska, na poprzednim krzyżyk, arabeski na dole konsoli.

Zygmunt III Waza 1587-1632. dukat 1630, Gdańsk, złoto 3.48 g, H-Cz. 1630 (R1), Kaleniecki s.195, T. 16, bardzo ładny egzemplarz, patyna.

Zdjęcie i opis monety z aukcji 52 lot 0341 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie www.wcn.pl

A.88.3 **198**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA	163O	MON: AVREA	3.50 g / 23.0 mm	Au

	Gdańsk
	(III+) (VF+)
	14 000 zł
$	3 794
€	3 271
	Hammer price
	AN 16_0412
	08.Sep.18
	3.43 g

1.	**R 5**	(VF+) (III+)	8-wrz-2018	16 100 zł	$	4 363	€ 3 762	AN 16_0412
2.		(EF) (II)	1-paź-2015	**30 325 zł**	$	7 912	€ 7 073	KUN 269_6454
3.		(EF) (II)	23-maj-2015	19 550 zł	$	5 284	€ 4 792	AN 7_0082
4.		PCGS AU Det.	10-kwi-2015	16 926 zł	$	4 465	€ 4 163	HA 3040_30376
5.		(VF) (III)	11-cze-2011	11 000 zł	$	4 029	€ 2 799	WCN 46_0191
6.		(EF) (II)	23-paź-2010	21 850 zł	$	7 776	€ 5 532	AN 1_0104

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, zbroi i w krezie. Na piersi Order Złotego Runa.
W otoku: •SIGIS:III•D:G:REX•POL:M:D:L·R·PR•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę z herbem miasta. W konsoli zawieszony liść klonu. U dołu inicjały S-B (Samuel Berman). W otoku: +MON·AVREA•CIV**I:**GEDANENSIS•163O

Odmiana z MON na rewersie na początku legendy, ale z krzyżykami, a nie arabeskami jak poprzedni. Minimalnie gięty, duży połysk menniczy w tle, delikatna patyna, dobra prezencja. Waga: 3.43 g Au
H-Czapski 1630 (R1), Kaleniecki s.195, Tyszkiewicz 16; Złoto czasów dynastii Wazów 140 (R5)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 16 lot 0412 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.88.4 **199**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA	163O	MONE: AVREA	Kropka po dacie	3.50 g / 23.0 mm	Au

	Gdańsk
	(UNC) (I)
	39 000 zł
$	10 290
€	9 220
	Hammer price
	AN 21_0096
	26.paź.2019
	3.49 g
	23.0 mm

R 6 – 7	(UNC) (I)	26.paź.2019	**44 850 zł**	$ 11 834	€ 10 603	AN 21_0096

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, zbroi i w krezie. Na piersi Order Złotego Runa.
W otoku: •SIGIS:III•D:G:REX•POL:M:D:L·R·PR•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują stojącą na konsoli tarczę miejską. W konsoli zawieszony liść klonu. U dołu inicjały S ─ B (Samuel Berman). W otoku: +MONE·AVREA•CIV**I:**GEDANENSIS•163O•

Zygmunt III Waza. Dukat 1630, Gdańsk - RARYTAS R6-R7
Ekstremalnie rzadka odmiana z kropką po dacie, znana tylko z jednej kolekcji prywatnej, ze skarbu z Koszyc oraz Ermitażu. Świeży lustrzany awers prezentuje się wspaniale, gdyby były znane XVI-wieczne lustrzane dukaty, to oferowany egzemplarz zasługiwał by na notę z dopiskiem CAMEO. Po raz pierwszy w ofercie na polskim rynku. Idealnie zachowane lustro mennicze. Delikatne uderzenie pod łapami lwa. Piękny egzemplarz, wspaniale zachowane detale. Moneta przypomina lustrzankę.Kopicki 7541; Friedberg 10; CNG 190.IVb; Kaleniecki 196; Tyszkiewicz 16; Złoto Wazów 138 (R6-R7)
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 21 lot 0096 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. *www.niemczyk.pl*

A.88.5 **200**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA		**163O**	MONE AVREA	3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(UNC) (I)
	50 181 zł
$	14 054
€	11 685
	Hammer price
	KUN 298_4423
	09.Sep.17
	3.51 g

R 6	(EF+) (II+)	17.lis.2018	22 400 zł	$	5 989	€ 5 246	WCN 71_0248
11 400 CHF	(UNC)(I-)	23.paź.2018	43 212 zł	$	11 445	€ 9 970	SIN 51_2867
	(UNC) (I)	9.wrz.2017	**50 181 zł**	$	14 054	€ 11 685	KUN 298_4423
	(XF) (II)	27.cze.2002	4 448 zł	$	1 098	€ 1 107	KUN 76_3481

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie, zbroi i w krezie. Na piersi Order Złotego Runa.
W otoku: •SIGIS:III•D:G:REX•POL:M:D:L·R·PR•
Rw.: Dwa lwy podtrzymują stojącą na konsoli tarczę miejską. W konsoli zawieszony liść klonu. U dołu inicjały S ─ B (Samuel Berman). W otoku:+ MON**E**·AVREA•CIV**I:**GEDANENSIS•1 6 3 0

Polska Gdańsk. Dukat 1630, Zygmunt III. (1587-1632). 3,51 g. Odmiana dukata gdańskiego z 1630 roku gdzie legendę otokową rozpoczyna znak + i napis MON. Brak punktów rozdzielających datę, ostatnia cyfra daty to 0 a nie litera O, kwiatek pod tarczą herbową. Odmiana z większą tarczą Gdańska, arabeska pod tarczą, krzyżyk rozdzielający napis otokowy.
Dutkowski/Suchanek 190 IV; Fb. 10; Kopicki 7541 (R5).
Von großer Seltenheit. Prachtexemplar mit herrlicher Goldtönung. Winz. Prägeschwäche, fast Stempelglanz.

Source: Picture and description coin from auction 298 lot 4423 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

A.89.1 *4 WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1631 r.* **201**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA	1631	3.50 g / 23.0 mm	Au

Gdańsk
(XF+) (II+)
31 000 zł
$ 10 231
€ 7 470
Hammer price
AN 4_0102
19.Oct.13
23.0 mm
3.47 g

1.	**R 3**	(EF) (II)	6-cze-2020	23 000 zł	$	5 928	€ 5 227	D. Marciniak 11_0293
2.		NGC UNC	9-lut-2019	29 900 zł	$	8 081	€ 7 036	D. Marciniak 7_0459
3.		NGC AU	9-cze-2018	31 050 zł	$	8 625	€ 7 306	D. Marciniak 5_1153
4.		(UNC-) (I-)	13-paź-2017	**39 834 zł**	$	10 916	€ 9 225	G&M 250_3317
5.		(XF+) (II+)	23-cze-2016	17 557 zł	$	4 420	€ 3 936	KUN 279_3639
6.		(VF+) (III+)	23-maj-2015	19 550 zł	$	5 284	€ 4 779	AN 7_0083
7.		(XF+) (II+)	19-paź-2013	35 650 zł	$	11 766	€ 8 591	AN 4_0102

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi, z płaszczem spiętym broszą na ramieniu. Na szyi łańcuch Orderu Złotego Runa. W otoku ·SIGIS·III·D:G:REX·POL·M·D·L·R·PR:

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską stojącą na ozdobnej konsoli. Po bokach konsoli S ─ B (Samuel Berman, zarządca mennicy w Gdańsku). Nad tarczą gałązki palmowe i winnej latorośli z kwiatem w środku. W otoku: MON:AVREA·CIVI:GEDANENSIS·1631

Odmiana z małymi krzyżykami w dekoracji konsoli tarczy zamiast rozetek. Stan zachowania: Waga: 3,47 g Au Kopicki 7542; CNG 191.I; Friedberg 10; H-Cz. 9664; Kaleniecki s. 198; Tyszkiewicz 16

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 4 lot 0102 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.89.2 **202**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA	1631	3.50 g / 23.0 mm	Au

Gdańsk
(UNC-) (I-)
47 000 zł
$ 12 336
€ 10 538
Hammer price
AN 26_0176
17.paź.2020
3.49 g
23.5 mm

1.	**R 5-6**	(UNC-) (I-)	17.paź.2020	**54 050 zł**	$	14 186	€ 12 119	AN 26_0176

2.	9 000 CHF	(XF+) (II+)	20.maj.2019	34 646 zł	$ 8 906	€ 7 970	SIN 54_0933
3.		(III-) (VF-)	8.wrz.2018	9 200 zł	$ 2 493	€ 2 149	AN 16_0413
4.	Starszy portret	NGC AU	9.cze.2018	16 100 zł	$ 4 472	$ 3 788	D. Marciniak 5_1152
5.		(XF+) (II+)	8.cze.2013	30 800 zł	$ 9 716	€ 7 333	WCN 54_0225
6.		(XF) (II)	15.maj.2011	**54 050 zł**	$ 19 442	€ 13 753	AN 2_0077
7.		(XF) (II)	9.mar.2010	21 156 zł	$ 7 399	€ 5 412	KUN 166_4043
8.		AU UNC	8.sty.2007	19 062 zł	$ 6 325	€ 4 862	HA 425_52643

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi, z płaszczem spiętym broszą na ramieniu. Na szyi łańcuch Orderu Złotego Runa. W otoku ·SIGIS•III·D:G:REX·POL·M:D·L:R:PR:

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską stojącą na ozdobnej konsoli. Po bokach konsoli S ─ B (Samuel Berman, zarządca mennicy w Gdańsku). Nad tarczą gałązki palmowe i winnej latorośli z kwiatem w środku. W otoku: MON:AVREA·CIVI:GEDANENSIS·1631

Zygmunt III Waza. Dukat 1631, Gdansk - RARITAS (R5)

Rodmiana dukata z ozdobnymi rozetkami po bokach konsoli. Na awersie rozetka przed MON oraz dwukropek po L:R:PR: Wariant dukata po raz pierwszy notowany na Naszych aukcjach. (Notowania z aukcji 2 i 16 są tożsame, posiadają rozetki i napis otokowy kończy się także L:R;PR:). Piękny egzemplarz z dużą ilości połysku menniczego. Centrycznie wybita moneta. Duża rzadkość w tym stanie zachowania.
(Opis aukcji Marciniak 5 lot 1152 - Zygmunt III Waza, Dukat Gdańsk 1631 SB - starszy portret. Popiersie króla szerokie - starszy typ - rzadziej spotykane dla tego rocznika).
Kopicki 7542 (R3); Friedberg 10; Kaleniecki 199; Frankiewicz 407; CNG 191Ib; H-Czapski 1650; Dutkowski Złoto Wazów 148 (R5)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 26 lot 0176 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.89.3.01 **203**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA **1631** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

Gdańsk
(II/II-) (EF/EF-)
39 000 zł
$ 10 759
€ 9 209
Hammer price
AN 12_0127
21.paź.2017
3.47 g
23.0 mm

R 7-8	(VF+) (III+)	3.paź.2020	23 000 zł	$ 6 133	€ 5 204	Marciniak 12_0228
4 522 CHF	(VF+) (III+)	3.gru.2019	17 788 zł	$ 4 536	€ 4 108	HESS DIVO 338_1194
	(II/II-) (EF/EF-)	21.paź.2017	**44 850 zł**	$ 12 373	€ 10 590	AN 12_0127

Aw.: Ukoronowane popiersie króla w prawo, w zbroi, w krezie, z orderem Złotego Runa, w otoku: •SIGIS•**III**•D•G:REX•POL•M•D•L•R•PR:

Rw.: Dwa lwy podtrzymujące kartusz z herbem miasta na konsoli. U dołu inicjały S-B, (Samuel Berman, zarządca mennicy w Gdańsku) Nad tarczą gałązki palmowe i winnej latorośli z kwiatem w środku. W otoku: MON:AVREA•CIVI:GEDANENSIS•1631*

Zygmunt lll Waza. Dukat 1631, Gdańsk Ekstremalnie rzadka odmiana dukata z ozdobnymi rozetkami po bokach konsoli, napisem PR na awersie oraz rozetką przed MON, po L i R kropki. Niespotykana na aukcjach. Notowany tylko ten egzemplarz. O jego rzadkości świadczyć może również fakt, iż nie miał go w swojej kolekcji H-Czapski. Zdjęcie tego egzemplarza znajduje się w katalogu J. Dutkowskiego Złoto czasów dynastii Wazów.
Kopicki 7542 (R3); Friedberg 10; Kaleniecki 199; CNG 191Ib; Złoto Wazów 147 (R7-R8) (ten egzemplarz)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 12 lot 0127 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.89.3.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO 1631 ZYGMUNT III WAZA* **204**

	Gdańsk
	(VF+) (III+)
	20 000 zł
$	5 333
€	4 525
	Hammer price
	Marciniak 12_0228
	3.paź.2020
	3.48 g
	23.4-23.6 mm

Zgmunt III Waza, Dukat Gdańsk 1631 SB - rozetki - B.RZADKI R7
Drugi najrzadszy dukat z tego rocznika w opracowaniu Jarosława Dutkowskiego. Znany mu tylko z jednego zbioru prywatnego. Oceniany na stopień rzadkości R7-R8.
Dukat z nowym, ostatnim typem popiersia występującym na gdańskich dukatach Zygmunta III.
W odmianie z rozetami po bokach konsoli, pod nogami lwa.
Ładny stan zachowania. Zachowany blask menniczy. Dwie linie gięcia i kilka drobnych uderzeń. Ładna, rzadka dla złota patyna. Rzadkość
Wybity w mennicy pod zarządem Samuela Bermana, którego inicjały S-B umieszczono pod konsolą. Odmiana rewersu z rozetkami: po bokach konsoli tarczy herbowej i początku legendy.
Odmiana z 3 arabeskami i innymi znakami interpunkcji na awersie, L•R•PR:
Reference: Dutkowski 147 (R7-R8), Kopicki 7542 (R3), Tyszkiewicz 16 mk

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji lot 1152 Gabinetu Numizmatycznego Damian Marciniak Warszawa email: gn@gndm.pl *http://gndm.pl*

A.89.4 **205**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT III WAZA **1631** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(UNC-) (I-)
	12 400 zł
$	3 298
€	2 696
	Hammer price
	WCN 30_0219
	29 maj 04
	3.47 g

R 1	(VF-) (III-)	10-lis-2012	5 940 zł	$	1 833	€ 1 442	WCN 52_0343
	(UNC-) (I-)	29-maj-2004	**13 640 zł**	$	3 628	€ 2 965	WCN 30_0219

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi, z płaszczem spiętym broszą na ramieniu. Na szyi łańcuch Orderu Złotego Runa. W otoku ·SIGIS:III·D:G:REX·POL·M:D·L·R·PR·

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską stojącą na ozdobnej konsoli. Po bokach konsoli S ─ B (Samuel Berman, zarządca mennicy w Gdańsku). Nad tarczą gałązki palmowe i winnej latorośli z kwiatem w środku. W otoku: MON:AVREA·CIVI:GEDANENSIS·1631

Zygmunt III Waza 1587-1632. dukat 1631, Gdańsk, H-Cz. 1650 (R1), Fr. 10, T. 16, złoto 3.49 g, piękny egzemplarz. Egzemplarz z jedną arabeską rozdzielającą napis otokowy, brak arabesek pod tarczą.

Zdjęcie i opis monety z aukcji 30 lot 0219 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie *www.wcn.pl*

A.90.1 *3 WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1632 r.* **206**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **163Z** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(EF+) (II+)
	29 000 zł
$	9 571
€	7 005
	Hammer price
	AN 5_0119
	24.May.14
	3.49 g

1.	**R 3**	NGC UNC Det.	9.cze.2018	34 500 zł	$	9 583	€ 8 118	D. Marciniak 5_1154
2.		(UNC-/EF+)(I-/II+)	13.maj.2017	**35 840 zł**	$	8 960	€ 8 335	WCN 68_0467
3.	280 800 Kč	(UNC) (I)	21.maj.2016	46 388 zł	$	11 655	€ 10 386	Aurea Num 70_0278
4.		(VF) (III)	4.lut.2016	30 162 zł	$	7 459	€ 6 765	KUN 271_0576
5.		MS6 (MS6 UNC)	3.paź.2015	23 000 zł	$	5 897	€ 5 399	AN 8_0056
6.		(EF) (II)	25.paź.2014	25 300 zł	$	7 621	€ 6 010	AN 6_0081
7.		(EF+) (II+)	24.maj.2014	29 000 zł	$	9 571	€ 7 005	AN 5_0119
8.		(EF-) (II-)	9.cze.2001	4 510 zł	$	1 142	€ 1 166	WCN 24_0227

9.		(EF) (II)	6.gru.2000	6 160 zł	$	1 380	€ 1 563	CNG's TRIT IV_2245
10.	3 680 CHF	(UNC-/EF+)(I-/II+)	24.paź.2001	9 137 zł	$	2 220	€ 2 487	Hess Divo 288_0020

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi, z płaszczem spiętym broszą na ramieniu. Na szyi łańcuch Orderu Złotego Runa. W otoku ·SIGIS·III·D·G·REX·POL·M·D·L·R·PR:

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską stojącą na ozdobnej konsoli. Po bokach konsoli S ─ B (Samuel Berman, zarządca mennicy w Gdańsku). Nad tarczą gałązki palmowe i winnej latorośli z kwiatem w środku. W otoku: MON:AVREA·CIVI:GEDANENSIS·163Z

Ostatni rocznik dukata gdańskiego Zygmunta III Wazy. Ostatnia cyfra daty przebita z 1 na 2. Pięknie zachowany egzemplarz. Delikatne zadrapanie od strony awersu.
Kopicki 7544; Friedberg 10; CNG 191 IIa; H-Cz. 9664; Kaleniecki s. 200; Tyszkiewicz 16

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 5 lot 01119 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.90.2 **207**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA **163Z** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Gdańsk
	PCGS MS61 (MAX)
	55 000 zł
$	14 103
€	12 500
	Hammer price
	AN 25_0431
	20.cze.2020
	? g

1.	**R 5**	**?**	30.lis.2020	41 300 zł	$	11 104	€ 9 340	Desa Unicum 2020_22
2.		PCGS MS61 (MAX)	20.cze.2020	**63 250 zł**	$	16 218	€ 14 375	AN 25_0431
3.	12 100 CHF	PCGS MS61	19.lis.2019	47 961 zł	$	12 248	€ 11 067	Num. Gen. 12_0946
4.		(EF-) (II-)	26.lis.2016	21 280 zł	$	5 128	€ 4 836	WCN 67_0426
5.		(EF-) (II-)	31.maj.2008	16 500 zł	$	7 604	€ 4 896	WCN 38_0211
6.		(UNC-) (I-)	1.gru.2007	44 000 zł	$	17 886	€ 12 222	WCN 37_0199

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi, z płaszczem spiętym broszą na ramieniu. Na szyi łańcuch Orderu Złotego Runa. W otoku ·SIGIS·III·D·G·REX·POL·M·D·L·R·PR:

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską stojącą na ozdobnej konsoli. Po bokach konsoli S ─ B (Samuel Berman, zarządca mennicy w Gdańsku). Nad tarczą gałązki palmowe i winnej latorośli z kwiatem w środku. W otoku przed napisem arabeska: MON:AVREA·CIVI:GEDANENSIS·16 • 3Z
Najwyższa nota gradingowa na świecie w PCGS.

Ostatni rocznik dukata gdańskiego Zygmunta III Wazy. Ostatnia cyfra daty przebita z 1 na 2.
Wariant z rozetką rozpoczynająca napis na rewersie i brakiem kropki między ostatnimi cyframi daty 3-2.
Piękny, menniczy egzemplarz. Wspaniały połysk menniczy i zachowane detale.
Kopicki 7545 (R3); Friedberg 10; CNG 191 II a; H.-Czapski 1657; Kaleniecki s. 201; Tyszkiewicz 16; Złoto Wazów (tom I) 150. (R5)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 25 lot 0431 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.90.3 **208**

DUKAT GDAŃSKI ZYGMUNT III WAZA CIVT	**163Z**	3.50 g / 23.0 mm	**Au**

Wycofany	(EF+) ((+)	27 luty 2016	12 500 zł	$	-	€ -	WCN 63_0352

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi, z płaszczem spiętym broszą na ramieniu. Na szyi łańcuch Orderu Złotego Runa. W otoku ·SIGIS·III·D·G·REX·POL·M·D·L·R·PR:

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską stojącą na ozdobnej konsoli. Po bokach konsoli S ─ B (Samuel Berman, zarządca mennicy w Gdańsku). Nad tarczą gałązki palmowe i winnej latorośli z kwiatem w środku. W otoku: MON:AVREA·CIVT:GEDANENSIS·16 • 3Z

Zygmunt III Waza 1587-1632 / miasto Gdańsk. dukat 1632, Gdańsk; i data 1632 przebita z roku 1631; złoto 3.47 g; CIVT (zamiast CIVI) ZANITOWANA DZIURA (na awersie w koronie, na rewersie w literze T). CNG 191.II, H.-Cz. 1657 (R), Kaleniecki s. 201, Fr. 10, Tyszkiewicz 16 mk; Wycofana z aukcji.

Zdjęcie i opis monety z aukcji 63 lot 0352 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie www.wcn.pl

A.91.1.01 *3 WARIANTY DUKATA TORUŃSKIEGO Z 1630 r.* **209**

DUKAT TORUŃSKI - ZYGMUNT III WAZA	**1630 R•P° I - I**	3.50 g / 23.0 mm	**Au**

	Toruń
	(UNC) (I)
	200 000 zł
$	71 942
€	50 891
	Hammer price
	AN 2_0081
	15.May.11
	23 mm
	3.52 g

R 7	AU 50 PCGS	21-kwi-2018	61 258 zł	$	18 000	€ 14 551	HA 3064_31501
	(UNC) (I)	15-maj-2011	**230 000 zł**	$	82 734	€ 58 524	AN 2_0081

Aw.: Popiersie króla w koronie z Orderem Złotego Runa i z lwią maską na ramieniu. W otoku: ·SIG·III·D:G·REX·POL·ET·SVEC M·D·L·R·P·

Rw.: Anioł trzyma ozdobny kartusz z owalną tarczą miejską, data w otoku: 1630. Po bokach I-I (Jakub Jakobson van Emden) inicjały dzierżawcy mennicy toruńskiej. W otoku: MON·AVR·CIVIT THORVNEN·SIS·1630

Mennica: **Toruń.** Ogromnej rzadkości dukat toruński, bity tylko w 1630 roku. Najrzadsza odmiana z lwem na ramieniu i z rozetkami w legendzie rewersu. Moneta nigdy nie oferowana na aukcjach w Polsce. Połysk menniczy, delikatna patyna. Moneta w niespotykanym stanie zachowania.
Kopicki.8267; Friedberg.55; Kaleniecki(-); CNCT.1352 (ten egzemplarz); Tyszkiewicz.100

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 2 lot 0081 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie www.niemczyk.pl

A.91.1.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA TORUŃSKIEGO* R•P° I ¬ I **210**

	Gdańsk
	AU 50 PCGS
	51 048 zł
$	15 000
€	12 126
	Hammer price
	HA 3064_31501
	21 kwi 18

Aw.: Popiersie króla w koronie z Orderem Złotego Runa i z lwią maską na ramieniu. W otoku: ·SIG·III·D:G·REX·POL·ET·SVEC M·D·L·R·P·
Rw.: Anioł trzyma ozdobny kartusz z owalną tarczą miejską, data w otoku: 1630. Po bokach I-I (Jakub Jakobson van Emden) inicjały dzierżawcy mennicy toruńskiej. W otoku: MON·AVR·CIVIT THORVNEN·SIS·1630

Toruń, Zygmunt III Vasa złoty Ducat 1630 II AU50 PCGS, mennica toruńska, KM19, Fr-55, Kop-8267 (R7). Rzadko widziany egzemplarz, ten uroczy dukat wyraźnie posiada tylko najmniejszy stopień delikatnego użytkowania, ponieważ wciąż pozostaje wiele szczegółów, wraz z nutą leżącego u podstaw połysku. Uderzenie jest równe i stanowi ogólnie atrakcyjną reprezentację tego typu. Dla kompletności niektóre znaki i linie są widoczne przed brodą Zygmunta, ale nie są zbyt rozpraszające. Jedynym innym egzemplarzem, który pokazał się na rynku, był niecertyfikowany egzemplarz, sprzedany na początku 2011 r. Uzyskał cenę 50 875 EUR (hammer price, wówczas ponad 72 000 USD). Na aukcji KUnker w dniu 14.02.2014 aukcja 244 lot 542 pojawił się jeszcze raz, z ceną wyjściową 50 000 Euro, nie został sprzedany.

Source: Picture and descriptions coin from auction 3064 lot 31501 Heritage, Dallas (USA),Website: www.HA.com,

A.91.2 **211**

DUKAT TORUŃSKI - ZYGMUNT III WAZA **1630** **R•Pzc** **I - I** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

Toruń
NGC MS 61 MAX
190 000 zł
$ 49 869
€ 42 601
Hammer price
AN 26_0181
17-paź-2020
22.0 mm
?. 0 g

R 5	NGC MS 61 MAX	17-paź-2020	**218 500 zł**	$	57 349	€ 48 991	AN 26_0181
	(VF+) (III+)	10-lis-2012	137 500 zł	$	42 438	€ 33 374	WCN 52_0342
1	(VF+) (III+)	6-gru-2000	14 374 zł	$	3 220	€ 3 647	CNG's TRIT IV_2252

Aw.: Koronowane pociągłe popiersie króla w zbroi z lwem na ramieniu i napis wokoło: SIG•III•D·G•REX•POL•ET•SVEC•M•D•L•R•P zc

Rw.: Anioł trzyma ozdobny kartusz z owalną tarczątorunia i napis wokoło: •MONETA•AVRCIVIT• THORVNENSIS•1630·

Ogromnej rzadkości dukat toruński, bity tylko w 1630 roku. Jeden z siedmiu wariantów stemplowych z rzadkością R5-R6. Odmiana z zakończeniem legendy awersu literami L R P z i literami I-I pod tarczą herbową na rewersie. Zaledwie drugie notowanie w Polsce tego rocznika, ale pierwsze w tej odmianie. Ta samo moneta zilustrowana w książce „Złoto Wazów" J. Dutkowskiego (str. 294). Znakomita proweniencja - moneta z legendarnej kolekcji H. Karolkiewicza.

Wyśmienity stan zachowania potwierdzony zasłużoną najwyższą notą gradingowa, na świecie. Pozycja do zaawansowanych kolekcji złota polskiego.

Kopicki 8268 (R5); Friedberg 55; Kaleniecki (-); CNCT 1357 (R5); Czapski 1631 (R4); Tyszkiewicz 100 mk; Złoto Wazów T1, 18. (R5-R6)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 26 lot 0181 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie www.niemczyk.pl

A.91.3.01 **212**

DUKAT TORUŃSKI - ZYGMUNT III WAZA **1630** **M·D·L·** **I - I** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

Toruń
(VF) (II)
48 852 zł
$ 11 974
€ 11 324
£ 8 000
Hammer price
SPINK
15007_0840
03.Dec.15
3.46 g

R 7	(EF/EF-) (II/II-)	20.mar.2021	**212 400 zł**	$ 55 602	€ 46 681	AN 28_0369
£ 9 600	(XF) (II)	3.gru.2015	58 622 zł	$ 14 368	€ 13 589	SPINK 15007_0840

Aw.: Koronowane popiersie króla w koronie z Orderem Złotego Runa i z lwią maską na ramieniu. W otoku: ·SIG·III·D:G·REX·POL·ET·SVEC·M·D·L

Rw.: Anioł trzyma ozdobny kartusz z owalną tarczą miejską, data w otoku: 1630. Po bokach I-I (Jakub Jakobson van Emden) inicjały dzierżawcy mennicy toruńskiej. W otoku: MONET·AVR·CIVIT THORVNENSIS·1630

Inny rodzaj dukata toruńskiego z 1630 r., bez liter R·P· kończącym napis na awersie oraz z innym napisem, na rewersie na poprzedniej; MON·AVR THORNEN·SIS

Source: Pictures and description coins from Spink and Son Limited z 69 Southampton Row, Bloomsbury London WC1B 4ET Auction 15007 lot 0840 Website:https://www.spink.com/

A.91.3.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA TORUŃSKIEGO M •D •L •* **213**

	Toruń
	(EF/EF-) (II/II-)
	180 000 zł
$	47 120
€	39 560
	Hammer price
	AN 28_0369
	20.mar.2021
	3.459 g

Styka collection

Mennica w Toruniu wybijała dukaty jedynie w 1630 roku. Emitowało je dwóch przedsiębiorców menniczych: Hans Lippe, a potem Jakub Jakobson. Jest to jedyny typ dukatów toruńskich, w tytulaturze których pominięto tytuły księcia pruskiego. Toruń leżał w Prusach Królewskich i zwyczajem miast pruskich Gdańska i Torunia było eksponowanie tytułu Pana Prus.

W Polsce dukat tego typu pojawił się po raz pierwszy na licytacji zbioru Leona Mikockiego, skąd trafił do kolekcji E. Hutten Czapskiego. Egzemplarz tego typu miał też Jakub Reichel w 1843 roku. Przed wojną był także w kolekcji M. Frankiewicza, oraz w zaginionym zbiorze Malborskim.
O rzadkości tego dukata świadczy również stopień rzadkości przypisany przez Hutten Czapskiego jako R4.
Obecnie dukat tego typu znajduje się w Berlinie i w Ermitażu. Dukaty wystąpiły na tylko dwóch aukcjach: w 1962 roku na licytacji zbioru A. Styki, oraz 2003 roku i na 33 aukcji GGN. Jeden egzemplarz znajduje się w prywatnej kolekcji.
Kopicki.8268 (R5); Kurpiewski.2371 (R5); Friedberg.55; Dutkowski(złoto Wazów)T.15 (R6); H-Cz.1633 (R4); Kaleniecki s.133 (tylko jedno notowanie).
Moneta z aukcji Coin Galleireis New York 9-10, z 1962 roku, lot 217, kupiona wtedy za 170 $. Moneta z kolekcji Styki.

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 28 lot 0369 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie www.niemczyk.pl

A.92.1 *CZTERY WARIANTY DUKATA RYSKIEGO Z 1588 r.* **214**

DUKAT RYSKI ZYGMUNT III WAZA	1588	3.50 g / 22.0 mm	Au

	Ryga
	(XF) (II)
	158 763 zł
$	41 340
€	36 600
	Hammer price
	100_0031
	18-Apr-16
	3.43 g
	? mm

R 8	(VF+) (III+)	18-kwi-2016	**158 763 zł**	$ 41 340	€ 36 600	HD Rauch 100_0031

Aw.: Stojąca postać króla w koronie i w pełnej zbroi, z berłem opartym o ramię. W otoku: SIGIS●III●D●G●REX−POL● M●D●LIV

Rw.: Herb miasta Ryga: brama podtrzymywana przez dwa lwy, nad nią skrzyżowane klucze z krzyżem W otoku: MON●NO● AVREA● CIVITATIS●RI●88

Dukat 1588, Riga. Fr: 5A, Chelminski:533, Kopicki:8200, Rutkowski:4. Gew:3,43 g. Wyjątkowo rzadki.
Ryga została założona w 1201 roku przez niemieckich osadników pod rządami biskupa Alberta z Inflant i dołączyła do Hanzy w 1282 roku. Po upadku zakonu inflanckiego w 1561 roku Ryga stała się wolnym miastem cesarskim. Już w 1582 roku Ryga stała się polska. W 1621 roku miasto zostało podbite przez Szwecję, która z kolei musiała oddać Rygę Piotrowi Wielkiemu w 1710 roku.

Source: *Picture and descriptions coin from auction 100 lot 0031 Auctionshaus* H. D. RAUCH GmbH Wien, Graben 15 e-mail: rauch@hdrauch.com Website: *www.hdrauch.com*

A.92.2 **215**

DUKAT RYSKI ZYGMUNT III WAZA	1588	LIVO	RIGE	3.50 g / 22.0 mm	Au

	Wilno
	(XF+) (II+)
	227 111 zł
$	56 195
€	50 810
£	42 000
	Hammer price
	SPINK 16005_2223
	29 Jun 16
	3.50 g

R 7	£ 50 400	(XF+) (II+)	29-cze-2016	**272 533 zł**	$ 67 434	€ 60 970	SPINK 16005_2223

Aw.: Koronowane popiersie króla w prawo w zbroi okrytej płaszczem związanym kokardą na ramieniu. W otoku: SIG:III●D:G:REX●PO:D:LIV**O.**

Rw.: Herb miasta Ryga: brama podtrzymywana przez dwa lwy, nad nią skrzyżowane klucze z krzyżem W otoku: MO●NO● AVREA● CIVITATIS●RIGE●88

Łotwa, pod rządami Polski (1581-1621), Zygmunt III Waza (1587-1621), Dukat, 3,50 g, 1588, wybity w Wilnie.
Falisty flan i lekko poza środkiem z powodu podwójnego uderzenia, bardzo dobrze, bardzo rzadko. (F.5; HCz.10153 - R7), Coin Galleries, New York, 9-10 listopada 1962, lot 300, 575 $

Source: Pictures and description coins from Spink and Son Limited z 69 Southampton Row, Bloomsbury London WC1B 4ET Auction 16005 lot 2223 auctionteam@spink.com Website:https://www.spink.com

A.92.3 **216**

DUKAT RYSKI ZYGMUNT III WAZA	1588	LIVO	RIGE	3.50 g / 22.0 mm	Au

	Ryga
	(VF+) (III+)
	135 000 zł
$	34 615
€	30 682
	Hammer price
	AN 25_0423
	20-cze-2020
	3.44 g
	? mm

R 7	(VF+) (III+)	20-cze-2020	**148 500 zł**	$ 34 615	€ 35 284	AN 25_0423

Aw.: Popiersie króla koronie w prawo w zbroi folgowej. W otoku: SIG+III+D:G+REX+PO:D:LIV**O.**

Rw.: Wielki herb Rygi podtrzymywany przez dwa lwy. Po dacie listek (znak menniczy nieznanego rytownika). W otoku: MO●NO● AVREA● CIVITATIS●RIGE●88
JAK POPRZEDNI, ALE INNE POPIERSIE, BEZ KOKARDY

Po rozpadzie Zakonu Inflanckiego miasto Ryga oddało się opiece królom polskim. Początkowo funkcjonowało jako Wolne Miasto, ale zagrożone przez Szwecję i Moskwę złożyło hołd Polsce. W 1580 roku wielki przywilej nadał miastu Stefan Batory. Został on zatwierdzony w 1582 roku na sejmie koronnym. Ryga otrzymała podobne uprawnienia jak miasta pruskie, w tym prawo wybijania monety srebrnej i złotej. Dukaty bito za panowania Stefana Batorego a kontynuowano ich wybijanie za panowania Zygmunta III Wazy.
Z roku 1588 znane są trzy pary stempli z popiersiem królewskim i jedna ze stojącą postacią króla. Popiersie królewskie wyobrażono na dwu pozostałych typach tylko w zbroi. Na tej król ma na ramieniu zawiązany węzłem płaszcz.
Dukat ryski bardzo rzadki, wybijany pod koniec 1588 roku, z portretem królewskim odmiennym niż pozostałe. Rysunek królewskiej zbroi skopiowano z dukatów gdańskich z tego okresu.
Odmiana z LIVO na awersie oraz bogatą interpunkcją, zamiast kropek użyto krzyżyków, dodatkowo ten egzemplarz został zilustrowany w katalogu Jarosława Dutkowskiego Złoto Wazów.
Moneta notowana była tylko w dwóch wielkich kolekcjach Z. Chełmińskiego oraz Helgina, obecnie znana jest jedynie z publicznego zbioru E. Hutten Czapskiego. W pełni czytelny, lekko gięty, resztki połysku menniczego, wiekowa delikatna czerwona patyna. Ogromnej rzadkości dukat do najlepszych kolekcji polskiego królewskiego złota.
Kopicki 8001 (R7), Friedberg.5; Kaleniecki s. (-) ; Dutkowski Złoto Wazów 2 (R7)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 25 lot 0423 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

A.92.4 **217**

DUKAT RYSKI ZYGMUNT III WAZA	**1588**	**LIV**	**RI**	3.50 g / 22.0 mm	**Au**

Ryga
(XF+) (II+)
181 102 zł
$ 46 187
€ 41 820
46 000 CHF
Hammer price
HESS DIVO 338_1126
03-Dec-19
3.51 g

R 8	54 740 CHF	(XF+) (II+)	3-gru-2019	**215 511 zł**	$ 54 962	€ 49 766	HESS DIVO 338_1126

Aw.: Koronowane popiersie króla w prawo w marszczonym kołnierzu. W otoku: SIG:3●D:G:REX●PO:D:LIV

Rw.: Herb miasta Ryga: brama podtrzymywana przez dwa lwy, nad nią skrzyżowane klucze z krzyżem W otoku: MON●NO●AVREA● CIVITATIS●RI●88

PAŃSTWA BAŁTYCKIE. RIGA, MIASTO. Pod polskim królem Zygmuntem III. Dukat 1588, Mennica Ryga. 3,51 g GOLD. RRR. Niezwykle rzadka odmiana. Bardzo dobrze - bardzo dobrze. Wygląda niepublikowane i nieznane.
Kolekcja Chełmińskiego -. Kamiński / Kurpiewski -.
Source: Picture coin and descriptions from auction 338 lot 1126 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

A.93 **218**

DUKAT RYSKI ZYGMUNT III WAZA	**1597**			3.50 g / 22.0 mm	**Au**

Ryga
(XF+/XF+) (II+/II+)
228 340 zł
$ 58 627
€ 50 000
Hammer price
KUN 339_2193
30-wrz-2020
3.49 g

R 8	(XF+/XF+) (II+/II+)	30-wrz-2020	**280 858 zł**	$ 72 111	€ 61 500	KUN 339_2193

Aw.: Popiersie króla koronie w prawo w zbroi folgowej. W otoku: SIG+III+D ¬ G:REX●PO●D:LI:.
Rw.: Wielki herb Rygi podtrzymywany przez dwa lwy. Po dacie listek (znak menniczy nieznanego rytownika). W otoku: MO+NO+AVREA+CIVITATIS+RIGENS+97

Bardzo rzadkie. Bardzo dobrze do bardzo dobrze. Ducat 1597. 3,49 g. Fb. 5; Kopicki 8203 (R8).

Source: Picture and description coin from auction 339 lot 2193 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

A.94 **219**

DUKAT RYSKI ZYGMUNT III WAZA	**1619**	3.50 g / 22.0 mm	**Au**

	Ryga
	(EF) (II)
	66 960 zł
$	15 000
€	16 989
	Hammer price
	CNG.TRIT IV_2254
	6.gru.2000
	? g

R 7	(EF) (II)	6-gru-2000	**77 004 zł**	$ 17 250	€ 19 537	CNG's TRIT IV_2254

Aw.: Popiersie króla w prawo w koronkowym kołnierzu. W otoku: SIGIS: •3•D• ¬ •G: REX• POL:M•D•L•

Rw.: Brama miasta podtrzymywana przez dwa lwy. Nad bramą skrzyżowane dwa klucze, nad nimi mały lis.W otwartej bramie mała głowa lwa. W otoku:MONE:NO:AVR•CIVI:RIGENSIS*16*19*

Gum. 1464 (RR); Kop. 8200 (R8); HCz. Unlisted; F-5. About EF. ($4500

Ex Giessener Münzhandlung Auktion 54 (15-16 April 1991), lot 1739.

Wszystkie dukaty Ryskie są ekstremalnie rzadkie, a liczba znanych z okresu panowania Zygmunta III nie przekracza 20 sztuk.

Jedyne notownie monety z kolekcji H. Karolkiewicza.

Source: Picture and description coin from IV sessions lot 2254, Classical Numismatic Group, Inc. TRITON, Lancaster PA USA Website: http://www.cngcoins.com

A.95 **220**

SZELĄG ZYGMUNT III WAZA ODBITKA W ZŁOCIE	**1622**	**16.0 mm / 1.30 g**	**Au**

	Kraków
	(VF) (III)
	53 000 zł
$	15 964
€	12 589
	Hammer price
	AN 6_0050
	17.0 mm
	1.30 g

RR	(VF) (III)	25-paź-2014	**60 950 zł**	$ 18 359	€ 14 477	AN 6_0050

Aw.: Monogram królewski pod koroną, u dołu tarcza z herbem Snop – Wazów.

Rw.: Napis w trzech wierszach: SOLID. / REGNI. / POLON Data 16 ─ 22 przedzielona herbem Sas (Michał Daniłłowicz Podskarbi Wielki Koronny).

Bicie monet złotych, stemplami przeznaczonymi dla egzemplarzy srebrnych, zdarzało się w mennictwie polskim wyjątkowo rzadko. Najczęściej miało to miejsce podczas wizytacji mennicy przez jej zwierzchników, z okazji otwarcia nowych mennic lub wprowadzenia nowego typu monety. Monety takie traktowano jako próby, były wybijane najczęściej w kilku egzemplarzach i trafiały w ręce królewskie lub innych osobistości. W 1622 roku, chcąc zapobiec narastającej fali fałszywych szelągów, mennica w Krakowie wprowadziła nowy typ, z monogramem królewskim S-R (Sigismundus Rex) w miejsce inicjału S. Projekty tych monet przedłożono do zatwierdzenia Mikołajowi Daniłłowiczowi podskarbiemu wielkiemu koronnemu. Oprócz monet okazowych, wybito je także w formie klip. Szelągi wytłaczano za pomocą prasy walcowej. W walcach były specjalne otwory w których mocowano stemple. Między walcami przeciągano pasek blachy. Znane są dwie odmiany szelągów, tyleż samo jest odmian szelągów odbitych w złocie.
Nasza odmiana charakteryzuje się dodatkowymi punktami po bokach herbu Sas. Moneta pochodzi z kolekcji Zygmunta Chełmińskiego. Z kart inwentarzowych zbioru Potockich wynika, że tę monetę kupiono do zbioru od Chełmińskiego przed I Wojną.
Kopicki 713 R*; Friedberg nie notuje; Chełmiński 229; Kaleniecki s. 109

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 6 lot 0050 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

LUDWIK I WĘGIERSKI - DYNASTIA ANDEGAWENÓW PANOWAŁ 12 LAT OD 1370 DO 1382 ROKU. SYN KAROLA ROBERTA Z DYNASTII ANDEGAWENÓW, KRÓLA WĘGIER I ELŻBIETY-CÓRKI WŁADYSŁAWA ŁOKIETKA. PANAWAŁ W POLSCE POPRZEZ REGENTA, MATKĘ ELŻBIETĘ A POTEM WŁADYSŁAWA OPOLCZYKA. PRZENÓSŁ OBRAZ „CZARNEJ MADONNY" Z MIEJSCOWOŚCI BEŁZA NA UKRAINIE DO CZĘSTOCHOWY (1382), DO UFUNDOWANEGO KLASZTORU PAULINÓW, SPROWADZONYCH Z WĘGIER. WYDAŁ PRZYWILEJ KOSZYCKI ZNOSZACY PODATEK DLA SZLACTY I KOŚCIOŁA O 4 GROSZY OD ŁANA. URODZONY W 1326 ROKU W WYSZEHRADZIE, ŻYŁ 56 LAT. POCHOWANY NA WĘGRZECH.

Jak traktować okres mennictwa w okresie Ludwika Węgierskiego. Ludwik Węgierski (Ludwik I Wielki na Węgrzech), był królem Polski w latach 1370 – 1382 r. Większość bitych monet w tym okresie nie ma określonej daty bicia. nie posiadają one żadnych symboli ani nazw odnoszących się do Królestwa Polskiego. Nie przygotowano żadnych nowych stempli, które w jakikolwiek sposób wskazywały powiązanie Ludwika I Wielkiego z Polską.Wszystkie monety traktowane są więc jako monety Węgierskie, chociaż kilka Węgierskich domów aukcyjnych nazywa je Węgiersko-Polskimi. Rozdzielenie, które monety były bite w okresie panowania Ludwika Węgierskiego zarówno na Węgrzech, jak i w Polsce (1370-1382) jest prawie niemożliwe. Węgry w tym okresie uchodziły za jednego z największych producentów złota na świecie. Biły największą w Europie liczbę złotych monet i wszystkie kraje je stosowały w swoich rozliczeniach. Polskie katalogi, jako monety tego okresu wyliczają jedynie denary. Postanowiłem jednak wykazać wszystkie rodzaje monet z okresu Ludwika Węgierskiego, które wystąpiły na aukcjach, a także notowania, które udało mi się zarejestrować z aukcji dostępnych w internecie. Możliwe jest, że dla wielu ten okres mennictwa może być ciekawy. Monety te są dość popularne na Węgrzech, a ilość ich notowań znaczna.

B.1 **1**

GOLDGULDEN (FLOREN) LUDWIK I WĘGIERSKI	1352 - 1369	3.54 g / 21.0 mm	Au

	Kremnica
	(UNC) (I)
	196 259 zł
$	51 390
€	46 000
	Hammer price
	Nudelman 15_0144
	27.wrz.2015
	3.52 g

RRR	(UNC) (I)	27.wrz.2015	**235 511 zł**	$ 61 668	€ 55 200	Nudelman 15_0144

Av: Sześciopłatkowy herb Węgiersko-Andegaweński z ornamentami lili pośrodku. Wokoło +LODOVICI•D• G•R•VnGARIe

Rv: Św. Władysław z halabardą i jabłkiem królewskim w dłoniach. Po bokach litery P – G znak mennicy. Mincmistr Petrus Chimle. Wokoło napis: *SAnTVS•LA-DISLAVSR-•

Ludwik I Wielki (1342-1382). Goldforint /Goldgulden/ , Au , 3,52 g,1369-70, Kremnica. RRR! Wspaniały okaz! Świeżo wytłoczone.
Husaria: 518, C.N.H. II.: -, Unger II.: 408, Pohl: B3, Frb.: 7,

Zgodnie z umową dzierżawy z 1335 roku wszystkie złote monety były już bite w Kremnicy. Jest więc prawdopodobne, że pieniądze P-G Lajosa Nagya krążyły w Kremnicy. Uwaga: Złoty gulden Zygmunta Pohla D1-1 został wybity w Kremnicy w 1387 roku. Złote guldeny Maria, Pohl C1-3 i C2-1 ze znakiem mennicy G-m prawdopodobnie były monetami bitymi w Kremnicy. Zgodnie z pozostałą dzierżawą z 1335 roku, złote guldeny miały być obecnie wybite także w Kremnicy. Nie można więc wykluczyć, że monety Ludwika Wielkiego ze znakiem mennicy P-G zostały również wybite w Kremnicy. (Petrus-Cremnitz)

Source: Picture coin and descriptions from auction 15 lot 0144 Nudelman Numizmatika Kft. H-1052 Budapest, 16. Petôfi Sándor str. 16. Email: info@numismatica.hu www.numismatica.hu

B.2 **2**

GOLDGULDEN (FLOREN) BEZ DATY LUDWIK I WĘGIERSKI	**BEZ DATY**	3.54 g / 21.0 mm	Au

	Buda
	(EF/EF+) (II/II+)
	6 000 zł
$	1 538
€	1 402
	Hammer price
	D. Marciniak 9_1021
	5-paź-2019
	3,54 g
	21.0 mm

1.	**R 3**	(XF+) (II+)	10.cze.2012	**26 105 zł**	$ 7 477	€ 6 000	Nudelman 12_0091
2.		(EF) (II)	29.maj.2021	19 566 zł	$ 5 255	€ 4 320	Pannonia Terra 54_0219
3.		(UNC) (I)	25.maj.2019	13 538 zł	$ 3 494	€ 3 120	Pannonia Terra 48_0213
4.		(XF+) (II+)	22.maj.2021	12 650 zł	$ 3 244	€ 2 781	Numis NP 7_0007
5.		(EF-) (II-)	10.cze.2012	11 486 zł	$ 3 290	€ 2 640	Nudelman 12_0092
6.		PCGS MS 62	28.gru.2017	10 080 zł	$ 2 880	€ 2 429	WDA MiM 6_0059
7.		(EF) (II)	26.maj.2018	9 416 zł	$ 2 517	€ 2 160	Pannonia Terra 46_253
8.		(VF+) (III+)	12.wrz.2020	9 169 zł	$ 2 416	€ 2 040	Pannonia Terra 51_157
9.		(UNC-) (I-)	25.maj.2019	8 970 zł	$ 2 361	€ 2 095	D. Marciniak 8_0275
10.		(UNC-) (I-)	10.cze.2012	8 876 zł	$ 2 542	€ 2 040	Nudelman 12_0096
11.		(EF) (II)	16.lis.2019	7 475 zł	$ 1 942	€ 1 759	WCN 73_0078
12.		(UNC) (I)	17.lis.2018	7 306 zł	$ 1 916	€ 1 680	Pannonia Terra 47_0213
13.		(EF) (II)	25.maj.2019	7 290 zł	$ 1 881	€ 1 680	Pannonia Terra 48_0214
14.		PCGS MS 62	8.cze.2013	7 280 zł	$ 2 297	€ 1 733	WCN 54_0158

15.		NGC MS 61	17.paź.2020	7 188 zł	$ 1 886	€ 1 611	AN 26_0126
16.		(EF/EF+) (II/II+)	5.paź.2019	6 900 zł	$ 1 769	€ 1 612	D. Marciniak 9_1021
17.		(EF) (II)	11.maj.2019	6 325 zł	$ 1 678	€ 1 485	WCN 72_0130
18.		NGC MS 61 MAX	17.mar.2018	6 048 zł	$ 1 684	€ 1 424	WDA MiM 7_0173
19.		(VF+/EF-) (III+/II-)	19.paź.2013	5 750 zł	$ 1 898	€ 1 386	AN 4_0023
20.		NGC MS 62	10.maj.2018	5 662 zł	$ 1 560	€ 1 313	TRIT 21_1062
21.		(VF) (III)	19.sty.2021	5 459 zł	$ 1 440	€ 1 193	TRIT 24_1276
22.		(EF) (II)	16.lis.2019	5 443 zł	$ 1 392	€ 1 260	Pannonia Terra 49_0228
23.		(EF) (II)	5.gru.2020	5 148 zł	$ 1 386	€ 1 140	Pannonia Terra 53_0222
24.		(VF+) (III+)	27.paź.2018	4 830 zł	$ 1 288	€ 1 128	AN 17_0065
25.	28 080 Kč	(UNC/UNC) (I/I)	2.gru.2017	4 787 zł	$ 1 337	€ 1 127	Aurea Num. 82_0001
26.		(VF) (III)	4.gru.2020	4 685 zł	$ 12 026	€ 1 037	HD Rauch 111_1206
27.		(EF+) (II+)	23.lis.2013	4 480 zł	$ 1 459	€ 1 077	WCN 55_0115
28.		(EF) (II)	24.maj.2015	4 480 zł	$ 1 211	€ 1 112	WCN 60_0167
29.		(UNC-) (I-)	24.wrz.2003	4 184 zł	$ 1 059	€ 923	KUN 87_2271
30.		(EF+) (II+)	1.mar.2014	4 032 zł	$ 1 353	€ 979	WCN 56_0150
31.		(EF) (II)	1.cze.2019	3 897 zł	$ 1 004	€ 900	Nudelman 17_0005
32.		(VF) (III)	29.wrz.2020	3 875 zł	$ 980	€ 840	Nudelman 18_0006
33.		(XF+) (II+)	29.wrz.2013	3 841 zł	$ 1 220	€ 900	Nudelman 13_0180
34.		(XF+) (II+)	29.wrz.2013	3 841 zł	$ 1 220	€ 900	Nudelman 13_0181
35.		(EF) (II)	17.mar.2011	3 796 zł	$ 1 285	€ 923	KUN 186_8080
36.		(EF+) (II+)	11.cze.2011	3 520 zł	$ 1 289	€ 896	WCN 46_0080
37.		(VF+) (III+)	5.lis.2011	3 520 zł	$ 1 125	€ 813	WCN 48_0536
38.		(VF+) (III+)	25.lut.2012	3 520 zł	$ 1 150	€ 850	WCN 49_0170
39.		(VF+) (III+)	21.paź.2017	3 450 zł	$ 952	€ 814	AN 12_0042
40.		(VF+) (III+)	25.paź.2014	3 450 zł	$ 1 040	€ 820	AN 6_0298
41.	21 060 Kč	(UNC-/UNC-)(I-/I-)	23.maj.2015	3 182 zł	$ 848	€ 769	Aurea 61-63_0004
42.		(EF-) (II-)	1.mar.2014	3 136 zł	$ 1 052	€ 761	WCN 56_0151
43.		(EF+) (II+)	30.lis.2002	3 135 zł	$ 790	€ 796	WCN 27_0093
44.	863 CHF	(EF/EF+) (II/II+)	15.paź.2015	3 033 zł	$ 905	€ 715	SIN 20_4270
45.		(EF) (II)	29.maj.2004	2 970 zł	$ 790	€ 646	WCN 30_0099
46.		(UNC-) (I-)	14.kwi.2018	2 968 zł	$ 886	€ 720	WDA MiM 8_0060
47.		(UNC Det.	29.wrz.2018	2 875 zł	$ 798	€ 676	WDA MiM 9_0023
48.	1 476 DEM	(UNC-) (I-)	10.paź.2001	2 866 zł	$ 689	€ 755	KUN 68_2477
49.		(XF) (II)	9.paź.2007	2 796 zł	$ 1 040	€ 738	KUN 130_2891
50.		(EF-) (II-)	10.cze.2006	2 585 zł	$ 829	€ 654	WCN 34_0077
51.	690 CHF	(XF+) (II+)	15.paź.2015	2 425 zł	$ 723	€ 571	SIN 20_4271
52.	16 100 Kč	(UNC-) (I-)	6.gru.2003	2 330 zł	$ 602	€ 497	Aurea 9_0010
53.		(XF+) (II+)	29.wrz.2005	2 297 zł	$ 700	€ 541	KUN 100_1330
54.		(VF+) (III+)	4.gru.2004	2 255 zł	$ 732	€ 543	WCN 31_0217
55.	1 169 DEM	(EF) (II)	14.mar.2001	2 224 zł	$ 546	€ 598	KUN 63_1338
56.		(VF) (III)	5.cze.2010	2 200 zł	$ 634	€ 526	WCN 43_0091
57.		(VF-) (III-)	15.gru.2018	2 185 zł	$ 583	€ 513	AN 18_0044
58.	19 550 Kč	(UNC-) (I-)	17.maj.2003	2 172 zł	$ 572	€ 504	Aurea 7_0007
59.		(VF+) (III+)	11.cze.2005	1 760 zł	$ 533	€ 440	WCN 32_0072
60.	11 500 Kč	(UNC-) (I-)	15.maj.2004	1 733 zł	$ 426	€ 360	Aurea 10-11_0006
61.		(VF) (III)	11.cze.2005	1 595 zł	$ 483	€ 399	WCN 32_0073
62.		(VF+) (III+)	15.maj.2011	1 550 zł	$ 642	€ 453	AN 2_0313
63.		(VF+) (III+)	15.maj.2011	1 550 zł	$ 642	€ 453	AN 2_0314

Aw.: Lilia, wokół +LODOVICI REX.

Rw.: Święty Jan stojący na wprost, S. IOHANNES B (korona).

Ludwik Andegaweński, Goldgulden (1342-1353) Złota, węgierska moneta późniejszego króla Polski.
Bardzo ładny stan zachowania. Złoto, średnica 21 mm, waga 3.54 g.
Mennica Buda, mincerz Lóránd.

Literatura: Kopicki 10046 (R3), Friedberg 3, Huszar 512, Lengyel 3

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 9 lot 1021 Gabinetu Numizmatycznego Damian Marciniak gn@gndm.pl

B.3 **3**

GOLDGULDEN (FLOREN) BEZ DATY LUDWIK I WĘGIERSKI	**BEZ DATY**	3.56 g / 21.0 mm	Au

	Buda
	(VF+) (III+)
	4 100 zł
$	1 353
€	990
	Hammer price
	AN 5_0035
	24.maj.2014
	3.50 g
	20.0 mm

1.	**R 2**	(EF) (II)	29.maj.2021	**9 936 zł**	$ 2 669	€ 2 160	Pannonia Terra 54_0220
2.		(EF) (II)	5.gru.2020	5 148 zł	$ 1 386	€ 1 140	Pannonia Terra 55_0223
3.		(EF) (II)	5.gru.2020	7 045 zł	$ 1 897	€ 1 560	Pannonia Terra 55_0224
4.		(VF+) (III+)	26.wrz.2020	4 278 zł	$ 1 082	€ 930	Nudelman 18_0007
5.		(VF+) (III+)	12.wrz.2020	5 124 zł	$ 1 350	€ 1 140	Pannonia Terra 51_158
6.		(EF) (II)	16.lis.2019	6 900 zł	$ 1 792	€ 1 624	WCN 73_0079
7.		(EF) (II)	16.lis.2019	5 702 zł	$ 1 458	€ 1 320	Pannonia Terra 49_0229
8.		(EF) (II)	25.maj.2019	4 947 zł	$ 1 277	€ 1 140	Pannonia Terra 48_0215
9.		(EF) (II)	17.lis.2018	5 740 zł	$ 1 506	€ 1 320	Pannonia Terra 47_0214
10.		(XF+) (II+)	9.cze.2018	4 147 zł	$ 1 129	€ 960	Nudelman 16_0006
11.		(EF) (II)	26.maj.2018	5 231 zł	$ 1 398	€ 1 200	Pannonia Terra 46_254
12.		PCGS AU 55	28.gru.2017	4 928 zł	$ 1 408	€ 1 187	WDA MiM 6_0060
13.		(XF+) (II+)	27.wrz.2014	3 650 zł	$ 1 097	€ 864	Nudelman 14_0076
14.		(VF+) (III+)	24.maj.2014	4 715 zł	$ 1 556	€ 1 139	AN 5_0035
15.		(XF+) (II+)	29.wrz.2013	8 194 zł	$ 2 602	€ 1 920	Nudelman 13_0182
16.		(XF+) (II+)	29.wrz.2013	4 353 zł	$ 1 382	€ 1 020	Nudelman 13_0183
17.		(EF) (II)	23.lut.2013	3 740 zł	$ 1 199	€ 908	WCN 53_0133
18.		(EF+) (II+)	10.cze.2012	8 354 zł	$ 2 393	€ 1 920	Nudelman 12_0097
19.		(VF+) (III+)	23.maj.2009	2 585 zł	$ 826	€ 589	WCN 40_0092
20.		(EF) (II)	29.maj.2004	2 530 zł	$ 673	€ 550	WCN 30_0099

Aw: Tarcza herbowa Węgier i Andegawenów w sześciopłatkowej rozecie, w zewnętrznych kątach rozety po gwiazdce, + LOↃOVICVS:ↃЄI:GRACIA:RЄX

Rw: Św. Jan Chrzciciel na wprost, przy lewej stopie mała głowa (znak menniczy), SIOHA-ИИESB (korona). U stóp znak menniczy „głowa saracena”.

Wieki średnie. Ludwik I Węgierski król Polski (1370 – 1382). Floren bez daty
Waga: 3,50 g, Metal: Au, Średnica: 20 mm, Stan zachowania/grade: 3+

Rzadszy typ dukata węgierskiego późniejszego króla polski Ludwika I, założyciela dynastii andegaweńskiej, bity w mennicy w Budzie lub Pecsu w latach 1353-1357 (Jacobus Saracenus).
Reprezentacyjny dukat w pięknym stanie zachowania.
Pohl B2, Rethy-Probszt 63 Kopicki 10047

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 5 lot 0035 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

B.4 **4**

GOLDGULDEN (FLOREN) BEZ DATY LUDWIK I WĘGIERSKI	BEZ DATY	3.61 g / 21.0 mm	Au

Buda
(UMC/UMC-) (I/I-)
3 897 zł
$ 1 004
€ 950
Hammer price
Nudelman 17_0010
1.cze.2019
3.56 g

1.	**R**	(EF) (II)	29.maj.2021	9 783 zł	$ 2 627	€ 2 160	Pannonia Terra 54_0221
2.		(EF-) (II-)	5.gru.2020	4 335 zł	$ 1 167	€ 960	Pannonia Terra 53_0225
3.		(EF) (II)	26.wrz.2020	4 121 zł	$ 1 042	€ 896	Nudelman 18_0008
4.		(EF) (II)	12.wrz.2020	6 472 zł	$ 1 705	€ 1 440	Pannonia Terra 51_159
5.		(EF) (II)	16.lis.2019	6 220 zł	$ 1 591	€ 1 440	Pannonia Terra 49_0230
6.		(UMC/UMC-) (I/I-)	1.cze.2019	**15 588 zł**	$ 4 017	€ 3 600	Nudelman 17_0008
7.		(UMC/UMC-) (I/I-)	1.cze.2019	4 936 zł	$ 1 272	€ 1 140	Nudelman 17_0010
8.		(EF+) (II+)	25.maj.2019	10 414 zł	$ 2 687	€ 2 400	Pannonia Terra 48_0216
9.	Ex Poibos	(EF) (II)	17.lis.2018	8 349 zł	$ 2 190	€ 1 920	Pannonia Terra 47_0215
10.		(EF-) (II-)	9.cze.2018	7 257 zł	$ 1 975	€ 1 680	Nudelman 16_0007
11.		(XF+) (II+)	29.wrz.2013	7 682 zł	$ 2 440	€ 1 800	Nudelman 13_0187
12.		(EF) (II)	29.wrz.2013	9 218 zł	$ 2 927	€ 2 160	Nudelman 13_0189
13.		(EF) (II)	25.lut.2012	9 350 zł	$ 3 056	€ 2 261	WCN 49_0169
14.		(EF-) (II-)	2.gru.2006	6 710 zł	$ 2 363	€ 1 770	WCN 35_0090

Aw: Herb węgierski w ozdobnej rozecie w otoku napis: +LODOVICI•D•G•R•VnGARIE

Rw: Św. Ładysław, w otoku napis: •SAnTVSLA-DISLAVSR-•

Ludwik I Wielki (1342-1382) Węgry, Polska Aranyforint /Goldgulden/, (Au) 3,56 g 1358-1364, Buda minzmajster Francesco Bernardi,zwykła słabość wytłaczania/, dobra doskonała.
Huszár: 514, C.N.H. II.: 64A, Unger II.:407e, Pohl: B4-10, Frb.: 5,
Odmiana Św. Ładysław z halabardą.
Source: Picture coin and descriptions from auction 17 lot 0010 Nudelman Numizmatika Kft. H-1052 Budapest, 16. Petôfi Sándor str. 16. Email: info@numismatica.hu www.numismatica.hu

B.5 **5**

GOLDGULDEN (FLOREN) BEZ DATY LUDWIK I WĘGIERSKI	BEZ DATY	3.61 g / 21.0 mm	Au

Buda
(XF+) (II+)
6 828 zł
$ 2 168
€ 1 600
Hammer price
Nudelman 13_0188
29.wrz.2013
3.55 g

	(UMC/UMC-) (I/I-)	1.cze.2019	4 677 zł	$ 1 205	€ 1 080	Nudelman 17_0009
	(EF) (II)	26.maj.2018	7 847 zł	$ 2 098	€ 1 800	Pannonia Terra 46_256
	(XF+) (II+)	29.wrz.2013	**8 194 zł**	$ 2 602	€ 1 920	Nudelman 13_0188
	(EF+) (II+)	10.cze.2012	7 310 zł	$ 2 094	€ 1 680	Nudelman 12_0099

Aw: Herb węgierski w ozdobnej rozecie w otoku napis: +LODOVICI•D•G•R•VnGARIE

Rw: Św. Ładysław z halabardą, dwie lilie i znak mennicy Buda w otoku napis: •SAnTVSLA-DISLAVSR-• Mincmaister Francesco Bernardi

Ludwik I Wielki (1342-1382) Węgry, Polska Aranyforint /Goldgulden/, (Au), 3,55 gr 1358-1364, Buda Zwykłe osłabienie tłoczenia/, doskonała.

Huszár: 514, C.N.H. II.: 64A, Unger II.:407e, Pohl: B4-8, Frb.: 5,
Source: Picture coin and descriptions from auction 13 lot 0188 Nudelman Numizmatika Kft. H-1052 Budapest, 16. Petôfi Sándor str. 16. Email: info@numismatica.hu www.numismatica.hu

B.6 **6**

GOLDGULDEN (FLOREN) BEZ DATY LUDWIK I WĘGIERSKI	BEZ DATY	3.61 g / 21.0 mm	Au

Buda
(EF) (II)
6 103 zł
$ 1 631
€ 1 400
Hammer price
Pannonia Terra 46_255
26.maj.2018
3.54 g

RR	(EF) (II)	26.maj.2018	**7 324 zł**	$ 1 958	€ 1 680	Pannonia Terra 46_255

Aw: Herb węgierski w ozdobnej rozecie w otoku napis: +LODOVICI•D•G•R•VnGARIE

Rw: Św. Ładysław z halabardą, znak mennicy Buda w otoku napis: •SAnTVSLA-DISLAVSR-• Mincmaister Francesco Bernardi

Ludwik I Wielki (1342-1382) Węgry, Polska Aranyforint /Goldgulden/, (Au), 3,54 gr B AK: 5/1 C.II.: 64A H.: 514 ÉH: 407/e P.: B4-7 RR!

Source: Picture coin and descriptions from auction 46 lot 0255 Pannonia Terra Numizmatika Muonas Befektetési Kft. 1074 Budapest, Dohány u. 1/A E-mail: info@pannoniaterra.hu http://www.pannoniaterra.hu

B.7 **7**

GOLDGULDEN (FLOREN) BEZ DATY LUDWIK I WĘGIERSKI	BEZ DATY	3.52 g / 22.0 mm	Au

Buda
(UMC/UMC-) (I/I-)
12 990 zł
$ 3 348
€ 3 000
Hammer price
Nudelman 17_0008
1.cze.2019
3.54 g

R	(XF+) (II+)	1.cze.2019	**15 588 zł**	$ 4 017	€ 3 600	Nudelman 17_0008
	(XF+) (II+)	29.wrz.2013	12 291 zł	$ 3 903	€ 2 880	Nudelman 13_0185

Aw: Herb węgierski w ozdobnej rozecie w otoku napis: +LODOVICI•D•G•R•VnGARIE

Rw: Św. Ładysław, w otoku napis: •SAnTVSLA-DISLAVSR• Znak mennicy - korona

Ludwik I Wielki (1342-1382) Węgry, Polska

Aranyforint /Goldgulden/, (Au), 1364-1372, Buda 3.54 g., mała słabość tłoczenia/, R!, prawie stempel-świeżo wytłoczony.

Huszár: 514, C.N.H. II.: 64. A, Unger II.: 407d, Pohl: B4-3, Frb.: 5,

Source: Picture coin and descriptions from auction 17 lot 0008 Nudelman Numizmatika Kft. H-1052 Budapest, 16. Petôfi Sándor str. 16. Email: info@numismatica.hu www.numismatica.hu

B.8 **8**

GOLDGULDEN (FLOREN) BEZ DATY LUDWIK I WĘGIERSKI	BEZ DATY	3.52 g / 22.0 mm	Au

Buda
(XF+) (II+)
21 339 zł
$ 6 777
€ 5 000
Hammer price
Nudelman 13_0186
29.wrz.2013
3.54 g

RRR	(XF+) (II+)	29.wrz.2013	**25 607 zł**	$ 8 132	€ 6 000	Nudelman 13_0186

Aw: Herb węgierski w ozdobnej rozecie w otoku napis: +LODOVICI•D•G•R•VnGARIE

Rw: St. Ladislaus od przodu z halabardą i kulą, król trzyma halabardę pionowo, siedem lili i gwiazdka. Minzmistrz Szent László. Wokoło: •SAnTVSLA-DISLAVSR•

Węgry-Polska Ludwik I Wielki (1342-1382) Aranyforint / Goldgulden, Au, niedatowany (1364-72), Buda / Ofen/ Siedem lilii/gwiazda. Złoto, 3,54g Pohl: B4-5 Doskonały. RRR

Source: Picture coin and descriptions from auction 13 lot 0186 Nudelman Numizmatika Kft. H-1052 Budapest, 16. Petôfi Sándor str. 16. Email: info@numismatica.hu www.numismatica.hu

B.9 **9**

GOLDGULDEN (FLOREN) BEZ DATY LUDWIK I WĘGIERSKI	**BEZ DATY**	3.52 g / 22.0 mm	Au

	Buda
	(XF+/XF+) (II+/II+)
	3 681 zł
$	949
€	850
	Hammer price
	Nudelman 17_0007
	1.cze.2019
	3.55 g

1.	**R**	(VF+) (III+)	12.cze.2021	4 616 zł	$ 1 236	€ 1 020	Nudelman 19_191
2.		(EF) (II)	29.maj.2021	10 326 zł	$ 2 773	€ 2 280	Panonia Terra 54_0222
3.		(UNC) (I)	12.wrz.2020	8 629 zł	$ 2 273	€ 1 920	Pannonia Terra 51_160
4.		(VF+) (III+)	15.maj.2020	5 060 zł	$ 1 211	€ 1 119	WCN 74_0063
5.		(EF) (II)	15.sty.2020	5 979 zł	$ 1 560	€ 1 403	TRIT XXIII_1104
6.		(EF) (II)	16.lis.2019	8 812 zł	$ 2 254	€ 2 040	Pannonia Terra 49_0231
7.		(XF+) (II+)	16.paź.2019	7 048 zł	$ 1 786	€ 1 625	G&M 266_2673
8.		(XF+) (II+)	16.paź.2019	**8 132 zł**	$ 2 061	€ 1 875	G&M 266_2674
9.		(XF+/XF+) (II+/II+)	1.cze.2019	4 417 zł	$ 1 138	€ 1 020	Nudelman 17_0007
10.		(EF) (II)	25.maj.2019	8 331 zł	$ 2 150	€ 1 920	Pannonia Terra 48_0217
11.		(EF) (II)	17.lis.2018	8 349 zł	$ 2 190	€ 1 920	Pannonia Terra 47_0216
12.		(EF) (II)	26.maj.2018	7 310 zł	$ 1 954	€ 1 680	Pannonia Terra 46_257
13.	431 CHF	(VF) (III)	25.paź.2016	1 735 zł	$ 434	€ 398	SIN 33_3315
14.	805 CHF	(VF) (III)	29.cze.2016	3 325 zł	$ 823	€ 744	SIN 1_2372
15.		(XF+) (II+)	27.wrz.2014	3 549 zł	$ 1 066	€ 840	Nudelman 14_0077
16.		(XF+) (II+)	29.wrz.2013	9 218 zł	$ 2 927	€ 2 160	Nudelman 13_0184
17.		(EF+) (II+)	10.cze.2012	7 832 zł	$ 2 243	€ 1 800	Nudelman 12_0098
18.		(VF+) (III+)	23.maj.2009	2 750 zł	$ 879	€ 626	WCN 40_0091

Aw.: Tarcza w podwójnym sześciołukowym herbie Węgier-Anjou ozdobionym liliami, wewnątrz bez kropek. Wokoło napis, + LODOVICI • D • G • R • VnGARIb

Rw.: Św. Władysław stojący na wprost, trzymający jabłko panowania i halabardę, z lewej litera P i trzy lilie, z prawej cztery lilie, • SAnTVS • LA-DISLAVSR- •

POLSKA / Ludwig I Wielki (1342-1370-1382) Ludwik Andegaweński 1342-1370-1382. goldgulden, 1366-1368, mennica Buda, mincerz F. Petrus Chimle. Złoto 3.55 g dobry bardzo drobny - prawie bardzo dobry
Huszár: 514, CNH II.: 64A, Unger II.: 407a, Pohl: B4-1, kolor: 5

Source: Picture coin and descriptions from auction 17 lot 0007 Nudelman Numizmatika Kft. H-1052 Budapest, 16. Petôfi Sándor str. 16. Email: info@numismatica.hu www.numismatica.hu

B.10 **10**

GOLDGULDEN (FLOREN) BEZ DATY LUDWIK I WĘGIERSKI	**BEZ DATY**	3.52 g / 22.0 mm Au

	Buda
	(XF+) (II+)
	12 622 zł
$	3 950
€	2 854
fr.	3 500
	Hammer price
	SIN 4_5882
	25.paź.2011
	3.57 g

R	(UNC-) (I-)	29.wrz.2013	19 461 zł	$ 6 180	€ 4 560	Nudelman 13_0192
	(UNC-) (I-)	10.cze.2012	13 575 zł	$ 3 888	€ 3 120	Nudelman 12_0100
4 025 CHF	(XF+) (II+)	25.paź.2011	14 515 zł	$ 4 542	€ 3 282	SIN 4_5882

Av: Tarcza Węgiersko-Andegaweńska w podwójnym sześciołukowym herbieozdobionym liliami: Wokoło +LODOVICI•D•G•R•VnGARIe

Rv: Stojący król z kulą po lewej i z wyszkolonym toporem bojowym po prawej, z boku po lewej. W otoku: SAnTVSLA-DISLAVSR Rzadka odmiana ze znakiem menniczym mincmistrza Johanesa Saracenusa. Rzadki!, doskonały

WĘGRY. POLSKA Ludwik I Wielki (1342-1372-1382) Aranyforint /Goldgulden/, (Au), 3,53 g 1379-82, Buda lub Pécs /Ofen oder Fünfkirchen/
Huszar vgl 516. Fr. 6. Pohl: B7, Frb.: 6,
Source: Pictures and descriptions coin from Auction 4, Lot 5882, SINCONA Swiss International Coin Auction AG, Switzerland. www.sincona.com

B.11 **11**

GOLDGULDEN (FLOREN) BEZ DATY LUDWIK I WĘGIERSKI	BEZ DATY	3.52 g / 22.0 mm	Au

Buda
(UNC-) (I-)
9 389 zł
$ 2 982
€ 2 200
Hammer price
Nudelman 13_0193
29.wrz.2013
3.56 g

1.		(XF) (II)	2.kwi.2021	9 626 zł	$ 2 434	€ 2 074	Frühwald 141eA _137
2.		(XF+) (II+)	5.gru.2020	4 089 zł	$ 3 793	€ 3 120	Pannonia Terra 53_0227
3.		(XF+) (II+)	29.wrz.2020	7 196 zł	$ 1 821	€ 1 560	Nudelman 18_0009
4.		(UNC-) (I-)	12.wrz.2020	**16 180 zł**	$ 4 263	€ 3 600	Pannonia Terra 51_161
5.		(XF+) (II+)	16.paź.2019	8 674 zł	$ 2 199	€ 2 000	G&M 266_2672
6.		(XF+) (II+)	16.paź.2019	7 048 zł	$ 1 786	€ 1 625	G&M 266_2675
7.		(UNC-) (I-)	30.mar.2019	8 970 zł	$ 2 424	€ 2 101	WDA MiM 11_0037
8.		(EF) (II)	26.maj.2018	9 416 zł	$ 2 517	€ 2 160	Pannonia Terra 46_258
9.		(UNC-) (I-)	29.wrz.2013	11 267 zł	$ 3 578	€ 2 640	Nudelman 13_0193
10.		(UNC-) (I-)	10.cze.2012	10 442 zł	$ 2 991	€ 2 400	Nudelman 12_0101

Av: Podwójny sześciopłatkowy herb Węgiersko-Andegaweński ozdobiony liliami. Wokoło:+LODOVICI•D•G•R• VnGARIe l

Rv: Stojący król z toporem bojowym w ręce w prawej, z kulą w wyciągniętej w lewej. Wokoło: SAnTVSLA - DISLAVSR Mincmisztrz Johannes Saracenus

Ludwik I Wielki (1342-1370-1382) Aranyforint / Goldgulden, Au, niedatowany (po 1379), Buda znak menniczy Głowa Saracenusa po prawej. Złoto, 3,56g Rzadko! Wspaniały okaz! Świeżo wytłoczony.

H:517, Pohl:B7, CNH II:66, Unger II:410, Frb:6,

Source: Picture coin and descriptions from auction 13 lot 0193 Nudelman Numizmatika Kft. H-1052 Budapest, 16. Petôfi Sándor str. 16. Email: info@numismatica.hu www.numismatica.hu

B.12 **12**

GOLDGULDEN (FLOREN) BEZ DATY LUDWIK I WĘGIERSKI	BEZ DATY	3.52 g / 22.0 mm	Au

Pecz
(XF+) (II+)
4 114 zł
$ 1 060
€ 950
Hammer price
Nudelman 17_0012
1.cze.2019
3.55 g

R	(VF) (III)	5.gru.2020	4 335 zł	$ 1 167	€ 960	Pannonia Terra 53_0226
	(XF+) (II+)	1.cze.2019	4 936 zł	$ 1 272	€ 1 140	Nudelman 17_0012
	(UNC-) (I-)	29.wrz.2013	**10 243 zł**	$ 3 253	€ 2 400	Nudelman 13_0191
Bez lilii	(VF+) (III+)	29.wrz.2013	9 218 zł	$ 2 927	€ 2 160	Nudelman 13_0190

Av: Tarcza Węgiersko-Andegaweńska w podwójnym sześciołukowym herbieozdobionym liliami: Wokoło +LODOVICI•D•G•R•VnGARIe

Rv: Stojący król z wyszkolonym toporem bojowym po prawej, z boku po lewej znak menniczy Johanes Saracenusa. W otoku: •SAnTVSLA-DISLAVSR-• Rzadka odmiana ze znakiem menniczym mincmistrza Johanesa Saracenusa p0 lewj.

Węgry, Polska Ludwik I Wielki (1342-1372-1382) Aranyforint /Goldgulden/, (Au), 3.55 g1358-1364, Pecz Rzadki!, doskonały. Huszár: 514, C.N.H. II.: 64A, Unger II.: 407f, Pohl: B4-12, Frb.: 5,

Source: Picture coin and descriptions from auction 17 lot 0012 Nudelman Numizmatika Kft. H-1052 Budapest, 16. Petôfi Sándor str. 16. Email: info@numismatica.hu www.numismatica.hu

WLADYSŁAW I JAGIELLOŃCZYK (NA WĘGRZECH) III WARNEŃCZYK (W POLSCE)

PANOWAŁ 10 LAT OD 1434 DO 1444 SYN WŁADYSŁAWA JAGIEŁŁY I KSIĘŻNICZKI KIJOWSKIEJ SOFII. URODZONY W 1424 r. W KRAKOWIE. KRÓL WĘGIER, ODNIÓSŁ WIELE SUKCESÓW W WOJNIE Z TURCJĄ. ZAWARŁ Z NIMI 10 LETNI ROZEJM W SEGEDYNIE W CZERWCU 1444 r, ZA NAMOWĄ LEGATA PAPIESKIEGO ZERWAŁ TEN ROZEJM BY PROWADZIĆ DALSZĄ KRUCJATĘ CHRZEŚCIJAŃSKĄ. PRZYSTĄPIŁ WIĘC DO DALSZYCH DZIAŁAŃ WOJENNYCH Z TURCJĄ. OPUSZCZONY PRZEZ PRZEKUPNYCH SOJUSZNIKÓW (FLOTĘ WENECKĄ), PONIÓSŁ KLĘSKĘ POD WARNĄ GDZIE PONIÓSŁ ŚMIERĆ W LISTOPADZIE TEGOŻ ROKU. JEGO CIAŁA NIGDY NIE ODNALEZIONO. ŻYŁ TYLKO 20 LAT.

B.13.01 **1.**

DUKAT (GOLDGULDEN) WLASYSLAW I JAGIELLOŃCZYK	1443	3.50 g / 22 mm	Au

	Nagybanya
	NGC st. UNC
	25 000 zł
$	6 793
$	5 924
	Hammer price
	WDA MiM 10_0102
	29-Dec-2018
	? g
	22.0 mm

B.13.02 *DRUGI EGZEMPLARZ GOLDGULDENA Z 1443 r.* **2.**

	Nagybanya
	(EF) (II)
	20 000 zł
$	7 194
€	5 089
	Hammer price
	AN 2_0050
	15-maj-2011
	3.54 g
	22.0 mm

RRR	NGC st. UNC	29-Dec-2018	**28 750 zł**	$	7 812	$ 6 813	WDA MiM 10_0102
	(VF+) (III+)	7-lis-2018	24 625 zł	$	6 460	€ 5 658	Busso Peus 423_1363

	(XF+) (II+)	29-wrz-2013	25 607 zł	$	8 132	€ 6 000	Nudelman 13_0235
	(EF) (II)	15-maj-2011	23 000 zł	$	8 273	€ 5 852	AN 2_0050

Aw.: Czteropolowa tarcza herbowa polsko-węgierska. W otoku: +WLADISLAUS•D•G•R•UNGARIA
Rw.: Postać świętego Ladysława, po bokach litera N i tarcza herbowa (znaki mennicze Nagybanya). W otoku: •S• LADISL - AUS•Rb¬

Władysław Warneńczyk król Polski (1434-1444) w latach 1440-1444 był jednocześnie królem Węgier. W mennicach Nagybanya i Hermannstadt (Sybin) wybijał złote floreny z tytulaturą króla węgierskiego i heraldyką węgiersko-polską (Orzeł i Pogoń). Floreny Władysława Warneńczyka, wyłączywszy dukat Łokietka, traktuje się jako pierwsze monety posiadające herby Polskie i imię króla na awersie; WLADISLAUS, są to więc pierwsze Polskie monety wybite w złocie.

RRR- Władysław Warneńczyk Dukat (goldgulden) 1443 lub 1444 r, pierwsza złota moneta z herbami Rzeczpospolitej, B. RZADKI TYP Z TARCZĄ!!!

Jedna z najrzadszych odmian (z TARCZĄ) goldguldena wybitego za panowania króla Polski Władysława Warneńczyka w 1443 lub 1444 roku. Moneta wybita w mennicy Nagybania (popularne na rynku są z mennicy w Hermannstadt). Pierwsza złota polska moneta posiadająca herby Rzeczypospolitej na awersie - Orła i Pogoń, a w otoku imię króla VLADISLAVS. Na rewersie św. Ładysław z jabłkiem królewskim i toporem w dłoniach, po bokach oznaczenia zarządcy mennicy Hermannstadt - Christophorusa de Florentia. Moneta bez daty, jednak ze względu na fakt, że de Florentia zarządzał w 1443 i 1444 roku w mennicy Nagybania - można określić jego datowanie. Numizmat w pięknym menniczym stanie, z gradingiem markowego NGC stan UNC DETAILS. Moneta nie otrzymała noty numerycznej, gdyż NGC charakterystyczne chropowatości (wypukłe rysy ze stempla) powierzchni BŁĘDNIE uznało za rysy od czyszczenia. Ta cecha charakterystyczna tego mennictwa. Bez chropowatości są tylko współczesne fałszerstwa tej monety. Wyśmienity egzemplarz, jeden z najładniejszych znanych. W tym stanie i jakości wybicia bardzo rzadka moneta. Inny egzemplarz, z innegi rocznika (1441), w popularniejszym typie (z litrami litery C-h), z innej mennicy (Hermannstadt) w stanie AU details wystawialiśmy na 7 aukcji WDA-MiM, gdzie został sprzedany za 17.500 zł https://onebid.pl/pl/auction/391/lot/208/rr-wladyslaw-warnenczyk-goldgulden-1441-r-pierwsza-zlota-moneta-z-herbami-rzeczpospolitej . Przytoczony w notowaniu egzemplarz wyceniany jest przez katalog Pohl'a tylko na 8 pkt., typ licytowany na tej aukcji ma bardzo wysoką ocenę 14 pkt. Moneta do najlepszych kolekcji.
Polska Polen Poland Hungary Diameter: 22.00 mm
LiteraturA: Kopicki 10070 R4, Pohl 14 pkt.
Zdjęcie i opis monety pochodzi z Warszawskiego Domu Aukcyjnego w Warszawie aukcja 10 lot 0102 wda.net@wp.pl***public*** http://wda.net.pl

B.14 **3**

GOLDGULDEN BEZ DATY WŁADYSŁŁAW I JAGIELLOŃCZYK	**BEZ DATY**	3.50 g / 22.0 mm	Au

	Nagybanya
	(EF-) (II-)
	12 000 zł
$	3 077
€	2 804
	Hammer price
	N Marciniak 9_1023
	5-paź-2019
	3.50 g
	22.0 mm

1.	**R 4**	(VF) (III)	5.lip.2021	11 138 zł	$ 2 890	€ 2 440	Fruhwald 143_3284
2.		(XF) (II)	10.cze.2021	**19 792 zł**	$ 5 365	€ 4 392	Rauch 112_0570
3.		(EF) (II)	5.gru.2020	19 508 zł	$ 5 252	€ 4 320	Pannonia Terra 53_0287
4.		(EF-) (II-)	5.paź.2019	13 800 zł	$ 3 539	€ 3 225	D. Marciniak 9_1023
5.		(XF+) (II+)	15.wrz.2019	14 906 zł	$ 3 781	€ 3 416	V.L. Nummus 12_0839
6.		(EF) (II)	1.cze.2019	12 471 zł	$ 3 214	€ 2 880	Nudelman 17_0037
7.		(EF) (II)	25.maj.2019	10 350 zł	$ 2 723	€ 2 418	D. Marciniak 8_0306
8.		(EF-) (II-)	13.paź.2016	6 403 zł	$ 1 628	€ 1 476	G&M 242_5383

Aw.: Czteropolowa polsko-węgierska tarcza herbowa, w otoku: WLADISLAVS. D.G.R. VNGARIE. +.

Rw.: Św. Władysław stojący na wprost, z halabardą i globem, z krzyżem w rękach, z oznaczeniem mennicy po bokach. W otoku: S.LADISL-AVS.REX.

Pierwsza złota moneta z polskimi tarczami Rzeczypospolitej. Emisja króla Władysława Warneńczyka, po jego koronacji na króla Węgier. Moneta wybita w mennicy Nagybanya, ze znakami "n *" po bokach postaci. Bardzo ładny stan zachowania. Wariant bez kropki przed S. Złoto, średnica 22 mm, waga 3.50 g.
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 9 lot 1023 Gabinetu Numizmatycznego Damian Marciniak gn@gndm.pl

B.15 **4**

GOLDGULDEN BEZ DATY WLADYSLAW I JAGIELLOŃCZYK **1441** 3.50 g / 22.0 mm Au

Nagybanya
NGC AU 58
10 000 zł
$ 2 639
€ 2 364
Hammer price
AN 21_0028
26-paź-2019
? g
22.0 mm

1.	**R**	(EF) (II)	5.gru.2020	16 257 zł	$ 4 377	€ 3 600	Pannonia Terra 53_0289
2.		(UNC-) (I-)	12.wrz.2020	**25 888 zł**	$ 6 820	€ 5 760	Pannonia Terra 51_186
3.		NGC AU 58	26.paź.2019	11 500 zł	$ 3 035	€ 2 719	AN 21_0028
4.		(XF+) (II+)	21.lis.2014	13 215 zł	$ 3 895	€ 3 105	Muizon-Rieunier 2_0116
5.	£ 408	(VF) (III)	2.gru.2013	2 081 zł	$ 666	€ 490	SPINK 13015_0423
6.		(XF+) (II+)	08.10.2007	7 475 zł	$ 2 771	€ 1 968	KUN 129_0324
7.		(VF) (III)	6.gru.2003	4 290 zł	$ 1 129	€ 933	WCN 29_0116
8.		(EF-) (II-)	27.paź.2001	5 665 zł	$ 1 388	€ 1 511	WCN 25_0059

Aw.: Czteropolowa tarcza herbowa polsko-węgierska. W otoku: WLADISLAVS •D• G• R• VNGARIE•

Rw.: Św. Ładysław na wprost. W otoku: •S• LADISL - AVS• REX

Poszukiwana i chętnie kupowana przez kolekcjonerów monet węgierskich i polskich. Rzadka i bardzo ładnie zachowana. Połysk menniczy. Lengyel 22/9; Huszar 597; Pohl F1-3

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 21 lot 0028 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

B.16 **5**

GOLDGULDEN BEZ DATY WŁADYSŁAW I JAGIELLOŃCZYK	1441	3.50 g / 22.0 mm	Au

	Nagybanya
	(EF) (II)
	2 600 zł
$	690
€	606
	Hammer price
	Rz.D.A. 1_0008
	24-lis-2018
	3.57 g
	21.0 mm

R	(EF) (II)	24-lis-2018	**2 990 zł**	$ 794	€ 697	Rz.D.A. 1_0008

Aw.: Tarcza herbowa i napis wokoło LADISLAUS•D•G•R•VNGARIE,

Rw.: Św. Władysław, w polu litery K – R
Węgry, Władysław, Goldgulden bez daty. Złoto Waga: 3,57 g. Huszar 1636

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji1 lot 0008 lot Rzeszowskiego Domu Aukcyjnego w Rzeszowie aukcje@rzeszowskidomaukcyjny.pl www.rzeszowskidomaukcyjny.pl

B.17 **6**

GOLDGULDEN BEZ DATY WŁADYSŁAW I JAGIELLOŃCZYK	1441	3.50 g / 22.0 mm	Au

	Hermannstadt
	(UNC) (I)
	28 311 zł
$	7 112
€	6 500
	Hammer price
	LANZ 161_0664
	7.gru.2015
	3.50 g

1.	**R**	(XF+) (II+)	29.maj.2021	**38 044 zł**	$ 10 218	€ 8 400	Pannonia Terra 54_275
2.		(UNC) (I)	7.gru.2015	34 823 zł	$ 8 748	€ 7 995	LANZ 161_0664
3.		(UNC-) (I-)	1.lip.2011	25 966 zł	$ 9 344	€ 6 458	LANZ 152_0613
4.		NGC AU Det.	17.mar.2017	19 600 zł	$ 5 460	€ 4 612	WDA MiM 7_0208
5.		(UNC) (I)	5.gru.2020	19 508 zł	$ 5 252	€ 4 320	Pannonia Terra 53_0288
6.		(UNC-) (I-)	12.wrz.2020	19 416 zł	$ 5 115	€ 4 320	Pannonia Terra 51_185
7.		(XF+) (II+)	29.wrz.2013	18 437 zł	$ 5 855	€ 4 320	Nudelman 13_0233
8.		(XF+) (II+)	29.wrz.2013	18 437 zł	$ 5 855	€ 4 320	Nudelman 13_0233

9.		(XF+) (II+)	30.wrz.2010	15 808 zł	$ 5 351	€ 3 936	KUN 177_6356
10.		(EF) (II)	25.maj.2019	15 621 zł	$ 4 031	€ 3 600	Pannonia Terra 48_0256
11.		(XF+) (II+)	8.mar.2017	14 941 zł	$ 3 798	€ 3 444	G& M 246_3820
12.		(XF+) (II+)	9.cze.2018	14 514 zł	$ 3 951	€ 3 360	Nudelman 16_0025
13.		(EF-) (II-)	9.cze.2018	14 514 zł	$ 3 360	€ 3 360	Nudelman 16_0025
14.		(XF+) (II+)	13.paź.2016	13 874 zł	$ 3 527	€ 3 198	G&M 242_5384
15.		(EF) (II)	13.maj.2017	13 440 zł	$ 3 360	€ 3 126	WCN 68_0158
16.		(EF) (II)	19-paź-2012	12 229 zł	$ 3 869	€ 2 952	G & M 209_3111
17.		(UNC-) (I-)	10.cze.2012	11 509 zł	$ 3 297	€ 2 640	Nudelman 12_0133
18.		(XF+) (II+)	1.cze.2019	11 431 zł	$ 2 946	€ 2 640	Nudelman 17_0036
19.		NGC MS 62	7.sty.2015	11 064 zł	$ 3 042	€ 2 549	York Sale XXXV_1152
20.		(VF) (III)	12.cze.2021	10 319 zł	$ 2 764	€ 2 280	Nudelman 19_0216
21.		(EF) (II)	23.lis.2013	9 520 zł	$ 3 101	€ 2 288	WCN 55_0132
22.		(EF) (II)	25.mar.2014	9 388 zł	$ 3 050	€ 2 214	Jeron-Derem Coll. H.Siegler_0149
23.		(XF+) (II+)	27.wrz.2015	9 216 zł	$ 2 413	€ 2 160	Nudelman 15_164
24.		(XF+) (II+)	27.wrz.2014	9 125 zł	$ 2 742	€ 2 160	Nudelman 14_0086
25.		(VF+) (III+)	13.maj.2017	8 960 zł	$ 2 240	€ 2 084	WCN 68_0159
26.		(EF) (II)	27.paź.2018	8 913 zł	$ 2 377	€ 2 083	AN 17_0054
27.		(VF+/II-) (III+/II-)	27.wrz.2014	8 897 zł	$ 2 674	€ 2 106	Nudelman 14_0167
28.		(EF-) (II-)	8.lis.2014	8 400 zł	$ 2 500	€ 2 000	WCN 58_0153
29.		(EF/EF-) (II/II-)	23.maj.2015	8 395 zł	$ 2 269	€ 2 053	AN 7_0025
30.		(EF) (II)	26.maj.2018	8 370 zł	$ 2 237	€ 1 920	Pannonia Terra 46_304
31.	49 140 Kč	(UNC/UNC) (I/I)	02.12.2017	8 167 zł	$ 2 281	€ 1 923	Aurea 82_0013
32.	46 000 Kč	(UNC/UNC) (I/I)	08.12.2012	7 613 zł	$ 2 355	€ 1 825	Aurea 48/49_0004
33.		(EF) (II)	11.cze.2005	7 590 zł	$ 2 300	€ 1 898	WCN 32_0080
34.		(VF/VF+) (III/III+)	22.paź.2016	7 590 zł	$ 1 898	€ 1 741	AN 10_0019
35.		(VF/VF+)(III/III+)	19.paź.2013	7 130 zł	$ 2 353	€ 1 718	AN 4_0021
36.		(XF+) (II+)	21.cze.2012	6 840 zł	$ 2 032	€ 1 599	KUN 214_7309
37.		(VF+) (III+)	23.lut.2013	6 160 zł	$ 1 974	€ 1 495	WCN 53_0141
38.		(EF) (II)	9.cze.2001	5 940 zł	$ 1 504	€ 1 753	WCN 24_0081
39.		(VF) (III)	19.paź.2013	5 865 zł	$ 1 935	€ 1 413	AN 4_0020
40.		(VF+) (III+)	3.gru.2005	5 610 zł	$ 1 705	€ 1 453	WCN 33_0162
41.	1 840 CHF	(EF) (II)	24.paź.2002	5 089 zł	$ 1 226	€ 1 254	Hess Divo 294_0673
42.		(VF) (III)	5.sty.2011	4 875 zł	$ 1 638	€ 1 225	N.York Sale 25_0621
43.	£ 408	(VF) (III)	02.12.2013	2 081 zł	$ 666	€ 490	SPINK 13015_0423

Aw.: Tarcza herbowa i napis wokoło WLADISLAUS•D•G•R•VNGARIA

Rw.: Św. Ładysław stojący na wprost, trzymający halabardę i glob z krzyżem, w polu litery (znak mennicy) h – G w otoku: •S• WLADISLAVS• REX

WĘGRY POLSKA / Władysław Warneńczyk 1434-1444. goldgulden 1441, Hermannstadt, (węg. Nagyszeben) ,złoto 3.50 g. Rzadki. Bez obiegu Rzadki połysk stempla.Pohl F 1-5, Huszar 597, Friedberg 13.

Source: Picture coin and descriptions from auction 161 lot 0664 Lanz Numismatic Munch email: info@lanz.com http//www.lanz.com

B.18 **7**

GOLDGULDEN BEZ DATY WŁADYSŁAW I JAGIELLOŃCZYK	1441	3.50 g / 22.0 mm	Au

	Hermannstadt
	NGC MS62
	11 500 zł
$	3 075
€	2 725
	Hammer price
	AN 20_0014
	15-cze-2019
	? g
	? mm

1.	**R**	(XF+) (II+)	29.maj.2021	**27 175 zł**	$ 7 298	€ 6 000	Pannonia Terra 54_0274
2.		(XF+) (II+)	2.lip.2020	16 515 zł	$ 4 114	€ 3 660	HG Rrauch 110_0489
3.		(VF) (III)	15.sty.2020	8 278 zł	$ 2 160	€ 1 942	TRIT XXIII_1105
4.		NGC MS62	15.cze.2019	13 225 zł	$ 3 536	€ 3 134	AN 20_0014
5.		(UNC-/EF+)(I-/II+)	21.paź.2017	12 650 zł	$ 3 489	€ 2 987	AN 12_0043
6.		NGC MS62 (MAX)	7.maj.2017	14 950 zł	$ 3 903	€ 3 568	AN 11e_0004
7.		(EF-) (II-)	22.paź.2016	6 785 zł	$ 1 696	€ 1 556	AN 10_0018
8.	3 525 CHF	(VF+) (III+)	28.paź.2009	9 906 zł	$ 3 449	€ 2 328	Hess Divo 315_0678

Aw.: Czteropolowa tarcza herbowa. W otoku: WLADISLAVS• D• G• R• VNGARIE•

Rw.: Św. Ładysław na wprost. W otoku: •S• LADISL – AVS• REX

Władysław Warneńczyk (1440-1444). Moneta zaliczana do monet polsko-węgierskich. Mennica Sybin (Nagyszeben, Hermannstadt). O rzadkości tego goldguldena świadczy fakt, że nie było go w wielkim skarbie ukrytych w XVII wieku monet, znalezionym w Koszycach. Wyśmienity stan zachowania. Połysk, ostre detale. Rzadka i ceniona moneta.

Trudna pozycja do zdobycia w tak doskonałym stanie zachowania. Lengyel 22/7a; Huszar 597; Pohl F1-1

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 20 lot 0014 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

B.19 **8**

GOLDGULDEN BEZ DATY WŁADYSŁAW III WARNEŃCZYK	1441-1443	3.28 g / 21.0 mm	Au

Nagybanya
(UNC) (I)
35 955 zł
$ 9 472
€ 8 000
Hammer price
Pannonia Terra
50_5007
12-wrz-2020
3.59 g
21.0 mm

1.	**R 4**	(XF-) (II-)	29.wrz.2020	9 964 zł	$ 2 521	€ 2 160	Nudelman 18_0019
2.		(UNC-) (I-)	12.wrz.2020	**43 146 zł**	$ 11 367	€ 9 600	Pannonia Terra 50_5007
3.		(XF-) (II-)	15.sty.2020	8 278 zł	$ 2 160	€ 1 942	CNG TRIT XXIII_1105
4.		(VF+) (III+)	10.lut.2018	10 810 zł	$ 3 276	€ 2 611	D. Marciniak 4_0641
5.		(UNC-) (I-)	9.gru.2013	11 443 zł	$ 3 701	€ 2 706	Lanz 157_0883
6.		(VF) (III)	5.cze.2010	3 520 zł	$ 1 014	€ 842	WCN 43_0103

Aw.: Tarcza herbowa i napis wokoło LADISLAUS•D•G•R•VNGARIE

Rw.: Św. Ładysław stojący na wprost, trzymający halabardę i glob z krzyżem, w polu litery h i znak mincerza. W otoku: •S• LADISLAVS• REX
POLSKA. Władysław Warneńczyk 1434-1444, goldgulden 1442-1444, NagyBanya, złoto 3.59 g, Pohl F1-9,

Source: Picture coin and descriptions from auction 50 lot 5007 Pannonia Terra Numizmatika Muonas Befektetési Kft. 1074 Budapest, Dohány u. 1/A E-mail: info@pannoniaterra.hu http://www.pannoniaterra.hu

B.20 **9**

GOLDGULDEN BEZ DATY WŁADYSŁAW I JAGIELLOŃCZYK	3.58 g / 22.0 mm	Au

Nagybanya
(UNC-) (I-)
25 607 zł
$ 8 132
€ 6 000
Hammer price
Nudelman 13_0234
29-wrz-2013
3.58 g

RR	(UNC-) (I-)	29-wrz-2013	**30 728 zł**	$ 9 759	€ 7 200	Nudelman 13_0234

Aranyforint / Goldgulden, Au, oJ (1440-44), Nagybánya / Neustadt /nC

Av: + WLADISLAVS • D • G • R • VnGARIE • négyré osztott címerpajzs / haftowany herb polski - paski , Litewski jeździec i podwójny krzyż /
Rw.: • S • LADISL-AVS • REX szemben álló Szent László bárddal és országalmával / Hl. Władysław od przodu z toporem i kulą.
Wladislaus I. (1440-1444) oldalt verdejegy / Urban aside Mzz./ nC tłoczenie 3,58 g Pohl: F1-8

Source: *Picture coin and descriptions from auction* 13 lot 0234 *C.I.P. Invest Kft. H-1052 Budapest, 16. Petôfi Sándor str. 16. Email: info@numismatica.hu www.numismatica.hu*

B.21 **10**

GOLDGULDEN BEZ DATY WŁADYSŁAW I JAGIELLOŃCZYK 3.58 g / 22.0 mm Au

Nagybanya
8 685 zł
$ 2 222
€ 2 000
Hammer price
Teutoburger 124_1227
24.maj.2019
3.48 g

1.	**RR**	(EF) (II)	16.lis.2019	20 734 zł	$ 5 290	€ 4 800	Pannonia Terra 49_0268
2.		(EF) (II)	25.maj.2019	**20 828 zł**	$ 5 375	€ 4 800	Pannonia Terra 48_0255
3.		(XF) (II)	24.maj.2019	10 422 zł	$ 2 666	€ 2 400	Teutoburger 124_1227
4.		(EF) (II)	17.lis.2018	14 611 zł	$ 3 832	€ 3 360	Pannonia Terra 47_0260
5.		(VF+) (III+)	21.cze.2012	7 367 zł	$ 2 009	€ 1 722	KUN 214_7310
6.		(XF/XF) (II/II)	10.cze.2012	11 486 zł	$ 3 290	€ 2 640	Nudelman 12_0134

Av: + WLADISLAVS • D • G • R • VnGARIE • négyré osztott címerpajzs / haftowany herb polski - paski , Litewski jeździec i podwójny krzyż /
Rw.: • S • LADISL-AVS • REX szemben álló Szent László bárddal és országalmával / Hl. Władysław od przodu z toporem i kulą. Po bokach litery N - S

Zagraniczne złote monety i medale Węgry Władysław I Jagiełło, 1440-1444
Goldgulden o.J. (1440/1441) Nagybanya, Kammergraf Stefan Remetei, skarbnik serbskiego despoty.
Fb. 13; Pohl F 16th RR Bzz. n-S. 3,48 g.RR
Source: *Picture coin and descriptions from auction 124 lot 1227 Teutoburger Münzauktion GmbH Brinkstr. 9 33829 Borgholzhausen e-mail: info@teutoburger-muenzauktion.de email: : www.teutoburger-muenzauktion.de*

B.22 **11**

GOLDGULDEN BEZ DATY JAN HUNYADI GUBERNATOR WĘGIER PO ŚMIERCI WŁADYSŁAWA I JAGIELLOŃCZYKA 3.58 g / 22.0 mm Au

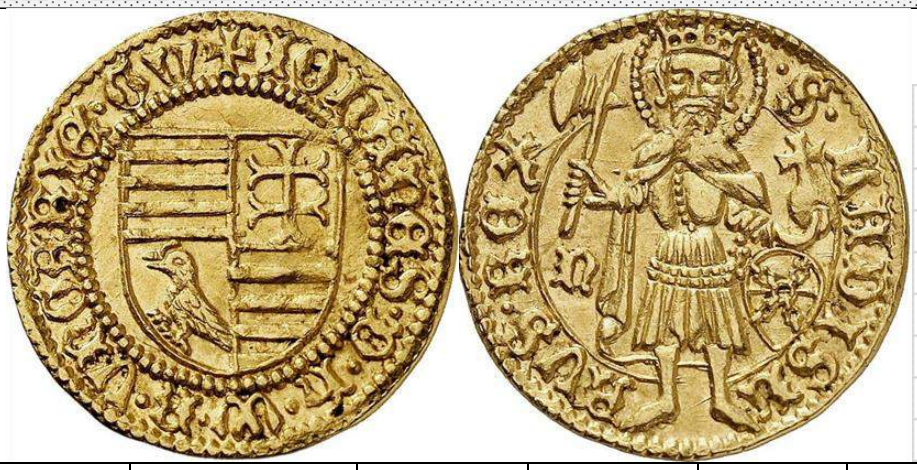

	Nagybanya
	(UNC) (I)
	87 032 zł
$	21 125
€	20 000
	Hammer price
	G&M 246_3821
	8-mar-2017
	3.54 g

1.	**RR**	(UNC)	8.mar.2017	**107 049 zł**	$ 25 984	€ 24 600	G&M 246_3821
2.		(VF) (III)	5.gru.2020	90 316 zł	$ 24 315	€ 20 400	Pannonia Terra 53_0296
3.		(XF+) (II+)	20.paź.2017	56 526 zł	$ 15 635	€ 13 200	Macho&Chlapovic 14_0038
4.		(UNC) PF	1.cze.2019	51 961 zł	$ 13 391	€ 12 000	Nudelman 17_0038
5.		(XF+) (II+)	1.lip.2011	46 983 zł	$ 16 907	€ 11 685	Lanz 152_0615
6.		(UNC) PF	9.cze.2018	46 653 zł	$ 12 699	€ 10 800	Nudelman 16_0026
7.		(UNC-) (I-)	9.cze.2018	46 653 zł	$ 12 699	€ 10 800	Nudelman 16_0026
8.		(UNC-) (I-)	12.wrz.2020	45 843 zł	$ 12 077	€ 10 200	Pannonia Terra 51_189
9.		(XF+) (II+)	01.07.2011	45 837 zł	$ 16 495	€ 11 400	Lanz 152_0615
10.		(XF) (II)	2.kwi.2021	45 365 zł	$ 11 470	€ 9 760	Frühwald 141eA _141
11.		(EF) (II)	26.maj.2018	44 465 zł	$ 11 886	€ 10 200	Pannonia Terra 46_311
12.		(UNC) PF	29.wrz.2013	43 532 zł	$ 13 825	$ 10 200	Nudelman 13_0236
13.		(XF+) (II+)	27.sty.2011	43 384 zł	$ 15 128	$ 11 070	KUN 181_1119
14.		(UNC)	8.mar.2017	43 073 zł	$ 9 898	€ 10 455	G&M 246_3822
15.		(UNC) (I)	25.maj.2019	41 655 zł	$ 10 749	€ 9 600	Pannonia Terra 48_0260
16.		(XF+) (II+)	8.lut.2013	41 412 zł	$ 13 215	€ 9 840	Hirsch 288_4614
17.	£ 7 344	(XF/XF+) (II/II+)	13.cze.2016	41 093 zł	$ 10 533	€ 9 333	Morton & Eden 80_0281
18.		(EF) (II)	17.lis.2018	40 659 zł	$ 10 664	€ 9 350	Pannonia Terra 47_0272
19.	z Lanz 152	(XF+) (II+)	07.12.2015	39 200 zł	$ 9 848	€ 9 000	Lanz 161_0665
20.		(XF+) (II+)	7.gru.2015	38 843 zł	$ 9 758	$ 8 918	Lanz 161_0665
21.		(XF+) (II+)	19.kwi.2017	36 874 zł	$ 9 216	€ 8 625	Muizon-Rieunier 2017-4_0324
22.		(XF+) (II+)	10.cze.2012	36 548 zł	$ 10 469	€ 8 400	Nudelman 12_0135
23.		(VF) (III)	5.gru.2020	35 765 zł	$ 9 629	€ 7 920	Pannonia Terra 53_0295
24.		(XF/XF) (II/II)	14.lis.2016	31 770 zł	$ 7 827	€ 7 200	Macho&Chlapovic 11_0052
25.		(EF) (II)	16.lis.2019	31 101 zł	$ 7 954	€ 7 200	Pannonia Terra 49_0277
26.		(XF/XF) (II/II)	26.paź.2015	30 896 zł	$ 7 936	€ 7 200	Macho & Chlapovic 9_0033
27.		(XF) (II)	16.paź.2018	29 343 zł	$ 7 841	€ 6 765	G&M 258_2455
28.		(VF+) (III+)	19.paź.2013	28 750 zł	$ 9 489	€ 6 928	AN 4_0024
29.	163 800 Kč	(UNC/UNC) (I/I)	5.gru.2015	26 388 zł	$ 6 629	€ 6 058	Aurea 64-69_0035
30.		(EF-) (II-)	9.cze.2018	25 918 zł	$ 7 055	€ 6 000	Nudelman 16_0027
31.		(VF+) (III+)	21.cze.2012	25 257 zł	$ 7 503	€ 5 904	KUN 214_7311
32.		(VF+) (III+)	10.cze.2012	22 973 zł	$ 6 580	€ 5 280	Nudelman 12_0135
33.		(XF-/XF) (II-/II)	27.wrz.2014	22 305 zł	$ 6 703	€ 5 280	Nudelman 14_0089
34.		(XF+) (II+)	27.wrz.2014	22 305 zł	$ 6 703	€ 5 280	Nudelman 14_0089
35.		(XF-) (II-)	29.wrz.2020	22 142 zł	$ 5 602	€ 4 800	Nudelman 18_0020

36.		NGC UNC Det.	6.sty.2016	18 081 zł	$ 4 463	€ 4 157	TRIT XIX_2382
37.		(XF+) (II+)	18.gru.2019	16 574 zł	$ 4 299	€ 3 855	Lugdunum 18_0055
38.		(VF+) (III+)	27.wrz.2015	13 311 zł	$ 3 485	€ 3 120	Nudelman 15_0166
39.	2 990 CHF	(XF-) (II-)	24.paź.2002	8 270 zł	$ 1 992	€ 2 039	Hess Divo 294_0674

Aw.: Czteropolowa tarcza herbowa, paski, podwójny krzyż, kruk, paski.

Rw.: Św. Ladysław stoi przodem trzymając halabardę i globus cruciger po bokach inicjał N (Nagybanya) − tarcza w kształcie łzy z herbem mincerza. W otoku gotyckie napisy.

Bardzo popularna złota moneta średniowieczna, wybita przez Jana Hunyadi, dowódcę wojsk węgierskich, pełniącego funkcję gubernatora Węgier po śmierci Władysława Warneńczyka.

WĘGRY, Magyar Királyság (Królestwo Węgier). Johann Hunyadi. 1446–1453. AV Gulden złota z herbem w kształcie łzy (21 mm, 3,54 g). Mennica Nagybánya. Wybił 1446-1447. Pohl G3; Réthy-Probszt 154A; Huszár 617; Lengyel 25; Friedberg 14. Piękny rzadko spotykany w takim stanie.
Source: picture and description coin „by courtesy of Luebke & Wiedemann, Stuttgart and Gorny & Mosch, Munich." auction 246 lot 3821 *www.gmcoinart.de*

B.23 **12**

GOLDGULDEN BEZ DATY JAN HUNYADI GUBERNATOR WĘGIER PO ŚMIERCI WŁADYSŁAWA I JAGIELLOŃCZYKA	3.58 g / 22.0 mm	Au

Nagybanya
(XF+/XF+) (II+/II+)
31 999 zł
$ 8 379
€ 7 500
Hammer price
Nudelman 15_0167
27-wrz-2015
3.50 g

RR	(XF+)	9-cze-2018	25 918 zł	$ 7 055	€ 6 000	Nudelman 16_0027
	(XF+/XF+) (II+/II+)	27-wrz-2015	**38 399 zł**	$ 10 055	€ 9 000	Nudelman 15_0167

Av: + IOhAneS • D • h • W • R • VnGARIe • GVB •

Rv: • S • LADISL-AVS • ReX

Johann Hunyadi (1446-1453) Goldgulden /, Au, 1446-47, Mennica Nagybánya; jak poprzednio, ale inna tarcza, 3,50 g,

Source: Picture coin and descriptions from auction 15 lot 0167 *C.I.P. Invest Kft. H-1052 Budapest, 16. Petôfi Sándor str. 16. Email: info@numismatica.hu www.numismatica.hu*

W zestawieniu notowań zaprezentowałem monety wybite także w okresie Jana HUNYADIEGO, gdy pełnił on funkcję Gubernatora Węgier. Niektóre z polskich domów aukcyjnych zaliczają te monety do monet polsko-węgierskich. W zagranicznych domach aukcyjnych takiej informacji nie ma. Pisze się po prostu Jan Hunyadi, Gubernator Węgier, podając zresztą różne daty, bo raz 1444-1447, a czasami 1444-1452 r. Jan Hunyadi był przede wszystkim żołnierzem, większość życia spędził na polu bitew, walcząc przeważnie przeciwko napierającej na Europę wojskom Turcji. Dostał się zresztą do ich niewoli, wykupiony nie zaprzestał dalszej walki odnosząc wielkie sukcesy gromiąc armię turecką.

Zbiór monet których notowania przedstawiam, to nie tylko same notowania, ale i wiele opisów z naszej historii. W tym miejscu chciałbym napisać o monetach wybitych na Węgrzech za panowania Władysława II Jagiellończyka i jego syna Ludwika Jagiellończyka. Monety te niektóre z domów aukcyjnych, (Nudelman Numismatyka - dom numismatyczny w Budapeszcie). nazywają monetami węgiersko - polskimi.

Już ok 1430 r istniała koncepcja rozszerzenia władztwa dynastycznego Jagiellonów na Czechy i Węgry i stworzenie Unii Polsko - Węgierskiej. Koncepcja ta została zastopowana poprzez śmierć Władysława I pod Warną. Władysław I, jako król Węgier zawarł pokój z Turkami w Szegedynie w 1444 r. (pokój korzystny dla Węgier). Nie spodobało się to nuncjuszowi papieskiemu Cezariniemu, który wymusił na królu zerwanie tego pokoju i przystąpieniu do krucjaty (tak zwano wtedy wojny z Turcją). Nuncjusz obiecał królowi, że do wojny przystąpi flota wenecka, co nie było prawdą. Jednym słowem nuncjusz wysłał króla Władysława na śmierć.

Już w 1438 r. Kazimierz Jagiellończyk, syn Władysława Jagielly, próbował zdobyć tron Czeski, ale mu się nie udało, ponieważ zarówno w Czechach jak i na Węgrzech dokonano elekcji królów narodowych. Udało się to dopiero w 1469 r. gdzie w drodze elekcji wybrano królem Władysława II Jagiellończyka, syna Kazimierza Jagiellończyka, który objął tron w 1471 r W 1490 r. otworzyła się przed Jagiellonami droga uzyskania tronu Węgierskiego. Kazimierz Jagiellończyk wysunął kandydaturę drugiego syna, Jana Olbrachta. Swój akces o tron węgierski wysunął także król Czech Władysław II Jagiellończyk i z pomocą magnaterii ten tron uzyskał.
Jan Olbracht w 1492 r. objął natomiast tron polski.

Piszę to dlatego, bo chciałbym przedstawić kilka monet bitych na Węgrzech w okresie panowania Władysława II Jagiellończyka i jego syna Ludwika Jagiellończyka, który w 1516 r. został królem Czech. Niektóre z węgierskich domów aukcyjnych nazywają te monety Węgierskimi a nawet Węgiersko-Polskimi. Na węgierskich aukcjach występuja one dość często, chciałbym zareprezentowć kilka. Na wszystkich tych monetach umieszczono Orła Jagiellonów. Niektóre z nich osiągają dość znaczne ceny.

B.24 **1**

GOLDGULDEN WLADYSLAW II JAGIELLOŃCZYK	ND	3.56 g / 20 mm	Au

(UNC-) (I-)	1.cze.2019	**33 775 zł**	$ 8 704	€ 7 800	Nudelman Numismatica17_0061

Av: WLADISLAI: - D • G • R • VNGARI • Madonna z niską koroną na gotyckiej ławce, po jednej z każdej strony wieża**,** dziecko po prawej, poniżej Jaielloński orzeł.

Rv: S:LADISLA - VS: REXZ z krajem / Hl. Władysław z płaszczem od frontu z halabardą i kulą.

Władysław II Jagiellończyk (1490-1516), Hungary, Węgry, Polska, Aranygulden / (Au), 1500-1502, Kremnitz /
Mmz./ Kh Hans Thurzó 3,56 g.
Hussar: 752, CNH II.: 255 E, Unger II.: 590a, Pohl: L6-1, Frb.: 32 ,,

Source: *Picture coin and descriptions from auction* 17 lot 0067 *C.I.P. Invest Kft. H-1052 Budapest, 16. Petôfi Sándor str. 16. Email: info@numismatica.hu www.numismatica.hu*

B.25 **2**

GOLDGULDEN WLADYSŁAW II JAGIELLOŃCZYK **1507** 3.56 g / 7.0 mm Au

(UNC-) (I-)	1.cze.2019	**28 579 zł**	$ 7 365	€ 6 600	Nudelman Numismatica17_0062

Ungarn, Węgry, Polska Aranyforint /Goldgulden/, (Au), 1507, Szeben /Hermannstadt/
Av: •WLADISLAVS-•R•VNGARIE•+ Madonna z niską koroną na półksiężycu, dziecko po prawej stronie, po obu stronach kolumna renesansowa, poniżej orzeł w tarczy.
Rv: •S•LADISLAV -S: -•REX•*•15o7: św. Władysław w zbroi w długim płaszczu z halabardą/ oldalt verdeés mesterjegy /z boku Mzz. i Mmz./ Johannes Lulay de Bólya 3.57 gr
Huszár: 783, C.N.H. II.: 261 D, Unger II.: 613, Pohl: L35, Frb.: 33,

Source: *Picture coin and descriptions from auction* 17 lot 0062 *C.I.P. Invest Kft. H-1052 Budapest, 16. Petôfi Sándor str. 16. Email: info@numismatica.hu www.numismatica.hu*

B.26 **3**

GOLDGULDEN WŁADYSŁAW II JAGIELLOŃCZYK 1505 3.54 g / 20.3 mm Au

	(XF) (II)	10.cze.2021	**27 764 zł**	$ 7 526	€ 6 162	Rauch 112_0584
	(EF/EF) (II/II)	21.paź.2017	20 540 zł	$ 5 657	€ 4 800	Macho & Chlapovič 15_0050

Władysław II of Hungary, Hungary – Król Elektor
Goldgulden 1505 Kremnica / Kremnitz, Johannis Thurzo, 3,54 g, 20,3 mm, Au, rzadki.
Huszár 771, Unger II. 610.a, Pohl L8-1,Lengyel 75/1/1505, Friedberg 33, Good EF / EF

Source: Picture coin and descriptions from auction 15 lot 0050 Auction House Macho & Chlapovic, as Dunajská 48, 811 08 Bratysława Słowacja E-mail: bratislava@machochlapovic.com www.machochlapovic.com

B.27 **4**

GOLDGULDEN WŁADYSŁAW II JAGIELLOŃCZYK 1508 3.51 g / 21.0 mm Au

	(EF) (II)	19.paź.2013	**6 900 zł**	$ 2 277	€ 1 663	AN 4_0331

Aw.: Madonna. U dołu orzeł jagielloński. W otoku: WLADISLAI D − G R VNGARIE

Rw.: Św. Ladysław, po bokach inicjały mennicze K-H. W otoku: S LADISLAVS − REX 1508
Dukat 1508 r, wybity przez Władysława II Jagiellończyka syna Kazimierza Jagiellończyka, króla Węgier i Czech. Ładny egzemplarz. Friedberg 33; Huszar 771

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 4 lot 0331 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

B.28 **5**

GOLDGULDEN WŁADYSŁAW II JAGIELLOŃCZYK **ND** 3.54 g / 21.5 mm **Au**

RRR	(XF+) (II+)	21.paź.2017	**25 675 zł**	$ 7 072	€ 6 000	Macho & Chlapovič 15_0051

Władysław II. Jagiellończyk, Węgry– Król Elektor Dukát (1506 - 1510), niepublikowany wariant, bardzo rzadki.
Nagybánya / Baia Mare / Neustadt, 3,54 g, 21,5 mm, Au, Huszár 755, Unger II. 609.c, Pohl L23-4, CNH.II 255C, jako Lengyel 98, Friedberg 32.

Source: Picture coin and descriptions from auction 15 lot 0051 Auction House Macho & Chlapovic, as Dunajská 48, 811 08 Bratysława Słowacja E-mail: bratislava@machochlapovic.com www.machochlapovic.com

B.29 **6**

GOLDGULDEN WŁADYSŁAW II JAGIELLOŃCZYK **ND** 3.56 g / 21.0 mm **Au**

	(UNC-) (I-)	24.maj.2014	**8 625 zł**	$ 2 846	€ 2 084	AN 5_0496

Aw.: Postać Madonna, pod nią orzeł. W otoku: WLADISLAV – S R VNGARIE

Rw.: Postać świętego Ladysława, po bokach litera N i tarcza herbowa (znaki mennicze Nagybanya). W otoku: S LADISL – AVS REX
Świat. Węgry. Władysław II Jagiellończyk 1490-1516, Goldgulden, Nagybanya. Wyśmienity egzemplarz. Friedberg 32

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 5 lot 0496 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

B.30 **7**

GOLDGULDEN WŁADYSŁAW II JAGIELLOŃCZYK 1509 3.55 g/ 21.0 mm Au

	(EF) (II)	29.maj.2021	**27 175 zł**	$ 7 298	€ 6 000	Panonia Terra 54_0336
	(XF-) (II-)	21.cze.2012	9 471 zł	$ 2 583	€ 2 214	KUN 214_7381

EUROPEJSKIE ZŁOTE MONETY I MEDALE WĘGRY Władysław II, 1490-1516
Goldgulden 1509, Sibiu. 3,55 g. Kammergraf Johannes Lulay de Bólya, sędzia królewski. Wariant z rozetą pod Madonną z przodu. Fb. 33; Pohl L 371 var. O wielkiej rzadkości. Malutki. Schrötlingsriß, kl. Punkt nacisku, prawie doskonały.

Source: Picture and description coin from auction 214 lot 7381 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

B.31 **8**

GOLDGULDEN WŁADYSŁAW II JAGIELLOŃCZYK 1510 3.39 g/ 21.0 mm Au

RR	(XF-) (II-)	21.cze.2012	**5 788 zł**	$ 1 579	€ 1 353	KUN 214_7383

EUROPEJSKIE ZŁOTE MONETY I MEDALE WĘGRY Władysław II, 1490-1516
Goldgulden 1510, Sybin. 3,39 g. Kammergraf Johannes Lulay de Bólya, sędzia królewski. Fb. 33; Pohl L 38. RR Kl. Wada krawędzi, bardzo ładna i doskonała.

Source: Picture and description coin from auction 339 lot 2193 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

B.32 **9**

GOLDGULDEN WŁADYSŁAW II JAGIELLOŃCZYK	1515	3.54 g/ 22.0 mm	Au

	(XF+) (II+)	2.kwi.2021	**24 951** zł	$ 6 308	€ 5 368	Frühwald 141 eA_0146

Władysław II. 1490 – 1516 Węgry. Goldgulden, 1515. Kammergraf Johannes Lulay de Bólya Hermannstadt 3,54g Pohl L 40
Gekrönte Madonna mit dem Christusknaben über einem Halbmond und Adlerschild. WLADISLAVS D - G R VNGARI // Der stehende hl. König Ladislaus mit Hellebarde und Reichsapfel zwischen Mzz. H. S LADISLAVS - REX 1515

Source: Picture and description coin from auction 141 eA lot 0146 Numismatik-Auctions GmbH Kollmayergasse 12 / TOP 7 A-1120 Wiedeń eMail: office@auktionen-fruehwald.com http: // www .auktionen-fruehwald.com

B.33 **10**

GOLDGULDEN (FLOREN) LUDWIK II JAGIELLOŃCZYK	1519	3.54 g / 21.0 mm	Au

Kremnica	
NGC MS 62	
87 620 zł	
$	21 958
€	19 000
Hammer price	
Ancjum Aurum XI_0432	
8.paź.2021	
3.48 g	

	NGC MS 62	8.paź.2021	**105 144 zł**	$ 26 349	€ 22 800	Ancjum Aurum XI_0432

Aw.: Madonna. U dołu orzeł jagielloński. W otoku: LVDOVICI D – G R VNGARIE

Rw.: Św. Ladysław, po bokach inicjały mennicze H-II W otoku: S LADISLAVS – REX 1519
WĘGRY Goldgulden Ludwik II (1516 - 1526), 1519, 3,48g, Husz. 834
Source: Picture and description coin from auction XI lot 0432 Ancjum AURUM sro 18600 Praha 8 Czechy info@antiumaurum.cz www.antiumaurum.com/en/

B.33 **11**

GOLDGULDEN LUDWIK II JAGIELLOŃCZYK	15Z6	3.55 g/ 23.0 mm	Au

	(EF) (II)	19.paź.2013	**8 740 zł**	$ 2 884	€ 2 106	AN 4_0332

Aw.: Madonna. U dołu orzeł jagielloński. W otoku: LVDOVICVS D – G R VNGARIE

Rw.: Św. Ladysław, po bokach inicjały mennicze K-B W otoku: S LADISLAVS – REX 15Z6

Ludwik II Jagiellończyk był wnukiem Kazimierza Jagiellończyka. Został królem węgierskim i czeskim w wieku 10 lat. Zginął w bitwie pod Mohaczem w 1526 r., w wieku 20 lat, identycznie jak Władysław I Warneńczyk. Ostatni rocznik emisji złotej monety Jagiellonów na Węgrzech.
Ładny egzemplarz. Friedberg 39

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 4 lot 0332 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

Wraz ze śmiercią Ludwika Węgierskiego skończyła się ekspansja Jagiellonów na Węgry i Czechy, upadła zatem koncepcja stworzenia unii polsko-czesko-węgierskiej.

Na aukcjach 298; 306 i 323 dom aukcyjny Kunker w Osnabrick wystawił do sprzedaży wiele polskich monet okresu Polski królewskiej z kolekcji „Poibos" nazywając ich „Rarytasami z Polski". Wyjaśnia nam też genezę nazwy „Poibos". "Phoibos", oczywiście, nie odpowiada rzeczywistej nazwie kolekcjonera, który nie jest tu wymieniony z imienia i nazwiska na wniosek rodziny. Nazwa „Phoibos" pochodzi od greckiego boga Apollina, boga światła, sztuki i słońca. W czasach starożytnych Apollo był często przedstawiany jako blond młodość, podczas gdy inni bogowie byli ogólnie czarne włosy. Znaczenie jego pseudonimu "Phoibos" można w tym sensie również rozumieć jako "złoty" lub "złoty połysk", które wydawały się trafne dla tej ważnej kolekcji złota.

Rarytasy monety Polski były obszarem szczególnie bliskim sercu kolekcjonera ze względu na jego rodzinną historię. Przede wszystkim postanowił szukać niezwykłych rarytasów polskich królów i regentów, począwszy od Zygmunta I, którego panowanie - wraz z reformą monet i wynikającą z tego całkowitą przebudową polskich monet - specjalny punkt zwrotny w polskiej numizmatyce. Niezwykle rozległa grupa tego kolekcjonera, który mieszkał w południowych Niemczech, została zgromadzona głównie w okresie powojennym aż do lat 80., ale niektóre z nich prawdopodobnie weszły do kolekcji już przed II Wojna światową. Tematycznie kolekcja zawiera przede wszystkim złote monety z całego świata. Niektóre z tych eksponatów były częścią bardzo znanych kolekcj. Kolekcja „Poibos" obok kolekcji polskich monet i medali H. Karolkiewicza, która została sprzedana w USA w grudniu 2000 roku, to zapewne dwie największe kolekcje, które w ostatnich latach trafiły pod młotek.

Dalej w katalogu do aukcji 323 czytamy: zmiany granic, gry władzy, wojny - Polska zawsze brała udział w wielu konfliktach terytorialnych i wojskowych z powodu swojego położenia geograficznego w centrum Europy. W szczególności prawie 200-letnie wojny z Imperium Osmańskim i napięcia związane z sukcesją na szwedzkim tronie doprowadziły do burzliwego okresu, przede wszystkim w XVI; XVII i XVIII wieku. Patrząc wstecz na ten burzliwy okres polskiej historii do dzisiaj, zarówno dla historyków, jak i numizmatyków to była bardzo interesująca i ekscytująca era. Historia tych lat znajduje również odzwierciedlenie w wielu monetach i medalach Polskich władców. Przy opisach wielu monet złotych jak i srebrnych często czytamy wpis, że pochodzi z kolekcji „Poibos"

ZYGMUNT I STARY PANOWAŁ 42 LATA, OD 1506 DO 1548 r. PIĄTY SYN KAZIMIERZA IV JAGIELLOŃCZYKA I ELŻBIETY RAKUSZANKI. PANOWAŁ PO III I IV BRACIE. DWUKROTNIE ŻONATY, DRUGĄ ŻONĄ BYŁA BONA SFORZA, MATKA ZYGMUNTA II AUGUSTA. WIELKI KSIĄŻĘ LITEWSKI URODZONY W 1467 r. W KOZIENICACH, W 1520 r. WYDAŁ EDYKT W TORUNIU ZAKAZUJĄCY POD KARĄ ŚMIERCI, PRZYWOZU I CZYTANIA DZIEŁ MARCINA LUTRA. W 1525 r. PRZYJĄŁ HOŁD PRUSKI Z RĄK ALBRECHTA HOHENZOLLERNA. OSTATECZNIE ZLIKWIDOWANO PAŃSTWO KRZYŻACKIE, POWSTAŁY PRUSY ZALEŻNE OD POLSKI, NIE DOKONAŁ ICH INKORPORACJI DO POLSKI. ZMARŁ W 1548 W KRAKOWIE. POCHOWANY NA WAWELU.

W okresie sprzedaży kolekcji „Poibos" dom aukcyjny Kunker przedstawia także krótki rys z okresu panowania poszczególnych władców Polski od XV do VXIII wieku.

WPolsce za panowania Zygmunta Starego doszło do różnych konfliktów politycznych i terytorialnych, które doprowadziły do licznych konfliktów zbrojnych. Zygmunt toczył długą wojnę, zwłaszcza przeciwko Rosjanom i Imperum Osmanskim, którzy posuwali się na Zachód. Aby odeprzeć zagrożenie od wschodnich granic Wielkiego Księstwa Moskiewskiego i południowych granic Imperium Osmańskiego, Zygmunt i jego brat Vladislav II zawarli sojusz przyjaźni z rzymsko-niemieckim cesarzem Maksymilianem I. Zygmunt Stary ożenił się z Boną Sforzą z Mediolanu w 1518 roku, siostrzenicą cesarzowej Bianki Marii Sforzy, która zmarła w 1510 roku. Ich syn Zygmunt II August będzie ostatnim z dynstii Jagiellonów zasiadającym na tronie Polski. Ze względu na wpływ Bony Sforzy i obecność intelektualistów i artystów na dworze, idee renesansu rozprzestrzeniły się w Polsce od 1520 roku. Rozkwit nauki, sztuki i kultury, w połączeniu z sukcesami politycznymi i wojskowymi Zygmunta, nadał jego panowaniu przydomek "Złoty Wiek Polskiej Republiki Szlacheckiej". Zygmunt wyznacza też nową erę dla polskiej monety. Zaległe reformy monety zostały osiągnięte przez króla Zygmunta w 1526/28. W Polsce wprowadzono nowe nominały; denary, ternary, grosze, 3-grosze i 6-grosze. W Prusach niskie nominały były denary (fenigi), szilingi, grosze, 3- i 6- grosze. Stworzyło to związek monet między Polską a Prusami z w dużej mierze skoordynowanymi przepisami dotyczącymi monet. Z tej okazji wprowadzono również nowe wizerunki monet. Wizerunek polskiego króla pojawia się na monetach po raz pierwszy, już w stylu renesansowym.

C.1 **1**

10 DUKATÓW TALAR KORONNY MEDALOWY		35.15 g /	
ZYGMUNT I STARY	**1533**	37.80 mm	**Au**

	Toruń
	(VF) (III)
	1 599 654 zł
$	420 000
€	370 119
	Hammer price
	The New York Sale 46_1223
	9 sty 19
	35.15 g
	37.80 mm

R 8	(VF) (III)	9-sty-2019	**1 919 585 zł**	$ 504 000	€ 443 117	N. York Sale 46_1223
	(VF) (III)	24-kwi-2008	699 867 zł	$ 322 000	€ 202 796	STA 2008-04_1004
	(VF) (III)	6-gru-2000	136 375 zł	$ 30 550	€ 34 601	TRIT IV_2096

Aw.: Ukoronowane popiersie Zygmunta Starego w zbroi przystrojone wianuszkiem z tarcz Polski, Litwy, Prus, Rusi Czerwonej i Austrii. W otoku: SIGISM ◦P◦ REX◦PO ─ LONIEM ─ D◦LITHV ─ &: 15 33.

Rw.: Mniejsze ukoronowane popiersie 13 letniego Zygmunta II Augusta, ozdobione wianuszkiem z tarcz Polski, Litwy, Prus, Rusi Czerwonej i Milanu. Wokoło napis: SIG:AVG: — SECVND — : FILIVS: - REX.PO-LON: & C.

POLSKA. Zygmunt I (Zygmunt I Stary), Jagiełło, 1506-1548. Medyczne (Prezentacja) Złoto 10 Dukat, 1533. Toruń 37,8 mm; 35,15 gramów.

Wybity z matryc Pierwszego Polskiego Talara na odlewanym flanie. Milanese Shield ma uhonorować matkę Zygmunta Augusta, Bonę Sforza, księżną Bari i księżniczkę Rossano. Córkę Giana Galeazzo Sforza, szóstego księcia Mediolanu i wielkiego patrona kultury renesansowej, którą pomogła rozkwitnąć w Związku Polsko-Litewskim. Bona w 1518 r. Została drugą żoną Zygmunta Pierwszego.
Kop.442 (R8), Gum.496 (RR). Niezwykle rzadkie i ważne. Z okrągłym zbiorem opisowym w ręku von Chełmińskiego. Minutnik na krawędzi o 12:00. Niektóre nacięcia powierzchniowe typowe dla ciężkiego złota. Bardzo dobrze.
Pochodzenie: Z kolekcji Alicia i Sid Belzberg; ex Henry V. Karolkiewicz Collection (CNG's Triton IV, grudzień 2000, lot 2096); Kolekcja Zygmunta von Chełmińskiego (przeciwko Chełminski Sale, O. Helbing, kwiecień 1904, nr 59)

Source: Picture coin and descriptions from auction 46 lot 1223 M & M Numismatics Ltd PO Box 65908 Washington, DC 20035 www.TheNewYorkSale.com

TALAR KORONNY MEDALOWY ZYGMUNT I STARY **1533** 27.28 g /39 mm **Ag**

R 7	NGC XF 45	14-lis-2019	**372 977 zł**	$	94 823	€	86 100	MDC Monnaies 5_1028
	(XF+) (II+)	27-cze-2002	76 601 zł	$	18 917	€	19 065	KUN 76_3730
	NGC XF 45	6-gru-2000	82 138 zł	$	18 400	$	20 840	TRIT IV _2095

Aw.: Ukoronowane popiersie Zygmunta Starego w zbroi przystrojone wianuszkiem z tarcz Polski, Litwy, Prus, Rusi Czerwonej i Austrii. W otoku: SIGISM ° - ° P ° REX ° PO - LONIE ° M ° - ° D ° LITHV - &Ù 15 33
Rw.: Mniejsze ukoronowane popiersie 13 letniego Zygmunta II Augusta, ozdobione wianuszkiem z tarcz Polski, Litwy, Prus, Rusi Czerwonej i Milanu. Wokoło napis: SIG ë AVG ë - SECVND - ë FILIVS ë - REX ° PO - LON ë & C
KRÓLESTWO POLSKIE OD 1058 ROKU POLSKIE MONETY I MEDALE Zygmunt I., 1506-1548.
Talar 1533, Toruń. 28,50 g.

Pierwszy, najstarszy polski talar, waluta bardzo ważna, kopia w dobrym stanie, o największej rzadkości. Znanych jest tylko kilka okazów. Bardzo ładnie VF w Superb Kop. 441, Dav. 8418. 27,89 g. Gum. 496; Habich I, 2, 1475; H.-Cz. 331.

Bicie obecnego okazu miało miejsce prawdopodobnie podczas koronacji jego syna Zygmunta Augusta. Pod jego popiersiem w wewnętrznym kręgu znajduje się sichel, znak lokatora monet Josta Decjusza. Ze strony polskiej wielokrotnie wątpiono, czy odciski te są współczesne. Stemple na tę monetę

zostały wycięte przez Matthiasa Schillinga, a także matryce do medalu na Severinie Bonarze, wojewodzie krakowskim (zob. Habich I, 2, 1474). Teraz jednak złota zniżka na Medal Bonar jest dostępna w Muzeum w Bazylei. Okaz ten był wyraźnie w posiadaniu Erazma z Rotterdamu. Wspomina o nim zarówno odręczny inwentarz, jak i w jego wycence, która sięga najpóźniej 1536 roku. Ten sam styl, który na pierwszy rzut oka wydaje się nietypowy, ale typowy dla tego medaliera, a te same cechy kwiatowych dekoracji potwierdzają, że ci najstarsze polskie talary są w każdym razie współczesne wszelkie wątpliwości są bezpodstawne. Taki talar został znaleziony w Karolkiewicz Collection, Triton IV Auction, Nowy Jork 2000, pod numerem 2095 (cena 16 000 USD), a także zniżka na złoto. Adam Wiecek w "Dzieje Sztuki Medalierskeij W Polsce" (Kraków 1989) zajmuje się także Matthiasem Schillingiem i tymi dwoma eksponatami (s. 24, rys. 19) i porównuje je z małymi rzeźbami mistrza.

Source: *MDC Monnaies de Collection sarl les allées Lumière du Park palace 27 avenue de la Costa 98000 Monaco Monte-Carlo E-mail: www. or-numismatique@monaco.mc*

C.2 **2**

DUKAT ZYGMUNT I STARY	**1531**	**Ex Potocki collection**	**C–N**	3.57 g / 21.0 mm	**Au**

Kraków
(V+) (III+)
390 000 zł
$ 107 586
€ 92 090
Hammer price
AN 12_0044
21 paź 17
21.0 mm
3.41 g

R 8	(V+) (III+)	21-paź-2017	**448 500 zł**	$ 123 724	€ 105 904	AN 12_0044

Aw.: Głowa króla w prawo, w koronie i zbroi. W odcięciu wśród renesansowych smoków data 1531. W otoku: SIGIS◦ I◦– REX◦POL (jako interpunkcja małe kółeczka)

Rw.: Pod koroną czteropolowa tarcza herbowa z małym herbem Habsburgów w środku. Po bokach inicjały C-N (Cracovia-Nicolaus, Mikołaj Szydłowiecki, podskarbi wielki koronny). W otoku dewiza: *IVSTVS*VT* PALMA* FLOREBIT (sprawiedliwy, jak palma zakwitnie).

Dukaty rozpoczęto wybijać w Krakowie w 1528 roku. Stanowiły ukoronowanie reformy monetarnej z lat 1526-1528. Wprowadzała ona w Królestwie Polskim nowoczesny, wielonominałowy system monetarny. Dukaty wybijano według parametrów dukata węgierskiego. Miały próbę 23,5 karata i ważyły 3,56 grama. Pierwsza emisja dukatów miała miejsce w roku 1528, a bito je do 1535 roku. Na pierwszych dukatach z lat 1528- 1531, widniał umieszczony na linii portret króla z profilu. U dołu pomiędzy ozdobami umieszczano datę. W 1532 roku zmieniono ikonografię monet, odtąd, całe pole monety wypełniał królewski portret otoczony legendą. Na rewersie znalazła się czteropolowa tarcza herbowa: kolejno z herbami: Królestwa Polskiego (Orzeł w koronie), Wielkiego Księstwa Litewskiego (Pogoń), Rusi (Lew w lewo), Prus Królewskich (Orzeł z mieczem nad głową). W środku, w tzw. „polu sercowym" znalazła się mała tarcza z herbem Habsburgów, należącym do Elżbiety Rakuszanki, matki króla Zygmunta Starego. Na rewersie zamiast tradycyjnie stosowanego na monetach złotych napisu, znalazł się cytat z Księgi Psalmów: IVSTVS VT PALMA FLOREBIT (PS.91.13). Taki sam napis znajduje się także na ceremonialnym mieczu króla Zygmunta, gdzie na głowni miecza widnieje

napis: Sigismundus Rex Justus (Zygmunt Król Sprawiedliwy). Bardzo ciekawa jest tarcza herbowa na rewersie monety. Za panowania Jagiellonów, Królestwo Polskie było unią personalną, gdzie osoba króla jednoczyła ziemie wchodzące w skład państwa. W tym wypadku Orzeł był godłem nie tylko polskim ale całego Królestwa, Pogoń była jednocześnie herbem Wielkiego Księstwa Litewskiego, jak i herbem rodowym Jagiellonów. Natomiast pozostałe herby to ziemie które oddały się pod opiekę króla z rodu Jagiellonów. Dopiero po Unii zawartej w Lublinie 1569 roku, tworzącej jednolite prawnie królestwo, tzw. Królestwo Obojga Narodów, na tarczy herbowej pozostają już tylko herby Polski i Wielkiego Księstwa Litewskiego, oraz herb rodowy króla.
Umieszczenie w polu środkowym herbu rodowego Habsburgów, było z jednej strony gestem wobec matki króla, Elżbiety z rodu Habsburgów, a z drugiej stanowiło podkreślenie ważności układów politycznych zawartych między Jagiellonami a Habsburgami. Układ heraldyczny został szczegółowo opisany w ordynacji menniczej z 16 lutego 1528 roku, gdzie czytamy, że na monecie winny znaleźć herby: /…/ Aquilla, regni nostri (Orzeł królestwa) /…/ in secunda: Insigne Magni Ducatus Lithuanie, in prima/…/ Leonem, insignie terrarum Russie / …/Aquillam cum gladio, insigne terrarum Prussie/…/ insignie panatur domus Austrie/.../ Ordynacja nakazywała też umieszczenie cytatu z Psalmu/…/ tekstus vero in circuitu: Justus ut palma florebit. Ponadto w ordynacji napisano, że na dukacie znajdą się inicjały C i N. Czyli pierwsza litera nazwy miasta Krakowa, gdzie była zlokalizowana mennica, oraz inicjał imienia podskarbiego. Znane są tylko dwa egzemplarze dukata z 1531 roku. Jeden znajdował się w zaginionej kolekcji nieświeskich Radziwiłłów, drugi był w posiadaniu Franciszka Potockiego i wraz jego zbiorem trafił potem do rąk Andrzeja Potockiego. Egzemplarz z kolekcji Potockiego był sygnowany puncą z herbem Pilawa – oferowany egzemplarz. Kolekcja Andrzeja Potockiego, po jego śmierci w 1911 roku, była przechowywana w Krakowie w pałacu pod Baranami. W latach 1911-1939 niektóre egzemplarze wyprzedano na potrzeby utrzymania zbioru. Wszystkie monety zgromadzone w jego zbiorze były sygnowane puncą z herbem rodowym Potockich – Pilawą. Sam Andrzej Potocki, jak i spadkobiercy prowadzili aktywną wymianę kolekcjonerską. Często egzemplarze gorzej zachowane, jak też dublety były wyprzedawane lub wymieniane. Monety z puncą Pilawa można znaleźć m.in. w XIX wiecznym zbiorze w Ermitażu, w kolekcji Czapskich w Krakowie, a także w Berlinie. Były notowane na aukcjach, jeszcze za życia Andrzeja Potockiego. Na przykład na licytacji zbioru Zygmunta Chełmińskiego w 1904 roku wystawiono kilkadziesiąt monet z kolekcji Potockich (nie wszystkie z puncą Pilawa). Monety oznaczone puncą spotykamy na wielu przedwojennych aukcjach. Bardzo wiele monet oznaczonych puncą Pilawa trafiło na rynek w okresie międzywojennym. Już w tamtym okresie były przedmiotem licznych transakcji i wymian kolekcjonerskich. Duża ich ilość do dzisiaj znajduje się wśród kolekcjonerów w kraju i za granicą w bardziej i mniej znanych prywatnych zbiorach.

Do tej pory żaden egzemplarz dukata z 1531 roku nie był wcześniej ilustrowany. W pracy J. Dutkowskiego ‘’Złoto czasów dynastii Jagiellonów’, znajduje się tylko opis. Natomiast E. Kopicki ilustruje go wzorując się na awersie dukata z 1531 roku z mennicy w Toruniu, a nie w oparciu o wygląd oryginału. Unikat na rynku kolekcjonerskim. Delikatna patyna, delikatne uderzenie w polu. Moneta do najlepszych kolekcji na świecie.
Stroczyński 33; Gumowski(1914) 582a (R8); Kopicki(1995) 448 (R8); Friedberg 1; Złoto Jagiellonów 4 (R8) (brak fotografii); Tyszkiewicz 1500 Waga: 3,41 g Au; Średnica**:** 21 mm

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 12 lot 0044 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

C.3 **3**

DUKAT KORONNY - ZYGMUNT I STARY	153Z	C–N	3.57 g / 23.0 mm	Au

	Kraków
	(UNC-) (I-)
	300 853 zł
$	79 736
€	70 000
	Hammer price
	KUN 323_2851
	26 cze 19
	3.53 g

R 8	(UNC-) (I-)	26-cze-2019	**370 049 zł**	$	98 076	€ 86 100	KUN 323_2851

KRÓLESTWO POLSKI. SIGISMUND I., 1506-1548. Dukat z mennicy krakowskiej. Dukat 1532, Kraków. 3,53 g.

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi. W otoku: SIGIS * I * REX * POLO * 153Z

Rw.: Koronowany, czteropolowy herb (Polska-Litwa / Rusia-Prusy Zachodnie) z tarczą środkową (Austria), z podpisem C (= Cracovia) - N (skarbnik Mikołaj Szydłowiecki). W otoku: * IVSTVS * VT * PALMA * FLOREBIT Złoto, o największej rzadkości. Lekko falisty, bardzo ładny Kol. 70; Kopicki 451 (R8). Okaz z kolekcji Phoibos.

Source: Picture and description coin from auction 323 lot 2851 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

C.4 **4**

DUKAT KORONNY - ZYGMUNT I STARY	153Z	C – S	3.57 g / 23.0 mm	Au

	Kraków
	(VF) (III)
	330 000 zł
$	86 455
€	71 770
	Hammer price
	WCN 43_0182
	05-Jun-10
	3.51 g

R 8	(VF) (III)	14-maj-2016	319 200 zł	$	82 694	€ 73 043	WCN 65_0013
	(VF) (III)	5-cze-2010	**330 000 zł**	$	95 101	€ 78 947	WCN 43_0182
	(VF) (III)	3-cze-2000	60 500 zł	$	13 626	€ 14 350	WCN 21_0188

Aw.: Popiersie króla w czepcu i w koronie, w otoku napis SIG*I*REX*PO*DO*PRVSS*153Z•

Rw.: Tarcza herbowa, po jej bokach litery C-S, napis wokoło *IVSTVS*VT*PALMA*FLOREBIT

Zygmunt I Stary 1506-1548. dukat 1532, Kraków, złoto 3,51 g, H-Cz. -, Kaleniecki s. 12, T. 1500, lekko pogięty i nieznacznie uszkodzony w tle, niezmiernie rzadka moneta znana jest ze zbiorów: Gabinetu Numizmatycznego we Wiedniu, kolekcji Potockich i Antoniego Czerwińskiego. Po wojnie dukaty takie dwukrotnie były w sprzedaży pierwszy w 1962 roku w Coins Galleries w Nowym Yorku, drugi w 2000 roku w Warszawskim Centrum Numizmatycznym. Opis z aukcji 65; po wojnie w sprzedaży były dwa egzemlarze: pierwszy w 1962 roku w Coin Galleries w Nowym Yorku, drugim jest ten egzemplarz sprzedawny na 21 i 43 aukcji WCN, lekko pogięty i nieznacznie uszkodzony w tle, ekstremalnie rzadki.

Zdjęcie i opis monety z aukcji 43 lot 0182 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie *www.wcn.pl*

C.5 **5**

DUKAT KORONNY - ZYGMUNT I STARY	**1534**	**C – S**	3.57 g / 22.0 mm	**Au**

	Kraków
	(VF) (III)
	300 000 zł
$	88 235
€	70 258
	Hammer price
	WCN 51_0156
	09.Jun.12
	3.50 g

R 6	(VF) (III)	9-cze-2012	**330 000 zł**	$ 97 059	€ 77 283	WCN 51_0156
	(VF) (III)	6-gru-2000	18 481 zł	$ 4 140	€ 4 689	CNG's TRIT IV_2097

Aw: Popiersie króla w prawo i napis wokoło SIG◦I◦ REX◦PO◦DO◦TO◦PRVS◦1534

Rw.: Tarcza herbowa i litery C - S po bokach, napis wokoło IVSTVS*VT*PALMA*FLOREBIT

Zygmunt I Stary 1506-1548. dukat 1534, Kraków, złoto 3.50 g, H-Cz. 373 (R6), T. 1400, Kaleniecki s 14, lekko pofalowana powierzchnia, stara patyna, moneta ogromnej rzadkości.

Zdjęcie i opis monety z aukcji 51 lot 0156 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie *www.wcn.pl*

C.6.01 *WSZYSTKIE 5 EGZEMPLARZY DUKATA C – S Z 1535 r.* **6**

DUKAT KORONNY - ZYGMUNT I STARY	**1535**	**C – S**	3.57 g / 22.0 mm	**Au**

	Kraków
	(XF) (II)
	305 000 zł
$	110 909
€	74 572
	Hammer price
	WCN 41_0084
	14.Nov.09
	3.52 g

1.	**R 6**	(XF) (II)	30-lis-2020	342 200 zł	$ 92 007	€ 77 386	Desa Unicum 2020_01
2.		(UNC) (I)	26-paź-2019	379 500 zł	$ 100 132	€ 89 716	AN 21_0029
3.		(UNC-) (I-)	12-paź-2017	**402 500 zł**	$ 111 035	€ 95 042	AN 12_0045
4.	£ 48 000	(XF) (II)	15-lip-2015	340 716 zł	$ 89 758	€ 81 314	SPINK 15005_0209
5.		(VF) (III)	13-lut-2012	352 848 zł	$ 109 414	€ 83 025	WAG 59_0644
6.		(XF) (II)	14-lis-2009	335 500 zł	$ 122 000	€ 82 029	WCN 41_0084

Aw.: Popiersie i napis wokoło (arabeska) SIGIS+I+REX+POLO+DO+TO+PRVSS+1535

Rw.: Tarcza herbowa i litery C - S po bokach, napis wokoło (arabeska) IVSTVS+VT+PALMA+FLOREBIT

Zygmunt I Stary 1506-1548. dukat 1535, Kraków, złoto 3.52 g, Kaleniecki s. 15, H-Cz. 348 R6, Fr. 70, T. 1400, na awersie drobna rysa, ale bardzo efektowna i ładnie zachowana moneta, ogromna rzadkość, ozdoba kolekcji Czapskiego, Potockiego, Sobańskiego i Mańkowskiego.

Zdjęcie i opis monety z aukcji 41 lot 0084 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie *www.wcn.pl*

C.6.0.2 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA Z 1535 C–S* **7**

	Kraków
	(UNC-) (I-)
	350 000 zł
$	96 552
€	82 645
	Hammer price
	AN 12_0045
	12-paź-2017
	3.53 g
	22.0 mm

Jest to jeden z pierwszych dukatów Zygmunta Starego i jedyny notowany w historycznej literaturze, dawnych aukcjach lub w najstarszych zbiorach. Moneta ta po raz pierwszy została opisana i zilustrowana w niderlandzkiej taryfie monetarnej wydanej w 1575 roku. Ten rocznik wystawiono w 1768 roku na aukcji monet w Gdańsku, gdzie został sprzedany za 13,5 dukata. Opis dukata z 1535 roku, z własnej kolekcji, zamieścił Johann Lengnich historyk i patrycjusz gdański, w katalogu wydanym w 1782 roku. Taki egzemplarz posiadał w swoim zbiorze Tadeusz Czacki, gdy w 1801 roku, jako pierwszy pisał historię monet polskich. Znane są dwie odmiany rewersu tej monety. Różnią się położeniem inicjału S, obok tarczy, względem legendy otokowej. Tutaj inicjał S jest na wysokości drugiej litery S w słowie IVSTVS. Ciekawa jest ikonografia tarczy herbowej, obok Orła polskiego i Pogoni litewskiej, w środku umieszczono małą tarczę Habsburgów na cześć matki króla Elżbiety Rakuszanki. Dukat z 1535 roku był w czterech największych zbiorach monet polskich; Z. Chełmińskiego, K. Sobańskiego, H. Mańkowskiego, Chomińskiego. A po wojnie zbiorze A. Styki. Egzemplarze z 1535 roku, znajdują się też w kolekcjach publicznych Muzeum Narodowego w Warszawie, Czapskiego w Krakowie, Berlinie, Brnie i Bibliotece Narodowej w Paryżu. Na rynku dukaty Zygmunta Starego występuje niezwykle rzadko, egzemplarze w takim stanie zachowania to dziś unikaty. Egzemplarz z aukcji J. Schulman, Amsterdam, 12.06.1961 lot. 2188 (kupiony za 152 Funty).
Wspaniale zachowane detale, lekko gięty. Wysokiej klasy numizmat ze znakomitą proweniencją.
Kopicki 454 (R6); Friedberg 70; Złoto Jagiellonów 11 (R6); H-Czapski 348 (R6); Kaleniecki s. 15

Zdjęcie i opis dukata zaczerpnięto z aukcji 12 lot 0045 A N Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. *www.niemczyk.pl*

C.6.0.3 *TRZECI EGZEMPLARZ DUKATA Z 1535 C–S* **8**

	Kraków
	(XF) (II)
	283 930 zł
$	74 798
€	67 762
£	48 000
	Hammer price
	SPINK 15005_0209
	15-lip-2015
	3.54 g

Polska, Sigismund I (1506-48), Ducat, 3,54g, 1535, (F.70; HCz 348 - R6), bardzo lekko pofałdowana, poza tym bardzo drobna, bardzo rzadka.

Coins from Spink and Son Limited z 69 Southampton Row, Bloomsbury London WC1B 4ET Auction 15005 lot 0209 auctionteam@spink.com Website:https://www.spink.com/

C.6.0.4 *CZWARTY EGZEMPLARZ DUKATA Z 1535 C–S* **9**

	Kraków
	(UNC) (I)
	330 000 zł
$	87 071
€	78 014
	Hammer price
	AN 21_0029
	26-paź-2019
	3.53 g
	22.0 mm

Na rynku dukaty Zygmunta Starego występuje niezwykle rzadko, egzemplarze w takim stanie zachowania to dziś unikaty.
Wspaniale zachowany dukat. Wysokiej klasy numizmat do najlepszych kolekcji. Jedyna szansa do zakupu dukata koronnego Zygmunta Starego.
Kopicki 454 (R6); Friedberg 70; Złoto Jagiellonów 11 (R6); H-Czapski 348 (R6); Kaleniecki s. 15

Zdjęcie opis dukata zaczerpnięto z aukcji 21 lot 0029 A N Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

C.6.0.5 *PIĄTY EGZEMPLARZ DUKATA Z 1535 C–S* **10**

	Kraków
	(VF) (III)
	286 868 zł
$	88 954
€	67 500
	Hammer price
	WAG 59_0644
	13-lut-2012
	? g
	? mm

Dukat 1535 CS, Kraków. Sigismund I. 1506-1548. Król Polski, Litwy, Rosji Prus. C-S (Cracovia Szydlowiecki). Gumowski 504, Kopicki 454 (R6), Friedberg 70, Slg. Chelminski, Auktion Helbing 1904, Nr. 60 (1350 Goldmark). GOLD. Rzadki, ładny.

Source: Picture and descriptions coin from auction 59 lot 0644 WESTFĘLISCHE AUKTIONSGESELLSCHAFT Arnsberg (Niemcy) Internet: www.wag-auktionen.de

C.6.0.6 *SZÓSTY EGZEMPLARZ DUKATA Z 1535 C–S* **11**

	Kraków
	(XF) (II)
	290 000 zł
$	77 972
€	65 581
	Hammer price
	Desa Unicum
	30-lis-2020
	? g

Catalogue de la collection des médailles et monnaies polonaises du comte Emeric HuttenCzapski, St. Petersbourg 1875 Cracovie 1915, 348 R6

Moneta bita na podstawie ordynacji z 15 lutego 1528 r., która wprowadzała po raz pierwszy w Polsce, w dobie nowożytnej, bicie złotych polskich monet. Inicjały na rewersie, obok tarczy herbowej, odnoszą się do miejsca bicia monety (Cracoviae) oraz nazwiska podskarbiego Mikołaja Szydłowieckiego, pełniącego swe obowiązki od 1516 r. Jedna z pierwszych polskich monet złotych, obecnie należąca do rzadkości. Z powodu swojej wielkiej rzadkości dukat koronny 1535 r. był zawsze ozdobą tylko największych polskich kolekcji numizmatycznych: Czapskiego, Potockiego i Sobańskiego. Wszystkie dukaty koronne Zygmunta I Starego są wielkimi rzadkościami. Na aukcjach Warszawskiego Centrum Numizmatycznego były notowane tylko czterokrotnie: 1532, III, (5.06.2010) c.s. 330 000; 1532, III (14.05.2016) c.s. 319.200; 1534, III, (9.06.2012) c.s. 330 000; 1535, III (14.11.2009) c.s. 335.500.

Warszawskie Centrum Numizmatyczne, aukcja 41 (14.11.2009), poz. 84

A. L. Friedberg and Ira S. Friedberg, Gold Coins of the World, 70

Zdjęcie I opis monety pochodzi z aukcji Desa Unikum w Warszawie w dniu 30 listopada 2020 r. lot.1email: biuro@desa.pl

C.7 **12**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT I STARY **1546** **GEDANENS** 3.57 g / 22.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(AU) (I/II)
	400 000 zł
$	143 885
€	101 781
	Hammer price
	AN 2_0053
	15-maj-2011
	3.495 g

R 7	(AU) (I/II)	15-maj-2011	**460 000 zł**	$ 165 468	€ 117 048	AN 2_0053

Aw.: Popiersie króla w koronie i rycerskiej zbroi. W otoku: * SIGIS•I•REX•POLO•DO•PRVSS•1546

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę z herbem miasta. W otoku: MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENS

Jeden z najrzadszych dukatów polskich wybitych w Gdańsku. Posiadają go tylko zbiory biblioteki PAN w Gdańsku, Czapskich w Krakowie, MNW oraz Geldmuseum we Frankfurcie. Ta odmiana tylko raz, w 1947 roku, pojawiła się na rynku aukcyjnym. W zbiorach prywatnych nieznana. Moneta w niespotykanym stanie zachowania.

Kopicki.7342(typ); Friedberg.1; CNG.80IIIb; Dutkowski, Złoto Jagiellonów.26; Kaleniecki s. 18; Tyszkiewicz.225

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 2 lot 0053 AN Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

C.8.01 **13**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT I STARY **1546** **GEDANEN** 3.57 g / 22.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(EF) (II)
	283 598 zł
$	70 000
€	65 205
	Hammer price
	CNG TRIT XIX_2613
	06 Jan 16
	3.52 g

R 7	(XF-/III) (II-/III)	3-paź-2020	**362 250 zł**	$ 96 600	€ 81 957	D. Marciniak 12_0168
	(EF) (II)	6-sty-2016	337 482 zł	$ 83 300	€ 77 594	CNG's TRIT XIX_2613

Aw.: Popiersie króla w koronie i rycersiej zbroi. W otoku: * SIGIS•I•REX•POLO•DO•PRVSS•1546

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę z herbem miasta. W otoku: MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANEN

POLSKA, Monarchia. Zygmunt I Stary. 1506–1548. AV Dukat 22 mm, 3,52 g. Mennica Gdańsk Datowany 1546 . D&S, Gedanensis , 80 / III; Dutkowski 25; Kopicki 7342; Friedberg 1. EF, ślady połysku

Ze zbiorów Dr. Lawrence A. Adamsa, zakupionych od M. Louis Teller.London Office 20 Bloomsbury St. London WC1B 3QA

Source: Picture and descriptions coin from auction XIX lit 2613 CNG TRITON email: cng@cngcoins.com www.cngcoins.com

C.8.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO „GEDANEN" Z 1546 r.* **14**

	Gdańsk
	(XF-/III) (II-/III)
	315 000 zł
$	84 000
€	71 267
	Hammer price
	Marciniak 12_0168
	7-sty-2016
	3.507 g
	21.3 mm

Aw.: popiersie królewskie w czepcu, koronie i zbroi, w prawo. Za perełkowym otokiem tytulatura: SIGIS. I. REX. POLO. DO. PRVSS. 1546 *
Rw.: dwa lwy zwrócone ku sobie, trzymające tarczę z herbem miasta Gdańsk. W otoku: MONE. NO. AVR. CIVI. GEDANEN (rozeta).

Typologicznie jest to najwyższej klasy numizmat, który zdobi tylko nieliczne, zaawansowane zbiory. Dukat gdański 1546 Zygmunta I Starego!
Numizmatyczny ośmiotysięcznik, który zdobyć są wstanie tylko nieliczni, zaawansowani kolekcjonerzy, o czym szerzej piszemy w artykule na łamach gndm.pl.
Dukaty Zygmunta I to pierwsza, polska złota moneta, która może być uważana za środek płatniczy, monetę obiegową. Nie była to jednak monetą powszechną. Jak podkreśla Tadeusz Kałkowski, jej bicie było przedsięwzięciem deficytowym (aż do roku 1548). Decyzję tę podjął w 1528 roku sejm piotrkowski "tylko ze względów na znaczenie dynastii jagiellońskiej", mimo, że czerwony złoty, ze względu na dewaluację XV-wiecznego grosza, stał się monetą dawno już potrzebną w handlu i operacjach bankowych.
Gdańsk, największe miasto handlowe Rzeczpospolitej, pierwsze próby bicia dukatów podjęło w 1533. Obecnie nie jest jednak znany ani jeden zachowany dukat z tego rocznika. Kolejna próba następuje w roku 1540, lecz i ta ma charakter jednostkowy, m.in. z powodu zamknięcia mennicy na podstawie nakazu króla. Trzecia próba następuje dopiero 6 lat później.
W 1546 w nowo otwartej mennicy wybijane są pierwsze dukaty nowego typu. Wyróżniające się nową kompozycją awersu. W miejsce popiersia umieszczonego nad linią odcinającą je od motywu floralnego i daty, pojawia się piękny, renesansowy, bogatszy w detale portret króla wpisany w perełkowy otok. Przedstawicielem właśnie tego typu, jest niniejszy dukat.
Dziś dukaty ostatnich Jagiellonów (zarówno Zygmunta I Starego, jak i Zygmunta II Augusta) należą do wielkich rzadkości, którymi w kolekcji mogą pochwalić się nieliczne, znakomite zbiory. Nominał ten, na szerszą skalę pojawia się tak naprawdę dopiero w czasach Stefana Batorego, czyli kilkadziesiąt lat później.
Atrakcyjny egzemplarz. Pomimo częstych dla dukatów tego króla zgięć, skaleczeń, jest to moneta praktycznie nieobiegowa. Bez starć wysokich partii reliefu, które na miękkim złocie szybko się pojawiają. Z zachowanym blaskiem menniczym tła.
Złoto, średnica 21.3 mm, waga 3.507 g Stan zachowania: 3-2
Literatura: Dutkowski 25 (R6), Kopicki 7342 (R7), Hutten-Czapski 412, CNG 80.III, Tyszkiewicz 225 mk

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 12 lot 0168 Gabinetu Numizmatycznego Dariusz Marciniak gn@gndmpl

C.9.01 *DWA EGZEMPLARZE DUKATA GDAŃSKIEGO „GEDANEN" Z 1547 r.* **15**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT I STARY	**1547**	**GEDANEN**	3.57 g / 21.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	(XF+) (II+)
	250 000 zł
$	88 968
€	63 291
	Hammer price
	AN 1_0096
	23-Oct-10
	21.8 mm
	3.497 g

R 7	(UNC) (I)	27-wrz-2013	**427 427 zł**	$ 135 125	€ 100 063	HA 3026_25480
	(XF+) (II+)	23-paź-2010	287 500 zł	$ 102 314	€ 72 791	AN 1_0096

Aw.: Popiersie króla w koronie i rycerskiej zbroi. W otoku: SIGIS•I•REX•POLO•DO•PRVSS• 1547

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę z herbem miasta. W otoku: MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANEN

Niezwykle rzadki dukat gdański, odmiana ta nie pojawiła się dotąd na aukcjach. Dutkowski w „Złoto czasów dynastii Jagiellonów" zestawił dla rocznika 1547 sześć typów, z których tylko dwa były w obiegu aukcyjnym. Stan niemalże menniczy, niestety moneta gięta
Literatura : Kopicki.7343 (podobny typ); Friedberg.1; Kaleniecki nie notuje; Dutkowski, Suchanek CNG.80 IVb;
Dutkowski („Złoto czasów dynastii Jagiellonów").31; H-Cz.417; Tyszkiewicz.22; Kurpiewski 544

Zdjęcie i opis monety z aukcji 1 lot 0096 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

C.9.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO „GEDANEN" Z 1547 r.* **16**

	Gdańsk
	(AU) (I)
	363 768 zł
$	115 000
€	85 160
	Hammer price
	HA 3026_25480
	27-wrz-2013
	3.50 g
	22.0 mm

Gdańsk. Zygmunt I złoty Dukat 1547, Ten przykład powstał w złotym wieku potęgi i wpływów Gdańska, prawie sto lat po uzyskaniu autonomii przez Kazimierza Jagiellończyka i 30 lat przed odparciem wojsk Stefana Batorego. Dzięki kontroli handlu u ujścia Wisły Gdańsk pozostał największym i najbogatszym miastem nad

Bałtykiem do czasu, gdy wojny i plagi XVII i XVIII wieku wymusiły jego upadek i ostatecznie włączenie do Królestwa Prus w 1793 roku. Uderzony na flan z dobrego metalu bez pęknięć i skaz.
Kopicki-7343, Dutkowski / Suchanek 80 IVb, Fr-1, 22mm, 3,50g, AU,

Source: Picture and descriptions coin from auction and auction 3026 lot 25480 Heritage, Dallas (USA), Website: www.HA.com,

C.10.01 *DWA EGZEMPLARZE DUKATA GDAŃSKIEGO „GEDANENS" Z 1547 r.* **17**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT I STARY **1547** **R 4** **GEDANENS** 3.57 g / 21.0 mm **Au**

Gdańsk
(VF+) (III+)
152 663 zł
$ 37 326
€ 36 930
£ 25 000
Hammer price
SPINK 15007_0832
03.Dec.15
3.54 g

£ 30 000	(VF+) (III+)	3-gru-2015	**183 195 zł**	$ 44 901	€ 42 465	SPINK 15007_0832
R 7	(VF) (III)	27-sty-2011	115 692 zł	$ 40 342	€ 29 520	KUN 181_1064

Aw.: Popiersie króla w koronie i rycerskiej zbroi. W otoku: SIGIS•I•REX•POLO•DO•PRVSS• 1547
Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę z herbem miasta. W otoku: MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENS
Polska, ZYGMUND I (1506-48), Ducat, 3.54g, 1547, Gdansk lekko falisty flan, bardzo rzadki. Kupiony 4 maja 1967 r.), (F.1; HCz 417- R4); Dutkowski/Suchanek 80 VI a var. (dort mit PRVS); Fb. 1; Kopicki 7343 (R7).

Source: Pictures coins from Spink and Son Limited z 69 Southampton Row, Bloomsbury London WC1B 4ET Auction 15007 lot 0832 auctionteam@spink.com Website:https://www.spink.com

C.10.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO „GEDANEN" Z 1547 r.* **18**

Gdańsk
(VF) (III)
94 058 zł
$ 32 798
€ 24 000
Hammer price
KUN 181_1064
27-sty-2011
3.50 g

Gdańsk Dukat 1547, Zygmunt I. (1506-1548). 3,50 g. Fb. 1; Kopicki 7343 (R7). Bardzo rzadki, wyjątkowy, dobry.
Source: Pictures coins from and auction 181 lot 1064 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

ZYGMUNT II AUGUST PANOWAŁ 24 LATA OD 1548 DO 1572 ROKU. SYN ZYGMUNTA I STAREGO I BONY SWORZY. OSTATNI Z JAGIELONÓW, DYNASTII, KTÓRA OD XIV DO XVI WIEKU REPREZENTOWAŁA KRÓLÓW POLSKICH I WIELKICH KSIĄŻĄT LITEWSKICH. OD 1529 ROKU WIELKI KSIĄŻĘ LITEWSKI, OD 1530 ROKU KRÓL POLSKI. TRZYKROTNIE ŻONATY, NIE MIAŁ JEDNAK MĘSKIEGO POTOMSTWA, DYNASTIA JAGIELLONÓW WYMARŁA WRAZ Z JEGO ŚMIERCIĄ W 1572 ROKU. URODZONY W 1520 ROKU W KRAKOWIE ŻYŁ 52 LATA, ZMARŁ W 1572 ROKU W KNYSZYNIE. POCHOWANY NA WAWELU

Między 1558r. a 1583 r. Polska-Litwa była w stanie wojny północnej, z Danią, Szwecją i Rosją. Zygmunt II August poniósł pewną utratę terytorium w tej wojnie i był stale zagrożony przez Rosję, co między innymi doprowadziło do rozszerzenia polsko-litewskiego związku osobistego na „prawdziwy związek" i wspólne państwo z monarchią wyborczą Rzeczpospolita Obojga Narodów. Zanim do tego doszło, należy się cofnąć w czasie aż do roku 1385. 14 sierpnia 1385 r. w Krewie na Bialorusi podpisano umowę, na mocy której zawarto ugodę pomiędzy polskimi możnowładcami a litewskim księciem Władysławem Jagiełłą. W zamian za rękę Jadwigi, Jagiełło zgodził się przyjać chrzest i połączyć Wielkie Ksiestwo Litewskie z Królestwem Polskim. W lutym 1386 Jagiełło został wybrany na króla Polski. Po różnych zawirowaniach personalnych zwiazek ten został potwierdzony podpisaniem Unii w 1413 r. w Horodle na Wołyniu.

W połowie XVI w. król Zygmunt August, wiedział już, że nie będzie miał męskiego potomka i dynastia Jagiellonów wygaśnie. Bojąc się chaosu z powadu rozpadu Unii, dążył do utworzenia unii konstytucyjnej pomiędzy Rzeczpospolitą a Wielkim Księstwem Litewskim. Kilkakrotnie zwołany Sejm nie przynosił jednak zamierzonych rezultatów. Dopiero na zwołanym w 1569 r. Sejmie w Lublinie, schorowany król postanowił zakończyć ten proces. Najwięksi możnowładcy litewscy, jak Mikołaj Radziwiłł, Jan Chodkiewicz, nie wyrażali na to zgody i potajemnie opuścili obrady. Rozzłoszczony król włączył do Korony ziemie Podlasia, Wołynia i Ukrainy, należące do Wielkiego Księstwa Litewskiego. Zmusił tym samym do powrotu delegację Litwy i zawarcia związku. Ogłoszono dekret królewski o zawarciu związku „wolnych z wolnymi, równych z równymi". Jak z tego wynika, hasło to było tylko chwytem propagandowym, ponieważ Polska zaczęła dominować w tym związku. Obszar Wielkiego Księstwa Litewskiego skurczył się o połowę. Stosunek terytoriów litewskich do polskich spadł do poziomu 1:4. Postanowienia Sejmu łączyły w sposób trwały Wielkie Księstwo Litewskie z Rzeczpospolitą. Była to istotna realna unia, w odróżnieniu od poprzednich, personalnych, przy których oba kraje pozostawały odrębnymi organizmami połączonymi jedynie osobą władcy. Obecnie Polska i Litwa stanowić miały jeden organizm społeczno-polityczny. Litwa zachowała własne oddzielne wojsko i własny skarb. Nikt z obecnych na Sejmie Lubelskim nie zdawał sobie sprawy z konsekwencji zjednoczenia, pomimo oporu litewskich magnatów. Przyłączone do Polski obszary przekraczały powierczchnię etnicznej Polski aż trzykrotnie. Po dziś dzień niektórzy ciągle powtarzają o Polsce mocarstwowej „od morza do morza". Polska stała się jednym z największych państw w Europie, ale niestety, coraz bardziej słabym. Nie było możliwości utrzymania tak rozległych granic wobec rosnących w potęgę sąsiadów i dodatkowo atakującego te ziemie Imperium Osmańskego.

Maria Bogucka w książce „Dawna Polska"pisze, że Unia, choć forsowana przez szlachtę, miała fatalny skutek dla jej twórców. Można właściwie rok 1569 uznać za kres etapu przewagi szlacheckiej w Polsce. Wielkie obszary włączone do Korony, jak Kijowszczyzna i Wołyn, otworzyły przed magnaterią nowe horyzonty.

Wielkie żyzne tereny nęciły chciwych możnowładców. Pod różnymi pozorami starali się otrzymać od króla nadania starostw, zamków, miasteczek i wsi. Zagarnięcie tych terenów pomnożyły wielokrotnie dochody możnowładstwa, co utrwaliło ich przewagę ekonomiczną. Tak zaczęły powstawać na kresach ogromne majątki, obejmujące wiele tysięcy kilometrów kwadratowych. Zwano je latyfundiami. Wzbogacenie magnatów nastąpiło oczywiście kosztem wyzysku ukraińskiego chłopa, przy zbrojnym łamaniu wszelkiego oporu uciskanej ludności. Żyzna Ukraina stała się terenem szczególnie silnego ucisku feudalnego, zaostrzonego przez przeciwieństwa narodowościowe, a także wyznaniowe. Właścicielami ich byli magnaci polscy, czy też spolonizowani książęta ruscy. Autorka podaje, że Konstanty Ostrogorski był właścicielem 100 miast i warownych zamków oraz 1300 wsi. Posiadał ok. 1 miliona hektarów ziemi. Jan Zamojski, budowniczy Zamościa posiadał „jedynie" 9 starostw o łącznej powierzchni 11 000 km kwadratowych, obejmujących 12 miast i ponad 600 wsi. Każdy zna chyba takie nazwiska jak: Zbarascy, Wiśniowiccy, Koniecpolscy czy Potoccy. Wielu z nich posiadało własne siły wojskowe i obwarowane twierdze.

Jak pisze dalej Maria Bogucka, los twórcy Unii Polsko-Litewskiej był tragiczny. Gdy umierał 7 lipca 1572 r. na zamku w Knyszynie, podczas agonii monarchy odbywały się staszliwe sceny rabunku. Jego bezwolną już dłonią podpisywali chciwi dworacy nadania. Powołując się na Orzelskiego pisze, że nie było czym przykryć nagiego już trupa ostatniego z Jagiellonów. Była w tym jakaś złowroga przenośnia, ostrzeżenie przed czasami, które się zbliżały.

D.1 **1**

DUKAT LITEWSKI - ZYGMUNT II AUGUST **1548** 3.57 g / 22.0 mm **Au**

Wilno
(XF) (II)
270 000 zł
$ 96 085
€ 68 354
Hammer price
AN 1_0098
23.Oct.10
22.2 mm
3.509 g

R 8	(XF) (II)	23-paź-2010	**310 500 zł**	$ 110 498	€ 78 607	AN 1_0098
	(UNC Det) (II)	4-sty-2004	70 844 zł	$ 18 800	€ 14 903	HA 3034_31383

Aw.: Głowa króla w prawo, w koronie i zbroi, z krótką bródką. W otoku: SIGIS+AVG+REX+POLO+M+D+LITV

Rw.: W obwódce sznurowej, pod mitrą wielkoksiążęcą sześciopolowa tarcza herbowa. Data 15 - 48 po obu stronach korony. W otoku: MONE+AVRE+MAG+DVCA+LITV

Dukat ten został wybity jeszcze za panowania ojca Zygmunta Augusta, Zygmunta Starego. Zygmunt August został Wielkim Księciem Litewskim już w 1522 roku, samodzielnie na Litwie rządził od 1544 roku, a po śmierci ojca w 1548 roku został królem Polski. Przebywał głównie w Wilnie i niezwłocznie po objęciu tronu zamknął mennicę koronną w Krakowie. Monety wybijane były jedynie w Wilnie i mennicach miejskich. Dukaty Zygmunta Augusta należą do najrzadszych monet polskiej numizmatyki. Rocznik 1548 został w podręczniku J. Tyszkiewicza wyceniony na 900 marek w złocie i dodatkowo oznaczony znakiem zapytania, co było dodatkową wskazówką dla ówczesnych kolekcjonerów, że monety z taką datą w handlu nie spotkał.
Rysa na twarzy króla. Piękny połysk. Waga: 3,509 g Au; Średnica: 22,2 mm

Literartura : Kopicki.3322; Friedberg.2; Kaleniecki s. 40; Dutkowski („Złoto czasów dynastii Jagiellonów”).43; H-Cz.7127; Kurpiewski 896

Analiza zdjęć pokazuje, że jest to ten sam egzemplarz sprzedany dwukrotnie.

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 1 lot 0098 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

D.2 **2**

DUKAT LITEWSKI - ZYGMUNT II AUGUST **1549** 3.57 g / 22.0 mm **Au**

	Wilno
	(UNC-) (I-)
	397 556 zł
$	105 366
€	92 500
	Hammer price
	KUN 323_2852
	26-Jun-19
	3.56 g

RRRR	(UNC-) (I-)	26-cze-2019	**488 994 zł**	$ 129 600	€ 113 775	KUN 323_2852

Aw.: Głowa króla w prawo, w koronie i zbroi, z krótką bródką. W otoku: SIGIS*AVG*REX*POLO*M*D* LITV.

Rw.: W obwódce sznurowej, pod mitrą wielkoksiążęcą sześciopolowa koronowana pięciopolowa tarcza herbowa. (Polska-Litwa / Kijów-Samogitien-Wolhynien) z centralną tarczą (Sforza), Data 15 - 49 po obu stronach korony. W otoku: MONE*AVRE*MAG*DVCA*LITV

KRÓLESTWO POLSKI. SIGISMUND II AUGUST, (1530-) 1548-1572. Dukat z Mennicy Wileńskiej dla Litwy. Ducat 1549, Wilno, dla Litwy. 3,56 g.
Ivanauskas 16 SA 4-1 (RRRR); Kopicki 3323 (R8). Złoto. O największej rzadkości. Dzieła kopia. Ostry, prawie lustrzany, okaz z kolekcji Phoibos.

Source: Picture and description coin from auction 323 lot 2852 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück“ and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart“ as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

D.3 **3**

DUKAT LITEWSKI ZYGMUNT II AUGUST **1560** 3.57 g / 22.0 mm **Au**

R 8	(VF+) (III+)	23-maj-2015	**322 000 zł**	$	87 027	€ 78 729	AN 7_0027
	(VF-/EF) (III-/II)	6-gru-2000	46 202 zł	$	10 350	€ 11 722	TRIT IV_2135

Aw.: Głowa króla w prawo, w koronie i zbroi, z długą brodą. W otoku: SIGIS+AVG+REX+POLO+M+D+LIT

Rw.: W obwódce sznurowej, pod mitrą wielkoksiążęcą sześciopolowa tarcza herbowa. Data 15 - 60 po obu stronach korony. W otoku: MONE+AVRE+MAG+DVCA+LIT

Zygmunt August został Wielkim Księciem Litewskim już w 1522 roku, samodzielnie na Litwie rządził od 1544 roku, a po śmierci ojca w 1548 roku został królem Polski. Przebywał głównie w Wilnie i niezwłocznie po objęciu tronu zamknął mennicę koronną w Krakowie. Monety wybijane były jedynie w Wilnie i mennicach miejskich. W roku 1560 w mennicy wileńskiej po 11 letniej przerwie wznowiono bicie monety złotej. Po ilości zachowanych egzemplarzy można wnioskować, że emisje miały charakter czysto propagandowy, lub były przeznaczone dla doraźnych potrzeb króla rezydującego na Litwie. O ekskluzywnym charakterze tej emisji może świadczyć fakt braku odmian stempla. W ubiegłym wieku dukat tego rocznika pojawił się zaledwie kilkukrotnie w sprzedaży. Na początku XX wieku, Kazimierz Sobański mógł poszczycić się posiadaniem go w swoim zbiorze. Egzemplarz z tej kolekcji trafił do zbioru Muzeum Narodowego w Warszawie. W latach 90' dwa inne, różne egzemplarze pojawiły się na aukcjach Lanz i SBV. Wszystkie złote, litewskie monety tego władcy należą do numizmatów bardzo rzadkich i poszukiwanych, na tyle rzadkich, że większość dobrych kolekcji polskiego złota ich nie posiada a kolekcjonerzy nie mieli okazji ich nabycia. Pojawienie się w publicznej ofercie nielicznie zachowanych egzemplarzy stanowi nie lada gratkę dla miłośników wyjątkowych rarytasów. Moneta gięta, resztki połysku menniczego. Metal: Au Waga: 3,51 g; Średnica: 23,0 mm
Prezentowany egzemplarz pochodzi z legendarnego zbioru Henryka Karolkiewicza sprzedawanego w 2000 roku w USA. Wg katalogu Karolkiewicza znane 2 – 3 szt. Ex Numismatik Lanz Auktion 27 (6 December 1983), lot 1000.

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 7 lot 0027 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

D.4. **4**

DUKAT LITEWSKI ZYGMUNT II AUGUST	1561	3.57 g / 22.0 mm	Au

	Wilno
	NGC AU 55
	419 913 zł
$	105 596
€	90 000
	Hammer price
	IDC Monaco 6_1010
	29-paź-2020
	? mm
	? g

R 8	NGC AU 55	29-paź-2020	**520 692 zł**	$ 130 939	€ 111 600	MDC Monaco 6_1010

Aw.: Głowa króla w prawo, w koronie i zbroi, z długą rozdwojoną brodą. W otoku: SIGIS+AVG+REX+POLO+M+D+LIT

Rw.: W obwódce sznurowej, pod mitrą wielkoksiążęcą sześciopolowa tarcza herbowa (Polska-Litwa / Kijów-Samogitien-Wolhynien) z centralną tarczą (Sforza),. Data 15 - 61 po obu stronach korony. W otoku: MONE+AVRE+MAG+DVCA+LIT

POLSKA Państwa bałtyckie, król Polski Zygmunt August (1545-1572). Ducat 1561, Wilno.
Ivanauskas 16SA6-2.Top pop: tylko kopia oceniona. NGC AU 55. Moneta o największej rzadkości. Druga znana kopia, druga znajduje się w Ermitażu. Prawie wspaniały.

Source: Picture and description coin from auction 6 lot 1010 MDC Monnaies de Collection sarl les allées Lumière du Park Palace 27 avenue de la Costa 98000 Monaco Monte-Carlo E-mail: or-numismatique@monaco.m http: // www .lub-numismatique-monaco.com

D.5.1.01 *DWA WARIANTY DUKATA LITEWSKIEGO Z 1563* **r** **5**

DUKAT LITEWSKI - ZYGMUNT II AUGUST	1563	LIT	LI	3.57 g / 22.0 mm	Au

	Wilno
	(VF) (III)
	240 000 zł
$	77 647
€	61 827
	Hammer price
	WCN 51_0186
	09.Jun.12
	3.45 g

1.	**R 7**	(UNC-) (I-)	17-paź-2020	**379 500 zł**	$ 99 606	€ 85 090	AN 26_0137
2.		(VF) (III)	1-lut-2018	134 079 zł	$ 39 844	€ 31 980	KUN 302_1356
3.		(EF) (II)	22-paź-2016	299 000 zł	$ 74 750	$ 68 612	AN 10_0020

4.		(VF) (III)	14-maj-2016	224 000 zł	$ 58 031	€ 51 259	WCN 65_0014
5.		(VF) (III)	9-cze-2012	264 000 zł	$ 77 647	€ 61 827	WCN 51_0186
6.		(XF) (II)	15-maj-2011	335 500 zł	$ 119 964	€ 84 860	AN 2_0055
7.		(VF) (III)	4-gru-2004	114 400 zł	$ 37 013	€ 27 470	WCN 31_0277

Aw.: Głowa króla w prawo, w koronie i zbroi, z długą rozdwojoną brodą. W otoku: SIGIS+AVG+REX+PO+M+D+LIT

Rw.: W obwódce sznurowej, pod mitrą wielkoksiążęcą sześciopolowa tarcza herbowa. Data 15 - 63 po obu stronach korony. W otoku: MONE+AVRE+MAG+DVCA+LI

Zygmunt II August 1545-1572. dukat 1563, Wilno, złoto 3.45 g, H-Cz. -, Ivanauskas 16SA8-3, Kaleniecki s. 44, T. 600, moneta z 31 aukcji WCN, lekko gięty, bardzo rzadki.

Zdjęcie i opis monety z aukcji 51 lot 0186 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie *www.wcn.pl*
NOTOWANIA Z AKCJI 31; 51 i 65 WCN DOTYCZĄ TEGO SAMEGO EGZEMPLARZA.

D.5.1.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA LITEWSKIEGO **LI** Z 1563 r.* **6**

	Wilno
	(XF) (II)
	290 000 zł
$	104 317
€	73 791
	AN 2_0055
	15-maj-2011
	3.48 g
	22.0 mm

4

Bardzo rzadki dukat litewski. Znane są trzy odmiany napisowe legendy monety. Nasza odmiana opisana była w katalogach dawnych kolekcji Potockiego i Sobańskiego. Egzemplarz Potockiego znajduje się obecnie w MNW. Dotychczas znane jedynie dwa egzemplarze na rynku aukcyjnym. Dukaty litewskie Zygmunta II Augusta to jedne z najrzadszych i najbardziej pożądanych monet numizmatyki polskiej.
Pięknie zachowany egzemplarz.
Kopicki.3327; Friedberg.2; Ivanauskas.16SA8-3; Dutkowski, Złoto Jagiellonów.52; Kaleniecki s. 44; Tyszkiewicz.600

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 2 lot 0055 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. *www.niemczyk.pl*

D.5.1.03 *TRZECI EGZEMPLARZ DUKATA LITEWSKIEGO **LI** Z 1563 r.* **7**

	Wilno
	(XF) (II)
	260 000 zł
$	65 000
€	59 663
	AN 10_0020
	22-paź-2016
	3.48 g
	22.0 mm

Zygmunt August rozpoczął wybijanie dukatów w mennicy w Wilnie w 1549 roku, po objęciu władzy królewskiej w Polsce. Interesująca jest heraldyka stosowana na jego monetach. Na tarczy herbowej znajduje się sześć herbów. Królestwo Polskie reprezentuje orzeł polski. Pozostałe związane są z Wielkim Księstwem Litewskim (Pogoń, herb Litwy). W pozostałych polach znalazły się Archanioł herb Rusi Kijowskiej, niedźwiedź, herb Żmudzi, krzyż herb Wołynia. W środku wąż herb Sforców. Zygmunt August czuł się przede wszystkim Wielkim Księciem Litwy, a dopiero potem królem Polski. Stąd na tarczy wyeksponowano właśnie herby ziem wchodzących w skład Wielkiego Księstwa Litewskiego. Tradycyjnie w polu sercowym umieszczano herb rodowy panującego. Jednak w tym wypadku król umieścił herb swojej matki, królowej Bony. Znane są trzy odmiany napisowe dukata z datą 1563 z końcówką legendy: LITVA, LITV i LI. Odmiana z końcówką LI legendy rewersu była w kolekcjach K. Sobańskiego,
A. Potockiego, nie posiadali go Z. Chełmiński, H. Mańkowski, nie było go też w największym zbiorze monet litewskich A. Rackusa. Obecnie dukat tej odmiany notowany jest w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie. Po wojnie dukat wystąpił tylko na czterech aukcjach. Według zbadanych zbiorów znanych jest nie więcej niż cztery lub pięć egzemplarzy tej odmiany. Wariant ten nie jest też notowany w kolekcji E. Hutten-Czapskiego.

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 10 lot 0020 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

D.5.1.04 *CZWARTY EGZEMPLARZ DUKATA LITEWSKIEGO **LI** Z 1563 r.* **8**

	Wilno
	(VF) (III)
	109 008 zł
$	32 394
€	26 000
	Hammer price
	KUN 302_1356
	1-lut-2018
	3.37 g

BAŁTYCKI. LITWA. Zygmunt August 1545-1572. Ducat 1563, Wilno. 3,37 g. SIGIS AVG - REX PO MD LIT Koronowany i opancerzony biust r.//MONE AVRE MAG DVCA LI Koronowany, pięciopolowy herb z tarczą centralną, powyżej podzielonego roku 15 - 63. Kopicki 3327 (R7).

ZŁOTO. O największej rzadkości. Nieznaczne ślady ramy min. falisty, bardzo piękny

Zygmunt II August, * 1520 Kraków, † 1572 Knyszyn, pochodził z dynastii Jagiellonów, która dała królom polskim i wielkim książętom litewskim od XIV do XVI wieku. Ponieważ Zygmunt II August nie miał męskiego potomka, dynastia wymarła wraz z jego śmiercią w 1572 roku. Od 1529 r. Był wielkim księciem litewskim, od 1530 królem polskim. W latach 1558-1583 Polska-Litwa była w wojnie inflanckiej z Danią, Szwecją i Rosją. Zygmunt II August musiał pogodzić się ze stratami terytorialnymi i poczuł się permanentnie zagrożonym przez Rosję, co między innymi doprowadziło do tego, że polsko-litewska unia personalna została rozszerzona do „unii realnej" i powstało wspólne państwo z monarchią elekcyjną (Unia Lubelska).

Source: Picture and description coin from auction 302 lot 1357 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

D.5.1.05 *PIĄTY EGZEMPLARZ DUKATA LITEWSKIEGO **LI** Z 1563 r.* **9**

	Wilno
	(UNC-) (I-)
	330 000 zł
$	86 614
€	73 991
	Hammer price
	AN 26_0137
	17-paź-2020
	3.48 g

Zygmunt ll August. Ducat (Dukaten) 1563, Vilno - wariant LI - RARYTAS R7

August rozpoczął wybijanie dukatów w mennicy w Wilnie w 1549 roku, po objęciu władzykrólewskiej w Polsce. Interesująca jest heraldyka stosowana na jego monetach. Na tarczy herbowejznajduje się sześć herbów. Królestwo Polskie reprezentuje orzeł polski. Pozostałe związane są z Wielkim Księstwem Litewskim (Pogoń, herb Litwy). W pozostałych polach znalazły się Archanioł herb Rusi Kijowskiej,niedźwiedź, herb Żmudzi, krzyż herb Wołynia. W środku wąż herb Sforców.Zygmunt August czuł się przede wszystkim Wielkim Księciem Litwy, a dopiero potem królem Polski. Stąd na tarczy wyeksponowano właśnie herby ziem wchodzących w skład Wielkiego Księstwa Litewskiego. Tradycyjnie w polu sercowym umieszczano herb rodowy panującego. Jednak w tym wypadku król umieścił herb swojej matki, królowej Bony.Znane są trzy odmiany napisowe dukata z datą 1563 z końcówką legendy: LITVA, LITV i LI.Odmiana z końcówką LI legendy rewersu była w kolekcjach K. Sobańskiego, A. Potockiego, nie posiadali go Z. Chełmiński, H. Mańkowski, nie było go też w największym zbiorze monet litewskich A. Rackusa. Obecnie dukat tej odmiany notowany jest w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie. Po wojnie dukat wystąpiłtylko na czterech aukcjach. Według zbadanych zbiorów znanych jest nie więcej niż cztery lub pięć egzemplarzy tej odmiany. Wariant ten nie jest też notowany w kolekcji E. Hutten-Czapskiego.

Rzadki i wspaniale zachowany egzemplarz. Połysk menniczy na całej powierzchni.Moneta do najlepszych kolekcji.Kopicki 3327 (R7); Friedberg 2; Złoto czasów dynastii Jagiellonów 52 (R7); Kaleniecki s. 44;Ivanauskas (2013) 16SA8-3 Details: 3,48 g Au 3,48 g Au

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 26 lot 0137 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

D.5.2 *DRUGI WARIANT DUKATA LITEWSKIEGO Z 1563 r.* **10**

DUKAT LITEWSKI - ZYGMUNT II AUGUST	1563	LIT	LITVA	3.57 g / 22.0 mm	Au

	Wilno
	(VF) (III)
	75 000 zł
$	24 752
€	18 072
	Hammer price
	AN 4_0037
	19.Oct.13
	3.44 g

R 7	(VF-/VF) (III-/III)	19-paź-2013	**86 250 zł**	$ 28 465	€ 20 783	AN 4_0037	

Aw.: Głowa króla w prawo, w koronie i zbroi, z długą rozdwojoną brodą. W otoku: SIGIS+AVG+REX+PO+M+D+LIT

Rw.: W obwódce sznurowej, pod mitrą wielkoksiążęcą sześciopolowa tarcza herbowa. Data 15 - 63 po obu stronach korony. W otoku: MONE+AVRE+MAG+DVCA+LITVA

Zygmunt August został Wielkim Księciem Litewskim już w 1522 roku, samodzielnie na Litwie rządził od 1544 roku, a po śmierci ojca w 1548 roku został królem Polski. Przebywał głównie w Wilnie i niezwłocznie po objęciu tronu zamknął mennicę koronną w Krakowie. Monety wybijane były jedynie w Wilnie i mennicach miejskich. Dukaty Zygmunta Augusta należą do najrzadszych monet polskiej numizmatyki. Dodatkowa odmiana z legendą rewersu zakończoną słowem LITVA nie była oferowana na aukcjach po 1945 roku. W podręczniku Józefa Tyszkiewicza egzemplarz wyceniony na 600 marek w złocie. Pęknięty krążek. Waga: 3,44 g Au; Średnica: 23 mm

Kopicki 3327; Friedberg 2; Ivanauskas 16SA10-3; Dutkowski (Złoto Jagiellonów) 50; Kaleniecki nie notuje; Parchimowicz 2933; Tyszkiewicz 600

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 4 lot 0037 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

D.6.1 *DWA WARIANTY DUKATA LITEWSKIEGO Z 1565 r.* **11**

DUKAT LITEWSKI ZYGMUNT II AUGUST	1565	PO	3.57 g / 22.0 mm	Au

	Wilno
	NC-/EF+) (I-/II+)
	300 000 zł
$	80 214
€	70 258
	Hammer price
	WCN 71_0171
	17 lis 18
	3.51 g

R 6	(UNC-/EF+) (I-/II+)	17-lis-2018	**345 000 zł**	$ 92 246	€ 80 796	WCN 71_0171

Aw: Głowa króla w prawo z koroną zamkniętą i "widłowym" zarostem, wokoło napis SIGIS+AVG+REX+PO+MAG+DUX+LIT

Rw: Sześciopolowa tarcza herbowa występująca jedynie za panowania Zygmunta II Augusta - z herbem Polski (Orzeł Biały), Litwy (Pogoń), Kijowa (św. Michał Archanioł), Żmudzi (Niedźwiedź), Wołynia (Krzyż) a w polu sercowym z umieszczonym Wężem Sforzów, powyżej całość objęta mitrą Wielkiego Księcia Litwy, w otoku napis: MONE+AVRE+MAG+DVCA+LIT

Zygmunt II August 1545-1572 / monety litewskie. dukat 1565, Wilno; Cesnulis-Ivanauskas 16SA21-3 (RRRR), Fr. 2, H-Cz. - nie notuje z takim napisem, Kaleniecki - nie notuje takiego wariantu, Kop. 3331 (R6), Kurp. - notuje tylko z napisem na awersie POL zamiast PO, Tyszkiewicz 450 mk, Złoto Jagiellonów 56; złoto 3.51 g; minimalne zacięcie na rancie po stronie popiersia, ale nadzwyczaj piękny z wyraziście zachowanymi szczegółami portretu króla, głębokie lustro mennicze ekstremalnie rzadki w tak wyśmienitym stanie zachownia - litewskie złote monety tego władcy należą do najbardziej poszukiwanych monet numizmatyki polskiej.

Zdjęcie i opis monety z aukcji 71 lot 0171 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie www.wcn.pl

D.6.2.01 **12**

DUKAT LITEWSKI - ZYGMUNT II AUGUST **1565** **POL** 3.57 g / 22.0 mm **Au**

Wilno
(XF) (II)
189 740 zł
$ 50 000
43 710 zł
Hammer price
The New York Sale 46_1224
9-Jan-19
3.51 g

R 6	(XF) (II)	9-sty-2019	261 841 zł	$ 60 000	€ 60 320	N. York Sale 46_1224
£ 51 600	(XF) (II)	15-lip-2015	**305 224 zł**	$ 80 409	€ 72 846	SPINK 15005_0211
	(VF+) (III+)	27-cze-2002	67 211 zł	$ 16 598	€ 16 728	KUN 76_3732

Aw.: Popiersie króla w koronie, w zbroi, z krótką brodą. W otoku: SIGIS+AVG+REX+POL+MAG+DUX+LIT

Rw.: W obwódce sznrowej, pod mitrą wielkoksiążęcą sześciopolowa tarcza herbowa. Data 15 ─ 65 po obu stronach korony, rozdzielona. W otoku: MONE+AVRE+MAG+DVCAT+LIT

Litwa. Ducat / Dukat litewski, 1565, 3,51g. Wilno. (Kop.3331 - R6, Kurp.904, Gum.631, Fr.2). Bardzo rzadkia. Słabe pęknięcie powierzchni na awersie. Wśród najbardziej znanych. Dobry połysk. Bez obiegu. Ex Spink Sale, Londyn, 15 lipca 2015 r., Partia 211.

M & M Numismatics Ltd PO Box 65908 Washington, DC 20035 www.TheNewYorkSale.com Ira & Larry Goldberg 11400 W. Olympic Blvd., Suite 800 Los Angeles, CA 90064 www.goldbergcoins.com

D.6.2.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA LITEWSKIEGO* ***POL*** *Z 1565 r* **13**

	Wilno
	(XF) (II)
	254 354 zł
$	67 008
€	60 705
£	43 000
	Hammer price
	SPINK 15005_0211
	15-lip-2015
	3.51 g

Litwa, Zygmunt II August (na Litwie od 1544 r. Król polski 1548-72), Dukat, 3,51 g, 1565,(F.2; Gum.631; por. H.Cz.4959 dla rewersu, 10113 dla awersu, oba R6), lekka pęknięcie powierzchni na awersie, wyjątkowo drobna, niezwykle rzadka.

Source: Pictures and description coins from Spink and Son Limited z 69 Southampton Row, Bloomsbury London WC1B 4ET Auction 15005 lot 0211 auctionteam@spink.com Website:https://www.spink.com/

D.6.2.03 *TRZECI EGZEMPLARZ DUKATA LITEWSKIEGO* ***POL*** *Z 1565 r* **14**

	Gdańsk
	(VF+) (III+)
	54 643 zł
$	13 494
€	13 600
	Hammer price
	KUN 76_3732
	27-cze-2002
	3.42 g

POLSKIE MONETY I MEDALE KRÓLESTWO POLSKIE OD 1058 ROKU

Zygmunt August, 1547-1572. Dukat 1565, dla Litwy. ZŁOTO 3,42 g. Fb. 2; Gum. 631. RR Bardzo ładny

Source: Picture and description coin from auction 76 lot 3732 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

D.7 **15**

DUKAT LITEWSKI ZYGMUNT II AUGUST 1569 3.57 g / 22.0 mm **Au**

R 8	(VF) (III)	6-gru-2003	**47 300 zł**	$ 12 447	€ 10 283	WCN 29_0371

Aw: Popiersie w prawo i napis: SIGISM+AVG+REX+POL+MAG+DL

Rw: Wielopolowa tarcza herbowa i napis: MONE+AVRE+MAG+DVCAT+LITV 15 – 69
Dukat 1569, Wilno, złoto, 3.53 g, dwie dziurki, gięty, rysy w tle, moneta ogromnej rzadkości.
H-Cz. 5686 (R8), Fr. 2, T. 800,

Zdjęcie i opis monety z aukcji 29 lot 0371 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie *www.wcn.pl*

D.8.1.01 *CZTERY WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1550 r.* **16**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT II AUGUST 1550 LIT GEDANEN 3.57 g / 22.0 mm **Au**

R 4	(UNC-)	27-paź-2018	**184 000 zł**	$ 49 067	€ 42 990	AN 17_081
	(EF) (II)	3-gru-2015	168 539 zł	$ 41 309	€ 39 068	SPINK 15007_0833

Aw.: Popiersie w zbroi i w koronie w prawo. W otoku: •SIGIS•AVG•REX• POLONI•M•D•LIT•155o•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę z herbem miasta. W otoku: +MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANEN
Polska, Zygmunt August (1548-72), Dukat, 3,51 g, 1550, Gdańsk, tarcza miejska ze zwolennikami (F.2; por. H.cz 9372 - R4), falisty flan, wyjątkowo delikatny i błyszczący, bardzo rzadki.

.Source: Picture and description coin from auction 15007 lot 0833 Spink & Son Ltd 69 Southampton Row Bloomsbury London WC1B 4ET auctionteam@spink.com www.spink.com

D.8.1.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO* ***LIT GEDANEN*** *Z 1565 r* **17**

	Gdańsk
	(UNC-)
	160 000 zł
$	42 667
€	37 383
	Hammer price
	AN 17_081
	27-paź-2018
	3.50 g
	22.0 mm

Dukat z datą 1550 został wybity przy użyciu największej liczby stempli (łącznie wykorzystano dziewięć par stempli). Różnią się one m.in. zapisem nazwy miasta: GEDANEN, GEDANENS, GEDANENSI, oraz interpunkcją. Ten dukat charakteryzuje się użyciem małego kółeczka zamiast cyfry O w dacie(155o), oraz dodatkowymi kropkami po dacie i przed znakiem menniczym listek. Wszystkie złote, monety tego władcy należą do numizmatów bardzo rzadkich i poszukiwanych, na tyle rzadkich, że większość dobrych kolekcji polskiego złota ich nie posiada a kolekcjonerzy nie mieli okazji ich nabycia. Pojawienie się w publicznej ofercie nielicznie zachowanych egzemplarzy stanowi nie lada gratkę dla miłośników wyjątkowych rarytasów. Oferowany dukat w tej odmianie jest bardzo rzadki, występuje w dwu zbiorach publicznych: Muzeum Narodowego w Warszawie oraz w Ermitażu. Był także w przedwojennym zbiorze Z. Chełmińskiego oraz zaginionej kolekcji malborskiej. Tylko raz notowany na aukcji. Znane są cztery egzemplarze, ale tylko ten jest dostępny na rynku numizmatycznym.
Kopicki 7373 (R7) (typ); CNG 95II; Złoto Jagiellonów 75 (R7); Parchimowicz 2960 (typ); Kaleniecki nie notuje tego typu.

Dodatkowy opis monety zaczerpnięto z aukcji 17 lot 0081 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. *www.niemczyk.pl*

D.8.2 **18**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT II AUGUST **1550** **LI** **SI** **GEDANEN** 3.57 g / 22.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(VF+) (III+)
	80 000 zł
$	28 787
€	20 356
	Hammer price
	AN 2_0054
	15.May.11
	22.0 mm
	3.478 g

R 7	(VF+) (III+)	15-maj-2011	**92 000 zł**	$	33 094	€ 23 410	AN 2_0054
	(VF+) (III+)	18-maj-2002	19 910 zł	$	4 916	€ 5 381	WCN 26_0178

Aw.: Popiersie w zbroi i w koronie w prawo. W otoku: •SIGIS•AVG•REX•POLONI•M•D•LI•1·5·5·0·

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę z herbem miasta. W otoku: +MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANEN**SI**
Bardzo rzadka odmiana dukata gdańskiego z prawie pełną nazwą Gdańska – GEDANENSI. Moneta występuje w dwu odmianach awersu; z napisem LI lub LIT. Ta została opisana w 1841 roku przez Vossberga na podstawie egzemplarza ze zbioru miejskiego w Gdańsku. Kolejny egzemplarz został opisany w WNA w 1914 roku. Dukat oferowany był tylko raz na aukcji. Jest on tożsamy z egzemplarzem ilustrowanym w „Złocie dynastii Jagiellonów". Ślady gięcia.
Kopicki.7373; Friedberg.1; CNG.95IIb; Dutkowski, Złoto Jagiellonów.80; Kaleniecki s. 22; Tyszkiewicz.250

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 2 lot 0054 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. *www.niemczyk.pl*

D.8.3.01 **19**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT II AUGUST **1550** **LIT** **GEDANEN SI** 3.57 g / 22.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(XF-) (II-)
	80 492 zł
$	25 673
€	19 000
	Hammer price
	KUN 239_5400
	10.Oct.13
	3.38 g

R 7	(II-III3+) (EF-/VF+)	26-paź-2019	80 500 zł	$	21 241	€ 19 030	AN 21_0037
	(XF-) (II-)	10-paź-2013	**98 920 zł**	$	31 578	€ 23 370	KUN 239_5400
8 918 DEM	(VF+) (III+)	10-paź-2001	17 315 zł	$	4 164	€ 4 560	KUN 68_2339

Aw.: Popiersie w zbroi i w koronie w prawo. W otoku: •SIGIS•AVG•REX•POLONI•M•D•LI**T**•1550.

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę z herbem miasta. W otoku: +MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSI
Ducat 1550, Gdańsk z tytułem Zygmunt August (1548–1572). 3,38 g. (Dutkowski / Suchanek 95 II b; Kol. 2; Kopicki 7373 (R7). Bardzo rzadkie Mały punkt nacisku, atrakcyjna, prawie doskonała kopia.
KROPKA PO DACIE.
Source: Picture and description coin from auction 239 lot 5400 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

D.8.3.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO* ***LIT GEDANENSI*** *Z 1550 r* **20**

	Gdansk
	-III3+) (EF-/VF+)
	70 000 zł
$	18 470
€	16 548
	Hammer price
	AN 21_0037
	26 paź 19
	3.45 g
	22 mm

Aw.: Popiersie w zbroi i w koronie w prawo. W otoku: •SIGIS•AVG•REX•POLONI•M•D•LIT•1550
Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę z herbem miasta. W otoku: +MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSI

Dukat z datą 1550 został wybity przy użyciu największej liczby stempli (łącznie wykorzystano dziewięć par stempli). Różnią się one m.in. zapisem nazwy miasta: GEDANEN, GEDANENS, GEDANENSI,oraz interpunkcją. Wszystkie złote, monety tego władcy należą do numizmatów bardzo rzadkich i poszukiwanych, na tyle rzadkich, że większość dobrych kolekcji polskiego złota ich nie posiada a kolekcjonerzy nie mieli okazji ich nabycia. Pojawienie się w publicznej ofercie nielicznie zachowanych egzemplarzy stanowi nie lada gratkę dla miłośników wyjątkowych rarytasów.
Nasz dukat charakteryzuje najdłuższy zapis miasta Gdańska - GEDANENSI oraz brak kropki po dacie. Taki sam dukat znajduje się tylko w dwóch zbiorach publicznych: Muzeum Narodowego w Warszawie oraz w Dreźnie. Delikatnie gięty, ale wspaniale zachowany połysk menniczy. Bardzo rzadki i poszukiwany dukat. Waga: 3,45 g Au Średnica: 22 mm

DATA 1550 POŁĄCZONA Z „SIGIS", BEZ KROPKI BĄDŹ ZATARTA W CZSIE NAPRAWY.
Kopicki 7373 (R7); CNG 95.IIb; Dutkowski 352; Złoto Jagiellonów 81 (R7); Parchimowicz 2960

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 21 lot 0037 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. *www.niemczyk.pl*

D.8.3.03 *TRZECI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO* ***LIT GEDANENSI*** *Z 1550 r* **21**

EUROPEJSKIE ZŁOTE MONETY I MEDALE POLSKA GDAŃSK
Miasto. Dukat 1550, z tytułem Zygmunt August (1548-1572). 3,45 g. O wielkiej rzadkości. Doskonały okaz
Fb. 2 (niniejsza kopia); Neumann 10 a.

DATA 1550 POŁĄCZONA Z „SIGIS”,

Source: Picture and description coin from auction 68 lot 2339 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück“ and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart“ as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

D.8.4..01 **22**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT II AUGUST **1550** **LIT** **GEDANEN** 3.57 g/ **S** 22.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(UNC-) (I-)
	23 588 zł
$	5 730
€	6 421
	9 500 CHF
	Hammer price
	Hess Divo 288_0001
	24-paź-2001
	3.55 g

	(UNC-)	27-cze-2002	**31 629 zł**	$	7 811	€ 7 872	KUN 76_3437
10 925 CHF	(UNC-) (I-)	24-paź-2001	27 126 zł	$	6 590	€ 7 384	Hess Divo 288_0001
16 605 DEM	(XF+) (II+)	14-mar-2001	31 584 zł	$	7 758	€ 8 490	KUN 63_1269

Aw.: Popiersie w zbroi i w koronie w prawo. W otoku: •SIGIS•AVG•REX•POLONI•M•D•LIT•1550

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę z herbem miasta. W otoku: +MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENS

EUROPEJSKIE ZŁOTE MONETY I MEDALE POLSKA GDAŃSK MONETY I MEDALE MIASTA GDAŃSKA MONETY Z CZASÓW ZYGMUNTA AUGUSTA, 1548-1572
Dukat 1550. ZŁOTO 3,55 g. O wielkiej rzadkości. Wspaniały okaz. Doskonały połysk stempla.
Dutkowski/Suchanek 95 II a; Fb. 2; Gum. 650.

Source: Picture coin and descriptions from auction 288 lot 0001 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

D.8.4.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO* ***LIT GEDANENS*** *Z 1550 r* **23**

	Gdańsk
	(UNC-) (I-)
	25 715 zł
$	6 350
€	6 400
	Hammer price
	KUN 76_3437
	27-cze-2002
	3.55 g

MONETY MIASTA GDAŃSKA ZYGMUNT AUGUST 1548-1572 Dukat 1550. Zmłoto, 3,55 g. Dutkowski/Suchanek 95 II a; Fb. 2; Gum. 650. GOLD. Von großer Seltenheit. Prachtexemplar. Vorzüglich-Stempelglanz

Source: Picture and description coin from auction 76 lot 3437 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

D.9.1.01 *DWA WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1551 r* **24**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT II AUGUST	**1551**	**LIT**	3.57 g / 22.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	(XF) (II)
	170 000 zł
$	64 522
€	47 109
	Hammer price
	AN 4_0034
	19.Oct 13
	22 mm
	3.54 g

\

R 6	(UNC-) (I-)	21-paź-2017	**253 000 zł**	$ 69 794	€ 59 740	AN 12_0058
	(XF) (II)	19-paź-2013	195 500 zł	$ 64 522	€ 47 109	AN 4_0034

Aw.: Głowa króla w prawo, w koronie i zbroi. W otoku: •SIGIS•AVG•REX•POLONI•M•D•**LIT**•1551

Rw.: Dwa lwy podtrzymują powyginany kartusz z herbem miasta. Przed napisem krzyżyk. W otoku: MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSI

Znanych jest pięć odmian napisowych dukata z 1551 roku. Prezentowany dukat ma najpełniejszy zapis nazwy miasta − GEDANENSI. Bardzo rzadko spotykany na aukcjach.

Pięknie zachowany egzemplarz. Waga: 3,54 g Au; Średnica: 22 mm

Kopicki 7374, Friedberg 2, CNG 95IIIb; Dutkowski (Złoto Jagiellonów) 88; H-Cz. 472; Kaleniecki s. 27; Parchimowicz 2960; Tyszkiewicz 175

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 4 lot 0034 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

D.9.1.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO LIT Z 1551 r.* **25**

	Gdańsk
	(XF) (II)
	220 000 zł
$	60 690
€	51 948
	Hammer price
	AN 12_0058
	21-paź-2017
	3.54 g
	22.0 mm

Dukaty ostatnich Jagiellonów są jednymi z najrzadszych monet polskiej numizmatyki. Znanych jest pięć odmian napisowych dukata z 1551 roku. Prezentowany dukat ma najpełniejszy zapis nazwy miasta -- GEDANENSI oraz większy odstęp od krzyżyka na rewersie. Bardzo rzadko spotykany na aukcjach. Tylko cztery razy notowany przez Kalenieckiego.
Wspaniale zachowany egzemplarz. Połysk menniczy. Drobne uderzenia na awersie.
Kopicki 7374 (R6); Friedberg 2; CNG 95IIIb; Dutkowski (Złoto Jagiellonów) 88; H-Czapski 472 (R4); Kaleniecki s. 27; Parchimowicz 2960; Tyszkiewicz 175
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 12 lot 0058 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. *www.niemczyk.pl*

D.9.2 **26**

3.57 g
DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT II AUGUST **1551** LI 22.0 mm Au

	Gdańsk
	(UNC-) (I-)
	180 000 zł
$	48 396
€	40 706
	Hammer price
	Desa Unicum 2020
	30-lis-2020
	? g

R 6	(XF) (II)	30-lis-2020	**212 400 zł**	$ 57 108	€ 48 033	Desa Unicum 2020_02

Aw.: Głowa króla w prawo, w koronie i zbroi. W otoku: •SIGIS•AVG•REX•POLONI•M•D•**LI**•1551
Rw.: Dwa lwy podtrzymują powyginany kartusz z herbem miasta. Przed napisem krzyżyk. W otoku: MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSI

Marian Gumowski, Podręcznik Numizmatyki Polskiej, Kraków 1914, poz. 734
Gumowski, Mennica Gdańska, Gdańsk 1990, s. 80, poz. 836-840 (różne warianty legendy otokowej)
Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, luty 2008

Zdjęcie I opis monety pochodzi z aukcji Desa Unikum w Warszawie w dniu 30 listopada 2020 r. lot.2; email: biuro@desa.pl

D.10 **27**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT II AUGUST **1552** **3.57 g / 22.0 mm** **Au**

R 8	(EF) (II)	6-gru-2000	**37 444 zł**	$ 8 338	€ 9 500	TRIT IV_2144

Aw.: Głowa króla w prawo, w koronie i zbroi. W otoku: •SIGIS•AVG•REX•POLONI•M•D•**LIT**•1552

Rw.: Dwa lwy podtrzymują powyginany kartusz z herbem miasta. Przed napisem krzyżyk. W otoku: MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSI.

Gdańsk. Dukat 1552 r. UNIKAT Gum. 650 (RR); Kop. 7375 (RR); HCz. Niewymienione; F-2; D/S. 95 IV. Z największej rzadkości! EF, 2 lekkie linie składania. Ex Emporium Hamburg Auktion (10-12 maja 1984), część 31 (gdzie została opisana jako "unikum aus slg. Phillipp"). Data ta jest nieznana w 19 wieku i wcześniejszych katalogach. Nie ma innego okazu próbnego, który został sprzedany w 2 połowie 20 wieku.

Z kolekcji H. Karolkiewicza

D.11.1.01 *DWA WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1554 r.* **28**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT II AUGUST **1554** **GEDANEN** 3.57 g / 22.0 mm **Au**

Gdańsk
(VF+) (III+)
66 000 zł
$ 21 782
€ 15 942
Hammer price
AN 5_0052
24.May 14
21.0 mm
3.53 g

1.	**R 6**	NGC AU 55	29-gru-2020	120 750 zł	$ 33 357	€ 27 319	WDA 18_0231
2.		NGC AU 55	30-mar-2019	90 850 zł	$ 24 554	€ 21 276	WDA 11_0057
3.		(XF) (II)	10-lut-2019	**223 084 zł**	$ 58 104	€ 51 240	Frühwald 131_1519
4.		(VF) (III)	6-sty-2016	57 711 zł	$ 14 280	€ 13 302	TRIT XIX_2614
5.		(VF+) (III+)	24-maj-2014	75 900 zł	$ 25 049	€ 18 333	AN 5_0052
6.		(VF) (III)	3-gru-2005	38 500 zł	$ 11 702	€ 9 974	WCN 33_0276

Aw.: Głowa króla w prawo, w koronie i w zbroi. W otoku: •SIGIS•AVG•REX•POLONI•M•D•LIT•1554

Rw.: Dwa lwy podtrzymują powyginany kartusz z herbem miasta. Przed napisem lilia. W otoku: MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANEN•

Dukaty ostatnich Jagiellonów są jednymi z najrzadszych monet polskiej numizmatyki. Wyróżniamy kilka odmian z różnymi zapisami miasta Gdańsk w legendzie otokowej rewersu. Oferowana odmiana z końcówką GEDANEN.

Moneta gięta. Dużo połysku menniczego. Kopicki 7376 (podobny); Friedberg 2; CNG 95V; Dutkowski (Złoto Jagiellonów) 90; H-Cz. 5673; Kaleniecki s. 29; Parchimowicz 2960; Tyszkiewicz 170

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 5 lot 0052 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

D.11.1.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO GEDANEN Z 1554 r.* **29**

	Gdańsk
	(VF) (III)
	48 497 zł
$	12 000
€	11 178
	Hammer price
	TRIT XIX_2614
	6-sty-2016
	22.0 mm
	3.49 g

POLSKA, Monarchia. Zygmunt II Augustas. 1548–1572. AV Dukat (22 mm, 3,49 g,). Mennica Gdańsk. Dutkowski 90; Kopicki 7376; Friedberg 2. VF, stonowany, marszczony flan, lekkie zadrapania w polu awersu. Bardzo rzadkie.
Z kolekcji Dr. Lawrence A. Adamsa. Kolekcja Ex Irving K. Moskovitz (Abner Kreisberg Corporation, 15 lutego 1977 r.), Seria 631**.**

Source: Picture and description coin from XIX sessions lot 2614, Classical Numismatic Group, Inc. TRITON, Lancaster PA USA Website: http://www.cngcoins.com

D.11.1.03 *TRZECI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO GEDANEN Z 1554 r.* **30**

	Gdańsk
	NGC AU 55
	79 000 zł
$	21 351
€	18 501
	Hammer price
	WDA 11_0057
	30-mar-2019
	? g

RRR- Zygmunt II August, Dukat 1554, Gdańsk, R6 Minimalnie gięty egzemplarz. Moneta ze starą patyną. Dukaty ostatnich Jagiellonów są jednymi z najrzadszych i najwyżej cenionych monet polskiej numizmatyki. Znane są tylko z nielicznych zbiorów. Moneta w slabie amerykańskiej firmy gradingowej NGC.
Literatura: Kopicki 7376 R6, Kaleniecki s. 29

*Zdjęcie i opis monety pochodzi z Warszawskiego Domu Aukcyjnego w Warszawie aukcja 11 lot 0057 wda.net@wp.pl**public** http://wda.net.pl*

D.11.1.04 *CZWARTY EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO GEDANEN Z 1554 r.* **31**

	Gdańsk
	(XF) (II)
	182 855 zł
$	47 626
€	42 000
	Hammer price
	Frühwald 131_1519
	10-lut-2019
	3.52 g

Zygmunt August 1545 - 1572, Dukat 1554 Gdańsk. Dukat 1554 Dukaty ostatnich Jagiellonów sa jednymi z najrzadszych monet polskiej numizmatyki. Wyrózniamy kilka odmian z róznymi zapisami miasta Gdansk w legendzie otokowej rewersu. Oferowana odmiana z koncówka GEDANEN.Wysmienity egzemplarz, połysk menniczy, idealnie zachowane detale. Bardzo rzadki w takim stanie zachowania. Zdecydowanie najladniejszy znany numizmat tej odmiany. Rzadkosc R7, nie posiadal go w swoim zbiorze H. Czapski. Moneta do najlepszych kolekcji. Gdańsk. 3,52g. Kopicki 7376 (R6); Friedberg 2; Dutkowski (Zloto Jagiellonów) 91 (R7); H-Czapski (-); Kaleniecki s. 30; Tyszkiewicz 170 stgl

Source: Picture and description coin from auction 131 lot 1519 *Frühwald Numismatik-Auktionen GmbH Kollmayergasse 12/TOP A-1120 WieneMail: office@auktionen-fruehwald.com http://www.auktionen-fruehwald.com*

D.11.1.05 *PIĄTY EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO GEDANEN Z 1554 r.* **32**

	Gdańsk
	NGC AU 55
	105 000 zł
$	29 006
€	23 756
	Hammer price
	WDA 18_0231
	29-gru-2020
	? g

Minimalnie gięty egzemplarz. Moneta ze starą patyną. Dukaty ostatniego Jagiellona są jednymi z najrzadszych i najwyżej cenionych monet polskiej numizmatyki. Znane są tylko z nielicznych zbiorów. Na niedawnej aukcji kolekcji polskich monet złotych zorganizowanej przez Desę Unicum oferowane dukaty tego władcy zostały sprzedane za cenę powyżej 200 000 złotych każdy. Moneta w slabie amerykańskiej firmy gradingowej NGC.
Literatura: Kopicki 7376 R6, Kaleniecki s. 29

*Zdjęcie i opis monety pochodzi z Warszawskiego Domu Aukcyjnego w Warszawie aukcja 18 lot 0231 wda.net@wp.pl**public** http://wda.net.pl*

D.11.2 **33**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT II AUGUST	1554	GEDANENS	3.57 g / 22.0 mm	Au

	Gdańsk
	(VF+) (III+)
	210 000 zł
$	72 687
€	50 602
	Hammer price
	AN 14e_0073
	10.Mar.18
	3.54 g

R 7	(UNC) (I)	10-mar-2018	**241 500 zł**	$ 83 590	€ 58 192	AN 14e_0073

Aw.: Głowa króla w prawo, w koronie i w zbroi. W otoku: •SIGIS•AVG•REX•POLONI•M•D•LIT•1554
Rw.: Dwa lwy podtrzymują powyginany kartusz z herbem miasta. Przed napisem lilia. W otoku: MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENS•

Dukaty ostatnich Jagiellonów są jednymi z najrzadszych monet polskiej numizmatyki. Wyróżniamy kilka odmian z różnymi zapisami miasta Gdańsk w legendzie otokowej rewersu. Oferowana odmiana z końcówką GEDANENS. Wyśmienity egzemplarz, połysk menniczy, idealnie zachowane detale. Bardzo rzadki w takim stanie zachowania. Zdecydowanie najładniejszy znany numizmat tej odmiany.
Rzadkość R7, nie posiadał go w swoim zbiorze H. Czapski. Moneta do najlepszych kolekcji.
Kopicki 7376 (R6); Friedberg 2; Dutkowski (Złoto Jagiellonów) 91 (R7); H-Cz. (-); Kaleniecki s. 30; Tyszkiewicz 170

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 14e lot 0073 A N Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

D.12.1 *4 WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1555 r.* **34**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT II AUGUST	1555		3.57 g / 22.0 mm	Au

	Gdańsk
	(XF-) (II-)
	182 000 zł
$	60 066
€	43 855
	Hammer price
	AN 4_0035
	19.Oct.13
	22 mm
	3.53 g

R 6	(XF-) (II-)	19-paź-2013	**209 300 zł**	$ 69 076	€ 50 433	AN 4_0035

Aw.: Głowa króla w prawo, w koronie i zbroi. W otoku: SIGIS•AVG•REX•POLO•D•PRVS•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują powyginany kartusz z herbem miasta. Przed napisem Lilia. W otoku: MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANEN•1555
Rzadki dukat gdański Zygmunta II Augusta. Bardzo ładnie zachowany egzemplarz.
Kopicki 7377; Friedberg 2, CNG 97; Dutkowski (Złoto Jagiellonów) 96; Kaleniecki s. 33; Parchimowicz 2961; Tyszkiewicz 150

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 4 lot 0035 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

D.12.2 **35**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT II AUGUST	**1 5 5 5**	3.57 g / 22.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(XF/VF) (II-/III+)
	150 000 zł
$	39 630
€	35 294
	Hammer price
	AN 8_0025
	03.Oct.15
	22 mm
	3.49 g

R 6	(XF/VF) (II-/III+)	3-paź-2015	**172 500 zł**	$ 45 575	€ 40 588	AN 8_0025
	(XF)(II)	28-paź-2000	18 700 zł	$ 4 039	€ 4 722	WCN 22_0193

Aw.: Głowa króla w prawo, w koronie i zbroi. W otoku: SIGIS•AVG•REX•POLO•D•PRVS•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują powyginany kartusz z herbem miasta. Przed napisem Lilia. W otoku: MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANEN•1 5 5 5

W mennicy w Gdańsku w 1555 roku przygotowano siedem par stempli do bicia dukatów. Wszystkie odmiany należą do monet bardzo rzadkich. Odmiana z napisem POLO D PRVS została wybita dwoma parami stempli z odmiennym zapisem daty. Oferowany dukat jest ciekawym przykładem pracy rytownika stempli, bowiem rytownik tak ścieśnił napis, że musiał na końcu napisu bardzo luźno ułożyć cyfry daty, aby zapełnić wolne miejsce.
Po raz pierwszy tę odmianę dukata opisano w oparciu o zbiór Johna Philppa. Kolejny dukat pojawił się w 1930 roku, na licytacji legendarnej kolekcji M. Frankiewicza. Dukata tej odmiany nie posiadał E. Hutten Czapski. Odmiana ta znajduje się tylko w dwóch zbiorach publicznych, w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie oraz w Berlinie. Przed wojną egzemplarz tej odmiany był w zagrabionym zbiorze malborskim. Bardzo rzadki dukat gdański. Po wojnie tylko kilka razy był notowany na aukcjach. Na rynku numizmatycznym znajdują się nie więcej niż trzy egzemplarze.
Kopicki 7377; Friedberg 2; CNG 97; Dutkowski (Złoto Jagiellonów) 95; Kaleniecki s. 33 (dwie odmiany razem); Tyszkiewicz 150 Waga: 3,49 g Au; Średnica: 22,0 mm

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 8 lot 0025 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

D.12.3.01 **36**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT II AUGUST **1555** 3.57 g / 22.0 mm **Au**

Gdańsk
(MS61 NGC) (I)
113 799 zł
$ 30 000
€ 26 925
Hammer price
HA 3041_32333
15.Aug.15
3.49 g

R 6 - R 7	(UNC-) (I-)	30-lis-2020	241 900 zł	$ 65 039	€ 54 704	Desa Unicum 2020
	NGC MS61(MAX)	7-maj-2017	**253 000 zł**	$ 66 057	€ 60 382	AN 11e_0055
	(MS61 NGC) (I)	15-sie-2015	133 524 zł	$ 35 250	€ 31 592	HA 3041_32333
	(XF+) (II+)	27-cze-2002	30 641 zł	$ 7 567	€ 7 626	KUN 76_3438

Aw.: Głowa króla w prawo, w koronie i zbroi. W otoku: SIGIS•AVG•REX•POLO•D•PRVS•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują powyginany kartusz z herbem miasta. Przed napisem Lilia. W otoku: MONE • NO • AVR • CIVI • GEDANEN•1555

Gdańsk. Zygmunt II August złoty Dukat 1555 MS61 NGC, Fr-2, Kopicki-7377 (R6), Dutkowski-96, Parchimowicz-2691. Jasny połysk, z niewielkimi śladami. Niezwykle rzadkie w tym miłym stanie Mennicy. Jedyny przykład tego rzadkiego dukata, który widzieliśmy. Luźny napis otokowy na rewersie spowodował, że cyfry daty zostały ściśnięte.

Heritage ANA Auctions, Inc. 3500 Maple Avenue, 17th Floor; Dallas, Texas 75219-3941 http://coins.ha.com

D.12.3.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1555 r.* **37**

Gdańsk
GC MS61(MAX)
220 000 zł
$ 57 441
€ 52 506
Hammer price
AN 11e_0055
7-maj-2017
? g
? mm

Najwyższa nota gradingowa na świecie. Znamy siedem odmian napisowych dukata z datą 1555. Wariant z napisem: POLO.D.PRVS. notowany jest w dwóch odmianach z różnie ustawionymi cyframi daty. Kaleniecki nie wyróżnia ich w wykazach aukcji. Wszystkie dukaty gdańskie z 1555 roku są bardzo rzadkie. Analiza wizerunków oraz wag wskazuje, że na znanych dotychczas aukcjach występowały jedynie dwa różne

egzemplarze. Ten może być trzecim. Dwa kolejne znajdują się w zbiorach prywatnych a sześć następnych w zbiorze w Wiedniu.
Wyśmienity egzemplarz. Bardzo rzadki w takim stanie zachowania. Jedyny dukat gdański Zygmunta Augusta, który przeszedł grading i otrzymał notę powyżej MS60. Rzadkość R7.
Kopicki 7377 (R6); Mikołajczyk(1984) 32; CNG 97; Złoto czasów Jagiellonów 96 (R7); Kaleniecki s. 33

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 11e lot 0055 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

D.12.3.03 *TRZECI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1555 r.* **38**

	Gdańsk
	(UNC-) (I-)
	205 000 zł
$	55 118
€	46 359
	Hammer price
	Desa Unicum 2020
	30-lis-2020
	3.52 g
	22.30 mm

Gdańsk był miastem handlowym i głównie do handlu międzynarodowego potrzebował zawsze grubej monety srebrnej i złotej. Bił ją w swojej mennicy, pod stemplem królewskim, zapewne w dużych ilościach, z których do dziś dotrwały nieliczne egzemplarze. Oferowane powyżej dukaty należą już do rzadkości, zwłaszcza że są w dobrym stanie zachowania; rocznik 1555 nawet w stanie zbliżonym do menniczego. Rocznik 1551 z wariantem tytulatury królewskiej zakończonym na av. LI [thuaniae] jest bardzo rzadki i okazu takiego nie było nawet w kolekcji Emeryka hr. Hutten-Czapskiego. Notowania aukcyjne tych dukatów zestawia Marek Kaleniecki, Złote monety polskie na aukcjach światowych 1945-2002, Warszawa 2003, s. 26 oraz 33.
Kuenker, Aukcja 06.2002, poz.3438; Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, grudzień 2007
Marian Gumowski, Podręcznik Numizmatyki Polskiej, Kraków 1914, poz 735
Gumowski, Mennica Gdańska, Gdańsk 1990, s. 80, poz. 846-852 (różne warianty legendy oto

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji Desa Unikum w Warszawie w dniu 30 listopada 2020 r. lot.3; email: biuro@desa.pl

D.12.4.01 **39**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT II AUGUST **15 55** **R 6 – 8** 3.57 g / 22.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(VF) (III)
	153 795 zł
$	40 516
€	36 705
£	26 000
	Hammer price
	SPINK 15005_210
	15 Jul 15
	3.51 g

R 6	(VF) (III)	22-paź-2016	18 400 zł	$ 4 600	€ 4 221	AN 10_0025
£ 31 200	(EF) (II)	15-lip-2015	**184 554 zł**	$ 48 619	€ 44 046	SPINK 15005_210

Aw.: Głowa króla w prawo, w koronie i zbroi. W otoku: SIGIS•AVG•REX•POLO•D•PRV• (bez litery S)

Rw.: Dwa lwy podtrzymują powyginany kartusz z herbem miasta. Przed napisem Lilia. W otoku: MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANEN•15 55 (rozdzielony rok).
Polska, Zygmunt II August (1548–72), Dukat, 3,51 g, 1555, Gdańsk, (F.2; H.Cz.489 - R3), wyjątkowo dobra, rzadka.
Kopicki 7377 (R6); H-Czapski 5674 (R4); Złoto czasów dynastii Jagiellonów 94 (R8); Kaleniecki s. 33 (AN 10_0025)
Source: Picture and description coin from auction 15005 lot 0210 Spink & Son Ltd 69 Southampton Row Bloomsbury London WC1B 4ET auctionteam@spink.com www.spink.com

D.12.4.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1555 r.* **40**

Sigismund II August POLSKA Zygmunt II August, Dukat 1 5 5 5 Gdańsk.
W mennicy w Gdańsku w 1555 roku przygotowano siedem par stempli do bicia dukatów. Odmiana z napisem POLO D PRV została wybita dwoma parami stempli z odmiennym zapisem daty. Oferowany dukat jest ciekawym przykładem pracy rytownika stempli, bowiem rytownik tak ścieśnił napis, że musiał na końcu legendy otokowej bardzo luźno ułożyć cyfry daty, aby zapełnić wolne miejsce. Ze względu na stan zachowania trudno określić czy data nie została zapisana 15 55 (byłaby to trzecia odmiana tego rzadkiego dukata). Odmiana ta znajduje się tylko w muzeum w Dreźnie. Przed wojną egzemplarz tej odmiany był w zagrabionym zbiorze gimnazjum Gdańska oraz w kolekcji Potockich. Bardzo rzadki dukat gdański. Po wojnie tylko kilka razy był notowany na aukcjach, po raz pierwszy pojawił się w 1962 roku, na licytacji legendarnej kolekcji A. Styki. Dziś rzadkość określana na R8. Na rynku numizmatycznym znajdują się nie więcej niż dwa egzemplarze. Brakujący w większości kolekcji złota Polski królewskiej. Mimo słabego stanu zachowania, egzemplarz bardzo rzadki.

Literatura/literature:Kopicki 7377 (R6); H-Czapski 5674 (R4); Złoto czasów dynastii Jagiellonów 94 (R8); Kaleniecki s. 33 Waga: , Metal: Au, Średnica: 22 mm, Stan zachowania:- (-)
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 10 lot 025 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

D.13.1.01 *DWA WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1556 r.* **41**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT II AUGUST	**1556**	**KRÓTKA BRODA**	3.57 g / 22.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	(XF+) (II+)
	152 856 zł
$	42 700
€	36 000
	Hammer price
	Gadoury 2017_1188
	2-gru-2017
	3.52

1.	**R 7**	(XF+) (II+)	12-cze-2021	**280 600 zł**	$ 75 153	€ 62 000	MDC Monaies 7_0692
2.		(XF+) (II+)	2-gru-2017	183 427 zł	$ 51 239	€ 43 200	Gadoury 2017_1188
3.	£ 28 800	(UNC) (I)	29-cze-2016	155 733 zł	$ 38 533	€ 34 841	SPINK 16005_2216
4.		(EF-) (II-)	11-cze-2005	27 500 zł	$ 8 333	€ 6 875	WCN 32_0137
5.		(VF) (III)	6-gru-2003	17 600 zł	$ 4 632	€ 3 826	WCN 29_0370
6.		(VF/II-) (III/II-)	6-gru-2000	21 800 zł	$ 4 888	€ 5 531	CNG's TRIT IV_2145

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi, z rozdwojoną brodą. W otoku: •SIGIS•AVG•REX•POLO•D• PRVS•
Rw.: Dwa lwy podtrzymuja tarczę miejską. Przed napisem lilia. W otoku: MONE•NO•AVR•CIVI• GEDANEN• 1556
Zygmunt II August 1548-1572 Ducat, 1556, AU 3.52 g. Conservation : Superbe. Wspaniały portret. Rarytas.
Ref : Fr.2, Kopicki 7378

Source: Picture and description coin from auction year 2017 lot 1188 *VICTOR GADOURY 57 rue Grimaldi 98000 MONACO E-mail: contact@gadoury.com Strona internetowa: http://auction.gadoury.com*

D.13.1.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1556 r. KRÓTKA BRODA* **42**

	Gdańsk
	(XF+) (II+)
	226 290 zł
$	60 607
€	50 000
	Hammer price
	DC Monaies 7_0692
	12-cze-2021
	3.52 g
	22.5 mm

POLSKA Zygmunt II August (1548-1572). Dukat 1556, Gdańsk. Z największej rzadkości. Wspaniały. Złoto - 3,52 g - 22,5 mm - 11 h
Ks.2 - Kopicki 7378 - Dutkowski 102;

Source: Picture and description coin from auction 7 lot 0692 MDC Monnaies de Collection sarl

Monaco Monte-Carlo E-mail: or-numismatique@monaco.mc http: // www .lub-numizmatyka-monaco.com

D.13.1.02 *TRZECI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1556 r. KRÓTKA BRODA* **43**

	Gdańsk
	(UNC) (I)
	129 778 zł
$	32 111
€	29 034
£	24 000
	Hammer price
	SPINK 16005_2216
	29-cze-2016
	3,56 g

Polska, Zygmunt II August (1548–72), Dukat, 3,56 g, 1556, Gdańsk (F.2; HCz.489 - R3), jak zwykle lekko pomarszczona, lekkie opasanie za głową i mały znak pod datą na rewersie, poza tym wyjątkowo dobrze.
Coin Galleries, New York, 9-10 listopada 1962, lot 290, 290 $

Source: Picture and description coin from auction 16005 lot 2216 Spink & Son Ltd 69 Southampton Row Bloomsbury London WC1B 4ET auctionteam@spink.com www.spink.com

D.13.2. **44**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT II AUGUST	**1556**	**KRÓTKA BRODA**	3.57 g / 22.0 mm **Au**

	Gdańsk
	NGC MS 60
	159 086 zł
$	40 992
€	35 000
	Hammer price
	KATZ 37_1838
	4-paź-2020
	3.50 g

R 7	NGC MS 60	4-paź-2020	**184 085 zł**	$ 47 434	€ 40 950	KATZ 37_1838

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi, z rozdwojoną brodą. W otoku: •SIGIS•AVG•REX•POLO•D• PRVS•

Rw.: Dwa lwy podtrzymuja tarczę miejską. Przed napisem lilia. W otoku: MONE•NO•AVR•CIVI• GEDANEN• 1 5 5 6
Lot 1838. Polska Danzig Ducat 1556 NGC MS 60 R7!
Zygmunt II August 1548-1572. Dukat, Gdańsk 1556, Złoto, 3,50g. Najwyższej rzadkości. Prawdopodobnie najlepszy znany kawałek. Ks. 2, Kopicki 7378 R5.
WARIANT KRÓTKA BRODA, LUŹNE CYFRY DATY.

Source: Picture and description coin from auction 37 lot 1838 Katz Coins Notes & Supplies Europe sro Mark Katz Korunni 37/1000 Praga 2, Republika Czeska katzcoins@gmail.com https://katzauction.com

D.14.01 **45**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT II AUGUST **1556** **DŁUGA BRODA** 3.57 g/ 22.0 mm **Au**

Gdańsk
I-/II+) (UNC-/EF+)
160 000 zł
$ 42 216
€ 37 825
Hammer price
AN 21_0038
26-paź-2019
22.0 mm
3.47 g

R 7	(I-/II+) (UNC-/EF+)	26-paź-2019	184 000 zł	$	48 548	€ 43 499	AN 21_0038
	(XF/XF+) (II/II+)	21-paź-2012	**230 000 zł**	$	73 718	€ 56 373	AN 3_0030

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi, z rozdwojoną brodą. W otoku: •SIGIS•AVG•REX•POLO•D• PRVS•
Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. Znak menniczy listek (nieznanego rytownika mennicy w Gdańsku) rozpoczyna legendę. W otoku: MONE•NO•AVR•CIVI• GEDANEN•1556

Mennica w Gdańsku rozpoczęła wybijanie dukatów miejskich za panowania Zygmunta Starego. Kontynuowano tę działalność także za panowania Zygmunta Augusta. Najintensywniej mennica w Gdańsku pracowała w 1555 i 1556 roku. W 1556 roku w mennicy wykonano aż osiem par stempli do bicia dukatów. Wszystkie odmiany należą do monet bardzo rzadkich.
Odmiana z popiersiem króla z rozdwojoną brodą, zamkniętą obwódką i końcówką napisu PRVS na awersie. Wspaniale zachowany egzemplarz z doskonałymi detalami, szczególnie rewers z lwami. Delikatnie gięty, ale duży połysk menniczy. Bardzo rzadki dukat. Waga: 3,47 g Au; Średnica: 22 mm „**S**" na awersie dotyka korony Kopicki 7378 (R5); CNG. 98; Friedberg 2; Dutkowski „Złoto Jagiellonów" 102. (R7)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 21 lot 0031 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

D.14.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1556 r. DŁUGA BRODA* **46**

Gdańsk
(XF/XF+) (II/II+)
200 000 zł
$ 73 718
€ 56 373
Hammer price
AN 3_0030
21.Oct.12
22.10 mm
3.53 g

Bardzo rzadka odmiana rocznika dukatów gdańskich z popiersiem króla z zaplecioną brodą i tytułem księcia Prus. Znane są trzy egzemplarze, jeden znajduje się w Muzeum Historii Miasta Gdańska, dwa kolejne w zbiorach prywatnych. Ten egzemplarz był ilustrowany w książce J. Dutkowskiego, Złoto czasów dynastii

Jagiellonów.
„S” na awersie nie dotyka korony.
Najładniej zachowany egzemplarz tej odmiany. Waga: 3,53 g Au; Średnica: 22,1 mm Kopicki. 7378; Friedberg. 2; jak CNG. 98; Dutkowski, (Złoto Jagiellonów). 101(ten egzemplarz)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 8 lot 0025 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

D.15 **47**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT II AUGUST	**1556**	**KRÓTKA BRODA**	**PRUSI**	3.52 g / 22.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	(XF+) (II+)
	19 281 zł
$	4 904
€	4 200
	Hammer price
	KUN 91_7637
	12.mar.2004
	3.52 g

RR	(EF+) (II+)	12.mar.2004	**24 902 zł**	$ 6 334	€ 5 166	KUN 91_7637

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi, z rozdwojoną brodą. W otoku: •SIGIS•AVG•REX•POLO•D• PRVSI•
Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. Znak menniczy listek (nieznanego rytownika mennicy w Gdańsku) rozpoczyna legendę. W otoku: MONE•NO•AVR•CIVI• GEDANEN•1556

EUROPEJSKIE ZŁOTE MONETY I MEDALE POLSKA
GDAŃSK Miasto. Dukat 1556, pt. Zygmunt August (1548-1572). 3,52 g. Min. falisty, bardzo ładny. Dutkowski/Suchanek 98 a; Fb. 2; Gum. 651. RR

Source: Picture and description coin from auction 91 lot 7637 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück“ and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart“ as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

D.16 **48**

DUKAT GDAŃSKI - ZYGMUNT II AUGUST	**1557**	**KRÓTKA BRODA**		3.57 g / 22.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	(XF+) (II+)
	73 069 zł
$	18 761
€	16 000
	Hammer price
	KUN 339_2262
	30-wrz-2020
	3.48 g

R 6	(XF+) (II+)	30-wrz-2020	**89 875 zł**	$ 23 076	€ 19 680	KUN 339_2262

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi, z długą brodą. W otoku: •SIGIS•AVG•REX•PO•D• PRVS

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. Znak menniczy lilia (nieznanego rytownika mennicy w Gdańsku) rozpoczyna legendę. W otoku: MONE•NOV•AVR•CIVI• GEDANE•1557
Gdańsk Dukat 1557, z tytułem Zygmunta Augusta (1548-1572). 3,48 g. r Bardzo rzadki. Bardzo ładny.
Dutkowski / Suchanek 99a; Fb. 2; Kopicki 7380 (R6).

Source: Picture and description coin from auction 339 lot 2262 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

D.17 **49**

2 DENARY - ½ DUKATA ZYGMUNT II AUGUST **1565** 0.62 g / 17.0 mm **Au**

R 8	(BU) (II/II)	6-gru-2000	**32 087 zł**	$ 7 188	€ 8 141	CNG's TRIT IV_2115

Aw.: Koronowany króleski monogram i data 15 ¬ 65

Rw.: Rycerz na koniu w lewo, na dole nominał II
Litwa 1565. 2 Denary wybite w złocie wagi ½ dukata. Mennica Wileńska. Niesamowicie piękny i ekstremalnie rzadki egzemplarz. Z kolekcji H. Karolkiewicza. Ex Giessener Münzhandlung Auktion 49 (3 April 1990), lot 3173.
Gum. 595 (RR); Kop. 3226 (R8); HCz. 5684 (R8). BU.

Monea z kolekcji H. Karolkiewicza
Source: Picture and description coin from IV sessions lot 2115, Classical Numismatic Group, Inc. TRITON, Lancaster PA USA Website: http://www.cngcoins.com

HENRYK WALEZY KSIĄŻĘ D'ANJOU, PANOWAŁ 5 MIESIĘCY W 1574 r. SYN HENRYKA II, KRÓLA FRANCJI URODZONY W 1551 r. PRZED KORONACJĄ PRZYJMUJE UCHWALONE PRZEZ SZLACHTĘ „PACTA CONWENTA", OGRANICZAJĄCE PRAWA KRÓLA, A WZMACNIAJĄCE ROLĘ SZLACHTY, CO BYŁO PROSTĄ DROGĄ DO UPADKU RZECZPOSPOLITEJ. W TYM SAMYM 1574 r. UCIEKA Z POLSKI I ZOSTAJE KORONOWANY NA KRÓLA FRANCJI. NIGDY NIE ZRZEKŁ SIĘ KRORONY POLSKIEJ. ZAMORDOWANY WE FRANCJI W WIEKU 38 LAT. POCHOWANY WE FRANCJI. NA MONETACH FRANCUSKICH AŻ DO ŚMIERCI UŻYWAŁ TYTUŁU POLSKIEGO, „POLONIE REX".

E.1 **1**

PIEFORT WAGI 2 DUKATÓW - HENRYK WALEZY 1576 6.77 g / ? 0 mm **Au**

	Paryż A
	(UNC) (I)
	80 326 zł
$	27 190
€	20 000
	Hammer price
	KUN 177_6042
	30-wrz-2010
	6.77 g

UNIKAT	(UNC) (I)	2011-06-21	89 976 zł	$	32 052	€ 22 386	KUN 190_3119
	(UNC) (I)	2010-09-30	**98 801 zł**	$	33 443	€ 24 600	KUN 177_6042

Aw.: Pod koroną tarcza herbowa Francji - trzy lilie i napis w otoku: CHRISTVS • REGNAT • VINCIT • ET • IMP

Rw.: Krzyż kwiatowy w otoku napis od dołu: HENRICVS • III • D • G • FRAN • ET • POL • REX 1576

1/2 Ecu d'or 1576 A, Paryż (frappé au moulin). Gruby egzemplarz (Piéfort) w złocie, ważąca podwójną ecu d'or. 6.77 g. Lafaurie 998bis. Złoto.

Z najwyższej rzadkości.Ewentualnie wyjątkowy. Doskonała kopia aukcji Fritz Rudolf Künker 177, Osnabrück 2010, nr 6042. Henryk III z Valois został koronowany na króla Polski w 1573 roku, ale nie otworzył mennicy w Polsce. Henryk rządził Francją w 1574 roku. Jego francuskie monety noszą polski tytuł POLONIE REX, w tym egzemplarze wybite w czasie panowania polskiego króla Stephana Bathory'ego od 1576 roku. Jean Lafaurie znał tylko jedną kopię tego bardzo interesującego Piéforta z tytułem Henryka jako króla Francji i Polski w prywatnej kolekcji. Może to być kopia oferowana tutaj.

Source: Picture and description coin from auction 190 lot 3119 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

E.2.1 *TRZY RODZAJE ECU D'OR DUKATA 1575 HENRYK WALEZY* **2**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY	1575	3.39 g / 24.0 mm	Au

	Paryż A
	(XF+) (II+)
	5 000 zł
$	1 295
€	1 163
	Hammer price
	AN 24_0256
	14-mar-2020
	? g

R 4	NGC AU 55 MAX	2020-03-14	5 750 zł	$	1 489	€ 1 337	AN 24_0256
	(XF+) (II+)	2018-10-06	**8 625 zł**	$	2 363	€ 2 019	D. Marciniak 6_2334
	(XF/VF) (II/III)	2018-06-21	4 284 zł	$	1 140	€ 984	KUN 310_6103

Aw.: Pod koroną tarcza herbowa Francji - trzy lilie i napis w otoku: HENRICVS • III • D • G • FR¬AN • ET • POLO • REX 1575 [A znak mennicy Paryż]

Rw.: Krzyż kwiatowy i napis w otoku: CHRISTVS • REGNAT • VINCIT • ET • IMPERAI

Henryk Walezy, wybrany podczas burzliwej elekcji na króla Polski, uciekł do Francji po otrzymaniu wiadomości o śmierci swojego brata i możliwości objęcia tronu francuskiego. Zdetronizowany w Polsce, przez cały okres panowania we Francji używał tytułu króla Polski. Rzadki dukat powiązany historycznie z numizmatyką polską.

Najwyższa nota gradingowa na świecie. Atrakcyjny egzemplarz z dużą ilości połysku menniczego. Rzadka moneta.

Friedberg 386 Stan zachowania: NGC AU55 (MAX) Mennica Paryż A

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 24 lot 0256 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

E.2.2 **3**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY	1575	3.34 g / 24.0 mm	Au

	Rouen B
	(XF+) (II+)
	7 852 zł
$	2 003
€	1 700
	Hammer price
	ıchon 2020-10_0339
	21-paź-2020
	3.34 g

	(XF+) (II+)	21-paź-2020	**9 737 zł**	$	2 484	€ 2 108	Vinchon 2020-10_0339

	(XF-/VF) (II-/III)	29-wrz-2016	4 398 zł	$	1 088	€ 984	KUN 283_5605
805 CHF	(XF-/VF) (II-/III)	28-paź-2010	2 354 zł	$	815	€ 590	Hess Divo 318_1177

Aw.: Pod koroną tarcza herbowa Francji - trzy lilie. Legenda od 6 rano. HENRICVS • III • D • G • FR¬AN • ET • POLO • REX 1575 (B mennica Rouen)

Rw.: Krzyż kwiatowy i napis w otoku: CHRISTVS • REGNAT • VINCIT • ET • IMPERA

HENRYK III brat Karola IX 30 maja 1574 - 2 sierpnia 1575 Ecu d'or au soleil 1575 B, Rouen. 3,34 g. Duplessy 1121 A; Fb. 386. Henryk III z łaski Bożej król Francji i Polski Koronowana tarcza Francji zwieńczona słońcem. Na czubku tarczy litera mennicy.
Złota tarcza do Słońca 1575. Claude Le Roux. B = Rouen. (3,36 g) Bardzo piękna.
Dy 1121A; ks. 386; Sb 4932

Source: *Picture and description coin from auction 2020-10_0339* JEAN VINCHON NUMISMATIQUE Françoise Berthelot-Vinchon Ekspert Numizmatyk & Profesjonalny Numizmatyk 75002 PARYŻ E-mail: vinchon@wanadoo.fr www.vinchon.com

.

E.2.3 **4**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY **1575** 3.38 g / 24.0 mm **Au**

	Toura F
	(VF+) (III+)
	7 482 zł
$	1 870
€	1 750
	Hammer price
	Muizon-Rieunier 2017-4_0195
	19-kwi-2017
	3.38 g

	(VF+) (III+)	2017-04-19	**8 606 zł**	$	2 151	€ 2 013	Muizon & Rieunier 2017-4_0195

Aw.: Pod koroną tarcza herbowa Francji - trzy lilie i napis w otoku: HENRICVS • III • D • G • FRAN • ET • POL • REX

Rw.: Krzyż kwiatowy i napis w otoku: CHRISTVS • REGNAT • VINCIT • ET • IMPERI 1575
Écu d'or au soleil, typ z (31 maja 1575). 1587 (?). Mennica **E** : Tours. 3,38 g. D. 1121. C. 1410. L. 960. Fr. 378.
Nieregularne obrzeże. Prowiniencja : aukcja Gariel, 1885, n°2097.

Source: *Picture and description coin from auction 19 April 2017 lot 0195 Muizon & Rieunier Follow Seller Paris, France email: http://www.muizonrieunier.com/*

E.3 **5**

ECU D'OR – DUKAT HENRYK WALEZY	1576	3.37 g / 24.0 mm	Au

Poitiers G
(VF+) (III+)
20 317 zł
$ 51 696
€ 4 500
Hammer price
DC Monaco 1_0286
2-gru-2016
3.37 g

	(VF+) (III+)	2016-12-02	**25 193 zł**	$ 5 911	€ 5 580	MDC Monaco 1_0286

Aw.: Pod koroną tarcza herbowa Francji - trzy lilie i napis w otoku: HENRICVS • III • D • G [G Znak mennicy]• FR • ET • POL • REX

Rw.: Krzyż kwiatowy i napis w otoku: CHRISTVS • REGNAT • VINCIT • ET • IM 1576

FRANCJA. Henryk III (1574-1589). Écu d'or au soleil 1576. Mennica, G Poitiers. Dup. 1121, Fr. 386. 3,37 g. Piękne głębokie bicie charakterystyczne dla tej mennicy. Wyjątkowo piękny.

Source: Picture and description coin from auction 1 lot 0286 MDC Monnaies de Collection sarl Monaco Monte-Carlo
E-mail: or-numismatique@monaco.mc http: // www .lub-numismatique-monaco.com

E.4 **6**

ECU D'OR – DUKAT HENRYK WALEZY	1577/6 Hybryda	3.35 g / 24.0 mm	Au

Rouen B
(UNC/UNC-) (I/I-)
10 000 zł
$ 2 639
€ 2 364
Hammer price
AN 21_0051
26-paź-2019
3.35 g
24.0 mm

	(UNC/UNC-) (I/I-)	26-paź-2019	**11 500 zł**	$ 3 035	€ 2 719	AN 21_0051

Aw.: Pod koroną tarcza herbowa Francji – trzy lilie. W otoku napis od dołu: HENRICVS III D G – FRAN ET PO REX -B (Rouen).

Rw.: Krzyż kwiatowy w otoku napis od dołu: IMPERAT CHRIST R – EGNAT VINCIT ET

Rzadki dukat powiązany historycznie z numizmatyką polską. Awers z datą 1576, rewers 1577 hybryda, nienotowana

Wyśmienity stan zachowania. Mocny połysk menniczy. Bardzo ładnie wybity egzemplarz, co w przypadku tych monet należy do rzadkości.
Kopicki 10469/10474 (nieznana hybryda) Stan zachowania: 1/1- (UNC/UNC-) Waga: 3,35 g Au ;Średnica: 24 mm

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 21 lot 0051 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

E.5 **7**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY	**1577**	3.35 g / 24.0 mm **Au**

	Paryż A
	(VF) (III)
	4 298 zł
$	1 250
€	1 014
	Hammer price
	iNumis 40_0183
	6-mar-2018
	3.38 g
	25.4 mm

RR	(VF) (III)	6-mar-2018	**4 726 zł**	$ 1 374	€ 1 115	iNumis 40_0183

Aw.: HenrykIII, złota tarcza w słońcu, typ III, bez znaku mennicy, 1577 Paryż A / (godz. 12) HENRICVS. III. DG FRAN. I. POL. REX 1577

Rw.: Koronowana francuska tarcza pod słońcem **R** / + CHRISTVS. REGNAT. VINCIT. I. IMPERAT Anillat krzyżowy fleur-de-lis z czterolistnym sercem

Złoto 25,4 mm 3,38 g 3 h VF +, RR
Bardzo rzadki rocznik z tylko 1 egzemplarzem w FRANCJI IV! Wydaje się, że jest to druga kopia. Poza tym po raz pierwszy spotykamy legendę, która zaczyna się na godzinie 12:00. (Dy.1121 a nie 1121A) na kopii z warsztatu paryskiego! W wyniku tej różnorodności brakuje listu warsztatowego zwykle na czele prawa, a nasza kopia nie zawiera listu warsztatowego! Jednak można go łatwo zidentyfikować za pomocą 18 punktów w sygnale licznika warsztatu i innego niż mistrza
Dy.1121 (1. typ), Sb.4932

Source: Picture and description coin from auction 40 lot 183 iNumis 46, rue Vivienne 75002 Paris http://www.inumis.com info@inumis.com

E6.1.01 *14 WARIANTÓW ECU D'OR Z 1578 r. HENRYK WALEZY* **8**

ECU D'OR – DUKAT HENRYK WALEZY	**1578**	3.35 g / 24.0 mm	**Au**

	Poitiers G
	(VF+) (III+)
	9 000 zł
$	2 250
€	2 064
	Hammer price
	AN 10_0026
	22.paź.2016
	? g
	25.0 mm

1.	**R 4**	NGC AU Details	22.wrz.2019	8 496 zł	$	2 178	€ 1 975	Numimarket 4_0075
2.		(NGC AU	16.mar.2019	7 475 zł	$	1 988	€ 1 755	AN 19_0083
3.		(NGC AU	27.paź.2018	8 050 zł	$	2 147	€ 1 881	AN 17_0084
4.		NGC AU Details	22.kwi.2017	10 005 zł	$	2 613	€ 2 387	AN 11e_0058
5.		(VF+) (III+)	22.paź.2016	**10 350 zł**	$	2 588	€ 2 374	AN 10_0026

Aw.: Pod koroną tarcza herbowa Francji – trzy lilie. W otoku od góry: HENRICVS III D G FR ET POL REX

Rw.: Krzyż kwiatowy, w otoku od góry: CHRISTVS REGNAT – VI ET IM 1578

Henryk Walezy (Henryk III), ecu d'or 1578 **G,** Poitiers. Henryk Walezy umieszczał na swych francuskich monetach tytulaturę króla Polski. Za swojego panowania nie wybił żadnych monet w mennicach polskich. Odmiana z obwódkami i tytulaturą REX na awersie. Kopicki nie notuje takiej odmiany z 1578 roku. Złoto. Delikatne ślady czyszczenia. Dużo połysku. Literatura: Kopicki 10477 (R4), Friedberg 386 Duplessy 1121, Mennica Poitiers

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 4 lot 0075 Domu aukcyjnego Numimarket.pl Poznań, Toruń. e-mail domaukcyjny@numimarket.pL

E6.1.02 *INNY EGZEMPLARZ ECU D'OR Z 1578 r. HENRYK WALEZY* **9**

	Poitiers G
	(UNC) (I)
	20 321 zł
$	4 768
€	4 500
	Hammer price
	MDC 1_0286
	2.gru.2016
	3.37 g

FRANCJA. Henryk III (1574-1589). Écu d'or au soleil 1576, **G** Poitiers. Av. Koronowana Tarcza Francji. Rv. Fleurdelisée krzyż. Dup. 1121, fr. 386. 3,37 g. Wyjątkowy stan zachowania i uderzenia, bardzo

szeroka flanka. Bardzo wysoka finezja grawerowania charakterystyczna dla tego warsztatu, Superb in Fleur de coin.

Source: *Picture and description coin from auction 1 lot 0286 MDC Monnaies de Collection sarlles 98000 Monaco Monte-Carlo E-mail: or-numismatique@monaco.mc http: // www .lub-numizmatyka-monaco.com*

E.6.2 **10**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY	1578	2.84 g / 24.0 mm	Au

Poitiers G
(XF) (II)
2 436 zł
$ 729
€ 575
Hammer price
KUN 256_6569
9.paź.2014
2.84 g

	(XF) (II)	6.maj.2018	2 773 zł	$	771	€ 646	WAG 86_0208
	(XF) (II)	9.paź.2014	**2 995 zł**	$	896	€ 707	KUN 256_6569

FRANCJA Henryk III, 1574-1589. Ecu d'or au soleil 1578 **G,** Poitiers. 2,84 g. Duplessy 1121; Fb. 386. Lekko falista, bardzo piękna. Jak powyżej, ale bez obwódki, mała waga wskazuje, że mogą być obcinane.

Source: *Picture and description coin from auction 256 lot 6569 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.*

E.6.3 **11**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY	1578	3.35 g / 24.0 mm	Au

Rouen B
(EF/EF+) (II/II+)
7 600 zł
$ 1 900
€ 1 743
Hammer price
AN 10_0027
22-paź-2016
3.38 g
23-24 mm

R 4	(EF/EF+) (II/II+)	14.lis.2020	**10 638 zł**	$	2 785	€ 2 354	WCN 75_0076
	(VF+) (III+)	22-paź-2016	8 740 zł	$	2 185	€ 2 004	AN 10_0027

Aw.: Pod koroną tarcza herbowa Francji – trzy lilie. W otoku od dołu: HENRICVS•III•D:G• F ¬ RANC• ET•POL• REX[B , znak mennicy Rouen]]

Rw.: Krzyż kwiatowy, w otoku od góry: CHRISTVS•REGNAT•VINCIT•IMPE 1578

Henryk Walezy. Ecu d'or au soleil 1578 **B**, Rouen.Odmiana bez obwódek, tytuł REX przy tytulaturze herbowej od dołu.
Bardzo ładny egzemplarz, połysk menniczy. Kopicki 10474 (R4); Friedberg 386 Stan zachowania: 3+ (VF+)
Waga: 3,38 g Au Średnica: 23-24 mm

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 10 lot 0027 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

E.6.4 **12**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY	1578	3,35 g / 24.0 mm	Au

	Toulouse K
	(UNC-) (I-)
	9 000 zł
$	2 375
€	2 128
	Hammer price
	AN 21_0052
	26.paź.2019
	3.37 g
	25.0 mm

	(UNC-) (I-)	26-paź-2019	**10 350 zł**	$	2 731	€ 2 447	AN 21_0052
Data 78/6	(VF) (III)	9-paź-2018	2 253 zł	$	594	€ 518	iNumis_43_0394
	(XF) (II)	23-mar-2018	2 885 zł	$	833	€ 677	KUN 306_5063
984 DEM	(VF) (III)	10-paź-2001	1 911 zł	$	460	€ 503	KUN 68_2039

Aw.: Pod koroną tarcza herbowa Francji – trzy lilie.W otoku napis od góry: HENRICVS•III•D•G [M znak mennicy Toulouse]•FRAN•ET•POL•R•1578

Rw.: Krzyż kwiatowy w otoku napis od dołu: CHRISTVS VINCIT REGNAT• ET•IN PER•C

Polska/Francja. Henryk III Walezy. Ecu d'or 1578 **M**, Toulouse. Henryk Walezy, wybrany na króla Polski, uciekł do Francji po otrzymaniu wiadomości o śmierci swojego brata. Zdetronizowany w Polsce, przez cały okres panowania we Francji, używał tytułów króla Polski. Rzadki dukat powiązany historycznie z numizmatyką polską.
Pięknie zachowany i wybity egzemplarz. Połysk. Rzadka moneta, zwłaszcza w tym stanie zachowania.
Kopicki 10482 (R4); Friedberg 386 Stan zachowania: 1- (UNC-) Waga: 3,37 g Au Średnica: 25 mm

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 21 lot 0052 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

E.6.5 **13**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY	1578	3.33 g / 20 mm	Au

Tours E
(XF) (II)
6 029 zł
$ 1 533
€ 1 397
1 400 CHF
Hammer price
Chaponier & Firmenich 12_291
18.paź.2020
3.33 g

1 715 CHF	(XF) (II)	18-paź-2020	**7 385 zł**	$ 1 878	€ 1 601	Chaponier & Firmenich 12_291
	(XF+) (II+)	31-maj2017	6 148 zł	$ 1 633	€ 1 459	Vinchon 2017-05_0280

FRANCJA. Królestwo. Henryk III, 1574-1589. Złoty ecu w słońcu, 1 typ (31 maja 1575) 1578 **E,** Tours.
Av. HENRICVS III D G FRAN ET POL REX N 1578.
Rv. CHRISTVS - REGNAT - VINCIT ET - IMPERAT.
Kwiatowy krzyż na progu. Dy. 1121; Sb. 4932; Lafaurie 980; Pt. 386. PRZY. 3,33 g. 19'139 ex. TB-TTB Treflée. Waluta o największej rzadkości i pięknym biciu, Sombart zgłasza tylko dwie inne monety na ten warsztat i tę datę. Moneta miejscami niedobita, ale taki jest dosłowny opis domu aukcyjnego.

Tours E
(XF+/XF+) (II+/II+)
6 265 zł
$ 1 664
€ 1 370
1 500 CHF
Hammer price
SIN 69_0409
17-maj-2021
3.35 g

FRANCJA. Królestwo i Rzeczpospolita. Henryk III 1574-1589.
Ecu d'or au soleil 1578 **E,** Tours. 3,35g. Duplessy 1121. Fr. 386. Bardzo rzadki. Stan ponadprzeciętny / stan nadzwyczajny. Bardzo dobrze-bardzo dobrze.
Av. Pod koroną tarcza herbowa Francji - trzy lilie i napis w otoku: HENRICVS III D G FRAN ET POL REX N 1578.
Rv. Kwiatowy krzyż i napis w otoku: CHRISTVS - REGNAT - VINCIT ET - IMPERAT..

Możliwe, że jest to ta sama moneta, SINCONA podaje minimalnie wyższą wagę.
Source: Picture and description coin from auction 12 lot 0291Chaponnière & Firmenich SA Avenue du mail 15 1205 Genève info@cfnumis.com http://www.cfnumis.com

E.6.6 **14**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY	1578	3.35 g / 24.0 mm	Au

La Rochelle K
NGC AU 58
2 511 zł
$ 674
€ 600
Hammer price
Numismatique 25_0366
5.cze.2015
? g

	NGC AU 58	7-maj-2016	**12 650 zł**	$	3 163	€ 2 862	AN 9e_0028
	NGC AU 58	5-cze-2015	3 189 zł	$	856	€ 762	Galerie Numismatique 25_0366
	(VF) (III)	12-cze-2008	1 666 zł	$	758	€ 488	Felzman 121_6309

Aw.: Pod koroną tarcza herbowa Francji - trzy lilie i napis w otoku: HENRICVS • III • D •G• FRAN • ET • POL • REX 1578 [K znak mennicy] (Napis od godz. 6, data na dole)

Rw.: Krzyż kwiatowy i napis w otoku: CHRISTVS • VINCIT•REGNAT• ET • IMPE

Henryk III, 1574-1589. Ecu d'or 1578 **K,** La Rochelle. Duplessy 1121 A, Fr. 386
Source: Picture and description coin from auction 25 lot 0366 Szwajcaria - Lozanna: E-mail: galnum@bluewin.ch

E.6.7 **15**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY	1578	3.34 g / ? mm	Au

La Rochelle K
(XF/VF) (II/III)
4 769 zł
$ 1 458
€ 1 125
1 400 CHF
Hammer price
SIN 11_1294
27-maj-2013
3.34 g

1 610 CHF	(XF/VF) (II/III)	27-maj-2013	**5 484 zł**	$	1 677	€ 1 294	SIN 11_1291

Aw.: Pod koroną tarcza herbowa Francji – trzy lilie.W otoku napis od góry: HENRICVS•III•D•G [K znak mennicy]•FRAN•ET•POL•R•1578

Rw.: Krzyż kwiatowy w otoku napis od dołu: CHRISTVS•VINCIT• REGNAT•ET•IMPERA
Henryk III 1574-1589. Ecu d'or au soleil 1578. 3,34 g. Duplessy 1121A. Fr. 386. Rzadki. Bardzo ładny-doskonałe.

Source: Picture and description coin from auction 11 lot 1294 SINCONA AG CH-8001 Zürich info@sincona.com www.sincona.com

E.6.8 **16**

SREBRNY PIEFORT - HENRYK WALEZY	1578	3.35 g / 27.0 mm	Ag

	Limousin
	(VF+) (III+)
	3 369 zł
$	836
€	750
	Hammer price
	Belgica 2016-6_0481
	17-cze-2016
	3.35 g
	27.0 mm

	(VF+) (III+)	17-cze-2016	**4 043 zł**	$ 1 003	€ 900	iBelgica 2016-6_0481

Aw.: Koronowana tarcza herbowa Francji. Wokoło: HENRICVS•III•D•G•FRAN•ET•POL•REX

Rev.: Krzyż kwiatowy, w otoku od dołu: CRISTV•REN•VINCIT•ET• IN•PER 1978

ŚWIAT, FRANCJA, Henryk III (1574-1589), Écu d'or au soleil 1578 **I** (Limoges) (Złoto, 3,35 gr, 27 mm) Ciani -, Duplessy 1123. Bardzo dobrze. Ten typ jest bity tylko w Lyonie, Limoges i Troyes. Bardzo rzadkie i trudne do znalezienia.

Source: Picture and description coin from auction 2016-6_481 iBelgica Maison de Vente SNC Rue des Soeurs Grises 11/6 B-7000 Mons (Belgia) www.ibelgica.be info@ibelgica.be

E.6.9 **17**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY	1578	3.35 g / 27.0 mm	Au

	Limousin
	(EF+) (II+)
	7 445 zł
$	2 528
€	1 800
	Hammer price
	KUN 163_0014
	28-sty-2010
	3.35 g

	(EF+) (II+)	28-sty-2010	**9 158 zł**	$ 3 110	€ 2 214	KUN 163_0014

Aw.: Pod koroną tarcza herbowa Francji - trzy lilie i napis w otoku: HENRICVS•III•D•G•FRAN•ET•POL•REX

Rw.: Krzyż kwiatowy i napis w otoku: CHRISTVS •REN•VINCIT•ET•IN•PER 1978

[Znak mennicy **I** Limousin w środku krzyża kwiatowego]

EUROPEJSKIE ZŁOTE MONETY I MEDALE FRANCJA KRÓLESTWO

Henryk III, 1574-1589. Ecu d'or au soleil 1578 I, Limoges, (Limousin) 3,35 g. Z polskim tytułem królewskim. Duplessy 1123; Fb. 388. Prawie doskonały.

W wieku 21 lat został wybrany na króla Polski i Wielkiego Księcia Litewskiego 11 maja 1573 pod imieniem Henryk Walezy. Jego panowanie nie trwa dłużej niż rok. Na wieść o śmierci brata, który zmarł bez męskiego potomka, porzucił swoje królestwo, by zasiąść na tronie Francji. Stając się królem Francji, Henryk III dziedziczy podzielone królestwo. Dwa dni po koronacji Henryka na króla Francji żeni się z Ludwiką Lotaryńską królowa Francji (Louise de Lorraine-Vaudémont 1553-1601) – księżna Mercoeur, małżonka Henryka III, królowa Francji. Para nie miała dzieci. Po śmierci męża do końca życia trwała w żałobie. Zmarła w 1601 roku w zamku Chenonceau, Mając na uwadze, że jej mąż Henryk III Walezy nigdy nie zrzekł się tytułu króla Polski, Ludwika Lotaryńska była również królową Polski. Jego panowanie naznaczone było poważnymi problemami religijnymi, politycznymi i gospodarczymi. Pod jego rządami toczą się cztery wojny religijne. Musi zmierzyć się z partiami politycznymi i religijnymi wspieranymi przez obce mocarstwa, które ostatecznie pokonają jego autorytet, partią Malkontentów, partią protestancką i wreszcie Ligą, której udaje się go zamordować. Zmarł w Saint-Cloud 2 sierpnia 1589 r. po tym, jak został zadźgany przez mnicha Jacques'a Clémenta. Na jej godło składają się trzy korony symbolizujące królestwa Francji i Polski oraz motto wyjaśniające trzecią koronę: „Manet ultima caelo" (ostatnia jest w niebie).

Source: Picture and description coin from auction 163 lot 0014 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

E.6.10 **18**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY	1578	3,35 g / 24,0 mm	Au

	Paryż A
	PCGS AU 58MAX
	10 500 zł
$	2 763
€	2 500
	Hammer price
	VDA MiM 13_0213
	19-paź-2019
	? g

R 4	PCGS AU 58MAX	19-paź-2019	12 075 zł	$	3 177	€ 2 875	WDA MiM 13_0213
	PCGS AU 58	14-kwi-2018	**13 440 zł**	$	4 012	€ 3 263	WDA MiM 8_0080

RR-, Henryk Walezy, król Polski 1573-1589, Dukat (ecu d'or) 1578

Bardzo rzadka moneta, wybita po wyborze Walezego na króla Polski, z tytulaturą KRÓLA POLSKIEGO (ET POL) w legendzie. Numizmat wybity w mennicy w **A** Paryżu, nominał - ecu d'or. Piękny egzemplarz z połyskiem menniczym, najwyższa nota gradingowa na świecie. W tym stanie bardzo rzadka. Moneta do najlepszych kolekcji.

Stan zachowania: PCGS AU58; Literatura: Kopicki 1074 R4

Zdjęcie i opis monety pochodzi z Warszawskiego Domu Aukcyjnego w Warszawie aukcja 13 lot 0213 wda.net@wp.pl**public** http://wda.net.pl

E.611 **19**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY	1578	3,35 g / 24.0 mm	Au

Nantes T
(VF+) (III+)
6 000 zł
$ 1 980
€ 1 449
Hammer price
AN 5_0053
24-maj-2014
3.36 g
24.0 mm

	(VF+) (III+)	26-maj-2018	**8 625 zł**	$ 2 287	€ 1 973	AN 15_0158
	(VF+) (III+)	24-maj-2014	6 900 zł	$ 2 277	€ 1 666	AN 5_0053
	(EF-) (II-)	4-gru-2004	2 365 zł	$ 768	€ 570	WCN 31_0303

Aw.: Pod koroną tarcza herbowa Francji – trzy lilie. W otoku od dołu: HENRICVS III D G – FRANC ET POL REX – 1578- T (Nantes).

Rw.: Krzyż kwiatowy, w otoku od dołu: CHRISTVS REGNAT – VINCIT ET IMPERAT

Henryk III Walezy, Ecu d`or 1578 Mennica **T,** Nantes. Połysk.
Kopicki 10474; Friedberg 386; Duplessy 112. Stan zachowania: 3+ (VF+) Waga: 3,36 g Au; Średnica: 24 mm
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 5 lot 0053 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie.

E.6.12 **20**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY	1578	3,35 g / 24.0 mm	Au

La Rochelle H
(XF+) (II+)
12 734 zł
$ 3 571
€ 3 000
Hammer price
DC Monaco 3_0418
1-gru-2017
3.32 g

	(XF+) (II+)	1-gru-2017	**15 790 zł**	$ 4 428	€ 3 720	MDC Monaco 3_0418

Aw.: Pod koroną tarcza herbowa Francji - trzy lilie i napis w otoku: HENRICVS • III • D • G • FRAN • ET • POL • REx [**H** znak mennicy La Rochelle]

Rw.: Krzyż kwiatowy i napis w otoku: CHRISTVS • REGNAT • VINCIT • ET • IMPERAT 1578

Henryk Walezy, Ecu d'or 1578, La Rochelle. Stan zachowania: NGC MS62

Wyśmienity, menniczy ecu d'or pierwszego elekcyjnego króla Polski - Henryka Walezego.
Piękny, dobrze, centrycznie, wybity egzemplarz. Literatura: Duplessy 1121a Fr. 386. 3,32 grs. Provenance : vente Parsy 22/10/2009 lot n°103
Source: *Picture and description coin from auction 3 lot 0418 MDC Monnaies de Collection sarl Monaco Monte-Carlo*
E-mail: or-numismatique@monaco.mc http: // www .lub-numismatique-monaco.co

E.6.13 **21**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY	**1578**	3,32 g / 24.0 mm	**Au**

	La Rochelle H
	NGC MS 62
	12 000 zł
$	2 927
€	2 709
	Hammer price
	RDA 5_0107
	25-kwi-2020
	? g

	NGC MS 62	25-kwi-2020	**13 800 zł**	$	3 366	€ 3 115	RDA 5_0107
	(XF) (II)	12-gru-2019	6 844 zł	$	1 753	€ 1 581	Vinchon VeAu_0065
	(UNC) (I)	2-gru-2006	9 900 zł	$	3 486	€ 2 612	WCN 35_0202

Aw.: Pod koroną tarcza herbowa Francji - trzy lilie i napis w otoku: HENRICVS • III • D • G • FRANC • ET • POL • REx [**H** znak mennicy La Rochelle]

Rw.: Krzyż kwiatowy i napis w otoku: CHRISTVS • REGNAT • VINCIT • ET • IMPERAT 1578

Henryk Walezy, Ecu d'or 1578, La Rochelle. HENRYK III syn Henryka II 30 maja 1574 - 2 sierpnia 1589 Koronowana tarcza francuska. Słońce nad przecięciem legendy od godziny 6 do FRANC ET POL REX.Na czubku tarczy litera mennicy. R /. Krzyż Fleurdelisée. Złota tarcza do Słońca 1578 Wyśmienity, menniczy ecu d'or pierwszego elekcyjnego króla Polski - Henryka Walezego. Piękny, dobrze, centrycznie, wybity egzemplarz.Moneta doceniona najwyższą, spośród dotychczas nadanych, notą w gradingu NGC.
Literatura: Duplessy 1121
H = La Rochelle. (3,37 g) Dy 1121A; Ks 386 Bardzo piękna.

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 5 lot 0107 lot Rzeszowskiego Domu Aukcyjnego w Rzeszowie
aukcje@rzeszowskidomaukcyjny.pl www.rzeszowskidomaukcyjny.pl

E.6.14 **22**

ECU D'OR – DUKAT HENRYK WALEZY	1578	3.35 g / 24.0 mm	Au

	Angers F
	(VF-) (III-)
	1 711 zł
$	508
€	400
	Hammer price
	KUN 214_7044
	21-cze-2012
	3.31 g

RR	(VF) (III)	6-mar-2018	**7 312 zł**	$	2 126	€ 1 725	iNumis 40_0184
	(VF-) (III-)	21-cze-2012	2 105 zł	$	625	€ 492	KUN 214_7044

Aw.: Koronowana francuska tarcza pod słońcem; inny niż warsztat pod tarczą, pomiędzy dwoma punktami, nad datą. HENRICVS. III. D. G - FRAN. I. PO. REX // 15F78

Rw.: Krzyż Anillea, fleur-de-lis, z czterolistnym sercem. / + CHRISTVS. REGNAT. VINCIT. I. IMPER (inny)

Henryk III, złota tarcza w słońcu 3. typ, 1578 Angers. **F** Złoto 25,5 mm 3,34 g 4 h TTB, RR; Dy.1121A (1. typ), Sb.4932

Rzadki, tylko 2 egzemplarze widoczne we FRANCJI IV! Zwróć uwagę na różnicę warsztatów umieszczoną pod tarczą, między dwoma punktami i nad datą! Punkt 7e po prawej, w kontrsygnale warsztatu. Bardzo ładny egzemplarz.

Source: Picture and description coin from auction 163 lot 0014 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

E.7.1 *DWA WARIANTY DUKATA Z 1579 r. HENRYK WALEZY* **23**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY	1579	3.35 g / 24.0 mm	Au

	Rouen
	PCGS MS 62 MAX
	9 000 zł
$	2 375
€	2 128
	Hammer price
	AN 21_0053
	26-paź-2019
	? g
	25.0 mm

R 4	PCGS MS 62 MAX	26.paź.2019	**10 350 zł**	$	2 731	€ 2 447	AN 21_0053

	(XF-/VF) (II-/III)	9.paź.2014	2 347 zł	$	702	€	554	KUN 256_6570
978 CHF	(VF) (III)	28.paź.2009	2 748 zł	$	957	€	646	Hess Divo 315_0371

Aw.: Pod koroną tarcza herbowa Francji – trzy lilie i napis w otoku: HENRICVS • III • D • G • F ¬ RANC • ET • POL • REX [**B** znak mennicy Rouen]

Rw.: Krzyż kwiatowy i napis w otoku: CHRIS • REGNAT • VIN CIT • ET • IMPE 1579

Polska/Francja. Henryk Walezy. Ecu d'or 1579 B, Rouen PCGS MS62 (MAX) Najwyższa nota gradingowa na świecie. Pięknie wybity i zachowany egzemplarz jak na ten typ monety. Rzadka moneta.
Duplessy 1121A; Friedberg 386; Kopicki 10478 (R4)
Stan zachowania: PCGS MS62 (MAX) Waga: Au Średnica: 25 mm
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 21 lot 0053 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

E.7.2 **24**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY **1579** 3.35 g / 24.0 mm **Au**

	Rouen
	(VF) (III)
	1 832 zł
$	571
€	443
	Hammer price
	KUN 218_5084
	11-paź-2012
	3.30 g

R 4	(VF) (III)	11-paź-2012	**1 832 zł**	$	571	€	443	KUN 218_5084

Aw.: Pod koroną tarcza herbowa Francji – trzy lilie i napis w otoku: HENRICVS • III • D • G • F ¬ RANC • ET • POL • REX **[B** znak mennicy Rouen]
Rw.: Krzyż kwiatowy i napis w otoku: CHRIS • REGNAT • VIN CIT • ET • IMP 1579

Henryk III, 1574-1589 Ecu d'or au soleil 1579 B, Rouen 3,30 g. Duplessy 1121 A; Fb. 386. Kratzer, bardzo ładny

Source: Picture and description coin from auction 218 lot 5084

Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

E.8. **25**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY	1580	3.35 g / 25.0 mm	Au

	La Rochelle
	PCGS MS61 MAX
	10 350 zł
$	2 731
€	2 447
	Hammer price
	AN 21_0054
	26-paź-2019
	?0 g
	25.0 mm

R 4	PCGS MS61 MAX	2019-10-26	10 350 zł	$	2 731	€ 2 447	AN 21_0054
	(EF+) (II+)	2007-05-26	**11 220 zł**	$	3 979	€ 2 953	WCN 36_0214

Aw.: Pod koroną tarcza herbowa Francji – trzy lilie i napis w otoku HENRICVS•III•D•G•F¬*¬RANC•ET•POL•REX**Rw.:** Krzyż kwiatowy i napis w otoku: CHRISTVS • REGNAT • VINCIT•ET•IMPERAT 1580

Polska/Francja. Henryk Walezy. Ecu d'or 1580 **H,** La Rochelle PCGS MS61 (MAX) Najwyższa nota gradingowa na świecie.Pięknie wybity i zachowany egzemplarz jak na ten typ monety. Rzadka moneta. Duplessy 1121A; Friedberg 386 ; Kopicki 10480 (R4) Stan zachowania: PCGS MS61 (MAX); Waga: Au; Średnica: 25mm

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 21 lot 0054 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

E.9. **26**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY	1580	3.38 g / 24.0 mm	Au

	Rouen
	(EF-) (II-)
	4 298 zł
$	1 289
€	1 050
	Hammer price
	KUN 171_5113
	23-cze-2010
	3.38 g

	(EF) (II)	14-maj-2015	**8 800 zł**	$	2 280	€	2 014	WCN 64_0376
	(EF-) (II-)	23-cze-2010	5 288 zł	$	1 586	€	1 292	KUN 171_5113

Aw: Trzy lilie w tarczy pod koroną. HENRICVS • III • D • G • FRANC • ET • POL • REX

Rw: Krzyż utworzony ze splecionych łuków, na końcu ramion lilie. CHRISTVS•REGNAT•VINCIT•ET•IMP 1580

EUROPEJSKIE ZŁOTE MONETY I MEDALE FRANCJA KRÓLESTWO

Henryk III, 1574-1589. Ecu d'or au soleil 1580 **B** Rouen 3,38 g. Z polskim tytułem królewskim. Duplessy 1121; Fr. 368. Prawie doskonały.

Source: Picture and description coin from auction 171 lot 5113 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

E.10 **27**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY **1581** 3.35 g / 24.0 mm **Au**

	Rouen
	(UNC-) (I-)
	9 000 zł
$	2 375
€	2 128
	Hammer price
	AN 21_0055
	26-paź-2019
	3.28 g
	25-26 mm

R 4	(UNC-) (I-)	26-paź-2019	**10 350 zł**	$	2 731	€	2 447	AN 21_0055
	(XF+) (II+)	31-maj-2017	6 148 zł	$	1 633	€	1 459	Vinchon 2017-05_0280

Aw.: Pod koroną tarcza herbowa Francji – trzy lilie. W otoku napis od dołu: HENRICVS III D G – FRAN ET PO REX – **B** (inicjał mennicy w Rouen)

Rw.: Ułożone w krzyż monogramy zakończone liliami. W otoku od dołu: CHRISTV S REGNAT – VINCIT E T IM P 1581

Polska/Francja. Henryk III Walezy (1674-1589), Ecu d'or 1581 B, Rouen. Rzadki dukat powiązany historycznie z numizmatyką polską. Moneta w pięknym stanie zachowania, w pełni czytelna. Połysk menniczy na całej powierzchni.Kopicki 10482 (R4); Friedberg 386; Stan zachowania: 1- (UNC-); Waga: 3,28 g Au; Średnica: 25-26 mm

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 21 lot 0053 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

E.11.1 *DWA WARIANTY ECU D'OR Z 1583 r.* **28**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY	1583	3.35 g / 24.0 mm	Au

	Rouen
	(EF-) (II-)
	6 500 zł
$	2 145
€	1 570
	Hammer price
	AN 5_0054
	24-maj-2014
	3.26 g
	24.0 mm

FRANC	(VF) (III)	2015-06-05	2 553 zł	$	685	€ 610	Galerie Numismatique 25_0368
FRAN	(EF-) (II-)	2014-05-24	**7 475 zł**	$	2 467	€ 1 806	AN 5_0054

Aw.: Pod koroną tarcza herbowa Francji – trzy lilie. W otoku napis od dołu: HENRICVS•III•DG * F¬RAN ET POLO REX [**B** Rouen].

Rw.: Krzyż kwiatowy w otoku napis od dołu: IMPERAT•CHRIST•R ¬ EGNA-¬T VINCIT•ET˚ IMP 1583

Henryk III Walezy, Ecu d`or 1583 B, Ruen. Rzadki dukat powiązany historycznie z numizmatyką polską. Kopicki 10486; Friedberg 386; Duplessy 1121; Stan zachowania: 2- (EF-); Waga: 3,26 g Au; Średnica: 24 mm

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 5 lot 0054 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

E.11.2 **29**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY	1583	1.67 g / 20.50 mm	Au

	Rouen
	(XF+) (II+)
	12 703 zł
$	3 857
€	3 000
	Hammer price
	iNumis 2013-04_0096
	23-kwi-2013
	1.67 g
	20.5 mm

RRR	(XF+) (II+)	2013-04-23	**15 244 zł**	$	4 629	€ 3 600	iNumis 2013-04_0096

Aw.: Pod koroną tarcza herbowa Francji typu 3 – trzy lilie. W otoku napis od dołu: HENRICVS•III•D:G [Słońce]FRAN •ET POL REX [Znak mennicy B Rouen].

Rw.: Krzyż kwiatowy w otoku napis od dołu: +CHRISTvs•R ¬ EGNAT ¬ VINC•ET• IMP 1383

Henryk III Walezy, Ecu d`or 1583 B, Ruen. Złoto 20,5 mm 1,67 g 11 h SUP, RRR Dy. 1122A (1. typ), Sb.4934
Punkty 15. w warsztacie licznik po prawej i szesnasta na rewersie (faktycznie przesunięta pod I). Znak mistrza Charlesa Guéroulta, kula. Bardzo rzadki typ, poszukiwany egzemplarz w doskonałym stanie.
Source: Picture and description coin from auction April 2013 lot 009 iNumis 46, rue Vivienne 75002 Paris http://www.inumis.com info@inumis.com

E.12 **30**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY	**1584**	3.35 g / 24.0 mm	**Au**	

	Paris A
	(VF) (III)
	4 401 zł
$	1 370
€	1 050
	Hammer price
	KUN 207_6068
	15-mar-2012
	3.35 g

	(VF) (III)	2012-03-15	**5 415 zł**	$	1 686	€ 1 292	KUN 207_6068

Aw.: Pod koroną tarcza herbowa Francji – trzy lilie. W otoku napis od dołu: HENRICVS•III•D:G •FR ¬ AN•ET POL REX 1584 [Znak mennicy **A** Paryż].

Rw.: Krzyż kwiatowy w otoku napis od dołu: +CHRISTvs•REGNAT VINCIT:ET •IMPERAT+
Henryk III, 1574-1589. Ecu d'or au soleil 1584 A, Paryż. 3,35 g. Duplessy 1121 A; Fb. 386.

Source: Picture and description coin from auction 207 lot 6068 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

E.13 **31**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY	1585	3,35 g / 24.0 mm	Au

	Tours
	(XF+) (II+)
	3 939 zł
$	1 179
€	930
	Hammer price
	iNumis 27_2408
	14-paź-2014
	3.18 g
	24.0 mm

RRR	(XF+) (II+)	14-paź-2014	**4 812 zł**	$	1 441	€ 1 136	iNumis 27_2408

Aw.: Złota tarcza w słońcu, typ 3, (o godz. 12)* HENRICVS•III•D:G•FRANC•ET•POL•REX (inny)

Rw.: Krzyż Anillea, fleur-de-lis, z (warsztat) w sercu / + CHRISTVS ¬ REGNAT•VINCIT• IMPE. •1585
Złoto 24,0 mm 3,18 g 11 h; TTB, RRR, Dy.1121 (1 typ), Sb.4932
Henryk III, 1585 Tours. Ecu de France koronowany. Nie znaleziono egzemplarza we FRANCII IV, z wybitych 830 egzemplarzy (w tym pół ecu) ten rocznik jest niezwykle rzadki! Bardzo ładny egzemplarz.

Source: Picture and description coin from auction 27 lot 2408 iNumis 46, rue Vivienne 75002 Paris
http://www.inumis.com info@inumis.com

E.14 **32**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY	1586	3,35 g / 24.0 mm	Au

	Paris
	(XF+) (II+)
	8 409 zł
$	2 252
€	1 900
	Hammer price
	DC Monaco 7_0236
	12-cze-2021
	3.37 g
	24.5 mm

	PCGS MS 62	12-cze-2021	**10 427 zł**	$	2 793	€ 2 356	MDC Monaco 7_0236

Av. Złota tarcza w słońcu, (à 6 h.) HENRICVS. III. D. G. FR - AN. ET. POL. REX (date). Écu de France couronné sous un soleil, au-dessous (atelier).

Rv. Krzyż Anillea, + CHRISTVS. REGNAT. VINCIT. ET. IMPERAT. Croix anillée, fleurdelisée, avec quadrilobe en cœur.
Henri III (1574-1589). Écu d'or au soleil 1586, **A**, Paris.Dy.1121A - Fr.386 ; Or - 3,37 g - 24,5 mm - 2 h
Top Pop : c'est le seul exemplaire gradé !

PCGS MS62. Exemplaire ayant conservé son brillant d'origine, frappe faible. Superbe.

Source: Picture and description coin from auction 7 lot 236 *MDC Monnaies de Collection sarl les allées Lumière du Park Palace Monaco Monte-Carlo E-mail: or-numismatique@monaco.mc http: // www .lub-numizmatyka-monaco.com*

E.15.1 *CZTERY WARIANTY ECU D'OR (DUKAT) Z 1587 r. HENRYK WALEZY* **33**

1/2 ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY	**1587**	3.35 g / 24.0 mm	**Au**

Paris
PCGS AU 55
5 200 zł
$ 1 425
€ 1 218
Hammer price
Marciniak 6_2335
6-paź-2018
? g

R 4	PCGS AU 55	6-paź-2018	**5 980 zł**	$	1 639	€ 1 401	D. Marciniak 6_2335
	(EF) (II)	21-paź-2012	4 715 zł	$	1 511	€ 1 156	AN 3_0331

Aw.: Pod koroną tarcza herbowa Francji – trzy lilie. W otoku napis od dołu: HENRICVS•III•DG[Słońce] •FRAN•ET POLO REX [Znak mennicy **B** Rouen].

Rw.: Krzyż kwiatowy w otoku napis od dołu: +CHRISTVS•REGNAT VINCIT:IMP 1587+

Henryk Walezy, 1/2 Ecu d'or 1587 Późniejszy rocznik 1/2 ecu. Lekko gięty, ładnie zachowany. Rzadsza moneta. Literatura: Duplessy 1122A, Kopicki 10462 (R4)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 6 lot 2335 Gabinetu Numizmatycznego Dariusz Marciniak @gndmpl

E.15.2 **34**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY	**1587**	3.35 g / 24.5 mm	**Au**

Rouen B
(XF+) (II+)
4 641 zł
$ 1 198
€ 1 070
fr. 1 200
Hammer price
Hess Divo 336_0575
27-maj-2019
3.31 g

fr. 1 428	(XF+) (II+)	27-maj-2019	**5 523 zł**	$	1 425	€ 1 273	Hess Divo 336_0575
	(VF) (III)	29-wrz-2016	3 469 zł	$	897	€ 800	KUN 283_5606

fr.	1 175	(XF+) (II+)	23-paź-2013	3 999 zł	$	1 308	€	951	Dess Divo 325_0393
fr.	1 410	(XF+) (II+)	26-paź-2012	4 875 zł	$	1 512	€	1 166	Dess Divo 321_1154

Aw.: Pod koroną tarcza herbowa Francji – trzy lilie. W otoku napis od dołu: HENRICVS•III•D:G •F[Słońce]RANC•ET POLO REX [Znak mennicy **B** Rouen].

Rw.: Krzyż kwiatowy w otoku napis od dołu: +CHRISTVS•REGNAT VINCIT:IMP. 1587+

Henryk III, 1574-1589. Ecu d'or au soleil 1587 B, Rouen. Duplessy 1121 A; Fr. 386. 3.31 g. Or. TTB
Source: Picture coin and descriptions from auction 336 lot 0575 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

E.15.3 **35**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY **1587** 3.35 g / 24.0 mm **Au**

	Paryż A
	(EF) (II)
	7 137 zł
$	3 093
€	2 000
	Hammer price
	KUN 139_7525
	13-mar-2008
	3.34 g

1.		(VF-) (III-)	3.paź.2020	3 335 zł	$	889	€	754	Marciniak 12_0205
2.		(XF-) (II-)	20.mar.2020	3 965 zł	$	929	€	861	KUN 336_6036
3.	fr.	960 (EF) (II)	14.maj.2018	3 460 zł	$	962	€	804	SIN 46_0332
4.		(VF) (III)	19.cze.2013	6 339 zł	$	1 975	€	1 476	KUN 234_3058
5.		(XF-) (II-)	15.mar.2012	3 338 zł	$	1 039	€	1 046	KUN 207_6069
6.		(EF) (II)	13.mar.2008	**8 779 zł**	$	3 805	€	2 460	KUN 139_7525
7.		(XF-) (II-)	21.cze.2005	2 904 zł	$	861	€	707	KUN 100_0111
8.		NGC AU 55	30.wrz.2000	4 487 zł	$	1 152	€	983	HA 232040_61300

Aw.: Pod koroną tarcza herbowa Francji – trzy lilie. W otoku napis od dołu: HENRICVS•III•DG•FR [Słońce]AN•ET POL REX 1587 (**A** znak mennicy Paryża)

Rw.: Krzyż kwiatowy w otoku napis od dołu: +CHRISTVS•REGNAT VINCIT•ET•IMPERIAT + Henryk III, 1574-Henryk III 1587. Ecu d'or au soleil 1587 A, Paris. 3,34 g. Duplessy 1121 A; Fb. 386.

Source: Picture and description coin from auction 139 lot 7525 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

E.15.4 **36**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY	1587	3.35 g / 24.0 mm	Au

Rouen B
(EF) (II)
3 935 zł
$ 1 005
€ 850
Hammer price
Vinchon 2020_ 340
21-paź-2020
3.31 g

	(XF) (II)	21-paź-2020	**4 879 zł**	$ 1 246	€ 1 054	Vinchon 2020_ 340

Aw.: Pod koroną tarcza herbowa Francji – trzy lilie. W otoku napis od dołu: HENRICVS•III•DG•F [Słońce]FAN•ET POL REX 1587 (**B** znak mennicy Rouen)

Rw.: Krzyż kwiatowy w otoku napis od góry: +CHRISTVS•REGNAT VINCIT•ET•IMP+

HENRYK III 1574-1589 Ecu d'or au soleil 1587. B Rouen. (3,31 g) Dy 1121A; ks. 386; Sb 4932 Rzadki. Piękny.

Source: Picture and description coin from auction 2020-10 lot 340 JEAN VINCHON NUMISMATIQUE Françoise Berthelot-Vinchon Ekspert Numizmatyk & Profesjonalny Numizmatyk PARYŻ E-mail: vinchon@wanadoo.fr www.vinchon.com

E.16.1 *TRZY WARIANTY DUKATA Z 1588 r. HENRYK WALEZY* **37**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY	1588	3.35 g / 24.0 mm	Au

Paryż A
(VF) (III)
2 192 zł
$ 581
€ 510
Hammer price
KUN 323_2201
26-cze-2019
3.27 g

	(VF) (III)	26-cze-2019	**2 695 zł**	$ 714	€ 627	KUN 323_2201

Aw.: Pod koroną tarcza herbowa Francji – trzy lilie. W otoku napis od dołu: HENRICVS•III•DG•FR[Słońce]AN•ET POL REX. 1588 **[A** Paryż]

Rw.: Krzyż kwiatowy w otoku napis od dołu: +CHRISTVS•REGNAT VINCIT:IMPERAT+

Henryk III, 1574-1589. Ecu d'or au soleil 1588 A, Paris. 3,27 g. Duplessy 1121 A; Fb. 386.

Source: *Picture and description coin from auction 207 lot 6068 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.*

E.16.2 **38**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY	**1588**	3.35 g / 24.0 mm	**Au**	

	Nantes
	(EF+) (II+)
	4 000 zł
$	1 061
€	971
	WCN 61_0259
	Hammer price
	12-wrz-2015
	3.31 g

	(EF+) (II+)	12-wrz-2015	**4 480 zł**	$	1 188	€ 1 087	WCN 61_0259

Aw.: Pod koroną tarcza herbowa Francji – trzy lilie. W otoku napis od dołu: HENRICVS•III•DG•FRANC•ET POL REX. 1588 [**T** Znak mennicy Nantes]

Rw.: Krzyż kwiatowy w otoku napis od dołu: CHRISTVS•REGNAT VINSIT:IMPERAT

Henri III, 1574-1589. Ecu d'or au soleil 1588 A, Paris. 3,27 g. Duplessy 1121 A; Fb. 386.
Henryk Walezy 1573-1575-1589. ecu d'or 1588 T, Nantes; złoto 3.31 g; Duplessy 1121A, Fr. 386; bez wytarć z obiegu, pięknie zachowany.
Zdjęcie i opis monety z aukcji 69 lot 0251 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie www.wcn.pl

E.16.3 **39**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY	**1588**	3.35 g / 24.0 mm	**Au**	

	Tours E
	(EF) (II)
	6 500 zł
$	1 724
€	1 439
	Hammer price
	WCN 69_0251
	25-lis-2017
	3.55 g

	(EF) (II)	25-lis-2017	**7 280 zł**	$	2 092	€ 1 746	WCN 69_0251

Aw.: Pod koroną tarcza herbowa Francji – trzy lilie. W otoku napis od dołu:
HENRICVS•III•DG•FRAN•ET POL REX.
Rw.: Krzyż kwiatowy w otoku napis od dołu:+CHRISTVS•REGNATVINCIT:IMPERA
1588

Henryk Walezy 1573-1575-1589. ecu d'or 1588/E, Tours; złoto 3.55 g; Duplessy 1121A, Fr. 386; pięknie zachowane.
Zdjęcie i opis monety z aukcji 69 lot 0251 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie www.wcn.pl

E.17.1 *CZTERY WARIANTY ECU D'OR 1589r. HENRYK WALEZY* **40**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY **1589** 3,32 g / 2,0 mm **Au**

(AU) (I)	29 400 CHF	21-paź-2018	**111 564 zł**	$ 29 530	€ 25 699	Chaponnière & Firmenich10_0131

Av. HENRI III DG - A - FRAN ET POL R 1589. Koronowany Ecu Francji, zwieńczony słońcem i zaczepiony przez dwa H w koronie.

Rv. CHRISTVS VINCIT REGNAT IMPER C. Kwiecisty krzyż z fleur-de-lis, zaczepiony czterema liliami, literą H w sercu. Duplessy -; Fr. 386. AU. 3,32g. TB +

UNIKAT. FRANCJA Henryk III, 1574-1589. Ecu d'or au soleil 1589 A / C, Compiègne.

Henryk III de Valois, urodził się 19 września 1551 r. Ulubiony przez swoją matkę, Katarzynę Medycejską, bardzo szybko zajął wielkie polityczne i militarne miejsce, obok swojego starszego Karola IX (Wstąpił na tron w 1560 r.) W wieku szesnastu lat został generałem-porucznikiem królestwa, zajmując drugie miejsce w kolejności sukcesji. Ze względu na swoje wysokie funkcje wojskowe był mocno zaangażowany w drugą i trzecią wojnę religijną; w szczególności eliminuje księcia Condé.
W 1573 roku królowa Katarzyna Medycejska wysunęła Henryka III na tron Polski, który objął niechętnie, i myślami był raczej w kraju ojczystym. Porzuci go w 1574 r., gdy ogłoszona zostanie wiadomość o śmierci jego brata: jest teraz królem Francji jako Henryk III! Ponieważ Henryk zajmował tron Polski, pretendentem do tronu był jego młodszy brat Franciszek, który był jednak przedmiotem kpin dworu z powodu małego wzrostu i o twarzy zdeformowanej przez ospę. Do opuszczenia tronu polskiego zmusiła Henryka jego matka Katarzyna Medycejska w celu objęcia korony Francji. Ale Francja wciąż boryka się z kłopotami wojen religijnych, a kwestie sukcesji po tronie nabierają szczególnie intensywnego wymiaru, ponieważ nowy władca nie ma dzieci. Ponadto przywódca partii protestanckiej, Henri III z Nawarry, (nie mylić z właśnie z obecnym królem), został mianowany na głowę następcy tronu Francji. Nacisk Ligi Katolickiej pod przewodnictwem Księcia Guise ponownie zmusi króla Henryka III do wypędzenia protestantów z kraju, a tym samym do wypowiedzenia wojny temu, który jest jego własnym spadkobiercą tronu! (Henrykowi z Nawarry). Rozpoczyna się ósma i ostatnia

wojna religijna. Liga Katolicka rośnie w siłę i staje się zagrożeniem nawet dla monarchii. Chociaż Henryk III ogłosił się liderem w 1585 roku, książę Guise sprowadził go na ziemię: wkroczył do Paryża 8 maja 1588 roku, zmuszając Henryka III do ucieczki do Chartres.
Chcąc powrócić do władzy, 23 grudnia 1588 roku król kazał zamordować księcia Guise i jego brata kardynała; zatrzymał też wielu Leaguerów, (ultrakatolickich dominikańskich mnichów). Ale ultrakatolicy są silniejsi: nawet pozbawieni swojego przywódcy, powstają przeciwko swojemu władcy. Ten ostatni następnie godzi się ze swoim kuzynem z Nawarry, by stawić czoła Ligueurs, którzy przygotowują oblężenie Paryża. Grzmot! Henri III z Francji zostaje zamordowany podczas wywiadu z ligeurem Jacquesem Clémentem, który uderza go śmiertelnym nożem w brzuch.
Ten pierwszy przypadek królobójstwa w historii Francji położył kres dynastii Valois. W 1589 roku Burbonowie wstąpili na tron w osobie Henryka III z Nawarry, który został Henrykiem IV Francji.
* * * *
W 1589 roku ta niezwykle rzadka złota tarcza Henryka III została wybita w Compiègne, z typem unikalnym dla tego warsztatu. W tej miejscowości, wiernej swemu władcy, odbywają się warsztaty monetarne, utworzone w 1588 r., które zastępują warsztaty Paryża, które są w rękach Ligueurs. Jego rzadka produkcja pieniężna dla Henryka III ograniczała się do koron i podwójnych koron złota w rodzaju naszej waluty: tylko 435 egzemplarzy dla tych dwóch gatunków złota!

Source: *Picture coin and descriptions from auction 10 lot 0131 Chaponnière & Firmenich SA 1205 Genève* *info@cfnumis.com* *http://www.cfnumis.com*

E.17.2 **41**

ECU D'OR – DUKAT HENRYK WALEZY	**1589**	3.32 g / 23.0 mm	**Au**

	Campiegne Ac
	(VF) (III)
	35 532 zł
$	11 235
€	8 677
	Hammer price
	iNumis eM 18_0548
	19-paź-2012
	3.32 g
	23.0 mm

RRR	(VF) (III)	19-paź-2012	**43 134 zł**	$	13 638	€ 10 412	iNumis eM 18_0548

Av. HENRI III DG - A - FRAN ET POL R 1589. Koronowany Ecu Francji, zwieńczony słońcem i zaczepiony przez dwa H w koronie.

Rv. CHRISTVS VINCIT REGNAT IMPER C. Kwiecisty krzyż z fleur-de-lis, zaczepiony czterema liliami, literą H w sercu. Duplessy -; Fr. 386. AU. 3,32g. TB +

Henryk III, écu d'or au soleil, type spécial, 1589 Compiègne (A et C) Au, 23,0 mm, 3,32 g, 7 h. Sb.- (4923) Z największych rzadkości, typ niepublikowany we FRANCI IV, ale ujawnione w Rauch sprzedaż z 15 września 2008 r. i sprzedawane przez CGF, VSO 37 Nr 271 (1 oferta, sprzedawane po cenie minimalnej 18.000 euro?). Drugi znany przykład typu, który był znany tylko jako podwójna złota tarcza (Sb.4922 wskazuje, że ECU jest uwzględniony w produkcji 435 podwójnych ECU, z których część w deblu i część w pojedynczej eCU, wyprodukowana w dniu 10 lipca 1589 r.). Na końcu rewersu przekazaliśmy literę C, widoczną na końcu

rewersu, Nicolasowi Beginowi, grawerowi (1591-1595). Wydaje się, że nie jest to właściwe wyjaśnienie. Dlatego proponujemy, aby w tym liście zobaczyć inicjał Compiègne, związany z A Paryża. Stanowi to spójny system A i C dla Compiègne, tak jak znajdziemy A i M na monetach wybite w Melun, a nawet LA dla Laon. Duże zainteresowanie historią Ligi i jej tymczasowymi warsztatami.

Source: Picture and description coin from auction 18 lot 0548 Chaponnière & Firmenich SA Genève info@cfnumis.com http://www.cfnumis.com

E.17.3 **42**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY	1589	3.35 g / 24.0 mm	Au

	Rouen
	(VF+) (III+)
	6 009 zł
$	1 888
€	1 400
	Hammer price
	KUN 251_3025
	3-lut-2014
	3.35 g

R 4	NGC MS61	28-mar-2020	**8 050 zł**	$	2 038	€ 1 850	WDA MiM 15_0188
	(VF+) (III+)	2014-02-03	7 390 zł	$	2 322	€ 1 722	KUN 251_3025

Aw.: Pod koroną tarcza herbowa Francji – trzy lilie. W otoku napis od góry: HENRICVS•III•DG•FRAN•ET PO R 1589 [BB Benoît Beau, Münzmeister in Aix 1586-1589]

Rw.: Krzyż kwiatowy w otoku napis od dołu: +CHRISTVS•REGNAT VINCIT ET IMPER+

Henryk III, 1574-1589 Ecu d'or au soleil 1589, Münzzeichen "&", Aix-en-Provence. 3,35 g. Mit Münzmeistersignatur "BB" (Benoît Beau, Münzmeister in Aix 1586-1589) am Ende der Rückseitenumschrift. Duplessy 1121; Fb. 386. Bardzo rzadka moneta, wybita po wyborze Walezego na króla Polski, z tytulaturą KRÓLA POLSKIEGO (ET PO) w legendzie. Numizmat wybity w mennicy w Rouen.

Source: Picture and description coin from auction 251 lot 3025 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

E.17.4 **43**

ECU D'OR - DUKAT HENRYK WALEZY	1589	1.65 g / ?.0 mm	Au

	(VF) (III)	21-lis-2014	**10 768 zł**	$ 3 174	€ 2 530	Muizon & Rieunier 2014-11_0024

Aw.: Pod koroną tarcza herbowa Francji – trzy lilie. W otoku napis od dołu: HENRICVS•III•D:G[Słoće]•FRAN•ET PO REX 1589 [B znak mennicy w Rouen]**Rw.:** Krzyż kwiatowy w otoku napis od góry: +CHRISTVS•REGNAT VINCIT ET IMP. 1589+ HENRYK III (30 mai 1574 2 août 1589) Demiécu d'or au soleil ; 1er type (31 mai 1575). 1589 B : Rouen. 1,65 g Ecu de France couronné et sommé d'un soleil. Légende commençant à la pointe de l'écu. R/ Croix fleurdelisée avec quadrilobe en cœur. D. :1122A C. : *Source: Picture and description coin from auction 21 November 2014 lot 0024 Muizon & Rieunier Follow Seller Paris, France email: http://www.muizonrieunier.com/*

NIE MAMY ŻADNEJ ZŁOTEJ MONETY BITEJ W OKRESIE HENRYKA WALEZEGO Z JEGO PORTRETEM, DLATEGO PRZEDSTAWIAM JEDEN SREBRNY PIEFORT Z 1584 r. Z PORTRETEM KRÓLA

SREBRNY PIEFORT - HENRYK WALEZY	1584	? g / ?.0 mm	Ag

	Tuluza M
	(XF) (II)
	4 711 zł
$	1 584
€	1 200
	Hammer price
	KUN 98_5348
	8-mar-2005
	? g

(XF) (II)	8.mar.2005	**5 795 zł**	$ 1 948	€ 1 476	KUN 98_5348

EUROPEJSKIE MONETY I MEDALE POLSKA KRÓLESTWO Henryk III Walezjusz, 1573-1576. d'argent 1584 M, Tuluza. Duplessy 1130 A. Wyjątkowo dobry portret. Doskonały

STEFAN BATORY PANOWAŁ 10 LAT, OD 1576 DO 1586 ROKU. SYN STEFANA, WOJEWODY SIEDMIOGRODZKIEGO I KATARZYNY TELEGDI, KSIĄŻE SIEDMIOGRODU. UZYSKAŁ TRON POPRZEZ MAŁŻEŃSTWO Z ANNĄ JAGIELLONKĄ, CÓRKĄ ZYGMUNTA I STAREGO. FUNDATOR AKADEMII WILEŃSKIEJ (1579), DRUGIEJ WYŻSZEJ UCZELNI RZECZPOSPOLITEJ. PIERWSZYM REKTOREM ZOSTAŁ PIOTR SKARGA. URODZONY 27 WRZEŚNIA 1533 ROKU, ZMARŁ 12 GRUDNIA 1586 ROKU W GRODNIE W WIEKU 53 LAT. POCHOWANY W KRAKOWIE. OKOLICZNOŚCI JEGO ŚMIERCI SĄ DO DZIŚ NIE ZNANE. MOGŁ ZOSTAĆ OTRUTY. ZWYCIĘSCA W WOJNIE Z ROSJĄ O INFLANTY (1580-1582 r.).

F.I **I.**

MEDAL ZA ZDOBYCIE POLOCKA WAGI 7 DUKATÓW STEFAN BATORY | Ex Zaleski kollektion | 23.86 g / 38 mm | Au

	Olkusz
	(VF) (III)
	500 000 zł
$	135 135
€	122 549
	Hammer price
	AN 7_0032
	23-May-15
	23.86 g
	38 mm

	(VF) (III)	23-May-2015	**575 000 zł**	$ 155 405	€ 140 931	AN 7_0032

Aw.: popiersie króla w czapce węgierskiej w prawo, w otoku legenda: +STEPHANVS*D:G* – REX*POLONIÆ

Rw.: pod palmą siedzi po lewej starzec spoglądający na stos broni, po prawej stoi kobieta ze związanymi rękami i dziewczynka rwąca włosy z rozpaczy, w otoku i odcinku legenda: LIVON• – POLOT•Q• / •RECEP•

W dobie renesansu niemalże wszystkie królewskie bądź magnackie medale były odlewane, odlew był cyzelowany a następnie uszlachetniany. Dopiero około 1580 roku, wraz z modernizacją mennicy w Olkuszu, pojawiły się techniczne możliwości bicia grubszej monety, półtalarów, talarów jak i medali. Jednym z pierwszych przykładów użycia nowych urządzeń menniczych w medalierstwie, jest medal Stefana Batorego,

upamiętniający odzyskanie przez Rzeczpospolitą Inflant i Połocka. Niewątpliwie jego autorem, był etatowy rytownik mennicy, wykonujący stemple talarów. Jego rękę zdradza użycie charakterystycznych rozetek-przerywników oraz forma liternictwa w napisie otokowym. Na awersie król przedstawiony jest w ferezji, na głowie ma węgierską czapę z czaplim piórem. W kompozycji rewersu widać wpływy renesansu, jego zainteresowanie człowiekiem i kulturą antyku. Rysunek nawiązuje do rewersu monet rzymskich bitych za cesarza Wespazjana upamiętniających zdławienie pierwszego powstania w Judei. Jest wiele wariantów monet z napisem IVDEA CAPTA, jednakże cechą charakterystyczna większości z nich jest centralnie umieszczona palma dookoła której dzieją się różne sceny. Podobnie jest w omawianym przypadku. Palma rozdziela scenę na dwie połowy. Z lewej strony, nieopodal zrzuconych na stertę trofeów wojennych, siedzi w charakterystycznej czapie, brodaty Moskal – car. W pozie Chrystusa Frasobliwego oddaje się kontemplacji. Z prawej strony widać dwie postacie. Stojąca ze związanymi rękoma postać kobieca, jeniec, to pobita Moskwa – państwo. Dziecię rwące włosy z głowy to Rosjanie. Pomimo, że oblegany Połock poddał się 29 sierpnia 1579 roku, powstanie medalu należy przesunąć na początek 1582 roku, kiedy to 15 stycznia 1582 podpisano kończący wojnę polsko-rosyjską rozejm w Jamie Zapolskim. Na mocy traktatu pokojowego Rzeczpospolita odzyskała Inflanty, Wieliż oraz Połock. Z zapisów kronikarskich wynika, że medal był rozdawany dnia 12.06.1583 roku w trakcie uroczystości weselnych po zaślubinach kanclerza Jana Zamojskiego z bratanicą królewską Gryzeldą Batorówną. Jednakże wydaje się, że ze względu na wyjątkowe wydarzenie historyczne które upamiętniał oraz przesłanie propagandowe, jego pierwotna emisja nastąpiła co najmniej rok wcześniej a kanclerz był jedynie ponownie zamawiającym jego wybicie. Medal wybity został w złocie i srebrze. Jak większość dobrych polskich numizmatów i ta pozycja ma doskonałą proweniencje. Pochodzi ze znamienitego zbioru Mariana Frankiewicza z Poznania, sprzedawanego na aukcji Domu Aukcyjnego Felixa Schlessingera w Berlinie w 1930 roku. Numizmat został określony jako niezwykle rzadki a z niebagatelną wyceną szacunkową w kwocie 1500 RM należał do najdroższych pozycji w tym zbiorze. Ponownie, po 53 latach, został wystawiony do sprzedaży na aukcji amerykańskiej firmy Stacks. Pierwszy raz w handlu od ponad 30 lat. Niezwykle rzadki medal do dziś w oryginalnej kopertce aukcyjnej z 1893 roku.
Najwyższej klasy numizmat, prawdopodobnie unikat.
Uszkodzenie mechaniczne powierzchni.
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 7 lot 0032 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

F.1 **1**

10 DUKATÓW MEDALOWYCH RYGA STEFAN BATORY	**1592**	34.20 g / 43 mm	**Au**

R 8	(FV) (III)	9-sty-2013	**223 285 zł**	$ 70 200	€ 53 641	New York Sale 30 LOT 549

Aw.: Portret Stephana Batorego po lewej noszący futrzaną czapkę z pióropuszem, STEPHAN + D + G + REX + PO [------] M + D + L +.

Rw.: Koronowana pięciopolowa tarcza z herbem Polski i Litwy, herbem Vasa pośrodku, 15 – 92 po obu stronach korony, poniżej inicjały medalisty. W otoku: +RVSSIÆ +PRVSSIÆ+ SAMC+ MASO+ LIVO+ ŚWIATOWE MONETY. POLSKA. Polska / Litwa. 10-Dukaty Medalowe Złoto, 1592. AV, 34,2 g, 43 mm. Wybity w Rydze.

Wybity przy użyciu awersowego stempla Stephana Batorego, który został użyty w 1586 r. do wybicia w medalu odwróconą legendą REX + QUI + VINDICAT, oraz przy użyciu odwróconego stempla z medalu Zygmunta III wybitego w 1592 r. O bardzo dobrych śladach bicia z pewnymi uderzeniami pola i charakterystycznym „X" w prawym polu awersu. O najwyższej rzadkości.
M. Gumowski-Medale Stefana Batorego 1913 (nr 29) sugeruje, że ten egzemplarz jest kombinacją uderzającą lub mułem z awersowej matrycy Stephana Batorego, która została stworzona przez medalistę MW w 1586 r., A odwrotna stworzona przez medalistę HW zastosowanego w 1592 r. Tożsamość medalistów to prawdopodobnie Michael i Herman Wulf lub Winkelman, którzy obaj byli wówczas zatrudnieni przez mennicę w Rydze. Gumowski twierdzi, że jedynym znanym przykładem, o ile mu wiadomo, był zbiór Księgi Potockiego

Source: Coin picture and descripcion from auction New York Sale 30 lot 549 M & M Numismatics Ltd PO Box 65908 Washington, DC 20035 www.TheNewYorkSale.com Ira & Larry Goldberg 11400 W. Olympic Blvd., Suite 800 Los Angeles, CA 90064 www.goldbergcoins.com

F.2 **2**

PÓŁPORTUGAŁ 5 DUKATÓW GDAŃSK - STEFAN BATORY **1585** 35.0 mm 17.48 g Au

R 8	(VF) (III)	19-paź-2013	**793 500 zł**	$ 261 881	€ 191 208	AN 4_0051
	(VF) (III)	6-gru-2000	29 520 zł	$ 6 613	€ 7 490	TRIT IV_2173

Aw. Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. W otoku: STEPHANVS•D:G•REX•POL•MAG•DVX •LIT•RVS•P•

Rw. Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. Nad tarczą odważnik z nominałem 5 (dukatów) i rok 1585. Znak menniczy pierścień (Jan Goebel - 1580-1586). W otoku: +EX•AVRO•SOLIDO•REGIA•CIVITAS•GEDANENSI:F:F+

Półportugał gdański z roku 1585, to jedna z pierwszych, tak grubych monet, wybita na terenach Rzeczypospolitej, przeznaczona do obiegu jako środek płatniczy. Za Zygmunta Starego, kilkadziesiąt lat wcześniej, wybito w złocie medale, używając stempli talarów. Dopiero poczynając od 1582 roku za panowania Stefana Batorego, Gdańsk wprowadził do obiegu złote wielodukaty z legendą: EX AURO SOLIDO CIVITAS GEDANENSIS FIERI FECIT (z czystego złota miasto Gdańskie wybić kazało). Monety takie nazywane są również donatywami. Do dnia dzisiejszego zachowało się ich tylko kilka sztuk. Wszystkie, poza oferowanym egzemplarzem, znajdują się w zbiorach publicznych. O rzadkości, może świadczyć fakt, że notowania tego półportugała na przedwojennych aukcjach były wielokrotnie wyższe, niż portugałów Zygmunta III Wazy. Moneta z doskonałą proweniencją była w słynnym zbiorze Józefa Sawickiego, a później zdobiła legendarną kolekcje H. Karolkiewicza lot 2173. Ex Sawicki Collection (Galerie des Monnaies, 11-13 February/ 1980), lot 113. Waga: 17,48 g Au; Średnica: 35 mm
Kopicki nie notuje; Friedberg 2 a RARE; CNG 141; H-Cz. 5720; Dutkowski (Złoto Jagiellonów - ten egzemplarz) 139; Kaleniecki s. 69 (ten egzemplarz); Parchimowicz 2731

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 4 lot 0051 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

F.3 **3**

DUKAT KORONNY STEFAN BATORY		3.50 g /
BEZ OBWÓDKI	**1586**	22.0 mm Au

	Poznań
	(VF) (III)
	710 000 zł
$	227 564
€	174 020
	Hammer price
	AN 3_0034
	21-Oct-12
	21.0 mm
	3.47 g

R 8	(VF) (III)	21-paź-2012	**816 500 zł**	$ 261 699	€ 200 122	AN 3_0034

Aw.: Popiersie w koronie i w zbroi bez wewnętrznej obwódki, w prawo. W otoku napis przedzielony słabo widoczną rozetą: STEP•D • G• • RE•X POLO•

Rw.: Pod koroną czteropolowa tarcza z małą tarczą z herbem rodu Batorych (Wilcze Kły). U dołu mała tarcza z herbem Przegonia (Jana Dulskiego podskarbiego wielkiego koronnego). W napisie litery N odwrócone. W otoku: M•D• RV• PR•VP RIN TRAN• 86 znak menniczy „haki" (Teodor Busch, mincmistrz 1584-1586)

Niezwykle rzadki dukat koronny z mennicy w Poznaniu, jedyny dochowany do naszych czasów egzemplarz. Na przełomie 1585 i 1586 roku Stefan Batory rozpoczął przygotowania do wyprawy wojennej na Moskwę. Przewidując konieczność opłacenia zaciągów wojskowych, najpierw w siedmiogrodzkiej Nagybanya, potem także w mennicach koronnej, litewskiej, a także gdańskiej przystąpiono do przebijania zapasów złota na dukaty. Mennice w Nagybanya i w Gdańsku, wybijające regularnie dukaty, nie miały problemów z realizacją królewskiego zamówienia. Znacznie większy problem wystąpił w Koronie i na Litwie. Tam nie tylko musiano przygotować stemple do nowej emisji, ale przede wszystkim zgromadzić wystarczające zapasy kruszcu. Z mennicy poznańskiej znamy dwie odmiany stempli awersu: z obwódką i bez obwódki wokół popiersia. Dukat bez obwódki mógł posłużyć jako próba nowego stempla. Do regularnego wybijania dukatów wykonano drugi

stempel, na którym królewskie popiersie otoczono obwódką a napis uzupełniono o brakujące znaki interpunkcyjne. Proces przygotowania produkcji w mennicy koronnej trwał znacznie dłużej niż w gdańskiej i został szybko przerwany śmiercią króla 12 grudnia 1586 roku. Wszystkie znane dukaty koronne Batorego mają ten sam rewers. Do tej pory znany był awers z obwódką wokół popiersia królewskiego. Typ bez obwódki pojawia się po raz pierwszy. Moneta ta została pierwotnie opisana w 1984 roku w Biuletynie Numizmatycznym na podstawie wcierki ołówkowej, nadesłanej od chcącego zachować anonimowość numizmatyka. Rok później, w kolejnej nocie umieszczonej w Biuletynie Numizmatycznym, opublikowano jego czarno-białą fotografię. W 2007 roku, E. Kopicki publikując uzupełnienia do skorowidza pieniędzy polskich, również odnotował istnienie tej odmiany. Na podstawie tego samego czarno-białego zdjęcia, dukat opisano i zilustrowano w katalogu Złoto czasów dynastii Jagiellonów w 2010 roku. Wszystkie dotychczasowe publikacje odwołują się do tego samego egzemplarza. W podręczniku J. Tyszkiewicza dukat ten został wyceniony na 1500 marek w złocie i zaopatrzony dodatkowo w znak zapytania, co było wskazówką dla ówczesnych kolekcjonerów, że monety takiej w handlu nie spotkał.
Gięty. Uszkodzenia powierzchni. Waga: 3,47 g Au; Średnica: 21,0 mm
Kopicki. 562 R* jako UNIKAT; Friedberg(-); Kurpiewski. 241 jako UNIKAT; Dutkowski, (Złoto Jagiellonów) 92- R8-; Kaleniecki. -;Tyszkiewicz 1500 (?)Noty: BN 11-12/1984, s.210; BN 9/10 1985, s.192; Kopicki(BN 3/2007, s. 167)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 3 lot 0034 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

F.4 **4**

DUKAT SIEDMIOGRODZKI STEFAN BATORY TRANSYLWANIA	**1573**	3.50 g / 22.0 mm	**Au**

Hermannstadt
(XF) (II)
15 228 zł
$ 4 362
€ 3 500
Hammer price
Lanz 154_1260
11.cze.2012
3.50 g

	(XF) (II)	11.cze.2012	**18 731 zł**	$ 5 365	€ 4 305	Lanz 154_1260

Aw.: Stojący św. Ładysław, po bokach data 15 - 73 W otoku: + MON + TRAN S IL +S + R + D + S

Rw.: Madonna z dzieciątkiem Jesusa. W otoku: +PATTONA + VNGARIE +
Stefan Batory jako książę Siedmiogrodu. Od 1576 roku król Polski. Dukat 1573, Hermannstadt Resch 4. 3,50g. Leicht gewellt, vorzüglich. Erworben am 10.10.1950 für 285 Schilling.

Source: Picture coin and descriptions from auction 154 lot 1260 Lanz Munchen email: info@lanc.com http://www.lanz.com

F.5 **5**

DUKAT SIEDMIOGRODZKI STEFAN BATORY TRANSYLWANIA **1575** **Hermannstadt** 22 mm / ? g **Au**

Hermannstadt	
NGC MS61 (MAX)	
10 000 zł	
$	2 639
€	2 364
Hammer price	
AN 21_0063	
26-paź-2019	
? g	
22.0 mm	

	NGC MS61 (MAX)	26-paź-2019	**11 500 zł**	$	3 035	€ 2 719	AN 21_0063

Aw.: Stojący św. Ładysław. W otoku: + MON + TRAN S IL +S + B + D + S

Rw.: Madonna z dzieciątkiem. W otoku: +PATTONA + VNGARIE +
Najwyższa nota gradingowa na świecie.
Stefan Batory jako książę Siedmiogrodu. Od 1576 roku król Polski. Piękny, menniczy egzemplarz. Moneta nienotowana do tej pory na rynku w takim stanie zachowania. Polecamy do najlepszych kolekcji.
Friedberg 1575; Koszyce (-)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 21lot 0063 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

F.6 **6**

DUKAT SIEDMIOGRODZKI STEFAN BATORY **1586** **PO** 22.0 mm 3.36 g **Au**

Nagybanya	
(VF+) (III+)	
8 500 zł	
$	2 724
€	2 083
Hammer price	
AN 8_0036	
3-Oct-15	
3.36 g	

1.	**R 4**	(VF+) (III+)	26.paź.2019	14 375 zł	$ 3 793	€ 3 398	AN 21_0064
2.		(EF-) (II-)	21.paź.2017	14 375 zł	$ 3 965	€ 3 395	AN 12_0067
3.		(XF/XF+) II/II+)	30.sty.2016	**26 786 zł**	$ 6 503	$ 5 368	Frühwald 118_0142
4.		(VF) (III)	7.paź.2015	9 885 zł	$ 2 585	€ 2 305	TRIT 100_0997
5.		(VF+) (III+)	3.paź.2015	17 365 zł	$ 4 453	€ 4 077	AN 8_0036

6.	81 900 Kč	(XF/XF) (II/II)	23.maj.2015	12 375 zł	$ 3 297	€ 2 990	Aurea 61-63_0421
7.		(XF+) (II+)	25.paź.2014	10 779 zł	$ 3 209	€ 2 530	Heid. Höhn 81_1729
8.		(XF+) (II+)	23.paź.2014	11 529 zł	$ 3 432	$ 2 706	Heid. Höhn 81_3250
9.		(EF-) (II-)	7.mar.2012	10 571 zł	$ 3 297	€ 2 460	G & M 205_5136
10.	fr. 3 565	(VF+) (III+)	24.paź.2011	12 846 zł	$ 4 033	€ 2 905	SIN 2_1131
11		(EF) (II)	6.gru.2000	5 647 zł	$ 1 265	€ 1 433	TRITON IV_2165

Aw.: Siedząca na półksiężycu Madonna z małym Chrystusem na ręku. Mała tarcza z herbem Batorych przerywa napis u dołu. W otoku: •STEPHANVS• D – G• REX• POL• PRV•

Rw.: Stojąca postać św. Ladysława z halabardą i jabłkiem panowania. Po bokach inicjały N - B (Nagybanya) W otoku: •S LADISLAVS – •REX• 1586

Stefan Batory, zanim został wybrany na króla Polski był księciem Siedmiogrodu. Po wstąpieniu na tron Rzeczpospolitej, wybijał monety także w mennicach siedmiogrodzkich. Zbyt skromne możliwości produkcyjne mennic koronnych i litewskiej nie zapewniały w pełni zaspokojenia w złote monety potrzeb skarbu królewskiego. Rzadka odmiana dukata z PO na awersie. Waga: 3,36 g Au; Średnica: 22,0 mm
Kopicki 10506; Dutkowski (Złoto...) 101; Parchimowicz 2622

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 8 lot 0036 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

F.7 **7**

DUKAT SIEDMIOGRODZKI STEFAN BATORY 1586 POL 22.6 mm 3.49 g **Au**

	Nagybanya
	(EF) (II)
	8 500 zł
$	2 724
€	2 083
	Hammer price
	AN 3_0036
	21-Oct-12
	3.49 g

1.	**R 4**	22 230 Kč	5.gru.2020	31 860 zł	$ 4 019	€ 3 308	PDA eA 17_0328
2.	22 230 Kč	(VF+) (III+)	19.maj.2018	3 768 zł	$ 1 020	€ 867	Aurea 87_1299
3.		(VF+) (III+)	28.gru.2017	7 168 zł	$ 2 048	€ 1 727	WDA - MiM 6_0103
4.		(EF+) (II+)	17.mar.2017	19 214 zł	$ 4 754	€ 4 428	KUN 292_5155
5.		(EF+) (II+)	10.lis.2016	11 235 zł	$ 2 807	€ 2 562	HD Rauch 102_1512
6.		(VF) (III)	3.paź.2015	5 750 zł	$ 1 474	€ 1 350	AN 8_0037
7.		(VF) (III)	23.maj.2015	14 950 zł	$ 4 041	€ 3 664	AN 7_0043
8.		(UNC) (I)	27.wrz.2014	**26 547 zł**	$ 7 977	€ 6 000	Nudelman 14_0120
9.		(VF+) (III+)	25.kwi.2014	11 200 zł	$ 3 027	€ 2 779	WCN 60_0238
10.	fr. 1 840	(VF) (III)	29.lis.2012	6 350 zł	$ 1 972	€ 1 529	Chaponier & Firmenich 4_0927
11.		(EF) (II)	21.paź.2012	9 775 zł	$ 3 133	€ 2 395	AN 3_0036
12.		(EF-) (II-)	17.mar.2011	13 660 zł	$ 4 624	€ 3 321	KUN 186_7936
13.		(EF) (II)	9.mar.2009	14 014 zł	$ 3 751	€ 2 952	KUN 151_4363
14.		(VF+) (III+)	31.maj.2008	11 000 zł	$ 5 069	€ 3 264	WCN 38_0181

Aw.: Siedząca na półksiężycu Madonna z małym Chrystusem na ręku. Mała tarcza z herbem Batorych przerywa napis u dołu. W otoku: •STEPHANVS• D – G• REX• POL• PRV•

Rw.: Stojąca postać św. Ladysława z halabardą i jabłkiem panowania. Po bokach inicjały N - B (Nagybanya) W otoku: •S LADISLAVS – •REX• 1586

Stefan Batory, zanim został wybrany na króla Polski był księciem Siedmiogrodu. Po wstąpieniu na tron Rzeczpospolitej, wybijał monety także w mennicach siedmiogrodzkich. Zbyt skromne możliwości produkcyjne mennic koronnych i litewskiej nie zapewniały w pełni zaspokojenia w złote monety potrzeb skarbu królewskiego.
Dużo połysku, delikatne gięcia. Waga: 3,49 g Au; Średnica: 22,6 mm (Z kronikarskiego obowiązku dodam, że na części tych monet na Awersie po słowie: STPHANUS nie ma kropki, a S jest niedobite.)
Kopicki. 10506; Dutkowski, (Złoto...). 101

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 3 lot 0036 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

F.8 **8**

DUKAT SIEDMIOGRODZKI STEFAN BATORY TRANSYLWANIA	1586	3.50 g / 21.0 mm	Au

	Sybin
	(XF+) (II+)
	5 796 zł
$	1 539
€	1 375
fr.	1 500
	Hammer price
	AN 21_0063
	26-paź-2019
	3,50 g

1 785 CHF	(XF+) (II+)	31-maj-2017	**6 897 zł**	$ 1 832	€ 1 637	HESS DIVO 332_0532

Aw.: Św. Ladysław stoi przodem, trzyma halabardę i kulę, w otoku: MONE•TRA – IL SIGI•B•D: S

Rw.: Madonna siedzi przodem do półksiężyca, trzymając Święte Niemowlę i kulę, w otoku: PATRONA VNGARIE.

TRANSYLVANIA (Transylwania). Sigsmund Bathory, 1581-1602. Ducat 1586, Sybin. ZŁOTO. 295 CHF; Resch 21. 3,50 g. Rzadko Dobry bardzo dobrze z uroczym tonowaniem.

Source: Picture coin and descriptions from auction 332 lot 0532 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

F.9 **9**

DUKAT SIEDMIOGRODZKI STEFAN BATORY 3.51 g / 22.0 mm Au
TRANSYLWANIA **1587**

Hermannstadt
(EF) (II)
6 515 zł
$ 1 700
€ 1 528
Hammer price
G TRIT XXIII_1220
15-sty-2020
3.51 g
22.0 mm

	(EF) (II)	15-sty-2020	**7 818 zł**	$ 2 040	€ 1 834	CNG TRIT XXIII_1220

Aw.: Św. Ładysław stoi przodem, trzyma halabardę i globus cruciger; 15 87 flankowanie, w otoku: MONE · TRA IL SIGI · B · D: S

Rw.: Madonna siedzi twarzą do półksiężyca, trzymając niemowlę Chrystusa; koronowane sztylety poniżej. W otoku: PATRONA skrzyżowane sztylety VNGARIE
TRANSYLVANIA, Księstwo. Zsigmond Báthory, 1581-1599. AV Dukát (22 mm, 3,51 g,). Nagyszeben (Hermannstadt / Sibiu) mennica. Datowany 1587 Resch 25/24 (for obv./rev.); MBR 353/352 (to samo); Friedberg 295. EF. Z kolekcji Jacka A. Frazera.
Source: Picture and description coin from XXIII sessions lot 1220, Classical Numismatic Group, Inc. TRITON, Lancaster PA USA
Website: http://www.cngcoins.com

F.10.1 *TRZY WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1578 r.* **10**

DUKAT GDAŃSKI - STEFAN BATORY **1578 UNIKAT** 3.53 g / 21.0 mm Au

Gdańsk
(UNC/UNC-) (I/I-)
270 000 zł
$ 89 109
€ 65 217
Hammer price
AN 5_0066
24-May-14
21 mm
3,53 g

R 8	(UNC/UNC-) (I/I-)	24-maj-2014	**310 500 zł**	$ 102 475	€ 75 000	AN 5_0066

Aw.: Popiersie króla w zbroi płytowej w podwójnej obwódce. W otoku: STEPHAN*D*G*REX*POL*D*PRV*

Rw.: Tarcza herbowa Gdańska podtrzymywana przez dwa lwy, data skrócona 78 między głowami lwów. W otoku: MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENS•

Mennica monet złotych Gdańska została stworzona w 1577 roku i prowadzona przez Gracjana Gonzallo. Początkowo zajmowała się kontrasygowaniem tarczą miejską dukatów na stopę węgierską i przebijaniem niepełnowartościowych monet na własną, złotą monetę. Wraz z uznaniem przez Gdańsk władzy Stefana Batorego, mennica przystąpiła do emisji dukatów z portretem króla. W początkach 1578 roku pierwsze dukaty Batorego wyszły spod stempla Gracjana Gonzallo. Pod jego kierownictwem wybito dwa typy dukatów z portretem Stefana Batorego, z datą kończącą legendę oraz rokiem (15)78 między głowami lwów. Wystawiony dukat należy do drugiej emisji, przerwanej przybyciem Kacpra Goebla do miasta. Po przejęciu mennicy, Kacper Goebel w 1578 roku wprowadził do obiegu dwa typy dukatów. Widnieje na nich należący do niego znak – pierścień. Wszystkie dukaty z 1578 roku są ekstremalnie rzadkie. Wystawiony dukat z cyframi "78" pomiędzy głowami lwów i znakiem menniczym Lilia, jest unikatem, po raz pierwszy opisanym w Biuletynie Numizmatycznym w 2001 roku. Moneta jest ilustrowana w katalogu "Złoto czasów dynastii Jagiellonów". Jest to jedna z nielicznych pamiątek bardzo krótkiej działalności mennicy gdańskiej pod kierownictwem Gracjana Gonzallo.
Wyśmienity stan zachowania.
Kopicki nie notuje; CNG nie notuje; Tylicki (Biuletyn Numizmatyczny 4/2001) s. 19; Złoto Jagiellonów 118; Kaleniecki nie notuje.

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 5lot 0066 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

F.10.2.01 **11**

DUKAT GDAŃSKI STEFAN BATORY **1578** **Ex Orłowski Collection** **PRV** 3.57 g / 22 mm **Au**

R 8	(III/III-) (VF/VF-)	27-paź-2017	**87 400 zł**	$ 23 307	€ 20 421	AN 17_0091
£ 6 000	(XF+) (II+)	3-gru-2015	36 639 zł	$ 8 980	€ 8 493	SPINK 15007_0834

Aw.: Popiersie króla w koronie w prawo. W zbroi folgowej dekorowanej plecionką. Jako znaki interpunkcyjne małe rozetki. W otoku: STEPHAN*D*G*REX*POL*D*PRV*

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. Rozetka rozpoczyna legendę otokową: ֍MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS78

W 1578 roku czynne były w Gdańsku dwie mennice złote, pierwsza prowadzona przez Gracjana Gonzallo, zatrudnionego w Gdańsku do bicia złotych monet w czasie oblężenia Gdańska w 1577 roku. Drugą uruchomił Jan Goebel, po uzyskaniu przywileju na bicie monet od Stefana Batorego. W imieniu króla, nadzorował on przebijanie złotych monet z postacią Chrystusa na dukaty z portretem króla. Gracjan Gonzallo nie umieszczał żadnych znaków menniczych na wybijanych przez siebie dukatach, natomiast Jan Goebel sygnował swoje

wyroby znakiem pierścienia. Przejął on w połowie 1578 roku, do spółki z bratem Kacprem Goeblem mennicę miejską w Gdańsku.
Bardzo rzadka odmiana, po raz pierwszy opisana została w 1906 roku, przy okazji publikacji skarbu z Zalewa w Danziger Numizmatiker nr 7/1906 s.1. Ten egzemplarz trafił potem do kolekcji w Malborku. Tym samym stemplem wybite były egzemplarze w XIX-wiecznej kolekcji Prochorowa w Moskwie, oraz zbiorów A. Potockiego i K. Sobańskiego (obecnie w Muzeum Narodowym w Warszawie).
Obecnie na rynku numizmatycznym znane są dwa egzemplarze; opisywany, który pochodzi z aukcji firmy Glending z maja 1967 roku, oraz drugi ilustrowany w „Złocie czasów dynastii Jagiellonów" z prywatnej kolekcji w Poznaniu.
Kaleniecki przytacza trzy notowania aukcyjne, z uwagi na bardzo słabą jakość fotografii w katalogach i błędne odwołanie do Czapskiego, monetę tę nieprawidłowo łączono z typem dukatów z pierścieniem Goebla.
Na wszystkich przytoczonych aukcjach licytowano, jak się wydaje ten sam egzemplarz. Pochodził on z kolekcji hrabiego A. Orłowskiego, którą licytowano w 1949 roku u H. Gruntala, a potem w 1956 roku u Schulmana w Amsterdanie, a następnie w firmie Glending w Londynie.
Delikatnie gięty, resztki połysku menniczego. Bardzo rzadki egzemplarz, do najlepszych kolekcji.
Gumowski (Mennica Gdańska) 989a; CNG 134; Kopicki 7439 (R8); Friedberg 3; Złoto Jagiellonów 116R7; Bahrfeldt 8158; Kaleniecki s. 51 (ale nieprawidłowe, odwołanie do katalogów, zbioru Czapskich oraz E. Kopickiego opisujących egzemplarze z pierścieniem Jana Goebla). Waga: 3,44 g Au; Średnica: 21,5 mm
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 7 lot 0091 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. *www.niemczyk.pl*

F.10.2.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA Z 1578 r. PRV* **12**

	Gdańsk
	(XF+) (II+)
	30 533 zł
$	7 484
€	7 078
£	5 000
	Hammer price
	SPINK 15007_0834
	3-gru-2015
	3.45 g

Polska, Stephan Batory (1576-86), Dukat, 3,45g, 1578, Gdańsk (Danzig), (F.3; HCz.5697 - R7), lekko pomarszczona i mała powierzchnia podzielona o godzinie 4, bardzo dobrze, bardzo rzadkI. Kupiony 4 maja 1967 r., 30,9 £ / -

Source: Pictures and description coins from Spink and Son Limited z 69 Southampton Row, Bloomsbury London WC1B 4ET Auction 15007 lot 0834 auctionteam@spink.com Website:https://www.spink.com

F.10.3 **13**

DUKAT GDAŃSKI STEFAN BATORY **1578** **PRVS** 3.57 g / 22 mm **Au**

	Gdańsk
	(EF) (II)
	8 035 zł
$	1 800
€	2 039
	Hammer price
	TRITON IV_2169
	6.gru.2000
	? mm

R 7	(EF) (II)	6-gru-2000	**9 240 zł**	$ 2 070	€ 2 344	TRITON IV_2169

Aw.: Popiersie króla w koronie w prawo. W zbroi folgowej dekorowanej plecionką. Jako znaki interpunkcyjne małe rozetki. W otoku: STEPHAN*D*G*REX*POL*D*PRV**S***

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. Pierścień rozpoczyna legendę otokową: ֍MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS78 (Inny dół tarczy wchodzący w napis otokowy)

Gdańsk (15)78. Złoty Ducat. Mennica Gdańsk. Gum. 794 (RR); Kop. 7439 (RS); HCz. 5697 (R7); F-3; D/S. 135. About EF.

Moneta z kolekcji H. Karolkiewicza.

Source: Picture and description coin from IV sessions lot 2169, Classical Numismatic Group, Inc. TRITON, Lancaster PA USA Website: http://www.cngcoins.com

F.11 **14**

DUKAT GDAŃSKI - STEFAN BATORY **1579** 3.57 g / 22 mm **Au**

	Gdańsk
	(VF+) (III+)
	40 000 zł
$	14 388
€	10 178
	Hammer price
	AN 2_0057
	15.May.11
	22.0 mm
	3.452 g

1.	**R 5**	(UNC-) (I-)	27.paź.2018	**75 900 zł**	$ 20 240	€ 17 734	AN 17_0092
2.		(VF-) (III-)	13.lis.2014	18 624 zł	$ 5 444	€ 4 370	EMPH 72_1320
3.		(VF+) (III+)	15.maj.2011	46 000 zł	$ 16 546	€ 11 705	AN 2_0057
4.		(XF) (II)	27-cze-2002	14 826 zł	$ 3 661	€ 3 690	KUN 76_3456

5.		(VF+) (III+)	28.paź.2000	8 547 zł	$ 1 846	€ 2 158	WCN 22_246

Aw.: W podwójnej obwódce ukoronowane popiersie w zbroi płytowej. W otoku: *STEPHAN*D:G*REX*POL*D*PRVS*

Rw.: Tarcza herbowa Gdańska ozdobiona wielolistną gałązką podtrzymywana przez dwa lwy, data skrócona w napisie. Pomiędzy rozetami w kształcie krzyża znak menniczy pierścień Kacpra Goebla, dzierżawcy mennicy w Gdańsku. W otoku: ֍MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS•79֍
Drugi co do rzadkości rocznik dukatów gdańskich Stefana Batorego. Znany był w zbiorach Z. Chełmińskiego i M. Frankiewicza, a po wojnie w kolekcji A. Styki. Delikatny ślad po zawieszce.
Kopicki.7440; Friedberg.3; CNG.135a; Dutkowski, Złoto Jagiellonów.121; Kaleniecki s. 53; Tyszkiewicz.150

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 2 lot 0057 A. N. Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

F.12.1 *DWA WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1580 r.* **15**

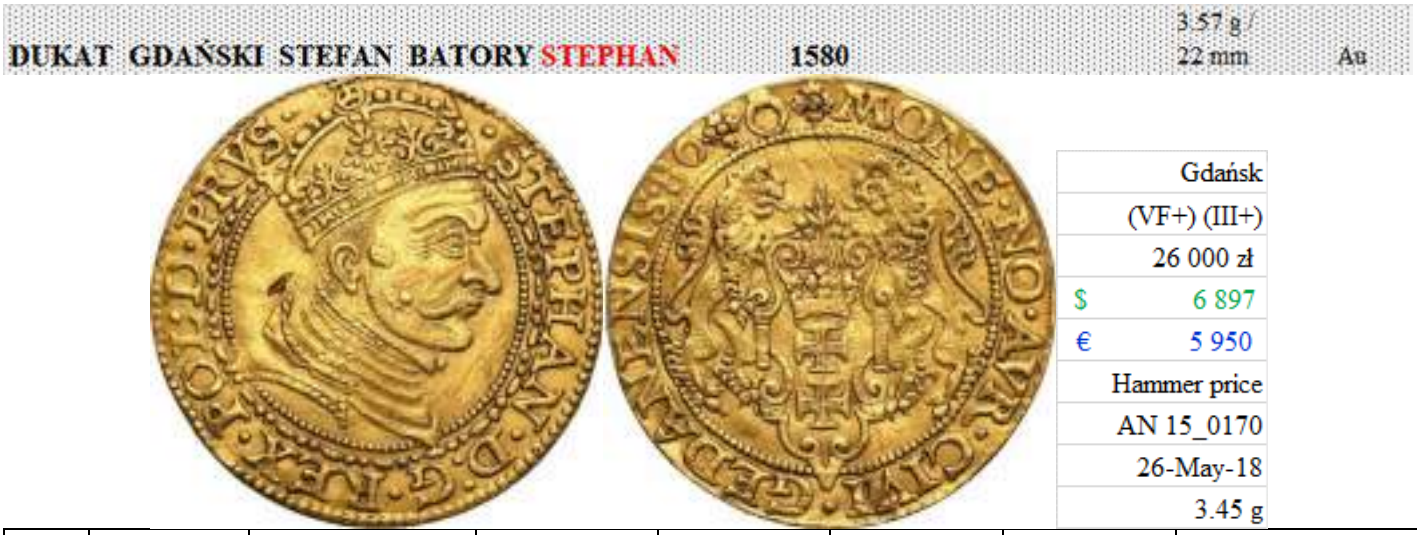

	Gdańsk
	(VF+) (III+)
	26 000 zł
$	6 897
€	5 950
	Hammer price
	AN 15_0170
	26-May-18
	3.45 g

1.		NGC AU Det.	11.cze.2021	21 830 zł	$ 6 064	€ 4 962	Marciniak 14_1189
2.	**R 3**	(XF-)(II-)	28-gru-2019	24 150 zł	$ 6 440	€ 5 750	WDA MiM 14_0075
3.		(VF+) (III+)	26-maj-2018	**29 900 zł**	$ 7 932	€ 6 843	AN 15_0170
4.		(XF-)(II-)	28-gru-2017	26 880 zł	$ 7 680	€ 6 477	WDA MiM 6_0102
5.	£ 3 920	(XF+) (II+)	29-mar-2017	19 389 zł	$ 4 920	€ 4 528	SPINK 17004_0250
6.		NGC AU Det.	10-sty-2011	12 166 zł	$ 4 025	€ 3 106	STA 2011-01_0850
7.		(EF) (II)	6-gru-2000	3 977 zł	$ 891	€ 1 009	TRITON IV_2170

Aw.: W podwójnej obwódce ukoronowane popiersie w zbroi płytowej. W otoku: •STEPHAN•D:G•REX•POL•D•PRVS•

Rw.: Tarcza herbowa Gdańska ozdobiona wielolistną gałązką podtrzymywana przez dwa lwy, data skrócona w napisie. Pomiędzy rozetami w kształcie krzyża znak menniczy pierścień Kacpra Goebla, dzierżawcy mennicy w Gdańsku. W otoku: ֍MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS•80֍
Jedyny wariant dukata gdańskiego z datą 1580. Rzadko występujący na aukcjach. Patyna, resztki połysku, defekt blachy. Waga: 3,45 g Au
H-Cz. 656 (R3), Kaleniecki s. 55, Tyszkiewicz 50 ; Parchimowicz (Batory) 176.c

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 15 lot 0170 A. N. Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

F.12.2 **16**

DUKAT GDAŃSKI STEFAN BATORY STEPHANVS 1580 3.57 g / 22 mm Au

Gdańsk
(UNC-/II+) (UNC-/EF+)
39 000 zł
$ 10 317
€ 9 264
Hammer price
AN 23_0184
14-Dec-19
3.51 g

1.	**R 3**	(VF+) (III+)	17-paź-2020	46 575 zł	$	12 225	€ 10 443	AN 26_0149
2.		(I-/II+) (UNC-/EF+)	14-gru-2019	**44 850 zł**	$	11 865	€ 10 654	AN 23_0184
3.		(XF) (II)	4-sie-2019	19 963 zł	$	5 102	€ 4 596	Nauman 80_0821
4.		(VF+/VF+) (III+/III+)	8-lis-2014	22 400 zł	$	6 667	€ 5 333	WCN 58_0243
5.		(XF+) (II+)	7-gru-2012	25 666 zł	$	7 998	€ 6 150	Lanz 161_0624

Aw.: W podwójnej obwódce ukoronowane popiersie w zbroi płytowej. W otoku: •STEPHANVS•D:G•REX•POL•D•PRVS•

Rw.: Tarcza herbowa Gdańska ozdobiona wielolistną gałązką podtrzymywana przez dwa lwy, data skrócona w napisie. Pomiędzy rozetami w kształcie krzyża znak menniczy pierścień Kacpra Goebla, dzierżawcy mennicy w Gdańsku. W otoku: ❁MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS•80❁

Ekstremalnie rzadka odmiana dukata gdańskiego z 1580 roku z napisem STEPHANVS. Rocznik sporadycznie pojawiający się w sprzedaży aukcyjnej, zwłaszcza w tym stanie zachowania. Menniczej świeżości egzemplarz. Wyraźne szczegóły reliefu. Zachowany połysk mennicy. Waga: 3,51 g Au

Najpiękniejszy egzemplarz z tego rocznika jaki mieliśmy w ofercie. Ogromna rzadkość, do najlepszych H-Czapski656 (R3); Kaleniecki s. 55; Tyszkiewicz 50; Parchimowicz (Batory) 176.c

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 23 lot 0184 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

F.13 **17**

DUKAT GDAŃSKI - STEFAN BATORY 1581 3.57 g / 23 mm Au

Gdańsk
(XF) (II)
36 000 zł
$ 11 765
€ 8 696
Hammer price
WCN 50_0025
24-Feb-12
3.51 g

1.	**R 5**	(VF-) (III-)	26.cze.2021	16 520 zł	$	4 417	€ 3 696	AN 29_0213

2.		(XF) (II)	5.lip.2020	31 107 zł	$ 7 747	€ 6 894	Nauman 91_0567
3.		(II-/III+) (EF-/VF+	22.paź.2016	25 300 zł	$ 6 325	€ 5 803	AN 10_ 0032
4.	£ 6 000	(XF+) (II+)	3.gru.2015	36 639 zł	$ 8 980	€ 8 493	SPINK 15007_0835
5.		(III+/II-) (VF+/EF-)	3.paź.2015	20 700 zł	$ 4 718	€ 4 319	AN 8_0031
6.		(XF) (II)	24.lut.2012	**39 600 zł**	$ 12 941	€ 9 565	WCN 50_0025

Aw.: W podwójnej obwódce ukoronowane popiersie w zbroi płytowej. W otoku: •STEPHANVS•D:G•REX•POL•D•PRVS•

Rw.: Tarcza herbowa Gdańska ozdobiona wielolistną gałązką podtrzymywana przez dwa lwy, data skrócona w napisie. Pomiędzy rozetami w kształcie krzyża znak menniczy pierścień Kacpra Goebla, dzierżawcy mennicy w Gdańsku. W otoku: ֍MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS•81֍

Minimalnie gięty lecz bardzo ładny egzemplarz, patyna.

H-Cz. 670 (R3), Kaleniecki s.56, T. 50

Zdjęcie i opis monety z aukcji 50 lot 0025 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie *www.wcn.pl*

F.14 **18**

DUKAT GDAŃSKI STEFAN BATORY **1582** 3.57 g / 22 mm **Au**

	Gdańsk
	(EF) (II)
	29 672 zł
$	8 627
€	7 000
	Hammer price
	G&M 254_2416
	6-Mar-18
	3.52 g

1.	**R 3**	(XF+) (II+)	20-mar-2020	24 922 zł	$ 5 839	€ 5 412	KUN 336_6165
2.		(EF) (II)	6-mar-2018	36 496 zł	$ 10 611	€ 8 610	G&M 254_2416
3.	£ 7 200	(XF+) (II+)	15-lip-2015	**42 589 zł**	$ 11 220	€ 10 164	SPINK 15005_0212
4.		(VF) (III)	24-maj-2014	16 100 zł	$ 5 313	€ 3 889	AN 5_0067
5.	Pęknięty	VF-) (III-)	25-kwi-2013	8 242 zł	$ 2 557	€ 1 968	Busso Peus 409_1394

Aw.: Popiersie króla w zbroi, w podwójnej obwódce. STEPHANVS•D:G• REX•POL•D•PRVS•

Rw.: Tarcza herbowa Gdańska, ozdobiona wielolistną gałązką, podtrzymywana przez dwa lwy. Skrócona data w napisie. Pomiędzy rozetami w kształcie krzyży znak menniczy pierścień Kacpra Goebla, dzierżawcy mennicy w Gdańsku □MONE•NO •AVR•CIVI•GEDANENSIS•8Z□

Bathory. (1576-1586). Dukat 1582. H-Cz. 691 (R3). Kopicki 7443 (R4). Fr. 3. Dutk./S. 136 III. 3,52 g.

Source: picture and description coin „by courtesy of Luebke & Wiedemann, Stuttgart and Gorny & Mosch, Munich.“ auction 254 lot 2416 *www.gmcoinart.de*

F.15.1 *DWA WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1583 r.* **19**

DUKAT GDAŃSKI STEFAN BATORY 3.57 g / 22 mm Au
GŁOWY LWÓW SKIEROWANE KU SOBIE **1583**

1.		NGC AU 50	6.lut.2021	25 370 zł	$ 6 857	€ 5 701	Marciniak 13_0179
2.	**R 3 - R 4**	NGC MS 61	3.paź.2020	44 850 zł	$ 11 960	€ 10 148	Marciniak 12_0207
3.		(EF+/UNC-)(II+/I-)	20.cze.2020	36 800 zł	$ 9 436	€ 8 364	AN 25_0201
4.		(VF+) (III+)	6.cze.2020	18 400 zł	$ 4 742	€ 4 182	Marciniak 11_0258
5.		(EF) (II)	26.cze.2019	20 088 zł	$ 5 324	€ 4 674	KUN 323_2895
6.		(EF) (II)	15.mar.2019	13 901 zł	$ 3 614	€ 3 198	KUN 321_6113
7.		(VF) (III)	24.lut.2019	10 620 zł	$ 2 794	€ 2 470	Numimarket 3_0153
8.		(EF) (II)	13.lut.2019	20 700 zł	$ 5 595	€ 4 870	Marciniak 7_0443
9.		(UNC-)(I-)	27.paź.2018	49 450 zł	$ 13 187	€ 11 554	AN 17_0093
10.		(EF) (II)	21.cze.2018	19 279 zł	$ 5 129	€ 4 428	KUN 310_6184
11.		(UNC-) (I-)	5.cze.2018	22 357 zł	$ 6 053	€ 5 166	Sonntag 28_0270
12.		(EF) (II)	5.cze.2018	22 357 zł	$ 6 053	€ 5 166	Sonntag 28_0270
13.		(UNC/UNC-)(I/I-)	3.paź.2015	**52 900 zł**	$ 13 976	€ 12 448	AN 8_0032
14.		(XF-) (II-)	11.paź.2013	11 443 zł	$ 3 658	€ 2 706	KUN 239_5401
15.	fr. 3 910	(EF) (II)	24.paź.2011	14 090 zł	$ 4 423	€ 3 186	SIN 2_1126
16.		(EF) (II)	5.lut.2009	17 229 zł	$ 4 756	€ 3 690	KUN 147_0044
17.		(UNC-)(I-)	27-cze-2002	14 826 zł	$ 3 661	€ 3 690	KUN 76_3457
18.		(VF+) (III+)	27-cze-2002	6 919 zł	$ 1 709	€ 1 722	KUN 76_3458
19.	1 076 DEM	(VF) (III)	10-paź-2001	2 089 zł	$ 502	€ 550	KUN 68_2340

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. W otoku: •STEPHANVS•D:G•REX•POL•D•PRVS•
Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę z herbem miasta. Głowy lwów zwrócone do siebie. Skrócona data w otoku. Między dwoma ozdobnymi krzyżami znak menniczy pierścień Kacpra Goebla, dzierżawcy mennicy w Gdańsku. W otoku: ֍MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS •83֍

Bardzo ciekawy typ dukata gdańskiego, charakteryzujący się heraldycznym błędem, gdzie głowy lwów skierowane są ku sobie i żadna nie spogląda na patrzącego. Odmiana z otokiem wewnętrznym z korali i perełek. Egzemplarz sporadycznie pojawiający się w handlu.
Piękny egzemplarz, dużo blasku menniczego. Centrycznie wybity. Waga: 3,52 g Au; Średnica: 22,0 mm
Kopicki 7444 R4; Friedberg 3; Kaleniecki str. 58; H-Cz. 710 R2; Kurpiewski 393 R3; CNG 136 IV; Parchimowicz (Batory) 176f

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 8 lot 0032 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

F.15.2 **20**

DUKAT GDAŃSKI STEFAN BATORY 3.57 g / 22 mm Au

GŁOWY LWÓW ZWRÓCONE NA ZEWNĄTRZ **1583**

1.	**R 2**	(UNC) (I)	26.paź.2019	**69 000 zł**	$ 18 206	€ 16 312	AN 21_0059
2.		(UNC-/VF+) (I-/II+)	21.paź.2017	31 050 zł	$ 8 565	€ 7 331	AN 12_0070
3.		(XF) (II)	25.paź.2014	23 000 zł	$ 6 928	€ 5 464	AN 6_0044
4.		(VF+) (III+)	9.cze.2012	14 560 zł	$ 4 282	€ 3 410	WCN 51_0223
5.		(XF) (II)	5.gru.2011	12 382 zł	$ 3 987	€ 2 737	Rauch 89_3602
6.		(VF) (III)	27.maj.2009	7 028 zł	$ 2 185	€ 1 566	HA 3005_22249
7.	5 175 CHF	(UNC-) (I-)	24.paź.2001	12 849 zł	$ 3 498	€ 3 498	Hess Divo288_0004

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. W otoku: •STEPHANVS•D:G•REX•POL•D•PRVS•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę z herbem miasta. Głowy lwów zwrózone na zewnątrz. Skrócona data w otoku. Między dwoma ozdobnymi krzyżami znak menniczy pierścień Kacpra Goebla, dzierżawcy mennicy w Gdańsku. W otoku: ❁MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS •83❁

Typ dukata gdańskiego, gdzie głowy lwów skierowane są ku patrzącemu. Odmiana z otokiem wewnętrznym z korali i perełek. Gałązka nad kartuszem z herbem Gdańska. Wspaniale zachowany dukat z pięknym połyskiem menniczym. Czerwonawa patyna podkreślająca detale. Bardzo rzadka pozycja, szczególnie w tak doskonałym stanie zachowania. Polecamy.
Parchimowicz 177a; Kopicki 7444 (R4); Friedberg 3; Kaleniecki str. 58; H-Czapski 710 (R2); Kurpiewski 393 (R3)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 21 lot 0059 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

F.16.1 *5 WARIANTÓW DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1584 r.* **21**

DUKAT GDAŃSKI STEFAN BATORY	**1584**	**Korale wewnątrz**	**Brak gałązki**	3.57 g / 22 mm	**Au**

	Gdańsk
	NGC MS62 (MAX)
	53 000 zł
$	13 838
€	12 649
	Hammer price
	AN 11e_0086
	7-May-17

1.	**R 8**	(VF+) (III+)	10-paź-2019	15 030 zł	$	3 782	€ 3 444	KUN 328_5212
2.		(NGC MS 61) (I)	12-sty-2019	35 820 zł	$	9 472	€ 8 257	Karamatisos 631_3559
3.		(NGC MS 61) (I)	8-sty-2018	40 991 zł	$	11 750	€ 9 766	HA 3061_31249
4.		PCGS MS 61	14-lis-2017	**73 683** zł	$	20 085	€ 17 220	HA EU 54_7051
5.		NGC MS62 (MAX)	7-maj-2017	60 950 **zł**	$	15 914	€ 14 546	AN 11e_0086
6.	£ 9 000	(XF) (II)	29-cze-2016	49 477 zł	$	12 242	€ 11 069	SPINK 16005_2217
7.	13 090 CHF	(UNC-) (I-)	17-lis-2015	52 012 zł	$	12 991	€ 12 136	Hess Divo 329_0502
8.		(VF+) (III+)	24-maj-2014	29 900 zł	$	9 868	€ 7 222	AN 5_0068
9.	4 428 CHF	(XF+) (II+)	24.paź.2001	10 994 zł	$	2 671	€ 2 993	Hess Divo 288_0005

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi z maską lwa na ramieniu. W otoku: •STEPHANVS•D:G•REX•POL•D•PRVS•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę z herbem miasta. Głowy lwów zwrózone na zewnątrz. Skrócona data w otoku. Między dwoma ozdobnymi krzyżami znak menniczy pierścień Kacpra Goebla, dzierżawcy mennicy w Gdańsku. W otoku: ֍MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS •84֍

Pierwsza emisja dukata z naramiennikiem w kształcie maski lwa, bita od 1584 roku. Odmiana bez gałązki nad herbem Gdańska i otokiem wewnętrznym z perełek i korali. Najwyższa nota gradingowa na świecie. Jedyny egzemplarz, który w NGC otrzymał tak wysoką notę MS62. Fenomenalna sztuka XVI-wiecznego dukata gdańskiego. Idealnie zachowana moneta z perfekcyjnym lustrem menniczym i idealnie zachowanymi detalami. Gabinetowa sztuka ze wspaniałą patyną i błyskiem menniczym tworzą niesamowite wrażenie – moneta przypomina lustrzankę. Unikatowa moneta ze względu na stan zachowania. Do najlepszych kolekcji.
Kopicki 7446; CNG 136 V; H-Czapski 9456; Kaleniecki s. 62; Parchimowicz 2729 g; Tyszkiewicz 35; Parchimowicz (Batory) 178a (W katalogu z aukcji 11e lot 86, na zdjęciu, źle opisana, ponieważ napisano o monecie z gałązkami.)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 11e lot 0086 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

F.16.2 **22**

DUKAT GDAŃSKI STEFAN BATORY **1584** Korale wewnątrz | Gałązki nad herbem | 3.57 g / 22 mm | Au

	Gdańsk
	(VF-) (III-)
	13 000 zł
$	3 467
€	2 941
	Hammer price
	Marciniak 12_0208
	3-paź-2020
	3.20 g
	21.0-21.4 mm

R 6	(VF-) (III-)	3.paź.2020	**14 950 zł**	$	3 987	€ 3 382	Marciniak 12_0208
	(VF) (III)	17.lis.2017	2 635 zł	$	724	€ 615	Heritage EU 54/S4_7052

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z maską lwa na ramieniu. W otoku: •STEPHANVS•D:G•REX•POL•D•PRVS•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę z herbem miasta. Głowy lwów zwrócone na zewnątrz. Skrócona data w otoku. Między dwoma ozdobnymi krzyżami znak menniczy pierścień Kacpra Goebla, dzierżawcy mennicy w Gdańsku. W otoku: ֍MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS •84֍

Pierwszy rocznik nowego typu dukatów gdańskich. Wyróżniający się popiersiem króla w zbroi zdobionej głową lwa i nowym rewersem (z lwami en face, a nie spoglądającymi na siebie).
Odmiana z dodatkową gałązką nad tarczą i wewnętrznym otokiem awersu z perełek i korali.
Emisja z czasów zarządu nad mennicą Jana Goebla, z jego pierścieniem umieszczonym na rewersie.
Bardzo rzadki. Złoto, średnica 21.0-21.4 mm, waga 3.20 g.
Literatura: Dutkowski 130-2 (R6), Parchimowicz 178.a, Kopicki 7446 (R4), Tyszkiewicz 35 mk
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 12 lot 0208 Gabinetu Numizmatycznego Dariusz Marciniak *gn@gndmpl*

F.16.3 **23**

DUKAT GDAŃSKI STEFAN BATORY **1584** Korale na zewnątrz | Brak gałązki nad herbem | 3.57 g / 22 mm | Au

	Gdańsk
	(II-) (EF-)
	31 000 zł
$	8 587
€	7 294
	Hammer price
	AN 13e_0098
	16-Dec-17
	3.51 g

R 4	(VF) (III)	27.wrz.2017	15 934 zł	$	4 419	€ 3 690	KUN 298_4422

	(II-) (EF-)	16.gru.2017	**35 650 zł**	$ 9 875	€ 8 388	AN 13e_0098

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. W otoku: •STEPHANVS•D:G•REX•POL•D•PRVS•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę z herbem miasta. Głowy lwów zwrócone na zewnątrz. Skrócona data w otoku. Między dwoma ozdobnymi krzyżami znak menniczy pierścień Kacpra Goebla, dzierżawcy mennicy w Gdańsku. W otoku: ֍MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS •84֍

Pierwsza i najrzadsza emisja dukata z naramiennikiem w kształcie maski lwa, bita od 1584 roku. Odmiana bez gałązki nad herbem Gdańska. Dotychczasowa literatura łączy ją z dużo popularniejszymi odmianami z gałązką nad herbem. Identyczny egzemplarz znajduje się jedynie w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie. Moneta zakupiona w 1969 roku w Nowym Jorku w firmie Coin Galleries. Firma ta kilka lat wcześniej sprzedawała legendarną kolekcję złotych monet braci - Adama i Tadeusza Styka. Lekko gięty, rzadki egzemplarz. Piękny połysk menniczy.
Bardzo rzadki, sporadycznie notowany na aukcjach. Dotychczas nienotowany w literaturze, odmiana perełkowo-sznurowa odwrotnie do opisywanych egzemplarzy. Waga: 3,51 g Ag; Średnica: 22 mm
(W tym egzemplarzu otok z korali i perełek jest odwrotny w stosunku do poprzedniego egzemplarza.)
Kopicki 7446; Friedberg 3; CNG nie notuje; Kaleniecki s. 60; Tyszkiewicz 35; Parchimowicz (Batory) 178.a2 (podobny)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 13e lot 0098 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

F.16.4 **24**

DUKAT GDAŃSKI STEFAN BATORY **1584** **Korale na zewnątrz** **Gałązki nad herbem** 3.57 g / 22 mm **Au**

	Gdańsk
	(VF) (III)
	13 500 zł
$	3 600
€	3 154
	Hammer price
	AN 17_0094
	27-Oct-18
	3,50 g
	22 mm

1.	**R 4**	(VF) (III)	4.gru.2020	11 575 zł	$ 3 115	€ 2 562	HD Rauch 111_1134
2.		(VF) (III)	27.paź.2018	**15 525 zł**	$ 4 140	€ 3 627	AN 17_0094
3.	Otwór na 1	(F) (IV)	11.paź.2013	4 943 zł	$ 1 580	€ 1 169	KUN 239_5402
4.		(VF+) (III+)	24.wrz.2003	6 690 zł	$ 1 694	€ 1 476	KUN 87_2180
5.		(EF) (II)	27-cze-2002	10 378 zł	$ 2 563	€ 2 583	KUN 76_3459
6.		(EF) (II)	6.gru.2000	5 134 zł	$ 1 150	€ 1 303	TRITON IV_2171

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. W otoku: •STEPHANVS•D:G•REX•POL•D•PRVS•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę z herbem miasta. Głowy lwów zwrócone na zewnątrz. Skrócona data w otoku. Między dwoma ozdobnymi krzyżami znak menniczy pierścień Kacpra Goebla, dzierżawcy mennicy w Gdańsku. W otoku: ֍MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS •84֍

Odmiana dukata z wewnętrzną obwódką sznurowaną, zewnętrzna złożoną z korali i naramiennikiem zbroi w kształcie maski lwa na awersie. Na rewersie gałązka nad herbem Gdańska. Odmiana ta w naszej ofercie pojawia się po raz pierwszy. Delikatnie niedobity, resztki połysku menniczego, patyna. Waga: 3,50 g Au; Średnica: 22 mm
Kopicki 7446; CNG 136 V; H-Czapski 9456; Kaleniecki s. 62; Parchimowicz 2729 g; Tyszkiewicz 35; (Batory) 178.a1

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 17 lot 0094 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

F.16.5 **25**

DUKAT GDAŃSKI - STEFAN BATORY **1584** 3.57 g / 22 mm **Au**

	Gdańsk
	PCGS MS 63
	27 011 zł
$	7 000
€	4 905
	Hammer price
	HA 3081_32315
	13-Jan-20
	?.
	? mm

1.	**R 4**	PCGS MS 63	13.sty.2020	32 413 zł	$	8 400	€ 7 567	HA 3081_32315
2.		(VF) (III)	15.gru.2018	14 950 zł	$	3 992	€ 3 510	AN 18_0159
3.		(VF+) (III+)	10.mar.2018	17 825 zł	$	5 321	€ 4 295	AN 14_0088
4.		(VF) (III)	14.lis.2017	2 632 zł	$	717	€ 615	HA EU 54_7052
5.		(VF-) (III-)	21.paź.2017	21 850 zł	$	6 027	€ 5 159	AN 12_0071
6.		(EF) (II)	27.wrz.2017	15 983 zł	$	4 347	€ 3 690	KUN 298_4422
7.		(VF-) (III-)	22.paź.2016	21 850 zł	$	5 463	€ 5 012	AN 10_0033
8.		(XF/VF) (II-/III+)	3.paź.2015	32 200 zł	$	8 508	€ 7 576	AN 8_0033
9.		(VF) (III)	31.maj.2015	24 480 zł	$	6 367	€ 5 856	Fruhwald 114_0182
10.		(PCGS UNC)	6.sty.2014	13 624 zł	$	4 406	€ 3 237	HA 3030_24805
11.		(VF+) (III+)	23.lis.2013	22 400 zł	$	7 296	€ 5 385	WCN 55_0266
12.		(UNC-) (I-)	19.paź.2013	**60 950 zł**	$	20 115	€ 14 687	AN 4_0052
13.	70 200 Kč	(VF/VF) (III/III)	25.maj.2013	11 478 zł	$	3 509	€ 2 708	Aurea N. 50_0236
14.		(XF) (II)	23.cze.2010	14 364 zł	$	4 146	€ 3 444	KUN 171_5341
15.		(VF) (III)	29.maj.2009	7 129 zł	$	2 185	€ 1 568	HA 3005 22249
16.		(VF) (III)	1.gru.2007	14 300 zł	$	5 813	€ 3 972	WCN 37_0139

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. W otoku: •STEPHANVS•D:G•REX•POL•D•PRVS•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę z herbem miasta. Głowy lwów zwrózone na zewnątrz. Skrócona data w otoku. Między dwoma ozdobnymi krzyżami znak menniczy pierścień Kacpra Goebla, dzierżawcy mennicy w Gdańsku. W otoku: ֍MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS •84֍

Gdańsk. Stephen Bathory (1577-1586) złoty Ducat 1584 MS62 NGC, mennica gdańska, Fr-3, Gum-796, Kop-7446, CNG-136.V. Najwyższy poziom oceny dla tego popularnego typu w NGC, z jedyną certyfikatem MS63 w PCGS. Pięknie uderzony prawie bez obszarów słabości, ten egzemplarz ma satynowy, matowy połysk na awersie (teksturowany jako taki przez lekko zardzewiałą matrycę), rewers jaśniejszy i bardziej odblaskowy,

cała plamka w ciepłym miodowo-złotym kolorze. Ostatni porównywalny przykład tego rodzaju, który poradziliśmy sobie, został oceniony na MS61 i zrealizował 12.000 USD na naszej aukcji w styczniu 2018 r. Znane są dwie odmiany dukata z datą 1584: w zbroi folgowej lub husarskiej zdobionej głową lwa. Opisywana odmiana znacznie częściej wystawiana jest na aukcjach. Piękny egzemplarz.
Kopicki 7446; Friedberg 3; CNG 136 V; H-Cz. 9456; Kaleniecki s. 62; Parchimowicz 2729 g; Tyszkiewicz 35

Source: Picture and descriptions coin from auction 3081 lot 23315 Heritage, Dallas (USA),Website: www.HA.com,

F.17.1 *DWA WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1585 r* **26**

DUKAT GDAŃSKI - STEFAN BATORY **1585** 3.57 g / 22 mm **Au**

R 6	(VF) (III)	2.cze.2013	22 653 zł	$ 6 995	€ 5 228	Lanz 156_468
	(AU58 NGC) (I/II+)	10.sie.2012	**66 820 zł**	$ 19 975	€ 16 246	STA 2012-08_40319
2 473 CHF	(XF-) (II-)	24.paź.2001	6 140 zł	$ 1 492	€ 1 671	Hess Divo 288_0006

Aw.: W podwójnej obwódce ukoronowane popiersie w zbroi płytowej. W otoku:
*STEPHANVS*D:G*REX*POL*D*PRVS*

Rw.: Tarcza herbowa Gdańska ozdobiona wielolistną gałązką podtrzymywana przez dwa lwy, data skrócona w napisie. Pomiędzy rozetami w kształcie krzyża znak menniczy pierścień Kacpra Goebla, dzierżawcy mennicy w Gdańsku. W otoku: ❁MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS•85❁

Stephen Bathory (1575–86), Gdańsk Gold Ducat, 1585. Fr-3; Gum-798; Kopicki-7450. Niezłe uderzenie. Pochodzenie: z kolekcji Demarete.

Source: Picture and descriptions coin Stack's Bowers Galleries (owner picture), from auction Stack's Numismatists Auctions Appraisals Retail New York – auction August 100 2012 lot 40319 Website:www.StacksBowers.com

F.17.2 27

DUKAT GDAŃSKI - STEFAN BATORY	1585	Korale na zewnątrz	3.57 g / 22 mm	Au

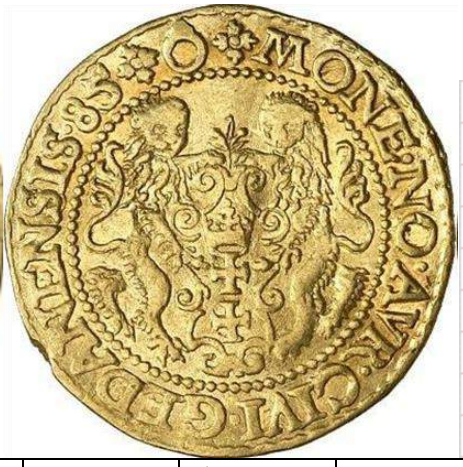

	Gdańsk
	(EF) (II)
	56 228 zł
$	19 033
€	14 000
	Hammer price
	KUN 177_6256
	30.wrz.2010
	3.51 g

R 6	(EF) (II)	30.wrz.2010	**69 161 zł**	$ 23 410	€ 17 220	KUN 177_6256

Aw.: W podwójnej obwódce ukoronowane popiersie w zbroi płytowej. W otoku: *STEPHANVS*D:G*REX*POL*D*PRVS*

Rw.: Tarcza herbowa Gdańska ozdobiona wielolistną gałązką podtrzymywana przez dwa lwy, data skrócona w napisie. Pomiędzy rozetami w kształcie krzyża znak menniczy pierścień Kacpra Goebla, dzierżawcy mennicy w Gdańsku. W otoku: ❁MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS•85❁

EUROPEJSKIE ZŁOTE MONETY I MEDALE GDAŃSK DUKAT 1585 r. tytułem Stefan Batory (1575-1586). Błąd krawędzi, minimalnie falisty, bardzo ładny. Dutkowski/Suchanek 137 II; Fb. 3; Kopicki 7450 (R6)

Source: Picture and description coin from auction 177 lot 6256 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

F.18.1 *DWA WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1586 r.* **28**

DUKAT GDAŃSKI STEFAN BATORY	1586	3.57 g / 22 mm	Au

	Gdańsk
	NGC MS62 (MAX)
	26 000 zł
$	6 789
€	6 205
	Hammer price
	AN 11e_0087
	7-May-17

1.	**R 3**	(UNC-/XF+)(I-/II+)	25.wrz.2021	**80 161 zł**	$ 20 167	€ 17 220	KUN 352_1385
2.		NGC MS 62	1.paź.2021	70 800 zł	$ 18 389	€ 15 733	Marciniak 15_0729
3.		(EF-) (II-)	6.lis.2020	42 138 zł	$ 10 912	€ 9 225	Frankfurter M.154_1216
4.		(XF+) (II+	14.mar.2008	35 247 zł	$ 15 339	€ 9 840	KUN 139_7672
5.		NGCMS61 MAX	7.maj.2017	29 900 zł	$ 7 807	€ 7 136	AN 11e_0087
6.	7 260 CHF	PCGS MS61	19.lis.2019	28 776 zł	$ 7 349	€ 6 640	Numis. Gen.12_0943

7.		(XF-) (II-)	6.lut.2014	28 644 zł	$ 9 140	€ 6 765	KUN 244_0537
8.		(UNC-) (I-)	26.paź.2019	28 175 zł	$ 7 434	€ 6 661	AN 21_0060
9.	7 930 CHF	(EF) (II)	25.lis.2014	27 941 zł	$ 8 191	€ 6 594	RAPP 2014-11_0012
10.		(UNC-) (I-)	25.paź.2014	27 600 zł	$ 8 313	€ 6 556	AN 6_0045
11.		(UNC-) (I-)	25.paź.2014	27 600 zł	$ 8 313	€ 6 556	AN 6_0045
12.		(EF/EF+) (II/II+)	14.lis.2020	25 300 zł	$ 6 623	€ 5 376	WCN 75_0080
13.		PCGS MS61	6.lis.2020	24 329 zł	$ 6 300	€ 5 326	HA 3088_33229
14.		(UNC) (I)	5.cze.2010	24 200 zł	$ 6 974	€ 5 789	WCN 43_0245
15.		(II+/I-(EF+(/UNC-)	3.paź.2015	23 000 zł	$ 5 897	€ 5 399	AN 8_0035
16.		(XF+/XF) (II+/II)	6.gru.2020	23 000 zł	$ 6 301	€ 5 227	Coinsnet 6_0130
17.		(EF+/UNC-)(II+/I-)	3.paź.2015	23 000 zł	$ 6 077	€ 5 412	AN 8_0035
18.		(II-/III+) (EF-/VF+)	10.mar.2018	20 125 zł	$ 6 008	€ 4 850	AN 14e_0089
19.		(VF) (III)	16.lut.2021	19 175 zł	$ 5 183	€ 4 309	Marciniak 13_0180
20.	4 440 CHF	(EF) (II)	17.maj.2021	18 545 zł	$ 4 924	€ 4 056	SIN 69_1022
21.		(EF) (II)	16.gru.2017	18 400 zł	$ 5 097	€ 4 330	AN 13e_0099
22.		(EF) (II)	24.maj.2020	18 400 zł	$ 4 465	€ 4 062	Coinsnet 5_0277
23.		(EF) (II)	28.mar.2021	17 700 zł	$ 4 602	€ 3 894	Numimarket 8_0102
24.		(EF) (II)	9.mar.2009	17 518 zł	$ 4 689	€ 3 690	KUN 151_4379
25.		(EF) (II)	12.paź.2018	17 140 zł	$ 4 552	€ 3 936	KUN 315_7276
26.		(EF-) (II-)	28.mar.2021	16 815 zł	$ 4 372	€ 3 699	Numimarket 8_0101
27.		(EF-) (II-)	15.gru.2018	16 100 zł	$ 4 299	€ 3 779	AN 18_0160
28.		(EF-) (II-)	22.paź.2016	16 100 zł	$ 4 025	€ 3 693	AN 10_0035
29.		(VF) (III)	19.paź.2013	16 100 zł	$ 5 313	€ 3 879	AN 4_0054
30.		(EF-) (II-)	22.paź.2016	16 100 zł	$ 4 025	€ 3 693	AN 10_0035
31.		(VF) (III)	19.paź.2013	16 100 zł	$ 5 313	€ 3 879	AN 4_0054
32.		(EF) (II)	14.gru.2019	15 525 zł	$ 4 107	€ 3 688	AN 23_0185
33.		(UNC-) (I-)	15.sty.2007	15 305 zł	$ 5 060	€ 3 915	STA 2007-01_3167
34.	3 840 CHF	(VF+) (III+)	20.maj.2019	14 782 zł	$ 3 800	€ 3 400	SIN 54_0932
35.		(XF+) (II+	17.maj.2019	13 902 zł	$ 3 574	€ 3 198	Busso Peus 424_0644
36.		(FV) (III)	31.paź.2020	13 855 zł	$ 3 477	€ 2 976	Gadoury 2020_1583
37.		(VF+) (III+)	20.cze.2020	13 800 zł	$ 3 539	€ 3 136	AN 25_0202
38.		NGC XF 45	8.lut.2020	13 800 zł	$ 3 585	€ 3 232	D. Marciniak 10_2124
39.		(EF) (II)	27.paź.2018	13 800 zł	$ 3 680	€ 3 225	AN 17_0095
40.		(NGC XF-45)	6.wrz.2019	13 471 zł	$ 3 408	€ 3 075	HA 3076_32111
41.		(NGC XF-45)	6.wrz.2019	13 471 zł	$ 3 408	€ 3 075	HA 3076_32111
42.		(VF) (III)	10.lut.2018	13 225 zł	$ 4 008	€ 3 195	D.Marciniak 4_0696
43.		NGC AU 55	15.sty.2019	12 692 zł	$ 3 360	€ 2 844	STA 2019-01_41317
44.		(EF) (II)	26.cze.2019	12 687 zł	$ 3 362	€ 2 952	KUN 323_2896
45.		(EF) (II)	26.cze.2019	12 687 zł	$ 3 362	€ 2 952	KUN 323_2896
46.		(EF) (II)	27.lut.2010	12 650 zł	$ 4 377	€ 3 211	WCN 42_0138
47.		(VF) (III)	19.paź.2013	12 650 zł	$ 4 175	€ 3 049	AN 4_0053
48.		(VF) (III)	19.paź.2013	12 650 zł	$ 4 175	€ 3 049	AN 4_0053
49.		(XF-/VF) (II-/III)	8.paź.2007	12 147 zł	$ 4 503	€ 3 198	KUN 129_0256
50.	3 290 CHF	(VF) (III)	25.paź.2011	11 865 zł	$ 3 713	€ 2 683	Hess Divo 320_0985
51.		(VF+) (III+)	10.paź.2019	11 809 zł	$ 2 971	€ 2 706	KUN 328_5214
52.		(VF) (III)	17.paź.2020	11 788 zł	$ 3 094	€ 2 643	AN 26_0150
53.		PCGS AU 55	14.sty.2014	11 735 zł	$ 3 819	€ 2 797	STA 2014-01_1557
54.		(VF) (III)	31.maj.2019	11 623 zł	$ 2 986	€ 2 684	Bolafi SPA 34_1888
55.		(EF) (II)	9.paź.2015	11 573 zł	$ 3 044	€ 2 706	G&M 234_4860
56.		(UNC-) (I-)	9.sty.2019	11 384 zł	$ 3 000	€ 2 622	N. York Sale 46_1225
57.		(EF) (II)	9.paź.2015	11 047 zł	$ 2 905	€ 2 583	G&M 234_4861
58.	64 350 Kč	I-/I-	3.gru.2016	10 779 zł	$ 2 535	€ 2 380	Aurea 74_0341
59.		(VF+) (III+)	10.paź.2019	10 736 zł	$ 2 701	€ 2 460	KUN 328_5213

60.		(VF-) (III-)	9.mar.2009	10 511 zł	$ 2 814	€ 2 214	KUN 151_4380
62.		(VF+) (III+)	23.cze.2010	10 069 zł	$ 3 021	€ 2 460	KUN 171_5342
62.		(VF) (III)	24.kwi.2008	9 998 zł	$ 4 600	€ 2 897	STA-04_1079
63.	4 313 CHF	(EF+) (II+)	24.paź.2007	9 533 zł	$ 3 679	€ 2 581	Hess Divo 308_0484
64.		(EF) (II)	9.paź.2015	9 469 zł	$ 2 490	€ 2 214	G&M 234_4862
65.		PCGS AU 50	1.cze.2007	9 210 zł	$ 3 220	€ 2 391	HA 425_52635
66.		(NGC AU Det.)	15.kwi.2016	9 047 zł	$ 2 350	€ 2 084	HA 3046_30594
67.		(NGC AU Det.	15.kwi.2016	9 047 zł	$ 2 350	€ 2 084	HA 3046_30594
68.	2 321 CHF	(EF) (II)	28.maj.2019	8 945 zł	$ 2 309	€ 2 063	Hess Divo 336_0927
69.		(VF) (III)	30.wrz.2010	8 892 zł	$ 3 010	€ 2 214	KUN 177_6257
70.	3 680 CHF	(VF) (III)	22.paź.2008	8 852 zł	$ 3 189	€ 2 417	Hess Divo 311_0837
71.		(AU) (I)	6.gru.2000	8 727 zł	$ 1 955	€ 2 214	TRITON IV_2172
72.		(F+) (IV+)	13.lut.2019	8 050 zł	$ 2 176	€ 1 894	D.Marciniak 7_0444
73.		(VF+) (III+)	22.cze.2004	7 975 zł	$ 2 084	€ 1 722	KUN 92_0174
74.		(VF) (III)	21.cze.2012	7 893 zł	$ 2 345	€ 1 845	KUN 214_7233
75.	1 955 CHF	(VF) (III)	23.maj.2012	7 775 zł	$ 2 072	€ 1 879	SIN 6_1907
76.		NGC EF 45	12.sie.2014	7 442 zł	$ 2 350	€ 1 756	STA 2014-08_1358
77.		(VF) (III)	23.cze.2010	7 048 zł	$ 2 115	€ 1 722	KUN 171_5343
78.		(VF+) (III+)	25.paź.2014	6 900 zł	$ 2 078	€ 1 639	AN 6_0046
79.		(XF-/VF) (II-/III)	19.sty.2013	6 900 zł	$ 2 185	€ 1 685	PDA &PGN 15_0424
80.		(VF+) (III+)	25.paź.2014	6 900 zł	$ 2 078	€ 1 639	AN 6_0046
81.		(VF-) (III-)	21.paź.2012	6 785 zł	$ 2 175	€ 1 663	AN 3_0041
82.		(VF-) (III-)	21.paź.2012	6 785 zł	$ 2 175	€ 1 663	AN 3_0041
83.		(VF-) (III-)	29.wrz.2009	6 774 zł	$ 2 343	€ 1 599	KUN 159_2084
84.	1 725 CHF	(VF) (III)	24.paź.2011	6 216 zł	$ 1 951	$ 1 405	SIN 2_1130
85.		(VF+) (III+)	3.lip.2014	6 190 zł	$ 2 015	€ 1 476	KUN 251_3151
86.	2 415 CHF	(EF-) (II-)	24.paź.2001	5 996 zł	$ 1 457	€ 1 632	Hess Divo 288_0007
87.		NGC XF Det. MR	10.sie.2012	5 898 zł	$ 1 763	€ 1 191	STA-2012-08_40320
88.	£ 960	(EF) (II)	3.gru.2015	5 862 zł	$ 1 437	$ 1 359	SPINK 15007_0836
89.	2 530 CHF	(VF) (III)	28.kwi.2008	5 417 zł	$ 2 446	€ 1 564	Hess Divo 309_0454
90.		(VF+) (III+)	27-cze-2002	5 191 zł	$ 1 282	€ 1 292	KUN 76_3460
91.		(F) (IV)	12.lis.2017	5 040 zł	$ 1 400	€ 1 197	D. Marciniak 3_0086
92.		(EF-) (II-)	15.sty.2007	4 870 zł	$ 1 610	€ 1 246	STA 2007-01_3529
93.		(XF-/VF) (II-/III)	15.wrz.2006	4 350 zł	$ 1 380	€ 1 086	HA 419_51412
94.		(EF) (II)	2.paź.2002	4 320 zł	$ 1 033	€ 1 046	KUN 78_4232
95.		(EF-) (II-)	15.sty.2007	4 174 zł	$ 1 380	€ 1 068	STA 2007-01_3530
96.		(F+) (IV+)	9.cze.2015	3 495 zł	$ 930	€ 830	SONNTAG 21_0217

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. W otoku: •STEPHANVS•D:G•REX•POL•D•PRVS•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę z herbem miasta. Głowy lwów zwrózone na zewnątrz. Skrócona data w otoku. Między dwoma ozdobnymi krzyżami znak menniczy pierścień Kacpra Goebla, dzierżawcy mennicy w Gdańsku. W otoku: ❁MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS •86❁

Odmiana z zewnętrzną obwódką perełkowo-sznurową. Najwyższa nota gradingowa na świecie. Jedyna moneta, która w PCGS i NGC otrzymała notę MS61. Piękny, menniczy egzemplarz. Bardzo rzadki w takim stanie zachowania. Intensywny połysk menniczy. Idealnie zachowane detale.
Kopicki 7452 R3; Kurpiewski 397 R; Friedberg 3; Złoto Jagiellonów 133; Kaleniecki s. 64-67; Parchimowicz (Batory) 178 c1; Tyszkiewicz 25

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 11e lot 0087 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

Rys historyczny Hess Divo 288

* W czasie wojny gdańskiej Iwan IV wznowił walkę w Inflantach. Wraz ze Szwedami Stefan Batory przeprowadził trzy kampanie przeciwko Moskwie w latach 1579-81. Trwałe rozwiązanie kwestii inflanckiej nie zostało osiągnięte nawet przy zawieszeniu broni ustalonym na dziesięć lat w 1582 roku. Pod naciskiem postępowego rządu, który zapewniała głównie Polska, oraz kontrreformacji sympatie Liwończyków coraz wyraźniej zwracały się ku Szwecji. Tak więc, podobnie jak dziesięć lat wcześniej w Gdańsku w latach 1585/86, w Rydze miało miejsce tzw. powstanie kalendarzowe. Pod kierunkiem prawnika Martina Giese gildie zyskały przewagę na kilka lat. Rok 1578 zapoczątkował armię i reformę prawną. Z Hufinfanterie (na każde 20 kopyt königsgut trzeba było wyposażyć jednego Fussoldat) zbudowano potężny oddział. Ustanowienie trybunału ograniczyło jurysdykcję królewską, szlachta mogła odtąd wybierać własnych sędziów do ostatniej instancji w parlamentach stanowych. Podczas swoich krótkich rządów Stefan nie był w stanie zrealizować swoich planów polityki zagranicznej – zwłaszcza unii polsko-rosyjskiej po śmierci Iwana w 1584 r., w celu ostatecznego wyparcia Osmanów. Udało mu się jednak zabezpieczyć wschodnią granicę i, ze względu na tolerancję w sprawach religijnych, pewną wewnętrzną stabilność polityczną, dzięki czemu cieszył się wysoką reputacją wśród ludności.

F.18.2 **29**

DUKAT GDAŃSKI STEFAN BATORY **1586** 3.57 g / 22 mm **Au**

	Gdańsk
	(UNC-/II+) (UNC-/EF+)
	22 000 zł
$	6 069
€	5 195
	Hammer price
	AN 12_0072
	21-Oct-17
	3.50 g

1.	**R 3**	(UNC-) (I-)	27.wrz.2021	**80 161 zł**	$ 20 167	€ 17 220	KUN 352_1385
2.		NGC MS 62	25.wrz.2021	69 030 zł	$ 17 930	€ 15 239	AN 30_0172
3.		(VF+) (III+)	16.sty.2021	15 400 zł	$ 4 062	€ 3 360	Golden Lion 5_0330
4.		(EF-) (II-)	21.lis.2020	18 400 zł	$ 4 682	€ 4 240	NumisPol. 6_0078
5.		(VF+) (III+)	26.cze.2019	11 630 zł	$ 3 082	€ 2 706	KUN 323_2897
6.	2 880 CHF	(XF-) (II-)	23.paź.2018	10 917 zł	$ 2 891	€ 2 519	SIN 51_2866
7.		NGC AU 55	6.paź.2018	11 500 zł	$ 3 151	€ 2 693	D. Marciniak 6_2349
8.		NGC MS60	8.wrz.2018	19 550 zł	$ 5 298	€ 4 568	AN 16_0155
9.		(VF+) (III+)	8.wrz.2018	10 925 zł	$ 2 961	€ 2 553	AN 16_0156
10.		(EF+) (II+)	26.maj.2018	16 675 zł	$ 4 423	€ 3 816	AN 15_0171
11.		(I-/II+) (UNC-/EF+)	21.paź.2017	25 300 zł	$ 6 979	€ 5 974	AN 12_0072
12.		(NGC AU 50) (I-)	2.gru.2016	14 086 zł	$ 3 305	€ 3 120	MDC Monaco 1_926
13.		(EF-) (II-)	22.paź.2016	10 350 zł	$ 2 588	€ 2 374	AN 10_0034
14.	£ 2 352	(XF) (II)	29.cze.2016	12 718 zł	$ 3 147	$ 2 845	SPINK 16005_2218
15.		(VF) (III)	25.lut.2016	5 833 zł	$ 1 454	€ 1 320	Teutoburger100_1500
16.		(EF-) (II-)	3.paź.2015	8 625 zł	$ 2 211	€ 2 025	AN 8_0034
17.	1 763 CHF	(VF) (III)	26.paź.2012	6 095 zł	$ 1 890	€ 1 457	Hess Divo 321_1426
18.		(EF-) (II-)	21.paź.2012	20 700 zł	$ 6 634	€ 5 074	AN 3_0040
19.		(EF+) (II+)	29.lis.2008	18 150 zł	$ 6 132	€ 4 827	WCN 39_0240

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. W otoku: •STEPHANVS•D:G•REX•POL•D•PRVS•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę z herbem miasta. Głowy lwów zwrózone na zewnątrz. Skrócona data w otoku. Między dwoma ozdobnymi krzyżami znak menniczy pierścień Kacpra Goebla, dzierżawcy mennicy w Gdańsku. W otoku: ֍MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS •86֍Odmiana z zewnętrzną obwódką perełkowo-sznurową.
Odmiana z wewnętrzną obwódką perełkowo-koralową.
Dużo połysku, delikatny ślad zgięcia i niedobicie. Pozostałe detale wspaniale zachowane. Połysk.
Kopicki 7452; Friedberg 3; CNG 137III; Dutkowski Złoto Jagiellonów 132; Kaleniecki s. 64; Tyszkiewicz 25

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 12 lot 0072 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk Warszawie. www.niemczyk.pl

F.19.01 *TRZY EGZEMPLARZE DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1587 r.* **30**

DUKAT GDAŃSKI STEFAN BATORY 1587 3.57 g / 22 mm Au

	Gdańsk
	NGC st. AU
	54 880 zł
$	14 597
€	12 763
	Hammer price
	WDA MiM 10_0125
	29-Dec-18
	22.0 mm

R 4	NGC st. AU	29-gru-2018	**56 350 zł**	$	15 312	€ 13 353	WDA MiM 10_0125
	(XF/XF+) (II/II+)	30-maj-2012	44 798 zł	$	12 758	€ 10 181	Münzen & Medaillen 36_0912
	(VF) (III)	1-lut-2007	11 713 zł	$	3 821	€ 2 952	KUN 119_0836

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi z maską lwa na ramieniu. Wokoło napis: •STEPHANVS•D:G•REX•POL•D•PRVS•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują herb miasta. Wokoło napis: +MONE•NO•AVR•CIVI•GEDANENSIS•87+
RR-, Stefan Batory, Dukat 1587 Gdańsk, b. rzadki rocznik, T.60 mk, egzemplarz ilustrowany w 'Złoto Jagiellonów'.

Bardzo rzadki rocznik, ani razu nie notowany na krajowym rynku aukcyjnym (zero notowań na WCN, Niemczyk, WDA, GNDM). Tyszkiewicz wyceniał na 60 marek w złocie (dla porównania 1586 na 25 mk), Dutkowski rzadkość na R6 (znane 10-30 egzemplarzy). Kaleniecki jako ostatnie podaje notowanie z 1992 roku, a najlepszy notowany stan zachowania to II-, pozostałe egzemplarze gorsze. Rocznik ten brakuje w najbardziej zaawansowanych kolekcjach złotych monet gdańskich. Piękny egzemplarz, połysk menniczy, detale bez wytarć, NGC oceniło detale na AU (About uncirculated - prawie mennicze). Moneta nie otrzymała noty numerycznej, z powodu gięcia, jednak są to tylko fałdki, bez uszkodzenia wewnętrznej struktury metalu. Oferowany egzemplarz, posłużył jako wzorcowy i jest zilustrowany w katalogu J. Dutkowskiego 'Złoto Jagiellonów' str. 381. Moneta do najlepszych kolekcji.

Zdjęcie i opis monety pochodzi z Warszawskiego Domu WDA M. i M. Romuald Sawicz Stawki 4a lok 1 00-193 Warszawa, Poland aukcja 10 lot 0125 Email: aukcja.mim@gmail.com

F.19.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO 1587 r. STEFAN BATORY* **31**

	Gdańsk
	(XF/XF+) (II/II+)
	38 722 zł
$	11 027
€	8 800
	Hammer price
	Munzen & Medaillen 36_0912
	30.maj.2012
	3.54 g

Dukat 1587. Stefan Batory 3,54g. Malbork 8173. Mała słabość na brzegu. Bardzo piękny lub bardzo piękny. Stefan Batory zmarł 12 grudnia 1586 roku. Ten dukat, datowany rok później, został wybity po jego śmierci i jest rzadkością. HCz. 778. Guma. 798. Guma. Danzig 1005.

Source: Picture and descriptions coin from auction 36 lot 0912 MONETY I MEDALE GmbH Hauptstr. Weil am Rhein E-Mail: info@muenzenundmedlungen-gmbh.com www.muenzenundmedlungen-gmbh.com

F.19.03 *TRZECI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO 1587 r. STEFAN BATORY* **32**

	Gdańsk
	(VF) (III)
	9 523 zł
$	3 107
€	2 400
	Hammer price
	KUN 119_0836
	1.lut.2007
	3.51 g

EUROPEJSKIE MONETY I MEDALE POLSKA GDAŃSK Dukat 1587, z tytułem Stephan Bathory (1575-1586). ZŁOTO 3,51 g. Falisty, bardzo ładny. Dutkowskiego/Suchanek 137 IV; Fb. 3.

Source: Picture and description coin from auction 119 lot 0836 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, *http://www.kuenker.*

F.20 **33**

¼ DUKAT RZECZPOSPOLITA OBOJGA NARODÓW STEFAN BATORY	1580	0.89 g / 12 mm	Au

Gdańsk
(XF+) (II+)
13 318 zł
$ 3 357
€ 3 050
Katz eA 27/Da_2057
30.lis.2019
0.84 g
12.0 mm

	(XF+) (II+)	30.lis.2019	**15 584 zł**	$ 3 928	€ 3 569	Katz EA 27/Da_2057

Rzeczpospolita Obojga Narodów 1/4 Dukat 1580 Stefan Batory Dukat
Gold 0.84g 12mm; Gdańsk Kopicki# 7418

Source: Picture coin and descriptions from auction 289 lot 0434 Katz Coins Notes & Supplies Europe sro Mark KatzKorunni 37/1000 Praga 2, Czechy katzcoins@gmail.com https://katzauction.com

F.21 **34**

2 DUKATY RYSKIE	1575	6.92 g / 24 mm	Au

Ryga
(NGC MS 62) (I)
38 117 zł
$ 10 000
€ 8 771
Hammer price
HA 3066_30405
17.sie.2018
6.91 g
24.0 mm

	(NGC MS 62) (I)	17-sie-2018	**45 740 zł**	$ 12 000	€ 10 525	HA 3066_30405
fr. 11 900	(UNC-) (I-)	30-lis-2017	43 279 zł	$ 12 075	€ 10 201	Hess Divo 333_0365

Aw.: Brama miejska Rygi z małym pudełkiem (?) Po obu stronach wieńca. Wokoło: + DAT ★ GEBVT ★ IV ★ VNSER ★ TUTAJ GOT

Rw.: Para skrzyżowanych kluczy data, krzyż podobny do sztyletu powyżej, wszystko w wieńcu. Wokoło: ★ GEVET ° RICHTE ° AXCISE ° VND ° SCHOT,
Ryga. Free City gold 2 Ducat 1575-Dated MS62 NGC,6,91 g, 24 mm, Gum-Unl., Kop-Unl., Hutten-Unl., Por. Reichel II, 409.

Niezwykle rzadki, niepublikowany i być może wyjątkowy utwór. Legendy awersu i rewersu, które wydają się być napisane w języku staroniemieckim i wydają się być przeznaczone do ciągłego czytania po obu stronach

monety, mogą być prawdopodobnie interpretowane jako: „Módlcie się, nasz Panie Boże, zapewnij [nam]] bezpieczne przejście i ochronę ". Byłoby to dobrze skorelowane z wysoce kwestionowanym i spustoszonym przez wojnę statusem Rygi po malejącej sile Ligi Hanzeatyckiej we wczesnych dekadach XVI wieku, oraz jego dążenia do utrzymania niezależności i służy jako właściwy podpis do wizualnego obrazu bramy miejskiej z bramą podniesioną na awersie. Skąpany w przyjemnym żółto-złotym świetle z idealnie wyśrodkowanym i wyrafinowanym uderzeniem. Ryga na mocy układu z królem Zygmuntem Augustem z 1569 roku, znalazła się pod opieką Korony Polskiej i Wielkiego Księstwa Litewskiego. Zawarte wtedy porozumienie z Zygmuntem Augustem przewidywało, że jeszcze przez dwadzieścia lat miasto Ryga wraz z przyległościami będzie wolnym miastem.
Dawny. Hess-Divo AG, Aukcja 333, 30 listopada 2017 r., Lot 365
Ex. UBS Gold & Numismatics, Aukcja 85, 7 września 2010 r., Lot 1147
ZŁOTO, 6,90 g. RRRR. O największej rzadkości. Prawdopodobnie niepublikowane unikalne.

Source: Picture and descriptions coin from auction 3066 lot 30405 Heritage, Dallas (USA),Website: www.HA.com,

Atrakcyjny, doskonały okaz
Ciekawy pomnik z czasów, gdy Ryga chciała się ugruntować jako wolne miasto cesarskie Świętego Cesarstwa Rzymskiego. W 1562 r. Zakon krzyżacki i arcybiskup Rygi poddali się królestwu polsko-litewskiemu.
Niemieckie i protestanckie hanzeatyckie miasto Ryga liczyło na pomoc Zachodu w uzyskaniu niepodległości, ale to się nie ziściło. W 1581 r., Prześladowane przez Polskę i Rosję, miasto złożyło hołd Stefanowi Batoremu i pozostało pod rządami polsko-litewskimi, dopóki nie zostało podbite przez Szwedów w 1621 r.
Heinrich Jochumsen w „Katalogu wszystkich wcześniej weryfikowalnych monet bałtyckich" (Ryga, 1928) wymienia srebrne i małe monety od Artigera do Talara jako „Riga - Freiheitszeit", a także jako jedyne zagubione złoto wybijające „Mark in Gold zu 31/8 Ducaten" w pagenkoppische Gabinet po Arndt, Livonian Chronicle, str. 327, hala 1753.
Source: Second descriptions from auction 333 lot 0365 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

F.22 **35**

DUKAT RYSKI STEFAN BATORY	**1584**	3.57 g / 22 mm	**Au**

	Ryga
	(VF) (III)
	86 490 zł
$	27 295
€	21 500
	KUN 117_5136
	28.wrz.2006
	3.50 g

RR	(VF) (III)	28.wrz.2006	**106 383 zł**	$ 33 573	€ 26 445	KUN 117_5136

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi. W otoku: +STEPHA+D+G+REX+PO+D+L+
Rw.: Wielki herb miasta Rygi, brama miejska strzeżona przez dwa lwy. Nad bramą mały herb miasta - skrzyżowane klucze, pomiędzy nimi krzyż. W świetle bramy głowa lwa. Legendę rozpoczyna znak menniczy lilia (Herman Wulf). W otoku: •MO• NO• AVREA• CIVITATIS• RIG• 84

EUROPEJSKIE MONETY I MEDALE, KRAJE BAŁTYCKIE MIASTO RYGA
Dukat 1584, tytułem Stephan Bathory (1581-1586). 3,50 g. rzadki Fb. 4; Gum. 815 (RR); Neumann 13.

Source: Picture and description coin from auction 117 lot 5136 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

F.23 **36**

DUKAT RYSKI STEFAN BATORY **1585** 3.57 g / 22 mm **Au**

	Ryga
	(VF) (III)
	420 000 zł
$	134 615
€	102 941
	Hammer price
	AN 3_0042
	21-Oct-12
	22 mm
	3.51 g

R 8	(FV) (III)	26-paź-2019	483 000 zł	$ 114 185	€ 127 441	AN 21_0058
	(FV) (III)	21-paź-2012	**483 000 zł**	$ 154 807	€ 118 382	AN 3_0042

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi. W otoku: +STEPHA+D+G+REX+PO+D+L+

Rw.: Wielki herb miasta Rygi, brama miejska strzeżona przez dwa lwy. Nad bramą mały herb miasta - skrzyżowane klucze, pomiędzy nimi krzyż. W świetle bramy głowa lwa. Legendę rozpoczyna znak menniczy lilia (Herman Wulf). W otoku: •MO• NO• AVREA• CIVITATIS• RI• 85

W połowie XVI wieku rozpoczął się upadek państwa Zakonu Kawalerów Mieczowych w Inflantach. W 1561 roku Stany Inflanckie poddały się Polsce. Wejściu całości ziem państwa inflanckiego do Korony Polskiej sprzeciwiła się Moskwa, Szwecja i Dania. Przez kilkadziesiąt lat trwały działania wojenne. Ich następstwem było utworzenie księstwa Kurlandii i Semigalii oraz podział pozostałości państwa pomiędzy poszczególne kraje. Tereny dzisiejszej Estonii i Łotwy wraz z miastem Rewal znalazły się w rękach Szwecji, biskupstwo Dorpatu poddało się Danii. Formalnie pozostała część Inflant przypadła Koronie Polskiej, na co nie zgadzało się państwo moskiewskie. Przez prawie dwadzieścia lat trwała wojna pomiędzy Moskwąa Wielkim Księstwem Litewskim i Polską. Likwidacji uległo też arcybiskupstwo ryskie, natomiast sama Ryga na mocy układu z królem Zygmuntem Augustem z 1569 roku, znalazła się pod opieką Korony Polskiej i Wielkiego Księstwa Litewskiego. Zawarte wtedy porozumienie z Zygmuntem Augustem przewidywało, że jeszcze przez dwadzieścia lat miasto Ryga wraz z przyległościami będzie wolnym miastem. Zagrożenie ze strony Iwana Groźnego sprawiło, że rada miasta Rygi wystąpiła z aktem poddania się Koronie Polskiej i 15 stycznia 1581 roku Stefan Batory podpisał akt przyjęcia Rygi pod swoją opiekę. Po pokonaniu kontratakujących wojsk Iwana Groźnego, Stefan Batory uroczyście wjechał do miasta przyjmując hołd od mieszczan. Przywilej królewski z 1582 roku potwierdzał dawne prawa i przywileje miasta, w tym prawo bicia monety, a ponadto zezwalał na wybijanie monety złotej.
Już w 1581 roku Ryga, na mocy dawnych praw, przystąpiła do wybijania monet z portretem króla Stefana Batorego. Monety w mennicy w Rydze wybijano według stopy monetarnej obowiązującej w Królestwie Polskim i Wielkim Księstwie Litewskim. W 1584 roku zorganizowano w Rydze mennicę złotą i przystąpiono do bicia dukatów. Wybijano je w niewielkich nakładach w latach 1584 i 1585.

Dukaty z 1585 roku występują w dwóch odmianach napisowych: z nazwą Polski wyrażaną w napisie skrótem: P i PO. Obie odmiany, także rocznik 1584, są ekstremalnie rzadkie. Opisywana odmiana dukata z 1585 roku znajduje się tylko w zbiorach wiedeńskich. Jest to zatem drugi ujawniony egzemplarz tej odmiany, dodatkowo w lepszym stanie zachowania, a jedyny na rynku numizmatycznym. W podręczniku J. Tyszkiewicza wyceniony był na 1500 marek w złocie i zaopatrzony dodatkowo w znak zapytania, co było wskazówką dla ówczesnych kolekcjonerów, że monety takiej autor podręcznika w handlu nie spotkał. Waga: 3,51 g Au; Średnica: 22 Kopicki. 8101; Gerbaszewski. 2; Dutkowski, (Złoto…). 149; Friedberg. 4; Kaleniecki. (-);Tyszkiewicz 1500(?)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 3 lot 0042 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

F.24 **37**

DUKAT LITEWSKI STEFAN BATORY	1586	3.57 g / 22 mm	Au

	Wilno
	(XF-) (II-)
	81 936 zł
$	19 905
€	22 305
	33 000 CHF
	Hammer price
	Hess Divo 289_0434
	24.paź.2001
	3.49 g

37 950 CHF	(XF-) (II-)	24.paź.2001	**94 226 zł**	$ 22 891	€ 25 651	Hess Divo 289_0434
	(VF) (III)	6.gru.2000	48 769 zł	$ 10 925	€ 12 374	TRITON IV_2160
R 7	(VF) (III)	23.maj.1998	44 405 zł	$ 13 099	€ 11 886	WCN 15_0162

Aw: Popiersie w koronie na dole herb wicekanclerza Leona Sapiehy i napis: STEPHAN•D•G – REX•PO•M•D•L•

Rw: Koronowana czteropolowa tarcza Polski i Litwy, w środku herb Batorego po bokach rok. Wokoło napis; MONETA•AVR•MAG•DVCAT•LIT

Litwa. 1586. Stefan Batory 1576-1586. Złoty Dukat. Mennica wileńska.3.49 g137 RRRR Jest to jedyny Dukat z Batorego na Litwie i znane jest tylko 4-7 sztuk. Moneta ogromnej rzadkości, znana tylko z następujących zbiorów: wiedeńskiego, gotajskiego, Czartoryskich, Potockich i Sobańskiego. (R7); HCz. 10149; I/D. 797 Fr. 3, Gum. 771 (R); Kop. 3392

Source: Picture coin and descriptions from auction 289 lot 0434 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

F.25 **38**

DUKAT PRUSKI STEFAN BATORY	1585	3.57 g / 22 mm	Au

	Malbork
	(VF) (III)
	103 000 zł
$	26 478
€	24 049
	Hammer price
	WCN 17_0223
	27-lut-1999
	? mm
	? g

R 8	(VF) (III)	27-lut-1999	**110 210 zł**	$ 28 332	€ 25 732	WCN 17_0223

Aw: Popiersie króla i napis wokoło STEPHAN•DG• REX, herb Przegonia, POL•M•D•LITV•

Rw: Tarcza herbowa, wokoło napis MONE•NO•AVR•TERRA•PRVS• 85 i znak mincerza trójkąt.
Stefan Batory 1576-1586. dukat dla Ziem Pruskich 1585, Malbork, RR, T. 1500? patrz T. Kałkowski- \Cztery żywoty mennicy malborskiej, moneta ogromnej rzadkości. H-Cz. -, Gum. 742

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 17 lot 0223 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie. www.wcn.pl

F.26 **39**

STEFAN BATORY DUKAT OLKUSZ	1580	3.44 g / ? mm	Au

	Olkusz
	(UNC-) (I-)
	252 764 zł
$	66 377
€	55 000
	Hammer price
	KUN 346_0576
	28.sty.2021
	3.44 g

RRRR	(UNC-) (I-)	28.sty.2021	**315 954 zł**	$ 82 971	€ 68 750	KUN 346_0576

Aw.: Koronowane popiersie króla w prawo w zbroi okrytej płaszczem. W otoku: STEPHAN • D: G • REX • POLON •

Rw.: Koronowany herb Polski i Litwy obok siebie, skrócona data nad koroną, poniżej znaku mennicy R. Leszczyńskiego. W otoku: M ° D • LIT • RV • PRV - PRIN • TRAN • 80 •
STEPHAN BATHORY, 1576-1586. Dukat z mennicy w Olkuszu. Ducat 1580, Olkusz. 3,44 g. Płk-; Guma -; H.-Cz. -; Ivanauskas -; Kopicki -.
ZŁOTO. O największej rzadkości. Prawdopodobnie bez edycji. Min. Tektura falista, bardzo drobna, doskonała,Obecnego dukata nie można znaleźć w literaturze. Marian Gumowski zauważył w dukacie z 1586 r. (S. 114), że rocznik 1580 był w twórczości Ignacego Zagórskiego, Monety dawnej Polski, Warszawa 1845, nr

147 i Karola Beyera, Skorowidz monet polskich, Kraków 1880, nr 156 , znajduje się na liście. Wydaje się jednak, że jest to typ dukata z pięciopolowym herbem na plecach (patrz Zargórski Tablica XII, nr 147). Gumowski nie mógł jednak znaleźć kopii z 1580 r. I wątpił w istnienie utworu.
z kolekcji Phoibos.
Moneta koronna w Olkuszu została otwarta w 1578 r. I kierowana przez R. Leszczyńskiego do 1580 r., Której herb (głowa wołu) widnieje na obecnym egzemplarzu w perłowym okręgu na rewersie. Rewers jest bardzo podobny do talara z 1580 r.

Source: *auction 346 lot 0576 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com*

Source: *auction 171 lot 00 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com*

Po śmierci bezdzietnego króla Zygmunta Augusta w 1572 roku, Bathory zwyciężył w wyborze nowego polskiego władcy. Gdańsk opowiedział się za Maksymilianem II von Habsburgiem. Koronacja Stephana Bathorego miała miejsce 1 maja 1576 roku w Krakowie. Przedstawiciele Gdańska nie chcieli mu oddać hołdu, ponieważ wcześniej byli pozbawieni przez nowego władcę swoich przywilejów i wolności religijnej, które to zostały im przyznane w 1570 r. Spór zaogniła postawa Batorego, który zamiast rozwiązać go na drodze ugody, postanowił rozprawić się z niepokornym miastem siłą. Zamiar króla był niezwykle trudny, gdyż Gdańsk, jako największe i najpotężniejsze miasto Rzeczypospolitej Obojga Narodów, posiadał najnowocześniejsze i największe fortyfikacje, natomiast dzięki swojej niezależności posiadał liczne stosunki z obcymi mocarstwami, co rodziło niebezpieczeństwo, iż spór może się przeistoczyć w konflikt międzynarodowy.
24 września 1576 r. Król zaanektował miasto i gospodarkę. Militarystyczny zryw Gdańszczan w 1577 nie przyniósł im zwycięstwa, ale król nie potrafił zdobyć silnie ufortyfikowanego miasta. Wojska Batorego otoczyły twierdzę, ale poniosło ciężkie straty. Pod koniec roku odbyły się negocjacje pokojowe w ramach mediacji zagranicznych dyplomatów. Pokój bożonarodzeniowy został zawarty. Król przywrócił przywileje dla miasta. Gdańsk postanowił bić w miejskiej mennicy złote i srebrne pieniądze w czasie oblężenia bez wizerunku

króla w celu pozyskania niezbędnych środków do utrzymania się. Za materiał do bicia monet posłużyły zarekwirowane metale szlachetne kościołów, fundacji, bractw, a część metali uzyskano z darów prywatnych gospodarstw bogatych mieszczan. Ponadto zagraniczne złoto i srebro zostało wycofane z obiegu, oznaczano je dziewięcioma kontrapunktami i ponownie wprowadzono do obiegu po podwyższonej cenie. Gdańskie monety oblężnicze w 1577 roku, pozostają w obiegu do Bożego Narodzenia 1578 roku.

** Najważniejsze miasto z około 50 000 mieszkańców było w stanie rozszerzyć swoje prawa dzięki umowie pieniężnej zawartej 26 lutego 1585 roku. Przeciwko przekazaniu królowi połowy wszystkich opłat portowych, gdańsk ten gwarantował wolność od wszelkich ingerencji w sprawy śródmiejskie i wyłączną dyspozycję portu. Wspaniałe renesansowe budynki świadczą o dobrobycie i pewności siebie miasta pod rządami Batorego.*

F.27.01 **1**

DUKAT OBLĘŻNICZY, GDAŃSK STEFAN BATORY 1577 22 mm / 3.48 g / 22.0 mm **Au**

1.	**R 8**	(EF+) (II+)	7.Nov.2015	47 040 zł	$	11 939	€ 11 147	WCN 62_0345
2.	12 075 CHF	(XF) (II)	25.Oct.2011	43 546 zł	$	13 628	€ 9 846	SIN 02_1236
3.		(VF) (III)	26.wrz.2006	23 681 zł	$	7 536	€ 5 904	KUN 116_4287
4.		(VF+) (III+)	24.wrz.2003	**58 539 zł**	$	14 821	€ 12 915	KUN 87_2179
5.		(XF-) (II-)	27-cze-2002	5 436 zł	$	1 342	€ 1 353	KUN 76_3446
6.	17 250 CHF	(EF+) (II+)	24.paź.2001	42 830 zł	$	10 405	€ 11 659	Hess Divo 288_0002

Aw: Stojąca postać Chrystusa w promienistej aureoli, po bokach data 15-77 i napis wokoło: DEFENDE• NOS – • – •SALVATOR•

Rw: Herb Gdańska i napis w otoku: +MONE• NO• AVR• CIVI• GEDANENS

Gdańsk w oblężeniu 1577. dukat oblężniczy 1577, Gdańsk; Kaleniecki str. 50, CNG 110, H.Cz. 602 (R5), Kop. 7402 (R7), Fr. 4; Dutkowski/Suchanek 110. Gum. 784. Fr. 4 złoto 3.48 g; pięknie zachowany i ekstremalnie rzadki.

Source: Pictures and descriptions coin from SINCONA Auction 2, Lot 1236, SINCONA Swiss International Coin Auction AG, Switzerland. www.sincona.com

F.27.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA OBLĘŻNICZEGO GDAŃSK 1577 r.* **2**

	Gdańsk
	(EF+) (II+)
	37 244 zł
$	9 048
€	10 139
	15 000 CHF
	Hammer price
	ess Divo 288_0002
	24.paź.2001
	3.42 g

Dukat 1577, Oblężenie Dukat.3,42g. Bahrfeldt 8111. Hutten-Czapski 5696 (R 8). Gumowski 784. Friedberg 4. Niezwykle rzadki w takim stanie. Doskonały

* Wraz z Zygmuntem II Augustem wymarła dynastia Jagiellonów. Pomimo trzech małżeństw nie spłodził męskiego następcy. Zasada republiki arystokratycznej i wybór króla musiały sprawdzić się w praktyce. Pozycja króla została zredukowana do pozycji przedstawiciela lub prezydenta obdarzonego królewską godnością. Wbrew wnioskom głównie protestanckich magnatów w Senacie biskupi wymusili prawo głosowania na wszystkich szlachetnie urodzonych, mając wrażenie, że ściśle konserwatywna drobna szlachta Mazowsza może mieć decydujący wpływ na królewską elekcję. Doszło więc do bezkrólewia. W ostatecznej selekcji na następcę Zygmunta stanęli naprzeciw niemiecki arcyksiążę Ernst, syn cesarza Maksymiliana II, i Francuz Henryk III Walezjusz, brat Karola IX. Z powodu sprzeciwu wobec magnatów i zastrzeżeń wobec Niemców 50 000 szlachciców głosowało na katolickiego Henryka. Ze względu na jego nietolerancję w sprawach religijnych i odmowę poślubienia starszej o 30 lat siostry Zygmunta, nowe zgromadzenie szlacheckie ogłosiło jego detronizowanie w 1575 roku. Przeciwko kandydatom z dynastii Habsburgów i wielkich książąt rosyjskich (którzy zamierzali podzielić Konfederację Państw, z arcyksięciem Ernstem, aby przypadło Polakom, a Rosjanom na ziemie litewskie, w tym Inflanty), książę Siedmiogrodu, Stefan Batory, stanął jako mąż księżniczki jagiellońskiej Anny (córki Zygmunta I) i przedstawiciel małej partii szlacheckiej. Jego zwolennicy zajęli stolicę i miasto koronacji Krakowa, tym samym wygrał wybory w 1576 roku.

Source: Picture coin and descriptions from auction 288 lot 0002 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

F.28 **3**

DUKAT SIEDMIOGRODZKI KSIĘCIA STEFANA BATOREGO Z KONTRASYGNATĄ GDAŃSKA	**1575**	22 mm / 3.54 g	**Au**

	Hermannstadt
	(VF+) (III+)
	15 000 zł
$	4 785
€	3 592
	Hammer price
	PDA & PGN 15_0496
	19-Jan-13
	3.54 g

(VF+) (III+)	19.Jan.2013	**17 250 zł**	$	5 502	€	4 131	PDA PGNUM 15_0496
(VF+) (III+)	27-cze-2002	4 448 zł	$	1 098	€	1 107	KUN 76_3455

Aw.: Postać króla z insygniami władzy, nabita punca miasta Gdańsk. W otoku: + MON + TRAN S IL +S + B + D + S

Rw.: Matka Boska z dzieciątkiem na ręku. W otoku: +PATTONA + VNGARIE +
Monety bite podczas oblężenia Gdańska. Dukat siedmiogrodzki 1575 z kontrasygnatą Gdańska, złoto 3,54 g. Kontrasygnata wybita na dukacie Siedmiogrodzkim księcia Stefana Batorego 1571-1575, późniejszego króla Polski, gięty, rzadki zwłaszcza w takim układzie bicia.

Podlaski Gabinet Numizmatyczny Marek Melcer ul. Marii Skłodowskiej-Curie 16 15-097 Białystok e-mail: aukcja@pgnum.pl http://aukcja.pgnum.pl

F.29 **4**

DUKAT KSIĘSTWA KARYNTII 21.4 mm
KONTRASYGNOWANY TARCZĄ GDAŃSKA **1577** 3.46 g **Au**

	?
	(VF) (III)
	18 000 zł
$	5 769
€	4 412
	Hammer price
	AN 3_0031
	21-Oct-12
	3.46 g
	21.4 mm

	(III+) (VF+)	21-Oct-2012	**20 700 zł**	$	6 634	€	5 074	AN 3_0031
	(III) (VF)	11-Jun-2005	9 460 zł	$	2 867	€	2 365	WCN 32_0195

Owalna punca z herbem miasta Gdańska.
Dukat księstwa Karyntii z 156(?) r., z tytulaturą Ferdynanda, kontrasygnowany owalną tarczą z herbem Gdańska w 1577 roku.
Wyraźna punca. Waga: 3,46 g Au; Średnica: 21,4 mm
Kopicki. 7411; CNG. 116; Dutkowski, (Złoto…). 4 (na ilustracji ten sam egzemplarz)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 3lot 0031 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

Gdańsk w oblężeniu 1577. dukat austriacki Ferdynanda I z kontrasygnatą oblężniczą -herb Gdańska w owalnej tarczy, złoto, 3.47 g. Podczas oblężenia miasta przez wojska króla Stefana Batorego zbuntowani gdańszczanie oprócz własnej monety kontrasygnowali pewną ilość będących w obiegu monet (zwłaszcza obcych). Stempli z hakami używano do kontrasygnowania monet srebrnych, a z herbem miasta do kontrasygnowania monet złotych. Złoto z kontrasygnatą spotykane jest bardzo rzadko. Przykłady kontrasygnat na monetach złotych to katalog zbioru Frankiewicza poz. 177, aukcja nr 49 UBS w Zürichu z września 2000 roku poz. 2345, 2346 i 2347

F.30 **5**

DUKAT KONTRASYGNOWANY TARCZĄ GDAŃSKA **1577** 21.0 mm 3.05 g **Au**

	(EF-) (II)	23-May-2015	**13 800 zł**	$	4 041	€ 3 664	AN 7_0043

Hermannstadt
(EF-) (II)
12 000 zł
$ 3 514
€ 3 186
Hammer price
AN 7_0043
23-May-15
3.05 g

Aw.: Postać króla z insygniami władzy, nabita punca miasta Gdańsk. W otoku: + MON + TRAN S IL +S + B + D + S

Rw.: Matka Boska z dzieciątkiem na ręku. W otoku: +PATTONA + VNGARIE +

Kontrsygnatura na dukacie 1573, mennica Hermannstadt. Miasto Gdańsk nie uznało zwierzchnictwa wybranego w 1576 roku drogą elekcji Stefana Batorego na króla Polski. Skutkiem tej decyzji była natychmiastowa reakcja króla i oblężenie miasta w 1577 roku. Miasto zostało szybko poskromione i zaprowadzona władza królewska. Podczas oblężenia mennica gdańska biła dukaty, talary i grosze noszące datę 1577 i postać Chrystusa, obrońcy Gdańska. Nie wystarczało to na pokrycie potrzeb zbuntowanego miasta, dlatego też niezależnie kontrasygnowano nieznaną ilość obcych dukatów pozyskanych z kasy miejskiej i zasobów mieszkańców.
Ubytek wagi skutkiem obcięcia obrzeża. Waga: 3,05 g Au; Średnica: 21,0 mm Literatura: Friedberg 278

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 7lot 0043 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

F.31 **6**

WĘGIERSKI DUKAT FERDYNAND I 1555 KONTRASYGNOWANY TARCZĄ GDAŃSKA **1577** 3.42 g / ? mm **Au**

	(XF) (II)	21-cze-2012	**22 100 zł**	$	6 565	€ 5 166	KUN 214_7232

Krzemnica
(EF) (II)
17 967 zł
$ 5 337
€ 4 200
Hammer price
KUN 214_7232
21.cze.2012
3.42 g

Dukat 1555 Ferdynand I. z Austrii 1522-1558-1569, Mennica Kremnitz, kontrasygnowany stemple Gdańska na rewersie w czasie powstania cywilnego w 1577 r. 3,42 g. Dutkowski/Suchanek 115; Fb. do 48; Markl do 1275. Moneta RR i konttrmarka doskonałe.

Source: Picture and description coin from auction 214 lot 7232 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

F.32 **7**

WĘGIERSKI DUKAT 1557 FERDYNANDA I KONTRASYGNOWANY TARCZĄ GDAŃSKA **1577** 3,35 g / ? mm **Au**

	Kremnitz
	(EF-) (II)
	16 944 zł
$	5 267
€	4 000
	Hammer price
	KUN 201_0055
	2-Feb-2012
	3.35 g

	(EF) (II)	2-Feb-2012	**20 841 zł**	$	6 479	€ 4 920	KUN 201_0055

Węgierski dukat 1557 KB króla Ferdynanda I, 1522-1558-1564, mennica Kremnitz, z stemplem Gdańska na awersie. Stempel korona nad dwoma krzyżami. Złoto 3,35 g. Fb. Fb. 48 (dort unter Ungarn); Markl 1277 var.

Source: Picture and description coin from auction 201 lot 0055 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

F.33 **8**

WĘGIERSKI DUKAT WŁADYSŁAWA V KONTRASYGNOWANY TARCZĄ GDAŃSKA **1577** 3,55 g / ? mm **Au**

	Nagybanya
	(EF+) (II+)
	6 711 zł
$	2 185
€	1 600
	Hammer price
	KUN 251_3150
	3-Jul-2014
	3.55 g

	(EF+) (II+)	3-Jul-2014	**8 254 zł**	$	2 687	€ 1 968	KUN 251_3150

Goldgulden bez daty (1455/1456) z Węgier, Ladislaus V., 1453-1457, Nagybánya Mennica, szambelan Christophorus i Antonius de Florentia, z kontrapunktem Gdańska na rewersie: owalny herb. 3,55 g. Fb. 16 (bez stempla); Pohl H 29 (bez stempla).

Source: Picture and description coin from auction 251 lot 3150 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

F.34 **9**

WĘGIERSKI DUKAT 156Z FERDYNANDA I KONTRASYGNOWANY TARCZĄ GDAŃSKA 1577 3.48 g / 22.6 mm Au

	Krzemnica
	(VF) (III)
	6 600 zł
$	2 324
€	1 741
	Hammer price
	WCN 35_0204
	6-gru-2012
	3.48 g
	22.6 mm

	(VF) (III)	13-lut-2019	**17 250 zł**	$	4 662	€ 4 059	D. Marciniak 7_0087
	(VF) (III)	6-gru-2012	6 600 zł	$	2 324	€ 1 741	WCN 35_0204

Gdańsk w oblężeniu 1577. Ferdynand I - dukat 1562, Krzemnica z kontrasygnatą oblężniczą - herb Gdańska w owalnej tarczy, złoto 3.48 g, stempli z herbem miasta zbuntowani gdańszczanie używali do kontrasygnowania monet złotych podczas oblężenia Gdańska przez wojska króla Stefana Batorego. Złote monety z kontrasygnatą spotykane są niezmiernie rzadko, lekko pogięty egzemplarz, stara patyna.

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 35 lot 0204 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie. www.wcn.pl

F.35 **10**

WĘGIERSKI DUKAT 1563 FERDYNANDA I KONTRASYGNOWANY TARCZĄ GDAŃSKA 1577 3.54 g / ? mm Au

	Krzemnica
	(EF) (II)
	13 000 zł
$	4 347
€	3 705
	Hammer price
	WCN 33_0324
	3-gru-2005
	3.54 g
	? mm

	(EF) (II)	3-gru-2005	**14 300 zł**	$	4 347	€ 3 705	WCN 33_0324

Gdańsk w oblężeniu 1577. Ferdynand I -dukat 1563, Krzemnica z kontrasygnatą oblężniczą -herb Gdańska w owalnej tarczy, złoto 3.54 g., stempli z herbem miasta zbuntowani gdańszczanie używali do kontrasygnowania monet złotych podczas oblężenia Gdańska przez wojska króla Stefana Batorego. Złote monety z kontrasygnatą spotykane są niezmiernie rzadko, pięknie zachowany egzemplarz, patyna.

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 33 lot 0324 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie. www.wcn.pl

F.36 **11**

WĘGIERSKI DUKAT 1573 MAKSYMILIANA II KONTRASYGNOWANY TARCZĄ GDAŃSKA **1577** 3,50 g / ? mm **Au**

	Krzemnica
	(UNC-) (I-)
	20 000 zł
$	6 536
€	4 831
	Hammer price
	WCN 50_0022
	24-lut-2012
	3.50 g

	(UNC-) (I-)	24-lut-2012	**22 000 zł**	$ 7 190	€ 5 314	WCN 50_0022

Gdańsk w oblężeniu. dukat węgierski 1573 Maksymiliana II z mennicy Krzemnica z kontrasygnaturą oblężniczą - herb Gdańska w owalnej tarczy, złoto 3.50 g. Stempli z herbem miasta zbuntowani gdańszczanie używali do kontrasygnowania monet podczas oblężenia Gdańska od 11 czerwca do 12 grudnia przez wojska króla Stefana Batorego. Złote monety zwłaszcza z tak wyrażną kontrasygnaturą spotykane są niezmiernie rzadko

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 50 lot 0022 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie. www.wcn.pl

F.37 **12**

WĘGIERSKI DUKAT 1544 FERDYNANDA I KONTRASYGNOWANY TARCZĄ GDAŃSKA **1577** 3,52 g / ? mm **Au**

	Kremnitz
	(UNC-) (I-)
	30 363 zł
$	8 113
€	7 000
	Hammer price
	G&M 258_2388
	16-paź-2018
	3.52 g

R 4	(UNC-) (I-)	16-paź-2018	**37 346 zł**	$ 9 979	€ 8 610	G&M 258_2388

MIASTA I OBSZARY POLSKIE, ROSYJSKIE I BAŁTYCKIE. Gdańsk, miasto. W czasie oblężenia przez Stephana Bathorego. Dukat (za Ferdynanda I, arcyksięcia z 1521 r., Cesarz 1558-1564) 1544, Kremnitz. Z kontrapunktem z Gdańska. Kopicki 7411 (R4). Guma. 785. Fr. 48 (tam pod Węgrami bez kontr-pieczęci). Huszar 895 (tam pod Ferdynandem I bez kontrampy). Złoto 3,52 g. O wielkiej rzadkości.

Source: picture and description coin „by courtesy of Luebke & Wiedemann, Stuttgart and Gorny & Mosch, Munich." auction 258 lot 2388 www.gmcoinart.de

F.38 **13**

WĘGIERSKI DUKAT 1577 MAKSYMILIANA II KONTRASYGNOWANY TARCZĄ GDAŃSKA **1577** 3,52 g / ? mm **Au**

	Kremnitz
	(XF) (II)
	23 866 zł
$	5 906
€	5 500
	Hammer price
	KUN 292_5162
	17-mar-2017
	3.52 g

	(XF) (II)	17-mar-2017	**29 355 zł**	$	7 264	€ 6 765	KUN 292_5162

Dukat 1577, Maksymilian II na Węgrzech, 1564-1576, Mennica Kremnitz, pośmiertne monety. Z kontrapunktem Gdańska z przodu: korona nad dwoma krzyżami. 3,52 g. Kontrasygnowany podczas oblężenia Gdańska w czasie powstania cywilnego w 1577 r. Dutkowski / Suchanek 115 a; Płk. 57; Huszar do 973. RR Nieznacznie falisty, bardzo piękny. Counterstamp: bardzo ładny.

Source: Picture and description coin from auction 292 lot 5162 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

F.39 **14**

DUKAT 1565 SCHLESIEN-MUNSTERBERG-OLS, HEINRYK III I KAROL II KONTRASYGNOWANY TARCZĄ GDAŃSKA **1577** 3,40 g / ? mm **Au**

	Kremnitz
	(VF) (III)
	15 473 zł
$	4 078
€	3 600
	Hammer price
	KUN 323_2917
	2019-06-23
	3.40 g

	(VF) (III)	2019-06-23	**19 032 zł**	$	5 016	€ 4 428	KUN 323_2917

MIASTO GDAŃSK Dukat z kontrasygnatą miasta Gdańsk na awersie. Dukat 1565. Złoto, 3,40 g. Schlesien-Münsterberg-Öls, Henryk III i Karol II, 1562-87. Dutkowski/Suchanek - (vgl. 120-120a); F. u. S. 2136 (bez kontrasygnaty); Fb. 3235 (bez kontrasygnaty). Egzemplarz z aukcji Gorny & Mosch 127, Monachium 2003, Nr. 5277.

Source: Picture and description coin from auction 323 lot 2917 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

F.40 **15**

WĘGIERSKI DUKAT JANA ZAPOLYA 1530 KONTRASYGNOWANY TARCZĄ GDAŃSKA	1577	3.49 g / ? mm	Au

	(VF+) (III+)	21-cze-2012	**10 524 zł**	$	3 126	€ 2 460	KUN 214_7231

Złoty gulden Jana Zapolya z Węgier, 1526-1540, Mennica Klausenburg, z kontrasygnatą Gdańska na rewersie - stempel korona nad dwoma krzyżami, 3.49 g. Kontrasygnata podczas oblężenia Gdańska w czasie powstania cywilnego w 1577 r. Effer-Mansfeld (por. T. 8, 68 i 1013); Dutkowski/Suchanek 117 c (ta kopia); Fb. 42 (tam bez kontrasygnaty); Pohl N 61 (tam bez kontrasygnaty). Prawie bardzo ładne.

Source: Picture and description coin from auction 214 lot 7231 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

F.41 **16**

KRÓLEWSKA RÓŻA EDWARDA VI KONTRASYGNOWANY TARCZĄ GDAŃSKA	1577	7.48 g / ? mm	Au

	(UNC-) (I-)	28.sty.2021	**40 212 zł**	$	10 560	€ 8 750	KUN 346_0580

POLSKA. GDAŃSK, Miasto.

Ryal (Rosenoble) bez daty, Londyn, do angielskiego króla Edwarda IV (1461-1470, 1471-1484). Na przodzie kontrstempel z Gdańska: korona nad dwoma krzyżami i cecha probiercza: krzyż łapy. Znak mennicy nie jest rozpoznawalny. 7,48 g. Koronowany i opancerzony król vv na statku na falach, z mieczem w prawej ręce, lewą ręką trzymając przed sobą czteropolową tarczę // kwiatowy krzyż z koronowanymi lwami w rogach, około ósmej przechodzi z trzema liśćmi w rogach. Dutkowski / Suchanek 123; Kol. 132 (tam bez kontrasygnaty); Seaby 1950 (tam bez kontrastującej).

ZŁOTO. Bardzo rzadkie. Nieznaczne ślady na ramie, bardzo piękne
W 1577 r. Miasto Gdańsk odmówiło złożenia hołdu nowo wybranemu królowi Polski Stefanowi Batoremu, ponieważ wybrało w elekcji habsburskiego Maksymiliana II. Bathory następnie ruszył przeciwko miastu i pokonał armię burżuazyjną w bitwie pod Dirschau w kwietniu. Gdańsk jest oblężony od czerwca. W czasie oblężenia miasto wybijało monety, które wyrażały jego autonomię: na rewersie wizerunek króla zastąpił Chrystus, a zagraniczne monety wybito stemplem. Jako symbole służył herb miasta i znaki rozpoznawcze w postaci krzyża łapy. Ponieważ Stefan Batory nie mógł odciąć miasta od morza, we wrześniu zerwał oblężenie. Na mocy traktatu pokojowego z grudnia 1577 r. Gdańsk zachował wszystkie przywileje związane z oddaniem hołdu królowi polskiemu.

Source: Picture and description coin from auction 346 lot 0580 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

F.42 **17**

GULDEN LUDWIK II WĘGIERSKI KONTRASYGNOWANY HERBEM GDAŃSKA	**1523**	Kremnitz	3,01 g / ? mm **Au**

RR	(VF/VF) (III/III)	29-wrz-2006	**14 838 zł**	$ 4 685	€ 3 690	KUN 116_4284

EUROPA POLSKA GDAŃSK OBLĘŻENIE GDAŃSKA PODCZAS POWSTANIA CYWILNEGO, 1577
Goldgulden 1523, Kremnitz, autorstwa Ludwika II Węgierskiego, z wysoce owalnym kontrznakiem miasta Gdańska na rewersie: korona nad dwoma krzyżami. 3,01 g. Madonna z Dzieciątkiem siedząca na leżącym półksiężycu, poniżej orła//Święty Władysław stojący v. v., trzymający halabardę z prawej strony. W polu K - A. Brause-Mansfeld por. Tf. 8, 6-8, 10-13 (tam różne inne zagraniczne złote monety z odpowiednim kontr-znaczkiem); Dutkowski/Suchanek - por. 115-122; Fb. 39; Gum. 785; Huszar 827; Maillet por. Tf. XXXV, 17-22 (tam różne inne zagraniczne złote monety z odpowiednim kontr-znaczkiem); Pohl M 1-2. ZŁOTO. Punkt degustacji RR na krawędzi, ze względu na kontr-stemplowanie ciągłego włosa cienki schrötlingsriss, piękny-bardzo piękny.

Source: Picture and description coin from auction 116 lot 4284 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

F.43 **18**

DUKAT JOHAN II SIGISMUND ZAPOLYA 3,00 g / ? mm **Au**
KONTRASYGNOWANY HERBEMM GDAŃSKA **1566** Hermannstadt

RR	(XF+) (II+)	29-wrz-2006	**11 870 zł**	$	3 748	€ 2 952	KUN 116_4285

EUROPA POLSKA GDAŃSK OBLĘŻENIE GDAŃSKA PODCZAS POWSTANIA CYWILNEGO, 1577
Dukat 1566, autorstwa Jana II Zygmunta Zapolya jako książę Siedmiogrodu z wysoce owalnym kontrpatem miasta Gdańska na awersie: korona nad dwoma krzyżami. 3,50 g. Koronowany herb//Madonna z Dzieciątkiem siedząca na leżącym półksiężycu, poniżej herbu miasta Sybin. Brause-Mansfeld por. Tf. 8, 6-8, 10-13 (tam różne inne zagraniczne złote monety z odpowiednim kontr-znaczkiem); Buzd./Luch./Opr. 243; Dutkowski/Suchanek 118; Fb. 275; Gum. 785; Maillet por. Tf. XXXV, 17-22 (tam różne inne zagraniczne złote monety z odpowiednim kontr-znaczkiem); Resch 59. ZŁOTO. Moneta RR piękna-bardzo piękna, kontr-znaczek doskonała

Source: Picture and description coin from auction 116 lot 4285 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

F.44 **19**

DUKAT KASPAR von LOGAU 3,49 g / ? mm **Au**
KONTRASYGNOWANY HERBEM GDAŃSKA **1573** Kremnitz

	(XF) (II)	29-wrz-2006	**25 968 zł**	$	8 200	€ 6 458	KUN 116_4286

EUROPA POLSKA GDAŃSK OBLĘŻENIE GDAŃSKA PODCZAS POWSTANIA CYWILNEGO, 1577
Dukat 1573, autorstwa Kaspara von Logau, biskupa wrocławskiego, z wysoce owalnym kontrznakiem miasta Gdańska na rewersie: korona nad dwoma krzyżami. 3,49 g. Herb diecezji i tarcza orła śląskiego, poniżej tarczy

rodowej biskupa. Powyżej czapki biskupiej, dzieląc rok//Jan Chrzciciel stojący v. v. Brause-Mansfeld por. Tf. 8, 6-8, 10-13 (tam różne inne zagraniczne złote monety z odpowiednim kontrstemplem); Dutkowski/Suchanek 21 (ten egzemplarz jest tam pokazany); Fb. 477; F. u. S. 2552; Gum. 785; Maillet por. Tf. XXXV, 17-22 (tam różne inne zagraniczne złote monety z odpowiednim kontr-znaczkiem). ZŁOTO. O wielkiej rzadkości. Doskonały.

Source: Picture and description coin from auction 116 lot 4286 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

F.44 **20**

DUKAT 1538 FERDYNAND I KONTRASYGNOWANY HERBEM GDAŃSKA	**1777**	Kremnitz	3,45 g / ? mm	**Au**

	(VF+) (III+)	9-mar-2009	**7 302 zł**	$ 1 955	€ 1 538	KUN 151_4378

EUROPEJSKIE ZŁOTE MONETY I MEDALE POLSKA GDAŃSK

Miasto. Dukat 1538 Ferdynand I Habsburg, 1522-1558-1569, Mennica Kremnitz, z kontrznakiem Gdańska na rewersie: korona nad dwoma krzyżami. 3,45 g. Dutkowski/Suchanek 115; Fb. do 48; Markl do 1252. RR Perforowany, bardzo ładny.

Source: Picture and description coin from auction 151 lot 4378 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

WŁADYSŁAW IV WAZA, PANOWAŁ 16 LAT OD 1632 DO 1648 ROKU. NAJSTARSZY SYN ZYGMUNTA III WAZY I ANNY HABSBURŻANKI. TYTULARNY KRÓL SZWECJI. URODZONY 9 CZERWCA 1595 ROKU, ŻYŁ 53 LATA. ZMARŁ 20 MAJA 1648 ROKU, POCHOWANY W KRAKOWIE. KORONOWANY NA KRÓLA POLSKI 6 LISTOPADA 1633 r. JUŻ W 1599 r. WYBRANY ZOSTAŁ KRÓLEM SZWECJI, A W 1611 r. CAREM ROSJI. NIGDY NIE OTRZYMAŁ TYCH KORON, TYLKO DZIĘKI POLITYCE SWEGO OJCA. CIĄGŁE AMBICJE OBJĘCIA TRONU SZWEDZKIEGO DOPROWADZIŁY DO WIELU BEZSENSOWNYCH KONFLIKTÓW MILITARNYCH WYNISZCZAJĄCYCH KRAJ. ZAWARŁ POKOJ W STUMSDORF (1635) ZE SZWDZKĄ CHRISTINĄ, KTÓRY ZAKOŃCZYŁ WOJNĘ POLSKO-SZWEDZKĄ. WIDZIAŁ SIĘ OBROŃCĄ KATOLICYZMU NA BAŁKANACH.

G.I **I**

MEDAL ZAŚLUBINOWY WAGI 16 DUKATÓW WŁADYSŁAWA IV I MARII GONZAGI GDAŃSK	1646	55.12 g / 56.99 mm	Au

	Gdańsk
	(UNC) (I)
	186 106 zł
$	47 533
€	42 000
	Hammer price
	KUN 279_3640
	23-cze-2016
	55.12 g
	56.99 mm

£ 21 600	(UNC) (I)	23-cze-2016	**228 911 zł**	$ 58 466	€ 51 660	KUN 279_3640
R 6	(UNC) (I)	15-lip-2015	127 768 zł	$ 35 532	€ 30 494	SPINK 15005_0215

Aw.: Pod ozdobnym baldachimem król w regalach, z koroną i berłem, i jego żona, ubrani w cudowne szaty, siedzą naprzeciw siebie w fotelach i zachowują swoje prawa. Prawa stopa króla spoczywa na różnych broniach, które są ułożone na parkiecie w szachownicę. Attyka architektoniczna za baldachimem. Reprezentacja jest otoczona pierścieniowym łańcuchem ogniw; SISTE GRADU BELLONA IUBET NUNC IUNO QUIETEM. ENFACIA TIBI SIT DULCIS AMORE QUIES.

Rw.: Dwa lwy trzymają herb miasta, lśniące imię Jehowy w chmurach nad orłem w koronie, 11 linii poniżej: WATA FATA POLO • HOMI / NUM SUNT VOTA: IEHOVA / TU DEVOTA IUVA; TU / SACRA PACTA FOVE. / SINTEA FAUSTA NOVIS / CONSORTIB9 HISq9 SUBALIS / PAX REGNUM POPULUS / FLOREAT ET / GEDANUM. /. M. DC. XLVI. Wokoło w podwójnym pierścieniu napis: * VLADISLAO IV. POLONIÆ AC SVECIÆ REGI. ET LUDOVICÆ MARIÆ MANTUANÆ. SPONSIS Poniżej znajduje się

wąska kaseta ozdobiona mechanizmem przewijania. Pierścień wewnętrzny w postaci delikatnego pierścienia z liści.

GDAŃSK. Złoty medal 16 dukatów 1646, niepodpisany, przez J. Höhna Starszego. Darowizna od miasta Gdańska na ślub Władysława IV z Ludovicą Marią Gonzagą, księżną Mantui, Rethel. Misternie wykonany wspaniały klejnot emaliowany w szafirowym błękicie i rubinowej czerwieni, niebieska emalia na polach i litery wybite w złocie, gładka krawędź, znakomity medal, emalia świeża i jasna, drobne detale bardzo pięknie wykonane.
O największej rzadkości. 56,99 mm; 55,12 g.
Dutkowski / Suchanek 571; H.-Cz. 7585. Bentkowski 128 i H.Cz.7585 - R6),
Wspaniała praca, min. odrestaurowany u podstawy byłego podnoszącego oka. Doskonały
Po oderwaniu od panowania krzyżackiego Gdańsk został włączony do imperium polsko-litewskiego jako autonomiczna republika miejska pod patronatem króla polskiego. Polscy królowie przyznali jej liczne przywileje. Mocno ufortyfikowany Gdańsk był jednym z najważniejszych miast i głównym portem imperium polsko-litewskiego. Wisła, która zwykle jest wolna od lodu od kwietnia do grudnia, oferowała żeglowne połączenie z Krakowem, Małopolską i Górnym Śląskiem. Miasto hanzeatyckie przeżywało swój rozkwit od ostatniej ćwierci XVI do połowy XVII wieku. Gdańsk, który miał około 68 000 mieszkańców około 1650 r., Prosperował dzięki handlowi, rzemieślnictwu i handlowi. Ale nie tylko ekonomicznie ale także pod względem kulturowym Gdańsk był kluczowym ogniwem między różnymi narodami w regionie Morza Bałtyckiego. W Gdańsku branża artystyczna i rzemieślnicza osiągnęła niezwykłe osiągnięcia, które były promowane przez rozkazy władz miasta, wspólnot lokalnych, cechów, ale także świeckich i duchowych z zagranicy. Obok Krakowa Gdańsk był najpotężniejszym ośrodkiem mecenatu, przyciągając licznych artystów zagranicznych i zachęcając artystów do wielkich dzieł. Bardzo ważne było także gdańskie srebro i złotnictwo. Jakość pracy członków tej gildii została sprzedawana daleko poza granicami miasta.

Po śmierci ojca Zygmunta III Wazy i kolejne półroczne interregnum. Władysław IV w 1632 r. W wieku 37 lat przejął podwójne polsko-litewskie imperium jako króla Polski i wielki książę litewski. Z wyjątkiem wojny rosyjsko-polskiej w latach 1632–1634, która doprowadziła do rekultywacji ziemi dla Polski, a także powstania kozacko-chłopskiego, które wybuchło w roku jego śmierci w 1648 r., Jego panowanie dla Polski i Litwy było pokojowe. Uważany jest za ostatni okres rozkwitu tego podwójnego imperium, mimo że król dożywotnio domagał się szwedzkiego tronu i planował szeroko zakrojone przedsięwzięcie wojskowe przeciwko Turkom, czego oczywiście nie mógł zrealizować z powodu wewnętrznej opozycji politycznej. Władysław nie był jednak władcą charakteryzującym się wyłącznie interesami władzy i zapałem wojskowym, ale także sztuką. Prawdopodobnie na podstawie kolekcji sztuki jego ojca Zygmunta III wykazywał stałe zainteresowanie rozszerzaniem swojej różnorodnej kolekcji sztuki, obejmującej obrazy, rzeźby, ale także mniejsze przedmioty rękodzielnicze, takie jak złotnictwo. Nie jesteśmy jednak informowani o dokładnym składzie tych kolekcji, ponieważ inwentaryzacja ta nie została szczegółowo udokumentowana i z czasem została rozproszona na cztery wiatry. Władysław IV. Był dwukrotnie żonaty. Pierwsze małżeństwo miał w 1637 r. Ze swoją kuzynką Cäcilią Renatą von Habsburg, arcyksiężniczką Austrii, córka cesarza Ferdynanda II. Chociaż ten związek polityczny, który został pozbawiony miłości, doprowadził do ściślejszej więzi z Domem Habsburgów i pro-austriackiej polityki króla, nie dał mu żadnego potomstwa, które by go przeżyło. Po niespełna siedmiu latach królewska żona zmarła w połogu dziecka w 1644 r. Po jej śmierci Francja podjęła intensywne wysiłki, aby włączyć Polskę do koalicji anty Austriackiej. Władysław miał już w 1634 r. 39 lat. Jeszcze przed swoim pierwszym małżeństwem, zabiegał o rękę bardzo zamożnej księżniczki Marie Louise von Gonzaga-Nevers (ur. 18 sierpnia 1611 r. W Paryżu, † 20 maja 1667 r. W Warszawie). Kardynał Jules Raymond Mazarin i młody król Ludwik XIV radzili sobie z pewną presją i perswazją przekonać księżniczkę do małżeństwa z polskim majestatem. 5 listopada 1645 r. Para pobrała się przez procuram w katedrze Notre Dame w Paryżu, a pana młodego reprezentował jego młodszy brat książę Jan Kazimierz, co nie było wówczas niczym niezwykłym. W związku małżeńskim musiała zmienić imię na Ludovica (po polsku: Ludwika), ponieważ w tym czasie imię Maria było

zabronione jako imię w Polsce i miało być noszone tylko przez Matkę Boską bez innych wyjątków. Oprócz tej ceremonii zaplanowano drugi ślub kościelny z królem osobiście w Polsce, który miał być obchodzony w Warszawie w następnym roku wkrótce po przybyciu panny młodej i odpowiednio obchodzony. Z dużą świta i eskortą Ludovica Maria 28 listopada wyruszyła w drogę od Paryża do ich przyszłego imperium. Jej podróż jodbyła się drogą lądową przez Burgundię i Holandię w kierunku Łaby, a następnie do Hamburga i Lubeki. Gdańsk, był pierwszym dużym miastem na jej drodze przed objęciem polskiej korony. Dotarła do niego 11 lutego 1646 r. Tu burmistrz i rada, wspólnoty, cechy i cała ludność przygotowały dla nie wspaniałe uroczyste powitanie i uświetniły jej pobyt. Jwj pobyt w centrum ozdobionym barokową okazjonalną architekturą oraz licznymi symbolicznymi portretami i zdjęciami, ciągnął się we wspaniałej uroczystości trwającej kilka dni w obecności dużej liczby międzynarodowych osobistości, które wcześniej tam podróżowały. Poprzez liczne bankiety, przemówienia, występy i inne rozrywki oznaczały uroczystości, które wyraźnie przekraczały blask późniejszych uroczystości weselnych w Warszawie, trwały do 20 lutego. Dopiero wtedy Ludovica Maria kontynuowała ze swą świtą do królewskiej małżonki przez Malbork, Elbląg, przez Księstwo Pruskie po koronę polską. Zgodnie ze ścisłymi wymogami protokołu orszak rozłożył obóz ćwierć mili od murów Warszawy, gdyż król miał ich przyjąć 10 marca. Po uroczystym wejściu i późniejszej ceremonii ślubnej w kościele parafialnym św. Jana z udziałem biskupa Vran i biskupa poznańskiego, a także nuncjusza apostolskiego, ostatecznie zjednoczona para świętowała kilkudniowe przyjęcie weselne z dużym tłumem gości. Nieliczne znane egzemplarze obecnego złotego medalu zostały rozłożone w wadze 16 dukatów. Ponadto znany jest inny, nieco bardziej powszechny wariant rysunku lub czcionki tego typu (Dutkowski / Suchanek 572 i 573), który ma sygnaturę I · H · noża Johann Höhn d. ZA. nosi, a także pokazuje inne różnice po obu stronach, takie jak na rysunku (np. gładka, porośnięta kwiatami podłoga na awersie zamiast wolnej podłogi przypominającej szachownicę i miesiąc M. MARTIS zamiast małego wkładu na klapie), także w wersji odwrotnej transkrypcji (FACIAM zamiast FACIA). W przeciwieństwie do obecnego, drugi wariant złota jest poświadczony w trzech wersjach wagowych 10, 16 i 18 dukatów (Dutkowski / Suchanek 572, 573),

Ten rodzaj medalu został pomyślany przez miasto Gdańsk nie tylko jako pamiątkę małżeństwa polskiej pary królewskiej, ale w szczególności jako prezent dla królowej z okazji warszawskich uroczystości weselnych w dniach 10-12 marca. Tam delegacja z miasta Panny Młodej zaprezentowała nie tylko cenną pracę złotnika w postaci srebrnej zastawy stołowej zwieńczonej stołem, ale także kilka złotych okazów tego rodzaju medalu, ponieważ współczesne źródło opisuje nas w tak imponujący i szczegółowy sposób, że warto zacytować pełny fragment:

„... od miasta Dantzig po królową / srebrny kamień z przodu wielkiej sztuki / w którym Wulkana ze swoim rękodziełem / i wiele innych zdjęć z wdziękiem ogląda / jest też kilka złotych sztuk tego nowego uderzenia / dabey, które zostały dodane uzyskano następujący kształt. Jeden kawałek, a mianowicie większy / miał na krawędzi dwóch królewskich majestatek: mianowicie VLADISLAO IV. POLONIÆ AC SVECIÆ REGI: ET LVDOVICÆ MARIÆ MANTVANÆ. Potem nazywa się Gotes / z hebrajskimi literami / w pięknych stralach / a pod nim orzeł w koronie / z miastem Danzig Wapen / o przyzwoitej wielkości / nadal są czytelnie wycięte / ten wdzięczny werset: Fata Polo veniunt = hominum sunt Vota: Jehowa. Czy devota juva, tu sacra Pacta fove. Sint ea fausta novis consortibus: Hisq; sub alis Pax, Regnum = populus, floreat & Gedanum. M. DC XLVI. To jest w języku niemieckim: O tym, co ma się stać tutaj / w niebie, decyduje się. Czego chciałbyś / zawsze pragniesz Boga Hilffa dla najlepszego życzenia: wszystko, co płynęło, Zbyt dobre dla więzi małżeńskiej / niech będzie gotowe. I zdecydowanie najlepiej / do korzystania z małżonka / Aby dzięki ich ochronie / pokój i imperium kwitły teraz wszędzie / podobnie jak Volck razem Dantzig z miasta / nie mogą już się wyczerpać. Po drugiej stronie tego samego dzieła siedzieli oboje Königl. Persowie na swoich tronach / w pełnym majestacie z koroną / i berłem / u stóp króla leżą wszelkiego rodzaju instrumenty wojenne, a nad jej głową unosiły się dwa orły / ale napis na okrągłym brzegu brzmi: Siste gradum Bellona: jubet nunc Juno quietem: En faciam, tibi sit, dulcis amore quies. To znaczy: Teraz trzymaj Bellonę nieruchomo / opuść ramiona / Ponieważ Juno rozpoczął pracę na rzecz pokoju: Darzu powinien wkrótce przyjść z przyjemnością i miłością / Twoja wola zostanie osądzona, by spoczywać w pokoju. ”(Abraham Jacob Martini, Opis i projekt wszystkiego, co przydarzyło się

najbardziej prześwietlonej / wysoko urodzonej księżniczce i Frewlein / Frewlein Ludovicae Mariae Gonzagae / Hertzogin do Mantui i Nivers itp. Itd. Itd. Royal Myst: do Polski i Szwecji itp. Naszego najbardziej łaskawego króla i kury. Przenosi się do Königl.

Obecne złoto jest zatem prawdopodobnie oficjalnie cennym prezentem honorowym, który miasto Gdańsk uhonorowało nieznaną, wysoko postawioną, zasługującą na osobowość. Złotnik po mistrzowsku emaliował ten medal i wyposażył go w oko w kolejnym etapie pracy. Klejnot ten mógłby być noszony na złotym łańcuszku przed skrzynią jak książęcy grosz honorowy lub grosz honorowy lub ku pamięci królewskiego małżeństwa. Według obecnych źródeł nie ma pewności, czy ten kompetentny i zręczny mistrzowski rzemieślnik przyznał już złoty klejnot w imieniu miasta Gdańska, czy też osoba, która otrzymała darowiznę, powierzyła mu to zadanie. Emalia jest wykonana artystycznie i wymaga odpowiedniego przygotowania. W płaskich, płaskorzeźbach medalu wygrawerowano wzór w pełnej skali, a wnętrze czaszy na awersie ozdobiono grawerowanymi ornamentami z liliowych wąsów. Dopiero wtedy odbyło się emaliowanie, z wyjątkiem wszystkich płaskorzeźb po obu stronach medalu. Złotnik wybrał na powłokę półprzezroczyste, półprzezroczyste masy szkła w szafirowym błękicie i rubinowej czerwieni, pod którymi wygrawerowane są jego ozdoby na powierzchni medalu, tj. Wzór w płaskiej skali i ozdoby z liliowych wąsów, mogą lśnić wspaniale w zależności od padania światła. Odpowiadająca jej technologia produkcji nie była nowa, była praktykowana kilka pokoleń wcześniej. Na alei wnętrze baldachimu i oparcia obu foteli są pokryte stopionym czerwonym szkłem, wszystkie pozostałe płaskie powierzchnie są wypełnione przepływem niebieskiego szkła. Niebieska emalia została również wybrana na pola klapy. Ten wybór kolorów nie powinien być dokonywany przede wszystkim ze względów estetyczno-dekoracyjnych, a raczej heraldyczna symbolika kolorów w połączeniu czerwonej i niebieskiej emalii z niepowlekanym złotym żółtym medalem reliefowym. Oprócz bieli, czerwieni i złota są symbolami miasta Gdańska i królewskiego herbu Polski. Herb rodziny dynastii Wasa utrzymany jest w uzupełniającym się kolorze niebieskim i złotożółtym. Czerwony, niebieski i złoty pojawiają się również w herbie Wielkiego Księstwa Litewskiego.

Ten klejnot jest niezwykłym przykładem ze względu na staranne wykonanie biżuterii emaliowanej w wyrafinowanym połączeniu z zastosowaną techniką grawerowania w porównaniu do masy znanych złotych monet grace i gracji oraz innych dowodów numizmatycznych z XVII wieku z (zwykle znacznie bardziej ekonomicznymi) dekoracjami emaliowanymi. Ze względu na przedmiot ten wspaniały złoty medal z Gdańska powinien być bezpośrednio związany z królewskim małżeństwem. Ze względu na brak innych wymownych źródeł pisania i obrazów, nie jest jasne, czy ta kopia była jednym ze złotych prezentów, które gdańscy wysłannicy przynieśli pannie młodej Ludovice Marii na jej ślub. Równie dobrze mógł być czczony przez nieznaną osobę z dworu królewskiego. Ponadto nie można wykluczyć, że miasto Gdańsk przekazało ten kawałek złota komuś, kto na przykład: B. zasłużył na organizację i wyposażenie wspaniałego przeprowadzki panny młodej do Gdańska.

Source: Picture and description coin from auction 279 lot 3640 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

G.II **II**

MEDAL ZAŚLUBINOWY WAGI 16 DUKATÓW WŁADYSŁAWA IV I MARII GONZAGI GDAŃSK 1646 55.28 g / 56.93 mm **Au**

	Bydgoszcz
	NGC MS 64
	316 664 zł
$	80 000
€	68 372
	Hammer price
	Heritage 3094_33280
	20-sie-2021
	62.48 g
	56.0 mm

R 6	NGC MS 64	20-sie-2021	**379 997 zł**	$ 96 000	€ 82 046	Heritage 3094_33280
FACIA	(XF-) (II-)	14-maj-2016	134 400 zł	$ 34 715	€ 30 664	WCN 65_022
FACIAM	(UNC-) (I-)	13-mar-2014	220 552 zł	$ 71 743	€ 51 660	KUN 247_5027
FACIA	(XF-) (II-)	18.maj.2002	23 760 zł	$ 5 867	€ 6 422	WCN 26_0960

Aw.: SISTE GRADU BELLONA IUBET NUNC IUNO QUIETEM. EN FACIAM TIBI SIT DULCIS AMORE QUIES. Koronowany król ze złożonym płaszczem i berłem, a królowa w szacie siedzi w fotelach naprzeciwko siebie pod bogato zdobionym baldachimem tronowym i wyciąga prawą rękę z rękami na ziemi // VLADISLAO IV. POLONIÆ AC SVECIÆ REGI. ET LUDOVICÆ MARIÆ MANTUANÆ

Rw.: Dwa lwy trzymają herb, lśniące imię Jehowy w chmurach nad orłem w koronie, 11 linii poniżej: FATA POLO VENIUNT • HOMI / NUM SUNT VOTA: IEHOVA / TU DEVOTA IUVA; TU / SACRA PACTA FOVE. / SINTEA FAUSTA NOVIS / CONSORTIB9 HISq9 SUBALIS / PAX REGNUM POPULUS / FLOREAT ET / GEDANUM. /. M. DC. XLVI. / Diadem.

Polska, Gdańsk. Złoty medal 18 dukatów 1646, autorstwa J. Höhna, za drugie małżeństwo Władysława IV z Ludovicą Marią Gonzaga (* 1611, † 1667), księżniczką Mantui.
Absolutnie niezwykły okaz, o którym śmiało można powiedzieć, że wzbudza dziś tyle samo podziwu i podziwu, ile musiał mieć, gdy został wybity po raz pierwszy. W pełni kojarzący się z wykwintnym medalierstwem, które charakteryzowało wyroby cechu złotników z połowy XVI wieku w Gdańsku, pola na całym okazie są ozdobione rysami Prooflike, w pełni wodnisty i szklisty połysk spływający po obu twarzach, gdy spotykają się z rzeźbą urządzenia wykonane w najstaranniejszym kunszcie. Rzeczywiście, nawet przy bliskim powiększeniu nie pozostawia się najmniejszego szczegółu, który jest niedoświadczony, każda fałda na płaszczach pary królewskiej, zdobiony baldachim, a nawet tekstury płytek podłogowych są jasne, aby wszyscy mogli je zobaczyć na tym chwalebnym wyświetlaczu. Można wykryć tylko najbardziej subtelne dowody niedoskonałości w rozległym wnętrzu donacji, które są łatwo odrzucane i nie powodują zatrzymania wzroku, gdy przesuwa się po motywach, a jeszcze mniej konsekwencji, biorąc pod uwagę, jak prawdopodobne jest, że takie fragmenty znalazłyby zastosowanie w biżuteria.

Druga żona Władysława, po śmierci Cecylii Renaty von Habsburg w 1644 roku, Ludwika Maria Gonzaga (z domu księżna Maria Ludwika Gonzaga-Nevers) reprezentowała bardzo polityczny mariaż we współczesnym krajobrazie europejskim. Podczas gdy Renata była córką cesarza Ferdynanda II, Marię w kierunku króla

polskiego popychała korona francuska, usiłując włączyć Polskę do koalicji antyaustriackiej. Wyraźnie wyprodukowany z okazji ich zjednoczenia, najciekawszy jest fakt, że ten medal jest klasyfikowany według dwóch odmian według Dutkowskiego i Suchanka - jednej bez inicjałów artysty, z gładkimi płytkami podłogowymi i pisowni FACIA w awersie legendy (ten fragment, por. CNG-571, który przypisujemy Dutkowskiemu i Suchankowi Sebastianowi Dadlerowi), i jeden z inicjałami IH na awersie, kwiatami na posadzce i FACIAM w legendzie (por. CNG-572-573). Podczas gdy ta pierwsza jest notowana tylko w wadze 16 dukatów i była podobno produkowana w celu rozdania uczestnikom królewskiego wesela, druga została wybita w wadze 10, 16 i 18 dukatów. Fakt ten jest szczególnie godny uwagi w przypadku oferowanego tutaj egzemplarza, gdyż jest on całkowicie zgodny z projektem CNG-571, ale wybity jest w wyraźnej wadze 18 dukatów, wyróżniając go jako pozornie niepublikowany i zaginiony w Marce, Chełmiński, Frankiewicz oraz zbiory Karolkiewicza. W związku z tym wydaje się słuszne stwierdzenie, że musiało to zostać przedstawione bardzo ważnej osobie. W połączeniu z faktem, że ta selekcja jest niedostępna na rynku od co najmniej 30 lat,
1646-Dat. MS64 NGC,por. Raczyński-125 (masa nie wymieniona), HCz-7585 var. (R6; Waga 16 Dukatów), Chełmiński-643 var. (taki sam), CNG-571 var. (To samo). 56 mm. 62,48g. Johann Höhn Starszy (niepodpisany).
Medale różnią się wagą, ten prezentowany posiada wagę znacznie większą, waga medali poniżej:
55.12 g; 55.00 mm WCN 26 lot 960
55.12 g; 55.00 mm WCN 65 lot 0022
62.48 g; 56.00 mm Heritage 3094 lot 33280
55.28 g; 56.93 mm KUNKER 247 lot 5027
Source: Picture and description coin from auction 3094 lot 33280 Heritage Auctions, Inc. 2801 W. Airport Freeway Dallas, Teksas 75261 http://coins.ha.com

G.III **III**

MEDAL ZAŚLUBINOWY WAGI 16 DUKATÓW WŁADYSŁAWA IV I MARII GONZAGI GDAŃSK	**1646**	55.31 g / 50.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	(UNC) (I)
	430 000 zł
$	114 667
€	100 467
	Hammer price
	AN 17_0166
	27-paź-2018
	55.31 g
	50.0 mm

R 8	(UNC) (I)	27-paź-2018	**494 500 zł**	$ 131 867	€ 115 537	AN 17_0166

Aw.: Popiersie króla na wprost w peruce z wąsami i bródką na modłę hiszpańską w zbroi zdobionej motywami splecionych militariów i bogato nabijanymi rozetami i nitami. Płaszcz upięty na ramionach z wyłożonym dużym ozdobionym po brzegach koronkami kołnierzem koszuli. Na piersi Order Złotego Runa. Inicjały SD w dolnej części kirysu. W otoku: VLADISLAUS IV D G REX POL ET SUEC M D LIT RUS PR

Rw.: Półpostać królowej z długimi włosami opadającymi na ramiona z małą pieciopałkową koroną i w naszyjniku z pereł. W sukni, której dekolt wykończony zębatym szlakiem koronki i ujęty haftowanym szalem spiętym na ramieniu. Na ramionach zawieszony wysadzany kamieniami łańcuch ze zwisającą perłą w kształcie

gruszy. Po bokach inicjały S-D. W otoku: LVDOVICA MARIA GONZ D G REG POL ET SVE M D L RVS PRVS MONT NATA

Medal wybity w Gdańsku z okazji ślubu królewskiego w 1646 roku. Król polski Władysław IV poślubił Marię Ludwikę Mantuańską, siostrzenicę cesarza Austrii. Była to druga żona Władysława IV. Wybitny polski medalier Sebastian Dadler zastosował tu ujęcie popiersia pomiędzy en face, nawiązując raczej do współczesnych portretów graficznych niż do tradycji monetarnej, co podniosło ekspresję przedstawienia pary królewskiej. Gładkie tło podkreśla plastykę postaci, twarze pary królewskiej są precyzyjne i wiernie oddane. Maria Ludwika po rychłej śmierci Władysława IV, została żoną kolejnego króla Polski – Jana Kazimierza, już w 1649 roku. Liczne zapiski z epoki sugerują, że Maria Ludwika cieszyła się odwzajemnionym, żywym zainteresowaniem Jana Kazimierza, jeszcze za życia jego brata Władysława.
Ekstremalnie rzadki złoty medal wybity w XVII wieku. Do dziś znane są nie więcej niż cztery sztuki, z czego trzy znajdują się w zbiorach publicznych. Wyłącznie ten egzemplarz jest dostępny na rynku.
Stan zachowania idealny, gabinetowy. Lustro mennicze i detale doskonałe. Numizmat najwyższej klasy do najlepszych kolekcji.
Raczyński 121; Bantke 129; Gumowski 86; Więcek 119; Stahr (1990) 57; Stahr (2008) 51; 100 Rarytasów (2012) 46;
Złoto Wazów 168 (R8)
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 17lot 0166 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.IV **IV**

MEDAL ZAŚLUBINOWY WAGI 10 DUKATÓW 33.93 g / 48.73 mm Au
WŁADYSŁAWA IV I MARII GONZAGI GDAŃSK 1646

Gdańsk	
(XF+) (II+)	
164 602 zł	
$	57 397
€	42 000
Hammer price	
KUN 181_1070	
27-sty-2011	
33.93 g	
48.73 mm	

	(XF+) (II+)	27-sty-2011	**202 461 zł**	$	70 598	€ 51 660	KUN 181_1070

Aw.: VLADISLAO IV . POL : AC SVEC : REGI ; ET LUCOVIC- MARI- CONIUGIBUs . Ręka wychodząca z chmur trzyma na wstążce dwie tarcze broni Polski i Gdańska, w tym napis z NIHIL ISTA - SECABIT •, poniżej widok na gdański port ze statkami i fortecą w Wiśle/MARTE CUBANTE, FIDES ET PAX TUTA OSCULA REDDUNT .

Rw.: Aniołowie uosobienia wierności i pokoju z gałązką palmową obejmują się i całują. Na ziemi leży Mars opierając się o armaty, wokół trofeów wojennych. Po prawej mały amor z łukiem i strzałą. Nad promieniamu w chmuach napis Jahwe. Na dole cyframi rzmskimi rok; MDCXLVI •.

Złoty medal 10 dukatów 1646, S. Dadler, za małżeństwo Władysława IV z Ludovicą Marią Gonzagą, księżniczką Mantui i ścisłym związkiem miasta Gdańska z polskim królem i jego żoną. 48,73 mm; 33,93 g. Dutkowski/Suchanek 575; Maué 63.

Source: Picture and description coin from auction 181 lot 1070 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

G.1.01 **1**

10 DUKATÓW KORONNYCH MEDALOWYCH		38.0 mm	
WŁADYSŁAW IV WAZA	**ND (1636)**	35.16 g	**Au**

	Bydgoszcz
	(XF) (II)
	141 278 zł
$	65 000
€	40 937
	Hammer price
	STA 2008-04_1012
	24-kwi-2008
	38.7 mm
	35.17 g

R 8	(XF) (II)	26-cze-2019	**449 345 zł**	$	119 092	€ 104 550	KUN 323_2862
	((VF) (III)	6-sty-2016	144 635 zł	$	35 700	€ 33 255	TRIT 19_2616
	(XF) (II)	24-kwi-2008	162 469 zł	$	74 750	€ 47 078	STA 2008-04_1012
	(XF) (II)	6-gru-2000	56 470 zł	$	12 650	€ 14 327	CNG's TRIT IV 2277

Aw.: Popiersie króla z gołą w prawo, z długimi włosami, zadartymi wąsami i zwężającą się kozią bródką, w zbroi okrytym płaszczem z wyłożonym szerokim koronkowym kołnierzem. Na piersi łańcuch z Orderem Złotego Runa zawieszony na owocach i kwiatowych ozdobach po bokach. W otoku: VLADISLAUS IIII D:G:REX POL: M:DUX LITV:RUSS

Rw.: Pod koroną pięciopolowa tarcza z herbami Polski, Litwy, Szwecji i Snop Wazów w środku. Na dole pod tarczą Order Złotego Runa. Wokoło napis: PRUS:MAS:SAM:LIV:NEC:NON – SVE:GOT:VAND:HÆRED:REX.

POLSKA. Władysław IV, Waza, 1632-1648. Medalowy Gold 10 Ducat, nd (1636). Bydgoszcz. **38,7 mm. 35,17** gramów. Kiście owoców i kwiatów na rewersie nawiązują do szczęścia i obfitości. Być może jest to odniesienie do koncesji terytorialnych, które Polska otrzymała od Szwecji w Traktacie Sztumskim Wieś (Armistace of Stuhmsdorf) we wrześniu 1635 r. (Chociaż Władysław zrezygnował z roszczeń do korony szwedzkiej). A może raczej symboliczny pokaz w królewskiej ofercie małżeńskiej w 1636 r. Dla ręki Anny Wiśniowieckiej, córki Michała Wiśniowieckiej z jednej z najpotężniejszych rodzin magnackich w Polsce. Przedstawienie króla zdaje się to potwierdzać, ponieważ tutaj pokazano go jako uśmiechniętego, zadowolonego młodego człowieka, a nie surowego władcy z pogranicza spraw państwowych. Niezwykle rzadki i pozornie wyjątkowy. Pola awersyjne raz lekko wypolerowane. Wspaniały portret królewski z XVII wieku w polskiej płaskorzeźbie. Kop.1466 (R8), por. HCz 10311 (podobny), Fr.84, Kam.149a (R *).Wyjątkowy egzemplarz. Pochodzenie: Z kolekcji Alicia i Sid Belzberg; ex Henry V. Karolkiewicz Collection (CNG's Triton IV, grudzień 2000, lot 2277). Listy wynikowe Stack;s podają ceny z prowizją.

Source: Picture and descriptions coin from Stack's Bowers Galleries (owner picture), auction Stack's Numismatists Auctions Appraisals Retail New York – auction Alicia & Sid Beizberg Collection Rosemont Illinois, April 24 2008 lot 1012 Website: www.StacksBowers.com

	Bydgoszcz
	(XF) (II)
	365 322 zł
$	96 823
€	85 000
	Hammer price
	KUN 323_2862
	26-Jun-19
	38.7 mm
	35.17 g

Notowanie KUNKER 323 lot 2862 jest to ten sam egzemplarz, opis brzmi następująco:
KRÓLESTWO POLSKI. WLADISŁAW IV., 1632-1648. Złote monety króla Władysława IV. 10 dukatów bez daty (1636) Bydgoszczz. **35,15 g.** Kol. 84; Kopicki 1466 (R *).
GOLD. O największej rzadkości. Prawdopodobnie jedyna kopia w branży.
Wspaniały portret, przetworzone pola i marginesy, niemniej jednak atrakcyjna kopia, prawie doskonała kopia kolekcji Tallent & Belzberg, aukcja Stack, Chicago 2008, nr 1012.
Kopia Kolekcji Karolkiewicza, aukcja Triton IV, Nowy Jork 2000, nr 2277.

Source: Picture and description coin from auction 323 lot 2862 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

G.1.02 *DRUGI EGZEMPLARZ 10 DUKATÓW KORONNYCH MEDALOWYCH* **2**

	Bydgoszcz
	((VF) (III)
	121 542 zł
$	30 000
€	27 945
	Hammer price
	TRIT XIX_2616
	6-sty-2016
	23.50 g
	38.0 mm

Opis z aukcjii TRITON XIX jest inny, inna waga i inne pochodzenie.Możliwe więc, że w obiegu są dwa egzemplarze.
POLSKA, Monarchia. Władysław IV Wasa. 1632-1648. AV 10 Dukaty (**38.0 mm, 23,50 g,** 12h). Problem z prezentacją. Bydgoszcz mennica. VLADISLAuS IIII D: G: REX POL · M: DuX LITV: RuS PRuS, z odkrytą głową i zbrojonym biustem z prawej strony, noszący kołnierz Orderu Złotego Runa / PRuS: MAS: SAM: LIV:

NECNON SVE: GOT: VAND: HÆRED: REX., Koronowany herb królewski w kołnierzu Orderu Złotego Runa; tarcza w ozdobnej ramie i otoczona bukietami kwiatów. Kopicki 1463; MP 1837 (takie same matryce jak na ilustrowanej monecie); KM -; Friedberg -. VF, ścigany na awersach, dowód wcześniejszego zamontowania w lunecie.
Z kolekcji dr Lawrence A. Adams. Ex Guia Collection (Bowers & Merena, 23 marca 1988), partia 452

Source: Picture and description coin from XIX sessions lot 2616, Classical Numismatic Group, Inc. TRITON, Lancaster PA USA Website: http://www.cngcoins.com

G.2.01 **3**

6 DUKATÓW KORONNYCH WŁADYSŁAW IV WAZA	**ND**	21.0 g / 38 mm	**Au**

Bydgoszcz
(VF+) (III+)
83 992 zł
$ 26 642
€ 20 000
Hammer price
KUN 233_1004
19.Jun.13
20.50 g

R 8	(XF) (II)	1-paź-2021	**330 400 zł**	$ 85 818	€ 73 422	Marciniak 15_1162
	(XF-/VF+) (II-/III+)	25-wrz-2021	293 820 zł	$ 76 317	€ 64 861	AN 30_0218
	(VF+) (III+)	19-cze-2013	103 310 zł	$ 32 770	€ 24 600	KUN 233_1004

Aw.: Popiersie króla bez korony z koronkowym kołnierzem i złożonym płaszczy z Orderem Złoego Runa na piersi. Wokoło napis: VLADISLAUS IIII D:G:REX POL·M:DUX LITV:RUSS

Rw.: Pod koroną pięciopolowa tarcza z herbami Polski, Litwy, Szwecji i centralną tarczą Krwawnika Wazów. Wszystko opasane łańcuchem Orderu Złotego Runa. Wokoło napis: PRUS:MAS:SAM:LIV:NECNON:SVE:GOT: VAND: HÆRED: REX.

RYTUAŁY POLSKIE, POMORSKIE I ŚLĄSKIE KOLEKCJA „POLONICA RECONCILIATA" KRÓLESTWO POLSKIE
WŁADYSŁAW IV, 1632-1648. Rabat na złoto do 6 dukatów ze znaczków 1/2 Reichstaler bez daty, Bydgoszcz 20,50 g Kopicki 1465 (R8). ZŁOTO. O największej rzadkości. Wyjątkowy. Winz. Tor testowy, mały Kontrapunkt w polu przednim, bardzo ładny. Znane trzy egzemplarze.

Source: Picture and description coin from auction 233 lot 1004 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.
NOTOWANIA AUKCJI 233 KUNKER I AN NIEMCZYK OBEJMUJA TĘ SAMĄ MONETĘ. POSIADA ONA TAKA SAMĄ I W TYM SAMYM MIEJSCU PUNCĘ NIEZNANEGO KOLEKCJONERA

G.2.02 DRUGI EGZEMPLARZ 6 DUKATÓW KORONNYCH ND WŁADYSŁAW IV **4**

	Bydgoszcz
	(XF) (II)
	280 000 zł
$	72 727
€	62 222
	Hammer price
	Marciniak 15_1162
	1-paź-2021
	21.24 g
	37.50 mm

Efektowna, dużej rzadkości donatywa czasów Władysława IV. XVII-wieczne złoto średnicy niemal 40 mm, wagi sześciu dukatów.
Znane w zaledwie kilku egzemplarzach! W tej wadze nieobecne w dwóch największych, polskich zbiorach - Emeryka Hutten-Czapskiego i Muzeum Narodowego w Warszawie.
Jeden z pięciu egzemplarzy, jakie wystąpiły na wszystkich powojennych aukcjach (dwa z kolekcji Chełmińskiego (jeden z polerowanym tłem, drugi z wygrawerowaną cyfrą), jeden z puncą (jubilerską?) i wadą za portretem z aukcji Gornego (później Künker 233, rok 2013), jeden z aukcji Höhn i niniejsza sztuka). W zbiorach muzealnych obecna tylko w Ermitażu i Ossolineum.
Wybita stemplami półtalara medalowego. Późna odbitka, z widocznymi już śladami korozji stempla i jego poprawiania.
Autorem stempli z majestatycznymi portretami króla był słynny, gdański medalier Jan Höhn starszy. Przygotował on dwa komplety stempli do półtalarów, różniące się portretem władcy i krojem tarczy (owalna / prosta). Powstały one w pierwszych latach panowania Władysława, a ich emisję wiąże się z jego koronacją. Niniejsza donatywa to typ z tarczą herbową prostą, bez daty i inicjałów.
Władysław IV Waza, podobnie jak jego ojciec - Zygmunt III, doskonale rozumiał prestiż i siłę przekazu miały duże emisje monetarne, medalowe. Już jako książę zlecał on wykonanie medali, którymi obdarowywał dwory podczas swoich podróży, szykując grunt pod nadchodzącą elekcję. Sytuacja ta nie zmieniła się, gdy wstąpił na tron Polski i Litwy. Z jego czasów pozostały do dziś jednostkowe egzemplarze talarów z legendą "Honor Virtutis Praemium", serii koronacyjnej, czy właśnie talarów medalowych i ich złotych odbitek.
Egzemplarz z 1. aukcji Spink & Son Zürich z 1979 roku (pozycja 294). W komplecie zachowane również etykiety opisowe dwóch dawnych, wcześniejszych zbiorów - okrągłe, charakterystyczne dla kolekcji angielskich.
Na obydwu etykietach, jak i w katalogu aukcyjnym z roku 1979 stan zachowania oceniono na XF, czyli polski stan 2, a trzeba wziąć pod uwagę, że to ocena według starych, rygorystycznych norm rynku anglosaskiego. I my obecnie podtrzymujemy niniejszą ocenę stanu.
Bardzo ładna sztuka.
Zdecydowanie polecamy. Złoto, średnica 37.5 mm, waga 21.24 g
Literatura: Dutkowski 149 (R7), Hutten-Czapski (-), Kopicki 1465 (R8), Kupierwski 148 (R8), Kaleniecki str.222

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 15 lot 1162 Gabinetu Numizmatycznego Damian Marciniak gn@gndm.pl

G.3 **5**

PIĘCIODUKAT KORONNY - WŁADYSŁAW IV WAZA	**1642**	17.50 g / 34.0 mm	**Au**

Bydgoszcz
(AU) (I-/II+)
814 000 zł
$ 266 013
€ 196 618
Hammer price
WCN 50_0035
24.Feb.12
17.24 g

R 8	(AU) (I-/II+)	24-lut-2012	**814 000 zł**	$ 266 013	€ 196 618	WCN 50_0035

Aw. Popiersie króla w prawo i napis wokoło VL:IIII:D:G: REX: POL·M:D:LI:RV:PR:MA·

Rw. Tarcza herbowa, po bokach znak mennicy bydgoskiej, litery G - G (Gabriel Gerlöff i data 16 - 42, u dołu tarczy herb Sas i litery B - S w łańcuchu Orderu Złotego Runa, napis wokoło SA:LI:NE:NO:SV. : GO:VA:Q:HÆ:REX

Władysław IV Waza. pięciodukatówka 1642, Bydgoszcz, złoto 17.24 g. Ekstremalnie rzadka i przepięknie zachowana moneta. Dotychczas wystąpiła dwukrotnie na akcjach: w 1979 roku u Heinricha Wintera w Dusseldorfie i w 1999 roku w Lipsku na aukcji Leipziger Munzhandlung (ten egzemplarz). H-Cz. -, Kaleniecki s. 220

Zdjęcie i opis monety z aukcji 50 lot 0035 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie www.wcn.pl

G.4 **6**

5 DUKATÓW KORONNYCH MEDALOWYCH WŁADYSŁAW IV WAZA	**ND**	17.50 g / 34.0 mm	**Au**

Bydgoszcz
(EF+) (II+)
320 000 zł
$ 84 881
€ 75 117
Hammer price
WCN 72_0212
11.May.19
34.30 mm
17.02 g

R 8	(XF) (II)	30-lis-2020	283 200 zł	76 143 zł	64 043 zł	Desa Unicum 2020_25
	(EF+) (II+)	11-maj-2019	**368 000 zł**	$ 97 613	€ 86 385	WCN 72_0212
	(XF) (II)	24-kwi-2008	149 972 zł	$ 69 000	€ 43 456	STA 2008-04_1013

	(XF) (II)	6-gru-2000	30 802 zł	6 900 zł	7 815 zł	TRIT IV_2276

Aw.: Popiersie króla z gołą w prawo, okryty w ornatowy płaszcz z szarfą na ramionach oraz wyłożonym szerokim koronkowym kołnierzem. W otoku: VLADIS: IV D:G:REX:POL M:DUX:LITV:RUSSIÆ

Rw: Owalna sześciopolowa tarcza herbowa z Orłem polskim, Pogonią litewską, trzema koronami szwedzkimi, herb Gotlandii - lew kroczący w lewo na skośnych pasach, w mniejszym kartuszu herb Wazów - Snopek i poziomy herb domu Habsburgów, przy tarczy herbowej litery I-I (Jakub Jacobson), u dołu litery I-H (projektanta, rytownika stempla Jana Höhna - medaliera gdańskiego), całość u dołu zdobi order Złotego Runa. Wokoło napis: PRUS:MAS:SAM:LIV:NEC:NON: ─ SUE:GOT:VAN:HÆRED:REX.

Władysław IV Waza 1633-1648 / monety koronne. 5 dukatów 1636 (odbitka w złocie półtalara medalowego bez daty), mennica Bydgoszcz;
Gumowski - Medale Władysława IV poz. 50, Gumowski - Mennica Bydgoska poz. 1099, H.-Cz. 1882 (R5), Kaleniecki s 221, Kop. 1462 (R8), Kurpiewski 146 (R8), Mikocki 1319 (RRR), Tyszkiewicz 180 mk; egzemplarz z aukcji Triton IV, kolekcja Henry V. Karolkiewicza (poz. 2276) oraz z aukcji Stack's, kolekcja Belzberg (poz. 1013); złoto, 17.03 g; efektowna, pięknie zachowana moneta z doskonale widocznymi szczegółami, niezmiernie rzadka. Egzemplarze w złocie znane są między inny ze zbioru Czapskich w Krakowie czy Radziwiłłów w Warszawie, były również kiedyś w zbiorach Uniwersytetu Warszawskiego, Beyera czy Mikockiego (szczególną ciekawostka - egzemplarz ze zbioru Beyera ważył zdecydowanie mniej - bliżej mu było do czterodukatówki). Monety mające charakter medalu były prawdopodobnie bite przez Jakuba Jacobsona von Emden (jednego z najbogatszych w tym okresie ludzi w Rzeczypospolitej, który jednak po wielu latach świetności zaczął być również postrzegany w wielu kręgach za oszusta i lichwiarza) dla osób z najbliższego otoczenia jako forma nagrody. W latach 1627–1644, gdy zamknięte były mennice koronne, działała jedynie mennica bydgoska. W 1644 r. mennica została zamknięta, a większość wyposażenia przewieziono do Krakowa.
Ten sam egzemplarz z czterema notowaniami.
Zdjęcie i opis monety z aukcji 72 lot 0212 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie www.wcn.pl

G.5 **7**

3 DUKATY MAŁŻEŃSKIE Z CECYLIĄ RENATĄ WŁADYSŁAW IV WAZA	**1637**	10.26 g / ? mm **Au**

	Bydgoszcz
	(XF+) (II+)
	19 286 zł
$	4 763
€	4 800
	Hammer price
	KUN 76_3764
	27-cze-2002
	10.26 g

	(XF+) (II+)	27-cze-2002	**23 722 zł**	$ 5 858	€ 5 904	KUN 76_3764

POLSKIE MONETY I MEDALE KRÓLESTWO POLSKIE OD 1058 ROKU
Władysław IV, 1632-1648. 3 dukaty w 1637 roku, o jego małżeństwie z Caecilią Renatą, córką cesarza Ferdynanda II, oraz o oczekiwanych narodzinach następcy tronu. 10,26 g. Koronowany monogram z VCE ASR, powyżej 4//pisanie kartusza nad dwoma herbami, poniżej II (= Jakob Jakobson). Fb. -; Gum. -; H.-Cz. vergl. 7577/1780 a (AR). ZŁOTO. O wielkiej rzadkości. Bardzo rzadka, doskonała.

Jakob Jakobson był dzierżawcą mennicy wszystkich polskich mennic, w tym Gdańska, Torunia i Elbląga.
Władysław IV długo zwlekał z zawarciem małżeństwa. Wśród kandydatek do ręki królewicza, a następnie króla wymieniano królewny z panujących domów Anglii, Hiszpanii i Austrii. Ostatecznie w wieku 42 lat Władysław pojął za żonę o 16 lat młodszą arcyksiężniczkę Cecylię Renatę, córkę cesarza Ferdynanda II. Ślub i koronacja małżonki królewskiej odbył się w Warszawie. Z tego związku na świat przyszło dwoje dzieci. Królowa zmarła po porodzie trzeciego, martwego syna.
Source: Picture and description coin from auction 76 lot 3521 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

G.6.01 *OSIEM EGZEMPLARZY DONATYWY 10 DUKATÓW 1644 r. GDAŃSK .* **8**

DONATYWA 10 DUKATÓW GDAŃSK 33.90 g / 47.3 mm **Au**
WŁADYSŁAW IV WAZA **1644** **G – R**

1.	**R 5 - R 6**	(XF-) (II-)	10-lut-2018	161 000 zł	$ 48 788	€ 38 888	Marciniak 4_0888
2.		NGC UNC Det.	6-cze-2017	114 963 zł	$ 30 550	€ 27 159	Goldberg 98_2636
3.		(VF) (III+)	4-lut-2016	98 711 zł	$ 24 411	€ 22 140	KUN 271_0577
4.		(VF) (III+)	6-sty-2016	**229 005 zł**	$ 56 525	€ 52 653	TRITON XIX_2618
5.		(VF) (III+)	27-sty-2011	106 051 zł	$ 36 980	€ 27 060	KUN 181_1069
6.	23 575 CHF	(XF+) (II+)	24.paź.2001	58 534 zł	$ 14 220	€ 15 935	Hess Divo 288_0029
7.		(EF-/AU)(II-/I)	6-gru-2000	46 202 zł	$ 10 350	€ 11 722	TRITON IV_2285

Aw.: Postać króla w koronie i zbroi z berłem i jabłkiem królewskim w dłoni. Wokoło napis: VLADISLAUS IIII D:G:REX POL: & SUEC:M:DUX:LITV:RUS:PRUS:

Rw.: Panorama Gdańska, wyżej w promieniach słońca hebrajski napis Jehowa i czteroma ramionami wychodzącymi z chmur dwie ręce trzymające miecz, poniżej dwie splecione w modlitwie wagę i gałązki, na dole herb mista podtrzymywany przez dwa lwy, po bokach data 16 ─ 44 i litery G ─ R (Gerhard Rogge), ponożej inicjały I ─ H (Johan Höhn – medalier), wokoło napis przedzielony u góry promieniami słońca; REGIA CIVITAS GEDANENSIS FIERI FECIT

POLSKA, Władysław IV Wasa. 1632–1648. AV 10 Dukaty (47 mm, 34,64 g, 12 godzin). Mennica gdańska Gedanensis, 268; Kopicki -; MP D 20; KM 33; Friedberg 16. Dobry VF, ślady leżącego pod spodem połysku, lekkie zadrapania i X wygrawerowane na awersie, prawdopodobnie został umieszczony w ramce.
Z kolekcji Dr. Lawrence A. Adamsa. Ex Stack's (4 grudnia 1984 r.), Seria 150; Lighthouse Collection (Stack's, 16 czerwca 1978), seria 103.

Source: Picture and description coin from XIX sessions lot 2618, Classical Numismatic Group, Inc. TRITON, Lancaster PA USA Website: http://www.cngcoins.com

G.6.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DONATYWY 10 DUKATÓW 1644 r. GDAŃSK* **9**

	Gdańsk
	(XF-) (II-)
	140 000 zł
$	42 424
€	33 816
	Hammer price
	D. Marciniak 4_0888
	10-lut-2018
	34.822 g
	47.20 mm

Królewski nominał - 10 dukatów, będące odpowiednikiem portugała pod postacią efektownej, majestatowej donatywy.

Przepiękna pozycja, jedna z najbardziej efektownych polskich donatyw. Szeroka i wykonana ze znakomitym kunsztem. Tego typu monety w epoce często służyły jako dekoracja, były noszone przez właścicieli na zawieszkach, łańcuchach. Takie egzemplarze, gdy obecnie pojawiają się na rynku nie dość, że mają ślady mocowania, to jednak noszenie powodowało również charakterystyczne wytarcia, wyświecenia reliefu i powierzchni. Często mocowanie w oprawie, czy jej usuwanie wiązało się z lutowaniem, czyli podgrzaniem monety, co również odbijało się negatywnie na wyglądzie jej powierzchni, która trafiła naturalną menniczą apreturę, czy lustro.

Niniejszy egzemplarz bez żadnych śladów mocowania, przeleżał zapewne w magnackim skarbcu, jedynie z wydrapanym przed królewskim wyobrażeniem oznaczeniem nominału rzymską cyfrą X między dwoma kreskami. Poza wydrapaniem, które zauważa się jako ujemne na pierwszy rzut oka, pozycja ta przy dalszym oglądaniu już tylko zdecydowanie zyskuje i wprawia w zachwyt.

Zachwyca przede wszystkim zachowanym w dużej mierze, szczególnie w zakamarkach, czy osłoniętych przestrzeniach wyśmienitym lustrem menniczym. Oglądanie pod lupą elementów zbroi królewskiej, czy tła między nimi robi wrażenie. Tło np. pod królewskim ramieniem wygląda wręcz jak na współczesnej lustrzance. Miękki metal, jakim jest złoto znakomicie powypełniał wyobrażenia misternie wykonanego stempla, w efekcie oglądając dokładnie można wręcz podziwiać fakturę materiału przepaski królewskiej, wstęgi. Wyobrażenia są te równocześnie matowe i znakomicie kontrastują zarówno z gładkimi fragmentami reliefu, jak i lustrem tła. Efekt taki można podziwiać tylko na tak znakomicie zachowanym egzemplarzu, będącym w stanie naturalnym, bez manipulacji. Oglądając te fragmenty pod lupą, szybko zapominamy o 'iksie' przed królewską postacią.

Zachwycająca, szczególnie detalami awersu. Zdecydowanie polecamy.

Piękny wyrób gdańskiej mennicy, będącej wówczas pod zarządem Gerharda Rogge (z jego inicjałami G-R), dla której stemple wykonał słynny medalier Jan Höhn (sygnatura I-H). Duża donatywa majestatowa nowego typu - widokowa. Emisja, która nie nawiązuje już do monet czasów Zygmunta III, gdzie na rewersie zamiast herbu miejskiego, możemy zobaczyć piękną panoramę Gdańska, umieszczoną pomiędzy herbem miasta, a boskimi symbolami (świadczącymi o oddaniu się miasta pod Boską Opiekę). Jak pisał o niej Jarosław Dutkowski: "Ukazywała ona otoczone wałami i bastionami miasto. Wyeksponowano większość znaczących budynków miejskich takich jak wieże Ratusza Głównego i Starego Miasta, hełm zdobiący bramę więzienną. Rozpoznawalne są wieże niemal wszystkich kościołów gdańskich...".

Rzadka, piękna, efektowna. Złoto, średnica 47.2 mm, waga 34.822 g
Literatura: Dutkowski 245 (R5-R6), Hutten-Czapski 1845 (R3), Kamiński-Kurpiewski 266 (R4), CNG 268, Raczyński 118
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 4 lot 888 Gabinetu Numizmatycznego Damian Marciniak gn@gndm.pl

G.6.03 *TRZECI EGZEMPLARZ DONATYWY 10 DUKATÓW 1644 r. GDAŃSK* **10**

	Gdańsk
	(VF) (III)
	80 253 zł
$	19 846
€	18 000
	Hammer price
	KUN 271_0577
	10-lut-2018
	33.35 g

10 dukatów 1644, z tytułem Władysława IV (1632-1648). 33,56 g.
ZŁOTO. RR Mały uchwyt i ślady obróbki, poza tym atrakcyjny, bardzo ładny przedmiot.

Władysław IV., Najstarszy syn Zygmunta III. Wazę koronowano na króla Polski 6 listopada 1633 r. W wieku 38 lat w Krakowie. Już w 1599 r. Został wybrany na króla Szwecji, aw 1611 r. Na cara Rosji. Jednak Władysław nie zdobył żadnej korony. Król po raz pierwszy odzyskał ziemie przyznane Polsce w 1619 r., Które Rosja zagarnęła podczas krótkiego bezkrólewia po śmierci Zygmunta III. Władysław IV zawarł 20 września 1635 r. Traktat w Stuhmsdorf z Krystyną Szwedzką, który został ograniczony do 26 lat i zakończył wojnę szwedzko-polską i dzięki któremu Polska odzyskała ziemie zdobyte przez Gustawa II Adolfa. Szwecja, która zatrzymała Inflanty. Dzięki traktatowi ze Stuhmsdorf osiągnął ochronę swojej wschodniej flanki i był w stanie uwolnić siły do walki w Niemczech. W momencie wybicia tego dziesięciodukatowego dzieła z reprezentacyjnym pejzażem Gdańska, Polska i Gdańsk nie brała udziału w wojnie trzydziestoletniej.
Dutkowski / Suchanek 268; Fb. -; Kopicki -.

Source: Picture and description coin from auction 271 lot 0571 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

G.6.04 *CZWARTY EGZEMPLARZ DONATYWY 10 DUKATÓW 1644 r. GDAŃSK* **11**

	Gdańsk
	(VF) (III)
	86 220 zł
$	30 065
€	22 000
	Hammer price
	KUN 181_1069
	27-sty-2011
	33.89

G.6.05 *PIĄTY EGZEMPLARZ DONATYWY 10 DUKATÓW 1644 r. GDAŃSK* **12**

	Gdańsk
	NGC UNC Det.
	97 841 zł
$	26 000
€	23 114
	Hammer price
	Goldberg 98_2636
	6-cze-2017
	?g

Polska: Gdańsk. 10 dukatów, 1644. Hcz-1845 (R3) Władysław IV, 1633-1648. Mennica Gdańska. Popiersie króla w zbroi do połowy długości, trzymającego berło i kulę. Strona odwrotna: Jehowa po hebrajsku w chmurach nad widokiem na miasto. Herb miasta trzyman przez dwa lwy, 16-44 i G - R po bokach, I - H poniżej. Znaki na krawędzi i na polach. Odważne uderzenie z oryginalnym połyskiem mennicy. Bardzo rzadkie. NGC z oceną O niecyrkulowanej, Szczegóły (uszkodzone).

Source: Picture and description coin from auction 98 lot 2636 Ira i Larry Goldberg Monety i przedmioty kolekcjonerskie 11400 W. Olympic Blvd. Suite 800 Los Angeles CA http://www.goldbergcoins.com

G.6.06 *SZÓSTY EGZEMPLARZ DONATYWY 10 DUKATOWÓW 1644 r. GDAŃSK* 13

	Gdańsk
	(XF+) (II+)
	50 899 zł
$	12 365
€	13 853
	20 500 CHF
	Hammer price
	Hess Divo 288_0029
	24.paź.2001
	34.66 g

Złote monety Gdańska Władysław IV. 1633-1648.
10 Ducatów 1644. 34,66g. Hutten-Czapski 1845 (R 3). Friedberg 16. Vossberg 824. Bardzo rzadki. Doskonały.
* Władysławowi udało się uniknąć dążenia Francji do pozyskania Polski/Litwy jako sojusznika przeciwko cesarzowi w wojnie trzydziestoletniej. Sojusz z Habsburgami przypieczętował w 1637 roku, poślubiając swoją kuzynkę, arcyksiężną Cecylię Renatę. Jako posag otrzymał panowanie w Lauenburgu i Bütow, a od 1644 r. zastawione posiadłości księstw śląskich Racibórz i Opole.

Source: Picture coin and descriptions from auction 288 lot 0029 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

G.6.07 *SIÓDMY EGZEMPLARZ DONATYWY 10 DUKATÓW 1644 r. GDAŃSK* 14

	Gdańsk
	(VF) (III+)
	190 000 zł
$	49 401
€	41 801
	Hammer price
	Numimarket 8_0159
	28-mar-2021
	34.10 g

Złoto 34,10 g. W górnej części niewielkie ślady naprawy. Wielce efektowna moneta mogąca być ozdobą każdego zbioru monet starej Polski.
Literatura: Dutkowski 245 (R5/R6), Hutten-Czapski 1845 (R3), CNG 268

G.6.08 *ÓSMY EGZEMPLARZ DONATYWY 10 DUKATOWEJ 1644r. GDAŃSK* 15

DONATYWA 10 DUKATÓW GDAŃSK 33.90 g / 47.3 mm **Au**
WŁADYSŁAW IV WAZA **1644** **G – R**

	Gdańsk
	(UNC) (I)
	127 164 zł
$	36 972
€	30 000
	Hammer price
	G&M 254_2418
	6 mar 18
	42.13 g

RR	(UNC) (I)	6-lut-2021	**194 700 zł**	$ 52 622	€ 43 753	D. Marciniak 13_0776
	(UNC) (I)	6-mar-2018	156 412 zł	$ 45 475	€ 36 900	G&M 254_2418

Aw.: Postać króla w koronie i zbroi z berłem i jabłkiem królewskim w dłoni. Wokoło napis: VLADISLAUS IIII D:G:REX POL: & SUEC:M:DUX:LITV:RUS:PRUS:

Rw.: Panorama Gdańska, wyżej w promieniach słońca hebrajski napis Jehowa i czteroma ramionami wychodzącymi z chmur dwie ręce trzymające miecz, poniżej dwie splecione w modlitwie wagę i gałązki, na dole herb mista podtrzymywany przez dwa lwy, po bokach data 16 ─ 44 i litery G ─ R (Gerhard Rogge), ponożej inicjały I ─ H (Johan Höhn – medalier), wokoło napis przedzielony u góry promieniami słońca; REGIA CIVITAS GEDANENSIS FIERI FECIT

POLSKA, Gdańska. Władysław IV Waza. (1632-1648. 10 dukatów 1644 Dutkowski / Suchanek 268. Kopicki. 42,13 g.
Złoto. RR Na złotym zapięciu. Lekko obrobiona krawędź, pola lekko przetarte , mniejszy. Z kolekcji estety.

Source: picture and description coin „by courtesy of Luebke & Wiedemann, Stuttgart and Gorny & Mosch, Munich.“ auction 254 lot 2418 www.gmcoinart.de

Dodatkowy opis domu aukcyjnego D. Marciniak aukcja 13 lot 0776 *gn@gndmpl*

Literatura: Dutkowski 245 (R5-R6), Hutten-Czapski 1845 (R3), Kamiński-Kurpiewski 266 (R4), CNG 268, Raczyński 118
Królewski nominał - 10 dukatów, będące odpowiednikiem portugała pod postacią efektownej, "majestatowej" donatywy.

Przepiękna pozycja. Jedna z najbardziej efektownych polskich donatyw. Szeroka i wykonana ze znakomitym kunsztem.

Tego typu monety w epoce często służyły jako dekoracja. Były noszone przez właścicieli na zawieszkach, łancuchach, co powodowało, że dziś egzemplarze te noszą ślady noszenia (wyraźne wyoblenia) czy pozostałości mocowań. Niniejszy egzemplarz wyróżnia się na ich tle. To donatywa z pięknym, misternie wykonanym, złotym łańcuszkiem, na wspaniale wykonanym kółku. Z zachowanym miejscami blaskiem menniczym, dobrym reliefem bez nietypowych uszkodzeń. Bardzo atrakcyjny.

Piękny wyrób gdańskiej mennicy, będącej wówczas pod zarządem Gerharda Rogge (z jego inicjałami G-R), dla której stemple wykonał słynny medalier Jan Höhn (sygnatura I-H). Duża donatywa majestatowa nowego typu - widokowa. Emisja, która nie nawiązuje już do monet czasów Zygmunta III, gdzie na rewersie zamiast herbu miejskiego, możemy zobaczyć piękną panoramę Gdańska, umieszczoną pomiędzy herbem miasta, a boskimi symbolami (świadczącymi o oddaniu się miasta pod Boską Opiekę). Jak pisał o niej Jarosław Dutkowski: "Ukazywała ona otoczone wałami i bastionami miasto. Wyeksponowano większość znaczących budynków miejskich takich jak wieże Ratusza Głównego i Starego Miasta, hełm zdobiący bramę więzienną. Rozpoznawalne są wieże niemal wszystkich kościołów gdańskich...".

Rzadka, piękna, efektowna.

Złoto, średnica 47 mm (wysokość z łańcuszkiem 79 mm; średnica kółka ~10 mm; grubość kółka ~3.5 mm), waga 42.08 g. Dokładna analiza zdjęć, szczególnie mocowań i stanu numizmaty wskazuje, że to ten sam egzemplarz.

G.7.01 *TRZY EGZEMPLARZE DONATYWY 8 DUKATÓW 1644 GR. GDAŃSK* **16**

DONATYWA 8 DUKATÓW, GDAŃSK WŁADYSŁAW		27.22 g	
IV WAZA	**1644**	47.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	(UNC) (I)
	1 041 048 zł
$	266 136
€	240 000
	Hammer price
	KUN 275_4386
	16.Mar.16
	28.10 g

R 7	(XF-) (II-)	21-paź-2017	391 000 zł	$ 107 862	€ 92 325	AN 12_0139
	(UNC) (I)	16-mar-2016	**1 279 622 zł**	$ 327 126	€ 295 200	KUN 275_4386
£ 66 000	(XF) (II)	15-lip-2015	390 403 zł	$ 102 848	€ 93 172	SPINK 15005_0216

Aw.: Postać króla w koronie i zbroi z berłem i jabłkiem królewskim w dłoniach. Wokoło napis: VLADISLAUS IIII D:G:REX POL: & SUEC:M:DUX:LITV:RUS:PRUS:

Rw.: Widok miasta na Gdańsk, imię Jehowy lśniące w chmurach z góry, z którego wyłaniają się dwa ramiona z gałęziami, mieczem i łuskami, na dole dwa lwy trzymają herb miasta Gdańska, po bokach podzielony rok 16 - 44 i podzielony podpis G - R (Gerhard Rogge, Münzpächter in Gdansk 1639-1656), poniżej sygnatury wykrojnika I - H (Johann Höhn). W otoku: REGIA CIVITAS GEDANENSIS FIERI FECIT

Władysław IV, Vasa (1632-48), 8-Ducats, Gdańsk 28.10 g, 1644, ostry, charakterystyczny okaz o cudownym połysku. Wady brzeżne, prawie połysk stempla, gabinetowy egzemplarz, ekstremalnie rzadki. Dutkowski / Suchanek 264; Płk -; Kopicki -. (F.17; cf. H.Cz.1845 for a 10-Ducat)

Władysław IV., Najstarszy syn Zygmunta III. Waza został koronowany na króla Polski 6 listopada 1633 roku w wieku 38 lat w Krakowie. Już w 1599 r. Został wybrany królem Szwecji, a w 1611 r. Cara Rosji. Jednak Władysław nie otrzymał obu koron. Władysław IV zawarł umowę na 26 lat, ograniczoną do 26 lat, z Christiną ze Szwecji, która zakończyła wojnę szwedzko-polską i dzięki której Polska odzyskała tereny podbite przez Gustawa II Adolfa. Szwecja, która utrzymała Inflanty, uzyskał ochronę swojej wschodniej flanki dzięki traktatowi z Stuhmsdorf i był w stanie uwolnić siły do walk w Niemczech.

Source: Picture and description coin from auction 275 lot 4386 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

G.7.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DONATYWY 8 DUKATÓW 1644 r. GDAŃSK.* **17**

	Gdańsk
	(AU) (I-/II+)
	325 336 zł
$	85 707
€	77 644
£	55 000
	Hammer price
	SPINK
	15005_0216
	15 Jul 15
	28.10 g

Polska, Władysław IV, Waza (1632-48), 8-Dukaty, 28,1g, 1644, Gdańsk. (F.17; por. H.Cz 1845 dla 10-Dukata), wyjątkowo dobry, niezwykle rzadki.

Source: Pictures and description coins from Spink and Son Limited z 69 Southampton Row, Bloomsbury London WC1B 4ET Auction 15005 lot 0216 auctionteam@spink.com Website:https://www.spink.com/

G.7.03 *TRZECI EGZEMPLARZ DONATYWY 8 DUKATÓW 1644 r. GDAŃSK* **18**

	Gdańsk
	(XF-) (II-)
	340 000 zł
$	93 793
€	80 283
	Hammer price
	AN 12_0139
	21-paź-2017
	27.22 g
	47.0 mm

Jedna z najpiękniejszych i najbardziej okazałych donatyw gdańskich, do których stemple wykonał słynny medalier XVII wieku Jan Höhn. Donatywy pełniły rolę nagrodową, mając jednocześnie wysoką wartość nabywczą wyrażoną w dukatach. Gdańsk, często za ich pośrednictwem realizował zobowiązania miasta wobec króla. Wielki przywilej nadany miastu przez króla Kazimierza Jagiellończyka wymagał od Gdańska przekazywania 2000 dukatów rocznie do prywatnej szkatuły króla. To zobowiązanie rada miasta realizowała aż do 1795 roku. Przekazanie tej kwoty w formie donatyw stanowiło nie tylko spłatę zobowiązania miasta. Król

otrzymywał piękne, o dużej wartości medale, którymi mógł nagradzać zasłużonych dworzan. Stąd bardzo często spotykamy na donatywach ślady opraw czy zawieszek. Znane są odbicia w złocie o wadze od 7 do 10 dukatów. Donatywa wagi 8 dukatów jest jedną z najrzadszych dostępnych dziś na rynku kolekcjonerskim. Notowana jest tylko w dwóch zbiorach publicznych. O rzadkości świadczy również fakt iż nie posiadał go w swojej kolekcji H-Czapski. W książce Złoto Wazów użyto zdjęcia tego egzemplarza i określono rzadkość na R6-R7.
Ładny egzemplarz, końcówka blachy. Patyna, resztki połysku menniczego. Moneta do najlepszych kolekcji.
Kopicki (nie notuje) ; H-Czapski (nie notuje) ; Kaleniecki 300 ; Friedberg 17 ; Kurpiewski 263 (R8); Złoto Wazów 247 (R6-R7)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 12 lot 0139 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.8 **19**

5 DUKATÓW GDAŃSK WŁADYSŁAW IV WAZA 1645/9 17.50g / 41.0 mm **Au**

Gdańsk
(XF-) (II-)
190 000 zł
$ 62 706
€ 45 894
Hammer price
AN 5_0137
24.May.14
40.0 mm
16.98 g

R 4	(XF-) (II-)	24-maj-2014	**218 500 zł**	$ 72 112	€ 52 778	AN 5_0137

Aw.: Popiersie króla w prawo w koronie i w zbroi. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLADISL:IIII DG: REX POL:& SUEC:M:D:LITV:RUS:PRUS:
Rw.: Panorama miasta, nad nią wieniec obłoków z trójkątem opatrzności. U dołu tarcza z herbem miasta. Po bokach data 16-49 (data przerobiona z 1645 roku), poniżej inicjały G-R (Gerhard Rogge). W otoku: EX AURO SOLIDO CIVITAS GEDANENSIS FIERI FECIT.

9 listopada 1648 roku Jan Kazimierz został obrany królem Polski, jego koronację zaplanowano na 17 stycznia 1649 roku. W wyjątkowym pośpiechu rada miasta Gdańska poleciła wybić z tej okazji donatywy. Miały one uświetnić królewską koronację. Jan Höhn przerobił w stemplu datę na dużej donatywie z 1645 roku. Stemplami z poprawioną datą wybito okazowe donatywy, które zostały przekazane radzie miejskiej do zatwierdzenia. Na tych wzorcowych donatywach widniało jeszcze popiersie i tytulatura zmarłego króla. Po uzyskaniu akceptacji rady, mennica wybiła donatywy z portretem Jana Kazimierza i poprawną tytulaturą które ofiarowano królowi podczas koronacji. Jak, się wydaje, te zaprezentowane radnym gdańskim, już do mennicy nie powróciły.
Znane są egzemplarze o wadze 6 i 5 dukatów. Donatywy 5 dukatowe były w zaginionym zbiorze Gimnazjum Gdańskiego oraz w kolekcji E. Hutten-Czapskiego w Krakowie i w Ermitażu. Efektowne stemple były wykorzystywane w mennicy gdańskiej i toruńskiej przez wiele lat, co widać po zmianie ostatniej cyfry daty z 5 na 9. Posłużyły również do wybicia bardzo rzadkich pierwszych donatyw Jana Kazimierza w mennicy gdańskiej.

Ten jest czwartym znanym egzemplarzem.
Delikatne uszkodzenie obrzeża. Patyna.
Vossberg (1843) 837; Gumowski (Medale Władysława IV) 112; CNG 258.II; H-Cz. 1876; Kopicki nie notuje; Friedberg nie notuje; Kaleniecki nie notuje; Kamiński 257

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 5 lot 0137 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.9 **20**

DONATYWA WAGI 5 DUKATÓW GDAŃSK		17.50g /	
WŁADYSŁAW IV WAZA	**ND**	41.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	(VF) (III)
	36 000 zł
$	8 675
€	8 182
	Hammer price
	WCN 67_0447
	26 lis 16
	15.94 g

R 5	(VF) (III)	26-lis-2016	**40 320 zł**	$ 9 716	€ 9 164	WCN 67_0447

Aw.: Popiersie króla w prawo w koronie i w zbroi. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLADISLAUS:IIII D:G: REX POL:& SUEC:M:DUX LITV•RUS:PRUS:

Rw.: Panorama miasta, nad nią wieniec obłoków z trójkątem opatrzności. U dołu tarcza z herbem miasta. Po bokach inicjały G-R (Gerhard Rogge). W otoku: EX AURO SOLIDO CIVITAS GEDANENSIS FIERI FECIT.

Władysław IV Waza 1633-1648 / miasto Gdańsk. donatywa 5 dukatowa bez daty, Gdańsk; złoto 15.94 g; nad koroną króla widoczny ślad po zawieszce, donatywa autorstwa Jana Höhna powstała prawdopodobnie około roku 1645.
5 dukatowe donatywy znane były m.in. ze zbiorów Radziwiłłów, Potockich czy Zamku w Malborku, wielka rzadkość. CNG 259, H-C. -, Fr. -, Kaleniecki s. 296; Kop. -, Kurp. 259 (R5), Slg. Marienburg 8418, Tyszkiewicz –

Zdjęcie i opis monety z aukcji 67 lot 0447 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie www.wcn.pl

G.10.01 **21**

CZTERODUKAT GDAŃSKI - WŁADYSŁAW IV 14.0 g /
WAZA **1641** **NOVA** 34 mm **Au**

	Gdańsk
	(XF) (II)
	253 000 zł
$	83 498
€	60 964
	Hammer price
	AN 4_0142
	19 Oct 13
	34 mm
	13.98 g

R 6	(VF) (III)	6-sty-2016	120 529 zł	$	29 750	€ 27 712	TRIT XIX_2617
	(XF) (II)	19-paź-2013	**253 000 zł**	$	83 498	€ 60 964	AN 4_0142

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi z wyłożonym kołnierzem ozdobionym dużymi koronkami. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD•IIII•D•G•REX•POL & SVEC•M•D•LIT• RVS•PR•
Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalny kartusz z herbem miasta wsparty na konsoli. Data 1641 w kartuszu u dołu, pod łapami lwów inicjały G-R (Gerhard Rogge).W otoku: MONETA NOVA CIVITATIS GEDANENSIS

Ekstremalnie rzadki wielodukat wybijany o nominałach od 2 do 4 dukatów. Doskonała proweniencja i stan zachowania. Nietypowa legenda rewersu monety umożliwiała bicie monet w złocie (wielodukaty) i srebrze (półtalary) za pomocą tych samych stempli. Na awersie znak własnościowy Potockich − herb Pilawa. Jedyny dostępny egzemplarz na rynku
Połysk. Waga: 13,98 g Au; Średnica: 34 mm
Kopicki 7555 R8; Friedberg RARE; H-Cz. 1820; CNG 216a; Parchimowicz 1859

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 4 lot 0142 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.10.02 *DRUGI EGZEMPLARZ CZTERODUKATA GDAŃSKIEGO Z 1641 r. NOVA* **22**

	Gdańsk
	(VF) (III)
	101 285 zł
$	25 000
€	23 288
	Hammer price
	CNG TRIT XIX_2617
	6-sty-2016
	6.95 g
	35.0 mm

POLSKA, Monarchia. Władysław IV Wasa. 1632-1648. AV 4 Dukaty (35mm, 6,95 g, 12 godz.). Mennica gdańska
80 / III; Kopicki 7552; MP 1859; KM 37; Friedberg 11. VF, stonowany, lekko falujący flan.
Z kolekcji dr Lawrence A. Adams. Ex Rauch 36 (20 stycznia 1986), partia 1939.

Source: Picture and description coin from XIX sessions lot 2617, Classical Numismatic Group, Inc. TRITON, Lancaster PA USA
Website: http://www.cngcoins.com

G.11 **23**

CZTERODUKAT GDAŃSKI - WŁADYSŁAW IV			
WAZA	1642	13.43 g / 34 mm	Au

Gdańsk	
(XF+) (II+)	
23 588 zł	
$	5 730
€	6 421
9 500 CHF	
Hammer price	
Hess Divo 288_0026	
24-paź-2001	
13.43 g	

10 925 CHF	(XF+) (II+)	24-paź-2001	**27 126 zł**	$ 6 590	€ 7 384	Hess Divo 288_0026

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi z wyłożonym kołnierzem ozdobionym dużymi koronkami. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD•IIII•D•G•REX•POL & SVEC•M•D•LIT• RVS•PR•

Rw.: Panorama Gdańska, oświetlona promieniami słonecznymi. W słońcu po hebrajsku zapisane imię Boga – IAHWE (trójjaźny Bóg). U dołu herb miasta podtrzymywany przez dwa lwy i inicjały G-R (Gerhard Rogge, dzierżawca monet w Gdańsku 1639-56). W otoku: MONETA CIVITA - TIS GEDANEN:1642

Złote monety Gdańska Władysław IV. 1633-1648. 4 Dukaty 1642. 13,43g. Niezwykle rzadkI. Nierówny otok, w przeciwnym razie prawie doskonały.
Bahrfeldt 8417. Hutten-Czapski-, por. 1831 (3 dukaty). Gumowski 1607. Friedberg-, por. 20 (z 1645).

Source: Picture coin and descriptions from auction 288 lot 0026 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

G.12.01 **24**

DONATYWA WAGI 4 DUKATÓW GDAŃSK 14.0 g /
WŁADYSŁAW IV WAZA **1645** 37.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(VF+) (III+)
	191 000 zł
$	50 462
€	44 941
	Hammer price
	AN 8_0076
	03 Oct 15
	37.0 mm
	13.89 g

R 3	NGC AU Det.	27-mar-2021	**286 142 zł**	$ 72 000	€ 61 067	Heritage 3096_30425
	(VF+) (III+)	3-paź-2015	219 650 zł	$ 58 031	€ 51 682	AN 8_0076
	(XF) (II)	24-wrz-2003	80 839 zł	$ 20 467	€ 17 835	KUN 87_2185
	(XF+) (II+)	27-cze-2002	46 949 zł	$ 11 594	€ 11 685	KUN 76_3520

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. Na zbroi ozdobny koronkowy kołnierz. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD:IIIID:G:REX:POL: & SUEC:M:D:L:RUS:PRUS:

Rw.: Panorama Gdańska, oświetlona promieniami słonecznymi. W słońcu po hebrajsku zapisane imię Boga - IAHWE. U dołu kartusz herbowy podtrzymywany przez dwa lwy, ozdobiony gałązkami palmy i winnego grona (symboli prawa i bogactwa). Po bokach data 16-45, a poniżej inicjały mennicze G-R(Gerhard Rogge). W otoku: EX AURO SOLIDO CIVITAS GEDANENSIS FIERI FEC: (z czystego złota miasto Gdańsk wybić kazało)

W 1645 roku rada miasta Gdańska zdecydowała o zmianie wyglądu donatyw obiegowych. W miejsce tarczy herbowej podtrzymywanej przez dwa lwy na awersie, wprowadzono motyw panoramy miasta. Widnieją na niej charakterystyczne budowle, takie jak Ratusz Głównego Miasta, wieże kościołów, w tym Mariackiego i św. Jana oraz bramy i umocnienia miejskie. Ikonografia ta symbolizowała Boską opiekę, która otacza i chroni Gdańsk. U dołu umieszczono małą tarczę podtrzymywaną przez dwa lwy. Donatywy z panoramą miejską projektował i rytował wybitny medalier gdański Jan Höhn Starszy. Należą one do najwybitniejszych dzieł sztuki menniczej epoki baroku. W 1645 roku wybito dwa typy donatyw: z tarczą miejską lub widokiem Gdańska. Typ z końcówką legendy FIERI FEC znany jest wyłącznie na sztukach o wadze 4 dukatów. Donatywa z panoramą Gdańska zdobi wyłącznie wielkie kolekcje publiczne, takie jak zbiory Muzeum Narodowego w Warszawie, Czapskich w Krakowie, Ossolineum we Wrocławiu. Jest też w zbiorze MAiE w Łodzi. Ponadto typ ten posiadają gabinety numizmatyczne Ermitażu, Drezna i Geldmuseum we Frankfurcie. Liczba dostępnych donatyw na rynku numizmatycznym nie przekracza czterech lub pięciu egzemplarzy.

Friedberg 20; CNG 257; H.Cz. 1851; Chełmiński 642; Kaleniecki s. 295

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 8 lot 076 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. *www.niemczyk.pl*

G.12.02 *DRUGI EGZEMPLARZ CZTERODUKATA GDAŃSKIEGO Z 1645 r.* **25**

	Gdańsk
	NGC AU Det.
	238 452 zł
$	60 000
€	50 889
	Hammer price
	Heritage 3096_30425
	27-mar-2021
	13.84 g

Polska Gdańsk. Władysław IV (1632-1648), gold 4 Ducat 1645-GR AU Szczegóły (Awers Graffiti) NGC,Mennica Gdańska, złoto 13,84g. Gerhard Rogge jako mincmistrz. Barokowe arcydzieło polskiej numizmatyki, ten wybitny wielokrotny „donatowy" numer Dukatów reprezentuje decyzję rady miejskiej Gdańska o zmianie projektu monety obiegowej z heraldycznego herbu miasta na szczegółową panoramę miasta z kilkoma możliwymi do zidentyfikowania obiektami: głównym ratuszem ; kościoły Mariackie i św. Jana; bramy miejskie i fortyfikacje; i promienie wyłaniające się z nieba, symbolizujące boską opiekę nad miastem, które bez szwanku ocalało przed wojną trzydziestoletnią. Oznaczenie „Awers Graffiti" na obecnym przykładzie wydaje się, że odnosi się do minuty wygrawerowanej „IIII", która pojawia się w polu po prawej stronie portretu, notacja wartości, która jest prawie na pewno współczesna i powinna być uważana za stosunkowo nieistotną. Ogólnie jakość jest znakomita, powierzchnie ujawniają tylko najdrobniejsze ślady obiegu, z pełnym, żywym blaskiem kaskadowym przez pola. Uderzenie jest ostre i określone, ozdobny koronkowy kołnierz delikatnie ułożony na zbroi poniżej, widok Gdańska niezwykle elegancki, a na całym utworze jest nałożony zdrowy i atrakcyjny ton żniwnego złota. powierzchnie ukazują jedynie najdrobniejsze ślady cyrkulacji, z pełnym, żywym blaskiem spływającym kaskadą przez pola. Uderzenie jest ostre i określone, ozdobny koronkowy kołnierz delikatnie ułożony na zbroi poniżej, widok Gdańska niezwykle elegancki, a na całym utworze jest nałożony zdrowy i atrakcyjny ton żniwnego złota. powierzchnie ukazują jedynie najdrobniejsze ślady cyrkulacji, z pełnym, żywym blaskiem spływającym kaskadą przez pola. Uderzenie jest ostre i określone, ozdobny koronkowy kołnierz delikatnie ułożony na zbroi poniżej, widok Gdańska niezwykle elegancki, a na całym utworze jest nałożony zdrowy i atrakcyjny ton żniwnego złota.

Rzadko spotykane poza większymi, instytucjonalnymi zbiorami (m.in. Muzeum Narodowe w Warszawie, Zbiory Czapskich w Krakowie, Ossolineau we Wrocławiu, Muzeum Archeologiczno-Etnograficzne w Łodzi, Ermitaż) udało nam się zlokalizować tylko jeden przykład w tej masie prezentowanej na aukcji w ostatnich dziesięcioleciach, której w ogóle nie ma w Kolekcji Karolkiewicza i Aukcji Hess-Divo 288, Goldmünzen von Danzig. Jako taki niezaprzeczalny cel dla polskich numizmatyków.

Były. Künker Auction 87 (wrzesień 2003, Lot 2185)
KM-Unl., Fr-20, HCz-1851 (R2), por. Gum-1607 (RR; data nie wymieniona), Kaminski/Kurpiewski-253 (R3), Chełmiński-642, Parchimowicz-D14, CNG-257, Dutkowski-266 (R5).

Source: Picture and description coin from auction 3096 lot 30525 Heritage Auctions, Inc. 2801 W. Airport Freeway Dallas, Teksas 75261 http://coins.ha.com

G.12.03 *TRZECI EGZEMPLARZ CZTERODUKATA GDAŃSKIEGO Z 1645 r.* **26**

	Gdańsk
	(XF+) (II+)
	38 170 zł
$	9 426
€	9 500
	Hammer price
	KUN 76_3520
	27-cze-2002
	14.08 g

EUROPEJSKIE ZŁOTE MONETY I MEDALE POLSKA GDAŃSK
4 dukaty 1645, z tytułem Vladisław IV Waza (1632-1648). 14.08 g. O wielkiej rzadkości. RR Doskonały Dutkowski/Suchanek 257; Fb. 20. Gum -

Source: Picture and description coin from auction 76 lot 3520 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

G.13 **27**

DONATYWA WAGI 3 DUKATÓW GDAŃSK — Ex — 10.46 g / 37.50 g — Au
WŁADYSŁAW IV WAZA — 1634 — Potocki — S - B

							Gdańsk
							(UNC) (I)
							210 000 zł
						$	56 757
						€	51 345
							Hammer price
							AN 7_0103
							23 May 15
							37.5 mm
							10.46 g

R 5	(UNC) (I)	23-maj-2015	**241 500 zł**	$	65 271	€ 59 047	AN 7_0103
1 053 000 Kč	(UNC/UNC) (I/I)	6-gru-2014	160 267 zł	$	46 818	€ 38 123	Aurea Num. 57_0254

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i w zbroi z wyłożonym kołnierzem ozdobionym dużymi koronkami. Na piersi Order Złotego runa. W otoku: VLADIS:IIII•DG:REX• POLONIÆ:M: D:LIT:RVS:PRVS:

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską. U góry data 16- 34, pod łapami lwów inicjały S-B (Stanisław Berman). W otoku: EX•AVRO•SOLIDO•CIVITAS•GEDANENSIS·F:F: (z czystego złota miasto Gdańsk wybić kazało)

Donatywa z początkowego okresu panowania Władysława IV, nawiązująca swoim późnorenesansowym stylem do mennictwa miejskiego z czasów panowania Zygmunta III Wazy. Stemple tworzone były przez

wybitnych artystów klasy Samuela Ammona, Sebastiana Dadlera czy Jana Hoehna. Donatywy tego typu są bardzo rzadkie. Mimo, że odbitki wagi 2 i 1 ½ dukatowe są notowane w najlepszych zbiorach: Radziwiłła, Czapskiego czy w Ermitażu to wariant wagi 3 dukatów wystąpił tylko w zbiorze Potockiego z którego to, opisywana donatywa pochodzi. Wydaje się, że krążek wagi 3 dukatów, był optymalny dla tych stempli. Duża ilość materiału sprawiła, że relief jest wyjątkowo ostry i plastyczny. Opisywany egzemplarz o wadze 3 dukatów, jest UNIKATEM. Pochodzi ze zbioru Andrzeja Potockiego. M. Gumowski, w pracy „Medale Władysława IV" opisał tą donatywę, ale potwierdził istnienie jedynie półtora- i dwu dukatów. Wśród zbiorów zawierających tę donatywę, wymienia wprawdzie kolekcję Potockich, ale błędnie przypisuje jej dwudukata. W karcie inwentarzowej donatywa jest jednak opisana jako trzydukat, podana jest też jej waga (10,48 g)
Wyjątkowej klasy i urody unikalny numizmat, sygnowany osobistą puncą Potockiego z herbem Pilaw
Literatura: Gumowski (Medale Władysława IV) nie notuje; Kamiński, Kurpiewski nie notuje; CNG nie notuje; Kaleniecki nie notuje; Kopicki nie ujmuje w swoim katalogu donatyw; Kamiński 240; H-Cz. 1749
Moneta z aukcji AUREA NUMISMATICA posiada puncę Potockich na awersie w tym samym miejscu.

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 7 lot 0103 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.14 **28**

DONATYWA WAGI 3 DUKATÓW GDAŃSK 10.41 g
WŁADYSŁAW IV WAZA 1634 IR - K 37.5 mm Au

	Gdańsk
	(XF+) (II+)
	29 795 zł
$	7 238
€	8 111
	12 000 CHF
	Hammer price
	Hess Divo 288_0021
	24-paź-2001
	10.41 g

13 800 CHF	(XF+) (II+)	24-paź-2001	**34 264 zł**	$ 8 324	€ 9 328	Hess Divo 288_0021

Av.: Popiersie w prawo w koronie ze spiczastą brodą, tu jeszcze z krótkimi włosami, na piersiach łańcuch Orderu Złotego Runa. Wokoło: VLADIS:IIII•D:G:REX• POL:M: D:L:PRVSSIÆ•

Rv.: Dwa lwy podtrzymują prostą owalną tarczę, w niej dwie łapy krzyżują się między sobą z koroną. Nad znakiem kwiat. Poniżej ornament maleńki rok i inicjały i r – k (prawdopodobnie Johann Rethe, znacznik stempli w Sztokholmie 1632-1657). W otoku: EX•AVRO•SOLIDO•CIVITAS•GEDANENSIS·F:F:

Złote monety Gdańska Władysław IV. 1633-1648. 10.41g. -. Niezwykle rzadko. Doskonałe
Bahrfeldt 8415. Hutten-Czapski 1749 (R 1). Friedberg

* 6 listopada 1633 r. najstarszy syn Zygmunta został koronowany w Krakowie po najspokojniejszych z dziesięciu elekcyjnych królewskich wyborów. W przeciwieństwie do ojca, tolerancyjny i doświadczony wojną następca tronu otrzymał również sympatie protestanckich "dysydentów", którzy już wcześniej prosili o wsparcie króla Szwecji Gustawa Adolfa i elektora brandenburskiego przeciwko atakom katolickiej Szlachty. Władysław, który został już wybrany królem Szwecji w 1599 r. i carem Rosji w 1611 r., Początkowo utrzymywał roszczenia do obu koron. Jego pierwszym zadaniem było odparcie Rosjan, którzy podczas krótkiego bezkrólewia oblężyli twierdzę Smoleńsk. Układ pokojowy podpisany 14

czerwca 1634 r. pozostawił Polskę/Litwę z terytoriami uzgodnionymi w 1619 r. Przeciwko zrzeczeniu się tytułu cara Moskwa obiecała nawet pomoc w wojnie ze Szwedami, Tatarami i Turkami. Niepewna granica wschodnia, pusty skarbiec i zmęczenie wojenne Szlachty skłoniły również króla do rezygnacji z agresywnej polityki szwedzkiej, która wymagałaby rozbudowy floty w celu zabezpieczenia rządów na Morzu Bałtyckim. Z jego żądaniami podatkowymi monarcha nie mógł zwyciężyć bardziej niż z jego pomysłem założenia królewskiej firmy handlowej. Republika, która rozrosła się do 990 000 km kwadratowych i ponad 10 milionów mieszkańców, miała tylko 4000 ludzi pod bronią, mniej niż prywatne armie niektórych magnatów. Zawieszenie broni w Sztumskiej Wsi w 1635 roku, które nastąpiło dzięki mediacji francuskiej, pozostawiło Szwedom Inflanty na północ od Dźwiny w zamian za Prusy Królewskie i Gdańska Hafenzölla.

Source: Picture coin and descriptions from auction 288 lot 0021 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

G.15.01 **29**

3 DUKATY GDAŃSK WŁADYSŁAW IV WAZA 1642 10.50 g / 30.0 mm

R 8	fr. 38 400	(VF+) (II+)	23-paź-2018	**145 555 zł**	$ 38 550	€ 33 583	SIN 51_2868
		(VF+) (II+)	24-wrz-2003	97 564 zł	$ 24 701	€ 21 525	KUN 87_2184

AW.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z wyłożonym koronkowym kołnierzem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD•IIII•D•G•REX•POL•& SVEC•M•D•LIT•RVS•PR•

Aw.: Panorama miasta Gdańska. U dołu stojąca na ozdobnej konsoli mała tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy. Na dole inicjały G-R (Gerhard Rogge, najemca monet w Gdańsku 1639-1656) W otoku: MON:AUREA CIVITA ─ TIS GEDANEN 1642:

Władysław IV Gdańsk 3 Dukaty 1642. 10,24 g. Dutkowski 304. Dutkowski / Suchanek 238. Fr. 21. Bardzo rzadki. Bardzo ładny.

Source: Pictures and descriptions coin from SINCONA Auction 51, Lot 2868, SINCONA Swiss International Coin Auction AG, Switzerland. www.sincona.com

G.15.02 *DRUGI EGZEMPLARZ TRZYDUKATA GDAŃSKIEGO Z 1642 r.* **30**

	Gdańsk
	(VF+) (II+)
	79 321 zł
$	20 082
€	17 500
	Hammer price
	KUN 87_2184
	24-wrz-2003
	10.45 g

GDAŃSK 3 dukaty 1642, z tytułem Vladislav IV (1632-1648). 10.45 g. O wielkiej rzadkości. Doskonały Dutkowski/Suchanek 238; Fb. 21.

Władysław IV, najstarszy syn Zygmunta III Wazy, został koronowany na króla Polski w Krakowie 6 listopada 1633 roku w wieku 38 lat. Już w 1599 roku został wybrany królem Szwecji, a w 1611 roku carem Rosji. Jednak Władysław nie uzyskał obu tych koron. Król po raz pierwszy ponownie rozważył ziemie przyznane Polsce w 1619 roku, które zostały zajęte przez Rosję podczas krótkiego bezkrólewia po śmierci Zygmunta III. 20 września 1635 roku Władysław IV zawarł 26-letni traktat w Sztumskiej Wsi z Krystyną Szwedzką, który zakończył wojnę szwedzko-polską i na mocy którego Polska odzyskała ziemie podbite przez Gustawa II Adolfa. Szwecja, która zachowała Inflanty, uzyskała ochronę swojej wschodniej flanki na mocy traktatu ze Sztumskiej Wsi i w ten sposób była w stanie uwolnić siły do walk w Niemczech. W momencie bicia tego trójdukata i następnego czterodukata z reprezentacyjnym widokiem gdańskiego miasta, Polska i Gdańsk zostały oszczędzone przed udziałem w wojnie trzydziestoletniej.

Source: Picture and description coin from auction 87 lot 2184 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

G.16.01 **31**

3 DUKATY GDAŃSK WŁADYSŁAW IV WAZA **1647** 10.50 g / 32.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(VF+) (II+)
	21 697 zł
$	5 358
€	5 400
	Hammer price
	KUN 76_3521
	27-cze-2002
	10.52 g

R 8	(XF+) (II+)	29-cze-2021	**178 931 zł**	$ 46 939	€ 39 360	KUN 349_4168
	(XF+) (II+)	27-cze-2002	26 687 zł	$ 6 591	€ 6 642	KUN 76_3521

AW.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z wyłożonym koronkowym kołnierzem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD•IIII•D:G:REXPOL•& SVEC:M:D:L:RVS:PRVS

Aw.: Panorama miasta Gdańska. U dołu stojąca na ozdobnej konsoli mała tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy. Na dole inicjały G-R (Gerhard Rogge, najemca monet w Gdańsku 1639-1656) Po bokach data 16 – 47 W otoku: EX AVRO SOLIDO CIVITAS GEDANENSIS FIERI F:

MONETY I MEDALE MIASTA GDAŃSKA MONETY Z CZASÓW WŁADYSŁAWA IV, 1632-1648

3 dukaty 1647. ZŁOTO. 10,52 g. O wielkiej rzadkości. Cl. Punkt wygładzający w polu frontu, doskonały. Dutkowski/Suchanek 254; Fb. 21; Gum. -.

Source: Picture and description coin from auction 76 lot 3521 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

G.16.02 *DRUGI EGZEMPLARZ TRZYDUKATA GDAŃSKIEGO 1647 r.WŁADYSŁAW IV WAZA* **32**

	Gdańsk
	(VF+) (II+)
	145 472 zł
$	38 162
€	32 000
	Hammer price
	KUN 349_4168
	29-cze-2021
	10.19 g

EUROPEJSKIE ZŁOTE MONETY. POLSKA. DANZIG. Miasto 3 dukatów 1647, z tytułem Władysława IV (1632-1648). 10,19 g. Widok na miasto, u dołu dwa lwy trzymające herb miasta, na stronach 16-47 oraz inicjały GR, nad promiennym imieniem Jehowy. Dutkowski / Suchanek 254; Fb 21; Gum. -.

Ogromna rzadkość. Małe ślady po ramie, poza tym bardzo drobne

Source: Picture and description coin from auction 349 lot 4168 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

G.17 **33**

DWA DUKATY GDAŃSK WŁADYSŁAW IV WAZA	**1641**	7.0 g / 34.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	(XF) (II)
	22 594 zł
$	5 489
€	6 151
	9 100 CHF
	Hammer price
	Jess Divo 288_0024
	24-paź-2001
	6.93 g

R 8	10 465 CHF	(XF) (II)	24-paź-2001	**25 984 zł**	$ 6 312	€ 7 074	Hess Divo 288_0024

AW.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z wyłożonym koronkowym kołnierzem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD•IIII•D•G•REX•POL•& SVEC•M•D•LIT•RVS•PR•

Aw.: Panorama miasta Gdańska. U dołu stojąca na ozdobnej konsoli mała tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy. Na dole inicjały G-R (Gerhard Rogge, najemca monet w Gdańsku 1639-1656) Pod tarcza w konsoli data 1641. W otoku: MONETA NOVA CIVITATIS GEDANENSIS

Złote monety Gdańska Władysław IV. 1633-1648. Dwudukat 1641, wytłoczony stemplem czterodukata. Bardzo rzadki. Prawie doskonały 6,93g. Hutten-Czapski-, por. 1820 (4 dukaty). Gumowski -. Friedberg 13.

Source: Picture coin and descriptions from auction 288 lot 0024 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

G.18.01 **34**

R 8	(UNC-/EF+)	20-mar-2021	**377 600 zł**	$ 98 849	€ 82 989	AN 28_0407
	(VF+) (III+)	19-paź-2013	**241 500 zł**	$ 79 703	€ 58 194	AN 4_0143
	(XF) (II)	14-lis-2009	173 800 zł	$ 63 200	€ 42 494	WCN 41_0292
10 350 CHF	(XV+) (II+)	24-paź-2001	25 698 zł	$ 6 243	€ 6 996	Hess Divo 288_0027

AW.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z wyłożonym koronkowym kołnierzem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD•IIII•D•G•REX•POL•& SVEC•M•D•LIT•RVS•PR•

Aw.: Panorama miasta Gdańska. U dołu stojąca na ozdobnej konsoli mała tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy. Na dole inicjały G-R (Gerhard Rogge, najemca monet w Gdańsku 1639-1656) W otoku: MON:AUREA CIVITA ─ TIS GEDANEN 1642:

Za panowania Władysława IV mennica w Gdańsku początkowo wybijała donatywy z tarczą miejską oraz z panoramą miasta. W 1642 roku wybito także obiegowe dwu-i trzydukaty z widokiem miasta. Egzemplarz pochodzi z kolekcji Franciszka Potockiego i ma dwukrotnie odciśniętą puncę z herbem rodowym Pilawa. Waga: 6,87 g Au;Średnica: 33 mm Kopicki 7598 R8; Friedberg 21a; CNG 236; Parchimowicz D4

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 4 lot 0143 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.18.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DWUDUKATA GDAŃSKIEGO Z 1642 r.* **35**

	Gdańsk
	(UNC-/EF+) (I-/II+)
	320 000 zł
$	83 770
€	70 330
	Hammer price
	AN 28_0407
	20-mar-2021
	6.983 g

Za panowania Władys³awa IV mennica w Gdańsku wybijała donatywy o wadze od 2 do 10 dukatów z charakterystycznym napisem: EX AURO SOLIDO CIVITAS GEDANENSIS FIERI FECIT (z czystego złota miasto Gdańsk wybić kazało) . Na pierwszych emisjach widniała tarcza herbem miasta, która potem została zastąpiona widokiem Gdańska. W 1640 i 1641 roku stemplami półtalarów odbijano wielodukaty o wadze 2, 3 i 4 dukatów. W 1642 roku przygotowano kolejne emisje wielodukatów, umieszczono na nich panoramę miejską, jednak zamiast charakterystycznej dla donatyw dewizy pojawił siê napis: MONETA AUREA… (moneta złota…). Stemple do bicia wielodukatów wykonał medalier gdański Jan Höhn starszy. Na monetach nie ma jego inicjałów. Przypisano je temu medalierowi na podstawie elementów charakterystycznych dla jego warsztatu widniejących na medalach gdańskich, sygnowanych jego inicjałami. Wielodukaty te wybijano o wadze 2, 3 i 4 dukatów. W zbiorze Czapskiego był egzemplarz o wadze 3 dukatów. W zbiorze Muzeum Narodowego w Warszawie są egzemplarze o wadze 2 i 3 dukatów. Według M. Gumowskiego, Sobański posiadał 2-, 3- i 4- dukatówkę, zaś Potocki 2 i 3 dukatówkę. Obecnie w MNW znajdują tylko egzemplarze o wadze 2 i 3 dukatów (pochodzące, jak siê wydaje ze zbioru Sobańskiego). Najczęściej w zbiorach i na aukcjach spotyka się egzemplarze o wadze 3 dukatów. Natomiast 2 i 4 dukaty są znacznie rzadsze. 2 dukaty znane są w trzech 3 zbiorach publicznych, przy czym egzemplarz znajdujący w Zamku Królewskim został w 2001 roku zakupiony na 288 aukcji firmy Divo Hess. Według noty przy opisie tej monety w karcie inwentarzowej zamku ten egzemplarz jest tożsamy z egzemplarzem Chełmińskiego(w jego katalogu ta moneta nie była ilustrowana).

Dwudukat gdański z 1642 roku na powojennym rynku aukcyjnym pojawił siê po raz pierwszy na aukcji w Szwajcarii w 1963 roku. Ten sam egzemplarz był potem licytowany na aukcji u Hessa w 1979 i w tym samym domu aukcyjnym w 2001 roku, skąd został zakupiony do zbiorów Zamku Królewskiego w Warszawie. W 1988 roku kolejny egzemplarz był licytowany w USA na marcowej aukcji w firmie Bowers and Merena i pochodził z kolekcji Guia (korzystał z niej R. Friedberg przygotowując katalog złotych monet świata). Był to drugi egzemplarz, jaki pojawił siê na rynku numizmatycznym (nie mam dostępu do katalogu z aukcji Sternberga).

Obecnie na rynku numizmatycznym można potwierdzić obecność tylko trzech egzemplarzy- razem z naszym egzemplarzem.

Ekstremalnie rzadka i efektowna moneta. Wspaniale zachowana z połyskiem menniczy na całej powierzchni. Moneta do najlepszych kolekcji. Stan zachowania: 1-/2+ (UNC-/EF+) Waga: 6,983 g

Kaleniecki s.282; Kopicki.7598R8; Friedberg.13; Dutkowski, Suchanek CNG.236; Z³oto Wazów (TI) 305 (R6)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 4 lot 0143 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. *www.niemczyk.pl*

G.18.03 *TRZECI EGZEMPLARZ DWUDUKATA GDAŃSKIEGO Z 1642 r.* 36

	Gdańsk
	(XF+) (II+)
	22 346 zł
$	5 429
€	6 083
	9 000 CHF
	Hammer price
	Hess Divo 288_0027
	24-paź-2001
	6.92 g

Władysław IV. 1633-1648. Dwudukat dukat 1642. 6,92g. Niezwykle rzadko. Prawie doskonały. Hutten-Czapski-, por. 1831 (3 dukaty). Gumowski 1607. Friedberg 21a.
Source: Picture coin and descriptions from auction 288 lot 0027 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

G.18.04 *CZWARTY EGZEMPLARZ DWUDUKATA GDAŃSKIEGO Z 1642 r.* 37

	Gdańsk
	(VF+) (III+)
	158 000 zł
$	57 455
€	38 631
	Hammer price
	WCN 41_0292
	14-lis-2009
	6.99 g

Władysław IV Waza 1632-1648. dwudukat 1642, Gdańsk, złoto 6.99 g, Kaleniecki s 282, H-Cz. 1831 (ale jako trzydukatówka), Fr. 13, T. -, bardzo rzadka i efektowna moneta, ładnie zachowana.

Zdjęcie i opis monety z aukcji 41 lot 0292 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie www.wcn.pl

G.19.01 **38**

DONATYWA WAGI 2 DUKATÓW GDAŃSK		**Średnica typowa dla**	6.46 g /		
WŁADYSŁAW IV WAZA	**1647**	**trzydukatówek**	34.0 mm	**Au**	

	Gdańsk
	(VF+) (III+)
	68 000 zł
$	18 759
€	16 057
	Hammer price
	AN 12_0140
	21 paź 17
	6.46 g
	34.0 mm

R 8	(VF+) (III+)	21-paź-2017	**78 200 zł**	$ 21 573	€ 18 466	AN 12_0140
	(VF+) (III+)	22-cze-2004	22 785 zł	$ 5 954	€ 4 920	KUN 92_0177

AW.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z wyłożonym koronkowym kołnierzem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD:IIII D:G:REX POL•& SVEC:M:D:L:RVS:PRVS:

Aw.: Panorama miasta Gdańska. U dołu stojąca na ozdobnej konsoli mała tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy, nad miastem słońce, w nim napis hebrajski JAHWE. Na dole inicjały G – R (Gerhard Rogge, najemca monet w Gdańsku 1639-1656) i podzielony tarczą rok 16 – 47 W otoku: EX AVRO SOLIDO CIVITAS GEDANENSIS FIERI F:

W 1647 roku Rada miasta zamówiła w mennicy w Gdańsku serię donatyw od wadze od półtora do trzech dukatów. Do każdej z donatyw przygotowano oddzielne stemple, różnicując tęż ich średnice; najmniejsze o śr. 29 mm, przeznaczone były do bicia półtora dukatów. Do bicia 2 dukatówek przeznaczono stempel o większej średnicy -32 mm, natomiast do wybijania 3 dukatówek używano stempli o średnicy 34 mm. Stemple do donatywach z roku 1647 są zapewne autorstwa Jana Höhna starszego. Cechą charakterystyczną emisji gdańskich donatyw było to, że dodatkowo wybijano tymi sami stemplami także egzemplarze o innej wadzę, czasem w formie klip. Donatywy o średnicy 34 mm z roku 1647 o wadze 3 dukatów notowane są w większości wielkich kolekcji oraz w zbiorach publicznych. Stemplem tym wybito także donatywy o wadze 2 dukatów. M. Gumowski opracowując medale z czasów panowania Władysława IV miał dostęp i wiedzę tylko o egzemplarzach o wadze 3 dukatów, natomiast F. A. Vossberg znal egzemplarzem zarówno o wadze 3, jednak była znana mu odbitka wagi 2 dukatów. W ostatnich latach na niemieckim rynku numizmatycznym pojawił się dwukrotnie egzemplarz 2 dukatówki, drugim jest opisywany egzemplarz. Jak można domniemywać, jedna z nich może być egzemplarzem znanym Vossbergowi. Donatywa 2 dukatowa znana jest tylko w dwu egzemplarzach i nie była dotąd notowana w żadnej z wielkich kolekcji ani w kolekcjach muzealnych. Poza największą średnicą pośród emisji z 1647 roku, stempel rewersu wykazuje drobne różnice wobec pozostałych: ostatnia litera F: jest tuż przy listku rozpoczynającym napis, podczas gdy na pozostałych jest wyraźny odstęp. Dodatkowo na stemplu średnicy 34 występuje pisownie AVRO, w odróżnieniu od 32 mm z pisownia AURO. Donatywy 3 dukatowe zdobiły zbiory: Ernsta, Mikockiego Philippa, takaż sztuka była w zaginionej kolekcji z zamku w Malborku. Ponadto trzydukatowe egzemplarze bite tym stemplem są w zbiorze Czapskich (10,42), a kolejne w Berlinie i Wiedniu. Nie występował i nie występuje ani jeden egzemplarz z tego stempla wagi 2 dukatów.
Ładny egzemplarz. Lekko gięty. Połysk menniczy. Czerwona patyna.

Vossberg 833; Gumowski (Medale Władysława IV) 105 - lecz o wadzę 3 dukatów; jak: CNG253 (4d)-lecz o wadze 3 dukatów.; Złoto Wazów 274 (R8)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 12 lot 0140 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.19.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DONATYWY GDAŃSKIEJ Z 1647 r. WAGI 2 DUKATÓW* **39**

	Gdańsk
	(VF+) (III+)
	18 524 zł
$	4 840
€	4 000
	Hammer price
	KUN 92_0177
	22-cze-2004
	6.83 g
	?.0 mm

EUROPEJSKIE ZŁOTE MONETY I MEDALE POLSKA GDAŃSK

2 dukaty w 1647 roku, z tytułem Władysława IV (1632-1648). 6,83 g. widok miasta, poniżej dwa lwy trzymają herb miasta, poniżej w kartuszu inicjały G-R (Gerhard Rogge, dzierżawca monet w Gdańsku 1639-1656), powyżej promienne imię Jehowa. Lekkie ślady obróbki na krawędzi, bardzo ładne + Dutkowski/Suchanek 252; Fb. 21 a. RR

Nie ma pewności, czy jest to donatywa o średnicy 34 mm. Posiada ona jej cechę, bo na rewersie napis otokowy zaczyna się od EX AVRO, ale waga jej odpowiada wadzie dwudukatówek, wykazanych poniżej.

Source: Picture and description coin from auction 92 lot 0177Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

G.20.01 **40**

2 DUKATY GDAŃSK WŁADYSŁAW IV WAZA 1647 7.0g / 32.0 mm **Au**

	Gdańsk
	NGC AU 58
	56 571 zł
$	14 581
€	13 000
	Hammer price
	KUN 283_5897
	30 wrz 16
	6.93 g

1.	**R 6**	**?**	30-lis-2020	106 200 zł	$ 28 554	€ 24 016	Desa Unicum 2020
2.		NGC MS 63	20-cze-2020	126 500 zł	$ 32 436	€ 28 750	AN 25_0441
3.		NGC MS63 (MAX	22-paź-2016	**172 500 zł**	$ 43 125	€ 39 565	AN 10_0084
4.		NGC AU 58	30-wrz-2016	69 582 zł	$ 17 934	€ 15 990	KUN 283_5897

5.	£ 10 200	(VF+) (II+)	3-gru-2015	62 286 zł	$ 15 266	€ 14 438	SPINK 15007_0845
6.	35 380 CHF	(UNC-) (I-)	25-lis-2014	124 661 zł	$ 36 546	€ 29 419	RAPP 2014-11_0058
7.		(AU) (I-/II+)	13-lis-2011	77 000 zł	$ 26 923	€ 19 643	WCN 44_0514

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z wyłożonym koronkowym kołnierzem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD:IIII D:G:REX POL•& SVEC:M:D:L:RVS:PRVS:

Aw.: Panorama miasta Gdańska. U dołu stojąca na ozdobnej konsoli mała tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy, nad miastem słońce, w nim napis hebrajski JAHWE. Na dole inicjały G – R (Gerhard Rogge, najemca monet w Gdańsku 1639-1656) i podzielony tarczą rok 16 – 47 W otoku: EX AURO SOLIDO CIVITAS GEDANENSIS FIERI F:

Władysław IV Waza (1632-1648) 2 dukaty 1647, Gdańsk (Cloverleaf) Z kartą identyfikacyjną od DJ Crowther Ltd., Londyn. W amerykańskim plastikowym uchwycie NGC o oznaczeniu AU 58. Dutkowski / Suchanek 252 a; Kol. 21 a.
O wielkiej rzadkości. Bardzo atrakcyjny okaz ze wspaniałą złotą patyną, zwłaszcza ze starą kartą kolekcjonerską.
Władysław IV., Najstarszy syn Zygmunta III. Waza został koronowany na króla Polski 6 listopada 1633 roku w wieku 38 lat w Krakowie. Już w 1599 r. Został wybrany królem Szwecji, aw 1611 r. Cara Rosji. Jednak Władysław nie otrzymał obu koron. Król początkowo odzyskał ziemie przyznane Polsce przez Rosję w 1619 r. Podczas krótkiego okresu przejściowego po śmierci Zygmunta III. zostało zabrane. 20 września 1635 r. Władysław IV zawarł umowę na 26 lat, ograniczoną do 26 lat, z Christiną ze Szwecji, która zakończyła wojnę szwedzko-polską i dzięki której Polska odzyskała tereny podbite przez Gustawa II Adolfa. Szwecja, która utrzymała Inflantę,uzyskał ochronę swojej wschodniej flanki dzięki traktatowi z Stuhmsdorf i był w stanie uwolnić siły do walk w Niemczech. W momencie wybijania tego dwucukowego dzieła z reprezentacyjnym widokiem miasta Gdańska Polska i Gdańsk zostały oszczędzone udziałowi w wojnie trzydziestoletniej.
Kamiński 239 H-Czapski 1866 (R6) ale jako trzydukatówka; Kaleniecki 285; Złoto czasów dynastii Wazów 276 (R6); CNG 252a

Source: Picture and description coin from auction 283 lot 5897 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

G.20.02 *DRUGI EGZEMPLARZ 2 DUKATÓW GDAŃSKICH Z 1647 r* **41**

	Gdańsk
	NGC MS 63
	110 000 zł
$	28 205
€	25 000
	Hammer price
	AN 25_0441
	20-cze-2020
	? g
	? mm

Za panowania Władysława IV mennica w Gdańsku wybijała donatywy o wadze od 2 do 10 dukatów z charakterystycznym napisem: EX AURO SOLIDO CIVITAS GEDANENSIS FIERI FECIT (z czystego złota miasto Gdańsk wybić kazało).

W 1645 roku rada miasta Gdańska zdecydowała o zmianie wyglądu donatyw obiegowych. W miejsce tarczy herbowej podtrzymywanej przez dwa lwy na awersie, wprowadzono motyw panoramy miasta. Widnieją na niej charakterystyczne budowle, takie jak Ratusz Głównego Miasta, wieże kościołów, w tym Mariackiego i św. Jana oraz bramy i umocnienia miejskie. Ikonografia ta symbolizowała Boską opiekę, która otacza i chroni Gdańsk. U dołu umieszczono małą tarczę podtrzymywaną przez dwa lwy.
Donatywy z panoramą miejską projektował i rytował wybitny medalier gdański – Jan Höhn starszy. Należą one do najwybitniejszych dzieł sztuki menniczej epoki baroku.
Idealny stan zachowania, perfekcyjne lustro mennicze, moneta wygląda jakby została wybita wczoraj, a nie ponad 350 lat temu - IDEAŁ.
H-Czapski 1866 (R6) ale jako trzydukatówka; Kaleniecki 286 ; CNG 252a ; Złoto Wazów 276 (R6)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 25 lot 0441 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.20.03 *TRZECI EGZEMPLARZ 2 DUKATÓW GDAŃSKICH Z 1647 r* **42**

	Gdańsk
	(AU) (I-/II+)
	70 000 zł
$	24 476
€	17 857
	WCN 44_0514
	13-Nov-11
	6.93 g

Władysław IV Waza 1632-1648. dwudukat (donatywa) 1647, Gdańsk, złoto 6.93 g, H-Cz. 1865 (R2) ale jako trzydukatówka, Kaleniecki s 285, na rewersie drobne rysy w tle, ale bardzo ładny egzemplarz z pięknym lustrem menniczym, stara patyna.

Zdjęcie i opis monety z aukcji 44 lot 0514 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie www.wcn.pl

G.20.04 *CZWARTY EGZEMPLARZ 2 DUKATÓW GDAŃSKICH Z 1647 r* **43**

	Gdańsk
	(VF+) (II+)
	51 905 zł
$	12 722
€	12 032
£	8 500
	SPINK 15007_0845
	3-gru-2015
	7.01 g

Polska, Władysław IV, Waza (1632–48), 2-Dukaty, 7,01 g, 1647, Gdańsk (Gdańsk), 7,0 g (F.21a; HCz.1866), atrakcyjny czerwony ton, dobrze bardzo dobrze, rzadko.
Proweniencja; kupiona od Donalda Crowthera, 4 maja 1967 r. za 152,5 £ / -

Source: Pictures and description coins from Spink and Son Limited z 69 Southampton Row, Bloomsbury London WC1B 4ET Auction 15007 lot 0845 auctionteam@spink.com Website:https://www.spink.com

G.20.05 *PIĄTY EGZEMPLARZ 2 DUKATÓW GDAŃSKICH Z 1647 r.* **44**

	Gdańsk
	NGC MS63 (MAX
	150 000 zł
$	37 500
€	34 404
	AN 10_0084
	22-paź-2016
	? g
	21.0 mm

Najwyższa nota gradingowa na świecie. Jedyny egzemplarz, który w NGC i PCGS otrzymał tak wysoką notę MS63. Unikalna moneta ze względu na wspaniały stan zachowania.Idealny stan zachowania, perfekcyjne lustro mennicze i zachowane detale.

Literatura/literature:H-Czapski 1866 (R6) ale jako trzydukatówka; Kaleniecki 285; Złoto czasów dynastii Wazów 276 (R6); CNG 252a

Najwyższa nota gradingowa na świecie NGC MS63 (MAX). Jedyny egzemplarz, który w NGC i PCGS otrzymał tak wysoką notę MS63. Unikalna moneta ze względu na wspaniały stan zachowania.

Idealny stan zachowania, perfekcyjne lustro mennicze i zachowane detale. Średnica: 21,0 mm

H-Czapski 1866 (R6) ale jako trzydukatówka; Kaleniecki 285; Złoto czasów dynastii Wazów 276 (R6); CNG 252a

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 10 lot 0084 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.20.06 *SZÓSTY EGZEMPLARZ 2 DUKATÓW GDAŃSKICH Z 1647 r.* **45**

	Gdańsk
	(UNC-) (I-)
	102 182 zł
$	29 956
€	24 114
fr.	29 000
	Hammer price
	RAPP 2014-11_0058
	25-lis-2014
	? g

Polska, Gdańsk Władysław IV., 1633-1648. 2 Dukaty 1647. Münzmeister Gerhard Rogge. Rzadko spotykany.

Source: Pictures and description coins from auction November 2014 lot 0058 Peter Rapp AG Toggenburgerstrasse 139 PO Box 276 CH-9500 Wil, Szwajcaria71923 92 2 info [at] rapp-auktionen.ch http://www.rapp-auktionen.com

G.20.07 *SIÓDMY EGZEMPLARZ DONATYW GDAŃSKIEJ WAGI 2 DUKATÓW Z 1647 r* **46**

	Gdańsk
	?
	90 000 zł
$	28 554
€	24 016
	Hammer price
	Desa Unicum 2020
	30-lis-2020
	7.06 g
	31.5 mm

Władysław IV, donatywa gdańska 2 dukatowa 1647 złoto, 7,06 g; dm. 31,5 mm
A. L. Friedberg and Ira S. Friedberg, Gold Coins of the World, 21 a
Catalogue de la collection des médailles et monnaies polonaises du comte Emeric HuttenCzapski, St. Petersbourg 1875 Cracovie 1915, 1866 R2.

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji Desa Unicum w Warszawie z dnia 30 listopada 2020 r. email: biuro@desa.pl

G.21.01 **47**

2 DUKATY - KLIPA GDAŃSK WŁADYSŁAW IV		6.95 g /	
WAZA BITY STEMPLEM 1½ DUKATA	**1647**	?.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	(XF+) (II+)
	75 968 zł
$	28 161
€	20 000
	Hammer price
	KUN 129_0258
	8-paź-2007
	6.95 g

	(XF+) (II+)	8-paź-2007	**93 441 zł**	$ 34 639	€ 24 600	KUN 129_0258
18 400 CHF	(XF+) (II+)	24.paź.2001	45 685 zł	$ 11 099	€ 12 437	HessDivo 288_0033

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z wyłożonym koronkowym kołnierzem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD:IIII D:G:REX POL•& SVEC:M:D:L:RVS:PRVS:

Aw.: Panorama miasta Gdańska. U dołu stojąca na ozdobnej konsoli mała tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy. Na dole inicjały G – R (Gerhard Rogge, najemca monet w Gdańsku 1639-1656) i podzielony tarczą rok 16 – 47 W otoku: EX AURO SOLIDO CIVITAS GEDANENSIS FIERI F:

Polska, Gdańsk Władysław IV., 1633-1648. 2 Dukaty + kilpa 1647, bite stemplem 1½ dukata, zloto 6.95 g.

Dutkowski/Suchanek 251 (ten egzemplarz;) (Rysunek zbyt duży); Fb. 21 b Z największej rzadkości. Lekkie ślady ramy, doskonały.
Władysław IV, najstarszy syn Zygmunta III Wazy, został koronowany na króla Polski w Krakowie 6 listopada 1633 roku w wieku 38 lat. Już w 1599 roku został wybrany królem Szwecji, a w 1611 roku carem Rosji. Jednak Władysław nie uzyskał obu koron. Król po raz pierwszy ponownie zajął ziemie przyznane Polsce w 1619 roku, które zostały zajęte przez Rosję podczas krótkiego bezkrólewia po śmierci Zygmunta III. 20 września 1635 roku Władysław IV zawarł 26-letni traktat stuhmsdorfski z Krystyną Szwedzką, który zakończył wojnę szwedzko-polską i na mocy którego Polska odzyskała ziemie podbite przez Gustawa II Adolfa. Szwecja, która zachowała Inflanty, uzyskała ochronę swojej wschodniej flanki na mocy traktatu stuhmsdorfskiego i w ten sposób była w stanie uwolnić siły do walk w Niemczech. W momencie bicia tego niezwykle rzadkiego podwójnego klifu dukatowego z reprezentacyjnym widokiem gdańskiego miasta, Polska i Gdańsk zostały oszczędzone przed udziałem w wojnie trzydziestoletniej.

Source: Picture and description coin from auction 129 lot 0258 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

G.21.02 *DRUGI EGZEMPLARZ KLIPY GDAŃSKIEJ WAGI 2 DUKATÓW Z 1647 r* **48**

	Gdańsk
	(XF+) (II+)
	39 726 zł
$	9 651
€	10 815
	16 000 CHF
	Hammer price
	HessDivo 288_0033
	24.paź.2001
	6.94 g

Złote monety Gdańska Władysław IV. 1633-1648.
Podwójny dukat klipa 1647, wytłoczony stemplami półtoradukatadukatu. Widok na miasto, nad nim jasne słońce z jednym okiem jako chrześcijański symbol Boga Ojca, u podnóża herb miasta. Ponadto rok i inicjały g-r (Gerhard Rogge, dzierżawca monet w Gdańsku 1639-56). 6,94g. Bahrfeldt-, por. 8423. Hutten-Czapski-, por. 1867 (1 1/2 dukaty). Friedberg-, por. 14 (11/2 Du-kata, błędnie inny typ). Niezwykle rzadko. Nieco słabo zaznaczony, skądinąd doskonały.

Source: Picture coin and descriptions from auction 288 lot 0033 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

G.22.01 **49**

DONATYWA WAGI 1½ DUKATA GDAŃSK		5.25 g /
WŁADYSŁAW IV WAZA	1634	30.0 mm Au

	Gdańsk
	(EF) (II)
	36 000 zł
$	11 688
€	8 675
	Hammer price
	WCN 31_0548
	4 gru 04
	5.21 g

R 7	(XF+) (II+)	30-lis-2020	**82 600 zł**	$	22 208	€ 18 679	Desa Unicum 2020_24
	(EF) (II)	4-gru-2004	39 600 zł	$	12 857	€ 9 542	WCN 31_0548

Aw: Popiersie króla, +°VLADIS:IIII D:G:REX POLONIÆ:M:D:LIT:RVS:PRVS:

Rw: Herb Gdańska podtrzymywany przez dwa lwy. W otoku: ֍EX• AVRO• SOLIDO• CIVITAS• GEDANENSIS• F:F:, poniżej herbu Gdańska litery S – B, data 16 – 34 na awersie (rozdzielona krzyżykiem) i rewersie.

Władysław IV Waza 1632-1648. donatywa o wadze 1 1/2 dukata 1634, Gdańsk, złoto, 5.21 g

Bahr. 8412, Kaleniecki -, , powyższa donatywa znana jest tylko w złocie o wadze 1 1/2 oraz 2 dukatów. W zbiorze gdańskim i malborskim występowała jako 1 1/2 dukata, zaś w zbiorach Potockich, Czapskich, Radziwiłłów i w Ermitażu jako dwudukatówka, lekko gięta, ogromna rzadkość

Zdjęcie i opis monety z aukcji 31 lot 0548 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie www.wcn.pl

G.22.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DONATYWY 1½ GDAŃSKIEJ Z 1634 r.* **50**

	Gdańsk
	(XF+) (II+)
	70 000 zł
$	18 821
€	15 830
	Hammer price
	Desa Unicum 2020
	30-lis-2020
	5.23 g
	27.0 mm

Władysław IV, donatywa gdańska półtoraczna (1 ½ dukata) 1634, bardzo ładny egzemplarz.

E. Bahrfeldt, Der Denarfund von Schidlitz bei Danzig, Berlin 1915, 8412

Litery S- B na rewersie monety należą do Stanisława Bermana, zarządzającego mennicą gdańską od 1618 do 1635 r. Obiekt rzadko spotykany w handlu antykwarycznym, ponadto w bardzo ładnym stanie zachowania.

Zob.: Warszawskie Centrum Numizmatyczne, aukcja 31, poz. 548. Marek Kaleniecki, Złote monety polskie na aukcjach światowych 1945-2002, Warszawa 2003, nie notuje tej donatywy w handlu numizmatycznym po II wojnie światowej.
Pochodzenie; Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, grudzień 2007
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji Desa Unicum w Warszawie z dnia 30 listopada 2020 r.lot 24; email: biuro@desa.pl

G.23.01 **51**

1½ DUKAT GDAŃSK WŁADYSŁAW IV WAZA	**1647**	5.25 g / 29.0 mm	**Au**

R5 - R 6	(EF) (II)	14-kwi-2018	**61 600 zł**	$ 18 388	€ 14 952	WDA MiM 8_0150
	(UNC) (I)	15-sty-2007	55 654 zł	$ 18 400	€ 14 236	STA 2007-01_3168

AW.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z wyłożonym koronkowym kołnierzem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD:IIII D:G:REX POL•& SVEC:M:D:L:RVS:PRVS:

Aw.: Panorama miasta Gdańska. U dołu stojąca na ozdobnej konsoli mała tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy. Na dole inicjały G – R (Gerhard Rogge, najemca monet w Gdańsku 1639-1656) i podzielony tarczą rok 16 – 47 W otoku: EX AURO SOLIDO CIVITAS GEDANENSIS FIERI F:
POLSKA. Gdańsk Władysław IV, 1595-1648. 1½ Ducat, 1647; 5,21 gramów. Fr.21c. Rzadkie . Pola próbne. Bez obiegu i wybór.

Source: Picture and descriptions coin from Stack's Bowers Galleries (owner picture), auction Stack's Numismatists Auctions Appraisals Retail New York Januaryl 15 2007 lot 3168 Website: www.StacksBowers.com

G.23.02 *DRUGI EGZEMPLARZ 1½ DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1647 r.* **52**

	Gdańsk
	(EF) (II)
	55 000 zł
$	16 418
€	13 350
	Hammer price
	WDA MiM 8_0150
	14-kwi-2018
	5.49 g

Bardzo rzadki nominał, drugi raz notowany na aukcjach w Polsce, pierwszy raz na aukcji 2 WCN w 1992 r. Dutkowski nadaje naszym zdaniem zbyt niski stopień rzadkości R5-R6, zaś dla dwudukatówek R6 (5 notowań na aukcjach WCN i Niemczyk), ostatnie 2017 - stan 3+ sprzedany 78.200 PLN. Kopicki nawet nie wiedział o istnieniu (nie notuje). Atrakcyjny egzemplarz z mocnym połyskiem menniczym w tle, detale mennicze bez najmniejszych przytarć, na rancie ślad wyjęcia z oprawy, bardzo dobra prezencja. Moneta do najlepszych kolekcji.

RRR-, Władysław IV Waza, Donatywa wagi 1,5 Dukata (PÓŁTORA DUKATA) 1647 Gdańsk, R5-R6

Literatura: Dutkowski 279. R5-R6, Kopicki - nie notuje.

Zdjęcie i opis monety pochodzi z Warszawskiego Domu Aukcyjnego w Warszawie aukcja 8 lot 150 wda.net@wp.pl***public*** http://wda.net.pl

G.24.01 **53**

DUKAT KORONACYJNY WLADYSLAW IV WAZA	**1633**	3.49 g / 22 mm	**Au**

	Bydgoszcz
	(UNC) (I)
	214 895 zł
$	56 954
€	50 000
	Hammer price
	KUN 323_2863
	26 cze 19
	3.49 g

R 7	(UNC) (I)	26-cze-2019	**264 321 zł**	$	70 054	€ 61 500	KUN 323_2863
	(II+/I-) (EF+/UNC-)	27-paź-2018	63 250 zł	$	16 867	€ 14 778	AN 17_0168
	(UNC-) (I-)	17-wrz-2013	41 668 zł	$	13 151	€ 9 840	WAG 66_1365

Aw.: Insygnia koronacyjne nad zdobionym kartuszem, w nim pięć linii pisma: VLADISLAVS / IV. CORONATVS / IN REGEM POL / ET M ° D ° L ° ANNO / 1633 DIE • 6 LUT //

Rw.: Król w koronie i zbroi ze skrzydłami husarii i gałązkami oliwnymi wprawej ręce stoi i wskazuje z lewej stojący obelisk, nad nim promieniujące imię Boga IHS W otoku: HONOR • VIRTV - TIS • PRÆMIVM KRÓLESTWO POLSKIE. WLADISŁAW IV, 1632-1648. Złote monety króla Władysława IV dukat 1633, Bydgoszcz, podczas koronacji 6 lutego. Niezwykle rzadkie, szczególnie w tym stanie, doskonała błyszcząca. Złoto, 3,49 g.
Kopia kolekcji Phoibos. Kopia aukcji w Gießener Münzhandlung 9, Gießen 1976, nr 1109.
Dutkowski 126 (R7); Kol. 83 b; Kopicki -. H-Cz.1740 (R2); Friedberg 83b; Chełmiński 562; Złoto Wazów t I 126 (R7)
Source: Picture and description coin from auction 323 lot 2863 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

G.24.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA KORONACYJNEGO 1633 r.* **54**

	Bydgoszcz
	(II+/I-) (EF+/UNC-)
	55 000 zł
$	14 667
€	12 850
	Hammer price
	AN 17_0168
	27-paź-2018
	22.0 mm

Dużej rzadkości i wielkiej urody dukat koronacyjny Władysława IV Wazy sporadycznie pojawiający się na rynku kolekcjonerskim. Po raz pierwszy od 20 lat w Polsce na aukcji. Bardzo ładnie zachowany egzemplarz. Połysk menniczy, delikatna patyna, bardzo dobrze zachowane detale. Egzemplarz do najlepszych zbiorów. Ten sam egzemplarz zilustrowany w książce J. Dutkowskiego „Złoto Czasów Dynastii Wazów" Tom I.
H-Czapski 1740 (R2); Friedberg 83b; Chełmiński 562; Złoto Wazów t I 126 (R7)
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 17 lot 0168 A N Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.24.03 *TRZECI EGZEMPLARZ DUKATA KORONACYJNEGO 1633 r.* **55**

	Bydgoszcz
	(UNC-) (I-)
	33 877 zł
$	10 692
€	8 000
	Hammer price
	WAG 66_1365
	17-wrz-2013
	3.46 g

Władysław IV. 1632-1648. Ducat 1633. Do jego koronacji. ZŁOTOŁ 3.46 g. Prawie wyjątkowo dobrze
H.-Cz. 1740, Friedberg -. 3,46 g.

Source: Picture and description coin from auction 66 lot 1365 WESTFĘLISCHE AUKTIONSGESELLSCHAFT Münzenhandlung UDO GANS Nordring 22 59821 Arnsberg (Niemcy) E-mail: udo.gans@wag-auktionen.de

G.25.01 **56**

DUKAT KORONNY WŁADYSŁAW IV WAZA	1641	ROK PRZY KORONIE	3.50 g / 23.0 mm	Au

	Bydgoszcz
	(VF) (III+)
	215 000 zł
$	74 913
€	54 293
	Hammer price
	WCN 45_0230
	26.Feb.11
	3.44 g

R 8	(VF) (III+)	26-lut-2011	**236 500 zł**	$ 82 404	€ 59 722	WCN 45_0230

Aw: Popiersie króla w prawo i napis wokoło Vl·4:D:G·REX•POL·M•D·LI·RV·PR·MA·

Rw.: Tarcza herbowa, po bokach u góry litery G - G / na dole B - S, 16 ─ 41 po bokach korony i napis wokoło SAM:LI:NE:NO:SV.GO:VA:Q:HE:REX•

Wielka rzadkość, dukat znany tylko w największych kolekcjach: Czapskiego, Sobańskiego, Mańkowskiego i Potockiego, minimalnie gięty, drobna wada blachy, stara patyna.

H-Cz. 9721 (R7), T.400, Kaleniecki s. 217 (Kopicki 1529) (Kamiński 135)

Zdjęcie i opis monety z aukcji 45 lot 0230 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie *www.wcn.pl*

G.25.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA KORONNEGO 1641* **57**

EGZEMPLARZ WYCOFANY Z LOTU KUNKER 244 LOT 0526

Władysław IV., 1632-1648. Ducat 1641 GG, Bydgoszcz. 3,44 g. VL ° 4 : D : G ° REX • POL ° M • D ° L • I • RV • PR ° MA ° Biust koronowany i pancerny r. ze złożonym płaszczem i łańcuchem Orderu Złotego Runa // SAM : LI : NE : NO : SV . - GO : VA : Q : HE :REX • Koronowany, czteropolowy herb (Polska / Litwa / Szwecja) z centralnym snopem zboża (Vasa), po bokach podzielony podpis G - G (Gabriel Görloff, dzierżawca mennicy w Bydgoszczy, 1640-1644), wokół łańcucha Orderu Złotego Runa , powyżej po bokach korony podzielony rok 16 - 41. kol. 86; Kopicki 1529 (R8).

ZŁOTO. Bardzo rzadkie. Atrakcyjny, bardzo ładny okaz. Szacunkowa cena 40 000 EURO

Source: Picture and description coin from auction 244 lot 0526 (6 Luty 2014 r.) Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück"and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

G.26 **58**

DUKAT KORONNY WŁADYSŁAW IV WAZA	1641	ROK PO BOKACH	3.50 g / 22.0 mm	Au

Bydgoszcz
(VF) (III)
18 000 zł
$ 5 844
€ 4 337
Hammer price
WCN 31_0550
4 gru 04
3.36 g

R 7	(VF) (III)	29-lis-2008	**33 000 zł**	$	11 149	€ 8 777	WCN 39_0381
	(VF) (III)	4-gru-2004	19 800 zł	$	6 429	€ 4 771	WCN 31_0550

Aw: Popiersie króla, w koronie i zbroi z szeroko wyłożonym kołnierzem i z orderem złotego Runa na piersi. W otoku: VLAD: 4 D:G•REX• POL - M•D•LIT•RVS•PR•M•

Rw: Czteropolowa koronowana tarcza Polski, Szwecji i Litwy z herbem snopu Wazów w środku, data 16 – 41 i litery G – G po bokach tarczy herbowej, poniżej litery SB, w otoku napis: SAM•LIV•NE•NO•SV - GO•VA•Q•HÆ•REX•

Władysław IV Waza 1632-1648. dukat 1641, Bydgoszcz, złoto, 3.36 g

H-Cz. -, Kaleniecki s. 216, Gumowski- Mennica bydgoska poz. 1082, Fr. 90, bardzo rzadki. Ten sam egzemplarz.

Zdjęcie i opis monety z aukcji 31 lot 0550 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie www.wcn.pl

G.27.01 **59**

DUKAT KORONNY - WŁADYSŁAW IV WAZA	1642		3.50 g / 22.0 mm	Au

Bydgoszcz
(VF) (III)
176 152 zł
$ 57 351
€ 40 000
Hammer price
KUN 251_3146
3 lip 14
3.41 g

R 7	NGC MS 62MAX	17-paź-2020	**287 500 zł**	$	75 460	€ 64 462	AN 26_0185
	(VF) (III)	3-lip-2014	206 350 zł	$	67 183	€ 49 200	KUN 251_3146
	(AU) (I)	6-gru-2000	39 788 zł	$	8 913	€ 10 095	TRIT IV_2275

Aw.: Popiersie króla w koronie i w zbroi. Wokół szyi kołnierz ozdobiony koronkami. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VL•IIII•D:G•REX•POL•ET•SVE:

Rw: Pod koroną dziewięciopolowa tarcza herbowa z hebami Polski, Litwy, Szwecji i Gotów z małą tarczą herbową Snopek Wazów w środku. Całość opasana łańcuchem Orderu Złotego Runa. U dołu tarczy herb Sas. Po bokach tarczy inicjały G ─ G (Gabriel Görloff dzierżawca mennicy w Bydgoszczy 1640-1644). i data 16 ─ 42 W otoku: MON•NOVA•AV ─ REA•REG•POL•

Władysław IV., 1632-1648 Dukat 1642 GG, Bydgoszcz. 3,41 Bardzo rzadkia. Atrakcyjny, bardzo ładny okaz. Kol. 86; Kopicki 1533 (R7).

Source: Picture and description coin from auction 251 lot 3146 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

G.27.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA KORONNEGO 1642* **60**

	Bydgoszcz
	NGC MS 62MAX
	250 000 zł
$	65 617
€	56 054
	Hammer price
	AN 26_0185
	17-paź-2020
	?.0 g

Ekstremalnie rzadki rocznik dukata koronnego z mennicy w Bydgoszczy. W większości zbiorów spotyka się mocno wytarte egzemplarze. O rzadkości monety świadczy również fakt iż sam Czapski ocenił go na R7 co w jego przypadku ocen rzadkości to wyjątkowe wyróżnienie (niektórych monet ocenionych jako R4 do dziś w handlu nie odnotowaliśmy).
Notowany jest obecnie w zbiorach publicznych E. H. Czapskiego w Krakowie, w Ermitażu, kolekcji Narodowego Banku Polskiego. Po wojnie zdobił też kolekcję hrabiego Aleksandra Orłowskiego, Adama Styki i Henry Karolkiewicza. Zaś przed wojną notowały go jeszcze zbiory A. Czerwińskiego, Z. Chełmińskiego, A. Potockiego, K. Sobańskiego i O. Kubickiego, H. Mankowskiego. Nasz egzemplarz pochodzi z Aukcji Karolkiewicza lot. 2275. Fotografi a użyta również w książce J. Dutkowskiego Tom I (Złoto dynastii Wazów). Najwyższa nota gradingowa na świecie dla tego dukata w NGC i PCGS. Zdecydowanie najpiękniejszy egzemplarz dostępny na rynku numizmatycznym. Idealnie zachowane detale oraz połysk menniczy, podkreślony delikatną czerwonawą patyną.
Zagórski 419; Friedberg 86; Kopicki 1533 (R7); Kaleniecki s. 218; H-Czapski 1832 (R7); Złoto Wazów (T1) 135 (R6)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 26 lot 0185 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.28.1 *2 WARIANTY DUKATA KORONNEG Z 1644 r.* **61**

DUKAT KORONNY - WŁADYSŁAW IV WAZA	1644	SVE SVE	3.50 g / 22.0 mm	Au

Kraków
(VF/XF) (III/II)
176 152 zł
$ 57 351
€ 42 000
Hammer price
KUN 251_3147
3 lip 14
3.42 g

R 8	(VF/XF) (III/II)	3-lip-2014	**216 667 zł**	$ 70 542	€ 51 660	KUN 251_3147

Aw.: Popiersie króla w koronie i w zbroi. Wokół szyi kołnierz ozdobiony koronkami. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VL•IIII•D:G•REX•POL•ET•SVE•**SVE:**

Rw.: Pod koroną dziewięciopolowa tarcza herbowa z hebami Polski, Litwy, Szwecji i Gotów z małą tarczą herbową Snopek Wazów w środku. Całość opasana łańcuchem Orderu Złotego Runa. U dołu tarczy herb Sas. Po bokach tarczy inicjały C ─ DC C - DC (Klaudiusz de Canotti, mistrz mennicy w Krakowie 1644-1646). Data (cyfry leżące) 16 ─ 44 po bokach korony. W otoku: MON•NO•AVR ─ REG:POLON•

Władysław IV., 1632-1648 Dukat 1644 C-DC, Kraków. 3,42 g.
Bardzo rzadka. Bardzo piękna, doskonała Kol. 86; Kopicki 1534 (R8).

Source: Picture and description coin from auction 251 lot 3147 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.

G.28.2 **62**

DUKAT KORONNY - WŁADYSŁAW IV WAZA	1644	SVE	3.50 g / 22.0 mm	Au

Kraków
(UNC-) (I-)
320 000 zł
$ 121 453
€ 88 889
Hammer price
AN 5_0131
24.May.14
3.45 g
21.0 mm

R 8	(UNC-) (I-)	24-maj-2014	**368 000 zł**	$ 121 450	€ 88 887	AN 5_0131

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi z dużym naramiennikiem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VL• IIII•D:G•REX•POL•ET•SVE:

Rw.: Pod koroną czteropolowa tarcza herbowa z mała tarczą z herbem Snop – Wazów w środku. Całość opasana łańcuchem Orderu Złotego Runa. U dołu mała tarcza z herbem Sas (Jan Daniłłowicz, podskarbi wielki koronny). Po bokach korony data 16-44 (cyfry ustawione pionowo). U góry tarczy inicjały C-DC (inicjały pochylone DC w ligaturze, Klaudiusz de Canotti). W otoku: MON:NO·AVR: – REG:POLON:

Ekstremalnie rzadki rocznik dukata koronnego z mennicy w Krakowie. Notowany tylko w dwu zbiorach publicznych: E. H. Czapskiego w Krakowie i w Ermitażu. Przed wojną był jeszcze w zbiorze A. Czerwińskiego, A. Potockiego, K. Sobańskiego i M. Frankiewicza. W 1644 roku zamknięto mennicę w Bydgoszczy pod zarządem Gabriela Gerloffa a urządzenia i fachowców przeniesiono do Krakowa. Nowa mennica w Krakowie została oddana pod zarząd Klaudiusza de Canotti, który działał w latach 1644-1646. Przez bardzo krótki czas dzierżawy nowemu zarządcy udało sie wybić tylko niewielką ilość grubej monety złotej i srebrnej. Wszystkie te monety a zwłaszcza z datą 1644 należą do największych rzadkości polskiej numizmatyki.
Piękny egzemplarz. Połysk menniczy. Delikatne uderzenie na stronie awersu.
Kopicki 1534; Friedberg 86; Kaleniecki nie notuje; Frankiewicz 455; H-Cz. 6752; Tyszkiewicz 450; Kamiński 139

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 5 lot 0131 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.29.01 **63**

DUKAT KORONNY WŁADYSŁAW IV WAZA	**1647**	**G – P**	3.50 g / 22.0 mm **Au**

	Kraków
	UNC-(XF+) (I-/II+)
	280 000 zł
$	73 976
€	65 882
	Hammer price
	AN 8_0074
	03.Nov.15
	21.5-22.0 mm
	3.46 g

R 8	(III/III+) (VF/VF+)	21-paź-2017	104 650 zł	$	28 868	€ 24 711	AN 12_0136
	(UNC-/XF+) (I-/II+)	3-lis-2015	**322 000 zł**	$	85 072	€ 75 764	AN 8_0074

Aw.: Ukoronowane popiersie króla w prawo. Na zbroi wyłożony szeroki koronkowy kołnierz, na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VL•IIII•D:G•REX•POL•ET•SVE:

Rw.: Pod koroną czteropolowa tarcza herbowa z małą tarczą z herbem Snopek – Wazów w środku. Całość opasana Orderem Złotego Runa. U dołu mała tarcza z herbem Sas (Jan Daniłłowicz, podskarbi wielki koronny). Po bokach korony data 16-47. Przy tarczy herbowej inicjały G-P (Gerhard Pyrami) dzierżawca mennicy w Krakowie w latach 1647-1650). W otoku: MON•NO•AVR: – REG: POLON

Za panowania Władysława IV dukaty koronne rozpoczęto wybijać stosunkowo późno, bo dopiero w 1639 roku. Wybijano je nieregularnie, do 1642 roku, w mennicy w Bydgoszczy. W 1644 bicie dukatów rozpoczęła mennica w Krakowie, pod zarządem Klaudiusza de Canotti. Po raz ostatni wybito je w 1647 roku, kiedy mennicę objął Gerhard Pyrami. Dla tej emisji wykorzystano awers z 1644 roku, do którego dorobiono nowy stempel rewersu. Dukat z datą 1647 to niezwykle rzadka moneta. Był notowany jedynie w wielkich

arystokratycznych kolekcjach: Radziwiłłów, Potockich i Sobańskiego. Przed wojną posiadał go Zygmunt Chełmiński i Marian Frankiewicz. Tyszkiewicz wycenił go na 600 marek w złocie i opatrzył znakiem zapytania, co znaczyło, że nie napotkał żadnego egzemplarza na ówczesnym rynku numizmatycznym. Rocznik ten nie był dotąd notowany na żadnej powojennej aukcji. Aktualnie znajduje się w czterech kolekcjach muzealnych: Krakowa, Wiednia, Kopenhagi i Ermitażu. Jest to obecnie drugi lub trzeci znany egzemplarz w zbiorach prywatnych (nieznany jest los zaginionego w 1946 roku egzemplarza ze zbioru Andrzeja Potockiego).
Piękna jakość detali, wyśmienity, niespotykany numizmat.
Literatura: Kopicki 1535, Friedberg 86; Kaleniecki nie notuje; Chełmiński 575; Frankiewicz- 456; Tyszkiewicz 600 ?; Kostrybski (-) R8

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 8 lot 0074 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.29.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA KORONNEGO Z 1647 r.* **64**

	Kraków
	(III/III+) (VF/VF+)
	91 000 zł
$	25 103
€	21 488
	Hammer price
	AN 12_0136
	21 paź 17
	3.44 g
	22.50 mm

Za panowania Władysława IV dukaty koronne rozpoczęto wybijać stosunkowo późno, bo dopiero w 1639 roku. Wybijano je nieregularnie, do 1642 roku, w mennicy w Bydgoszczy. W 1644 bicie dukatów rozpoczęła mennica w Krakowie, pod zarządem Klaudiusza de Canotti. Po raz ostatni wybito je w 1647 roku, kiedy mennicę objął Gerhard Pyrami. Dla tej emisji wykorzystano awers z 1644 roku, do którego dorobiono nowy stempel rewersu. Dukat z datą 1647 to niezwykle rzadka moneta. Był notowany jedynie w wielkich arystokratycznych kolekcjach: Radziwiłłów, Potockich i Sobańskiego. Przed wojną posiadał go Zygmunt Chełmiński i Marian Frankiewicz. Tyszkiewicz wycenił go na 600 marek w złocie i opatrzył znakiem zapytania, co znaczyło, że nie napotkał żadnego egzemplarza na ówczesnym rynku numizmatycznym. Rocznik ten był dotąd notowany tylko na naszej Aukcji 10. Aktualnie znajduje się w czterech kolekcjach muzealnych: Krakowa, Wiednia, Kopenhagi i Ermitażu. Jest to obecnie trzeci znany egzemplarz w zbiorach prywatnych (nieznany jest los zaginionego w 1946 roku egzemplarza ze zbioru Andrzeja Potockiego).
Lekko gięty egzemplarz.
Kopicki 1535; Friedberg 86; Kaleniecki nie notuje; Chełmiński 575; Frankiewicz 456; Tyszkiewicz 500; Kostrybski nie notuje (R8)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 12 lot 0136 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.30.1 *5 WARIANTÓW DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1633 r.* **65**

DUKAT GDAŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA **1633/1633** 3.50 g / 22.0 mm **Au**

R 6	(VF) (III)	21-paź-2012	**49 450 zł**	$ 15 849	€ 12 120	AN 3_0067

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi okrytej płaszczem spiętym broszą. Na piersi Order Złotego Runa. Pod ramieniem miniaturowa data. W otoku: VLAD:IV•D:G:REX•POL:M:D:LI:R:PR•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską, wspartą na ozdobnej konsoli. Inicjały S-B po bokach konsoli. Data w napisie poprzedzona ozdobnikiem. W otoku: MON:AVREA• CIVI:GEDANENSIS• (ozdobnik) 16 •33

Ciekawa odmiana dukata gdańskiego z podwójną datą pod ramieniem. Stempel awersu ze skróconą nazwą Litwy zapisaną, jako LI jest połączony z rewersem przygotowanym do odmiany z napisem LIT. Taki dukat jest w zbiorach ErmitażSzczecinie. Bardzo rzadko notowany na aukcjach. Kaleniecki zwraca uwagę na rewers i nie rozróżnia odmian LI i LIT.
Ozdobnik przed datą, kropka rozdzialająca datę. Lekko gięty. Waga: 3,47 g Au; Średnica: 24,0 mm
Kopicki. 7578; Friedberg. 15; CNG. 230Ia; Tyszkiewicz 80; Parchimowicz. 1853a

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 3 lot 0067 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.30.2 **66**

DUKAT GDAŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA **1633/1633** 3.50 g / 22.0 mm **Au**

R 6	(I-/II)+ (UNC-/EF+)	26-paź-2019	**71 300 zł**	$ 18 813	€ 16 856	AN 21_0120

	(XF) (II)	26-lis-2016	42 560 zł	$	10 255	€	9 673	WCN 67_0448
	(XF-) (II-)	14-lis-2009	9 020 zł	$	3 280	€	2 205	WCN 41_0293
	(XF) (II)	2-gru-2006	27 500 zł	$	9 683	€	7 256	WCN 35_0296

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi okrytej płaszczem spiętym broszą. Na piersi Order Złotego Runa. Pod ramieniem miniaturowa data 16-33 W otoku: VLAD:IV•D:G:REX•POL:M:D:LI:R:PR:

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską, wspartą na ozdobnej konsoli. Inicjały S-B po bokach konsoli. Data w napisie poprzedzona ozdobnikiem. W otoku: MON:AVREA• CIVI:GEDANENSIS• 16 33 (ozdobnik)

Ekstremalnie rzadki dukat z powtórzoną datą pod ramieniem króla i na rewersie w otoku, dodatkowo data 1633 nie rozdzielona kropkami. Notowany tylko kilka razy na aukcjach. Był w zbiorze Izabeli Starzyńskiej i Frankiewicza, nie posiadał go Franciszek Potocki. Obecnie nie notowany w żadnym zbiorze prywatnym, a tylko w dwóch publicznych Muzeum Czapskiego i Ermitaż. W złocie Wazów użyto zdjęcia tego egzemplarza i określona rzadkość na R6. Fotografia monety użyta w książce Złoto Wazów T(I).
Bardzo ładny egzemplarz. Delikatna wada blachy, ale połysk menniczy. Ogromnej rzadkości numizmat do najlepszych kolekcji.
Kopicki 7578 (R8); Kaleniecki s 251; Friedberg 15; H-Czapski 7573 (R7); CNG. 230Ib; Kurpiewski 195 (R6); Tyszkiewicz 80; Złoto Wazów T(I) 188 (R6)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 21 lot 0120 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.30.3 **67**

DUKAT GDAŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA **16 • 33** 3.48 g / 23. 0 mm **Au**

Gdańsk	
?	
45 000 zł	
$	14 277
€	12 008
Hammer price	
sa Unicum 2020_23	
30.lis.2020	
3.48 g	
23 mm	

R 5	**?**	30.lis.2020	**53 100 zł**	$ 14 277	€ 12 008	Desa Unicum 2020_23

Av.: popiersie króla w prawo, w koronie, koronkowym kołnierzu i w zbroi, z łańcuchem orderu Złotego Runa. W otoku napis: VLAD : IV · D · G : REX · POL : M : D : L IT · R : PR :

Rv.: herb Gdańska w owalnej tarczy, trzymanej przez dwa lwy i wspartej na podstawie z literami S – B u dołu. Nad tarczą dekoracja kwiatowa. W otoku, rozpoczynający się rozetą, napis: MON · AVREA · CIVI : GEDANENSIS · 16 · 33

Władysław IV, dukat gdański 1633złoto, 3,48 g; śr. 23 mm
Kazimierz Wonsik, aukcja 6, 16.10.2007, poz.257; Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, październik 2007
Edmund Kopicki, Skorowidz Pieniędzy Polskich i z Polską Związanych, Warszawa, 7577 R5

Litery S- B na rewersie monety należą do Stanisława Bermana, zarządzającego mennicą gdańską od 1618 do 1635 *r.*

Bez powtórzonej daty pod ramieniem 1333/1633. Napis otokowy kończy si arabeską.

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji Desa Unicum w Warszawie z dnia 30 listopada 2020 r.lot 23; email: biuro@desa.pl

G.30.4 **68**

DUKAT GDAŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA	16 • 33	3.48 g / 23. 0 mm	Au

	Gdańsk
	(EF+) (II+)
	72 000 zł
$	19 251
€	16 107
	Hammer price
	AN 29_0547
	26-cze-2021
	3.48 g

R 6	(EF+) (II+)	26-cze-2021	**84 960 zł**	$ 22 716	€ 19 006	AN 29_0547

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi okrytej płaszczem spiętym broszą. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD:IV•D:G:REX•POL:M:D:LI:R:PR:

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską, wspartą na ozdobnej konsoli. Inicjały S-B po bokach konsoli. Przed datą kropka, data rozdzielona kropką. W otoku: MON:AVREA• CIVI:GEDANENSIS• 16 •33 (krzyżyk)

Dukaty Władysława IV Wazy z 1633 roku należą do dużych rzadkości. Wyróżniamy kilka odmian stemplowych. Oferowany przez naszą firmę egzemplarz to wariant z dużym krzyżem rozpoczynającym legendę rewersu i kropką (zamiast ozdobnika) przed datą. Pomiędzy cyframi daty dodatkowa kropka.

Dukat występuję po raz pierwszy w Naszej ofercie aukcyjnej; za granicą wystąpił tylko trzy razy do 1993 roku. Znane egzemplarze znajdują się aktualnie tylko zbiorach publicznych, w Muzeum Czapskiego w Krakowie oraz kolekcji Narodowego Banku Polskiego.

W najbardziej aktualnym na ten czas katalogu na dukaty polskie autorstwa J. Dutkowskiego moneta szacowana aż do rzadkości R6 Stan zachowania: 2+ (EF+) Waga: 3,48 g Au

Bardzo ładny egzemplarz, minimalnie gięty, ale dużym połyskiem menniczym.

Ogromnej rzadkości numizmat do najlepszych kolekcji.

Jak poprzednia, ale napis otokowy kończy się krzyżykiem.

Kopicki 7577 (R5); Friedberg 15; CNG. 230I; Kurpiewski 194 (R6); Złoto Wazów T(I) 193 (R5-R6)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 29 lot 0547 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.30.5 **69**

DUKAT GDAŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA	16 33	3.48 g / 23. 0 mm	Au

Gdańsk
(UNC-/UNC-) (I/I-)
49 672 zł
$ 13 412
€ 9 013
280 000 Kč
Hammer price
AN 21_0120
26 paź 19
3.49 g

R 5	336 000 Kč	(UNC-/UNC-) (I/I-)	5.cze.2021	**59 606 zł**	$ 16 094	€ 10 816	Aurea 100_0287

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi okrytej płaszczem spiętym broszą. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD:IV•D:G:REX•POL:M:D:LI:R:PR:

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską, wspartą na ozdobnej konsoli. Inicjały S-B po bokach konsoli. Data w napisie poprzedzona ozdobnikiem. W otoku: MON:AVREA• CIVI:GEDANENSIS• 16 33 (ozdobnik)

Polska, Władysław IV., 1632 - 1648 Dukát 1633, Gdańsk 3.49 g Piękny RR

Kop.7577 (R5) (3,49 g),

Source: Pictures and descriptions coin from auction 100 lot 0287 AUREA Numismatika Korunní 73 13000, Praha 3 Czech www.aurea.cz e-mail: aukce@aurea.cz

G.31 **70**

DUKAT GDAŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA	1634	3.50 g / 23.0 mm	Au

Gdańsk
(XF) (II)
16 000 zł
$ 5 112
€ 3 645
Hammer price
WCN 40_0383
23 maj 09
3.43 g

R 3	(XF-) (II-)	26-lis-2016	**35 840 zł**	$ 8 636	€ 8 145	WCN 67_0449
	(XF) (II)	23-maj-2009	17 600 zł	$ 5 623	€ 4 009	WCN 40_0383

Aw.: Popiersie w koronie i zbroi okrytej płaszczem spiętym broszą. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD:IV•D:G:REX•POL:M:D:LIT:R:PR:

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską, wspartą na ozdobnej konsoli. Inicjały S-B po bokach konsoli. Data w napisie poprzedzona ozdobnikiem. W otoku: •MON:AVREA• CIVIT:GEDANENSIS• 16 • 34 • (ozdobnik)

Władysław IV Waza 1632-1648. dukat 1634, Gdańsk, złoto 3.43 g, lekko gięty, ale dość ładnie zachowany. H-Cz. 1754 R 3, Kaleniecki s. 255, T.25,

Zdjęcie i opis monety z aukcji 40 lot 0383 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie www.wcn.pl

G.32 **71**

DUKAT GDAŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA **1635** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(EF-) (II-)
	35 000 zł
$	8 750
€	8 028
	Hammer price
	AN 10_0085
	22 paź 16
	3.39 g

R 5 - R 6	(EF-) (II-)	22-paź-2016	**40 250 zł**	$	10 063	€	9 232	AN 10_0085
5 236 CHF	(EF+) (II+)	17-lis-2015	20 805 zł	$	5 196	€	4 854	Hess Divo 329_0505
	(VF+) (III+)	1-paź-2006	6 663 zł	$	2 103	€	1 661	KUN 96_4153

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z wyłożonym koronkowym kołnierzem. Płaszcz spięty broszą na ramieniu. Na piersi Order Złotego Runa.W otoku: VLAD:IIII•D:G REX POL:M:D:LIT:RV:PR:

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską stojącą na kartuszu. Pod łapami lwów inicjały S-B (Samuel Berman). Przed napisem krzyżyk. W otoku: MON:AVREA•CIVI:GEDANENSIS: 16. • 35• (data rozdzielona kropką).

Znana jest tylko jedna odmiana stempla w roczniku 1635. Do wybijania wykorzystano popiersie z 1634 roku. Emisja miała krótkotrwały charakter, jako że zmarł kierownik mennicy – Stanisław Berman. Bicie dukatów wznowiono dopiero w następnym roku, po wyborze nowego dzierżawcy. Jest w zbiorach E. Hutten-Czapskiego w Krakowie, Muzeum Narodowego w Warszawie, Ermitażu i w Berlinie.
Bardzo ładny egzemplarz, delikatnie przeczyszczone tło. Waga: 3,39 g Au; Średnica: 24,0 mm
Kopicki 7581 (R5); Friedberg 15; CNG 231; Kaleniecki s. 258; Złoto czasów dynastii Wazów 198 (R5-R6); Parchimowicz 1853 c

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 10 lot 0085 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.33.1 *DWA WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1636 r.* **72**

DUKAT GDAŃSKI - WŁADYSŁAW IV WAZA **1636** 3.50 g / 24.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(UNC-) (I-)
	63 000 zł
$	18 976
€	14 964
	Hammer price
	AN 6_0086
	25 Oct 14
	3.35 g
	23.0 mm

R 4	(UNC-) (I-)	25-paź-2014	**72 450 zł**	$	21 822	€ 17 209	AN 6_0086
3 120 CHF	(VF) (III)	26-paź-2011	11 336 zł	$	3 556	€ 2 561	Hess Divo 320_0986
	(VF) (III)	17-mar-2011	12 142 zł	$	4 110	€ 2 952	KUN 186_7952
	(XF) (II)	29-maj-2004	13 860 zł	$	3 686	€ 3 013	WCN 30_0291

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z wyłożonym koronkowym kołnierzem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD:IIII·D:G·REX·POL·M:D:LIT:R:PRVS:

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską wspartą na ozdobnej konsoli. Inicjały C-S po bokach konsoli wardajn mennicy gdańskiej). Ogony lwów podwójnie zaplecione. Nad tarczą poziomo położone liście palmowe z trójlistną gałązką. W otoku: MON : AVREA · CIVITAS · GEDANENSIS · 16 · 36

Znane są 3 odmiany stempla dukata z datą 1636: z zapisem CIVITAS i CIVITAs, oraz z różnym usytuowaniem inicjałów C-S, pod tarczą lub pod konsolą. W 1636 roku mennica miejska przeszła na rok, w ręce nieznanego dzierżawcy, podpisującego się inicjałami CS. Kolejna emisja dukatów miała miejsce dopiero w 1638 roku.Wyśmienity stan zachowania.

Kopicki 7582; Friedberg 15; CNG 232; Kaleniecki s. 259; H-Cz. 1771 R4; Parchimowicz 1853 d

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 6 lot 0086 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.33.2 **73**

DUKAT GDAŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA **1636** 3.50 g / 24.0 mm **Au**

	Gdańsk
	NGC MS62 (MAX)
	47 000 zł
$	12 434
€	11 164
	Hammer price
	AN 23_0441
	14 gru 19
	? mm

1.	**R 6**	NGC MS62 (MAX)	14-gru-2019	54 050 zł	$ 14 299	€ 12 839	AN 23_0441
2.		(VF-) (III-)	26-maj-2018	24 725 zł	$ 6 558	€ 5 658	AN 15_0268
3.	10 200 CHF	(EF+/EF+)(II+/II+)	25-paź-2016	41 064 zł	$ 10 266	€ 9 430	SIN 33_3053
4.	£ 1 320	(EF-) (II-)	3-gru-2015	8 061 zł	$ 1 976	€ 1 869	SPINK 15007_0843
5.	18 400 CHF	(AU) (II/I)	25-paź-2011	**66 356 zł**	$ 20 766	€ 15 003	SIN 02_1156
6.	7 050 CHF	(VF) (III)	28-kwi-2008	15 095 zł	$ 6 816	€ 4 359	Hess Divo 309_0458
7.		(EF+ (II+)	28-wrz-2006	28 699 zł	$ 9 057	€ 7 134	KUN 117_5475
8.		(VF+) (III+)	27-cze-2002	5 930 zł	$ 1 464	€ 1 476	KUN 76_3522
9.		(EF+ (II+)	6-gru-2000	7 700 zł	$ 1 725	€ 1 954	TRIT IV_2283

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z wyłożonym koronkowym kołnierzem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD:IIII·D:G·REX·POL·M:D:LIT:R:PRVS:

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską wspartą na ozdobnej konsoli. Inicjały C-S (Christian Schirmera, wardajn mennicy gdańskiej), pod tarczą. Ogony lwów podwójnie zaplecione. Nad tarczą poziomo położone liście palmowe z trójlistną gałązką. W otoku: MON : AVREA · CIVITAS · GEDANENSIS · 16 · 36

Znane są 3 odmiany stempla dukata z datą 1636: z zapisem CIVITAS i CIVITAs, oraz z różnym usytuowaniem inicjałów C-S, pod tarczą lub pod konsolą. W 1636 roku mennica miejska przeszła na rok, w ręce (Christian Schirmera, dzierżawce, podpisującego się inicjałami CS. Kolejna emisja dukatów miała miejsce dopiero w 1638 roku. Opisywana odmiana ma inicjały C-S umieszczone pod tarczą. Rocznik notowany w większości dużych kolekcji. W zbiorach publicznych jest u Czapskich w Krakowie i w Ermitażu. Był też w kolekcji H. Karolkiewicza. Notował te odmianę historyczny zbiór A. Potockiego. Odmiana z inicjałami CS pod tarczą rzadziej od pozostałych pojawia się na aukcjach.
Kopicki.7582 R5; CNG 231; Parchimowicz. 1854; Friedberg.15; H-Cz.1771; Kaleniecki s. 259(notowania dla obu odmian) ; Złoto Wazów.199 (R5-R6)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 23 lot 0441 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.34 **74**

DUKAT GDAŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA **1638** 3.50 g / 24.0 mm **Au**

Gdańsk
NGC MS64 (MAX)
56 000 zł
$ 14 776
€ 13 239
Hammer price
AN 21_0121
26 paź 19
23.50 mm

R 5	NGC MS64 (MAX)	26-paź-2019	**64 400 zł**	$ 16 992	€ 15 225	AN 21_0121
	(XF) (II)	28-sty-2010	48 333 zł	$ 16 415	€ 11 685	KUN 163_0059
	(XF) (II)	6-sty-2008	15 568 zł	$ 6 325	€ 4 278	HA 458_52075
4 370 CHF	(XF) (II)	24-paź-2001	10 850 zł	$ 2 636	€ 2 954	Hess Divo 288_0022

Aw.: Popiersie króla w koronie w prawo. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD IIII•D:G•REX•POL:M:D:L:RVS:PR:
Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską stojącą na kartuszu. U dołu inicjały I-I. Legendę otokową rozpoczyna rozeta: MON:AUREA• CIVITATIS• GEDANEN:1•6•3•8
Najwyższa nota gradingowa na świecie. Moneta znana z wielu zbiorów, jednak ekstremalnie rzadka w tak wyśmienitym stanie zachowania. Doskonale zachowane wszystkie detale, prezencja lustrzanki - unikatowy stan zachowania.
Ten sam egzemplarza zilustrowany w książce J. Dutkowskiego „Złoto Wazów".
Polecamy do najlepszych kolekcji.
H-Czapski 1791 (R3); Tyszkiewicz 30; Friedberg 15; Kopicki 7583; Parchimowicz 1853e; Dutkowski Tom I 202 (R5)
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 21 lot 0121 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.35.1 *4 WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1639 r.* **75**

DUKAT GDAŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA	**1639**	**I – I**	3.50 g / 24.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	(UNC) (I)
	42 656 zł
$	11 041
€	10 056
	11 000 CHF
	Hammer price
	SIN 38_1771
	16 maj 17
	3.47 g

1.	**R 4**	(UNC) (I)	17-paź-2020	**81 650 zł**	$	21 430	€	18 307	AN 26_0194
2.	£ 10 200	(EF+) (II+)	27-mar-2020	51 275 zł	$	12 276	€	11 184	Roma N. XIX_1075
3.		(UNC-) (I-)	27-paź-2018	66 700 zł	$	17 787	€	15 584	AN 17_0171
4.		(F) (IV)	16-wrz-2018	8 968 zł	$	2 451	€	2 100	Nnumimarket 2_0259
5.		(XF-) (II-)	25-lis-2017	29 120 zł	$	8 368	€	6 983	WCN 68_0355
6.	fr. 13 200	(UNC) (I)	16-maj-2017	51 187 zł	$	13 249	€	12 067	SIN 38_1771
7.		(XF+) (II+)	14-maj-2016	44 800 zł	$	11 606	€	10 252	WCN 65_0024
8.		NGC MS63 (MAX)	7-maj-2016	58 650 zł	$	14 663	€	13 269	AN 9e_0080

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z wyłożonym koronkowym kołnierzem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD:IIII D:G:REX POL:M:D:L‧RVS:PR°
Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską stojącą na kartuszu. W otoku: (arabeska) MON:AUREA CIVITATIS GEDANEN:1639.

Dukat 1639. Władysław IV Waza. Münzmeistersignatur I-I, Johann Jacobsen van Emden, Münzpächter in Danzig 1623-1639. 3.47 g W dukatach z datą 1639 roku wyróżniamy kilka odmian stempla, głównie z inicjałami menniczymi GR. Moneta to rzadki wariant, wczesny typ popiersia króla oraz inicjały mennicze I–I. Odmiany tego dukata różnią się kształtem konsoli oraz różnie ułożonymi liśćmi palmy i gałązką nad tarczą. Ten wariant występują niezwykle rzadko na rynku. Bardzo wysoka nota. Wspaniale zachowany połysk menniczy. Bardzo rzadka. Magnificent condition. Vorzüglich-FDC / Extremely fine-uncirculated. Von grösster Seltenheit / Of the highest rarity.

Kopicki 7584 R4; Kaleniecki 262; Friedberg 15; H-Cz. 1802 R2; Dutkowski/Suchanek 233 II. Fr. 203; Tyszkiewicz 20

Source: Pictures and descriptions coin from SINCONA Auction 38, Lot 1771, SINCONA Swiss International Coin Auction AG, Switzerland. www.sincona.com

G.35.2 **76**

DUKAT GDAŃSK WŁADYSŁAW IV WAZA **1639** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

Gdańsk
NGC AU 58
32 724 zł
$ 8 500
€ 7 537
Hammer price
HA 3046_30595
15 kwi 16
? g

1.	**R 5**	(XF-) (II-)	15-maj-2021	46 000 zł	$ 12 042	€ 10 177	WCN 76_0145
2.		(XF-/VF+)(II-/III+)	16-mar-2021	27 804 zł	$ 108 030	€ 6 000	Felzman 171_1289
3.		?	30.lis.2020	44 840 zł	$ 12 056	€ 10 140	Desa Unicum 2020_26
4.	Otwór na 1	(F) (IV)	6-paź-2018	5 980 zł	$ 1 646	€ 1 401	D. Marciniak 6_2421
5.		(XF-) (II-)	26-lis-2016	30 240 zł	€ 7 287	€ 6 873	WCN 67_0450
6.		NGC AU 58	15-kwi-2016	**38 453 zł**	$ 9 988	€ 8 857	HA 3046_30595
7.	£ 5 040	(EF) (II)	2-gru-2013	25 701 zł	$ 8 231	€ 6 051	SPINK 13015_0510
8.	2 875 CHF	(EF) (II)	24-paź-2001	7 138 zł	$ 1 734	€ 1 943	Hess Divo 288_0023
9.		(VF) (III)	6-gru-2000	5 647 zł	$ 1 265	€ 1 433	CNG's TRIT IV_2284
10.		(XF) (II)	22-paź-2016	14 950 zł	$ 3 738	€ 3 429	AN 10_0086

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z wyłożonym koronkowym kołnierzem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD:IIII D:G:REX POL:M:D:L‧RVS:PR

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską stojącą na kartuszu. W otoku: MON:AUREA CIVITATIS GEDANEN:1639.

Gdańsk. Władysław IV złoty Dukat 1639 AU58 NGC, Gerhard Rogge jako menadżer,. Rzadki okaz, szczególnie w tej certyfikowanej klasie. Klarowność uderzenia jest niezwykła i podkreślona przez krzykliwe pola, a awers delikatnie stłumiony przez lekki ton. Wspaniały. Fr-15, Dutkowski / Suchanek-234 I

Napis otokowy na rewersie zaczyna się od arabeski, nie ma kropki po dacie, inny wzór kwiatu i kartusza.

Source: Picture and descriptions coin from auction 3046 lot 30595 Heritage, Dallas (USA), Website: www.HA.com,

G.35.3 **77**

DUKAT GDAŃSK WŁADYSŁAW IV WAZA **1639** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(II-/III+) (EF-/VF+)
	24 500 zł
$	6 464
€	5 792
	Hammer price
	AN 21_0122
	26 paź 19
	3.47 g

1.	¥ 492 360	PCGS-AU Det.	18-sty-2020	15 784 zł	$ 4 090	€ 3 685	Auction World 19_3896
2.	**R 5**	(II-/III+) (EF-/VF+)	26-paź-2019	28 175 zł	$ 7 434	€ 6 661	AN 21_0122
3.		(XF) (II)	21-wrz-2019	28 750 zł	$ 7 335	€ 6 624	PDA 16_1484
4.	£ 2 400	(EF/EF+) (II/II+)	29-cze-2016	12 978 zł	$ 3 211	€ 2 903	SPINK 16005_2227
5.		(XF) (II)	5-lis-2011	**57 200 zł**	$ 18 275	€ 13 210	WCN 48_0940
6.		(XF) (II)	27-kwi-2011	39 167 zł	$ 14 380	€ 9 840	Busso Peuf 403_1304
7.		(XF+) (II+)	29-wrz-2009	25 011 zł	$ 8 652	€ 5 904	KUN 159_2097

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z wyłożonym koronkowym kołnierzem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD:IIII D:G:REX POL:M:D:L‧RVS:PR°

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską stojącą na kartuszu. W otoku: MON:AUREA CIVITATIS GEDANEN:1639.

W dukatach z datą 1639 wyróżniamy kilka odmian stempla. Odmiany tego typu różnią się kształtem konsoli oraz różnie ułożonymi liśćmi palmy i gałązką nad tarczą. Wariant dukata z dolną częścią konsoli tarczy Gdańska w kształcie serca i dwukropkiem po RVS: w tytulaturze awersu.
Typ dukata występujący po raz pierwszy w naszej ofercie aukcyjnej.
Dukata takiego posiadali w swojej kolekcji m.in. Potocki, Sobański i Frankiewicz. Znane są również egzemplarze znające się w MNW, Ermitażu jaki i ze skarbu Koszyc.
Kopicki 7585; Friedberg 15; Tyszkiewicz 20; Czapski 1801 (R2); Złoto czasów dynastii Wazów 208 (R5)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 21 lot 0122 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.35.4 **78**

DUKAT GDAŃSKI - WŁADYSŁAW IV WAZA **1639** **G – R** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(XF) (II)
	30 000 zł
$	10 791
€	7 634
	Hammer peice
	AN 2_0087
	15 maj 11
	3.438 g

1.	**R 4**	(XF-) (II-)	21-wrz-2019	**35 650 zł**	$ 9 094	€ 8 214	PDA 16_1485
2.	£ 5 040	(EF) (II)	23-mar-2016	27 471 zł	$ 7 174	€ 6 388	SPINK 16004_0960
3.		(VF+) (III+)	19-paź-2013	17 250 zł	$ 5 693	€ 4 157	AN 4_0144
4.		(XF) (II)	15-maj-2011	34 500 zł	$ 12 410	€ 8 779	AN 2_0087
5.		(XF) (II)	27-cze-2002	10 378 zł	$ 2 563	€ 2 583	KUN 76_3523

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z wyłożonym koronkowym kołnierzem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD:IIII D:G:REX POL:M:D:L:RVS:PR

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską stojącą na kartuszu. W otoku: MON:AUREA CIVITATIS GEDANEN:1639.

W dukatach z datą 1639 wyróżniamy kilka odmian stempla. Nasza moneta znalazła się w skarbie z Koszyc (Budaj, 1602), była również w zaginionych zbiorach z Malborka. Dukat taki znajduje się też w muzeum w Berlinie. Odmiany tego typu różnią się kształtem konsoli oraz różnie ułożonymi liśćmi palmy i gałązką nad tarczą. Ten wariant nie był dotąd oferowany na aukcjach, najbardziej zbliżony jest kompozycyjnie do dukata z kolekcji Czapskich (pozycja 10009).

Kopicki.7585; Friedberg.15; CNG nie notuje; Tyszkiewicz.20; Parchimowicz.1854

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 2 lot 0087 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.36 **79**

DUKAT GDAŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA **1641** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(XF-) (II-)
	4 966 zł
$	1 206
€	1 352
	2 000 CHF
	Hammer peice
	Iess Divo 288_0025
	24-paź-2001
	3.46 g

R 5	NGC MS 61	10-kwi-2021	**85 550 zł**	$ 22 632	€ 19 011	RDA VII_0161

	(XF-) (II-)	16-maj-2020	57 500 zł	$ 13 756	€ 12 721	WCN 74_0147
2 300 CHF	(XF-) (II-)	24-paź-2001	5 711 zł	$ 1 387	€ 1 555	Hess Divo 288_0025

Aw: Popiersie króla zwrócone w prawo i napis wokoło VLAD:IIII D:G:REX POL:M:D:L:RVS: PR

Rw: Herb Gdańska w owalnej tarczy podtrzymywany przez dwa lwy, pod nimi inicjały G - R (zarządcy mennicy Gerharda Rogge), wokoło napis; •MON•AUREA CIVITATIS GEDANEN•1641•
Złote monet Gdańska. Władysław IV Waza 1633-1648 Dukat 1641, złoto 3.46 g; Rzadki, wyśmienity.
CNG 234.III, Fr. 15, H-Cz. 5199 (R4), Kaleniecki s. 266, Kop. 7587 (R5), Kurpiewski 212 (R5), Tyszkiewicz 40 mk; Bahrfeldt 8402. Gumowski 1604.

Source: Picture coin and descriptions from auction 288 lot 0025 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

G.37 **80**

DUKAT GDAŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA 1642 3.50 g / 24.0 mm **Au**

Gdańsk
(III/III-) (VF/VF-)
38 500 zł
$ 10 294
€ 9 123
Hammer price
AN 20_0414
15 cze 19
3.386 g

R 8	(III/III-) (VF/VF-)	15-cze-2019	**44 275 zł**	$ 11 838	€ 10 491	AN 20_0414
£ 7 200	(VF) (III)	23-mar-2016	39 244 zł	$ 10 249	€ 9 125	SPINK 16004_0961

Aw.: Popiersie króla w koronie w prawo. Płaszcz spięty broszą na ramieniu. W otoku: VLAD:IIII:D:G:REX POL: M:D:L:RVS:PR◊

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską. Pod nogami lwów inicjały mennicze G-R (Gerhard Rogge). U dołu w kartuszu potrójny kwiat. Po ostatniej cyfrze daty punkt. W otoku: MON:AVREA CIVITATIS GEDANEN 1642◊
Mennica Gdańska do 1639 roku wybijała dukaty w znaczących nakładach, używając wielu par stempli. Po roku 1640 nakłady wybijanych dukatów mocno ograniczono. W 1642 roku dukaty wybito trzema parami stempli. Wszystkie typy są bardzo rzadkie. Charakteryzują się one odmiennymi ozdobnikami kończącymi napisy.
Moneta należy do extremalnie rzadkich. Posiadał ją E. Hutten Czapski, drugi dukat tego typu, znajduje się w prywatnym zbiorze w Gdańsku. Prezentowany jest trzecim znanym w zbiorach egzemplarzem.
Kopicki.1420R7; Friedberg.15, CNG 234IV; Dutkowski(złoto Wazów).G214R7-R8; H-Cz.9999; Bałando(Gdańsk); Kaleniecki nie notuje

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 20 lot 0414 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.38.1 *DWA WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1643 r. WŁADYSŁAW IV WAZA* **81**

DUKAT GDAŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA **1643** 3.50 g / 24.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(UNC-) (I-)
	60 000 zł
$	15 957
€	14 085
	Hammer price
	AN 19_0286
	16 mar 19
	3.463 g

R 6		(UNC-) (I-)	16-mar-2019	**69 000 zł**	$	18 351	€ 16 198	AN 19_0286
£	6 600	(XF+) (II+)	3-gru-2015	40 303 zł	$	9 878	€ 9 343	SPINK 15007_0844
		(XF-) (II-)	23-lut-2013	46 200 zł	$	14 808	€ 11 214	WCN 53_0316
		(XF+) (II+)	2-lut-2006	20 900 zł	$	7 359	€ 5 515	WCN 35_0297

Aw.: Popiersie króla w koronie w prawo. Bogato dekorowana zbroja. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD:IIII:D:G:REX POL:M:D:L:RVS:PR+

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską stojącą na kartuszu. W kartuszu trójlistny kwiat. U dołu inicjały G-R(Gerhard Rogge). Przed napisem rozeta. W otoku: MON:AVREA CIVITATIS GEDANEN: 1643.

Po roku 1639 znaczenie osłabiła się aktywność mennicy w Gdańsku. Wybijano coraz mniej dukatów. Znacznie zmniejszyła się ilość stempli menniczych. Znane są tylko dwie odmiany dukata z datą 1643. Różnią się między sobą obecnością lub brakiem krzyżyka po PR na awersie. Dukat z datą 1643 znajduje się w kilku większych zbiorach. Tę odmianę posiadał m.in. K. Sobański i A. Potocki. Obecnie ta odmiana dukata jest w zbiorach biblioteki PAN w Gdańsku, Uniwersytetu we Lwowie i Ermitażu, wystąpiła też w wielkim skarbie dukatów z Koszyc. Nie posiada tej odmiany zbiór E. Hutten Czapskiego ani Muzeum Narodowe w Warszawie. Rzadki i piękny dukat. Wyśmienity stan zachowania, duży połysk menniczy.
Kopicki.7589 R5; CNG 234V; Parchimowicz. 1854e; Friedberg.15,; Kaleniecki s. 360 (notowania dla obu odmian); Dutkowski(Złoto Wazów).218 (R5-R6)
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 19 lot 0286 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.38.2 *DRUGI WARIANT DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1643 r. WŁADYSŁAW IV WAZA* **82**

			3.50 g /	
DUKAT GDAŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA	**1643**		24.0 mm	**Au**

1 840 CHF	(XF-) (II-)	24-paź-2001	**4 569 zł**	$ 1 110	€ 1 244	Hess Divo 288_0028

Aw.: Popiersie króla w koronie w prawo. Bogato dekorowana zbroja. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD•IIII•D•G•REX•POL M•D•L•RVS•PR•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują tarczę miejską stojącą na kartuszu. W kartuszu trójlistny kwiat. U dołu inicjały G-R(Gerhard Rogge, dzierżawca mennicy w Gdańsku 1639-56)). Przed napisem rozeta. W otoku: MON:AVREA CIVITATIS GEDANEN:1643.

Złote monety Gdańska Władysław IV. 1633-1648. Dukat 1643. 3,50g. Prawie doskonały.
Bahrfeldt 8404. Hutten-Czapski 1842var. (R 2). Gumowski 1604. Friedberg 15.
Source: Picture coin and descriptions from auction 288 lot 0028 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com
SAME KROPKI NA AWERSIE, W POPRZEDNIM DWUKROPKI.

G.39 **83**

			3.50 g /	
DUKAT GDAŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA	**1644**		24.0 mm	**Au**

Gdańsk
(VF+) (III+)
24 000 zł
$ 7 059
€ 5 621
Hammer price
WCN 51_0375
9 cze 12
3.44 g

R 4	(VF+) (III+)	25-lis-2017	**31 360 zł**	$ 9 011	€ 7 520	WCN 69_0356
	(VF+) (III+)	9-cze-2012	26 400 zł	$ 7 765	€ 6 183	WCN 51_0375
	(EF) (II)	27-cze-2002	6 919 zł	$ 1 709	€ 1 722	KUN 76_3524

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z wyłożonym koronkowym kołnierzem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD:IIII:D:G:REX POL:M:D:L:RVS:PR°

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską.Pod łapami lwów inicjały G-R (Gerhard Rogge, dzierżawca mennicy w Gdańsku). Nad tarczą poziomo położone liście palmowe z trójlistną gałązką wchodzącą w napis. W otoku: MON:AVREA CIVITATIS GEDANEN:1644
Władysław IV Waza 1633-1648. dukat 1644, Gdańsk, złoto 3.44 g, lekko gięty, patyna. H-Cz. 9729 (R4), T. 40, Kaleniecki s 269,

Zdjęcie i opis monety z aukcji 51 lot 0375 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie www.wcn.pl

G.40.1 *TRZY WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1646 r.WŁADYSŁAW IV WAZA* 84

DUKAT GDAŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA 1646 3.50 g / 25.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(EF/EF+) (II/II+)
	32 444 zł
$	8 028
€	7 258
£	6 000
	Hammer price
	SPINK 16005_2228
	29-cze-2016
	3.46 g

1.	**R 6 - R 7**	(EF-) (II-)	20-mar-2020	15 860 zł	$	3 716	€ 3 444	KUN 336_6168
2.		(VF+) (III+)	16-lis-2019	21 280 zł	$	5 527	€ 5 007	WCN 73_0151
3.		(EF+) (II+)	26-cze-2019	23 259 zł	$	6 061	€ 5 412	KUN 323_2903
4.		(VF+) (III+)	16-mar-2019	26 450 zł	$	7 035	€ 6 209	AN 19_0287
5.		(EF-) (II-)	15-gru-2018	35 650 zł	$	9 520	€ 8 369	AN 18_0382
6.		(VF) (III)	25-lis-2018	7 460 zł	$	1 954	€ 1 722	SOLIDUS 36_0554
7.	£ 7 200	(EF/EF+) (II/II+)	29-cze-2016	**38 933 zł**	$	9 633	€ 8 710	SPINK 16005_2228
8.		(EF-) (II-)	25-kwi-2015	19 040 zł	$	5 146	€ 4 725	WCN 60_0433
9.		(EF) (II)	15-sty-2013	32 200 zł	$	10 407	€ 7 825	PDA & PGN 15_0836
10.		(VF) (III)	8-paź-2007	14 951 zł	$	5 542	€ 3 936	KUN 129_0257
11.	1 610 CHF	(VF) (III)	24-paź-2001	3 997 zł	$	971	€ 1 088	Hess Divo 288_0030

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z wyłożonym koronkowym kołnierzem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD:IIII.D:G:R·POL & SVEC:M:D:L·R°P°

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską.Pod łapami lwów inicjały G-R (Gerhard Rogge, dzierżawca mennicy w Gdańsku). Nad tarczą poziomo położone liście palmowe z trójlistną gałązką wchodzącą w napis. W otoku: MON AUREA CIVITATIS GEDANEN: 1646
Władysław IV Waza 1632-1648. Dukat 1646, Gdańsk, waga 3,46 g., złoto, dobrze wybity i zachowany egzemplarz, patyna i połysk Wyróżniamy kilka stempli dukatów z 1646 roku. Głównie odmianya dzieli się ze względu na zapis CIVITAT lub CIVITATIS Dukat z tej pozycji zawiera słowo: CIVITATIS i gałązkami przedzielającymi napis otokowy. Zakupiony 30 października 1960 r., 31,5 £ / -
Kop. 7593 R5, Kurp. 218 R2, Gum. 160*Source: Pictures and description coins from Spink and Son Limited z 69 Southampton Row, Bloomsbury London WC1B 4ET Auction 16005 lot 2228 auctionteam@spink.com Website:https://www.spink.com/*

DUKAT GDAŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA	1646	3.50 g / 25.0 mm	Au

Gdańsk
(UNC-/EF+)(I-/II+)
36 000 zł
$ 9 730
€ 8 802
Hammer price
AN 7_0104
23-maj-2015
3.47 g

R 1	(UNC-/EF+) (I-/II+)	23-maj-2015	**41 400 zł**	$ 11 190	€ 10 148	AN 7_0104
	(VF) (III)	8-paź-2007	14 951 zł	$ 5 542	€ 3 936	KUN 129_0257

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z wyłożonym koronkowym kołnierzem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD:IIII.D:G:R·POL & SVEC:M:D:L·R°P°

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską. Pod łapami lwów inicjały G-R (Gerhard Rogge, dzierżawca mennicy w Gdańsku). Nad tarczą poziomo położone liście palmowe z trójlistną gałązką wchodzącą w napis. W otoku: MON AUREA CIVITATIS GEDANEN: 1646

Przepięknie zachowana moneta.

Literatura: Kopicki 7595; Friedberg 15; Kaleniecki s. 273; H-Cz. 1872 R1; Parchimowicz 1854 h (podobny)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 7 lot 0104 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.40.3 *TRZECI WARIANT DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1646 r. WŁADYSŁAW IV WAZA* **86**

DUKAT GDAŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA	1646	3.48 g / 23.0 mm	Au

1 380 CHF	(VF) (III)	24-paź-2001	**3 426 zł**	$ 832	€ 933	Hess Divo 288_0031

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z wyłożonym koronkowym kołnierzem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD:IIII.D:G:R·POL & SVEC:M:D:L·R° (Brak litery P)

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską. Pod łapami lwów inicjały G-R (Gerhard Rogge, dzierżawca mennicy w Gdańsku). Nad tarczą poziomo położone liście palmowe z trójlistną gałązką wchodzącą w napis. W otoku: MON AVREA CIVITAT GEDANEN: 1646
BEZ LITERY P NA AWERSIE I AVREA CIVITAT NA REWERSIE

Source: Picture coin and descriptions from auction 288 lot 0031 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

G.41 **87**

DUKAT GDAŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA **1647** 3.50 g / 25.0 mm **Au**

	Gdańsk
	NGC AU55 (MAX)
	46 000 zł
$	12 234
€	10 798
	Hammer price
	AN 19_0288
	16 mar 19
	? .0 g

1.	**R 5**	(VF+) (III+)	14-lis-2020	39 100 zł	$	10 236	€ 8 650	WCN 75_0116
2.		NGC AU55 (MAX)	16-mar-2019	**52 900 zł**	$	14 069	€ 12 418	AN 19_0288
3.		(VF+) (III+)	27-lut-2016	24 640 zł	$	6 270	€ 5 704	WCN 63_0387
4.		(VF) (III)	8-lis-2014	15 680 zł	$	4 667	€ 3 733	WCN 58_0412
5.		(XF+) (II+)	24-lut-2012	44 000 zł	$	14 379	€ 10 628	WCN 50_0038
6.		(XF-) (II-)	14-lis-2009	22 000 zł	$	8 000	€ 5 379	WCN 41_0296

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z wyłożonym koronkowym kołnierzem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD:IIII D:G:R:POL: & SVE:M:D:L:R°P°

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską. Pod łapami lwów inicjały G-R (Gerhard Rogge, dzierżawca mennicy w Gdańsku). Nad tarczą poziomo położone liście palmowe z trójlistną gałązką wchodzącą w napis. W otoku: MON:AVREA CIVITAT:GEDANEN: 1647.
Najwyższa nota gradingowa na świecie. Odmiana podwójnymi ogonami lwów i kropką po dacie położoną nisko. Typowe dla tych monet minimalne niedobicie na rewersie. Zachowane dużo połysku i świeżości. Ładna prezencja monety.
H-Czapski 1869 (R1); Kopicki 7594 (R4); Friedberg 15; Kaleniecki s. 276; Dutkowski Złoto Wazów 234 (R5)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 19 lot 0288 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.42.1 *3 WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1648 r.* **88**

DUKAT GDAŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA **1648** 3.50 g / 24.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(XF) (II)
	28 000 zł
$	11 220
€	8 131
	Hammer price
	WCN 45_0231
	26 lut 11
	3.46 g

1.	**R 6 - R 7**	(VF+) (III+)	9-lis-2018	19 161 zł	$ 5 063	$ 4 428	Busso Peus 423_1181
2.		(XF) (II)	21-kwi-2018	31 360 zł	$ 9 306	€ 7 575	WCN 70_0334
3.		(EF-) (II-)	28-gru-2017	25 200 zł	$ 7 200	€ 6 073	WDA MiM 6_0205
4.		(VF+) (III+)	2016-11-22	20 462 zł	$ 4 857	$ 4 572	Galerie Num. 32_5421
5.		(XF/XF+) (II/II+)	31-lip-2016	22 569 zł	$ 5 690	$ 5 124	Fruhwald 121_1223
6.		(XF) (II)	23-lis-2013	13 440 zł	$ 4 378	€ 3 231	WCN 55_0598
7.		(XF) (II)	26-lut-2011	**32 200 zł**	$ 11 220	€ 8 131	WCN 45_0231
8.		(EF-) (II-)	11-cze-2005	9 680 zł	$ 2 933	€ 2 420	WCN 32_0395
9.		(VF+) (III+)	27-cze-2002	5 436 zł	$ 1 342	€ 1 353	KUN 76_3525

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z wyłożonym koronkowym kołnierzem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD:IIII D:G:R:POL: & SUEC:M:D:L:R°P°

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską. Pod łapami lwów inicjały G-R (Gerhard Rogge, dzierżawca mennicy w Gdańsku). Nad tarczą poziomo położone liście palmowe z trójlistną gałązką. W otoku: MON:AUREA CIVITATIS:GEDANEN° 1648

Władysław IV Waza 1632-1648. dukat 1648, Gdańsk, złoto 3.46 g, bardzo ładnie zachowany egzemplarz, patyna.H-Cz. 1872 (R1), T. 20, Kaleniecki ss. 277-278,

Zdjęcie i opis monety z aukcji 45 lot 0231 Warszawskiego Cen trum Numizmatycznego w Warszawie www.wcn.pl

G.42.2. **89**

DUKAT GDAŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA **1648** 3.50 g / 24.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(EF-) (II-)
	21 000 zł
$	6 625
€	5 226
	Hammer price
	AN 6_0087
	25-paź-2014
	3.51 g
	25.0 mm

R 1	(EF-) (II-)	25-paź-2014	**24 150 zł**	$ 7 619	€ 6 010	AN 6_0087

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z wyłożonym koronkowym kołnierzem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD:IIII D:G:R°POL° & SUEC°M:D:L:R:P:

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską wspartą na ozdobnej konsoli. Pod łapami lwów inicjały G-R (Gerhard Rogge, dzierżawca mennicy w Gdańsku). Nad tarczą poziomo położone liście palmowe z trójlistną gałązką. W otoku: MON: AUREA CIVITATIS GEDANEN: 1648
Podwójne uderzenie stempla.
Kopicki 7595; Friedberg 15; CNG 235 V; Kaleniecki s. 277; H-Cz. 1872 R1; Parchimowicz 1854 j
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 6 lot 0087 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. *www.niemczyk.pl*

G.42.3 **90**

DUKAT GDAŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA			**1648**			3.50 g / 25.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	(EF-) (II-)
	8 800 zł
$	2 667
€	2 200
	Hammer price
	WCN 32_0395
	11 cze 05
	3.50 g

R 1	(EF-) (II-)	11-cze-2005	**9 680 zł**	$	2 933	€ 2 420	WCN 32_0395

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z wyłożonym koronkowym kołnierzem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD:IIII D:G:R°POL° & SUEC°M:D : L : R : P:

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską wspartą na ozdobnej konsoli. Pod łapami lwów inicjały G-R (Gerhard Rogge, dzierżawca mennicy w Gdańsku). Nad tarczą poziomo położone liście palmowe z trójlistną gałązką. W otoku: MON: AUREA CIVITATIS GEDANEN: 1648

Władysław IV Waza 1632-1648. dukat 1648, Gdańsk, H-Cz. 1872 (R1), T. 20, Kaleniecki s 277-278, Fr. 15, złoto, 3.50 g, minimalnie niedobity, ale ładnie zachowany egzemplarz. Rozstrzelone litery L R P na awersie.

Zdjęcie i opis monety z aukcji 32 lot 0395 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie *www.wcn.pl*

G.43.1 *2 WARIANTY DUKATA TORUŃSKIEGO Z 1633 r* **91**

DUKAT TORUŃSKI - WŁADYSŁAW IV WAZA **1633** **AV** 23.0 mm 3.46 g **Au**

	Toruń
	(XF) (II)
	65 000 zł
$	21 242
€	17 271
	Hammer price
	WCN 49_0459
	25.Feb.12
	3.46 g

R 6	(XF) (II)	16-maj-2020	54 050 zł	$	12 931	€ 11 958	WCN 74_0149
	(XF) (II)	25-lut-2012	**71 500 zł**	$	23 366	€ 17 271	WCN 49_0459

Aw: Popiersie króla w prawo w koronie i zbroi. Wokoło VLA·IIII·D:G·REX·POL· ET·SVEC·M·D·L·R·P·

Rw: Anioł podtrzymujący kartusz z herbem miasta Torunia.
Wokoło napis: ·MONETA·**AV**·CIVT·THORVNENSIS·1633·

Władysław IV Waza 1633-1648 Toruń. dukat 1633, minimalnie gięty, ale bardzo ładnie zachowany, rzadka odmiana bez inicjałów mincerza Jakuba Jakobsona, który równocześnie sprawował również pieczę nad mennicą w Gdańsku oraz Bydgoszczy. Oferowany egzemplarz jest jednym z rzadszych roczników, a wariant bez inicjałów mincerza najrzadziej pojawia się w handlu. CNCT 1415 (R8), Fr. 58, Kaleniecki s. 227, Kop. 8292 (R6), Tyszkiewicz 40 mk;

Zdjęcie i opis monety z aukcji 49 lot 0459 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie *www.wcn.pl*

G.43.2 **92**

DUKAT TORUŃSKI - WŁADYSŁAW IV WAZA **1633** **AVR** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Toruń
	(XF-) (II-)
	33 544 zł
$	10 324
€	8 000
	Hammer price
	KUN 221_8023
	30 paź 12
	3.44 g

R 6	(XF-) (II-)	30-paź-2012	**41 259 zł**	$	12 699	€ 9 840	KUN 221_8023

Aw: Popiersie króla w prawo w koronie i zbroi. Wokoło VLA·IIII·D:G·REX·POL· ET·SVEC·M·D·L·R·P·

Rw: Herb Torunia podtrzymywany przez dwa anioła, poniżej po bokach inicjały I I (Jacob Jacobson, Münzmeister w Toruniu 1630-1639) Wokoło napis: ·MONETA·**AVR**·CIVT·THORVNENSIS·1633·

Dukat 1633, z tytułem Władysława IV (1632-1648). 3,44 g. (R6).RR Lekko falisty, prawie doskonały. Dutkowski / Suchanek 1416 (R5); Kol. 58; Kopicki 8292

Source: Picture and description coin from auction 221 lot 8023 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

G.44.1 *2 WARIANTY DUKATA TORUŃSKIEGO Z 1634 r* **93**

DUKAT TORUŃSKI - WŁADYSŁAW IV WAZA	1634	Ł R P	I – I	3.50 g / 23.0 mm	Au

	Toruń
	(XF) (II)
	62 000 zł
$	18 235
€	14 520
	Hammer price
	WCN 51_0374
	09.Jun.12
	3.50 g

R 4	(XF) (II)	9-cze-2012	**68 200 zł**	$ 20 059	€ 15 972	WCN 51_0374
	AU 53 PCGS	3-sty-2011	45 729 zł	$ 15 275	€ 11 432	HA 3012_25234
	(XF) (II)	2-paź-2002	12 447 zł	$ 2 975	€ 3 014	KUN 78_4233

Aw: Popiersie króla w prawo w koronie i zbroi z orderem złotego Runa na szyi. Wokoło ·VLA·IIII·D:G·REX·POL· ET·SVEC·M·D·**L·R·P·**

Rw: Herb Torunia podtrzymywany przez dwa anioły. Po bokach herbu ininicjały I – I (Jacob Jacobson, Münzmeister w Toruniu 1630-1639). Wokoło napis: ·MONETA·AVR·CIVT·THORVNENSIS·1644·

Władysław IV Waza 1633-1648. dukat 1634, Toruń, złoto 3.50, , lekko czyszczony, ale ładnie zachowany z lustrem menniczym. H-Cz. 1755 (R4), T. 40, Kaleniecki s 230

Zdjęcie i opis monety z aukcji 51 lot 0374 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie www.wcn.pl

G.44.2.01 **94**

DUKAT TORUŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA	1634	Ł R P M		3.50 g / 23.0 mm	Au

	Toruń
	(UNC) (I)
	110 781 zł
$	32 005
€	26 000
	Hammer price
	KUN 306_5329
	23 mar 18
	3.48 g

R 5	(EF) (II)	26-cze-2019	31 719 zł	$ 8 407	€ 7 380	KUN 323_2923

	(UNC) (I)	23-mar-2018	**136 260 zł**	$ 39 366	€ 31 980	KUN 306_5329
21 240 CHF	(EF+) (II+)	1-paź-2016	84 839 zł	$ 21 876	€ 19 531	HES DIVO 331_0713
£ 12 000	(EF+) (II+)	29-cze-2016	64 889 zł	$ 16 056	€ 14 517	SPINK 16005_2229

Aw.: Koronowane popiersie króla w zbroi okrytej złożonym płaszczem i łańcuchem Orderu Złotego Runa. •VLA•IIII • D:G•REX•POL•ET•SVE•M•D**•L•R•P•M**

Rw.: Herb miasta trzymany przez anioła, poniżej po bokach inicjały I I (Jacob Jacobson, Münzmeister w Toruniu 1630-1639) W otoku:• MONETA•AVR°CIVIT•THORVNENSIS•1634

POLSKA. Toruń Stad. Dukat 1634, Władysław IV (1632-1648). 3,48 g. Bardzo rzadko, szczególnie w tym stanie. Menniczy egzemplarz. Prawie wybity połysk.
Kol. 58; Dutkowski / Suchanek 1420 (R5); Kopicki 8293 (R5).

Source: Picture and description coin from auction 306 lot 5329 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

G.44.2.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA TORUŃSKIEGO Z 1634 r.* **•L•R•P•M** **95**

	Toruń
	(EF+) (II+)
	54 074 zł
$	13 380
€	12 098
£	10 000
	Hammer price
	SPINK 16005_2229
	29-cze-2016
	3.48 g

Polska, Władysław IV, Waza (1632–48), Dukat, 3,48 g, 1634, Toruń (F.58; por. HCz.1762), wyjątkowo dobrze z połyskiem.
Zakupiony 30 października 1960 r., 31,5 £ / -
Source: Pictures and description coins from Spink and Son Limited z 69 Southampton Row, Bloomsbury London WC1B 4ET Auction 16005 lot 2229 auctionteam@spink.com Website:https://www.spink.com

G. 44.2.03 *TRZECI EGZEMPLARZ DUKATA TORUŃSKIEGO Z 1634 r.* **•L•R•P•M** **96**

	Toruń
	(EF+) (II+)
	71 897 zł
$	18 539
€	16 552
fr.	18 000
	Hammer price
	Hess Divo 331_0713
	1-paź-2016
	3.49 g

Toruń. Dukat 1634. W imieniu Wadisława IV, Wazy (1632-1648). 58 CHF; Guma. 1623, 3,49 g.

ZŁOTO. Niezwykle dobrze.

Source: Picture coin and descriptions from auction 331 lot 0713 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

G.45.1 *3 WARIANTY DUKATA TORUŃSKIEGO Z 1635 r* **97**

DUKAT TORUŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA **1635** **LRP** **I – I** 3.50 g / 24.0 mm **Au**

	Toruń
	(EF) (II)
	36 000 zł
$	9 931
€	8 501
	Hammer price
	AN 12_0144
	21 paź 17
	3.40 g
	23 mm

1.	**R 5**	(EF-) (II-)	15-gru-2020	37 950 zł	$	10 512	€ 8 664	AN 27_0616
2.		(EF) (II)	16-lis-2019	34 500 zł	$	8 961	€ 8 118	WCN 73_0152
3.		(EF) (II)	21-paź-2017	41 400 zł	$	11 421	€ 9 776	AN 12_0144
4.		(EF) (II)	10-lis-2012	20 900 zł	$	6 451	€ 5 073	WCN 52_0443
5.		(XF) (II)	5-cze-2010	**46 200 zł**	$	13 314	€ 11 052	WCN 43-0418
6.		(EF) (II)	14-lis-2009	15 400 zł	$	5 600	€ 3 765	WCN 41_0294
7.		(VF+) (III+)	31-maj-2008	26 400 zł	$	12 166	€ 7 834	WCN 38-0329

Aw.: Koronowane popiersie króla w zbroi i ze złożonym płaszczem. W otoku: VLA•D•IIII•D:G•REX•POL•ET•SVE• M•D•L•R•P•

Rw.: Herb miasta trzymany przez anioła, poniżej po bokach znak mennicy I - I (Jacob Jacobson, mennica w Thorn 1630-1639) / W otoku: :MONETA•AVR CIVIT•THORVNENSIS•1635:

W roku 1635 mennica w Toruniu musiała przygotować się do przebicia znacznej ilości złota na dukaty. Praktyką menniczą było wykonanie do każdego stempla awersu co najmniej dwóch lub trzech stempli rewersu, które jako bardziej narażone na zniszczenie szybciej się zużywały. To też miało miejsce w Toruniu, gdzie w 1635 roku trzy typy awersu z legendą zakończoną skrótami RPM, LRP, LR połączone zostały z co najmniej dwoma rewersami każdy. Nasz dukat z legendą zakończoną literami LRP (Lithuanie, Russie, Prussie) ma na rewersie **tylko trzy kropki nad głową** anioła. Bardzo rzadka hybryda. Sporadycznie notowana na aukcjach. Bardzo ładnie zachowany egzemplarz. Duża rzadkość (R5).
Friedberg 58; Kopicki 8294; CNCT 1425; Kaleniecki s. 235; H-Czapski 1762 (R4); Tyszkiewicz 40; Złoto Wazów 31

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 12 lot 0144 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.45.2 **98**

DUKAT TORUŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA	1635	LRP	I – I	3.50 g / 24.0 mm	Au

Toruń
(UNC) (I)
61 097 zł
$ 16 193
€ 14 000
Hammer price
KUN 328_5220
10 paź 19
mar.55

1.	**R 6**	(UNC) (I)	10-paź-2019	**75 150 zł**	$	18 908	€ 17 220	KUN 328_5220
2.		(VF/-XF) (III/II-)	11-mar-2017	26 836 zł	$	6 541	€ 6 150	Kroha Na.106_0921
3.		(EF) (II)	22-paź-2016	36 800 zł	$	9 200	€ 8 440	AN 10_0089
4.		(EF-) (II-)	23-maj-2015	27 600 zł	$	7 59	€ 6 764	AN 7_0108
5.		(EF) (II)	4-sty-2015	22 733 zł	$	6 300	$ 5 225	Pecunem 27_0977
6.		MS 64 NGC	12-kwi-2014	46 426 zł	$	15 275	€ 10 989	HA 3032_25662
7.		(XF+) (II+)	31-maj-2008	51 700 zł	$	23 825	€ 15 341	WCN 38-0328
8.		(EF) (II)	15-mar-2007	15 517 zł	$	5 201	€ 3 936	KUN 122_2181

Aw.: Koronowane popiersie króla w zbroi i ze złożonym płaszczem. W otoku:
VLA•D•IIII•D:G•REX•POL•ET•SVE• M•D•L•R•P•

Rw.: Herb miasta trzymany przez anioła, poniżej po bokach znak mennicy I - I (Jacob Jacobson, mennica w Toruniu 1630-1639) / W otoku: :MONETA•AVR CIVIT•THORVNENSIS•1635:

POLSKA. Toruń. Miasto. Dukat 1635, z tytułem Władysława IV (1632-1648). 3,55 g. :

Dukat z legendą zakończoną literami LRP (Lithuanie, Russie, Prussie) **ma na rewersie pięć kropek nad głową anioła**. Wady brzeżne, doskonały połysk stempla.

Kol. 58; Gum. 8294 (R6); Neumann 13. H-Cz. 1762 R4; Tyszkiewicz 40 Kaleniecki s. 235;

Source: Picture and description coin from auction 328 lot 52220 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

G.45.3 **99**

DUKAT TORUŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA	1635	LRPM	I – I	3.50 g / 24.0 mm	Au

Toruń
(VF) (III)
16 000 zł
$ 5 281
€ 3 865
Hammer price
AN 5_0141
24 maj 14
3.17 g

1.	**R 6**	(PCGS/UNC) (I/I)	7-wrz-2018	19 375 zł	$	5 170	€	4 441	HA 3067_32143
2.		(VF+) (III+)	25-lis-2016	21 280 zł	$	5 128	€	4 836	WCN 67_0451
3.		(VF) (III)	24-maj-2014	18 400 zł	$	6 073	€	4 445	AN 5_0141
4.		(VF+) (III+)	31-maj-2008	**26 400 zł**	$	12 166	€	7 834	WCN 38_0329
5.		(VF+) (III+)	10-cze-2006	6 600 zł	$	2 115	€	1 671	WCN 34_0335
6.		(FV+) (III)	29-maj-2004	6 490 zł	$	1 726	€	1 411	WCN 30_0290

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. Na piersi Order Złotego Runa.
W otoku: •VLA•IIII•D:G•REX•POL•ET•SVE•M•D•L•R•P•M
Rw.: Anioł z tarczą miejską, po bokach tarczy duże inicjały I-I W otoku: •MONETA•AVR CIVIT•THORVNENSIS•1635:

Rzadki dukat Władysława IV z końcówką R P M. Resztki menniczego połysku. Waga: 3,17 g Au;
Średnica: 22 mm
Kopicki 8294 (podobny); CNCT 1421; Kaleniecki 234

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 5 lot 0141 AN Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.46.1 *3 WARIANTY DUKATA TORUŃSKIEGO Z 1637 r* **100**

DUKAT TORUNSKI WŁADYSŁAW IV WAZA **1637** **Lew na ramieniu** **MDLRP** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Toruń
	(EF) (II)
	30 000 zł
$	9 615
€	7 353
	Hammer price
	AN 3_0070
	21 paź 12
	3.46 g

R 6	(XF+) (II+)	15-maj-2021	**74 750 zł**	$	19 568	€	16 538	WCN 76_0147
	MS 62 (MS 6EF)	23-maj-2015	44 850 zł	$	12 122	€	10 993	AN 7_0109
	(EF) (II)	21-paź-2012	34 500 zł	$	11 057	€	8 456	AN 3_0070
	(UNC) (I)	15-sty-2007	29 566 zł	$	9 775	€	7 563	STA 2007-01_3172

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi z maską lwa na ramieniu. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: •VLAD•IIII•D:G•REX•POL•ET•SVE•M•D•L•R•P•
Rw.: Anioł podtrzymuje owalny kartusz z herbem miasta, po bokach tarczy duże inicjały I-I W otoku: •MONETA•AVR CIVIT•THORVNENSIS•1637•

Znane są trzy typy dukatów z 1637 roku: z popiersiem w rycerskiej zbroi, w kirysie husarskim zdobionym na ramieniu głową lwa oraz z miniaturową literką P i dużymi cyframi 37 w dacie. Odmiana, w kirysie husarskim, występuje rzadziej na rynku numizmatycznym.
Piękny egzemplarz, intensywny połysk menniczy, wspaniale zachowane detale. Lekko gięty egzemplarz. Patyna. Dużo połysku.
Literatura: Kopicki 8296; CNCT 1431; Kaleniecki nie notuje, inne odmiany s. 236; Parchimowicz 1887 e; Tyszkiewicz 40
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 3 lot 0070 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.46.2 **101**

DUKAT TORUNSKI WŁADYSŁAW IV WAZA **1637** **W zbroi** **MDLRP** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Toruń
	NGC MS 62 MAX
	40 000 zł
$	10 363
€	9 302
	Hammer price
	AN 24_0666
	14 mar 20
	? g

1.	**R 6**	(XF-) (II-)	28-mar-2021	37 760 zł	$ 9 818	€ 8 307	Numimarket 8_0160
2.		(XF) (II)	5.gru.2020	40 120 zł	$ 10 932	€ 8 995	PDA eA 17_0537
3.		NGC MS 62 MAX	14-mar-2020	**46 000 zł**	$ 11 917	€ 10 697	AN 24_0666
4.		NGC MS 62 Brilant	9-sty-2019	34 153 zł	$ 9 000	€ 7 868	N.York Sale 46_1234
5.		(UNC-) (I-)	12-lut-2018	36 225 zł	$ 10 977	€ 8 750	D. Marciniak 4_0889
6.		(VF+) (III+)	26-lis-2016	20 160 zł	$ 5 099	€ 4 582	WCN 67_0452
7.	£ 6 960	(EF/EF+) (II/II+)	3-gru-2015	42 501 zł	$ 10 417	€ 9 852	SPINK 15007_0846
8		(VF) (III)	3-lis-2013	18 588 zł	$ 5 992	€ 4 400	Pecunem 9_1008
9.		(VF+) (III+)	23-maj-2009	13 750 zł	$ 4 393	€ 3 132	WCN 40_0384
10.		(VF+) (III+)	27-cze-2002	7 413 zł	$ 1 831	€ 1 845	KUN 76_3640

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: •VLAD•IIII•D:G•REX•POL•ET•SVE•M•D•L•R•P•

Rw.: Anioł podtrzymuje owalny kartusz z herbem miasta. U dołu inicjały I-I W otoku: •MONETA•AVR CIVIT•THORVNENSIS•1637•

Najwyższa nota gradingowa na świecie. Bardzo rzadka szczególnie w taki stan zachowania jak na inne monety toruńskie, ich niedbałe bicie, błędy blachy sprawiły iż na rynku monety idealnie zachowane należą do jednych z najrzadszych na rynku.
Dukaty z 1637 roku znane są w 3 typach: z popiersiem w rycerskiej zbroi (oferowany egzemplarz) oraz w kirysie husarskim zdobionym na ramieniu głową lwa, oraz małą literą P kończącą napis otokowy na awersie.
Dodatkowo moneta w odmianie: z kropką interpunkcji pod środkiem tarczy. Podobna moneta z inną interpunkcją osiągnęła na naszej aukcji 48,000 złotych.
Wspaniale zachowana moneta. Mocny połysk menniczy, ostre detale, delikatna patyna. Rzadka pozycja do najlepszych zbiorów.
Kopicki 8296 (R5) ; CNCT 1430; Freidberg 48;Kaleniecki s. 236; Parchimowicz 1887e; Dutkowski Tom I 36a (R6)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 24 lot 0666 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.46.3.01 **102**

DUKAT TORUŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA **1637** **W zbroi** **MDLR^{P}** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Toruń
	NGC MS 61 MAX
	41 000 zł
$	10 818
€	9 693
	Hammer price
	AN 21_0123
	26 paź 19
	? g

R 7	NGC MS 61 MAX	26-paź-2019	**47 150 zł**	$	12 441	€ 11 147	AN 21_0123
	(XF-) (II-)	19-paź-2013	47 150 zł	$	15 489	€ 11 307	AN 4_0161
	(VF+) (III+)	1-gru-2007	17 600 zł	$	7 154	€ 4 889	WCN 37_0313

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: •VLAD•IIII•D:G•REX•POL•ET•SVE•M•D•L•R•P^{P}

Rw.: Anioł podtrzymuje owalny kartusz z herbem miasta. U dołu inicjały I-I W otoku: •MONETA•AVR CIVIT•THORVNENSIS•1637•

Dukaty z 1637 roku znane są w trzech typach: z popiersiem w rycerskiej zbroi (oferowany egzemplarz) oraz w kirysie husarskim zdobionym na ramieniu głową lwa. Ekstremalnie rzadka odmiana z miniaturową literką P i dużymi cyframi 37 w dacie.
Nasz dukat jest czwartym znanym egzemplarzem. Dwa egzemplarze znane są ze zbiorów w Malborku i Ermitażu. Trzeci egzemplarz został sprzedany za 73600 złotych na naszej Aukcji 8, lot 78 (ze zbioru Potockich) za 73600 złotych. Najwyższa nota gradingowa na świecie.
Wspaniale zachowana moneta. Mocny połysk menniczy, ostre detale, delikatna patyna.
Ta sama moneta zilustrowana w książce J. Dutkowskiego „Złoto Wazów" Tom I.
Ekstremalnie rzadka pozycja do najlepszych zbiorów.
Kopicki 8296; CNCT 1431; Kaleniecki nie notuje, inne odmiany s. 236; Parchimowicz 1887e; Dutkowski Tom I 37 (R7)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 21 lot 0123 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. *www.niemczyk.pl*

G.46.3.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA TORUŃSKIEGO Z 1637 r. MDLR^{P}* **103**

DUKAT TORUŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA	1637	Ex Potocki collection	MDLR^{P}	3.50 g / 23.0 mm	Au

	Toruń
	UNC-/XF+) (I-/II+)
	64 000 zł
$	16 909
€	15 059
	Hammer price
	AN 8_0078
	3 paź 15
	3.43 g

R 7	(UNC-/XF+) (I-/II+)	3-paź-2015	**73 600 zł**	$	19 445	€ 17 318	AN 8_0078

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: •VLAD•IIII•D:G•REX•POL•ET•SVE•M•D•L•R•P^{P}

Rw.: Anioł podtrzymuje owalny kartusz z herbem miasta. U dołu inicjały I-I W otoku: •MONETA•AVR CIVIT•THORVNENSIS•1637•

Dukaty z 1637 roku znane są w trzech typach: z popiersiem w rycerskiej zbroi (oferowany egzemplarz) oraz w kirysie husarskim zdobionym na ramieniu głową lwa. Ekstremalnie rzadka odmiana z miniaturową literką P i dużymi cyframi 37 w dacie. Opisywany egzemplarz ma przesunięty napis otokowy oraz inny układ kropek przy głowie anioła. Dukat z 1637 roku z puncą Pilawa należał do zbioru Andrzeja Potockiego, który zgromadził największy zbiór monet polskich, liczący z dubletami ponad 14 tysięcy egzemplarzy. Pierwotna kolekcja została stworzona przez Franciszka Potockiego (1788-1853). Po jego śmierci odziedziczyła go Anna Branicka z Wilanowa, która przekazała go w 1891 roku swojemu bratankowi Andrzejowi Potockiemu (1861-1908). W 1902 roku Andrzej Potocki został mianowany namiestnikiem Galicji, a 12 kwietnia 1908 roku został zastrzelony przez ukraińskiego nacjonalistę. Do 1945 roku zbiór był przechowywany w Krakowie i był uważany za największy jakościowo oraz ilościowo zbiór monet polskich. Obejmując kolekcję, Andrzej Potocki zatrudnił do jej uporządkowania, a także jako doradcę do spraw zakupów wybitnego numizmatyka Władysława Bartynowskiego, który w latach 1902 -1908 penetrował dla niego liczne zagraniczne zbiory i aukcje. W 1904 wypatrzył do jego zbioru dukata toruńskiego z 1637 z małą literką. Moneta ta należała do gdańskiego kolekcjonera Johna Philippa i została w 1904 roku wystawiona na aukcji w firmie Sally Rosenberg. Moneta nie była ilustrowana i dokładnie opisana, stąd umknęła uwadze innych nabywców. Przez wiele lat dukat ten był traktowany jako jedyny egzemplarz znajdujący się w krajowej kolekcji. Dwa pozostałe znane były w zbiorze w Malborku i w Ermitażu. Był w zbiorze Radziwiłła − 1782. Jego znaczenie dla ówczesnych numizmatyków było tym większe, że w okresie przedwojennym dukat tej odmiany nie wystąpił już na żadnej innej aukcji.
Ekstremalnie rzadki dukat ze znakomitą proweniencją (punca potockich na awersie). Pięknie zachowany. Duży połysku menniczego.
Kopicki 8296; CNCT 1431; Kaleniecki nie notuje, inne odmiany s. 236; Parchimowicz 1887 e

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 8 lot 0078 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.47.1.01 *3 WARIANTY DUKATA TORUŃSKIEGO Z 1638 r* **104**

DUKAT TORUŃSKI - WŁADYSŁAW IV WAZA	**1638**	**PR**	**I – I**	3.50 g / 23.0 mm		**Au**

Toruń
(XF+) (II+)
69 000 zł
$ 22 115
€ 16 912
Hammer price
AN 3_0071
21 Oct 12
24.5 mm
3.43 g

R 4	(XF+/UNC-) (II+/I-)	7-lis-2015	51 520 zł	$	13 076	€ 12 209	WCN 62_0547
	(XF+) (II+)	21-paź-2012	**79 350 zł**	$	25 432	€ 19 449	AN 3_0071
	(XF+) (II+)	14-lis-2009	61 600 zł	$	22 400	€ 15 061	WCN 41_0295

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi z szerokim koronkowym kołnierzem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD:IIII:D:G•REX•POL•M:D:LIT•RVS•**P R•**

Rw.: Anioł z tarczą miejską, po bokach tarczy duże inicjały I – I W otoku: MONETA•AVR CIVIT•THORVNENSIS•1638•

Bardzo rzadka odmiana dukata toruńskiego, bez tytułów króla szwedzkiego. Obecna zaledwie w trzech zbiorach muzealnych: w Krakowie, Ossolineum i w Sztokholmie. Tylko trzy razy notowana na aukcjach.

Kopicki. 8297; Friedberg. 58; CNCT. 1437; H-Cz. 7578; Chełmiński. 715; Kubicki. 1192; Kaleniecki . s. 239; Tyszkiewicz 40; Parchimowicz 1887f; Kamiński 343 Aukcje

WCN 41 i AN 3 ten sam egzemplarz.

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 3 lot 0071 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. *www.niemczyk.pl*

G.47.1.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA TORUŃSKIEGO Z 1638 r. PR* **105**

Toruń
(XF+) (II+)
46 000 zł
$ 11 675
€ 10 900
Hammer price
WCN 62_0547
7-lis-2015
3.49 g

Władysław IV Waza 1633-1648 / miasto Toruń. dukat 1638, złoto 3.49, minimalnie ugięty, pięknie zachowany i rzadki.

Kaleniecki s 239, CNCT 1437, H-Cz. 7578 R6, Fr. 58, Slg. Marienburg 9014, Tyszk. 40 mk;

Zdjęcie i opis monety z aukcji 62 lot 0547 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie *www.wcn.pl*

G.47.2 **106**

DUKAT TORUŃSKI - WŁADYSŁAW IV WAZA **1638** **LRPM** **I – I** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Toruń
	(XF+) (II+)
	85 000 zł
$	26 235
€	20 631
	Hammer price
	WCN 52_0444
	10 lis 12
	3.44 g

1.	**R 4**	(UNC-/XF+) (I-/II+)	18-wrz-2021	51 920 zł	$	13 486	€ 11 437	SNNW 8_0159
2.		PCGS MS 61	29-cze-2021	**111 832 zł**	$	29 337	€ 24 600	KUN 350_0099
3..		NGC MS61	18-paź-2019	51 898 zł	$	13 349	€ 12 000	Schulman b.v.360_68
4.		(UNC) (I)	27-paź-2018	74 175 zł	$	19 780	€ 17 331	AN 17_0172
5.		(XF-/XF) (II-/II)	17-mar-2018	24 640 zł	$	6 863	€ 5 797	WDA 7_0317
6.		(UNC-) (I-)	10-mar-2018	61 600 zł	$	16 970	€ 14 392	AN D. Janas 2_0601
7.		(VF+) (III)	26-lis-2016	31 360 zł	$	7 557	€ 7 127	WCN 67_0453
8.		(XF+) (II+)	10-lis-2012	93 500 zł	$	28 858	€ 22 694	WCN 52_0444
9.		(XF-) (II-)	29-maj-2004	8 360 zł	$	2 223	€ 1 817	WCN 30_0292
10.		(EF) (II)	6-gru-2000	6 674 zł	$	1 495	€ 1 693	CNG's TRIT IV_2290

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: •VLAD:IIII•D:G•REX•POL•ET•SVE•M:D:**L•R•P•M•**

Rw.: Anioł z tarczą miejską, po bokach tarczy duże inicjały I – I W otoku: •MONETA°AVR° CIVIT°THORVNENSIS•1638•

Władysław IV Waza, dukat 1638, złoto 3.44 g, Toruń, minimalnie gięty piękny egzemplarz z dużym blaskiem menniczym.

H-Cz. 1795 (R4), Kaleniecki s 241, T. 40, Kopicki 8297 (R4); Friedberg. 58; CNCT 1435

Zdjęcie i opis monety z aukcji 52 lot 0444 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie *www.wcn.pl*

G.47.3 **107**

DUKAT TORUŃSKI - WŁADYSŁAW IV WAZA **1638** **LRP** **R 4** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Toruń
	(XF+) (II+)
	35 429 zł
$	9 253
€	8 238
£	6 500
	Hammer price
	SPINK 16004_0963
	23-mar-2016
	3.45 g

R 4	£	7 800	(XF) (II+)	23-mar-2016	**42 515 zł**	$	11 103	€ 9 816	SPINK 16004_0963

	z zawieszką	(VF) (III)	17-mar-2011	18 213 zł	$	6 165	€ 4 428	KUN 186_7955

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: •VLAD:IIII•D:G•REX•POL•ET•SVE•M:D:L•R•P•

Rw.: Anioł z tarczą miejską, po bokach tarczy duże inicjały I – I W otoku: •MONETA°AVR° CIVIT°THORVNENSIS•1638•
Polska, Władysław IV Waza (1632-48), Dukat, 3,45g, 1638, Toruń o bardzo dobrej kondycji.

Coin Galleries, Nowy Jork, 9-10 listopada 1962, lot 335, 160 USD (F.58; H.Cz.1795 - R4),

Source: Pictures and description coins from Spink and Son Limited z 69 Southampton Row, Bloomsbury London WC1B 4ET Auction 16004 lot 963 auctionteam@spink.com Website:https://www.spink.com/

G.48.01 **108**

DUKAT TORUŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA **1639** **I – I** 3.50 g / 24.0 mm **Au**

	Toruń
	(VF) (III)
	32 490 zł
$	8 530
€	7 500
	Hammer price
	KUN 323_2924
	19 sty 19
	3.34 g

R 8	(VF) (III)	19-sty-2019	39 963 zł	$ 10 493	€ 9 225	KUN 323_2924
	(XF+) (II+)	6-paź-2018	**82 800 zł**	$ 22 685	€ 19 391	D. Marciniak 6_2420
	(VF) (III)	6-sty-2016	41 324 zł	$ 10 200	€ 9 501	TRIT XIX_2619
	(VF) (III)	19-sty-2013	27 600 zł	$ 8 804	€ 6 609	PDA & PGN 15_0835

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: •VLAD:IIII•D:G•REX•POL•M:D:LIT•RVS•PR•

Rw.: Anioł z tarczą miejską, po bokach tarczy duże inicjały I – I W otoku: •MONETA°AVR° CIVIT°THORVNENSIS•1639•

MIASTO Toruń. Złote monety króla Władysława IV, 1632-1648. ZŁOTO. Bardzo rzadkie Winz. Henkelspur, lekko falista, bardzo piękna-doskonała. Kopia kolekcji Adamsa, aukcja Triton XIX, Nowy Jork 2016, nr 2619; wcześniej nabyty od M. Louis Teller, USA, w czerwcu 1979 r.
Dutkowski / Suchanek 1439; Kol. 58; Kopicki 8298 (R8).

Source: Picture and description coin from auction 323 lot 2924 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

G.48.02 *INNY EGZEMPLARZ DUKATA TORUŃSKIEGO Z 1639 r. PR* **109**

	Toruń
	(XF+) (II+)
	72 000 zł
$	19 726
€	16 862
	Hammer price
	Marciniak 6_2420
	6-paź-2018
	3.48 g
	24.0 mm

Władysław IV Waza, Dukat Toruń 1639 - piękny - RZADKOŚĆ

Jeden z najrzadszych dukatów toruńskich Władysława IV Wazy. Piękny egzemplarz z ostrym reliefem i z zachowanym w dużej mierze połyskiem.

Mennica w Toruniu, od ponownego jej otwarcia pod koniec panowania Zygmunta III Wazy, nie przerywa swojej działalności. Bijąc monety zarówno w okresie bezkrólewia, jak i od samych początków panowania Władysława. Już w roku jego koronacji emitując pierwsze talary i dukaty, w zgodzie z obowiązującym zakazem bicia drobnej monety. Od pierwszych dukatów umieszczając inicjały I-I, nowego kierownika mennicy, Jakuba Jacobsena. Inicjały, które w związku z jego śmiercią, ostatni raz pojawiają się właśnie w 1639 roku.

Emisja dukatów tego rocznika musiała być bardzo mała, gdyż wszystkie, nieliczne egzemplarze do jakich dotarliśmy pochodzą z tej samej pary stempli.

Typ jednego roku. Z charakterystycznym rewersem występującym na dukatach tylko tego rocznika. Portretem umieszczanym jedynie w latach 1638-1639, gdyż po śmierci Jacobsena kierownictwo mennicy objął Melchior Schimmer, który zmienił zarówno portret królewski, jak i rysunki rewersu.

Rzadkość.

R8 w Kopickim z adnotacją o jedynie dwóch znanych mu egzemplarzach (w zbiorach Emeryka Hutten-Czapskiego i Malborka).

Na polskich aukcjach jedynie dwa notowana, egzemplarzy w słabszym stanach. Z 1 aukcji ANPN (st.III, poz. 110, cena 40.250 zł) i 15 aukcji PDA (st.3, mocno gięty, poz. 835, cena 24.000 zł). Na aukcjach światowych, których notowania z lat 1945-2002 zebrał Marek Kaleniecki, przez ponad pięćdziesiąt lat jedynie 4 notowania. Wszystkie w stanach obiegowych (III, III+), ostatnie z nich w 1975 roku, w tym notowanie z aukcji M&M to egzemplarz sprzedawany w 2010 r. na aukcji ANPN.

Nieobecny w "Wielkich kolekcjach monet polskich" czy zbiorze Radziwiłła, w którym wśród 7 dukatów toruńskich Władysława tego rocznika nie było.

Niewątpliwa ozdoba tej aukcji!

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 6 lot 2420 Gabinetu Numizmatycznego Dariusz Marciniak gn@gndmpl

G.49.01 **110**

DUKAT TORUŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA **1640** **M – S** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Toruń
	(EF) (II)
	120 341 zł
$	31 894
€	28 000
	Hammer price
	KUN 323_2925
	26 cze 19
	3.47 g

1.	**R 6**	(UNC) (I)	30.lis.2020	118 000 zł	$ 31 726	€ 26 685	Desa Unicum 2020_27
2.		(UNC-) (I-)	26-cze-2019	148 020 zł	$ 39 230	€ 34 440	KUN 323_2925
3.		(UNC) (I)	4-sie-2013	**220 660 zł**	$ 68 350	€ 51 520	Pecunem 6_0707
4.		(EF) (II)	15-sty-2013	54 914 zł	$ 17 625	€ 13 194	STA 2013-01_2586
5.	Otwór na 1	(VF+) (III)	17-mar-2011	43 004 zł	$ 14 557	€ 10 455	KUN 186_7956
6.		(UNC-) (I-)	22-cze-2004	29 621 zł	$ 7 740	€ 6 396	KUN 92_0182
7.	4 977 CHF	(UNC-) (I-)	8-maj-2001	12 006 zł	$ 2 983	$ 3 361	Leu Zurich 80_0619
8.	3 220 CHF	(EF) (II)	10-maj-2000	8 299 zł	$ 1 881	€ 2 068	Hes Divio 283_0534

Aw.: Koronowane popiersie króla w zbroi okrytej złożonym płaszczem i łańcuchem Orderu Złotego Runa. W otoku: VLAD: IIII: D: G: REX POL: M: D: L: RVS: P:

Rw.: Herb miasta trzymany przez anioła, po bokach podzielony rok numer 16 - 40 i podzielony podpis M - S (Melchior Schirmer, degustator mennicy Bydgoszczy i Torunia 1640-1642) W otoku: * MONETA AUREA CIITATIS THORUNEN:

MIASTO TORUŃ Złote monety króla Władysława IV, (1632-1648). Dukat 1640, 3,47 g. GOLD

Niezwykle rzadkie w tym stanie. Dzieła kopia. Ostra, niemal stempelkowa. Kopia kolekcji Phoibos. /Dutkowski / Suchanek 1440 (R5); Kol. 58; Kopicki 8299 (R6).

Source: Picture and description coin from auction 323 lot 2925 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

G.49.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA TORUŃSKIEGO Z 1640 r. M–S* **111**

	Toruń
	(UNC) (I)
	197 018 zł
$	61 027
€	46 000
	Hammer price
	Pecunem 6_0707
	4-sie-2013
	3.50 g
	24.0 mm

Władysław IV Waza, (1632-1648). Dukat Toruń GOLD Ducat (1640). Weight: 3.5 g. Diameter: 24 mm.

Kopicki 8299 (R6); Friedberg 58.

Source: Picture and description coin from auction 6 lot 0707 *PECUNEM Gitbud & Naumann Münzhandlung München GmbH Ottostrasse 5 80333 München Deutschland info@gitbud-naumann.de*

G.49.03 *TRZECI EGZEMPLARZ DUKATA TORUŃSKIEGO Z 1640 r. M–S* **112**

	Toruń
	(UNC) (I)
	100 000 zł
$	26 887
€	22 614
	Hammer price
	sa Unicum 2020_27
	30.lis.2020
	3.48 g
	23.5 mm

Władysław IV, dukat toruński 1640/ złoto, 3,48 g; śr. 23,5 mm; piękny, znakomicie zachowany egzemplarz z połyskiem menniczym, stan I
Pochodzenie Elsen 98,1643; Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk
Literatura:
Catalogue de la collection des médailles et monnaies polonaises du comte Emeric HuttenCzapski, St. Petersbourg 1875 - Cracovie 1915, 5197 R5
Edmund Kopicki, Skorowidz Pieniędzy Polskich i z Polską Związanych, Warszawa, 8299 R6
Inicjały M – S na rewersie monety należą do Melchiora Schirmera, administratora mennicy toruńskiej w latach 1640-1643.

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji Desa Unicum w Warszawie z dnia 30 listopada 2020 r.lot 27; email: biuro@desa.pl

G.49.04 *CZWARTY EGZEMPLARZ DUKATA TORUŃSKIEGO Z 1640 r. M–S* **113**

	Toruń
	(EF) (II)
	46 736 zł
$	15 000
€	11 229
	Hammer price
	STA 2013-01_2586
	15-sty-2013
	? g

POLSKA. Toruń. Ducat, 1640-MS. Władysław IV (1632–48). RZADKO SPOTYKANY. Tylko kilka punktów zużycia. Doskonałe zachowanie szczegółów, szczególnie w tkaninach szat i ubrań. Małe narzędzia polowe, lekko pomarszczone. WYJĄTKOWO DOBRA.
Fr-58; KM-22,2; Parchomowicz-1888a; D & S-1440.

Source: Picture and descriptions coin Stack's Bowers Galleries (owner picture), from auction Stack's Numismatists Auctions January 15 2013 lot 1048 Website:www.StacksBowers.com

G.50.01 **114**

DUKAT TORUŃSKI - WŁADYSŁAW IV WAZA **1641** **M-S** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Toruń
	(UNC) (I)
	200 000 zł
$	65 359
€	48 309
	Hammer price
	WCN 50_0036
	24-lut-2012
	3.51 g

R 7	(VF+) (III+)	21-paź-2012	70 150 zł	$	22 484	€	17 194	AN 3_0072
	(UNC) (I)	24-lut-2012	**220 000 zł**	$	71 895	€	53 140	WCN 50_0036
	(AU) (II+/I-)	23-paź-2010	94 300 zł	$	33 559	€	23 875	AN 1_0111
	(VF+) (III+)	17-maj-2008	64 838 zł	$	29 366	€	19 065	KUN 140_0423

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem i z Orderem Złotego Runa. W otoku: ·VLAD·IIII· D:G·REX·POL·M·D·L·RVS·P·

Rw.: Anioł z tarczą miejską, data po bokach tarczy, poniżej inicjały M-S (Melchior Schirmer). W otoku: MONETA AVREA:CIVITATIS:THORUNENS ls

Władysław Iv Waza Dukat 1641, Toruń, złoto 3.51 g. Wyśmienicie zachowany egzemplarz, nie gięty, jedna z pierwszych odbitek stempla.

H-Cz. 5197 (R5), Kaleniecki s 244 Kopicki.8300; Friedberg.58; Dutkowski, Suchanek CNCT.1442; H-Cz.5200; Tyszkiewicz.50; Kamiński 348

Zdjęcie i opis monety z aukcji 50 lot 0036 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie *www.wcn.pl*

G.50.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA TORUŃSKIEGO Z 1641 r. M–S* **115**

	Toruń
	(UNC) (I)
	82 000 zł
$	29 181
€	20 759
	Hammer price
	AN 1_0111
	23-paź-2010
	3.486 g
	23.6 mm

Bardzo rzadki rocznik, notowany tylko w najlepszych zbiorach, okazjonalnie pojawiający sie na aukcjach. Moneta w niespotykanym stanie zachowania.

Literatura : Kopicki.8300; Friedberg.58; Kaleniecki s. 245; Dutkowski, Suchanek CNCT.1442; H-Cz.5200; Tyszkiewicz.50

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 1 lot 0111 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. *www.niemczyk.pl*

G.50.03 *TRZECI EGZEMPLARZ DUKATA TORUŃSKIEGO Z 1641 r. M–S* **116**

	Toruń
	(VF+) (III+)
	61 000 zł
$	19 551
€	14 951
	Hammer price
	AN 3_0072
	21-paź-2012
	3.54 g
	23.0 mm

Znamy tylko jedną parę stempli dukatów toruńskich z 1641 roku.
Gięty. Patyna.
Kopicki. 8300; Friedberg. 58; CNCT. 1442; H-Cz. 5200; Frankiewicz. 541; Kaleniecki. s.245; Tyszkiewicz 50; Parchimowicz. 1888b

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 3 lot 0072 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.51.01 **117**

DUKAT TORUŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA 1642 M – S 3.50 g / 23.0 mm **Au**

	Toruń
	(VF-) (III-)
	31 000 zł
$	9 936
€	7 598
	Hammer price
	AN 3_0073
	29-cze-2016
	3.45 g
	23.30 mm

R 6	(NGC MS 62)	7-gru-2019	**106 439 zł**	$ 27 200	€ 24 600	Teutoburger 127_1496
	NGC UNC Det.	10-sty-2018	34 035 zł	$ 9 600	€ 8 055	TRIT XXI_1128
£ 12 000	(EF+) (II+)	29-cze-2016	64 889 zł	$ 16 056	€ 14 517	SPINK 16005_2230
	(VF-) (III-)	21-paź-2012	35 650 zł	$ 11 426	€ 8 738	AN 3_0073

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: •VLAD•IIII•D:G•REX•POL•M•D•L•RVS•P•

Rw.: Anioł podtrzymuje owalny kartusz z herbem miasta, po bokach data 16 – 42 poniżej inicjały M – S W otoku: •MONETA•AVREA CIVITATIS•THORVNENSIS•
Bardzo rzadki dukat miasta Torunia. Istnieją dwie odmiany dukatów z tą datą: z rozetą lub dwoma punktami przed napisem na rewersie. Odmiana z rozetą przed napisem była tylko raz notowana - na aukcji zbioru Orłowskiego w 1947 roku. Dukat ten był w kolekcjach Z. Chełmińskiego i M. Frankiewicza. Kaleniecki przytacza cztery aukcje, ale tylko na jednej pojawiła się odmiana z rozetą.

Kopicki. 8301; Friedberg. 58; CNCT. 1444; H-Cz. 1837; Chełmiński. 717, Frankiewicz. 542; Kaleniecki. s.246; Tyszkiewicz 50; Parchimowicz. 1888c

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 3 lot 0073 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.51.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA TORUŃSKIEGO Z 1642 r. M–S* **118**

	Toruń
	(EF+) (II+)
	54 074 zł
$	13 380
€	12 098
£	10 000
	Hammer price
	SPINK 16005_2230
	29-cze-2016
	3.47 g

Polska, Władysław IV, Waza (1632–48), Dukat, 1642, 3,47 g, Toruń, anioł nad datą podziału tarczy miasta i M - S (Melchior Schirmer, dzierżawca mennic Bydgoszcz i Toruń 1640-1642) wyjątkowo delikatny i błyszczący, bardzo rzadki. (F.58; HCz.1837 - R5)
Zakupiony od Donalda Crowthera, 5 maja 1967 r., 71,8 £ / -

Source: Pictures and description coins from Spink and Son Limited z 69 Southampton Row, Bloomsbury London WC1B 4ET Auction 16005 lot 2230 auctionteam@spink.com Website:https://www.spink.com/

G.51.03 *TRZECI EGZEMPLARZ DUKATA TORUŃSKIEGO Z 1642 r. M–S* **119**

	Toruń
	(NGC MS 62)
	88 699 zł
$	22 667
€	20 500
	Hammer price
	Teutoburger Münz 127_1496
	7-gru-2019
	3.47 g

Miasto Polska-Toruń dukat 1642, z tytułem Władysław IV. (1632-1648). 3,47 g. * W blistrze NGC ze stopniem MS 62 (Top Pop). Prawie bez cyrkulacji, bardzo rzadko, szczególnie w tym stanie.

Source: Pictures and description coins from auction127 lot 1496 Teutoburger Münzauktion GmbH Brinkstr. 9 33829 Borgholzhausen NIEMCY e-mail: info@teutoburger-muenzauktion.de strona internetowa: www.teutoburger-muenzauktion.de

G.52 **120**

DUKAT TORUŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA **1643** **G – R** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

R 8	(EF) (II)	26-cze-2019	**63 437 zł**	$ 16 813	€ 14 760	KUN 323_2926
	(EF) (II)	2-lut-2006	41 515 zł	$ 13 016	€ 10 763	KUN 107_1176

Aw.: Koronowane popiersie króla w zbroi okryte peleryną z szerokim koronkowym kołnierzem. W otoku: VLAD • IIII • DG • REX • POL • MDPRVSP:

Rw.: Herb miasta trzymany przez anioła, poniżej po bokach Münzmeisterzeichen GR (Gerhard Rogge, Münzmeister w Toruniu 1645-1648) i data 16 ─ 43 W otoku: MONETA•AVREA°CIVITATIS THORVNENSIS •

TORUŃ Złote monety Władysława IV, 1632-1648. Dukat 1643, z tytułem Władysława IV (1632-1648). ZŁOTO 3,40 g. O największej rzadkości. Lekko falisty, mały Schrötlingsriß, bardzo ładny egzemplarz kolekcji specjalnej Śląsk i Polska, aukcji Fritz Rudolf Künker 107, Berlin 2006, nr 1176. Oprócz naszego okazu nie znaleźliśmy w tym roku żadnej innej aukcji. Dutkowski / Suchanek 1445 (R8) (ten egzemplarz); Kol. 58; Kopicki 8302 (R8)

Source: Picture and description coin from auction 323 lot 2926 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

G.53.01 **121**

DUKAT TORUŃSKI - WŁADYSŁAW IV WAZA **1645** **G – R** 3.50 g / 23.0 mm **Au**

R 7	(VF) (III)	30-lis-2020	35 400 zł	$ 9 518	€ 8 005	Desa Unicum 2020_28
	(XF-) (II-)	25-paź-2014	**97 750 zł**	$ 29 442	€ 23 219	AN 6_0091

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD: IIII D:G:REX•POL•M:D:L:RVS:PR:

Rw.: Postać anioła podtrzymuje owalny kartusz herbowy. Po bokach data 16 ─ 45, poniżej inicjały G ─ R W otoku: MONETA AUREA CIVIT: THORUNENSIS

Bardzo rzadki dukat toruński. Dukat 1645 znany jest w dwu odmianach, z dwukropkiem lub rozetką na końcu legendy na awersie. Odmiana bardzo rzadka, znana tylko ze zbiorów Czapskiego i Frankiewicza. Tyszkiewicz opatrzył ten rocznik znakiem zapytania, co znaczy, że nie spotkał takiej monety w handlu.
Kopicki 8304 R6; Friedberg 58; CNCT 1448 R7; Kaleniecki s. 247; H-Cz. 1858 R5; Parchimowicz 1889 c; Tyszkiewicz 80?; Kamiński 352

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 6 lot 0091 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.53.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA TORUŃSKIEGO Z 1645* **122**

	Toruń
	(VF) (III)
	30 000 zł
$	8 066
€	6 784
	Desa Unicum 2020_28
	30-lis-2020
	3.23 g
	22.7 mm

Władysław IV, dukat toruński 1645 złoto, 3,23 g; śr. 22,7 mm; dwukrotnie gięty, mocno wytarty w obiegu. Schweizerischer Bankverein, Basel, Auction 79, poz. 4577; Antykwariat Numizmatyczny Paweł Niemczyk, grudzień 2008. NAPIS OTOKOWY ZACZYNA SIĘ I KOŃCZY BLIŻEJ ROZETKI.

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji z dnia 30 listopada 2020lot 28 Desa Unicum 00-477 Warszawa_ul. Piękna 1A, email: biuro@desa.pl

G.54 **123**

DUKAT TORUŃSKI WŁADYSŁAW IV WAZA	**1648**	3.50 g / 24.0 mm	**Au**

	Toruń
	(XF) (II)
	43 000 zł
$	12 286
€	10 361
	Hammer price
	WDA MiM 6_0204
	28-gru-2017
	3.45 g

R 4 - R 5	(XF) (II)	28-gru-2017	**48 160 zł**	$ 13 760	€ 11 604	WDA MiM 6_0204
	(XF+) (II+)	14-lis-2009	37 400 zł	$ 13 600	€ 9 144	WCN 41_0297
	(XF+) (II+)	4-gru-2000	14 374 zł	$ 3 220	€ 3 647	CNG's TRIT IV_2291

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z wyłożonym koronkowym kołnierzem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: VLAD:IIII D:G:R:POL° & SUEC:M:D:L: R: P:

Rw.: Tarcz miejska podtrzymywana przez anioła.. Po okach tarczy data 16 – 48 i inicjały G – R (Gerhard Rogge, zarządca mennicy w Toruniu). W otoku: MONETA:AVREA CIVITATIS THORVNEN
Władysław IV Waza 1632-1648. dukat 1648, Toruń, złoto 3.45 Ostatni rok emisji dukatów w Toruniu za panowania Władysława IV. Odmiana napisowa AVREA CIVITATIS. Egzemplarz z 49 aukcji UBS z września 2000. Delikatna patyna. Bardzo rzadki typ monety, niesprzedawany dotychczas na aukcjach w Polsce. Literatura: Dutkowski 61 R7-R8, Kaleniecki 250

Zdjęcie i opis monety pochodzi z Warszawskiego Domu Aukcyjnego w Warszawie aukcja 6 lot 0204 ***wda.net@wp.pl****public*
http://wda.net.pl

G.55.01 **124**

KOPIEJKA WŁADYSŁAW IV WAZA	**1612**	0.58 g / 14x4 mm	**Au**

Moskwa
(VF+) (III+)
57 000 zł
$ 18 812
€ 13 735
Hammer price
AN 4_0128
19-paź-2013
0.58 g
14x4 mm

1.	**R 3**	(VF+) (III+)	25-wrz-2021	35 400 zł	$ 9 195	€ 7 815	AN 30_0222
2.		(UNC-/UNC) (I-/I)	20-cze-2021	49 560 zł	$ 13 578	€ 11 137	RzDA eA 7_0604
3.		(XF+) (II+)	15-kwi-2021	19 414 zł	$ 5 036	€ 4 212	Katz 42_2953
4.		(UNC-/UNC) (I-/I)	6-gru-2020	29 900 zł	$ 8 191	€ 6 795	Coinsnet 6_0206
5.		(VF) (III)	11-sty-2018	20 782 zł	$ 5 900	€ 4 922	N.York Sale 44_2020
6.	5 750 CHF	(XF+) (II+)	24-paź-2016	23 214 zł	$ 5 777	€ 5 313	SIN 32_1665
7.		(VF) (III)	25-paź-2014	34 500 zł	$ 10 391	€ 8 195	AN 6_0095
8.		(VF+) (III+)	19-paź-2013	**65 550 zł**	$ 21 634	€ 15 795	AN 4_0128
9.	6 038 CHF	(XF) (II)	24-paź-2011	21 758 zł	$ 6 831	€ 4 920	SIN 2_0010
10.		PCGS AU 50	23-cze-2011	32 158 zł	$ 11 525	€ 7 995	KUN 192_7002
11.		(VF+) (III+)	30-wrz-2010	11 856 zł	$ 4 013	€ 2 952	KUN 178_8001
12.		(F) (IV)	4-gru-2004	5 280 zł	$ 1 714	€ 1 272	WCN 34_0546
13.	57 500 Kč	(UNC-/UNC-)(I-/I-	17-maj-2003	8 033 zł	$ 2 116	€ 1 838	Aurea 8_0075

Aw.: Napis cyrylicą. [ЦРЫ ВЕЛ/ІКІ]И КНѦS[Ь]/ВЛАДІСЛАВ[Ъ/ЖІ]ГИМОН[Т/ОВ]ИЧЬВС[ЕЯ/РУСИ];

Rw.: Godło Moskwy, święty Jerzy na koniu.

Zdobycie Moskwy przez Polaków w 1610 r., otworzyło drogę do carskiego tronu królewiczowi Władysławowi Wazie. Bojarzy zdetronizowali Wasyla Szujskiego i carem ogłosili właśnie Królewicz Zygmunta. Nie spodobało się to ówczesnemu królowi Polski Zygmuntowi III Wazie (jego ojcu). Przy takim obrocie sprawy nikt tej korony nie uzyskał. Dowądzący polskimi wojskami Stefan Żółkiewski w 1611 r. wycofał się z Moskwy wraz z detronizowanym Wasylem Szujskim. Zmarł on wkrótce w polskiej niewoli i niektóre źródła mówią, że został otruty. Pamiątką po tych wydarzeniach jest prymitywna i nieforemna kopiejka. Na awersie widnieje mało czytelny napis cyrylicą. Na rewersie Gpdło Moskwy, św. Jerzy na koniu. Jest to rzadki i poszukiwany przez zbieraczy numizmat. Przejrzałem wiele aukcji rosyjskich, ale na aukcjach tych wydarzenie takie nie zostało odnotowane.
Bardzo rzadka kopiejka wybita w złocie w Moskwie za czasów stacjonowania wojsk polskich na Kremlu (1612 roku).
Połysk. Kopicki 10545; Friedberg 26; Tyszkiewicz 35

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 4 lot 0128 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie.
www.niemczyk.pl

G.55.02 *DRUGI EGZEMPLARZ KOPIEJKI Z 1612 r.* **125**

	Moskwa
	(VF+) (III+)
	30 000 zł
$	7 792
€	6 623
	Hammer price
	AN 30_0222
	25-wrz-2021
	0.696 g
	13.77 x 10.41 mm

Bardzo rzadka kopiejka wybita w złocie w Moskwie podczas stacjonowania wojsk polskich na Kremlu. Polacy po wejściu do Moskwy (we wrześniu 1610 roku) rozlokowali się w centrum miasta zajmując Kreml. Mennica położona na terytorium Kremla okazała się pod ich pełną kontrolą. Do bicia monet były wykorzystane zostały stare matryce awersu jeszcze z czasów Wasyla Szujskiego (1606-1610) w połączeniu z nowymi matrycami rewersu z imieniem i tytulaturą Władysława Zygmuntowicza.
Charakterystyczny kształt „łezki" rosyjskiej wynika ze sposobu bicia tych monet, która polegała na cięciu metalu z długiego drutu. Dlatego monety miały owalny lecz nieregularny kształt i stąd popularna nazwa "łezka". Niestety niewielki rozmiary monety powodował, że większość była nieczytelna. Bardzo często stempel nie dobijał dokładnie całego napisu na monecie, a tylko jego część, podobnie jak Św. Jerzego - patrona Moskwy, stąd monety z pełnym czytelnym napisem należą do rzadkości. Według Bogdana Jachimczyka złote kopiejki Władysława były przeznaczone na wypłaty żołdu dla najemników w ekipie Polaków zajmujących Kreml. Tekst zapisów w rejestrach świadczy, że złote kopiejki były bite "dla Niemców".
Oferowany egzemplarz to jedyny znany w tej wadze okaz. Do monety dołączamy dodatkowo certyfikat od specjalisty tematu, autora opracowania monet rosyjskich, Bogdana Jachimczyka.
Ekstremalnie rzadka moneta, potwierdzająca, że jako jedyni zajęliśmy Kreml i wybiliśmy polską monetę w rosyjskiej mennicy. Na rynku numizmatycznym zachowało się kilka egzemplarzy.
Moneta godna polecenia do najlepszych, zaawansowanych kolekcji monet złotych królewskich.
Bogdan Jachimczyk nr 296 (R5); Hutten - Czapski - nr 1733 (R5); Kleszczynow / Griszyn / Chramienkow - nr 326 (V) (R4) Stan zachowania: 3+ (VF+) Waga: 0,696 g Au Średnica: 13,77 x 10,41 mm
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 30 lot 0222 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie.
www.niemczyk.pl

G.55.03 *TRZECI EGZEMPLARZ KOPIEJKI Z 1612 r.* **126**

	Moskwa
	(UNC-/UNC) (I-/I)
	42 000 zł
$	11 507
€	9 438
	Hammer price
	RDA eA 7_0604
	20-cze-2021
	0.49 g
	10 x 13 mm

Wladislav, 1610-1612 / Владислав, rosyjski imperator kopiejka wybita w złocie, Moskwa
Wyśmienity egzemplarz bardzo rzadkiej monety wyemitowanej przez Władysława IV jako Cara Rosji w okresie jego panowania na Kremlu w latach 1610-1612.
Według B. Jachimczyka kopiejki bite w złocie spełniały swoją osobną rolę w obiegu - jako wypłata żołdu dla wojsk najemnych (BN 4/2014).
Charakterystyczny kształt rosyjskich kopiejek bitych aż do Piotra I, wynikający z bicia monet z ciętej sztabki metalu w kształcie długiego drutu, sprawił że dziś popularnie nazywa się 'łezkami'. Z kolei częsta nieczytelność dużych części tych monet wynika ze zbyt małych w stosunku do stempli krążków.

Złoto, wymiary 10 x 13mm, waga 0,49 g.
Moneta godna polecenia do najlepszych kolekcji!
Reference: Jachimczyk 296(Z) (R5), Kopicki 10545 (R6), Hutten-Czapski 1733 (R5),

G.55.04 *CZWARTY EGZEMPLARZ KOPIEJKI Z 1612 r.* **127**

	Moskwa
	(XF+) (II+)
	16 593 zł
$	4 305
€	3 600
	Hammer price
	Katz 42_2953
	15-kwi-2021
	0.76 g
	9.5 x 12.5 mm

Rosja Złoto 10 kopiejek Władysław IV Waza 1610 – 1612 Złoto 0,76g 9,5x12,5mm
Source: Picture and description coin from auction 42 lot 2953*Katz Coins Notes & Supplies Europe sro Mark Katz Korunni 37/1000 Praga 2, Czechy katzcoins@gmail.com https://katzauction.com*

G.55.05 *PIĄTY EGZEMPLARZ KOPIEJKI Z 1612 r.* **128**

	Moskwa
	(UNC-/UNC) (I-/I)
	26 000 zł
$	7 123
€	5 909
	Hammer price
	Coinsnet 6_0206
	6-gru-2020
	0.49 g
	10 x 13 mm

Władysław IV Zygmuntowicz, złota kopiejka bez daty,(najprawdopodobniej 1612), Moskwa, rzadkie!!!(R5!) piękny ok. menniczy egzemplarz z super połyskiem i dobrze zachowanymi detalami
Bardzo rzadka kopiejka wybita w złocie w Moskwie podczas stacjonowania wojsk polskich na Kremlu (1612 r.), w celu opłacenia żołdu wojsk zaciężnych. Technika bicia "łezki" aż do reformy monetarnej Piotra I polegała na cięciu metalu z długiego drutu (sztabki złota czy srebra). Stad monety miały owalny wydłużony kształt i stąd popularna nazwa ("łezka"). Niewielkie rozmiary monet ok. 10-14 mm powodowało małą czytelność. Często stempel też nie odbijał całego napisu, a tylko jego część, podobnie jak i jeźdźca na koniu (przypuszczalnie Św. Jerzego z włócznią) - patrona Moskwy. Waga 0,49 grama, średnica 10 x 13 mm

Literatura : Jachimczyk 296 Z (R5), Kopicki 10545; Friedberg 26; Tyszkiewicz 35 mk

G.55.06 *SZÓSTY EGZEMPLARZ KOPIEJKI Z 1612 r.* **129**

	Moskwa
	(VF) (III)
	3 000 zł
$	9 036
€	7 126
	Hammer price
	AN 6_0095
	25-paź-2014
	0.60 g
	9 x 14 mm

Wladyslaw IV Vasa. Wladyslaw Zygmuntowicz jako car Moskwy1610-1612. Kopiejka w złocie.
Waga/Weight: 0,6 g, Metal: Au, Średnica/diameter: 9-14 mm, Stan zachowania/grade: 3
Bardzo rzadka kopiejka wybita w złocie w Moskwie podczas stacjonowania wojsk polskich na Kremlu (1612 r.). Do monety dołączony certyfikat Państwowego Muzeum Historycznego w Moskwie (Pl. Czerwony 1)gwarantujący oryginalność przedmiotu. Kopicki 10545 Friedberg 26 Tyszkiewicz 35

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 6 lot 0095 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

G.55.07 *SIÓDMY EGZEMPLARZ KOPIEJKI Z 1612 r.* **130**

	Moskwa
	(XF+) (II+)
	20 187 zł
$	5 024
€	4 620
fr.	5 000
	SIN 32_1665
	Hammer price
	24-paź-2016
	0.52 g

Wladislav, 1610-1612 / Владислав, 1610-1612 Gold-Kopek i 0,52 g. Ks. 26. Bardzo rzadko. Bardzo dobrze. Золотая копейка без даты. 0,52 г. Фридберг 26. Очень редкая. Состояние очень хорошее

Source: Pictures and descriptions coin from SINCONA Auction 32, Lot 1665, SINCONA Swiss International Coin Auction AG, Switzerland. www.sincona.com

G.55.08 *ÓSMY EGZEMPLARZ KOPIEJKI Z 1612 r.* **131**

	Moskwa
	PCGS AU 50
	26 145 zł
$	9 370
€	6 500
	Hammer price
	KUN 192_7002
	23-cze-2011
	?. g

Eine Goldkopeke des Zaren Wladislaw Sigismundowitsch Zlota kopiejka Car Wladyslaw Zygmuntowicz, Moskwa.

Fb. 26; Kaim 1375; Kopicki 10544 (R3).

Source: Picture and description coin from auction 323 lot 2926 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

G.55.09 *DZIEWIĄTY EGZEMPLARZ KOPIEJKI Z 1612 r.* **132**

	Moskwa
	(XF) (II)
	18 918 zł
$	5 939
€	4 277
fr.	5 250
	Hammer price
	SIN 2_0010
	24-paź-2011
	0.67 g

Wladyslaw, 1610-1612. Zlota kopiejka, bez daty. 0,67 g. Kaim cf. p. 191-192. Fr. 26. Владислав, 1610-1612. Золотая копейка без даты. 0,67 г. Каим сравн. стр. 191-192. Фридберг 26. Состояние очень хорошее.

Source: Pictures and descriptions coin from SINCONA Auction 2, Lot 0010, SINCONA Swiss International Coin Auction AG, Switzerland. www.sincona.com

G.55.10 *DZIESIĄTY EGZEMPLARZ KOPIEJKI Z 1612 r.* **133**

	Moskwa
	(VF) (III)
	20 782 zł
$	5 900
€	4 922
	Hammer price
	. York Sale 44_2020
	11-sty-2018
	0.66 g

Moscow State. Vladislav IV Zhigimontovich, 1610-1612. GOLD Kopeck. 0.66 g. GKK 326. Horseman charging right, spear thrusting / Six-line legend, ornament above.

Source: Picture coin and descriptions from auction 44 lot 2020 M & M Numismatics Ltd PO Box 65908 Washington, DC 20035 www.TheNewYorkSale.com

G.55.11 *JEDENASTY EGZEMPLARZ KOPIEJKI Z 1612 r.* **134**

	Moskwa
	(XF+) (II+)
	6 985 zł
$	1 840
€	1 598
	50 000 Kč
	Hammer price
	Aurea 8_0075
	17-maj-2003
	0.57 g

75.AV Kopějka, Kaim.1376 (0,57 g)_RRR! AV Kopeck, Kaim.1376 (0,57 g)_RRR!-1/1

G.55.012 *DWUNASTY EGZEMPLARZ KOPIEJKI Z 1612 r.* **135**

	Moskwa
	(XF+) (II+)
$	9 639
€	3 263
€	2 400
	Hammer price
	KUN 178_8001
	30-wrz-2010
	,59 g

ROSYJSKIE MONETY I MEDALE ZAR WŁADYSŁAW ZYGMUNTOWICZ

Jedna złota kopiejka czar Władysław Zygmuntowicz. Moskwa. Złoto Novodel 0,59 g.
Fb. 26; Kaim 1376; Kopicki 10545 (R6). Bardzo rzadka.
Egzemplarz z aukcji Aurea Numismatica Antonin Prokop 8 Praga 2003 lot 75

Source: Picture and description coin from auction 178 lot 8001 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

JAN KAZIMIERZ WAZA PANOWAŁ 20 LAT OD 1648 DO 1668 DRUGI SYN ZYGMUNTA III WAZY I KONSTANCJI HABSBURŻANKI. URODZONY W 1609 UMARŁ 16 GRUDNIA 1672 WE FRANCJI. ŻYŁ 63 LATA, POCHOWANY W KRAKOWIE. POŚLUBIŁ PO SWOIM BRACIE LUDWIKĘ GONZAGĘ. W OKRESIE JEGO PANOWANIA RZECZPOSPOLITA PROWADZIŁA WOJNY NA WSZYSTKICH FRONTACH, BO Z KOZAKAMI, ROSJĄ, TURKAMI I SZWECJĄ. W WOJNACH TYCH RZECZPOSPOLITA UTRACIŁA CZĘŚĆ TERYTORIUM, ALE NAJBARDZIEJ DOTKLIWIE ODCZUŁA WOJNĘ ZE SZWECJĄ ZWANĄ „POTOPEM SZWEDZKIM" (1655-1660 r.). ABDYKOWAŁ W 1668 r. I WYJECHAŁ DO FRANCJI.

H.I **I**

MEDAL O WADZE 50 DUKATÓW TORUŃ JAN KAZIMIERZ WAZA **1658** 174.92 g / 69.0 mm **Au**

	Toruń
	(III+) (VF+)
	960 000 zł
$	307 692
€	235 294
	Hammer price
	AN 3_0079
	21.10.2012
	174.92 g
	69.0 mm

UNIKAT	(UNC) (I)	21-paź-2012	**1 104 000 zł**	$ 353 846	€ 270 588	AN 3_0079
174.89g/69.31 mm	(UNC-) (I-)	5-lut-2009	660 444 zł	$ 182 307	€ 141 450	KUN 147_0043

Aw.: Popiersie w wieńcu laurowym, w zbroi zdobionej na ramieniu głową lwa. Na piersi łańcuch Orderu Złotego Runa. Pod popiersiem inicjały IH (Jan Höhn, medalier gdański).
W otoku: IOANNES CASIMIRUS D. G. POLONIÆ & SUECIÆ REX & c

Rw.: Panorama ufortyfikowanego Torunia. Na pierwszym planie Jan Kazimierz przyjmuje kapitulację załogi szwedzkiej. Pod kartuszem z datą: M.D.C.LVIII. / XXX DECEMBER. inicjały IH
W otoku: NUMINIS AUSPICYS ET REGIS FORTIBUS ARMIS. THORUNIUM PRISCO REDDITUR OBSEQUIO. (dzięki łasce Bożej i mężnej armii królewskiej, Toruń powraca pod dawne panowanie)
W okupowanym przez Szwedów Toruniu stacjonował garnizon szwedzki liczący 2420 żołnierzy, pod rozkazami generała Bartholda Hartwiga. Do wojska wcielono też kilkuset mieszczan toruńskich. We wrześniu 1658 roku, pod Toruń napłynęły oddziały Jerzego Lubomirskiego, a wraz z nim królowa Ludwika Maria. Szturm generalny został przypuszczony w nocy z 16 na 17 listopada, zdobyto trzy bastiony osłaniające Toruń. Szturm ten przesądził o kapitulacji szwedzkiego garnizonu. W dniu 30 grudnia, garnizon szwedzki opuścił

Toruń. Rada miasta, spodziewając się królewskiej wizyty w odzyskanym mieście, postanowiła uczcić powitanie króla emisją okolicznościowych monet i medali. Wybito dukaty oraz złote i srebrne medale. Stemple zostały zamówione u gdańskiego medaliera Jana Höhna starszego. Na medalu uwieczniono scenę wymarszu wojsk szwedzkich. Kapitulację odbiera Jan Kazimierz. Król wizytujący Toruń w Nowy Rok 1659 otrzymał złote egzemplarze o wadze aż 50 dukatów. Opisywany medal jest UNIKATEM na rynku numizmatycznym. Wyśmienicie zachowany egzemplarz. Najwyższej klasy numizmat.
Raczyński. 142; CNCT. 1896 R*
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 3 lot 0079 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.II **II**

MEDAL WAGI 6 DUKATÓW JAN KAZIMIERZ 21.76 g/
WAZA **1657** 45 mm **Au**

40.0 mm	PCGS AU Details	16-sie-2016	38 380 zł	$ 9 988	€ 8 920	STA 2018-8_21326
R 8	(II-/III+) (EF-/VF+)	3-paź-2015	**109 250 zł**	$ 28 013	€ 25 645	AN 8_0106
9 480 CHF	(UNC) (I)	8-maj-2001	22 868 zł	$ 5 682	€ 6 401	Leu Zurich 80_0620

Aw.: Popiersie króla w prawo, w wieńcu laurowym i zbroi okrytej płaszczem. W otoku: IOAN CASIM •D:G:REX POL• & SUEC•M•D•L•R•PRUS•

Rw.: Snop zboża miotany wiatrami, chroniony przez rękę wysuniętą z obłoków. W otoku: CÆLITUS ERIGOR (Niebo mnie wspiera)

Ekstremalnie rzadki medal autorstwa Jana Höhna (seniora) bity prawdopodobnie w 1657 r., kiedy szala zwycięstwa w wojnie polsko-szwedzkiej zaczęła przechylać się na stronę Jana Kazimierza. Dla celów propagandowych zamówiono w Gdańsku donatywy sławiące zmagania Królewskie z przeciwnościami wojny. Symbolem ich jest smagany wichrami snopek, herb rodu królewskiego Wazów, mający oparcie w niebiosach. Znane są dwa stemple rewersu. Nasza odmiana występuje rzadziej, charakteryzuje się nieco skromniejszą ornamentyką, mniejszą ilością szczegółów. Identyczny egzemplarz znajduje się w zbiorach w Berlinie. W kolekcji E. Hutten-Czapskiego jest druga odmiana. W krajowych zbiorach znajdują się jedynie egzemplarze srebrne odbite tym stemplem. Na rynku numizmatycznym znane są trzy egzemplarze tej donatywy. Medal z legendarnej kolekcji Zaleskiego sprzedawanej w 1983 roku na aukcji Stacks (lot 248). Na awersie prostokątna punca - kontrybucja austriacka z 1806 roku, urzędu probierczego miasta Lwowa (liteka D i rozeta). Numizmat najwyższej klasy.
Jan II Kazimierz. Medal wagi 6 dukatów, pamiątka wojen szwedzkich za panowania Jana Kazimierza, Gdańsk z kolekcji Zaleskiego

Raczyński 139 (II odmiana); Stahr (2009) 59; H-Cz. 2340 (Ag)

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 8 lot 0106 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

16 sierpnia 2016 r w domu aukcyjnym Stack'sBowers w Nowym Yorku sprzedano podobny medal, ale w opisie podano inną średnicę i inną sygnaturę Hutten Czapskiego.
BARDZO RZADKIE. Wybity złotem, Nie datowany, ale prawdopodobnie wybity w 1657 r. Autor: John Hohn. 40 mm. H-CZ 2339. Nawet ogólnie ciepłe zabarwienie żółtego złota. Faliste fakturowane powierzchnie z niewielkimi włosami. Znaczący i wyjątkowo pożądany egzemplarz wybity w czasie potopu szwedzkiego w czasie, gdy Polska Rzeczpospolita Litewska zdobyła przewagę w konflikcie.

Source: Picture and descriptions coin from Stack's Bowers Galleries (owner picture), auction Stack's Numismatists Auctions Appraisals Retail New York – auction August 16 2016 lot 21326 *Website: www.StacksBowers.com*

H.III **III**

MEDAL WAGI 5 DUKATÓW JAN II KAZIMIERZ WAZA - POKÓJ W OLIWIE	**1660**	17.73 g / 34.50 mm	**Au**

	Gdańsk
	(EF-) (II-)
	89 000 zł
$	23 607
€	20 366
	Hammer price
	AN 15_0270
	26-maj-2018
	17.73 g
	34.50 mm

R 6	(UNC/UNC-)(I/I)	17-sty-2020	**207 000 zł**	$	54 331	€ 46 413	AN 26_0273
	(EF-) (II-)	26-maj-2018	102 350 zł	$	27 148	€ 23 421	AN 15_0270

Aw: Popiersie króla w wieńcu laurowy w prawo. Napis w otoku: Napis: JOANNES CASIMIR[us] D[ei] G• [ratia] • POL• [oniae] & SUEC• [iae] REX, to jest: Jan Kazimierz z Bożej łaski Król Polski i Szwedzki

Rw: Widok klasztoru w Oliwie. Napis w otoku: PAX CASIMIRIANA, to jest: Pokój Kazimierzowy, w odcinku ANNO MDCLX / III MAII, to jest: Roku Pańskiego 1660 3 Maja.

Pięć lat trwała wyniszczająca wojna szwedzko-polska rozpoczęta desantem szwedzkim w Gdańsku. Wojska Karola Gustawa rozlały się po całej Polsce i idąc w górę Wisły plądrowały i paliły wszystko co wpadło w ręce. Jan Kazimierz zaczął tracić władzę w Polsce. Śmierć króla szwedzkiego 20 lutego 1660 roku i niesprzyjające Szwedom sojusze zawiązujące się w Europie przyśpieszyły negocjacje pokojowe między Janem Kazimierzem a następcą króla szwedzkiego małoletnim Karolem XI. Pokój zawarto 3 maja 1660 roku w oliwskim klasztorze. Wojna zwana dziś szwedzkim potopem to początek upadku Rzeczpospolitej, koniec statusu Polski jako mocarstwa w Europie.
Bardzo rzadki złoty medal z 1660 roku autorstwa jednego z najlepszych medalierów Jana Höhna młodszego wybity z okazji Pokoju w Oliwie. Notowany tylko w jednej prywatnej kolekcji. Zdjęcie medalu użyto w książce złoto Wazów jako ilustracje do tej pozycji.
Do najlepszych kolekcji. Połysk, delikatnie przetarty.
CNG 357; H-Cz. 2157 (R2); Raczyński 149; Złoto Wazów T(II) G438 (R6)

Opis monety pochodzi z aukcji 15 lot 0270 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.IV **IV**

MEDAL 4 DUKATOWY GDAŃSK JAN II KAZIMIERZ WAZA	**BEZ DATY**	16.21 g / ? mm	**Au**

	Gdańsk
	(XF+) (II+)
	42 351 zł
$	11 000
€	9 907
	Hammer price
	STA 2020-01_21281
	22-sty-2020
	16.21 g

	(XF+) (II+)	22-sty-2020	**50 821 zł**	$ 13 200	€ 11 888	STA 2020-01_21281

Aw.: Młodzieńcze popiersie króla w opasce na głowie w udrapowanym płaszczu. Inicjały grawerów scenariuszy pod popiersiem, legenda wokół „IOAN.CASIMIR9 DGPOL. & SUEC.REX” (John Casimir, Grace of God King of Poland and Sweden);

Rw.: Widok na miasto, ramiona Gdańska na pierwszym planie, promienny hebrajski Jehowa przede wszystkim w solidnych granicach, legenda wokół „REGIA CIVITAS GEDANENS: FIERI FEC”. (zostać królem miasta Gdańska).
POLSKA. Gdańsk Medical 4 Ducats, ND (ok. 1648). Mennica Gdańska, autor: Johann Hohn. Johann Casimir. WYJĄTKOWO DOKŁADNIE. 16,21 gramów.

BARDZO RZADKI wiele dukatów, które rzadko pojawiają się na dzisiejszym rynku. Kilka śladów lutowania na obwodzie od zamontowania w ramce z lekkimi do umiarkowanych oznakami manipulacji zgodnymi z noszeniem, choć nic nadmiernie nie rozprasza. Pomimo niedociągnięć interesujący i bardzo poszukiwany typ z pewnością doda głębi kolejnej kolekcji, do której wchodzi.
Sugerowana data około 1648 r., Która miałaby miejsce przed wyborem go na króla przez parlament Rzeczypospolitej 17 stycznia 1649 r., Wynika z braku tytułów w legendzie Magnusa Dux Lithuaniae (MDL) (Wielkiego Księcia Litewskiego), Russie (Russ) (Rusia) i Prusy (Prusy) (Prusy), które wydają się być dodawane do jego monet do 1649 r. Również ze względu na tytuł króla Szwecji musiał zostać wybity w 1660 r. Lub wcześniej, ponieważ był Tytularnym królem Szwecji w latach 1648–1660.
Pochodzenie: Nieruchomość z prywatnej kolekcji w Nowym Jorku.
Nabyte przez dziadka obecnego właściciela w Polsce, około 1930 r.
Fr-29; KM-A59; por. Dutkowski / Suchanek-337; porównaj HCz-2341.

Source: Picture and descriptions coin from Stack's Bowers Galleries (owner picture), auction Stack's Numismatists Auctions Appraisals Retail New York – auction January 22 2020 lot 21281 *Website: www.StacksBowers.com*

H.1 **1**

PÓŁPORTUGAŁ ODBITKA TALARA W ZŁOCIE WAGI 5 DUKATÓW JAN II KAZIMIERZ WAZA	1652	A—T	43.7mm/ 16.23 g	Au

	Poznań
	(F) (IV)
	330 000 zł
$	117 438
€	83 544
	Hammer price
	AN 1_0112
	23 Oct 10
	16.235 g
	43.7 mm

RR	(F+) (IV+)	22-paź-2016	**425 500 zł**	$	106 375	€ 97 591	AN 10_0098
	(F) (IV)	23-paź-2010	379 500 zł	$	135 054	€ 96 076	AN 1_0112

Aw.: Popiersie króla w koronie i w zbroi folgowej zdobionej na ramieniu głową lwa, popiersie otacza łańcuch z zawieszonym Orderem Złotego Runa. W otoku: IOAN:CASIMIRVS D:GR EX POLO &SVECM DL R P:

Rw.: Ukoronowana dziewięcipolowa tarcza polsko-szwedzka opasana łańcuchem Orderu Złotego Runa, po bokach inicjały A-T (Andrzej Tymf, dzierżawca mennicy poznańskiej w latach 1660 - 1662). Herb Wieniawa bez tarczy pod Runem. W otoku: MONETA NOVA REG(ni) P – OLO(niae) POSNAN(ia) FAC(tum) 1652 (Moneta nowa Królestwa Polskiego, Poznań wybił)

Wyjątkowej klasy numizmat, półportugał odbity stemplem niezwykle rzadkiego talara poznańskiego. Moneta pochodzi ze zbioru M. Frankiewicza, który sprzedano w 1930 r. w Berlinie. W katalogu aukcyjnym tejże kolekcji został opisany jako UNIKAT. Na rynku numizmatycznym pojawia się pierwszy raz po niemal pięćdziesięciu latach na Aukcji 1 Antykwariatu Numizmatycznego Pawła Niemczyka (lot 112). Jedyny, unikalny egzemplarz na rynku kolekcjonerskim. Przygotowania do wojny z kozacczyzną, wymagały w 1649 r. wybijania na masową skalę talarów i półtalarów. Po wygranej bitwie pod Beresteczkiem w 1651 roku mennica w Krakowie zaniechała emisji talarów. W związku z wprowadzeniem reformy monetarnej Komisja Mennicza

nakazała jak najszybciej wprowadzić do obiegu nową, także drobniejszą monetę. W tym celu Rafał Leszczyński, podskarbi wielki koronny, sprowadził z Rostoku doświadczonego przedsiębiorcę - Andrzeja Tymfa. Zawarte wcześniej kontrakty z dzierżawcami mennic w Bydgoszczy Krakowie sprawiły, że Andrzej Tymf musiał otworzyć nowe mennice. Wybrał w tym celu dwa miasta o tradycji menniczej - były to Wschowa i Poznań. Andrzej Tymf, mając wsparcie podskarbiego koronnego, wybijał nie tylko nakazane uchwałą menniczą nowe orty, ale rozszerzył ofertę mennicy o monety złote i talary. W 1652 roku mennica rozpoczęła wybijanie talarów. Andrzej Tymf traktował talary prestiżowo. Miały mu one zaskarbić poparcie króla i dworu. Popiersie królewskie wykonano niezwykle starannie. Dodatkowo portret królewski i tarczę herbową opasano łańcuchem Orderu Złotego Runa.Starannie też wykonano stronę rewersową. Umieszczono na niej dziewięciopolową tarczę z herbami Polski, Litwy i Szwecji. Intrygująca jest legenda otokowa rewersu. Zamiast jak nakazywała tradycja wymieniania tytułów królewskich, znalazło się na niej określenie dotyczące charakteru monety: Moneta Nowa Królestwa Polskiego. Takie napisy często towarzyszyły wybijanej monecie srebrnej. Jednak w tym wypadku dopełniono ją dopiskiem określającym miejsce wybicia: Posnania Factum (wybita w Poznaniu). Nie można wykluczyć, że przy biciu talarów działalność menniczą wsparło miasto. Andrzej Tymf stemplami talarów i półtalarów odbijał w mennicy we Wschowie także wielodukaty. Podobnie stempel talara poznańskiego wykorzystano do bicia półportugałów. Zgodnie z tradycją wszelkie portugały i półportugały trafiały do króla, który jako jedyny decydował o ich przeznaczeniu. Tak było z wybitymi w Poznaniu stemplami talara półportugałami. Król obdarowywał nimi zasłużonych dworzan i magnatów. Przekazanie tych monet osobiście przez Andrzeja Tymfa bezpośrednio królowi, pomogło zapewne Tymfowi w dalszej karierze. W latach następnych obie mennice obficie wybijały monetę zarówno złotą jak i srebrną. Półportugał poznański odbity stemplem talara był w zbiorze Zygmunta Chełmińskiego z Szarawki. Został w 1904 roku sprzedany Henrykowi Mańkowskiemu, od którego odkupił go wraz z większością kolekcji Marian Frankiewicz. Jego zbiór licytowano w 1930 roku. Nieznane są późniejsze losy tego zbioru. W 1949 roku półportugał znalazł się w katalogu licytacyjnym Gruntala, gdzie licytowano zbiór hrabiego Aleksandra Orlowskiego. Półportugał jest jak dotąd unikatem, jako że na wszystkich aukcjach licytowany był ten sam egzemplarz. Jedyny znany egzemplarz. UNIKAT. Zdjęcie oferowanej monety użyte w katalogu Złoto czasów dynastii Wazów. t. II
Egzemplarz ma ślady reperacji (zawieszka) oraz wygrawerowaną cyfrę V w polu awersu.
Kopicki 1833R* jako UNIKAT; Friedberg 88; Złoto czasów dynastii Wazów, T.II K336 (R8*) (ten egzemplarz); Kaleniecki s. 361 ten egzemplarz

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 1 lot 0112 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.2 **2**

DWUDUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA 1650 26.0 mm 6.98 g Au

R 8	(UNC/UNC-)(I/I-)	22-paź-2016	310 500 zł	$ 77 625	€ 71 216	AN 10_0105
	(XF) (II)	29-sty-2015	236 278 zł	$ 62 426	€ 55 200	KUN 258_0670

	(XF) (II)	29-wrz-2011	**411 500 zł**	$ 125 783	€ 92 250	KUN 197_6174

Aw.: Popiersie Jana Kazimierza w wieńcu laurowym przedzielające u góry i u dołu napis otokowy: •IOAN•CASIM. DG·REX.PO& S•

Rw.: Orzeł w koronie z herbem Wazów na piersiach. W otoku napis przedzielony u góry koroną orła, u dołu herbem Wieniawa: MONETA•AVRE•R - EGNI•POLONIAE 16 50

Jedna z najrzadszych dwudukatówek koronnych z mennicy we Wschowie. Znane są dwie odmiany stempla awersu. Zagórski opisał w swoim skorowidzu (opublikowanym w 1880 roku) tylko jedną odmianę z napisem CASIMIR na podstawie egzemplarza ze zbioru Czapskich i Muzeum Narodowego. Oferowana odmiana z napisem CASIM nie była dotąd znana. Był to stempel przygotowany pod koniec 1650 roku i używany w roku następnym. O rzadkości tej monety świadczy również fakt, że ten dwudukat został w podręczniku J. Tyszkiewicza wyceniony na 500 marek w złocie i oznaczony znakiem zapytania, co było dodatkową wskazówką dla ówczesnych kolekcjonerów, że monety z taką datą w handlu nie spotkał. Bardzo rzadkie w tym stanie zachowania. Odmianę CASIM należy traktować jako UNIKAT. Zdjęcie tej monety zostało użyte w książce "Złoto czasów dynastii Wazów" t. II.
Pięknie zachowany, menniczy egzemplarz. Perfekcyjnie wybity. Intensywny połysk menniczy.
Kopicki 1881 (R8); Kamiński, Kurpiewski 640-641 (wszystkie dotychczasowe opisy z błędami); Kaleniecki nie notuje; Złoto czasów dynastii Wazów, T.II K179 (R8)
Niedobie słowo IOAN, skaza na brodzie we wszystkich notowaniach wskazywać może, że w obiegu jest tylko ten jedyny egzemplarz.
Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 10 lot 0105 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.3 **3**

DWUDUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA 1651 27.0 mm 6.98 g Au

R 7	(XF/XF+) (II/II+)	3-paź-2015	**100 050 zł**	$ 26 433	€ 23 542	AN 8_0084
	(VF/XF) (III/II)	29-sty-2015	68 444 zł	$ 18 083	€ 15 990	KUN 258_0673

Aw.: Popiersie króla w prawo w wieńcu i zbroi. W otoku: IOAN◦CASIM: – DG◦REX◦PO&° S◦

Rw.: Pod koroną czteropolowa tarcza herbowa z małą tarczą z herbem Snopek – Wazów w środku. U dołu herb Wieniawa, podskarbiego wielkiego koronnego Bogusława Leszczyńskiego. W otoku napis: MONET AVRIÆ ^{M} – ^{W} REGNI·PO:1651

Ekstremalnie rzadka moneta z mennicy koronnej we Wschowie. Moneta znana ze skarbu z Koszyc, ten egzemplarz jest drugim znanym, a jedynym na rynku numizmatycznym. Do czasów publikacji skarbu z Koszyc

odmiana ta znana była jedynie z przekazów. Jej wygląd opisywano w oparciu o dukaty wschowskie z 1652 r. Tyszkiewicz (1890) wyceniał go na 350 marek w złocie, ale ze znakiem zapytania, jako że moneta nie była mu znana z żadnego zbioru.
Po raz pierwszy dwudukat ten został opisany w wykazie: J.T. Kohler, Vollstandiges Ducaten Gabinet w 1759 roku. Numizmatycy odwoływali się do skarbu z Koszyc i do wydanej w 1948 r. broszury Nohejlowej – Pratowej, gdzie był jedynie wykaz roczników. Możliwość poprawnego opisu tej, a także drugiej odmiany dwudukatówki (z końcówką legendy = POL & S) pojawiła się po opublikowaniu w 2007 r. katalogu skarbu z Koszyc wydanym na Słowacji przez M. Buhaja. Odmiana II (z napisem POL & S) była oferowana na 9 aukcji WCN poz. 453.
Identyczny stempel został także odnotowany w skarbie z Koszyc: pozycja 1543.
Skarb z Koszyc jest niesłychanie ważny dla numizmatyki polskiej i europejskiej. Daje on możliwość potwierdzenia oryginalności wielu XVI- i XVII-wiecznych dukatów, zawierał bowiem ponad 2900 europejskich dukatów i wielokrotności, które zostały ukryte nie później niż w 1679 r.
Lekko gięty. Niewielki, przebity w epoce otwór, piękny połysk i delikatna patyna.
Bandtke 395 (ale opis wg Kohler'a); Zagórski 514 (bez ilustracji); Gumowski (Podręcznik…) odnotowuje rocznik bez podania zbiorów; Kamiński, Kurpiewski 640-641 (ale opisy z błędami); Kopicki 1885 (popr)
OBA NOTOWANIA DOTYCZĄ TEGO SAMEGO EGZEMPLARZA.

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 8 lot 0084 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.4.1 *DWA WARIANTY DWUDUKATA KORONNEGO Z 1652 r* **4**

DWUDUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA 1652 **M-W** 28.0 mm 6.98 g **Au**

R 6	(II+/I-) (EF+/UNC-)	23-maj-2015	**149 500 zł**	$	40 405	€ 36 642	AN 7_0115
702 000 Kč	(UNC/UNC) (I/I)	6-gru-2014	106 844 zł	$	31 212	€ 25 415	Aurea Num. 57_0255

Aw.: Popiersie króla w prawo w wieńcu laurowym i zbroi. W otoku: IOAN• CASIMI – DG• REx •P & S

Rw.: Pod koroną czteropolowa tarcza herbowa z małą tarczą z herbem Snopek – Wazów w środku. U dołu herb Wieniawa. W otoku: MONET•AVREA – MW – REGNI• PO•1652

Mennica we Wschowie została założona przez Andrzeja Tymfa, dzierżawcę mennic koronnych sprowadzonego do Polski przez Jana Kazimierza. W obliczu zbliżającego się konfliktu z Chmielnickim, kłopotami ze szwedzkim sąsiadem, król potrzebował znacznej ilości monety dla opłacenia wojsk. Mennica we Wschowie, oddalona od terenów ewentualnych konfliktów, była bardzo dobrą lokalizacją. Przez pierwsze dwa lata działalności w mennicy oprócz monety drobnej, powstają też grube monety talarowe i złote dukaty.

Wyróżniają się spośród innych monet Jana Kazimierza nietypowym portretem królewskim − bez korony lecz w wieńcu laurowym.
Pomimo zgięcia bardzo rzadka moneta, w pięknym stanie zachowania. Intensywny połysk menniczy.
Kopicki 1889 R6; Friedberg 89; Kaleniecki nie notuje; H-Cz. nie notuje; Parchimowicz 1722; Tyszkiewicz 100
TEN SAM EGZEMPLARZ NOTOWANY DWUKROTNIE.

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 7ot 0115 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.4.2 **5**

DWUDUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA	**1652**	**A – T**	29.0 mm 6.98 g **Au**

	Poznań
	(XF) (II)
	105 000 zł
$	37 019
€	28 034
	Hammer price
	WCN 53_0320
	23-lut-2013
	6.96 g

1.	**R 5**	(XF+) (II+)	26-cze-2019	39 648 zł	$ 10 508	€ 9 225	KUN 323_2867
2.		(VF+) (III+)	21-kwi-2018	44 800 zł	$ 13 294	€ 10 821	WCN 70_0336
3.		(XF-) (II-)	14-kwi-2018	45 360 zł	$ 13 541	€ 11 010	WDA MiM 8_0155
4.		(VF+) (III+)	14-maj-2016	42 560 zł	$ 11 026	€ 9 739	WCN 64_0539
5.		(VF) (III)	23-maj-2015	58 650 zł	$ 15 852	€ 14 339	AN 7_0112
6.		(XF+) (II+)	1-wrz-2013	81 956 zł	$ 25 164	€ 19 040	Pecunem 7_0552
7.		(XF) (II)	23-lut-2013	**115 500 zł**	$ 37 019	€ 28 034	WCN 53_0320
8.		(VF) (III)	27-sty-2011	77 128 zł	$ 26 895	€ 19 680	KUN 181_1056
9.		(XF-) (II-)	2-gru-2006	31 900 zł	$ 11 232	€ 8 417	WCN 35_0301
10.	4 182 DEM	(VF+) (III+)	10-paź-2001	8 120 zł	$ 1 953	€ 2 138	KUN 68_2333

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem spiętym broszą na ramieniu. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IOAN:CASIM:D:G•REX•POL:&SVEC•M:D:L:R:P:

Rw.: Pod koroną owalna dziewięciopolowa tarcza herbowa polsko-szwedzka. Po obu stronach tarczy inicjały mennicze A-T (Andrzej Tymf, dzierżawca mennic w Poznaniu i Bydgoszczy). U dołu w tarczy herb Wieniawa (Bogusława Leszczyńskiego podskarbiego wielkiego koronnego). W otoku: MONET• AVREA:R – EGN:POLON:1652

Jan II Kazimierz 1649-1668. dwudukat 1652, Poznań, złoto 6.96 g, moneta z 18 aukcji WCN poz. 304, (Czerwiec 1999 r.) bardzo ładnie zachowana, duży połysk menniczy.
H-Cz. 2015 (R4), Kaleniecki s. 330, T. 80,
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 53 lot 0320 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie. www.wcn.pl

Mennica w Poznaniu rozpoczęła wybijanie dwudukatówek w 1652 roku. Ten rocznik występuje w większych kolekcjach, lecz stosunkowo rzadko pojawia się na aukcjach. Obecnie na rynku aukcyjnym znajdują się zaledwie trzy lub cztery egzemplarze. Za panowania Jana Kazimierza dwudukaty należały do najczęściej

wybijanych nominałów w złocie. Ich emisją zajmowały się mennice koronne we Wschowie, Poznaniu, Bydgoszczy i Krakowie, sprawia to, że na rynku numizmatycznym i aukcyjnym ten nominał jest dominujący. Przy bliższej analizie typów i odmian okazuje się, że niektóre z nich to monety bardzo rzadkie. Dwudukatówki z datą 1652 nie ma w zbiorach gabinetu numizmatycznego w Poznaniu.
Literatura: Kopicki 1888 R5; Kaleniecki s. 330; Kurpiewski 645 R5; Bandtkie 379
Dodatkowy pis monety pochodzi z aukcji 7ot 0112 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.5 **6**

DWUDUKAT KORONNY - JAN II KAZIMIERZ **1654** 28.0 mm 6.90 g **Au**

R 6	(VF+) (III+)	24-maj-2014	**64 400 zł**	$ 21 254	€ 15 555	AN 5_0150
	(XF) (II)	27-paź-2001	12 760 zł	$ 3 127	€ 3 403	WCN 25_0290

Aw.: Popiersie króla w prawo w wieńcu i zbroi. W otoku: • IOAN•CASIM – •DG•REX PO & S

Rw.: Pod koroną czteropolowa tarcza herbowa z małą tarczą z herbem Snop − Wazów w środku. U dołu herb Wieniawa (Bogusław Leszczyński podskarbi wielki koronny).W otoku:
MONET•AVREA•MW•REGNI•POL•1654

Mennica we Wschowie została otworzona przez Andrzeja Tymfa, dzierżawcę mennic koronnych sprowadzonego do Polski przez Jana Kazimierza. W obliczu zbliżającego się konfliktu z Chmielnickim, kłopotami ze szwedzkim sąsiadem, król potrzebował znacznej ilości monety dla opłacenia wojsk. Mennica we Wschowie, oddalona od terenów ewentualnych konfliktów, była bardzo dobrą lokalizacją. Przez pierwsze dwa lata działalności w mennicy oprócz monety drobnej, powstają też grube monety talarowe i złote dukaty. Wyróżniają się spośród innych monet Jana Kazimierza nietypowym portretem królewskim − bez korony w wieńcu laurowym. Dwudukatówka 1654 to ostatnia złota moneta z mennicy Wschowa. Jedyny egzemplarz dostępny na rynku numizmatyczny. Czapski nie posiadał takiej dwudukatówki w swojej kolekcji.
Ślady naprawy.
Kopicki 1889 R6; Friedberg 89; Kaleniecki s. 331 (ten egzemplarz); H-Cz. nie notuje; Parchimowicz 1722; Tyszkiewicz 100

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 5 lot 0150 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.6.1 *CZTERY WARIANTY DWUDUKATA KORONNEGO Z 1655 r.* **7**

DWUDUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA 1655 A—T 30.0 mm 6.91 g Au

	Poznań
	(XF) (II)
	54 867 zł
$	19 132
€	14 000
	Hammer price
	KUN 181_1057
	27-sty-2011
	6.91 g

R 6	(XF) (II)	27-sty-2011	**67 487 zł**	$	23 533	€ 17 220	KUN 181_1057

Aw.: Popiersie króla w prawo w koronie i zbroi. W otoku napis; IOAN•CASIMI•D:G•REX•POL•& SVEC•M:D:L:RP

Rw.: Pod koroną pięciopolowa tarcza herbowa, po bokach inicjały A ─ T (Andreas Timpf - mincerz). W otoku napis: MONETA•AVRE• RE ─ GNI─ POLON•1655

2 Dukaty 1655 A-T, Poznań. 6,91 g. atrakcyjny ponad przeciętny egzemplarz. Fb. 89; Kopicki 1893 (R6).

Source: Picture and description coin from auction 181 lot 1057 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

H.6.2 **8**

DWUDUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA 1655 SCH 6.98 g / 28.0 mm Au

	Kraków
	(XF+) (II+)
	39 321 zł
$	13 000
€	10 058
	Hammer price
	STA 2007-01_3165
	15-sty-2007

R 7	(XF+) (II+)	15-sty-2007	**45 219 zł**	$	14 950	€ 11 566	STA 2007-01_3165
	(VF) (III)	6-gru-2000	17 968 zł	$	4 025	€ 4 559	CNG's TRIT IV_2312

Aw.: Popiersie Jana Kazimierza w koronie z literkami IT u dołu, pzedzielające napis otokowy: •IOAN•CASIMI: ─ DG•REX•P•&S •

Rw.: Pod koroną tarcza z herbami Polski Litwy i Wazów. Pod nią herb Wieniawa. W otoku napis przedzielony u góry koroną, u dołu literami (SCH): MONET•AVREA ─ REGNI•P: 1655

POLSKA. Jan II Kazimierz, 1648-1668. 2 Ducat, 1655 IT / SCH. Fr.89, KM 106. Bardzo dobry okaz.Pochodzenie: z kolekcji George Gund III.

Source: Picture and descriptions coin Stack's Bowers Galleries (owner picture), from auction Stack's Numismatists Auctions Januaryl 15 2007 lot 3165 *Website:www.StacksBowers.com*

Przy opisie monety aukcji TRITON IV lot 2312 jest informacja, że moneta z tej aukcji posiada dwie punce na awersie za głową króla. Jedna punca Potockich, druga Hutten Czapskiego. Dodana jest informacja, że jest to moneta, która potem trafiła do kolekcji Karolkiewicza.

H.6.3 **9**

DWUDUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA	1655	SCH	6.81 g / 28.0 mm	Au

	Kraków
	(VF) (III)
	80 000 zł
$	21 509
€	18 091
	Hammer price
	Desa Unicum 2020_32
	30-lis-2020
	6.81 g

Z KUN 144	(VF) (III)	30-lis-2020	**94 400 zł**	$ 25 381	€ 21 348	Desa Unicum 2020_32
RR	(XF-) (II-)	7-paź-2008	72 347 zł	$ 28 601	€ 20 910	KUN 144_4235

Aw.: Popiersie Jana Kazimierza w koronie z literkami IT u dołu, przedzielające napis otokowy: •IOAN•CASIMI: ─ DG•REX•P•&S • Litery P•&S • wchodzą nad koronę króla

Rw.: Pod koroną tarcza z herbami Polski Litwy i Wazów. Pod nią herb Wieniawa. W otoku napis przedzielony u góry koroną, u dołu literami (SCH) (Stanisław Chrzastowski, administrator mennicy krakowskiej 1655-1658).W otoku : MONET•AVREA ─ REGNI•P: 1655

POLSKA 2 dukaty 1655 IT/SCH, Kraków. 6,81 g. Fb. 89; Gum. 1834. RR K. Kratzer, bardzo piękny.

Source: Picture and description coin from auction 144 lot 4235 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

Dodatkowy opis z aukcji Desa Unikum w Warszawie z dnia 30 listopada 2020 r. *lot 32* email: *biuro@desa.pl*
Litery I – T na awersie monety, pod popiersiem króla, są inicjałami Jana Thamma, wardaina i probierza mennicy w Krakowie w latach 1655-1661. Na rewersie pod tarczą herbową mała bawola (żubrza) głowa - herb Wieniawa należy do Bogusława Leszczyńskiego, podskarbiego wielkiego koronnego w latach 1650 – 1668. Sygnatura SCH odnosi się do Stanisława Chrząstowskiego, administratora mennicy krakowskiej w latach 1655-1658. Dwa znaki nad tarczą, po bokach korony, w postaci małych kółek ze strzałkami, nie zostały dotychczas dokładnie określone i zinterpretowane; w literaturze uważa się je za „znaki mennicze" przynależne wyłącznie monetom krakowskim z 1655 r.

Moneta bardzo rzadka i obecnie sporadycznie występująca w handlu antykwarycznym, pięknie zachowana, o wielkich walorach historycznych i numizmatycznych

H.6.4 **10**

DWUDUKAT KORONNY JAN KAZIMIERZ II WAZA WYBITY STEMPLEM ORTA 1655 I-T 6.96 g / 28.0 mm Au

	Kraków
	(VF+) (III+)
	42 000 zł
$	11 170
€	9 130
	Hammer price
	WCN 30_0298
	29-kwi-2004
	6.96 g

R 7	(VF+) (III+)	29-kwi-2004	**46 200 zł**	$	12 287	€ 10 043	WCN 30_0298

Aw.: Popiersie Jana Kazimierza w koronie z literkami IT u dołu, przedzielające napis otokowy: •IOAN•CASIMI: ─ DG•REX•P•&S •

Rw.: Pod koroną tarcza z herbami Polski Litwy i Wazów. Po bokach tarczy cyfry I – 8 (nominał orta, jako 18 groszy). Pod nią herb Wieniawa. W otoku napis przedzielony u góry koroną, u dołu literami (SCH): MONET•ARGEN ─ REGNI•POL 1655

Jan Kazimierz 1649-1668. dwudukat 1655, Kraków, złoto, 6.96 g, na awersie w polu punca kolekcjonerska- herb Potockiego - Pilawa, bardzo rzadka moneta wybita stemplem orta znana z nielicznych zbiorów H-Cz. 2060 (R6), Kurp. 367 (R7),

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 30 lot 0298 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie. www.wcn.pl

H.7.01 **11**

DWUDUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA 1656 I C 28.0 mm 6.89 g Au

	Kraków
	NGC MS62 (MAX)
	135 000 zł
$	36 096
€	31 991
	Hammer price
	AN 20_0416
	15 cze 19
	? g

R 8	NGC MS62 (MAX)	15-cze-2019	155 250 zł	$	41 510	€ 36 790	AN 20_0415
	(XF+) (II+)	29-wrz-2011	**217 503 zł**	$	67 124	€ 49 200	KUN 197_6175

Aw.: Popiersie Jana Kazimierza w koronie z literkami IT u dołu, przedzielające napis otokowy: •IOAN•CASIM: ─ DG•REX•P•&S •

Rw.: Pod koroną tarcza z herbami Polski Litwy i Wazów. Pod nią herb Wieniawa. W otoku napis przedzielony u góry koroną, u dołu literami (I C) (Jakub Czamer) : MONETA•AVREA ─ REGNI•POL• 1656

Monety z datą 1656 to wyjątkowo rzadkie dwudukatówki wybijane w mennicy w Krakowie. 17 października 1656 roku Kraków skapitulował przed wojskami szwedzkimi. Na podstawie traktatu z grudnia 1655 roku Kraków miał przypaść siedmiogrodzkiemu władcy Jerzemu Rakoczemu. W 1656 roku w zdobytym mieście Szwedzi uruchomili mennicę, korzystając ze stempli zastanych po wycofaniu się wojsk polskich. Mennicę oddano w zarząd Janowi Thammowi. Wybijaną monetą opłacono załogę szwedzką stacjonującą w Krakowie. Z końcem roku część wojsk szwedzkich opuściła Kraków przygotowując się do oddania miasta wojskom Rakoczego. Stąd emisja tej monety miała ograniczony nakład. Z roku 1656 znane są dwie odmiany stempli awersów.
Opisywany dwudukat był tylko dwukrotnie notowany na powojennych aukcjach. Przed 1939 egzemplarze takie posiadali Bartynowski i Chełmiński. Moneta tej odmiany jest w zbiorze Czapskich w Krakowie. Czapski nadał jej rzadkość R4, ale ich faktyczna rzadkość jest znacznie większa. Polska literatura nieco lekceważyła rzadkość tego rocznika nie rozróżniając go z bardziej dostępnymi dwudukatówkami z roku 1657.
Najwyższa nota gradingowa na świecie. Rzadkość R8 - niepowtarzalny, zachwycający numizmat do najlepszych kolekcji.
Wyśmienicie zachowany egzemplarz, intensywny połysk menniczy i wspaniale zachowane detale. Najpiękniejszy dostępny na rynku egzemplarz.
Kaleniecki s. 336; Kopicki.1895 (R5) ; Złoto Wazów (TII) K206 (R8)

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 20 lot 0416 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. *www.niemczyk.pl*

H.7.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DWUDUKATA KORONNEGO **IC** Z 1656 r.* **12**

	Kraków
	(XF+) (II+)
	176 832 zł
$	54 572
€	40 000
	Hammer price
	KUN 197_6175
	29-wrz-2011
	6.89 g

Jan Kazimierz, 1649-1668. 2 Dukaty 1656 IT/IC, Kraków. 6,89 g. Signatur IT (Johann Thamm, Wardein und Probierer der Münze in Krakau 1655-1661); und Signatur IC (Jacob Czamer, Münzmei ster in Krakau 1656). Fb. 89; Kopicki 1896 (R5). RR Atrakcyjny, znakomity egzemplarz.

Source: Picture and description coin from auction 197 lot 6175 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

H.8.1.01 *TRZY WARIANTY DWUDUKATA KORONNEGO Z 1657 r.* **13**

DWUDUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA 1657	I•C	6.98 g / 28.0 mm	Au

	Kraków
	(VF) (III)
	72 450 zł
$	23 911
€	17 458
	Hammer price
	AN 4_0173
	19-paź-2013
	6.70 g
	27.0 mm

R 8	(VF) (III)	19-paź-2013	**72 450 zł**	$	23 911	€ 17 458	AN 4_0173
Otwór na 11	(VF) (III)	9-wrz-2011	5 282 zł	$	1 725	€ 1 233	HA 3015_27858

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z płaszczem udrapowanym na ramieniu i przypiętym kokardą. Order Złotego Runa zawieszony na wstędze. Pod popiersiem inicjały mennicze I-T (Jan Tham). W otoku: IOAN•CASIMI – DG•REX•P•&S

Rw.: Pod koroną owalna czteropolowa tarcza polsko-litewska z wolutami, z małą tarczą z herbem Snop – Wazów w środku. U dołu herb Wieniawa. Inicjały mennicze I • C (Jakub Czamer) w owalu wchodzą w napis u dołu. W otoku: MONET•AVREA • ─ :REGNI•PO:1657

Ekstremalnie rzadki typ dwudukata koronnego z roku 1657. Znany jedynie w trzech egzemplarzach. Był w kolekcji Franciszka Potockiego oraz Zygmunta Chełmińskiego (sprzedany za 300 marek w złocie!). Moneta dotąd nie wystąpiła na aukcji. Tyszkiewicz w swoim podręczniku wycenia ten egzemplarz na 200 marek w złocie, opatrując go dodatkowo znakiem zapytania, co oznacza, że monety takiej w handlu nie spotkał.
Ślady gięcia i zapiłowanie na rancie.
Kopicki 1898; Friedberg 89; Chełmiński 768; Kaleniecki nie notuje; Parchimowicz 1660 c; Tyszkiewicz 200
Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 4 lot 0173 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.8.1.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DWUDUKATA KORONNEGO **IC** Z 1656 r.* **14**

	Kraków
	(VF) (III)
	4 593 zł
$	1 500
€	1 072
	Hammer price
	HA 3015_27858
	9-wrz-2011
	? 0 g

Jan Kazimierz złoty 2 Dukat 657-ITIC, Fr-89, KM106, VF, holed near 12:00, bardzo rzadki, rzadko spotykany. Atrakcyjny portret.
Source: Picture and descriptions coin from auction 3015 lot 27858 Heritage, Dallas (USA),Website: www.HA.com,

H.8.2.01 **15**

DWUDUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA	**1657**	**SCH**	6.98 g / 29.0 mm **Au**

	Kraków
	(VF+) (III+)
	64 000 zł
$	17 021
€	15 023
	Hammer price
	AN 19_0292
	16-mar-2019
	6.779 g

R 6 - 7	(VF+) (III+)	16-mar-2019	**73 600 zł**	$	19 574	€ 17 276	AN 19_0292
£ 5 040	(XF+) (II+)	3-gru-2015	30 777 zł	$	7 543	€ 7 134	SPINK 15007_0847

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z płaszczem udrapowanym na ramieniu i przypiętym kokardą. Order Złotego Runa zawieszony na wstędze. Pod popiersiem inicjały mennicze I-T (Jan Thamm). W otoku: IO:CASI•DG –REX•P&S

Rw.: Pod koroną owalna czteropolowa tarcza polsko-litewska z wolutami, z małą tarczą z herbem Snop – Wazów w środku. U dołu herb Wieniawa, (Bogusław Leszczyński, podskarbi wielki koronny). Inicjały mennicze I • CH w owalu wchodzą w napis u dołu. W otoku: MONET•AVRIA •─:REGN:POL•1657•

W 1655 roku wojska szwedzkie zajęły Kraków. Na polecenie Szwedów przystąpiono do bicia monet. Za zgodą Karola Gustawa na monetach wybijanych w Krakowie nadal umieszczano portret i tytulaturą króla polskiego. Monety wybijane pod okupacją szwedzką noszą inicjały Jana Tamme i Stanisława Chrząstowskiego. Ten typ charakteryzuje się błędem w legendzie: AVRIA zamiast AVREA. Ten rewers połączono z dwoma awersami, różniącymi się interpunkcją. Odmiana bez interpunkcji jest ekstremalnie rzadka. Notowana była jedynie w trzech przedwojennych kolekcjach Z. Chełmińskiego, A. Potockiego i M. Frankiewicza. Aktualnie nie posiada tej odmiany żaden zbiór publiczny. Dwudukat ten wystąpił tylko dwa razy na aukcji: u Schulmana w 1956 roku oraz na licytacji zbioru A. Styki w 1962 roku.
Zdjęcie naszej monety zamieszczone w katalogu M. Kalenieckiego oraz J. Dutkowskiego.
Moneta oryginalnie zakupiona w Coin Galleries New York 9-10 w 1962 roku, lot 354, za 220 $. Moneta z kolekcji Styki.
Literatura: Kopicki.1897R6; Friedberg.89; Chełmiński.767; Frankiewicz.577; Kaleniecki s.239 (notowania dla obu odmian) ; Złoto Wazów (TII) K211 (R7).

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 19 lot 0292 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.8.2.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DWUDUKATA KORONNEGO S–CH Z 1657 r.* **16**

	Kraków
	(VF+) (III+)
	25 647 zł
$	6 286
€	5 945
£	4 200
	Hammer price
	SPINK 15007_0847
	3-gru-2015
	6.78 g

Polska, Jan II Kazimierz (1648-68), 2-Dukaty, 6,78 g, 1657, (F.89; HCz.5891 - R6), pola szczotkowane na awersie i znaki na rewersie o godzinie 3 i 9, gdzie zdjęto mocowanie, poza tym bardzo dobry, bardzo rzadki. Proweniencja, Coin Galleries Nowy Jork, 9-10 listopada 1962, partia 354, 220 $

Source: Pictures and description coins from Spink and Son Limited z 69 Southampton Row, Bloomsbury London WC1B 4ET Auction 15007 lot 0847 auctionteam@spink.com Website:https://www.spink.com

H.8.3 **17**

DWUDUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA 1657 6.88 g / 28.0 mm **Au**

	Krakow
	(UNC-/EF+) (I-/II+)
	170 000 zł
$	44 855
€	40 189
	Hammer price
	AN 21_0127
	26-paź-2019
	6.88 g
	28.0 mm

R 8	(UNC-/EF+) (I-/II+)	26-paź-2019	**195 500 zł**	$	51 583	€ 46 217	AN 21_0127
	(UNC-/II) (I-/II)	6-gru-2000	43 636 zł	$	9 775	€ 11 071	CNG's TRIT IV_2313

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi dekoronowanej nitami i z szarfą dowódcy zawiązaną na ramieniu ozdobioną kokardą. W fałdach inicjały mennicze I-T (Jan Thamm mincerz w Krakowie). W otoku: IOAN:CASI:DG• –REX•P&S•

Rw.: Pod koroną owalna 4-polowa ozdobna tarcza z Orłem i Pogonią, w polu sercowym tarcza z herbem Snop - Wazów. U dołu tarczy herb Wieniawa (Bogusława na Lesznie Leszczyńskiego podskarbiego wielkiego koronnego) i znak menniczy - dwie rozetki.W otoku: MON•ETA•AVRIA (❁❁) REGNI:POL•1657•

W 1655 roku wojska szwedzkie zajęły Kraków. Na polecenie Szwedów przystąpiono do bicia monet. Za zgodą Karola Gustawa na monetach wybijanych w Krakowie nadal umieszczano portret i tytulaturą króla polskiego. Monety wybijane pod okupacją szwedzką noszą inicjały Jana Tamme i Stanisława Chrząstowskiego. Oferowany numizmat jest ekstremalnie rzadki, notowana był jedynie w jednej przedwojennej kolekcji hr.

Sobańskiego. Na aukcji wystąpił tylko ten egzemplarz. Moneta zilustrowana w książce J. Dutkowskiego „Złoto Wazów" tom II strona 44. Odmiana z CASI w tytulaturze na awersie, na rewersie przy tarczy trójliść i rozeta.
UNIKAT - jedyny znany i dostępny egzemplarz na rynku kolekcjonerskim.
Ładnie zachowane detale, połysk , delikatna patyna. Numizmat do najlepszych kolekcji.
Friedberg 89; Kopicki 1899 (R8); Dutkowski Złoto Wazów t. II - K213 (R8)

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 21 lot 0127 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.9.1 *5 WARIANTÓW DWUDUKATA KORONNEGO Z 1658 r. JAN KAZIMIERZ* **18**

DWUDUKAT JAN II KAZIMIERZ WAZA	1658	A—T	6.98 g / 30.0 mm	Au

	Poznań
	(VF/VF-) (III/III-)
	45 000 zł
$	11 889
€	10 588
	Hammer price
	AN 8_0082
	3-paź-2015
	6.82 g
	30.0 mm

R 5	(VF/VF-) (III/III-)	3-paź-2015	**51 750 zł**	$ 13 672	€ 12 176	AN 8_0082

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IOAN•CASIMI•DG•REX POL & SVGMDRP

Rw.: Pod koroną dziewięciopolowa tarcza herbowa polsko-szwedzka opasana łańcuchem z Orderem Złotego Runa. Po obu stronach tarczy inicjały mennicze A — T (Andrzej Tymf, dzierżawca mennic w Poznaniu i Bydgoszczy). U dołu w tarczy herb Wieniawa, podskarbiego wielkiego koronnego Bogusława Leszczyńskiego. W otoku: MONETA•AVREA•RE — GNI• POLONIÆ• 1658

Znane są dwa typy dwudukatówki poznańskiej z datą 1658 A-T : z napisem SVEC lub z błędem SVG (oferowany egzemplarz). Wszystkie dwudukatówki z mennicy w Poznaniu wybijane były bardzo niestarannie, często litery legendy nachodzą na siebie, występują błędy, bardzo różna interpunkcja. Znane są liczne odmiany stempla awersu różniące się jedynie interpunkcją. Kaleniecki przywołuje 10 aukcji,a także jako odnośnik podaje zbiór Czapskiego, ale tam inna odmiana interpunkcyjna.
Podobne egzemplarze, różniące się interpunkcją, wystąpiły na aukcjach zbiorów Chełmińskiego i Frankiewicza.
Ekstremalnie rzadka moneta. Po raz pierwszy w sprzedaży aukcyjnej od ponad 10 lat.
Literatura: Kopicki 1900 R5; Friedberg 89; Kaleniecki s 341; H-Cz. nie notuje; Tyszkiewicz 80

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 8 lot 0082 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.9.2.01 **19**

DWUDUKAT KORONNYY JAN II KAZIMIERZ WAZA 1658 **A - T** 6.98 g / 30.0 mm **Au**

	Poznań
	(VF+) (III+)
	12 200 zł
$	3 012
€	3 297
	Hammer price
	WCN 26_0445
	18-maj-2002
	6.76 g

R 4	(VF) (III)	8-sty-2006	**15 470 zł**	$	4 888	€ 3 597	HA 397_14439
	(VF+) (III+)	18-maj-2002	13 420 zł	$	3 314	€ 3 627	WCN 26_0445

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IOAN•CASIMI•DG•REX POL & SVECMDLRP•

Rw.: Pod koroną dziewięciopolowa tarcza herbowa polsko-szwedzka opasana łańcuchem z Orderem Złotego Runa. Po obu stronach tarczy inicjały mennicze A — T (Andrzej Tymf, dzierżawca mennic w Poznaniu i Bydgoszczy). U dołu w tarczy herb Wieniawa, podskarbiego wielkiego koronnego Bogusława Leszczyńskiego. W otoku: MONETA•AVREA•RE — GNI• POLONIÆ•1658•

Jan II Kazimierz 1649-1668. dwudukat 1658, Poznań, złoto, 6,76 g, rzadki .H-Cz. 9800 R4, Fr. 89, T. 80,

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 26 lot 0445 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie. www.wcn.pl

H.9.2.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DWUDUKATA KORONNEGO S–CH Z 1657 r.* **20**

	Poznań
	(VF) (III)
	13 451 zł
$	4 250
€	3 128
	Hammer price
	HA 397_14439
	8-sty-2006
	6.75 g

Polska. Jan Kazimierz złoty 2 Dukat 1658 AT gold 2 Ducats 1658-AT, Bardzo atrakcyjny, rzadki. KM106, Friedberg 89

Source: Picture and descriptions coin from auction 397 lot 14439 Heritage, Dallas (USA),Website: www.HA.com

H.9.3 **21**

DWUDUKAT KORONNYY JAN II KAZIMIERZ WAZA 1658 **A - T** 6.98 g / 30.0 mm **Au**

Poznań
(XF/XF+) (II/II+)
29 978 zł
$ 7 829
€ 6 971
£ 5 500
Hammer price
SPINK 16004_0964
23-mar-2016
6.81 g

R 4	£ 6 600	(XF/XF+) (II/II+)	23-mar-2016	**35 974 zł**	$ 9 395	€ 8 365	SPINK 16004_0964

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IOAN•CASIMI•DG•REX•POL & SVECMDLRP•

Rw.: Pod koroną dziewięciopolowa tarcza herbowa polsko-szwedzka opasana łańcuchem z Orderem Złotego Runa. Po obu stronach tarczy inicjały mennicze A — T (Andrzej Tymf, dzierżawca mennic w Poznaniu i Bydgoszczy). U dołu w tarczy herb Wieniawa, podskarbiego wielkiego koronnego Bogusława Leszczyńskiego. W otoku: MONETA•AVREA•RE — GNI• POLONIÆ•1658•

Polska, Jan II Kazimierz (1648-68), 2-Dukaty, 6,81 g, 1658, słaba na brzegach prawdopodobnie z medalionu, dobra bardzo dobrze. (F.89; H.Cz.212 - R4). Wyraźnie inna postać króla niż w poprzedniej.
Zakupiony od Donalda Crowthera, 4 marca 1970 r., 99,15 £ / -

Source: Pictures and description coins from Spink and Son Limited z 69 Southampton Row, Bloomsbury London WC1B 4ET Auction 16004 lot 0964 auctionteam@spink.com Website:https://www.spink.com/

H.9.4 **22**

DWUDUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA 1658 **T•L•B** 6.98 g / 30.0 mm **Au**

Poznań
NGC AU58 MAX
84 000 zł
$ 22 342
£ 19 535
Hammer price
WDA - MiM 10_0211
29-gru-2018
31.0 mm

R 6	NGC AU58 MAX	29-gru-2018	**96 600 zł**	$ 25 694	€ 22 465	WDA - MiM 10_0211	

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem związanym kokardą na ramieniu. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IO•CAS•DG•REX• POL• SV•M•D•L•R•PM•

Rw.: Pod koroną owalna dziewięciopolowa tarcza herbowa polsko-szwedzka-litewska z małą tarczą Snop Wazów w środku. U dołu pod tarczą herb Wieniawa, podskarbiego wielkiego koronnego Bogusława Leszczyńskiego. W otoku: MONE•AVREA• — REGN•POL• 1658

Bardzo rzadki typ dwudukata, znany głównie z największych kolekcji Sobańskiego czy Kubickiego. Ani razu nie notowany na krajowym rynku aukcyjnym (zero notowań na WCN, Niemczyk, WDA, GNDM). Oferowany egzemplarz jest zilustrowany w katalogu Kalenieckiego (str. 344), gdzie podane są notowania tylko 2 egzemplarzy (tych samych kilkukrotnie). Dutkowski rzadkość ocenia na R6 (znane 10-30 egzemplarzy). Kaleniecki jako ostatnie podaje notowanie z 1993 roku. Monety brakuje w najbardziej zaawansowanych kolekcjach złotych monet. Piękny egzemplarz, bliski menniczemu, wspaniałe detale praktycznie bez wytarć, połysk menniczy, najwyższa nota gradingowa na świecie. Jedyny egzemplarz w nocie, na slabie podana mennica Kraków. Moneta do najlepszych kolekcji.

Zdjęcie i opis monety pochodzi z Warszawskiego Domu Aukcyjnego w Warszawie aukcja 10 lot 0211 ***wda.net@wp.pl****public* *http://wda.net.pl*

H.9.5 **23**

DWUDUKAT KORONNY JAN KAZIMIERZ WAZA	**1658**	**T•L•B**	6.98 g / 29.0 mm **Au**

	Krakow
	(III+) (VF+)
	18 000 zł
$	5 941
€	4 348
	Hammer price
	AN 5_0151
	24-maj-2014
	6.22 g
	22.0 mm

	(VF-) (III-)	24-maj-2014	**20 700 zł**	$ 6 832	€ 5 000	AN 5_0151

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem spiętym broszą na ramieniu. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IO. CAS• D.G• REX• – .PO• ET S• M• D.L•R•P.
Rw.: Pod koroną czteropolowa tarcza herbowa z małą tarczą z herbem Snop – Wazów w środku. U dołu inicjały •T•L•B• (Tytus Liwiusz Boratini). Herb Wieniawa wkomponowany w tarcze herbowe. W otoku: MON. AVREA. – REG. POL•1658

Bardzo rzadka odmiana dwudukata z 1658 roku mennicy w Krakowie. Dwudukat krakowski sygnowany inicjałami TLB, bity był w dwu typach z prostą i owalną tarczą herbową, występuje też w różnych wariantach interpunkcyjnych. Wystawiany dwudukat charakteryzuje się dwukropkiem po imieniu króla. Taka odmiana notowana jest tylko w kolekcjach Ossolinem we Wrocławiu oraz w Ermitażu. Moneta była tylko raz oferowana na aukcji. Jedyny znany egzemplarz na rynku numizmatycznym. Ślady naprawy.
Kopicki 1902 (podobny); Kaleniecki nie notuje; Parchimowicz 1661; Tyszkiewicz 80

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 5 lot 0151 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.10.1 *PIĘĆ WARIANTÓW DWUDUKATA KORONNEGO Z 1659 r.* **24**

DWUDUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA	1659	AT	T•L•B	6.98 g / 30.0 mm	Au

	Kraków
	(VF/VF+) (III/III+)
	130 000 zł
$	41 667
€	31 863
	Hammer price
	AN 3_0080
	21 paź 12
	6.94 g
	30.0 mm

R 8	(VF/VF+) (III/III+)	21-paź-2012	**149 500 zł**	$	47 917	€ 36 642	AN 3_0080

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem, pod popiersiem inicjały mennicze AT (Andrzej Tymf). W otoku: IO•CASIM•D•G•REX•POL•ET SVE•

Rw.: Pod koroną owalna, czteropolowa tarcza herbowa z małą tarczą z herbem Snop Wazów środku. Pod tarczą herb Ślepowron, w napisie inicjały TLB (Tytus Liwiusz Boratyni). W otoku: MONE• AVRE• •REG•POL•1659

Niezwykle rzadki dwudukat z mennicy w Krakowie. Wybity w okresie wspólnego administrowania mennicą w Krakowie przez A. Tymfa i T. L. Boratyniego. Na awersie inicjały AT, a na rewersie TLB. Dwudukat dotąd nie wystąpił na aukcjach, znany tylko w zbiorach Czapskich w Krakowie i Ermitażu.

Ślady połysku, minimalnie gięty.

Inna wersja rocznika 1659 AN 5_0152 i KUN 234_3206

Kopicki. (-); Friedberg. 89; Kamiński, Kurpiewski. 681; H-Cz. 5905; Kaleniecki nie notuje; Parchimowicz. 1662b

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 3 lot 0080 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.10.2.01 **25**

DWUDUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA	1659	T•L•B	6.98 g / 30.0 mm	Au

	Kraków
	(VF+) (III+)
	75 000 zł
$	28 465
€	20 833
	Hammer price
	AN 5_0152
	24 maj 14
	6.94 g
	30.0 mm

R 4	(VF+) (III+)	24-maj-2014	**86 250 zł**	$	28 465	€ 20 833	AN 5_0152
	(VF) (III)	19-cze-2013	73 960 zł	$	23 049	€ 17 220	KUN 234_3206

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: •IO•CASI•D•G•REX•PO•ET•**SV•M•D•**

Rw.: Pod koroną owalną czteropolowa tarcza herbowa z małą tarczą z herbem Snop −Wazów w środku. Pod tarczą herb Wieniawa i inicjały ·T·L·B· W otoku: •MONE•AVRE•REG•POL•1659

Niezwykle rzadki dwudukat. Do tej pory notowany wyłącznie ten egzemplarz. Moneta z Aukcji J. Jenke, Monachium z 1962 pozycja 192.

Kopicki 1904; Friedberg 89; Kaleniecki s. 345 (ten egzemplarz); Parchimowicz 1662; Tyszkiewicz 60

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 5 lot 0152 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.10.2.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DWUDUKATA KORONNEGO **TLB** Z 659 r.* **26**

	Kraków
	(VF) (III)
	60 130 zł
$	18 739
€	14 000
	Hammer price
	KUN 234_3206
	19-cze-2013
	6.94 g

Jan Kazimierz, 1649-1668. 2 Dukaty 1659, Kraków. 6,94 g. Fb. 89; Kopicki 1904 (R4). RR.

Source: Picture and description coin from auction234 lot 3206 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

H.10.3 **27**

DWUDUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA	**1659**	**T•L•B**	6.98 g / 30.0 mm	**Au**

	Poznań
	(VF+) (III+)
	11 064 zł
$	2 902
€	2 400
	Hammer price
	KUN 92_0165
	24-cze-2004
	6.84 g

R 4	(VF+) (III+)	24-cze-2004	**13 609 zł**	$	3 569	€ 2 952	KUN 92_0165

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: •IO•CASI•D•G•REX•PO**L**•ET•**SVE**•M•D•

Rw.: Pod koroną czteropolowa tarcza herbowa z małą tarczą z herbem Snop −Wazów w środku. Pod tarczą herb Wieniawa i inicjały ·T·L·B· (Tytus Liwiusz Boratyni, mistrz mennicy w Warszawie 1656-1683). W otoku: •MONE•AVRE•REG•POL•1659

EUROPEJSKIE ZŁOTE MONETY I MEDALE POLSKA KRÓLESTWO Jan Kazimierz, 1649-1668.

2 dukaty 1659, Poznań. 6,84 g.; Wersja RR i ślady przetwarzania, przetarte, bardzo ładne.Gum. 1840.

Source: Picture and description coin from auction 92 lot 0165 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

H.10.4 **28**

DWUDUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA 1659	T•L•B	6.98 g / 30.0 mm	Au

	Kraków
	(XF-) (II-)
	32 234 zł
$	8 543
€	7 500
	Hammer price
	KUN 323_2868
	26-Jun-19
	6,64

R 5	(VF+) (III+)	20-cze-2020	**66 700 zł**	$	16 759	€ 14 888	AN 25_0448
	(XF-) (II-)	26-cze-2019	39 648 zł	$	10 508	€ 9 225	KUN 323_2868

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: •IO•CASIM•D•G•REX•POL•ET•SVE•

Rw.: Pod koroną owalną czteropolowa tarcza herbowa z małą tarczą z herbem Snop −Wazów w środku. Pod tarczą herb Wieniawa i inicjały ·T·L·B· W otoku: •MONE•AVRE• – REG•POL•1659

Jan Kazimierz, 1649-1668. Złote monety Jana Kazimierza. 2 Dukaty 1659, Kraków. 6,64 g. 89; Kopicki 1905 Egzemplarz z aukcji UBS 58, Basel 2004, Nr. 2687.

Source: Picture and description coin from auction 323 lot 2868 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

H.10.5 **29**

DWUDUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA 1659	T•L•B	6.98 g / 30.0 mm	Au

	Kraków
	(VF+) (III+)
	5 223 zł
$	1 290
€	1 300
	Hammer price
	KUN 76_3771
	27-cze-2002
	6.61 g

	(VF+) (III+)	27-cze-2002	**6 425 zł**	$ 1 587	€ 1 599	KUN 76_3771

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: •IO•CASIM•D•G•REX•POL•ET•SVE•

Rw.: Pod koroną owalną czteropolowa tarcza herbowa z małą tarczą z herbem Snop −Wazów w środku. Pod tarczą herb Wieniawa i inicjały ·T·L·B· W otoku: •MONE•AVREA• – REG•POL•1659
POLSKIE MONETY I MEDALE KRÓLESTWO POLSKIE OD 1058 ROKU
2 dukaty 1659 TLB, Kraków. 6,61 g. ZŁOTO. Wada krawędzi RR, lekko falista, bardzo ładna. Fb. 89; Gum. 1841 (RR).
Source: Picture and description coin from auction 76 lot 3771 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

H.11.1.01 *DWA WARIANTY DWUDUKATA KORONNEGO Z 1660 r.* **30**

DWUDUAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA 1660 T - T 6.98 g / 31.0 mm Au

	Bydgoszcz
	NGC AU 58
	61 739 zł
$	16 000
€	14 413
	Hammer price
	HA 3081_32317
	13-Jan-20
	6.71 g

1.	**R 5**	(XF-) (II-)	27-maj-2021	80 942 zł	$ 21 810	€ 17 835	Hohn 96_0948
2.		NGC AU 58	13-sty-2020	74 087 zł	$ 19 200	€ 17 295	HA 3081_32317
3.	fr. 38 400	PCGS MS63	3-gru-2018	146 868 zł	$ 38 431	€ 33 894	Genevensis 10_0517
4.		PCGS AU 55	1-lut-2018	48 991 zł	$ 14 559	€ 11 685	KUN 302_1444
5.		NGC AU53 MAX	7-paź-2017	48 160 zł	$ 13 760	€ 11 413	WDA MiM 5_0117
6.		(XF+) (II+	2-lut-2017	**150 289 zł**	$ 37 014	€ 34 440	KUN 285_0099
7.		(EF) (II)	6-sty-2016	120 529 zł	$ 29 750	€ 27 712	CNG TRIT XIX_2621
8.		(VF) (III)	21-paź-2012	19 550 zł	$ 6 266	€ 4 792	AN 3_0081
9.	fr. 4 370	(VF) (III)	24-paź-2011	15 678 zł	$ 4 891	€ 3 553	SIN 2_1166
10.		(VF-) (III-)	27-kwi-2011	11 750 zł	$ 4 314	€ 2 952	Peus Nachf 403_1293
11.		(XF) (II)	27-sty-2011	91 589 zł	$ 31 937	€ 23 370	KUN 181_1058
12.		(XF-) (II-)	27-lut-2010	63 800 zł	$ 22 076	€ 16 193	WCN 42_0275
13.		(XF+) (II+)	2-gru-2006	60 500 zł	$ 21 303	€ 15 963	WCN 35_0303
14.		(XF-) (II-)	11-cze-2005	25 300 zł	$ 7 667	€ 6 325	WCN 32_0402
15.		(XF-) (II-)	18-maj-2002	13 200 zł	$ 3 259	€ 3 568	WCN 26_0446

Aw.: Koronowane popiersie króla w zbroi okrytej płaszczem. Na szyi zawieszony Order Złotego Runa. W otoku: IOH: CAS: D: G: REX POL: & SUEC • M: D: L • R • PR •

Rw.: Pod dużą koroną czteropolowa tarcza herbowa z małą tarczą z herbem Snop Wazów w środku. Po bokach tarczy litery T-T (Tomasz Tymf). Owalna tarcza z herbem Ślepowron (Jan Kazimierz Krasiński, podskarbi wielki Koronny). W otoku: MON:NOVA AUR ─ EA REG:POL:1660

Jan Kazimierz złoty 2 Dukat 1660-TT AU58 NGC, mennica Bydgoszcz, KM111.1, Fr-89, Kop-1908. 6,71 gm. Lśniąca oferta o niemal nieokreślonym wyglądzie, powierzchnie błyszczące i zachowujące znaczącą świetlistość, eksponat prawie nieużywany, z wyjątkiem prawie niewykrywalnego stopnia przetarcia do wyższych punktów egzemplarza. Bardzo rzadki i wyjątkowo pożądany, więc dobrze zachowany.

Source: Picture and descriptions coin from auction 3081 lot 32317 Heritage, Dallas (USA), Website: www.HA.com,

H.11.1.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DWUDUKATA KORONNEGO Z 1660 r.* ***T – T*** **31**

	Bydgoszcz
	(XF+) (II+
	122 186 zł
$	30 093
€	28 000
	Hammer price
	KUN 285_0099
	2-lut-2017
	6.87 g

Jan Kazimierz, 1649-1668 2 dukaty 1660 TT, Bydgoszcz. 6,87 g. Fb. 89; Kopicki 1908 (R5).
ZŁOTO. Niezwykle rzadkie, szczególnie w tym stanie.
Bardzo atrakcyjny okaz z drobnym tłoczonym połyskiem, wyjątkowo drobny +

Source: Picture and description coin from auction 285 lot 0099 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, *http://www.kuenker.com*

H.11.1.03 *TRZECI EGZEMPLARZ DWUDUKATA KORONNEGO Z 1660 r.* ***T – T*** **32**

	Bydgoszcz
	PCGS MS63
	122 390 zł
$	32 026
€	28 245
	32 000 CHF
	Hammer price
	Numis. Genevensis SA 10_0517
	3-gru-2018
	6.87 g

Jan II Kazimierz, 1649-1668. 2 dukaty 1660, Bromberg. Popiersie z koroną, drapowaniem i pancerzami po prawej stronie / Herb Koronowany, flankowany dwiema literami T. 6,87g. Fr. 89; Kopicki 1908. PCGS MS63, najwyższa ocena. Doskonała kopia.

Source: Picture coin and descriptions from auction 10 lot 0517 Numismatica Genevensis SA Rond-point de Plainpalais 1 CH 1205 Genève Suisse info@ngsa.chhttp://www.ngsa.ch

H.11.1.04 *CZWARTY EGZEMPLARZ DWUDUKATA KORONNEGO Z 1660 r.* ***T – T*** **33**

	Bydgoszcz
	NGC AU53 MAX
	43 000 zł
$	12 286
€	10 190
	Hammer price
	WDA MiM 5_0117
	7-paź-2017
	? g

John II Casimir 1648-1668, RRR-, Jan Kazimierz, 2 dukaty 1660 TT, Bydgoszcz, T.70, R7 Grade: NGC AU53 MAX NOTA

Bardzo rzadka dwudukatówka koronna, w najwyższej nocie gradingowej w NGC (stary, surowy grading sprzed ponad 12 lat).Zdecydowanie jeden z najładniejszych dostępnych egzemplarzy. Notowane w Kalenieckim zazwyczaj są w stanach III, w przeważającej części są to egzemplarze z mocniej niedobitymi herbami na rewersie.Atrakcyjny egzemplarz, dobra czytelność detali, delikatny połysk menniczy, ogólna prezencja bardzo dobra. Moneta do najlepszych kolekcji.

Kurpiewski 686 R7, Kopicki 1908 R5, H-Czapski 2160 R, Kaleniecki str. 350, Tyszkiewicz 70mk.,

Zdjęcie i opis monety pochodzi z Warszawskiego Domu Aukcyjnego w Warszawie aukcja 5 lot 0117 wda.net@wp.pl***public*** http://wda.net.pl

H.11.2 **34**

DWUDUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA 1660 T• L• B 6.98 g / 30.0 mm **Au**

	Kraków
	(NGC UNC) (I)
	67 000 zł
$	17 585
€	15 011
	Hammer price
	AN 26_0195
	17-paź-2020
	27.0 mm

R 4	(NGC UNC) (I)	17-paź-2020	**77 050 zł**	$ 20 223	€ 17 275	AN 26_0195
¥ 932 400	NGC -UNC Det.	20-paź-2019	33 386 zł	$ 8 593	€ 7 714	Auction World 18_3820
	(XF-) (II-)	2-gru-2006	22 550 zł	$ 7 923	€ 59 499	WCN 35_0302
	(XF+) (II+)	27-cze-2002	21 251 zł	$ 5 248	€ 5 289	KUN 76_3772

Aw: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem spiętym kokardą na ramieniu. Napis wokoło IO • CASIMIR •D• G• (herb Ślepowron) •POL• ET • SVE • REX,

Rw: Owalna czteropolowa tarcza Polski i Litwy z małą tarczą herbową Snop Wazów w środku. Napis wokoło MONET • AVREA• (TLB) • REG • POLO

Mennica w Krakowie zatrudniała bardzo wysokiej klasy rytowników stempli. Wybijane tam monety charakteryzują się dużą precyzją kompozycji królewskiego wizerunku i doskonałym opracowaniem strony heraldycznej. Dukaty i dwudukaty krakowskie są bardzo dokładnie bite i mają głęboki relief. Należą do najładniejszych złotych monet okresu panowania Jana Kazimierza.
Odmiana z herbem Ślepowron na awersie i zapisem „AVREA" w napisie otokowym na rewersie.
Menniczej świeżości egzemplarz z pięknymi szczegółami. Na godzinie 12 niewielki ślad po zawieszce.
Duża rzadkość na rynku numizmatycznym.
Kopicki 1909; Friedberg 89; H-Czapski 9813 (R4); Kaleniecki s. 351; Koszyce (6,89); Dutkowski „Złoto Wazów" tom II - K241 (R5)
Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 26 lot 0195 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.12.1 *CZTERY WARIANTY DWUDUKATA KORONNEGO Z 1661 r.* **35**

DWUDUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA **1661** **N G** 6.98 g / 27.0 mm **Au**

R 7	(VF) (III)	2-lut-2017	210 596 zł	$	55 640	€ 49 200	KUN 258_674
	(II-/III+) (EF-/VF+)	22-paź-2016	**356 500 zł**	$	89 125	€ 81 766	AN 10_0099
	(VF) (III)	23-cze-2010	280 315 zł	$	95 474	€ 67 650	KUN 171_5333
5.31 g	(FV/VF) (IV/III)	24-cze-2009	19 179 zł	$	5 857	€ 4 182	KUN 155_3382

Aw.: Popiersie Jana Kazimierza w wieńcu laurowym. W otoku napis przedzielony u góry głową, u dołu herbem Ślepowron: ·IO. CAS. D·G. ─ REX. POL· & S.M.D.L.R.P.

Rw.: Orzeł w koronie z tarczą herbową Szwecji, Gotów i Wazów na piersi. Po bokach inicjały N - G (Nikolaus Gilli). W otoku napis przedzielony u góry rozetką: ARCVS FORTIVM CONTRITVS EST· 1661·

Egzemplarz z legendarnej kolekcji Potockich. Na awersie wybity znak własnościowy – punca Pilawa. Ekstremalnie rzadki dwudukat okolicznościowy nawiązujący do rozpadu koalicji zawiązanej przez Szwecję i Prusy przeciwko Polsce. Należy do bardzo rzadkich monet, notowanych jedynie w największych kolekcjach. Poza kolekcjami, na rynku numizmatycznym mogą znajdować się ogółem trzy egzemplarze tej monety. Ten pochodzi ze zbioru Potockich. Inny, o nieco mniejszej wadze, który pojawił się na rynku, ważył 5,31 g. Był to egzemplarz obcięty i dlatego wagą zbliżony do wagi półtora dukata. Nie pochodził on z kolekcji Frankiewicza i zapewne Chełmińskiego. Dziś notowany jest wyłącznie w trzech zbiorach publicznych w muzeum Czapskich

w Krakowie, Muzeum Narodowym w Warszawie i Ermitażu. Bardzo rzadki walor numizmatyczny. Egzemplarz przetarty. Lekkie gładzenie w polu.
Kopicki 1911 (R7); H-Czapski 5914 (R7); Zagórski 523; Kaleniecki nie notuje; Złoto czasów dynastii Wazów, T.II K253 (R8)
NOTOWANIA KUN 171; 258 I AN 10 JEST TYM SAMYM EGZEMPLARZEM, WE WSZYSTKICH KATALOGACH NOTOWAŃ JEST TO SAMO ZDJĘCIE MONETY PUNCĄ POTOCKICH. PIERWSZE NOTOWANIE JEST MONETĄ ZNACZNIE OBCIĘTĄ O WADZE TYLKO 5.31 g.

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 10 lot 0099 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.12.2 **36**

DWUDUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA	**1661**	**GBA**	6.98 g / 28.0 mm	**Au**

R 6	(UNC) (I)	9-sty-2019	**284 610 zł**	$ 75 000	€ 65 565	New York Sale 46_1238

Aw.: Popiersie krola w koronie i w zbroi okrytej płaszczem spiętym broszą na ramieniu. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IO:CASIM•D: G•REX.•POL•ET•SVE•

Rw.: Pod koroną prosta czteropolowa tarcza z małą tarczą z herbem Wazów pośrodku. Poniżej tarczy inicjały GB: A. Menadżer mennicy we Lwowie; Giovanni Baptista Ammureti. W otoku: MONE•AVRE•REG•POL•1661
Jan II Kazimierz (1648-1668) 2 Dukaty koronne 1661 GBA, 6,8 g. Lwów Menadżer; Giovanni Baptista Ammureti

Wielka rzadkość z zaledwie dwoma znanymi egzemplarzami, jednym w Muzeum Wiedeńskim i tym przykładem - jedynym w rękach prywatnych. Wybór bardzo dobry. (Kop.1916 - R6, Hcz 2179 R5).

Source: Picture coin and descriptions from auction 70 lot M & M Numismatics Ltd PO Box 65908 Washington, DC 20035 www.TheNewYorkSale.com

H.12.3 **37**

DWUDUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA	**1661**	28.0 mm 6.80 g **Au**

R 6	(XF/XF-) (II/II-)	23-maj-2015	**78 200 zł**	$ 21 135	€ 19 120	AN 7_0117

	Kraków
	(XF/XF-) (II/II-)
	68 000 zł
$	18 378
€	16 626
	Hammer price
	AN 7_0117
	23-maj-2015
	6.80 g
	28.0 mm

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. W otoku: IOAN•CASIMIR•DG ─ POL•ET•SVE•REX

Rw.: Pod koroną prosta tarcza herbowa z małą tarczą z herbem Snopek- Wazów w środku. Całość opasana łańcuchem Orderu Złotego Runa. U dołu inicjały mennicze T•L•B (Tytus Liwiusz Boratini). W otoku: MONET•AVREA ─ REG•POLO•1661

Mennica w Krakowie zatrudniała bardzo wysokiej klasy rytowników stempli. Wybijane tam monety charakteryzują się dużą precyzją kompozycji królewskiego wizerunku i doskonałym opracowaniem strony heraldycznej. Dukaty i dwudukaty krakowskie są bardzo dokładnie bite i mają głęboki relief. Należą do najładniejszych złotych monet okresu panowania Jana Kazimierza.
Dwudukat z 1661 roku notowany jest przede wszystkim w zbiorach publicznych. Na rynku numizmatycznym jest trudno dostępny i rzadko pojawia się na aukcjach.
Literatura: Kopicki 1914; Friedberg 89; H-Cz. 2180; Styka 367; Kaleniecki s. 351; Tyszkiewicz 100
Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 7 lot 0117 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.12.4 **38**

DWUDUKAT JAN II KAZIMIERZ WAZA - LUDWIKA MARIA	**1661**	6.85 g / 23.0 mm **Au**

	Krakow
	(EF-) (II-)
	29 000 zł
$	7 652
€	6 856
	Hammer price
	AN 21_0128
	26-paź-2019
	6.85 g
	23.0 mm

R 6	(EF-) (II-)	26-paź-2019	**33 350 zł**	$ 8 800	€ 7 884	AN 21_0128
	(XF) (II)	19-cze-2008	13 417 zł	$ 6 077	€ 3 936	KUN 141_4521

Aw.: Popiersie królowej w prawo z włosami upiętymi w kok. W otoku: •LVD•MAR•D• G•REGINA•POL•ET•SVE•

Rw.: Oplecione wieńcem, skrzyżowane miecz z gałązką palmową, powyżej data •1661•, u doły herb Ślepowron w tarczy. W otoku: •STAT•REGINA•TVO•CONCORDS•DISCORDIA•NEXV•

Medal o wadze 2 dukatów wybity na zaangażowanie żony Ludwiki Marii w wojnę przeciwko Karlowi Gustavowi ze Szwecją Bardzo rzadka pozycja znana jedynie z kilku zbiorów. W swojej kolekcji posiadała ją Czapski. Znane są również egzemplarze ze zbiorów w Dreźnie i Lwowie. Najpiękniejszy egzemplarz dostępny w sprzedaży aukcyjnej. Polecamy.
H-Czapski 2178 (R5) (srebro); Raczyński 141; Dutkowski Tom II K345 (R6)

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 21 lot 0128 A. N. Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.13.1.01 *DWA WARIANTY DWUDUKATA KORONNEGO Z 1662 r.JAN KAZIMIERZ* **39**

DWUDUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA 1662 **A—T** 6.98 g / 28.0 mm **Au**

£ 24 000	(XF (II)	29-cze-2016	**135 199 zł**	$ 34 035	€ 30 310	SPINK 16005_2232
R 6	(VF+) (III+)	15-maj-2011	126 500 zł	$ 45 504	€ 32 188	AN 2_0091

Aw.: Popiersie krola w koronie i w zbroi okrytej płaszczem spiętym broszą na ramieniu. Na piersi Order Złotego Runa. W napisie herb Ślepowron (Jan Krasiński, podskarbi wielki koronny). W otoku: IO:CASIM•D:G·RE – X •POL•& SVE:M•D:L•

Rw.: Pod koroną prosta czteropolowa tarcza z małą tarczą z herbem Wazów -- Snop pośrodku. Tarcza opasana łańcuchem Orderu Złotego Runa. Po bokach tarczy inicjały A-T (Andrzej Tymf). W otoku: MOИETA:AVREA ─ REGИ•POL•1662

Bardzo rzadki dwudukat polski. Ślady uszkodzenia obrzeża.
Kopicki.1918; Friedberg.89; Chełmiński.782; Kubicki.1234; Kaleniecki s. 354; Tyszkiewicz.75; Parchimowicz.1667
Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 2 lot 0091 A N Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.13.1.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DWUDUKATA **A – T** Z 1662 r.* **40**

	Kraków
	(XF (II)
	112 666 zł
$	28 363
€	25 259
£	20 000
	Hammer price
	SPINK 16005_2232
	29-cze-2016
	6.86 g

Polska, Jan II Kazimierz (1648-68), 2-Dukaty, 6,86 g, (F.89; HCz.2206 - R5), wyjątkowo delikatny i błyszczący, rzadki. Zakupiony od Donalda Crowthera, 4 maja 1967 r., 110,5 £ / -

Source: Pictures and description coins from Spink and Son Limited z 69 Southampton Row, Bloomsbury London WC1B 4ET Auction 16005 lot 2232 auctionteam@spink.com Website:https://www.spink.com

H.13.2.01 **41**

DWUDUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA 1662 A – T 6.98 g / 28.0 mm **Au**

	Kraków
	(EF+) (II+)
	200 000 zł
$	52 356
€	43 956
	Hammer price
	AN 28_0429
	20-mar-2021
	6.83 g

R 7	(EF+) (II+)	20-mar-2021	**236 000 zł**	$ 61 780	€ 51 868	AN 28_0429
	(XF) (II)	29-lis-2008	63 800 zł	$ 21 554	€ 16 968	WCN 39_0385

Aw.: Popiersie krola w koronie i w zbroi okrytej płaszczem spiętym broszą na ramieniu. Na piersi Order Złotego Runa. W napisie herb Ślepowron (Jan Krasiński, podskarbi wielki koronny). W otoku: IO:CASIM•D:G·RE – X •POL•& SVE:M•D:L•

Rw.: Pod koroną prosta czteropolowa tarcza z małą tarczą z herbem Wazów -- Snop pośrodku. Tarcza opasana łańcuchem Orderu Złotego Runa. Po bokach tarczy inicjały A-T (Andrzej Tymf). W otoku: MOИETA•AVREA – REGИ•POL:1662

Dwudukat wybity w mennicy w Krakowie, pod zarządem Andrzeja Tymfa, to jeden z najładniejszych, wykonany przez wysokiej klasy medaliera moneta Jana Kazimierza. Mennica w Krakowie podczas najazdu szwedzkiego opanowana była przez Szwedów. W czasie wycofywania się wojsk szwedzkich została ograbiona i splądrowana. Organizując na nowo mennicę Andrzej Tymf sprowadził najnowsze urządzenia mennicze, które

pozwoliły na zorganizowanie wydajnego i nowoczesnego przedsiębiorstwa. Andrzej Tymf zatrudnił też wysokiej klasy medalierów. Uwidoczniło się to natychmiast w wyglądzie monet, popiersie króla zostało artystycznie wykonane, precyzyjnie odtworzono zdobienia zbroi, broszę podtrzymującą płaszcz i detale tarczy herbowej. Monety stały się małymi arcydziełami polskiego baroku.

Dwudukaty z roku 1662 wybijano za pomocą jednego stempla awersu, który połączono z dwoma rewersami. Rewersy różniły się tylko interpunkcją. Z racji swojej urody są cenione i poszukiwane przez kolekcjonerów. Dwudukat ten pojawił się n aukcji zaledwie trzy razy, posiadali go m.in. Z. Chełmiński i K. Sobański. O rzadkości świadczy również fakt iż dwudukata nie notujemy w kolekcji E. Hutten Czapskiego.
Znacznie rzadsza odmiana z dwukropkiem po POL.
Bardzo ładny egzemplarz. Delikatna wiekowa patyna i przebijający menniczy połysk. Duża rzadkość na rynku – polecamy do zaawansowanych kolekcji jako ozdobę złotych monet koronnych.

Moneta posiada oryginalną karteczkę z 1997 roku z Aukcji 42 UBS.
Kopicki 1918 (R6), Friedberg.89; H.-Cz. (-) ; Kaleniecki (-) ; Dutkowski (Złoto Wazów).K257 (R7)
Stan zachowania: 2+ (EF+) Waga: 6,83 g Au
Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 28 lot 0429 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.13.2.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DWUDUKATA KORONNEGO 1662 r. JAN KAZIMIERZ* **42**

	Kraków
	(XF) (II)
	58 000 zł
$	21 554
€	16 968
	Hammer price
	WCN 39_0385
	29-lis-2008
	6.85 g

Jan II Kazimierz 1649-1668. dwudukat 1662, Kraków, (litery N odwrócone), złoto 6.85 g, minimalnie gięty, ale ładnie zachowany egzemplarz ze starą patyną, rzadki.(Kropka po MOИETA**•, w poprzednim dwukropek** MOИETA**:)**
Kaleniecki str. 354, H-Cz. 2206 R5, Fr. 89, T. 75,

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 39 lot 0385 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie. www.wcn.pl

H.14.1 *TRZY WARIANTY DWUDUKATA KORONNEGO Z 1664 r. JAN KAZIMIERZ* **43**

DWUDUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA	**1664**	**A–T**	6.98 g / 29.0 mm	**Au**

	Kraków
	(XF) (II)
	80 000 zł
$	24 096
€	18 072
	Hammer price
	AN 6_0096
	24-paź-2014
	6.88 g
	28.0 mm

1.	**R 5**	(XF) (II)	27-wrz-2021	**125 967 zł**	$ 31 691	€ 27 060	KUN 352_1378
2.		(VF+) (III+)	22-paź-2016	57 500 zł	$ 14 375	€ 13 188	AN 10_0100
3.		(XF) (II)	12-wrz-2015	40 320 zł	$ 10 695	€ 9 786	WCN 61_0465
4.		(XF) (II)	24-paź-2014	92 000 zł	$ 27 710	€ 20 783	AN 6_0096
5.		(XF) (II)	6-lut-2014	83 329 zł	$ 26 590	€ 19 680	KUN 244_0533
6.		(XF) (II)	22-cze-2011	93 989 zł	$ 33 580	€ 23 370	KUN 191_5280
7.		(XF) (II)	23-paź-2010	36 800 zł	$ 12 880	€ 9 270	AN 1_0113
8.		(XF) (II)	30-wrz-2010	41 990 zł	$ 14 214	€ 10 455	KUN 177_6250
9.		(XF) (II)	30-wrz-2009	77 658 zł	$ 26 944	€ 18 450	KUN 160_4429
10.	25 300 Kč	(XF-/XF-) (II-/II-)	11-gru-2004	3 496 zł	$ 1 085	€ 823	Aurea 12_0140
11.		(VF+) (III+)	4-gru-2004	38 500 zł	$ 12 500	€ 9 277	WCN 31_0553
12.		(VF) (III)	22-cze-2004	18 798 zł	$ 4 912	€ 4 059	KUN 92_0166

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem spiętym na ramieniu. U dołu herb Ślepowron.W otoku: IO:CASIM·D:G:RE – ◦X·POL·& SVE:M·D:L·

Rw.: Pod koroną czteropolowa tarcza z małą tarczą z herbem Snop - Wazów w środku, opasana łańcuchem z Orderem Złotego Runa. Po obu stronach tarczy inicjały A-T (Andrzej Tymf, dzierżawca mennicy krakowskiej). W otoku: MONETA: AVREA – REGN:POL·1664

W drugiej połowie XVII wieku Rzeczpospolita, która jeszcze nie zaleczyła ran po zniszczeniach i upadku gospodarki spowodowanej najazdami szwedzkimi, kozackimi i innymi zatargami ciągnącymi się od dziesięcioleci, nie miała możliwości zabezpieczenia obiegu pieniężnego złotymi monetami. Dukaty i ich wielokrotności opuszczały mennice polskie i miejskie w bardzo niewielkich ilościach. Obieg finansowy opierał się na niepełnowartościowej monecie srebrnej i miedzianej. Złoto służyło głównie do tezauryzowania majątków i transakcji nieruchomościami. W transakcjach dominowały dukaty zagraniczne, głównie niderlandzkie i węgierskie. Złote polskie monety, co dokładnie odzwierciedla zawartość skarbów z tej epoki, już wtedy były wyjątkowo rzadkie i niespotykane.
Kopicki 1921; Friedberg 89; Kaleniecki s. 358; H-Czapski 5922; Złoto czasów dynastii Wazów, T.II K260 (R5) Parchimowicz 1667 c; Tyszkiewicz 100

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 6 lot 0096 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.14.2.01 **44**

DWUDUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA 1664 A – T 6.98 g / 29.0 mm **Au**

Kraków
(UNC-) (I-)
90 250 zł
$ 22 796
€ 21 000
Hammer price
NA Frühwald
135_0073
14-Feb-2020
6.90 g

R 6	(UNC-) (I-)	14-lut-2020	**110 105 zł**	$	27 811	€ 25 620	FRÜHWALD 135_0073
	(EF) (II)	6-gru-2000	14 374 zł	$	3 220	€ 3 647	CNG's TRIT IV_2314

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem spiętym na ramieniu. W otoku: IOAN:CASI·D:G:REX·POL·& S:M·D:L·RP◦

Rw.: Pod koroną czteropolowa tarcza z małą tarczą z herbem Snop - Wazów w środku, opasana łańcuchem z Orderem Złotego Runa. Po obu stronach tarczy inicjały A-T (Andrzej Tymf, dzierżawca mennicy krakowskiej). W otoku: MONET•AVREA – REG•POL•1664:
Podwójny dukat 1664 Wariant: Aversum kończy mi. Kraków. 6,90 g, małe znaki kolekcjonerskie. Kopicki 1920 (R6), Gum. 1855, HCz. 2253 (R5), CHF 89.vz / stgl

Source: Picture and description coin from auction 135 lot 0073 Frühwald Numismatic Auctions GmbH Kollmayergasse 12 / TOP 7 A-1120 Vienna mail: office@auktionen-fruehwald.com

H.14.2.02 *DRUGI EGZEMPLARZZ DWUDUKATA KORONNEGO **A –T** Z 1664 r.* **45**

Polska. Jan II Kazimierz 1649-1668. Podwójny dukat 1664 -Kraków-. Portret w koronie do połowy długości w zbroi ze złożoną wstęgą nietkaną po prawej stronie / Herb w koronie, kwadratowy z tarczą centralną i zagiętą wstęgą nietkaną, po bokach inicjały AT mistrza mennicy Andrzeja Tymfa. Wariant: Aversum kończy się na MDLRP Kopicki 1920 (R6), Gum. 1855, HCz. 2253 (R5), Fr. 89. 6,90 g

Niezwykle rzadki, nacięty krzyż w dwóch literach napisów oraz mały grafiti na dolnej tylnej krawędzi, drobne karbowanie, poza tym wspaniały okaz świeżo wybity. Szacunek: 25 000 EUR Partia niesprzedana, AUKCJA 30 lot 298 z 4 czerwca 2019

Source: auction Muenzhandlung Sonntag30 lot 0298 Charlottenstrasse 4 D-70182 Stuttgart info@ams-stuttgart.de http://www.ams-stuttgart.de

H.14.3 **46**

DWUDUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA 1664	A – T	6.98 g / 29.0 mm	Au

	Kraków
	(XF+) (II+)
	48 000 zł
$	12 906
€	10 855
	Hammer price
	Desa Unicum 2020_39
	30-lis-2020
	6.85 g
	29.50 mm

R 6	(XF+) (II+)	30-lis-2020	**56 640 zł**	$ 15 229	€ 12 809	Desa Unicum 2020_39

Av.: Popiersie króla w prawo, z długimi włosami, spadającymi w lokach na ramię, w koronie, w zbroi, w płaszczu spiętym na ramieniu ozdobną broszą. Na płaszczu łańcuch z klejnotem orderu Złotego Runa. W otoku napis: IOAN : CAS · D G · REX POL · & S · M · D L ·R P · (Bez herbu podskarbiego)

Rv.: Pod koroną królewską, dziewięciopolowa, polsko-litewsko-szwedzka tarcza herbowa, ze Snopkiem – herbem rodowym Wazów – w polu sercowym. Wokół tarczy łańcuch z klejnotem orderu Złotego Runa i po bokach litery A – T .W otoku, rozdzielonym u dołu klejnotem orderu, napis: MONETA AVREA – REG · POL · 1664 .

Jan Kazimierz, dwudukat koronny 1664 Mennica Kraków złoto, 6,85 g; śr. 29,5 mm; ślad po zawieszce; stara patyna.

Tadeusz Kałkowski w Krakowie (1899-1979) ? [Certyfikat wystawiony do tej monety 28.02.2008 r. przez Antykwariat Numizmatyczny Pawła Niemczyka w Warszawie (tamże masa monety 6,852 g) podaje, iż moneta pochodzi z kolekcji Kałkowskiego. Zachowana przy monecie kopertka z dawnego zbioru nie wskazuje na tę proweniencję. O Tadeuszu Kałkowskim i jego kolekcji zob. Numizmatyk Krakowski, Nr. 1/2019 (385), maj-czerwiec 2019, tamże publikowane wzory kopertek, s. 42]. Moneta zakupiona w lutym 2008 r. w Antykwariacie Numizmatycznym Pawła Niemczyka.

Rzadki wariant monety bez herbu podskarbiego wielkiego koronnego, odpowiadającego za mennice królewskie, którym był wówczas Jan Kazimierz Krasiński, herbu Ślepowron. Litery A – T na rewersie odnoszą się do Andrzeja Tymfa, dzierżawcy mennic krakowskiej, lwowskiej i bydgoskiej w latach 1661-1667. Od tego Tymfa i bitych przez niego złotówek o znacznie obniżonej w stosunku do nominału zawartości srebra pochodzi słynne powiedzenie „Dobry żart Tymfa wart". Wybicie omyłkowej monety w mennicy królewskiej bez herbu podskarbiego, nie należało niewątpliwie do kategorii żartów, a było przewinieniem, z którego dzierżawca mennicy musiał się zapewne tłumaczyć. Fakt tej omyłki jest zapewne przyczyną dużej rzadkości monety. Moneta bardzo rzadka i interesująca.Literatura : Gumowski 1855 Kopicki 1920 R6 Moneta jak poprzednia, ale bez krzyżyków w słowach IOAN i MONE

Zdjęcie i opis pochodzi z aukcji Desa Unikum w Warszawie z dnia 30 listopada 2020 r. lot 39 email: biuro@desa.pl

H.15 **47**

15 DUKATÓW GDAŃSK JAN II KAZIMIERZ 200 LAT UWOLNIENIA GDAŃSKA **1654** 50.750 g / 55.0 mm **Au**

R 8	(III+) (VF+)	28-gru-2019	**201 250 zł**	$	53 667	€ 47 917	WDA - MiM 14_0186
	(III+) (VF+)	15-maj-2011	161 000 zł	$	57 914	€ 40 966	AN 2_0090
	(VF+) (III+)	23-cze-2010	70 481 zł	$	21 147	€ 17 220	KUN 171_5346

Aw.: Pod promieniejącym słońcem z wpisanym imieniem Boga Jahwe ukoronowany Orzeł polski z berłem, niżej napis PRUSSIA, pod nim Orzeł pruski z mieczem na tle Żuław z przecinającą je Wisłą wpływająca do Gdańska. Przepięknie wyrytowana panorama Gdańska widoczna z heraldycznie lewej strony ukazująca zarówno najważniejsze budowle - bazylikę Mariacką, ratusz, liczne wieże kościołów jak i potężne broniące Miasto fortyfikacje; na samym dole medalu pod postumentem z Orłem pruskim, mała, przechylona tarcza krzyżacka. Na postumencie inicjały IH medaliera Jana Höhna. W otoku legenda "TEUTONICOS PEPULIT VIRTUS PRUTENICA PULCHRUM NUMINIS ET REGIS CURA TUETUR OPUS, którą hr. Raczyński (1845r.) tłumaczy tak: "Męstwem Pruskiem, Niemców siły odparte; Bóg z Królem to piękne wspiera dzieło", bardziej współczesne tłumaczenie dr J. Dutkowskiego(2016r): "męstwo pruskie wygnało Krzyżaków: nad szlachetnym dziełem czuwa troska Boga i króla".

Rw.: Pod herbem Gdańska legenda w dwunastu wierszach: GEDANI / ANNOS ANTE DUCENTOS / SUB AUGUSTIS[simis] D[omini] CASIMIRI / AUSPICIIS UNIVERSA PROPE / CUM PRUSSIA AB INFANDA / CRUCIGEROR[um] TYRANNIDE LIBE/RATAE TERTIUM LIBERTATIS / SUAE SAECULUM, REGNANTE / IOANNE CASMIRO / FELICITER INCHOANTIS / MEMORIA / AN CIↃIↃCLIV, którą hr.

Raczyński tłumaczy tak: "pamiątka Gdańska co przed dwustu laty pod wysoką Kazimierza opieką z całymi niemal Prusami od nieznośnego Krzyżaków tyrańskiego oswobodzony, pod panowaniem Jana Kazimierza zaczyna szczęśliwie wiek trzeci wolności swojej roku 1654.", bardziej współczesne tłumaczenie dr J. Dutkowskiego (2016r): "Pamiątka Gdańska uwolnionego niemal z całymi Prusami od strasznej tyrani Krzyżaków sprzed dwustu laty za panowania najdostojniejszego władcy Kazimierza i zaczynającego szczęśliwie trzeci wiek swój wolności za panowania Jana Kazimierza z roku 1654".
Najwyższej klasy numizmat, bity w złocie z przeznaczaniem dla króla i jego świty. Trzy i pół wieku po wybiciu medal ten niezmiennie uznawany za arcydzieło sztuki medalierskiej, zdobi strony albumu "100 rarytasów numizmatycznych w Muzeum Narodowym w Krakowie" gdzie zaprezentowano egzemplarz ze zbiorów hr.

Emeryka Hutten-Czapskiego. Trudno o lepszą rekomendację, skoro taki medal znalazł się w pierwszej setce najwybitniejszych numizmatów z kolekcji hrabiego. Jesteśmy przekonani, że nabywca tego egzemplarza, bezdyskusyjnie zaliczy go do setki swoich najlepszych numizmatów, a nawet medal zajmie dużo lepszą pozycję w jego zbiorze!
Egzemplarz z niewielkim śladem po usuniętym mocowaniu (podobnie jak egzemplarz ze zbiorów MNW). Hrabia Raczyński podaje okoliczności wybicia medalu: "Medal ten wybito w Gdańsku na obchód dwuwiecznej pamiątki wcielenia Pruss Królewskich do Polski." Rzadsza odmiana z VIRTVS, a nie VIRT9 i inicjałami IH rozstawionymi wąsko, a nie szeroko. Medal w tej odmianie sprzedano na ANPN2 poz.90 w stanie 3+ w 2011 roku za 161.000zł. Złote egzemplarze znane są ze zbiorów hr. Emeryka Hutten-Czapskiego i Muzeum Narodowego w Warszawie. Egzemplarz Czapskiego reprodukowano w "100 rarytasów numizmatycznych w Muzeum Narodowym w Krakowie ". Ogromna rzadkość - królewski numizmat.
Literatura: Raczyński 136(1845r.), 100 rarytasów numizmatycznych w Muzeum Narodowym w Krakowie 54, Dutkowski "Złoto Wazów cz.II"(2016r.) G441 R8 str.228

Zdjęcie i opis monety pochodzi z Warszawskiego Domu Aukcyjnego w Warszawie aukcja 14 lot 0186 *wda.net@wp.pl**public*** *http://wda.net.pl*

H.16 **48**

DONATYWA WAGI 12 DUKATÓW GDAŃSK JAN KAZIMIERZ WAZA	**1650**	41.88 g / 48.0 mm	**Au**

R 8	(VF/XF) (III/II)	30-lis-2020	**277 300 zł**	$	74 557	€	62 709	Desa Unicum 2020_31
	(VF/XF) (III/II)	24-kwi-2008	187 464 zł	$	86 250	€	54 318	STA 2008-4_1050
	(VF/XF) (III/II)	6-gru-2000	46 202 zł	$	10 350	€	11 722	CNG's TRIT IV_2336

Aw.: Koronowane, wąskie popiersie króla w zbroi okrytej płaszczem, na piersi zawieszony Order Złotego runa. Korona króla przerywa napis otokowy: IOAN CASIM:D:G:REX POL: ET SUEC:M:D:UX L:RUS:PRUS:

Rw.: Widok miasta, promieniujący Jehowa po hebrajsku w chmurach powyżej. Z chmur wyłaniają się cztery ramiona: dwie ściskające dłonie, chwytające promień, jedno trzyma kwiaty, drugie miecz i łuski. Poniżej małe obsługiwane na dole mała tarcza podtrzymywana przez dwa lwy dzieli datę 16 – 50 i G – R. W otoku: REGIA CIVITAS GEDANENSIS FIERI FECIT.

GDAŃSK. Jan Kazimierz, 1648-1668. Donatywa Złota 12 Dukat, 1650 G R. (Gerhard Rogge. 47,9 mm. 40,95 gramów. Specjalnie naprawiony na godzinie 12:00 Wyjątkowo dobry okaz. Kam.978 (R8), D&S 12, Fr.25. Pochodzenie: Z kolekcji Alicia i Sid Belzberg; ex Henry V. Karolkiewicz Collection (CNG's Triton IV, grudzień 2000, lot 2336).

Source: Picture and descriptions coin from Stack's Bowers Galleries (owner picture), auction Stack's Numismatists Auctions Appraisals Retail New York – auction April 24 2008 lot 1050 Website: www.StacksBowers.com

Dodatkowy opis z aukcji Desa Unikum w Warszawie z dnia 30 listopada 2020 r., lot 31 biuro@desa.pl
Pięknie, artystycznie skomponowana donatywa z 1650 r. jest niewątpliwie dziełem gdańskiego medaliera Jana Hoehna, który jednak nie położył na niej, z nieznanych nam powodów swojej sygnatury. Dzieło wykonane jest jednak na oficjalne zamówienie gdańskiej mennicy miejskiej i z tego powodu posiada na rewersie litery G – R, należące do Gerarda Rogge, kierownika tejże mennicy w czasach Jana Kazimierza. Na rewersie szereg drobnych detali kompozycji ukazuje stosunek gdańszczan do Boga, pełen wiary i modlitwy. Jednocześnie boskie ręce ofiarują Gdańskowi pokój i podkreślają dobre rządy oraz upoważniają miasto do stanowienia własnego prawa. Jahwe, czyli sam Bóg opiekuje się miastem, z woli Boga pochodzi jego potęga, a atrybuty umieszczone w rękach wskazują, że sam Bóg dał miastu prawa i miecz dla ich obrony. Oferowana donatywa, jak się wydaje, wybita jest stemplami przeznaczonymi do srebrnych donatyw o masie talara, z których wykonano także szereg odbitek w złocie o masie portugała czyli 10 dukatów. Takie okazy wybite w srebrze, jak i w złocie, znane są z kolekcji prywatnych, jak i zbiorów muzealnych oraz pojawiają się, wprawdzie niezbyt często, na rynku antykwarycznym. Oferowany egzemplarz jest bity na nieco grubszym krążku - jego masa odpowiada 12 dukatom – i jako taki jest zapewne unikatem. Proweniencja obiektu jest znakomita - z kolekcji Henryka Karolkiewicza w USA, choć nie wiemy kiedy i skąd został do niej pozyskany.
Świetne dzieło gdańskiej sztuki medalierskiej. Obiekt najwyższej klasy w mennictwie gdańskim epoki Jana Kazimierza, o dużym znaczeniu historycznym dla Gdańska.
Literatura : Jarosław Dutkowski, Adam Suchanek, Corpus nummorum Gedanensis: katalog – cennik monet, medali i żetonów gdańskich i z Gdańskiem związanych 1200-1998, przekł. ang. Joanna Wysocka-Dutkowska, Gdańsk 2000, poz. 356

H.17 **49**

DONATYWA WAGI 10 DUKATÓW GDAŃSK JAN II KAZIMIERZ **1660** 35.0 g / 43.50 mm **Au**

Gdańsk
(III+) (VF+)
64 000 zł
$ 16 839
€ 15 028
Hammer price
WDA - MiM 14_0187
28-Dec-19
35.0 g
43.50 mm

RRR	(XF-) (III-)	28-gru-2019	**73 600 zł**	$ 19 355	€ 17 282	WDA - MiM 14_0187

PRAWDOPODOBNIE UNIKAT!!! Niekatalogowany i nienotowany na aukcjach medal gdański wybity w złocie wagi 10 dukatów (Donatywa 35 gram, średnicy 43,5mm) O ile Sebastian Dadler bił wiele medali prywatnych i religijnych, to Jan Höhn młodszy, skupił się na pracy dla dworu królewskiego, inne jego dzieła to jednostkowe sztuki, są też o wiele rzadsze od medali bitych dla władcy. Autor Złota Dynastii Wazów dr J. Dutkowski dotarł tylko do jednego medalu religijnego w złocie tego wybitnego medaliera, do tego

niesygnowanego. Opisał go na 535 stronie, tamten medal przedstawia na awersie Zmartwychwstanie Chrystusa, na rewersie Ostatnia Wieczerzę (poz. 22. rzadkość R8). Inny medal autorowi katalogu nie jest znany, mimo sprawdzenia dziesiątek muzeów i zbiorów prywatnych, mimo przejrzenia tysięcy notowań aukcyjnych. Oferowany na tej aukcji medal, na awersie przedstawia scenę Zmartwychwstania Chrystusa, zaś na rewersie Wniebowstąpienia. Sygnowany na awersie pod postacią Rzymianina I.H. (Jan Höhn). Pięknie zachowany i wybity, przedstawiający wyjątkowy kunszt medaliera.

RZADKOŚĆ KLASY MUZEALNEJ DO NAJZNAMIENITSZYCH KOLEKCJI.
Literatura: Dutkowski-, H.Czapski-, Raczyński-

Zdjęcie i opis monety pochodzi z Warszawskiego Domu Aukcyjnego w Warszawie aukcja 14 lot 0187 wda.net@wp.pl***public*** http://wda.net.pl

H.18.01 **50**

DZIESIĘCIODUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA **1650** 34.90 g / 48.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(EF) (II)
	813 150 zł
$	195 000
€	184 066
	Hammer price
	TRIT XX 1358
	11-sty-2017
	34.81 g
	47.50 mm

1.	**R 3**	(EF) (II)	20-sty-2021	271 786 zł	$ 72 000	€ 59 380	TRIT XXIV_1318
2.		(VF+ (III+)	9-lis-2018	95 806 zł	$ 25 317	€ 22 140	Busso N.423_1182
3.		(EF) (II)	11-sty-2017	**967 649 zł**	$ 232 050	€ 219 039	TRIT XX 1358
4.		(VF+ (III+)	11-mar-2014	83 784 zł	$ 27 293	€ 19 680	KUN 245_0414
5.		(XF-) (II-)	11-cze-2005	58 300 zł	$ 17 667	€ 14 575	WCN 32_401

Aw.: koronowane popiersie w zbroi z kołnierzem, ubranym w krezę, na piersi Order Zlotego Runa. IOAN CASIM: D: G: REX POL ET SUEC: M: DUX: L: RUS: PRUS:, /

Rw.: Widok na Gdańsk (Gdańsk) ze scenami bezpośredniego krajobrazu; powyżej, promieniujący tetragram z czterema ramionami wyłaniającymi się z chmur: ramię po lewej trzymające gałązkę oliwną; ramię w prawo trzymające miecz i łuski; poniżej dwa ramiona z rękami złożonymi razem w modlitwie; w egzergii, królewski herb ze zwolennikami lwa; data i flankowanie GR (inicjały mennicy). REGIA CIVITAS GEDANENSIS FIERI FECIT.,

POLSKA, Monarchia. Jan II Kazimierz. 1648-1668. D&S, 10 Dukatów (47,5 mm, 34,81 g, 12 godz.). Mennica gdańska; Gerard Rogge, mistrz mennicy. Datowane na 1650 GR . Gedanensis 353; MD D50a; Czapski 1925; Kopicki -; Gumowski -; KM 52; por. Friedberg 26 (data niewymieniona). EF, drobne rysy i ślady krawędzi. Bardzo rzadkie.

Source: Picture and description coin from XIX sessions lot 1358, Classical Numismatic Group, Inc. TRITON, Lancaster PA USA Website: http://www.cngcoins.com

H.18.02 *DRUGI EGZEMPLARZ 10 DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1650 r.* **51**

	Gdańsk
	(XF-) (II-)
	53 000 zł
$	16 061
€	13 250
	Hammer price
	WCN 32_401
	11-cze-2005
	33.97 g

Jan II Kazimierz 1649-1668. 10 dukatów (donatywa) 1650, Gdańsk, złoto 33.97 g, ślady oprawy, patyna.
H-Cz. 1925 (R3), Kaleniecki s.432.

Zdjęcie i opis monety z aukcji 32 lot 0401 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie www.wcn.pl

H.18.03 *TRZECII EGZEMPLARZ 10 DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1650 r.* **52**

	Gdańsk
	(VF+ (III+)
	77 891 zł
$	20 583
€	18 000
	Hammer price
	Dr. Busso Peus Nachf. 423_1182
	9-lis-2018
	32.20 g

Polska Gdańsk, miasto 10 dukatów 1650, z tytułem Jana Kazimierza. F. 26 (tylko 1651); Dutkowski / Suchanek 353; Kopicki -. 32,20 g; Bardzo rzadko Bardzo ładne znaki ramek, lekko zredagowane.

Source: Picture and descriptions coin from auction 423 lot 1181 DR. BUSSO PEUS NACHF Bornwiesenweg 34 D-60322 Frankfurt / Main Niemcy E-mail: info@peus-muenzen.de http: //www.peus- muenzen.de

H.18.04 *CZWARTY EGZEMPLARZ 10 DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1650 r.* **53**

	Gdańsk
	(VF+ (III+)
	68 117 zł
$	22 189
€	16 000
	Hammer price
	KUN 245_0414
	11-mar-2014
	33.77 g

10 dukatów 1650, z tytułem Jana Kazimierza (1649-1668). 33,77 g. Dutkowski / Suchanek 353; Kol. (Do 26); Kopicki. Bardzo rzadkie. Zatkany otwór, mały Zadrapania, bardzo ładne +

Source: Picture and description coin from auction 245 lot 0414 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

H.18.05 *PIĄTY EGZEMPLARZ 10 DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1650 r.* **54**

	Gdańsk
	(EF) (II)
	226 488 zł
$	60 000
€	49 483
	Hammer price
	TRIT XXIV_1318
	20-sty-2021
	34.81 g
	47.5 mm

POLSKA,Jana II Kazimierz. 1648-1668. AV 10 Dukatów. Datowany na 1650 gr . (47,5 mm, 34,81 g, 12 godz.). Mennica Gdańska Gerard Rogge, mincmistrz. &S, Gedanensis, 353; MD D50a; Czapski 1925; Kopicki –; Gumowski –; KM 52; por. Friedberg 26 (data nienotowana). EF, drobne rysy i ślady krawędzi. Bardzo rzadkie.

Source: Picture and description coin from XXIV sessions lot 1318, Classical Numismatic Group, Inc. TRITON, Lancaster PA USA Website: http://www.cngcoins.com

H.19 **55**

10 DUKATÓW GDAŃSK WYBITYCH W SREBZE		29.45 g /	
JAN II KAZIMIERZ WAZA	**1650**	48.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	(XF+) (II+)
	51 193 zł
$	14 983
€	12 000
	Hammer price
	Felzman 150_1609
	4-lis-2014
	25.77 g
	? mm

R 5	(UNC) (I)	4-lis-2014	**63 377 zł**	$ 18 549	€ 14 856	Felzman 150_1609

Aw: Popiersie króla w koronie i zbroi z Orderem Zlotego Runa na piersi. Napis wokoło IOAN CASIM: D:G: REX POL: ET SUEC: M:DUX L: RUS: PRUS˚

Rw: Panorama miasta, u gory w chmurach hebrajski napis JAHVE, poniżej herb Gdańska podtrzymywany przez dwa lwy. Po bokach data i litery G ¬ R, (Gerhard Rogge) i data 16 ¬ 50. Wokoło napis REGIA CIVITAS GEDANENSIS FIERI FECIT.

Danzig, 650 Wybite w srebrze 10 Dukatow 1650, tytulem Jana Kasimierza (1649-1668), Menniczy ezemplarz. Rzadki, Parchimowicz D 50 b 25.77 g. RR vz

Source: Picture and descriptions coin from auction 150 lot 1609 Auktionshaus Ulrich Felzmann GmbH & Co. KG www.felzmann.de

H.20.01 **56**

DONATYWA WAGI 6 DUKATÓW GDŃSK JAN II KAZIMIERZ WAZA	**1660**	**EX ZALESKI COLLECTION**	20.32 g / 42.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	(II-/III+) (EF-/VF+)
	260 000 zł
$	65 000
€	59 633
	Hammer price
	AN 10_0106
	22 paź 16
	20.32 g
	42.0 mm

R 7	(EF) (II)	26-maj-2018	241 500 zł	$ 64 058	€ 55 263	AN 15_0269
R 7	(II-/III+) (EF-/VF+)	22-paź-2016	**299 000 zł**	$ 74 750	€ 68 578	AN 10_0106

Aw.: Popiersie króla w prawo, w wieńcu laurowym i zbroi okrytej płaszczem. Płaszcz spięty broszą na ramieniu,na piersi Order Złotego Runa. Pod ramieniem inicjały I.H. (Jan Höhn starszy).
W otoku: IOAN CASIM D G REX POL & SUEC M D L R PRUS

Rw.: Panorama Gdańska z charakterystycznymi budowlami i umocnieniami. Nad miastem przebijający się przez chmury Orzeł z wieńcem laurowym w dziobie. U dołu splecione liście palmowe i gałązki winnego grona i inicjały IH (Jan Höhn starszy). W otoku: PAX AETERNA AD GEDAN A CD DCLXIII MAII CONDITA (Pokój wieczny dla Gdańska roku 1660, 3 maja zawarty)

Donatywa należy do serii numizmatów wybitych z okazji zawarcia Pokoju w Oliwie w 1660 roku. Jedna z najładniejszych donatyw i ostatnich prac wykonanych przez Jana Höhna. Charakteryzuje się wyjątkowo udanym portretem króla i bogatą symboliką towarzyszącą widokowi miasta Gdańska. Interesująca jest inskrypcja umieszczona na donatywie. Zawarty pokój uznano za wieczny, a sukces jego zawarcia powiązano z królewskim imieniem. W interesie Gdańska leżało podkreślanie znaczenia pokoju, dzięki któremu bogaciło się miasto i królestwo polskie. Pokój zawarty w Oliwie sprawił, że zarówno port gdański jak morze bałtyckie stały się bezpieczne dla handlu. Z okazji podpisania układu pokojowego, rada miasta Gdańska wyemitowała szereg medali, którymi obdarowano króla, radnych miejskich i inne znaczące osobistości. Znane są trzy odbitki w złocie i srebrze. W złocie wybijano egzemplarze o wadze 5, 6 i 8 dukatów. Odbitka o wadze 6 dukatów znana jest w zbiorach Zamku Królewskiego w Warszawie, Ossolineum, Muzeum Narodowego w Warszawie, Muzeum Narodowego w Poznaniu, ponadto w zbiorach Berlina. W zbiorach Czapskich w Krakowie jest egzemplarz o wadze 5 dukatów. Przed wojną posiadał go Zygmunt Chełmiński, po wojnie 6-dukatowa donatywa była notowana w kolekcji Zalewskiego (oferowany egzemplarz). Egzemplarze tej wagi okazjonalnie notowane są na aukcjach.
Bardzo ładny egzemplarz, drobne defekty tła.
Kopicki nie notuje; Raczyński 145; Stahr (2008) 63; CNG 360; Złoto czasów dynastii Wazów t.II G434 (R7)

Opis monety pochodzi z aukcji 10 lot 0106 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.20.02 **57**

DONATYWA WAGI 6 DUKATÓW GDŃSK JAN II KAZIMIERZ WAZA	1660	EX LIGHTHOUSE COLLECTION	20.32 g / 42.0 mm	Au

	Gdańsk
	(EF) (II)
	210 000 zł
$	55 703
€	48 055
	Hammer price
	AN 15_0269
	26-maj-2018
	20.32 g
	42.0 mm

Odbitka o wadze 6 dukatów znana jest w zbiorach Zamku Królewskiego w Warszawie, Ossolineum, Muzeum Narodowego w Warszawie, Muzeum Narodowego w Poznaniu, ponadto w zbiorach Berlina. W zbiorach Czapskich w Krakowie jest egzemplarz o wadze 5 dukatów. Przed wojną posiadał go Zygmunt Chełmiński, po wojnie 6-dukatowa donatywa była notowana w kolekcji Zalewskiego (drugi znany egzemplarz). Bardzo ładny egzemplarz, drobne defekty tła.
Kopicki nie notuje; Raczyński 145; Stahr (2008) 63; CNG 360; Złoto czasów dynastii Wazów t.II G434 (R7)

Opis monety pochodzi z aukcji 15 lot 0269 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.21. **58**

6 DUKATÓW GDAŃSKICH JAN II KAZIMIERZ WAZA BITY STEMPLEM 5-CIO DUKATA	N D	20.94 g / 37.0 mm	Au

	Gdańsk
	(UNC)
	315 854 zł
$	78 672
€	70 000
	Hammer price
	D Rauch 110_0449
	2-lip-2020
	20.86 g

	(UNC)	2-lip-2020	**385 342 zł**	$	95 980	€ 85 400	HD Rauch 110_0449

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. Na piersi Order Zlotego Runa, na ramieniu maska lwa. W otoku: IOAN CASIM•D•G•REX POL• & SUEC•M•D•L•R•PR˚

Rw.: Panorama miasta w promieniach słońca i napis hebrajski JAHVE. Dwa lwy podtrzymują małą owalną tarczę miejską. Po bokach inicjały G-R (Gerhard Rogge). W otoku: 5. EX AURO SOLIDO CIVITAS GEDANENSIS FIERI FECIT. (pięć dukatów) z czystego złota miasto Gdańsk wybić kazało)

POLSKA. Gdansk Jan II Kazimierz 1649-1668 6 dukatów bez daty (20,86 g); Mm. Gerhard Rogge. Wybity stemplem 5-cio dukata. Dutkowski G391 (ten egzemplarz!); Fr. 27
Wady krawędzi, cudowna złota patyna! WYJĄTKOWY !!! exc.
Ex. Hess-Leu, aukcja z kwietnia 1955 r., Partia 357.
Ex. Schulman Amsterdam, aukcja 255 (1972), partia 2007.
Ex. Hess AG, aukcja 243, partia 451

Source: Picture and descriptions coin from auction 110 lot 0449 Auktionshaus H. D. RAUCH GmbH Wien, Graben 15 e-mail: rauch@hdrauch.com Website: www.hdrauch.com

H.22. **59**

PIĘCIODUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA **1654** 17.45 g / 41.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(XF+) (II+)
	62 073 zł
$	15 080
€	16 898
	25 000 CHF
	Hammer price
	ess Divo 288_0041
	24-paź-2001
	17.34 g

28 750 CHF	(XF+) (II+)	24-paź-2001	**71 383 zł**	$ 17 342	€ 19 432	Hess Divo 288_0041

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. W otoku: IOAN:CASIM:D:G:REX POL· & SUEC:M:D:L: RUS·PRUS·

Rw.: Panorama miasta, nad nim jasne słońce za chmurami z trójkątem, w nim oko jako chrześcijański symbol Boga Ojca. Dwa lwy podtrzymują małą owalną tarczę miejską. Po bokach data 16 ─ 54, poniżej inicjały G-R (Gerhard Rogge dzierżawca monet w Gdańsku 1639-56). W otoku: 5 EX AURO SOLIDO CIVITAS GEDANENSIS FIERI FECIT: (z czystego złota miasto Gdańsk wybić kazało)

Złote monety Gdańska Jan Kazimierz. 1648-1668. 5 Dukatów 1654. 17,34g
Niezwykle rzadkie. Doskonałe Bahrfeldt 8478. Hutten Czapski 2044 (R 3). Friedberg 28.

* Pod protektoratem cara Aleksieja Michajłowicza, na spotkaniu kozackim w styczniu 1654 r., Ustalono warunki, na jakich podporządkowali się Rosji, zachowując w dużej mierze autonomię i wyrzekając się posłuszeństwa królowi polskiemu. Doniosły krok, który doprowadził bezpośrednio do wojny polsko-moskiewskiej. Z powodu niewystarczającego uzbrojenia wojska rosyjskie były w stanie zająć cały północny wschód w ciągu kilku miesięcy z twierdzami Smoleńsk, Mohylew, Połock, latem 1655 roku Mińsk i Dünaburg, a także stolica Litwy Wilno skapitulowały.

Source: Picture coin and descriptions from auction 288 lot 0041 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

H.23.01 **60**

DONATYWA WAGI 5 DUKATÓW GDAŃSK JAN II KAZIMIERZ WAZA **1656** **G—R** 42.0 mm 16.60 g **Au**

Gdańsk						
(VF-) (III-)						
77 000 zł						
$ 20 811						
€ 18 826						
Hammer price						
23 May 15						
AN 7_0122						
16.6 g						
42.0 mm						

R 6	(VF-) (III-)	23-maj-2015	**88 550 zł**	$ 23 933	€ 21 650	AN 7_0122
27 600 CHF	(XF+) (II+)	24-paź-2001	68 528 zł	$ 16 648	€ 18 655	Hess Divo 288_0043

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. W otoku: IOAN:CASIM:D:G:REX POL· & SUEC:M:D:L: RUS·PRUS·

Rw.: Panorama miasta w promieniach słońca. Dwa lwy podtrzymują małą owalną tarczę miejską. Po bokach data 16 ─ 56, poniżej inicjały G-R (Gerhard Rogge). W otoku: 5 EX AURO SOLIDO CIVITAS GEDANENSIS FIERI FECIT (pięć dukatów) z czystego złota miasto Gdańsk wybić kazało)

Donatywy pełniły rolę nagrodową, mając jednocześnie wysoką wartość nabywczą wyrażoną w dukatach. Gdańsk, często za ich pośrednictwem realizował zobowiązania miasta wobec króla. Wielki przywilej nadany miastu przez króla Kazimierza Jagiellończyka wymagał od Gdańska przekazywania 2000 dukatów rocznie do prywatnej szkatuły króla. To zobowiązanie rada miasta realizowała aż do 1795 roku. Przekazanie tej kwoty w formie donatyw stanowiło nie tylko spłatę zobowiązania miasta. Król otrzymywał piękne, o dużej wartości medale, którymi mógł nagradzać zasłużonych dworzan. Stąd bardzo często spotykamy na donatywach ślady opraw czy zawieszek. Miasto za panowania Jana Kazimierza emitowało przede wszystkim donatywy trzydukatowe. Tylko w niektórych latach wybijano te o wyższych nominałach 4, 5 i więcej dukatów. Tylko raz w 1656 roku wybito donatywy z zaznaczonym nominałem 5 dukatów. Donatywa wagi 5 dukatów jest wyjątkowo rzadka. Spotyka się ją tylko w największych zbiorach publicznych. Zaledwie trzy razy wystąpiła na aukcjach. Na rynku numizmatycznym dostępne są zaledwie trzy egzemplarze.
Pomimo manipulacji w tle bardzo rzadka moneta.
Ślad po zawieszce.
Literatura: Friedberg 28; Kopicki nie notuje; CNG 349; H-Cz. 2067; Kaleniecki s. 429

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 7 lot 0122 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.23.02 *DRUGI EGZMPLARZ DONATYWY GDAŃSK Z 1656 r. WAGI 5 DUKATATÓW.* **61**

	Gdańsk
	(XF+) (II+)
	59 590 zł
$	14 477
€	16 222
	24 000 CHF
	Hammer price
	Hess Divo 288_0043
	24-paź-2001
	17.30 g

Aw.: Popiersie króla od prawej z koroną, z długimi lokami opadającymi na ramię, na łańcuchu Order Złotego Runa. Korona przedziela napis otokowy: IOAN:CASIM:D:G:REX POL•& SUEC:M:D:L•RUS•PRUS•

Rw.: Widok na miasto nieco większy niż pod nr 41, bardzo wyraźnie widoczny jest tutaj mur miejski. Nad jasnym słońcem za chmurami z trójkątem jako chrześcijańskim symbolem Trójcy Świętej, w nim oko Boga Ojca. Poniżej herbu, obok roku i inicjałów G ─ R (Gerhard Rogge, dzierżawca monet w Gdańsku 1639-56). W otoku napis: 5 EX AURO SOLIDO CIVITAS GEDANENSIS FIERI FECIT

Złote monety Gdańska Jan Kazimierz. 1648-1668. 5 Dukatów 1656. 17,30g. Bardzo rzadko. Wspaniały okaz. Doskonały
Bahrfeldt 8479. Hutten-Czapski 2067 (R 3). Friedberg 28.

* Johann Kasimir nie stronił od niezwykłych konstelacji, aby wyzwolić swój kraj. Z wygnania sprzymierzył się z chanem krymskim. To z kolei przekonało kozackiego przywódcę Chmielnickiego do wyrzeczenia się Moskwy. Na początku 1656 roku Jan Kazimierz mógł wrócić do Lwowa, gdzie ogłosił Matkę Bożą królową Polski i obiecał lepszą pozycję uciskanych stanów. W kwietniu tego samego roku osiągnięto zawieszenie broni z Moskwą za pośrednictwem Habsburgów. Karol X nie był wystarczająco silny, aby utrzymać podbite terytoria. W Inflantach Rosjanie i Szwedzi stoczyli ciężkie bitwy. Traktat w Marienburgu (25 czerwca 1656 r.), na mocy którego Szwecja zdobyła Brandenburgię jako partner przeciwko kapitulacji czterech województw, został skontrowany przez króla sojuszem z carem, do którego dołączono sojusz z cesarzem i Danią.

Source: Picture coin and descriptions from auction 288 lot 0043 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

H.24.1.01 *DWA RODZAJE CZTERODUKATA GDAŃSKIEGO BEZ DATY JAN KAZIMIERZ* **62**

CZTERODUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ	**BEZ**	13.96 g /	
WAZA	**DATY**	37.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	(AU 58 NGC) (I/I-)
	58 750 zł
$	19 000
€	13 959
	Hammer price
	HA 3030_24809
	6 sty 14

R 4	(AU 58 NGC) (I/I-)	6-sty-2014	**69 031 zł**	$ 22 325	€ 16 402	HA 3030_24809
	(UNC) (I)	15-sty-2007	34 784 zł	$ 11 500	€ 8 897	STA 2007-01_3169

Aw.: Popiersie króla w koronie przedzielającej napis otokowy: IOAN CASIM•D.G.REX POL•& SUEC•M•D•L•RUS•PRUS•

Rw.: Widok Gdańska. Nad nim w promieniach hebrajski napis Jehowa. U dołu herb Gdańska i literki G ─ R. W otoku napis: 4 EX AURO SOLIDO CIVITAS GEDANENSIS FIERI FEC:

Gdańsk. Johann Casimir gold 4 Ducat ND (1648-68), AU58 NGC. Piękny i bardzo rzadki okaz z Gdańska. Niewielkie uderzające słabości centrów w niewielkim stopniu szkodzą ogólnej konstrukcji. Znaczny połysk pozostaje na obszarach chronionych, a najwyższe punkty wykazują bardzo mało dowodów na bycie w obiegu. Występuje wiele niewielkich nacięć i otarć, ale nie rozpraszają one nadmiernie. Ogólnie rzecz biorąc, wyjątkowo zachowany okaz i bardzo rzadka okazja dla poważnego kolekcjonera polskich okazów z wieloma dukatami.
Z kolekcji Donalda E. Bently, sprzedanej na rzecz Fundacji Bently. KM44, Fr-29, Dutkowski / Suchanek-343,
Source: Picture and descriptions coin from auction 3030 lot 24809 Heritage, Dallas (USA), Website: www.HA.com,

H.24.1.02 *DRUGI EGZMPLARZ CZTERODUKATA GDAŃSKIEGO BEZ DATY JAN KAZIMIERZ* **63**

	Gdańsk
	(UNC) (I)
	34 784 zł
$	10 000
€	7 737
	Hammer price
	STA 2007-01_3169
	15-sty-2007
	13.92 g

POLSKA. Gdańsk. Jana II Kazimierza, 1648-1668. 4 Dukat, 13,92 gramów. Kilka jasnych linii włosów na awersie. Niezwykle dobrze. Fr.29.
Pochodzenie: Z Kolekcji George'a Gunda III.

Source: Picture and descriptions coin Stack's Bowers Galleries (owner picture), from auction Stack's Numismatists Auctions Appraisals Retail New York – auction Januaryl 15 2007 lot 3169 Website:www.StacksBowers.com

H.24.2.01 **64**

CZTERODUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	ND	13.96 g / 35.0 mm	Au

Gdańsk	
(UNC) (I)	
29 795 zł	
$	7 238
€	8 111
12 000 CHF	
Hammer price	
Hess Divo 288_0054	
24-paź-2001	
13.77 g	

R 5-6	NGC MS 60	1-paź-2021	**283 200 zł**	$ 73 559	€ 62 933	Marciniak 15_1164
	(UNC/AU)	8-sty-2007	55 454 zł	$ 18 400	€ 14 145	Heritage 425_52645
13 800 CHF	(UNC) (I)	24-paź-2001	34 264 zł	$ 8 324	€ 9 328	Hess Divo 288_0054

Aw.: Popiersie króla w prawo, w wieńcu laurowym i zbroi okrytej płaszczem. w stylu rzymskich panów polowych z wieńcem laurowym i peleryną; Profil z długimi falującymi włosami, przypomina portret z 1666 roku, poniżej inicjałów Płaszcz spięty broszą na ramieniu,na piersi Order Złotego Runa. Pod ramieniem inicjały I.H. (Jan Höhn starszy twórca stempli w Gdańsku 1636-1687)). W otoku: IOAN.CASIM D.G.POLON&SUEC REX

Rw: Panorama miasta, u góry w promieniach słonecznych, nad nim promienne słońce z imieniem hebrajskim Boga JAHVE, poniżej herb Gdańska podtrzymywany przez dwa lwy. Wokoło napis EX AURO SOLIDO CIVITAS GEDANENSIS F·F: (Z czystego złota miasto Gdańsk wykonać zleciło).

Złote monety Gdańska Jan Kazimierz. 1648-1668. 4 Dukaty 13,77g. Niezwykle rzadki. Wspaniały okaz. Bahrfeldt-. Hutten-Czapski-, por. 2344 (3 dukaty). Friedberg 29.

Source: Picture coin and descriptions from auction 288 lot 0054 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

H.24.2.02 *DRUGI EGZMPLARZ DONATYWY GDAŃSK ND WAGI 4 DUKATATÓW.* **65**

	Gdańsk
	NGC MS 60
	240 000 zł
$	62 338
€	53 333
	Hammer price
	Marciniak 15_1164
	1-paź-2021
	13.95 g
	33.5 mm

Efektowna, XVII-wieczna donatywa wagi czterech dukatów!
Znakomity kunsztem wyrób słynnego, gdańskiego medaliera, Jana Höhna młodszego, w wyjątkowo pięknym stanie zachowania.

Gdańsk już od samego początku panowania króla Jana Kazimierza rozpoczął bicie dużych, złotych monet, jakimi były właśnie donatywy! Majestatyczne monety, których rewersy zdobiły szczegółowe panoramy miasta. Ich emisja miała charakter nie tylko ekonomiczny, ale również prestiżowy. Jak podkreślał Jarosław Dutkowski "wraz w wysokim kunsztem pracy medalierskiej i obok wysokiej wartości ekonomicznej stanowiły element propagandy miejskiej... Taka ikonografia miała utrwalać portret bogatego i zamożnego miasta, podkreślała jego wyjątkową rolę w Koronie Polskiej".
Donatywy z czasów Polski Królewskiej, w swojej epoce spełniały jednak często inną rolę - ozdobną.
Stąd większość egzemplarzy, jakie pojawiają się dziś na rynku numizmatycznym, to monety ze śladami po zawieszkach, wyjęciu z biżuterii, słabą powierzchnią, czy wyoblonym od noszenia reliefem.
Ta sztuka, jest na ich tle wyjątkowa!
Piękna, mennicza donatywa z zachowanym naturalnym, menniczym lustrem. Szczególnie intensywnym w otoku. Lekko przetarta w tle, ale o ostrym, świetnie zachowanym reliefie, jak na "miękki" metal jakim jest złoto. Uroda ta została doceniona przez NGC notą MS60. Rzadkość i wyjątkowość podkreśla fakt, że jest to jedyna donatywa czterodukatowa w gradingu tej firmy z oceną MS.
Bardzo rzadka odmiana bita po 1660 roku (w mennicy pod zarządem Daniela Lasse) wagi czterech dukatów. Ten typ donatywy na rynku występuje przede wszystkim w wersji trzydukatowej (taką właśnie miał Czapski, ma Wawel). Wersja czterodukatowa nieobecna jest w takich zbiorach jak Muzea Narodowe w Warszawie, Krakowie. Nie miał jej również Emeryk, czy Potoccy.
Na aukcjach w Polsce wystąpiła tylko jeden raz(!). W 2006 roku na aukcji WDA 1, ale był to egzemplarz w wyraźnie słabszym stanie zachowania.
Zdecydowanie polecamy.
Ex. Heritage 425 (rok 2007 lot 52645).
Złoto, średnica 33.5 mm, waga 13.95 g
Certyfikat: NGC 4490985-001 Top Pop tylko jeden MS60
Literatura: Dutkowski G418 (R5-R6), Hutten-Czapski -, Kopicki -, CNG 346, Friedberg 98
Numizmat, obok którego nie sposób przejść obojętnie...

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 15 lot 1164 Gabinetu Numizmatycznego Damian Marciniak *gn@gndm.pl*

H.25. **66**

CZTERODUKATDUKAT GDAŃSKI BITY STEMPLEM 3 DUKATA JAN II KAZIMIERZ WAZA ND 13.76 g / 34.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(XF+) (II+)
	32 947 zł
$	8 136
€	8 200
	Hammer price
	KUN 76_3531
	27-cze-2002
	13.76

	(XF+) (II+)	27-cze-2002	**40 525 zł**	$ 10 008	€ 10 086	KUN 76_3531

Aw.: Popiersie króla z wieńcem laurowym i peleryną, pod ramieniem znajdują się inicjały IH (Johann Höhn, wytwórca stempli w Gdańsku 1636-1687). W otoku: IOAN. CASIM. D.G. POLON. & SUEC. REX

Rw.: Widok na miasto, poniżej dwa lwy trzymają herb miasta, nad nim promienne imię Jehowa, nad nim wartość numer 3 (dukaty). W otoku: EX AURO SOLIDO CIVITAS GEDANENSIS FIERI F.

MONETY I MEDALE MIASTA GDAŃSKA Z CZASÓW JANA KAZIMIERZA, 1649-1668
4 dukaty o. J. Wytłoczone stemplami 3 dukatów. 13,76 g.
Dutkowski/Suchanek 335 II; Fb. 29; Gum. -. ZŁOTO. O wielkiej rzadkości. Doskonałe

Source: Picture and description coin from auction 76 lot 3531 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

H.26. **67**

DONATYWA WAGI 3½ DUKATA GDAŃSK JAN II KAZIMIERZ WAZA 1650 12.26 g / 33.50 mm **Au**

	Gdańsk
	PCGS AU 58+
	232 755 zł
$	58 558
€	50 000
	Hammer price
	KUN 352_1388
	27-wrz-2021
	12.26 g

	PCGS AU 58+	27-wrz-2021	**286 289 zł**	$ 72 026	€ 61 500	KUN 352_1388

Aw.: Popiersie Jana Kazimierza w koronie i zbroi z Orderem Złotego Runa na piersi. Wokoło: IOAN CAS:D:G`REX POL`& SUEC`M:DL RUS:PR:

Rw.: Widok na miasto, na dole dwa lwy trzymają herb miasta, po bokach znak mennicy G - R (Gerhard Rogge, stempel i mincerz w Gdańsku 1639-1656) oraz podzielony rok 16 - 50, u góry w promieniach słońca hebrajski napis Jehowa. Wokoło: EX AURO SOLIDO CIVITAS GEDANENSIS FIERI F:

POLSKA. GDAŃSK. Miasto. 3 1/2 dukatów 1650, z tytułem Jana Kazimierza (1649-1668). 12,26g.
W USA plastikowy uchwyt NGC z oceną AU 58+ (5959984-003). Bardzo rzadkie. Prawie bardzo dobry. Nabyty w 1938 roku od Juliusa Jenke z Monachium**.** Dutkowski / Suchanek - (do 340); Fb.- (do 29).

Source: Picture and description coin from auction 352 lot 1388 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

H.27.01 **68**

DONATYWA WAGI 3 DUKATÓW GDAŃSK JAN KAZIMIERZ WAZA	BEZ DATY	PRUS	10.47 g / 35.0 mm	Au

	Gdańsk
	(VF+) (III+)
	75 000 zł
$	24 752
€	18 116
	Hammer price
	AN 5_0165
	24 maj 14
	10.321 g
	34.0 mm

Otwór na 12	(VF+) (III+)	14-gru-2014	61 413 zł	$	18 116	€ 14 560	Pecunem 26_1036
R 4	(VF+) (III+)	24-maj-2014	**86 250 zł**	$	28 465	€ 20 833	AN 5_0165

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem. W otoku: IOAN CAS·D:G·REX·POL & SUEC·M·D·L·R·PR**US**

Rw.: Panorama Gdańska. Nad nią w promieniach hebrajski napis Jehowa. U dołu herb Gdańska z literami G - R (Gerhard Rogge - dzierżawca mennicy gdańskiej). W otoku: 3 EX AURO SOLIDO CIVITAS GEDANENSIS FIERI F

Bardzo rzadki typ donatywy gdańskiej z popiersiem króla w koronie i z nominałem 3 umieszczonym w legendzie rewersu. Do tej pory opisano jedynie cztery egzemplarze tej donatywy. Jeden posiadał Karol Beyer w pięknej oprawie, drugi egzemplarz znajduje się w kolekcji Ermitażu. Wystawiony jest jednym z dwóch, dostępnych na rynku numizmatycznym. Bardzo ładna i efektowna moneta. Wyjęta z oprawy. CNG 339a; Kaleniecki s. 417; Parchimowicz 35; Kamiński 958

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 05 lot 0165 Antykwariat Numizmatyczny Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.27.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DONATYWY 3 DUKATOWEJ GDAŃSKIEJ BEZ DATY* **69**

	Gdańsk
	(VF+) (III+)
	54 833 zł
$	16 175
€	13 000
	Hammer price
	Pecunem 26_1036
	14-gru-2014
	10.26 g
	34.0 mm

POLAND. Jan II Kazimierz (1649-1668). GOLD 3 Ducat (no date). Gdansk. Condition: Good very fine, holed. Parchimowicz 35. Weight: 10.26 g. Diameter: 34 mm.

Source: *Picture and description coin from auction 26 lot 1036 PECUNEM Gitbud & Naumann Münzhandlung München GmbH Ottostrasse 5 80333 München info@gitbud-naumann.de www. gitbud-naumann.de*

H.28.01 **70**

DONATYWA WAGI 3 DUKATÓW GDAŃSK JAN KAZIMIERZ WAZA	**BEZ DATY**		**PR:**	10.47 g / 35.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	(XF) (II)
	72 000 zł
$	25 623
€	18 228
	Hammer price
	AN 1_0115
	23-paź-2010
	10.605 g
	33.6 mm

R 4	(XF) (II)	23-paź-2010	**82 800 zł**	$	29 466	€ 20 963	AN 1_0115
	(XF) (II)	24-maj-2003	29 120 zł	$	7 978	€ 6 772	WCN 28_0389
16 100 CHF	(UNC-) (I-)	24-paź-2001	39 975 zł	$	9 711	€ 10 882	Hess Divo 288_0044

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem. W otoku: IOAN CAS·D:G·REX·POL & SUEC·M·D·L·RUS·PR**:**

Rw.: Panorama Gdańska. Nad nią w promieniach hebrajski napis Jehowa. U dołu herb Gdańska z literami G - R (Gerhard Rogge - dzierżawca mennicy gdańskiej). W otoku: 3 EX AURO SOLIDO CIVITAS GEDANENSIS FIERI F

Pięknie zachowany egzemplarz w starej patynie.
Literatura : Kaleniecki s. 416; Dutkowski, Suchanek CNG.338; H-Cz.2347
Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 01 lot 0115 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.28.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DONATYWY 3 DUKATOWEJ GDAŃSKIEJ BEZ DATY* **71**

	Gdańsk
	(UNC-) (I-)
	34 761 zł
$	8 445
€	9 463
	14 000 CHF
	Hammer price
	Hess Divo 288_0044
	24-paź-2001
	9.53 g

Złote monety Gdańska Jan Kazimierz. 1648-1668. 3 Dukaty 9,53g. Niezwykle rzadkie. Wspaniały okaz. FDC Bahrfeldt 8473var. Hutten-Czapski 2347 (R 2). Vossberg 957. Friedberg 30.

Source: Picture coin and descriptions from auction 288 lot 0044 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

H.28.03 *TRZECI EGZEMPLARZ DONATYWY 3 DUKATOWEJ GDAŃSKIEJ BEZ DATY* **72**

	Gdańsk
	(XF) (II)
	26 000 zł
$	7 123
€	6 047
	Hammer price
	WCN 28_0389
	24-maj-2003
	10.58 g

Jan II Kazimierz 1649-1668. 3 dukaty bez daty (donatywa), Gdańsk. złoto, 10.58 g, bardzo ładna i efektowna moneta. H-Cz. 2347 (R2), Fr. 30,

H.29 **73**

DONATYWA WAGI 3 DUKATÓW GDAŃSK JAN KAZIMIERZ WAZA	BEZ DATY	P	10.47 g / 35.0 mm	Au

Gdańsk
(XF) (II)
26 070 zł
$ 6 333
€ 7 097
10 500 CHF
Hammer price
Hess Divo 288_0037
24-paź-2001
10.22 g

12 075 CHF	(XF) (II)	24-paź-2001	**29 981 zł**	$ 7 283	€ 8 162	Hess Divo 288_0037

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie długimi lokami opadającymi na ramię, i zbroi okrytej płaszczem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IOAN CAS·D:G·REX·POL & SUEC·M·D·L·RUS·**P**·

Rw.: Panorama Gdańska. Nad nią w jasne słońce z hebrajskim imieniem Boga; Jehowa. U dołu herb Gdańska z literami G - R (Gerhard Rogge - dzierżawca mennicy gdańskiej1639-56). W otoku: 3 EX AURO SOLIDO CIVITAS GEDANENSIS FIERI F

Złote monety Gdańska Jan Kazimierz 1648-1668. 3 Dukaty o. J. (1650). 10,22g. Błąd krążka, skądinąd doskonały -Bahrfeldt 8472. Hutten-Czapski 2348 (R 2). Friedberg 30.

Source: Picture coin and descriptions from auction 288 lot 0037 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

H.30 **74**

DONATYWA WAGI 3 DUKATÓW GDAŃSK JAN KAZIMIERZ WAZA	BEZ DATY		10.47 g / 34.0 mm	Au

Gdańsk
(UNC-) (I-)
230 000 zł
$ 57 500
€ 72 752
Hammer price
AN 10_0108
22 paź 16
10.35 g
34.0 mm

R 6	(UNC-) (I-)	22-paź-2016	**264 500 zł**	$ 66 125	€ 60 665	AN 10_0108

Aw.: Popiersie króla w prawo w wieńcu laurowym. Płaszcz związany na ramieniu. Na piersi Order Złotego Runa. Inicjały I H na godz. 6:00 W otoku: IOAN•CASIM•D•G•POLON & SUEC•REX

Rw.: Panorama Gdańska pod tarczą słoneczną z imieniem Jahwe. Dwa lwy podtrzymują małą tarczę z herbem miasta. Przed napisem gałązka. W otoku: EX AURO SOLIDO CIVITAS GEDANENSIS F•F: (Z czystego złota miasto Gdańsk wybić kazało)

Donatywa wybita pod zarządem Daniela Lesse – objął on zarząd mennicy w Gdańsku w 1656 roku. Po zawarciu pokoju w Oliwie w 1660 roku, rada miasta ponownie zezwoliła na wybijanie małych donatyw o wadze 3 i 4 dukatów. Większość z nich nie była datowana. W tym czasie autorem stempli gdańskich donatyw był syn wybitnego artysty Jana Höhna – Jan Höhn młodszy. Donatywa ta jest jedną z pierwszych prac młodego medaliera. Korzystając z dorobku ojca, zaproponował nowe ujęcie popiersia królewskiego w wieńcu laurowym i w płaszczu typu rzymskiego. Kompozycję rewersu stanowi panorama miasta Gdańska, prezentująca urodę miasta wraz z wszystkimi charakterystycznymi budowlami. Donatywa tego typu znana jest jedynie jako odbicie trzydukatowe. Została po raz pierwszy opisana w katalogu Leona Mikockiego. Przed wojną była w zbiorze Z. Chełmińskiego i M. Frankiewicza. Notowana jest tylko w kolekcjach muzealnych Czapskich w Krakowie, Wawelu, Geldmuseum we Frankfurcie, Ermitażu i Sztokholmie. Ten typ donatywy tylko okazjonalnie pojawia się na aukcjach. Zdjęcie tego egzemplarza zostało użyte w książce "Złoto czasów dynastii Wazów" t. II.
Wspaniale zachowany egzemplarz z piękną kolorową patyną. Rzadki w takim stanie zachowania.
Kopicki nie uwzględnia, Friedberg 30; CNG 334; Złoto czasów dynastii Wazów t.II G419 (R6) (ten egzemplarz); Kaleniecki s. 422

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 10 lot 0108 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.31.01 **75**

DONATYWA WAGI 3 DUKATÓW GDAŃSK JAN KAZIMIERZ WAZA	**BEZ DATY**	10.47 g / 35.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	(XF) (II)
	130 071 zł
$	34 611
€	30 000
	Hammer price
	KUN 315_7277
	12-Oct-18
	10.26 g

1.	**R 4**	(VF) (III)	1-paź-2021	113 280 zł	$ 29 423	€ 25 173	Marciniak 15_1165
2.		(VF) (III)	26-maj-2021	68 383 zł	$ 18 500	€ 15 105	Dorotheum 5.21_0863
3.		(XF) (II)	12-paź-2018	159 987 zł	$ 42 571	€ 36 900	KUN 315_7277
4.		(XF-) (II-)	25-paź-2014	**264 500 zł**	$ 79 669	€ 62 827	AN 6_0103
5.		(VF/XF) (III/II)	4-kwi-2009	43 700 zł	$ 13 197	€ 9 820	PDA 12_0672

Aw.: Popiersie króla w prawo w wieńcu laurowym. Płaszcz związany na ramieniu. Na piersi Order Złotego Runa. Pod ramieniem inicjały I H (Johann Höhn Starszy, sztancownik w Gdańsku 1636-1687). W otoku: IOAN•CASIM•D•G•POLON & SUEC•REX

Rw.: Panorama Gdańska pod tarczą słoneczną z imieniem Jahwe. Dwa lwy podtrzymują małą tarczę z herbem miasta. Przed napisem gałązka. W otoku: **3 EX** AURO SOLIDO CIVITAS GEDANENSIS F.F. (Z czystego złota miasto Gdańsk wybić kazało)

POLSKA. Gdańska. Miasto. 3 dukaty 1658, z tytułem Johanna Kasimira (1649-1668). 10,26 g. minimalne zadrapania, doskonały O wielkiej rzadkości. Bardzo atrakcyjny okaz ze wspaniałą złotą patyną. Dutkowski / Suchanek 332 II; Fb. 30.

Source: Picture and description coin from auction 315 lot 7277 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, *http://www.kuenker.com*

H.31.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DONATYWY GDAŃSKIEJ **3 EX** BEZ DATY* **76**

	Gdańsk
	(XF-) (II-)
	230 000 zł
$	69 277
€	54 632
	Hammer price
	AN 6_0103
	25-paź-2014
	10.41 g
	35.0 mm

Rzadka donatywa gdańska z popiersiem króla w wieńcu laurowym i oznaczeniem wartości 3 (dukaty). Friedberg 30; CNG 332.II; H-Cz. 2111 R3; Kaleniecki s. 414; Parchimowicz D377

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 6 lot 0103 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.31.03 *TRZECI EGZEMPLARZ DONATYWY GDAŃSKIEJ **3 EX** BEZ DATY* **77**

	Gdańsk
	(VF) (III)
	96 000 zł
$	24 935
€	21 333
	Hammer price
	Marciniak 15_1165
	1-paź-2021
	10.12 g
	34.7 mm

Donatywy z panoramą Gdańska, to jedne z piękniejszych, polskich numizmatów. Okazałe, złote pozycje bite praktycznie przez całe panowanie króla Jana, przy których tworzeniu brali udział słynni medalierzy. Ich prestiżowy charakter oraz fakt, że w epoce służyły jako forma daru, czy element ozdób, spowodował, że przez część badaczy były one wpisywane w szeregi medali królewskich. Dziś, nikt nie ma wątpliwości, że pełniły

one przede wszystkim formę pieniądza, czego dowodem jest m.in. typ niniejszej donatywy. Jest to jedna z niewielu donatyw, na stemplu której umieszczono cyfrę nominału wyrażoną w dukatach. W tym przypadku cyfrę 3 u góry rewersu, oznaczającą 3 dukaty. Praktyka ta nie była standardem, gdyż te same stemple służyły do bicia różnych nominałów, czego przykładem może być druga z donatyw Jana Kazimierza oferowanych na tej aukcji. Jak podkreślał śp. Jarosław Dutkowski "w donatywach należy widzieć przede wszystkim pieniądz wysokowartościowy stanowiący wsparcie dla międzynarodowych rozliczeń", "gwarancję wypłacalności gdańskich kupców". Egzemplarz z częstymi dla donatyw tego okresu śladami wyjęcia z oprawy (pozostałość lutu w dolnej części), a w wyniku podgrzania brakiem lustra menniczego. Relief dobry, bez wyobleń typowych dla pozycji noszonych, egzemplarz ten mimo śladów oprawy prawdopodobnie nie był noszony.

Typ bez cyfr daty, z cyfrą nominału u góry rewersu, z legendą rewersu EX AURO(...), bity w drugiej połowie panowania Jana Kazimierza.
Sygnowany pod naramiennikiem literami IH (Jan Höhn młodszy).
Bardzo trudny do zdobycia, rzadki numizmat.
Stan zachowania: 3 Złoto, średnica 34.7 mm, waga 10.12 g
Literatura: Dutkowski G422 (R5), Hutten-Czapski 2343 (R4), Friedberg 30, CNG 332.II, Kaleniecki s.414

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 15 lot 1165 Gabinetu Numizmatycznego Damian Marciniak gn@gndm.pl

H.31.04 *CZWARTY EGZEMPLARZ DONATYWY GDAŃSKIEJ **3 EX** BEZ DATY* **78**

	Gdańsk
	(VF) (III)
	56 590 zł
$	15 310
€	12 500
	Hammer price
	Dorotheum5.21_863
	26-maj-2021
	10.12 g

Jan Kazimierz 1649-1668 3 Dukaty Gdańsk. ZŁOTO 10,12 g. Fridberg. 30; Stan III

Source: Picture and description coin from auction 05.2021_0863 Dorotheum Dorotheergasse 17 A-1010 Wiedeń E-Mail: coins@dorotheum.at

H.32.01 **79**

DONATYWA WAGI 3 DUKATÓW GDAŃSK JAN KAZIMIERZ WAZA	BEZ DATY	10.47 g / 35.0 mm	Au

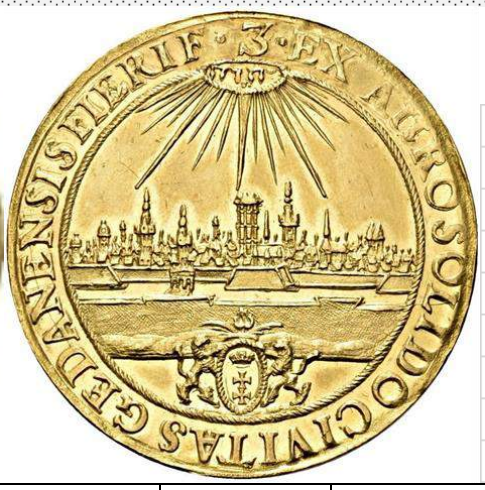

	Gdańsk
	(UNC) (I)
	135 642 zł
$	39 437
€	32 000
	Hammer price
	G&M 254_2419
	06-Mar-18
	10.23 g

R 4	(UNC) (I)	6-mar-2018	**166 839 zł**	$	48 507	€ 39 360	G&M 254_2419
	(VF) (III)	20-lis-2014	47 173 zł	$	13 884	€ 11 070	H. GRÜN 64_3062

Aw.: Portret połowy długości w kształcie lauru z płaszczem i łańcuchem z polaru po prawej stronie, na piersi Order Złotego Runa. Pod ramieniem inicjały „IH” mistrza mennicy Johanna Höhna / Radiant imię Boga nad gródkiem Gdańska, poniżej herbu miasta trzymanego przez dwa lwy, z napisem W otoku: IOAN•CASIM•D•G•POLON & SUEC•REX

Rw.: Panorama Gdańska pod tarczą słoneczną z imieniem Jahwe. Dwa lwy podtrzymują małą tarczę z herbem miasta. Przed napisem gałązka. Wskazanie wartości 3. W otoku: **•3•** EX AURO SOLIDO CIVITAS GEDANENSIS FF (Z czystego złota miasto Gdańsk wybić kazało)

POLSKA Gdańsk Jan,Kazimierz 1648 - 1668. 3 dukaty niedatowane (1650). Mennica Johann Höhn. Złoto, 10,23 g.

O wielkiej rzadkości. Prachtexemplar. Fast St Z kolekcji estety. Brak kropek po FF , kropka przed i po nominale **•3•**

H.Cz. 2343. Dutk./S. 335 I. Guma. , Fr. 30.

Source: picture and description coin by courtesy of Luebke & Wiedemann, Stuttgart and Gorny & Mosch, Munich. auction 254 lot 2419 www.gmcoinart.de

H.32.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DONATYWY GDAŃSKIEJ **3 EX** BEZ DATY* **80**

	Gdańsk
	(VF) (III)
	38 352 zł
$	11 288
€	9 000
	Hammer price
	H. GRÜN 64_3062
	20-lis-2014
	26.70 g
	60.9 mm

Jan Kazimierz, 1648-1668. Donatywa - 3 dukaty bez roku (pieczęć J. Höhn). W filigranowej złotej oprawie (60,9 mm, 26,7 g) z czterema sześciopłatkowymi szmaragdowymi kwiatami (brak 1 kamienia).
Friedb. 30, H.-Cz. 2343, Coll. Marienb. 8473 złota, RR! klejnot dekoracyjny.

Source: picture and description coin from auction 64 lot 3062 Heidelberger Münzhandlung Herbert Grün e. K. Gaisbergstrasse 40 69115 Heidelberg Strona internetowa: http://www.hdmhg.de E-mail: kontakt@hdmhg.de

H.33.1.01 *DWA RODZAJE 3 DUKATA GDAŃSKIEGO JANA KAZIMIERZA ND* **81**

DONATYWA WAGI 3 DUKATÓW GDAŃSK JAN KAZIMIERZ WAZA	**BEZ DATY**	10.47 g / 35.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	(FV+) (III+)
	71 000 zł
$	19 586
€	17 765
	Hammer price
	AN 12_0150
	21 paź 17
	10.28 g
	35.40 mm

Ex AN 12	(FV+) (III+)	17-paź-2020	64 400 zł	$ 16 903	€ 14 439	AN 26_0202
R 6	(FV+) (III+)	21-paź-2017	81 650 zł	$ 22 524	€ 20 430	AN 12_0150
£ 24 000	(VF) III)	23-mar-2016	**130 814 zł**	$ 34 163	€ 30 418	SPINK 16004_0968
	(EF) (II)	6-gru-2000	23 101 zł	$ 5 175	€ 5 861	CNG's TRIT IV_2335

Aw.: Popiersie króla w prawo w wieńcu laurowym. Płaszcz związany na ramieniu. Na piersi Order Złotego Runa. Pod ramieniem inicjał *H* (Johann Höhn Starszy, sztancownik w Gdańsku 1636-1687). W otoku: IOAN•CASIM**IR₉**•D•G•POL & SUEC•REX•

Rw.: Panorama miasta Gdańska z charakterystycznymi budowlami, ratuszem, bramą wyżynną, katownią i Kościołem. Mariackim. W słońcu zapisane po hebrajsku imię Boga, JAHWE. U dołu dwa lwy podtrzymują mały kartusz z herbem miasta. Obwódka sznurowa. W otoku: REGIA CIVITAS GEDANENS FIERI FEC. (Królewskie miasto Gdańsk wybić kazało)

Egzemplarz pochodzi z aukcji firmy Ahlström, która odbyła się w 1976 roku w Sztokholmie. Autorem stempli tej donatywy był Jan Höhn młodszy (syn znanego medaliera gdańskiego z I połowy XVII wieku, Jana Höhna starszego). Jego syn sygnował swoje prace pojedynczą literą h lub H i dopiero po śmierci ojca w 1664 roku, sygnował swoje prace inicjałami IH, jak jego ojciec. Donatywa była bita nie wcześniej niż w 1660 i zapewne nie później niż w 1664 roku. Popiersie królewskie w wieńcu na donatywach gdańskich pojawiło się po zawarciu Pokoju w Oliwie w 1660 toku. Na rynku numizmatycznym znajdują się jeszcze trzy egzemplarze. Pierwszy to egzemplarz z aukcji Grunthala z 1949 roku, który trafił potem do zbioru A. Styki i poprzez Sawickiego trafił do Karolkiewicza. Zatem nasz jest czwartym egzemplarzem tej donatywy. Ponadto cztery donatywy, wszystkie o wadze trzech dukatów, znajdują się w kolekcjach muzealnych: w zbiorze Czapskich w Krakowie, w kolekcji Ossolineum we Wrocławiu Bibliotece PAN w Gdańsku oraz w Ermitażu.
Ślad po zawieszce, pomimo tego wspaniała prezencja.
Tyszkiewicz 25 Bentkowski (Spis medali) 145; Vossberg (M. der Stadt Danzig) 956; Kurpiewski 962; CNG 341; Ivanauskas 9JK2-2 (RR); MONETA Z AUKCJI AN 12 I 26 JEST TOŻSAMA.

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 12 lot 0150 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.33. 1.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DONATYWY WAGI 3 DUKATÓW GDAŃSK ND* 82

	Gdańsk
	(VF) III)
	109 012 zł
$	28 469
€	25 349
£	20 000
	Hammer price
	SPINK 16004_0968
	23-mar-2016
	10.42 g

Polska, Jan II Kazimierz (1648-68), Donatywa 3-Dukatów, 10,42 g, bez daty, Gdańsk (Gdańsk), Jan. Kazimierz, (H.Cz.2341 - R2), wyjątkowo piękna, rzadka.

Zakupiony 1 grudnia 1958 r., 55,10 GBP / -

Source: Pictures and description coins from Spink and Son Limited z 69 Southampton Row, Bloomsbury London WC1B 4ET Auction 16004 lot 0968 auctionteam@spink.com Website:https://www.spink.com

H.33.2 83

DONATYWA WAGI 3 DUKATÓW GDAŃSK JAN KAZIMIERZ WAZA	**ND (1666)**	10.47 g / 35.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	(VF-) (III-)
	18 500 zł
$	4 933
€	4 322
	Hammer price
	AN 17_0181
	27-paź-2018
	9.84 g
	35.0 mm

Ex AN 10	(VF-) (III-)	27-paź-2018	21 275 zł	$	5 673	€ 4 970	AN 17_0181
R 6	(VF-) (III-)	22-paź-2016	**26 450 zł**	$	6 613	€ 6 066	AN10_0109

Aw.: Popiersie króla w prawo w wieńcu laurowym i zbroi okrytej płaszczem rzymskim. Na piersi Order Złotego Runa. Pod popiersiem monogram JH.W otoku: IOAN CASIMIR9 D G POL&SUEC REX

Rw.: Panorama Gdańska pod tarczą słoneczną z imieniem Jahwe. Dwa lwy podtrzymują małą tarczę z herbem miasta.W otoku: REGIA CIVITAS GEDANENS FIERI FEC

Jan II Kazimierz POLSKA/ LITWA Donatywa wagi 3 Dukatów bez daty, Gdańsk

Moneta należy do grupy donatyw wybijanych w menniczy gdańskiej około 1666 roku, pod zarządem Daniela Lesse. Tym stemplem wybijano głównie donatywy o wadze trzech dukatów, Znane są też odbicia 4 i 5 dukatowe. Autorem stempli był medalier Jan Höhn młodszy, który po zmarłym w 1663 roku ojcu, zajmował się sporządzeniem stempli do monet w mennicy gdańskiej. Jan Kazimierz występuje tutaj w tradycyjnej zbroi okrytej płaszczem rzymskim i w modnym wtedy pośród patrycjatu gdańskiego koronkowym żabocie. Był to element stroju charakterystyczny dla pastorów gdańskich, niespotykany w stroju dworskim. Jan Höhn młodszy był wyznania luterańskiego. Nie można wykluczyć, że w ten sposób chciał wzmocnić powagę królewskiego wizeruneku. Król jawi się tutaj i jako wódz, o czym świadczy rzymski płaszcz i laurowy wieniec, ale też jako duchowy przewodnik.Manipulacje w tle. Moneta ze starej powojennej kolekcji.Kopicki nie notuje;

Friedberg 30; CNG 337; H-Czapski 2341; Kaleniecki str. 421; Złoto czasów dynastii Wazów t.II G427 (R6) Waga 9,84 g Au Metal: Średnica: 35 mm Stan zachowania/condition: 3- (VF-)

OBA NOTOWANIA DOTYCZĄ TEJ SAMEJ MONRTY, RÓŻNI SIĘ OD POPRZEDNICH JEDYNIE SŁABO AKCENTOWANYM INICJAŁEM *IH*

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 17 lot 0181 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.34 **84**

DONATYWA 3 DUKATOWA GDAŃSK JAN II KAZIMIERZ WAZA	**BEZ DATY**	**h**	10.47 g / 34.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	(VF) (III)
	62 000 zł
$	16 578
€	14 692
	Hammer price
	AN 20_0448
	15 cze 19
	10.378 g

R 8	(VF) (III)	15-cze-2019	**71 300 zł**	$	19 065	€ 16 896	AN 20_0448
	(VF) (III)	6-sty-2016	57 854 zł	$	14 280	€ 13 302	CNG TRIT XIX_2623

Aw.: Popiersie króla w prawo w wieńcu laurowym. Zbroja okryta płaszczem rzymskim. Insygnium Orderu Złotego Runa zawieszone na wstążce. Pod popiersiem inicjał medalierski **h**. Wokoło napis: IOAN CASIM DG. ─ POL.&SUEC.REX.

Rw.: Panorama Gdańska. Nad nim w promieniach słońca hebrajski napis Jehowa. U dołu herb Gdańska podtrzymywany przez dwa lwy. Wokoło napis: +EX AURO SOLIDO CIVITAS GEDANENS•FF

Autorem stempli jest Jan Hoehn młodszy, który po 1663 roku, zajmował się sporządzeniem stempli do donatyw i monet w mennicy gdańskiej. Jak Kazimierz przedstawiony jest tutaj w płaszczu rzymskim, co w połączeniu z wieńcem laurowym ukazuje króla jako zwycięskiego wodza. Niewykluczone, że donatywy te zostały wybite z okazji kolejnej rocznicy zawarcia pokoju w Oliwie w 1660 roku. Trzydukatówka, należy do extremalnie rzadkich donatyw, ten nominał nie jest notowany w kolekcjach publicznych. Obecnie znamy dwa egzemplarze tej donatywy.

Egzemplarz wagi trzech dukatów posiadał K Beyer, który uwzględnił go w dodatku do medali Raczyńskiego wydanym w 1879 roku. Donatywa Beyera ważyła 10,3 grama, biorąc pod uwagę niedokładność wagi szalkowej, oraz fakt, że drugi znany egzemplarz z aukcji WCN ważył poniżej 10 gram, nie można wykluczyć, że chodzi o tę samą donatywę, która była trzykrotnie wcześniej notowana na aukcjach. Opisywana donatywa pochodzi z aukcji Kreisberga z 1977 r., skąd trafiła do zbioru Adamsa i wydaje się być tożsama z egzemplarzem wystawianym wcześniej, dwukrotnie na aukcjach w firmie Schulman w Nowym Yorku w latach 1957 i 1958 roku. Drugi egzemplarz trzydukatowy bity tym stemplem, pojawił się w 2000 roku na 22 aukcji WCN.

Ekstremalnie rzadka donatywa - RZADKOŚĆ R8 . Ślady manipulacji w tle oraz uszkodzenia obrzeża. Lekko gięty. Resztki połysku.

Zdjęcie monety użyto w książce Złoto Wazów tom II strona 214.
Kopicki. (-), CNG.345; Friedberg.30; Kam/Kur. (-) , Kaleniecki s. 415 , Złoto Wazów (TII) G424 (R8)

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 20 lot 0448 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

Dwa notowania tej samej monety, ponieważ na aukcji TRITON XIX jest informacja, obok także metryczka tej monety.

Moneta z aukcji Irving K. Moskovitz Collection (Abner Kreisberg Corporation, 15 February 1977), lot 633.
POLSKA, Monarchia. Jan II Kazimierz. 1648–1668. AV 3 Dukaty,35 mm, 10,39 g, Mennica gdańska; Jan Horhn, wykrojnik. Wybity około 1650–1658. Dobry VF, lekko falisty flan, dowód umieszczenia w ramce. Bardzo rzadki. Kopicki -; MP D 39; por. KM 51,1; Friedberg 30.
Z kolekcji Dr. Lawrence A. Adamsa. Kolekcja Ex Irving K. Moskovitz (Abner Kreisberg Corporation, 15 lutego 1977 r.), Seria 633.

Source: description coin from XIX sessions lot 2623, Classical Numismatic Group, Inc. TRITON, Lancaster PA USA
Website: http://www.cngcoins.com

H.35 **85**

DONATYWA WAGI 3 DUKATÓW GDAŃSK JAN KAZIMIERZ WAZA	BEZ DATY	10.47 g / 34.0 mm	Au

	Gdańsk
	(UNC-) (I-)
	24 084 zł
$	5 851
€	7 540
	9 700 CHF
	Hammer price
	Hess Divo 288_0055
	24-paź-2001
	10.48 g

11 155 CHF	(UNC-) (I-)	24-paź-2001	**27 697 zł**	$ 6 729	€ 7 540	Hess Divo 288_0055

Aw.: Popiersie króla w prawo w wieńcu laurowym i zbroi okrytej płaszczem rzymskim. Na piersi Order Złotego Runa. Brak inicjału pod popiersiem W otoku: IOAN •CASIM•DG• — POL•&SUEC REX **Rw.:** Widok na miasto Gdańsk, nad nim jasne słońce z hebrajskim napisem, imię boga JAHWE Dwa lwy podtrzymują małą tarczę z herbem miasta.W otoku: +EX AURO SOLIDO CIVITAS GEDANENS•FF Złote monety Gdańska Jan Kazimierz. 1648-1668. 3 Dukaty 10,48g. Moneta nie nosi inicjałów stempla. Można go jednak wyraźnie przypisać znarowi Johannowi Höhnowi Młodszemu, który pracował w Gdańsku do 1693 r Bahrfeldt 8472. Hutten-Czapski-, por. 2342 (tam z podpisem noża do znaczków). Friedberg 30. Bardzo rzadki.

Source: Picture coin and descriptions from auction 288 lot 0055 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

H.36 **86**

DONATYWA WAGI 3 DUKATÓW GDAŃSK JAN KAZIMIERZ WAZA	1650	10.50 g / 33.50 mm	Au

	Gdańsk
	(VF+) (III+)
	76 000 zł
$	27 338
€	19 338
	Hammer price
	AN 2_0095
	15 May 11
	10.321 g
	33.5 mm

R 8	(VF+) (III+)	15-maj-2011	**87 400 zł**	$ 31 439	€ 22 239	AN 2_0095

	(XF) (II)	3-cze-2000	26 950 zł	$	6 070	€ 6 392	WCN 21_0363

Aw.: Wysmukłe popiersie króla w koronie i zbroi, ramię okryte płaszczem, na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IOAN CAS:D:G·REX POL·& SUEC·M:D L RUS:PR:

Rw.: Panorama miasta, u dołu tarcza miejska trzymana przez dwa lwy, po bokach inicjały G-R i data 16-50, nad miastem słońce z promieniami, w nim napis hebrajski JAHWE. W otoku: EX AURO SOLIDO CIVITAS GEDANENSIS FIERI F:

Donatywa autorstwa medaliera Jana Höhna starszego. Bardzo rzadko spotykana w zbiorach. Tym samym stemplem odbita trzydukatówka jest w Ermitażu, natomiast u Czapskiego jest odbicie o wadze 4 dukatów. Podobny egzemplarz był w zbiorze M. Frankiewicza. Po wojnie tylko jeden raz (ten egzemplarz) oferowany na aukcjach.
Delikatny ślad po usuniętej zawieszce.
Friedberg.30; Kaleniecki s. 413(ten egzemplarz); CNG.340 (4 dukaty); Parchimowicz.D 36

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 02 lot 0095 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.37.01 **87**

DONATYWA WAGI 2 DUKATÓW GDAŃSK JAN II KZIMIERZ WAZA | **BEZ DATY** | **G R** | 6.98 g / 32.0 mm | **Au**

Gdańsk
(UNC-) (I-)
170 000 zł
$ 42 500
€ 38 991
Hammer price
AN 10_0110
22 paź 16
7.06 g
32.0 mm

R 6	NGC AU	16-gru-2017	46 000 zł	$	12 742	€ 10 824	AN 13e_0238
	(UNC-) (I-)	22-paź-2016	**195 500 zł**	$	48 875	€ 44 840	AN 10_0110
	(XF/UNC) (II/I)	29-sty-2015	94 768 zł	$	25 038	€ 22 140	KUN 258_0698

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi z wąskim wykładanym. Na piersi order złotego Runa W Otoku: IOAN CAS•D:G•REX POL•& SUEC•M•D•L•RUS•PRUS°

Rw.: Panorama otoczonego wałem obronnym Gdańska. Nad nim w promieniach hebrajski napis Jehowa. U dołu herb Gdańska i literki G ─ R. (Gerhard Rogge, dzierżawca mennicy gdańskiej mennicy 1639-1656). W otoku napis: 2 EX AURO SOLIDO CIVITAS GEDANENSIS FIERI F:

Bardzo rzadka donatywa gdańska. Moneta po raz pierwszy została sprzedana na aukcji Thomasa Gradla lot. 71, nasz egzemplarz pochodzi właśnie z tej aukcji. Prawdopodobnie pochodzi z kolekcji Philippa (1907 rok). Egzemplarz Frankiewicza miał zanitowaną dziurę w okolicy cyfry 2. Numizmat notowany był w zaginionym zbiorze Gimnazjum Gdańskiego oraz zbioru Malborskiego. Dziś dostępna tylko w dwóch zbiorach publicznych: w Krakowie – w Muzeum Czapskich i w Muzeum Narodowym w Warszawie. Wyjątkowej urody i rzadkości moneta. Bardzo rzadka w tak wyśmienitym stanie zachowania.

Piękny egzemplarz prezencją zbliżony do menniczego. Wspaniałe detale oraz intensywny połysk menniczy. Vossberg (1852) 926; Kamieński, Kurpiewski 952; CNG 330; Z. Kelleer Pigłowska (PN, s.12); „Czar złota – magia srebra" katalog wystawy(2007). II.107; H-Czapski 5937; Złoto czasów dynastii Wazów t.II G4

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 10 lot 0110 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.37.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DONATYWY GDAŃSKIEJ WAGI 2 DUKATÓW* **ND** **88**

	Gdańsk
	(XF/UNC) (II/I)
	77 047 zł
$	20 356
€	18 000
	Hammer price
	KUN 258_0698
	29-sty-2015
	7.08 g

Gdańsk 2 dukaty niedatowane, z tytułem Johanna Kasimira (1649–1668). Złoto 7,08 g. Atrakcyjny okaz z drobnym złotym odcieniem, doskonały połysk stempla. Dutkowski / Suchanek 330; Płk -; Kopicki -.RR

Source: *Picture and description coin from auction 258 lot 0698Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com*

H.37.03 *TRZECI EGZEMPLARZ DONATYWY GDAŃSKIEJ WAGI 2 DUKATÓW* **ND** **89**

	Gdańsk
	NGC AU
	40 000 zł
$	11 080
€	9 412
	Hammer price
	AN 13e_0238
	16-gru-2017
	? g
	32 mm

Bardzo rzadka donatywa gdańska. Moneta po raz pierwszy została sprzedana na aukcji Thomasa Gradla lot. 71. Moneta notowana tylko w największych kolekcjach, eegzemplarz Frankiewicza miał zanitowaną dziurę w okolicy cyfry 2. Numizmat notowany był w zaginionym zbiorze Gimnazjum Gdańskiego oraz zbioru Malborskiego. Dziś dostępna tylko w czterech zbiorach publicznych: w Krakowie – w Muzeum Czapskich, Wiedniu i Ermitażu? i w Muzeum Narodowym w Warszawie.
Moneta wyjęta z oprawy, ale wspaniale zachowany połysk menniczy i detale. Moneta rzadkości R6.
Vossberg (1852) 926; Kamieński, Kurpiewski 952; CNG 330; Z. Kelleer Pigłowska (PN, s.12); „Czar złota – magia srebra" katalog wystawy(2007). II.107; H-Czapski 5937; Złoto czasów dynastii Wazów t.II G413 (R6)

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 13e lot 0238 AN Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.38 **90**

DONATYWA WAGI 2 DUKATÓW GDAŃSK JAN II KAZIMIERZ WAZA **1651** 6.93 g / 32.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(VF-) (III-)
	23 575 zł
$	6 295
€	5 534
	Hammer price
	AN 18_0410
	15-gru-2018
	6.93 g

R 7	(VF-) (III-)	15-gru-2018	**23 575 zł**	$	6 295	€	5 534	AN 18_0410
	(VF) (III)	1-gru-2007	11 550 zł	$	4 675	€	3 208	WCN 37_0317

Aw.: Popiersie króla w koronie i w zbroi okrytej płaszczem. Na piersi łańcuch Orderu Złotego Runa, ramię zbroi ozdobione maszkaronem z głową lwa. Wewnątrz i na zewnątrz obwódka sznurowa. W otoku: ·IOH·CAS·D·G·REX POL· &· SUEC·M· D·L· R·P·

Rw.: Panorama miasta w promieniach słońca, w tarczy słońca zapisane alfabetem hebrajskim imię Boga – JAHWE. U dołu mały kartusz z herbem miasta Gdańska. Po bokach data 16 – 51, a poniżej inicjały G – R. Napis bez wewnętrznej obwódki, zewnętrzna sznurowa. W otoku: EX AURO SOLIDO CIVITAS GEDANENSIS F F·

W 1651 roku mennica Gdańska wybijała liczne donatywy o wadze 2 i 1,5 dukata z jednolitym rewersem przedstawiającym panoramę miasta. Ogółem znanych jest 5 odmian awersu z różnie zapisywanym imieniem króla, w formie skrótu: IOAN, IOH, IOA. Odmiana z napisem IOA jest znana, jak dotąd wyłącznie z odbić o wadze 2 dukatów. Wszystkie pozostałe występują w dwu nominałach 2 i 1,5 dukata. Odmiany z imieniem króla zapisanym w formie IOH znane są także z odbić w srebrze. Ponadto notujemy jedną odmianę z identycznym rewersem, ale bez daty rocznej. Autorem tej donatywy jest medalier gdański Jan Höhn Starszy. Dużej rzadkości donatywa. Notowany tylko ten egzemplarz na rynku. Moneta znajduje się wyłącznie w czterech zbiorach publicznych. Fotografia użyta w książce Złoto Wazów strona 205. Moneta zgięta i wyprostowana. Resztki połysku. Złoto Wazów (TII) G.406 (R6-R7)

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji18 7ot 0410 AN Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.39 **91**

2 DUKATY GDAŃSKIE JAN II KAZIMIERZ WAZA 1651 6.88 g / 32.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(XF) (II)
	20 893 zł
$	5 112
€	5 200
	Hammer price
	KUN 76_3532
	27-cze-2002
	6.88 g

RR	(XF) (II)	27-cze-2002	**25 698 zł**	$ 6 346	€ 6 396	KUN 76_3532

Aw.: Popiersie króla w koronie i w zbroi okrytej płaszczem. Na piersi łańcuch Orderu Złotego Runa, ramię zbroi ozdobione maszkaronem z głową lwa. Wewnątrz i na zewnątrz obwódka sznurowa. W otoku: ·IOA·CAS·D·G·REX POL· &· SUEC·M· D·L· R·P·

Rw.: Panorama miasta w promieniach słońca, w tarczy słońca zapisane alfabetem hebrajskim imię Boga – Jehowa. U dołu mały kartusz z herbem miasta Gdańska. Po bokach data 16 – 51, a poniżej inicjały G – R. (Gerhard Rogge, dzierżawca monety w Gdańsku 1639-1656), Napis bez wewnętrznej obwódki. W otoku: EX AURO SOLIDO CIVITAS GEDANENSIS F F·

MONETY I MEDALE MIASTA GDAŃSKA MONETY I MEDALE Z CZASÓW JANA KAZIMIERZA, 1649-1668 2 dukaty 1651. 6,88 g. ZŁOTO. RR Bardzo ładny.Dutkowski/Suchanek 327; Fb. 31; Gum. -.
Source: Picture and description coin from auction 76 lot 3532 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

H.40.01 *DWA WARIANTY DWUDUKATA GDAŃSKIEGO Z 1658 r* **92**

DWUDUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA 1658 6.98 g / 28.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(UNC) (I)
	40 833 zł
$	13 500
€	10 445
	Hammer price
	9_0038
	11-paź-2019
	6.96 g

1.	**R 5**	(UNC-) (I-)	30-lis-2020	**88 500 zł**	$ 23 795	€ 20 014	Desa Unicum 2020_33
2.		(VF+) (III+)	7-cze-2014	29 120 zł	$ 9 772	€ 7 155	WCN 57_0446

3.		(EF) (II)	8-paź-2007	36 210 zł	$	13 423	€	9 533	KUN 129_0259
4.		UNC(I)	15-sty-2007	46 958 zł	$	15 525	€	12 011	STA 2007-01_3170
5.		(EF) (II)	6-gru-2000	15 401 zł	$	3 450	€	3 907	CNG TRIT IV_2334

Aw.: Popiersie Jana Kazimierzaw prawo w zbroi okrytej płaszczem i wieńcu laurowym. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IOAN:CAS:D.G.REX •POL•& S•M•D•L•R•P•
Rw.: Dwa lwy podtrzymujące herb Gdańska, pod nim inicjały D - L (Daniel Lesse Munzmeister mennicy gdańskiej 1657-1687). U góry wieniec z gałązkami palmowymi i data przedzielającą napis otokowy: MON:AUREA• CIVITATIS•GEDANENS•

POLSKA. Gdańsk Jan II Kazimierz, 1648-1668. 2 Dukat, 1658 DL. Nowy urzędnik Daniel Lesse , 6,96 gramów. Kop.7675 (R-5), Fr.22. Kilka lekkich linii na polu awersu. Wybór Uncirculated.
Pochodzenie: Z kolekcji George'a Gunda III.

Source: Picture and descriptions coin Stack's Bowers Galleries (owner picture), from auction Stack's Numismatists Auctions Appraisals Retail New York – auction 15 January lot 3170 Website:www.StacksBowers.com

H.40.02 *DRUGI EGZEMPLARZZ DWUDUKATA GDAŃSKIEGO 1658 r. JAN KAZIMIERZ* **93**

EUROPEJSKIE ZŁOTE MONETY I MEDALE POLSKA GDAŃSK2 dukaty 1658, z tytułem Johann Kasimir (1649-1668). 6,77 g. Niezwykle rzadkie. Plecy min. przetarte, kl. Błędy krawędzi, doskonała. Dutkowski/Suchanek - (por. 322); Fb. 22.

Kiedy wybity został ten niezwykle rzadki podwójny dukat, Gdańsk i Polska były w środku pierwszej wojny północnej. Król Jan Kazimierz, przyrodni brat Władysława IV, ponownie wysunął roszczenia do korony szwedzkiej już poczynione przez jego poprzedników po abdykacji szwedzkiej królowej Krystyny. Nowy król Szwecji, hrabia Palatynatu Karol X Gustaw z Zweibrücken, obawiał się o swoje posiadłości w Inflantach i w 1655 roku najechał Polskę, która była już w stanie wojny z Rosją. Karol X Gustaw w krótkim czasie zdobył Warszawę, Kraków, Toruń i Elbląg. Aby zapobiec inwazji na Królewiec, Brandenburgia zawarła sojusz ze Szwecją w czerwcu 1656 roku. W lutym 1657 roku wojna północna dotarła również do Gdańska. Położona u bram miasta twierdza Haupt została oblężona i zajęta przez Szwedów. W ciągu 1658 roku koalicje uległy zmianie. Teraz Brandenburgia, Austria i Holandia stanęli po stronie Polski i Danii, aby odeprzeć szwedzkie ataki. W grudniu 1659 roku wojska szwedzkie musiały opuścić twierdzę Haupt i traktat z Oliwie z 3. Maja 1660 roku zakończył I wojnę północną.

Source: Picture and description coin from auction 129 lot 0259 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

NA AUKCJI DESA UNICUM W WARSZAWIE W DNIU 30 LISTOPADA 2020 r. LOT 33 SPRZEDANO EGZEMPLARZ Z AUKCJI KUNKER 129 LOT 0259

H.41. **94**

DWUDUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA		6.98 g /	
KRÓL W PŁASZCZU	**1658**	28.0 mm	**Au**

R 5	(XF-) (II-)	11-paź-2019	**82 800 zł**	$ 21 231	€ 19 345	D. Marciniak 9_0038

Aw.: Popiersie Jana Kazimierza w prawo w płaszczu i wieńcu laurowym. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IOAN•CAS•DG•REX •POL•& S•M•D•L•R•P•

Rw.: Dwa lwy podtrzymujące herb Gdańska, pod nim inicjały D - L (Daniel Lesse Munzmeister mennicy gdańskiej 1657-1687). U góry wieniec z gałązkami palmowymi i datą przedzielającą napis otokowy: MON:AUREA• CIVITATIS•GEDANENS•1658

Jan II Kazimierz, Dwudukat Gdańsk 1658 DL – rzadkość. Szeroki, efektowny dwudukat gdański Jana Kazimierza. Efekt prac jednego z wybitnych gdańskich medalierów, Jana Höhna młodszego, z portretem w stylu znanym również z donatyw z tego roku. Przez wiele lat uznawana za jedyny, obiegowy dwudukat gdański tego króla. Emisja, do wybicia której wykonano najprawdopodobniej trzy stemple: jeden rewersu i dwa, różniące się krojem królewskiego portretu, awersu. Pierwszy z nich, z popiersiem władcy z widocznym naramiennikiem folgowej zbroi, na którym zapięty jest płaszcz. Drugi, którego przedstawicielem jest niniejszy egzemplarz, z królem w płaszczu. Typ wyraźnie rzadszy, co potwierdzają zebrane przez Marka Kalenieckiego notowania aukcyjne z lat 1945-2002: dwudukat z królem w zbroi wystąpił 14 razy, a w płaszczu zaledwie 4 (w tym jedno notowanie, dotyczące dokładnie tego egzemplarza, PDA 11 / 1999 r.).

Moneta w stanie nieobiegowym, z defektami w postaci licznych, drobnych skaleczeń powierzchni. Relief zachowany bez wytarć, w osłoniętych obszarach tła widoczne wyraźne lustro mennicze. Mimo tych skaleczeń egzemplarz atrakcyjnej prezencji, przykuwający uwagę. Bardzo ładna, dużej rzadkości moneta.

W publicznie dostępnych archiwach polskich firm tylko jedno notowanie, odmiany z widocznym fragmentem zbroi (w st.3+ ze śladem po zawieszce).

Reference: Dutkowski G379 (R6), H.-Czapski 10334 (R5), Kaleniecki 410, Kopicki 7674 (R5), Tyszkiewicz 100 mk

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 9 lot 0038 Gabinetu Numizmatycznego Damian Marciniak *gn@gndmpl*

H.42. **95**

1½ DUKATA GDAŃSK JAN II KAZIMIERZ WAZA	1651	5.21 g / 27.0 mm	Au

	Gdańsk
	(XF+) (II+)
	18 584 zł
$	4 705
€	4 100
	Hammer price
	KUN 87_2187
	24.wrz.2003
	5.21 g

RR	(XF+) (II+)	24.wrz.2003	**22 858 zł**	$	5 787	€ 5 043	KUN 87_2187

Aw.: Koronowany i zniekształcony wizerunek popiersia w koronie i zbroi okryego peleryną. W otoku: IOH•CAS•D.G•REX POL•& SUEC•M•D•L•R•P•

Rw.: Dwa lwy podtrzymujące herb Gdańska, pod nim inicjały G - R (Gerhard Rogge, dzierżawca monet w Gdańsku 16391656), Po bokach herbu data 16 ¬ 51 U góry w promieniach słońca napis Jehowa. W otoku: EX AURO SOLIDO CIVITAS•GEDANENSIS FF

EUROPEJSKIE ZŁOTE MONETY I MEDALE POLSKA GDAŃSK 1½ Dukata 1651, z tytułem Jana Kazimierza. (1649-1668). 5,21 g. Dutkowski/Suchanek 324; Fb. -. RR Min. falisty, doskonały.

Source: Picture and description coin from auction 87 lot 2187 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

H.43.01 **96**

1½ DUKATA GDAŃSK JAN II KAZIMIERZ WAZA	1661	ex. Virgil Brandt collection	5.23 g / 27.0 mm	Au

	Gdańsk
	(EF) (II)
	200 000 zł
$	50 000
€	45 872
	Hammer price
	AN 10_0111
	22 paź 16
	5.17 g
	27.0 mm

R 7	(EF) (II)	22-paź-2016	**230 000 zł**	$	57 500	€ 52 753	AN 10_0111
	(XF) (II)	29-sty-2015	124 353 zł	$	32 977	€ 29 520	KUN 258_0697
	(XF) (II)	23-cze-2010	151 032 zł	$	45 317	€ 36 900	KUN 171_5347
14 950 CHF	(XF-) (II-)	24-paź-2001	37 119 zł	$	9 018	€ 10 105	Hess Divo 288_0050

Aw.: Popiersie Jana Kazimierza w prawo w wieńcu laurowym, spiętym roszą na ramieniu. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku:IOH•CAS•D•G•REX POL•& S•M•D•L•R•P•

Rw.: Dwa lwy podtrzymujące herb Gdańska, pod nim inicjały D - L (Daniel Lesse Munzmeister mennicy gdańskiej 1657-1687) i rok 1661 U góry wieniec z gałązkami palmowymi i liczbą 1½ przedzielający napis otokowy: MON•AUREA CIVITAT•GEDANENSIS

Nietypowy i bardzo rzadki nominał 1 1/2 dukata z mennicy gdańskiej. Numizmat został w podręczniku J. Tyszkiewicza wyceniony na 125 marek w złocie i oznaczony znakiem zapytania, co było dodatkową wskazówką dla ówczesnych kolekcjonerów, że monety z taką datą w handlu nie spotkał. Po raz pierwszy na polskim rynku aukcyjnym. Moneta ogromnej rzadkości pochodząca z kolekcji Virgil Brandta. Bardzo ładne lustro mennicze. Egzemplarz lekko gięty.

Lengnich (Danziger…, s.175) 29; Vossberg 989; Gumowski (MG) 1875; CNG 320; Kaleniecki nie notuje; Złoto czasów dynastii Wazów t.II G377 (R7) (ten egzemplarz); Tyszkiewicz 125?

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 10 lot 0111 AN Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.43.02 *DRUGI EGZEMPLARZ 1½ DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1661 r JAN KAZIMIERZ* **97**

1½ DUKATA GDAŃSK JAN II KAZIMIERZ WAZA	**1661**	5.23 g / 27.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	(EF) (II)
	101 100 zł
$	26 810
€	24 000
	Hammer price
	KUN 258_0697
	29-sty-2015
	5.17 g

Gdańsk 1½ dukata 1661, z tytułem Jana Kazimierza (1649-1668). Złoto 5,17 g. Bardzo rzadki atrakcyjny okaz z drobnym złotym odcieniem, lekko falisty, doskonały. Dutkowski / Suchanek 320; Kol. 23; Kopicki 7673 (R8).

Source: *Picture and description coin from auction 258 lot 0697 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images.* Weblink, *http://www.kuenker.com*

H.43.03 *TRZECI EGZEMPLARZ 1½ DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1661 r JAN KAZIMIERZ* **98**

	Gdańsk
	(EF) (II)
	122 790 zł
$	36 843
€	30 000
	Hammer price
	KUN 171_5347
	23-cze-2010
	5.17 g

1½ Dukata 1661, z tytułem Jana Kazimierza (1649-1668). 5.17 g. O największej rzadkości. Atrakcyjny okaz z drobnym złotym odcieniem, min. falisty, doskonały Dutkowski/Suchanek 320; Fb. 23.

Source: *Picture and description coin from auction 171 lot 5347 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com*

H.43.04 *CZWARTY EGZEMPLARZ 1½ DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1661 r JAN KAZIMIERZ* **99**

	Gdańsk
	(XF-) (II-)
	32 278 zł
$	7 842
€	8 787
	13 000 CHF
	Hammer price
	Hess Divo 288_0050
	24-paź-2001
	5.19 g

1½ dukata 1661. 5,19g. Niezwykle rzadki. Prawie doskonały.
Bahrfeldt 8467. Hutten-Czapski 7660 (R 7). Gumowski 1934. Friedberg 23.

* Po śmierci ich wodza Chmielnickiego w 1657 roku Kozacy podzielili się na kilka przeciwstawnych obozów. Prawosławni wyznawcy Polski chcieli założyć nowe Wielkie Księstwo z południowo-wschodnich województw kijowskiego, bracławskiego i czernihowskiego, przeciwko któremu zbuntowała się ludność ruska. Spory na lewo i prawo od Dniepru ożywiły wojnę z Moskwą. Po traktacie oliwskim wojska polskie były w stanie skutecznie odeprzeć kilka ataków cara z nowo odkrytą siłą, wyzwolić Wilno w 1661 roku i odbić większość Wielkiego Księstwa Litewskiego z rąk Rosjan. W porozumieniu z Andrusowem (31 stycznia 1667 r.) w ramach mediacji francuskiej wynegocjowano zawieszenie broni z Moskwą na 13½ lat. Ten punkt zwrotny w historii stosunków polsko-rosyjskich przerodził się w trwały pokój, w którym Polska/Litwa zrzekła się Smoleńska, Sewerii, Nowogrodu, kraju Czernihowskiego, Ukrainy na lewym brzegu Dniepru, a dwa lata później także Kijowa na prawym brzegu Dniepru. Wielka pozycja mocarstwowa na wschodzie została jednak utracona, Unia Polsko-Litewska skurczyła się o 233 000 km kw. do 730 000 km kw., liczba ludności zmniejszyła się o połowę w ciągu dwóch dekad wojny (do około 5 milionów). Wraz z wyludnieniem się całych regionów z powodu wojen, głodu i zarazy, uprawa zbóż i eksport spadły, a tym samym spadły najważniejsze źródła dochodu. Zniszczenie miast spowodowało utratę umiejętności manualnych i potencjału edukacyjnego.

Source: Picture coin and descriptions from auction 288 lot 0050 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

H.44.01 **100**

DONATYWA WAGI 6 DUKATÓW TORUŃ JAN II KAZIMIERZ WAZA **1659** 21.0 g 37.0 mm **Au**

	Toruń
	(VF) (III)
	95 000 zł
$	34 799
€	24 173
	Hammer price
	WCN 46_0324
	11 cze 11
	20.43 g
	37.5-39 mm

R 8	(VF) (III)	9-lut-2019	96 600 zł	$	26 108	€ 22 730	D.Marciniak 7_0683
	(VF/XF) (II/III)	30-paź-2012	**113 463 zł**	$	34 921	€ 27 060	KUN 221_8024
	(VF) (III)	11-cze-2011	104 500 zł	$	38 278	€ 26 590	WCN 46_0324
	(VF) (III)	30-lis-2002	24 860 zł	$	6 262	€ 6 310	WCN 27_0343

Aw.: Półpostać króla w prawo, w koronie, z orderem na piersi, w zbroi kirasjerskiej i płaszczu. W otoku: IOAN:CAS:D:G:REX POL:ET SVE:M:D:L:R:P:

Rw.: W obłokach dwa pochylone anioły z tarczą miejską nad panoramą Torunia od strony zamku Dybowskiego. Na łące data i inicjały (16HL59). W otoku napis poprzedzony trójkątem z gwiazdą: W otoku: EX.AVRO.SOLIDO.CIVIT:THORVNENS:FIERI:F:

Najcięższa toruńska donatywa Jana Kazimierza oferowana na polskich aukcjach.
Mennica toruńska w czasach króla Jana emituje donatywy trzykrotnie. Pierwsze z nich z okazji koronacji króla w 1649 roku. Drugą emisję, na dużą skalę, rozpoczyna w 1655 roku. Przerwał ją Potop szwedzki, który w grudniu wkroczył do Torunia. Po trzyletniej okupacji, w grudniu 1658, miasto zostaje odbite, a 1 stycznia 1659 uroczyście wkracza do niego sam król. W tym roku odnowiony zostaje kontrakt z Lauerem (29 stycznia), a mennica wraca do bicia donatyw. Oto jedna z nich.
Wybita stemplem donatywy pięciodukatowej na krążku o wadze 6 dukatów.
Lekko gięta, w dwóch miejscach wgłębne odciski (zapewne sprawdzanie metalu z epoki). Powierzchnia matowa, bez połysku, ale i bez defektów. W zakamarkach stara patyna.
Bardzo rzadka.
NOTOWANIA Z AUKCJI WCN 46 i D. MARCINIAK 7 DOTYCZĄ TEGO SAMEGO EGZEMPLARZA.
Do wydania w 2010 r. przez duet Dutkowski-Suchanek "Corpusu Nummorum Civitatis Thorunensis" nieopisana w literaturze. Egzemplarz z aukcji 46 WCN (wcześniej WCN 27 i pierwsza aukcja PDA), gdzie podczas ostatniego notowania w 2011 roku osiągnął cenę 104.500 zł.
Moneta prezentowana m.in. w tomie II "Złota czasów dynastii Wazów". Efektowna, duża, złota moneta. Polecamy.
Literatura: Dutkowski T89 (R8), Kopicki - , Kurpiewski -, Gumowski -, Hutten-Czapski –
Zdjęcie monety z aukcji 46 lot 0324 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie www.wcn.pl Opis Gabinet Numizmatyczny Damian Marciniak aukcja 7lot 683 gn@gndm.pl

H.44.02 *EDRUGI EGZEMPLARZ DONATYWY TORUŃSKIEJ WAGI 6 DUKATÓW* **101**

	Toruń
	(VF/XF) (II/III)
	92 246 zł
$	28 391
€	22 000
	Hammer price
	KUN 221_8024
	30.Oct.12
	20.70 g

6 dukatów 1659, z tytułem Johann Kasimir (1649-1668). 20,70 g. Dutkowski / Suchanek 1557 (R8); Fb. 61. Bardzo rzadko. Prawdopodobnie druga znana kopia. Bardzo piękna, doskonała.

Source: Picture and description coin from auction 221 lot 8024 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

H.45.1.01 *DWA RODZAJE DONATYWY TORUŃSKIEJ WAGI 5 DUKATÓW Z 1659 r.* **102**

DONATYWA WAGI 5 DUKATÓW TORUŃ JAN II KAZIMIERZ WAZA		**1659**	**R 5**	17.45 g / 37.0 mm **Au**

	Toruń						
	(XF) (II)						
	26 618 zł						
$	7 012						
€	6 353						
£	4 500						
	Hammer price						
	SPINK 15005_0217						
	15 lip 15						
	13.39 g						

£ 5 400	(XF) (II)	15-lip-2015	31 942 zł	$	8 415	€ 7 623	SPINK 15005_0217
R 5	(VF) (III)	21-paź-2012	**126 500 zł**	$	40 544	€ 31 005	AN 3_0100

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi. Na piersi łańcuch Orderu Złotego Runa. W otoku: IOAN:CAS:D:G:REX POL:ET:SVE:M:D:L:R:P:

Rw.: Panorama miasta Torunia z widokiem na most pruski. Dwa anioły podtrzymują w chmurach herb mista. Na przeciwległym brzegu data 16 HL 55 (mistrz mennicy Hans Lippe). W otoku: EX•AVRO•SOLIDO•CIVIT:THORVNENS:FIERI:F:

Polska, Jan II Kazimierz (1648-68), 5-Dukat, 1655, 13,39 g, Toruń krawędź uszkodzona na wierzchołku i odwrócone legendy ponownie wygrawerowane na godzinie 3 i 9 po usunięciu mocowania, dobry, bardzo rzadki. (FR.62; por. H.Cz.2050 dla kawałka 3-dukatów). Waga wskazuje, że może to być donatywa 4 -ro dukatowa tym bardziej, że w 2016 r na aukcji 16005 lot 2231 został sprzedany egzemplarz o tej samej wadze a

opisany jako donatywa 4-ro dukatowa. Inną jeszcze wątpliwością jest, że dom ten podaje Hansa Lippe jako mistrza mennicy.

Source: Pictures and description coins from Spink and Son Limited z 69 Southampton Row, Bloomsbury London WC1B 4ET Auction 15005 lot 217 auctionteam@spink.com Website:https://www.spink.com/

H.45.1.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DONATYWY TORUŃSKIEJ WAGI 5 DUKATÓW Z 1659 r.* **103**

	Toruń
	(VF) (III)
	110 000 zł
$	35 256
€	26 961
	Hammer price
	AN 3_0100
	21 Oct 12
	17.16 g
	34.5-36.2 mm

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi. Na piersi łańcuch Orderu Złotego Runa. W otoku: IOAN:CAS:D:G:REX POL:ET:SVE:M:D:L:R:P:

Rw.: Panorama miasta Torunia z widokiem na most pruski. Dwa anioły podtrzymują w chmurach herb mista. Na przeciwległym brzegu data 16 HL 59 (Hans Lauer). W otoku:
EX•AVRO•SOLIDO•CIVIT:THORVNENS:FIERI:F:
Bardzo rzadka donatywa o wadze pięciu dukatów. Po raz pierwszy pojawiała się na rynku aukcyjnym w 2007 roku. Moneta notowana w kolekcji Czapskiego i w przedwojennym zbiorze M. Frankiewicza. Ślady naprawy. Połysk.
Friedberg. 62; CNCT. 1559; H-Cz. 2133; Frankiewicz. 693; Kaleniecki. (-); Parchimowicz. D.63
Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 3 lot 0100 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.45.2 **104**

DONATYWA WAGI 5 DUKATÓW TORUŃ JAN II KAZIMIERZ WAZA		**1659**	**R 5**	17.45 g / 37.0 mm	**Au**

	Toruń
	(VF) (III)
-	21 664 zł
$	4 400
€	4 788
	Hammer price
	HA 332_12143
	17-wrz-2003
	? g

R 5	(VF) (III)	17-wrz-2003	- **24 914 zł**	$ 5 060	€ 5 506	HA 332_12143

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi. Na piersi łańcuch Orderu Złotego Runa. W otoku: IOAN:CAS:D:G:REX• POL•ET•SVE•M•D•L•R•P•

Rw.: Panorama miasta Torunia z widokiem na most pruski. Dwa anioły podtrzymują w chmurach herb mista. Na przeciwległym brzegu data 16 HL 59 (Hans Lauer). W otoku: EX•AVRO•SOLIDO•CIVIT:THORVNENS:FIERI:F:

TORUŃ Johann Casimir gold 5 Ducat 1659, Popiersie po prawej / Widok miasta, Fr-62, KM-41, VF z lekkimi rysami na polach awersu i małym nacięciem testowym na krawędzi na godzinie 11. Bardzo rzadki typ dwuletni.

Inne znaki interpunkcji na awersie, (kropki) niż w dwuch poprzednich, (zaznaczono na czerwono)

Source: Picture and descriptions coin from auction 332 lot 12143 Heritage, Dallas (USA), Website: www.HA.com,

H.46.01 **105**

DONATYWA WAGI 4 DUKATÓW TORUŃ JAN II KAZIMIERZ WAZA **1655** 13.96 g / 37.0 mm **Au**

	Toruń
	(UNC-/II+)(I-/EF+)
	240 000 zł
$	55 046
€	60 000
	Hammer price
	AN 10_0121
	22-paź-2016
	13.86 g
	37.0 mm

R 6	(I-/II+)(UNC-/EF+)	22-paź-2016	**276 000 zł**	$ 63 303	€ 69 000	AN 10_0121

Aw.: Popiersie koronowane w zbroi ze złożonym płaszczem i łańcuchem Orderu Złotego Runa. W otoku: IOAN:CAS:D:G:REX POL:ET SVE:M:D:L:R:P:

Rw.: (trójkąt) Widok miasta na Toruń, z mostem nad Wisłą, po którym płyną małe 8 łódek, dwa anioły w chmurach powyżej trzymający herb, poniżej na łące podzielony rok 16 – 59, pomiędzy podpisem połączonego mistrza mennicy HL (Hans David Lauer) W otoku: EX•AVRO•SOLIDO•CIVIT:THORVNENS:FIERI:F:

W 1655 roku miasto Toruń wyemitowało serię donatyw, wzorowanych na podobnych wybijanych w Gdańsku i Rydze. Wybito je o nominałach 5, 4 i 3 dukaty. Wszystkie te donatywy odbito jedną parą stempli. Oznaczone są one sygnaturą HL. Nie ma pewności czyje są to inicjały, jako że w 1655 roku w mennicy w Toruniu pracowało równocześnie dwu mincerzy: Hans Dawid Lauer sygnujący swoje monety monogramem HD-L oraz Hans Jakub Lauer, używający inicjałów HIL. Obaj pochodzili z normberskiej rodziny mincerskiej, prowadzącej główny warsztat menniczy w Norymberdze. Zajmował się on przede wszystkim masową produkcją popularnych liczmanów, jednak przedstawicie tej rodziny administrowali też mennicą cesarską w Norymberdze. W 1649 roku Hans Dawid Lauer, po sporze z radą miejską Norymbergi opuścił miasto i przybył do Torunia, gdzie został kierownikiem mennicy oraz wardajnem miejskim. W 1650 roku przyjął on obywatelstwo miasta Torunia. W 1653 roku w mieście pojawił sie kolejny mincerz z familii Lauerów, Hans Jakub Lauer. Pod swym nazwiskiem bił monety w latach 1653-1654. W 1655 pracują już razem, a inicjały HIL i HDL widnieją zarówno na dukatach, jak i wybijanych w Toruniu ortach. Przypuszcza się, że autorstwo stempli donatywy należy przypisać Hansowi Jakubowi Lauerowi. Należałoby uznać, iż umieszczony nad panoramą miasta trójkąt z Okiem Opatrzności był jego znakiem rozpoznawczym, a nie symbolem boskiej opieki. Oko

Opatrzności było stałym elementem w sztuce i w ikonografii protestanckiej w XVII wieku. Na wszystkich dukatach i ortach sygnowanych inicjałami HIL na rewersie widnieje trójkąt z Okiem Opatrzności, podczas gdy na monetach z monogramem HD L przed legendą pojawiają się gwiazdy lub rozety. Niezależnie od wszelkich wątpliwości, inicjały te należy wiązać z nazwiskiem Lauerów, bowiem gdy w 1659 roku, po powrocie Torunia pod władzę króla polskiego, wznowiono bicie donatyw toruńskich, wykorzystano stempel rewersu 1655 roku, poprawiając jedynie datę z 5 na 9. Nie zmieniły się natomiast inicjały HL. W 1659 roku mennicę prowadził ponownie Hans Dawid Lauer. Wybite w 1655 r. donatywy są rzadkie z dodatkowego powodu. Już 12 grudnia 1655 roku miasto poddało się Szwedom, którzy dokładnie wyrabowali skarbiec miejski, w tym wybite w 1655 roku donatywy. Czapski posiadał egzemplarz donatywy z 1655 o wadze 3 dukatów. Czterodukaty z 1655 roku znajdują się w zbiorach Berlina, Geldmuseum we Frankfurcie oraz w Budapeszcie. Liczba dostępnych donatyw tej wagi na rynku numizmatycznym nie przekracza 4-5 egzemplarzy. Ekstremalnie rzadkie w tym stanie zachowania.
Egzemplarz gięty, mimo to bardzo ładnie zachowany. Perfekcyjnie zachowane detale. Wspaniały blask menniczy.
Kopicki nie notuje; Friedberg 63; CNCT 1554 (R8); H-Czapski 2134; Kaleniecki s. 452; Parchimowicz D.58; Chełmiński 893; Złoto czasów dynastii Wazów t.II T86 (R6)

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 10 lot 0121 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

Z powyższego opisu wynika, że w obiegu znajduje się tylko kilka tych donatyw. Dlatego przedstawiam notowania i zdjęcia innych. Donatywa z aukcji SPINK 13005 lot 516 jest donatywą notowaną na powyższej aukcji. Świadczą o tym takie same cechy jak; gięcia, niedobita litera P i napis 4 na awersie.

H.46.02 *INNE EGZEMPLARZE DONATYWY 4 DUKATOWEJ TORUŃSKIEJZ 1655 r.* **106**

DONATYWA WAGI 4 DUKATÓW TORUŃ JAN II KAZIMIERZ WAZA **1655** 13.96 g / 37.0 mm **Au**

	Toruń
	(UNC-) (I-)
	101 988 zł
$	32 663
€	224 014
£	20 000
	Hammer price
	SPINK 13015
	2-gru-2013
	13.86 g

1.	**R 8**	(NGC AU) Det.	7-wrz-2018	41 833 zł	$ 11 163	€ 9 590	HA 3067_32144
2.		(EF+) (II+)	21-cze-2018	66 941 zł	$ 17 809	€ 15 375	KUN 310_6186
3.		(VF) (III)	21-paź-2017	69 000 zł	$ 19 035	€ 16 293	AN 12_0160
4.	£ 5 760	(XF) (II)	29-cze-2016	31 147 zł	$ 7 707	€ 6 968	SPINK 16005_2231
5.		(UNC-) (I-)	29-sty-2015	**157 947 zł**	$ 41 730	€ 36 900	KUN 258_0708
6.	£ 24 000	(UNC-) (I-)	2-gru-2013	122 386 zł	$ 39 196	€ 28 816	SPINK 13015_0516
7.		(EF+) (II+)	15-sty-2007	48 698 zł	$ 16 100	€ 12 456	STA 2007-01_3174
8.		(XF) (II)	27-cze-2002	16 309 zł	$ 4 028	€ 4 059	KUN 76_3646

Aw.: Popiersie koronowane w zbroi ze złożonym płaszczem i łańcuchem Orderu Złotego Runa. W otoku: IOAN:CAS:D:G:REX POL:ET SVE:M:D:L:R:P:

Rw.: (trójkąt) Widok miasta na Toruń, z mostem nad Wisłą, po którym płyną małe 8 łódek, dwa anioły w chmurach powyżej trzymający herb, poniżej na łące podzielony rok 16 – 59, pomiędzy podpisem połączonego mistrza mennicy HL (Hans David Lauer) W otoku: EX•AVRO•SOLIDO•CIVIT:THORVNENS:FIERI:F:

(F.63; KM 40; cf HCz 2050 – wymienia tylko 3-Ducaty), numer 4 lekko nacięty w polu przed popiersiem, gniecenie to prawdopodobnie z produkcji, lśniące, bardzo drobne, niezwykle rzadkie.

Source: Pictures and description coins from Spink and Son Limited z 69 Southampton Row, Bloomsbury London WC1B 4ET Auction 13005 lot 0516 auctionteam@spink.com Website:https://www.spink.com

H.46.03 *TRZECI EGZEMPLARZ DONATYWY 4 DUKATOWEJ TORUŃSKIEJ Z 1655 r.* **107**

	Toruń
	(EF+) (II+)
	54 424 zł
$	14 479
€	12 500
	Hammer price
	KUN 310_6186
	21-cze-2018
	13.86 g

POLSKA. TORUŃ. 4 dukaty 1655, z tytułem Jana Kazimierza (1649-1668). 13,75g. Ogromna rzadkość. Pola na froncie wygładzone, skądinąd bardzo drobny-wyjątkowo piękny przykład Kolekcji George'a Grunda III, Aukcja Stacks, Nowy Jork styczeń 2007, nr 3174. Dutkowski / Suchanek 1554; Fb 63; H.-Cz. -; Kopickiego -.
Source: Picture and description coin from auction 310 lot 6186 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

H.46.04 *CZWARTY EGZEMPLARZ DONATYWY 4 DUKATOWEJ TORUŃSKIEJ Z 1655 r.* **108**

	Toruń
	(VF) (III)
	60 000 zł
$	16 552
€	14 168
	Hammer price
	AN 12_0160
	21-paź-2017
	13.40 g
	37.0 mm

Jan II Kazimierz. Donatywa wagi 4 Dukatów 1655, Toruń

W 1655 roku miasto Toruń wyemitowało serię donatyw, wzorowanych na podobnych wybijanych w Gdańsku i Rydze. Wybito je o nominałach 5, 4 i 3 dukaty. Wszystkie te donatywy odbito jedną parą stempli. Oznaczone są one sygnaturą HL. Nie ma pewności czyje są to inicjały, jako że w 1655 roku w mennicy w Toruniu pracowało równocześnie dwu mincerzy: Hans Dawid Lauer sygnujący swoje monety monogramem

HD-L, oraz Hans Jakub Lauer, używający inicjałów HIL. Obaj pochodzili z normberskiej rodziny mincerskiej, prowadzącej główny warsztat menniczy w Norymberdze. Zajmował się on przede wszystkim masową produkcją popularnych liczmanów, jednak przedstawicie tej rodziny administrowali też mennicą cesarską w Norymberdze. W 1649 roku Hans Dawid Lauer, po sporze z radą miejską Norymbergi opuścił miasto i przybył do Torunia, gdzie został kierownikiem mennicy oraz wardajnem miejskim. W 1650 roku przyjął on obywatelstwo miasta Torunia. W 1653 roku w mieście pojawił się kolejny mincerz z familii Lauerów, Hans Jakub Lauer. Pod swym nazwiskiem bił monety w latach 1653-1654. W 1655 pracują już razem, a inicjały HIL i HDL widnieją zarówno na dukatach jak i wybijanych w Toruniu ortach. Wybite w 1655 r. donatywy są rzadkie z dodatkowego powodu. Już 12 grudnia 1655 roku miasto poddało się Szwedom, którzy dokładnie wyrabowali skarbiec miejski, w tym wybite w 1655 roku donatywy. Liczba dostępnych donatyw tej wagi na rynku numizmatycznym nie przekracza 5 egzemplarzy.Manipulacje w tle. Ślad po zawieszce, pomimo tego bardzo dobra prezencja tej rzadkiej donatywy.Złoto Wazów (Tom II) T86 (R6)Kopicki nie notuje, Friedberg 63; Dutkowski, Suchanek CNCT 1554 (R8); Chełmiński.893; Kaleniecki s. 452 ,
Waga/Weight: 13,4 g Au Metal: Średnica/diameter: 37 mm
Stan zachowania/condition: 3 (VF)
Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 12 lot 0160 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.46.05 *PIĄTY EGZEMPLARZ DONATYWY 4 DUKATOWEJ TORUŃSKIEJ Z 1655 r.* **109**

	Toruń
	(UNC-) (I-)
	128 412 zł
$	33 927
€	30 000
	Hammer price
	KUN 258_0708
	29-sty-2015
	13.89

EUROPEJSKIE MONETY I MEDALE POLSKA TORUŃ
Stadt. 4 dukaty 1655, z tytułem Johanna Kasimira (1649-1668). 13,89 g. ZŁOTO. Bardzo rzadkie. Lekko faliste, doskonałe.
Dutkowski / Suchanek 1554; Kol. 63; H.-Cz. -; Kopicki -.

Source: Picture and description coin from auction 258 lot 0708 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

H.46.06 *SZÓSTY EGZEMPLARZ DONATYWY 4 DUKATOWEJ TORUŃSKIEJ Z 1655 r.* **110**

	Toruń
	(NGC AU) Det.
	35 601 zł
$	9 500
€	8 161
	Hammer price
	HA 3067_32144
	07-Sep-18
	13.39 g

Polska Toruń Jan Kazimierz 4 Dukaty 1655 AU Szczegóły (usunięte z biżuterii, obrobione) NGC, KM40, 13,39g. Bardzo rzadkie.Fr-63, H Cz 2050 (3 Dukaty).

Source: Picture and description coin from auction 3067 lot 32144Heritage Auctions, Inc. Dallas, Teksas http://coins.ha.com

H.47.1 *TRZY WARIANTY DONATYWY TORUŃSKIEJ WAGI 4 DUKATÓW Z 1659 r.* **111**

DONATYWA WAGI 4 DUKATÓW TORUŃ JAN II KAZIMIERZ WAZA **1659** **SVE** 13.96 g / 37.0 mm **Au**

	Toruń
	(VF+) (III+)
	52 000 zł
$	16 613
€	12 009
	Hammer price
	WCN 48_0946
	5-lis-2011
	13.56 g

R 5	(VF+) (III+)	5-lis-2011	**57 200 zł**	$ 18 275	€ 13 210	WCN 48_0946

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem. Płaszcz spięty na ramieniu broszą, na piersi zawieszony Order Złotego Runa. W otoku IOAN:CAS·D·G·REX·POL·ET·SVE·M·D·L·R·P·

Rw.: Widok Torunia z charakterystycznymi budynkami i wieżami. U dołu zamek Dybowski, przy nim na łące rok 16HL59 (Hans David Lauer, mincmistrz w Toruniu (1649-1668)). Na górze dwa anioły podtrzymują taczę miasta. Gwiazdka w trójkącie rozpoczynająca napis: EX AVRO·SOLIDO· CIVIT:THORVNENS: FIERI F:

Jan II Kazimierz 1649-1668. 4 dukaty (donatywa) 1659, Toruń, Aw: Popiersie króla w prawo i napis wokoło IOAN CAS D G REX POL ET SVE M D L R P, Rw: Panorama miasta i napis wokoło EX AVRO SOLIDO CIVIT THORVNENS FIERI F, złoto 13.56 g H-Cz. 2133 -ale o wadze 5 dukatów, Kaleniecki s 454, uszkodzone tło na awersie, stara patyna

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 48 lot 00946 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie. www.wcn.pl

H.47.2 **112**

DONATYWA WAGI 4 DUKATÓW TORUŃ JAN II KAZIMIERZ WAZA **1659** **SVE** 13.96 g / 37.0 mm **Au**

	Toruń
	(EF) (II)
	101 285 zł
$	25 000
€	23 288
	Hammer price
	TRIT XIX_2625
	6 sty 16
	13.58 g
	37.0 mm

R 5	(EF) (II)	6-sty-2016	**120 529 zł**	$ 29 750	€ 27 712	TRIT XIX_2625

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem. Płaszcz spięty na ramieniu broszą, na piersi zawieszony Order Złotego Runa. W otoku IOAN:CAS:D:G:REX POL:ET SVE:M:D:L:R:P

Rw.: Widok Torunia z charakterystycznymi budynkami i wieżami. Powyżej cheruby w chmurach z herbem, u dołu zamek Dybowski, przy nim na łące rok 16HL59 (Hans David Lauer, mincmistrz w Toruniu (1649-1668)). Na górze gwiazdka w trójkącie rozpoczynająca napis: EX·AVRO·SOLIDO·CIVIT:THORVNENS:FIERI.F:

POLSKA, Monarchia. Jan II Kazimierz. 1648–1668. AV 4 Dukaty (37 mm, 13,58 g, 12 godzin). Mennica toruńska; Jan (Hans) Jakub Lauer, wykonawca mennicy. Datowany 1659/5 HL
Różni się od poprzedniej innymi znakami interpunkcji na awersie. (w poprzedniej kropki).
Lekko stonowana, lekko marszczona flan, niewielkie ślady na krawędziach.
1562; Kopicki -; MP D 64; KM 40; Friedberg 63 (data niepubliczna). EF,
Source: Picture and description coin from XIX sessions lot 2625, Classical Numismatic Group, Inc. TRITON, Lancaster PA USA
Website: http://www.cngcoins.com

H.47.3 **113**

DONATYWA WAGI 4 DUKATÓW TORUŃ JAN II KAZIMIERZ WAZA **1659** **SUE** 13.96 g / 37.0 mm **Au**

R 5	(XF) (II)	1-cze-2006	**23 080 zł**	$ 7 475	€ 5 810	HA 410_14470

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem. Płaszcz spięy na ramieniu broszą, na piersi zawieszony Order Złotego Runa. W otoku IOAN:CAS·D·G·REX·POL·ET·**SUE**·M·D·L·R·P·
Rw.: Widok Torunia z charakterystycznymi budynkami i wieżami. U dołu zamek Dybowski, przy nim na łące rok 16HL59 (Hans David Lauer, mincmistrz w Toruniu (1649-1668)). Na górze dwa anioły podtrzymują taczę miasta. Gwiazdka w trójkącie rozpoczynająca napis: EX AVRO·SOLIDO· CIVIT:THORVNENS: FIERI F:

Jan II Kazimierz. Thorn gold 4 Ducats 1659HL, KM40, Fr-63, XF lub lepsze do noszenia ze śladami podwójnego uderzenia. Choć ogólnie atrakcyjny kawałek, z pewnością został kiedyś fachowo naprawiony na polach awersu i prawdopodobnie na krawędzi. Mimo to, na dzisiejszym silnym rynku, ten kawałek powinien wzudzić zainteresowanie. Z kolekcji petersburskiej.
Source: Picture and descriptions coin from auction 410 lot 14470 Heritage, Dallas (USA),Website: www.HA.com

H.48 **114**

DONATYWA WAGI 3,5 DUKATA JAN II KAZIMIERZ - TORUŃ	1655	11.97 g / 37.0 mm	Au

R 8	(VF) (III)	23-maj-2015	**97 750 zł**	$ 26 419	€ 23 899	AN 7_0130

Aw.: Półpostać króla w prawo w koronie i zbroi. W otoku: IOAN:CAS:D:G:REX POL: ET SVE: M:D:L:R:P:

Rw.: Panorama miasta z charakterystycznymi budynkami i wieżami widziana przez Wisłę, z widocznym mostem pruskim prowadzącym na Wyspę Bazarową. Na łące, przy zamku dybowskim data rozdzielona inicjałami 16HL55 (Hans Lippe). W otoku napis rozdzielony u góry trójkątem z gwiadą w środku: EX·AVRO·SOLIDO·CIVIT·THORVNENS:FIERI:F: (z czystego złota miasto Toruń wybić kazało)

Rada miasta Torunia, wybijała donatywy wyjątkowo rzadko. Raz za panowania Władysława IV i trzykrotnie za panowania jego następcy Jana Kazimierza. Wybijano je w 1649 roku z okazji potwierdzenia przywilejów nadanych miastu przez Jana Kazimierza, oraz w 1655 i 1659 roku. Donatywy wybijane były najczęściej o wadze 3, 4, 5 i 6 dukatów. Wyjątkowo rzadko zdarzała się sytuacja, że odbijano je na krążkach o mniejszej wadze, tak że ich waga nie była wielokrotnością dukata. Wiele wskazuje na to, że donatywy o wadze 3,5 dukata, tak gdańskie jak i toruńskie, powstały przy okazji próbnych odbić stempla, stąd też liczne niedobicia widoczne na monecie. Sprawdzano siłę nacisku prasy balansowej, a co za tym idzie dopasowywano grubość krążka do średnicy stempla.
Znane są dwa egzemplarze o wadze 3,5 dukata z datą 1655, jeden przechowywany jest w kolekcji Narodowego Banku Polskiego, drugi to obecnie sprzedawany egzemplarz.
Bardzo rzadka donatywa z piękną panoramą Torunia.
Literatura: Kopicki nie uwzględnia; Friedberg nie notuje; CNCT 1555 R8; Kaleniecki nie notuje
Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 07 lot 0130 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.49 **115**

DONATYWA WAGI 3 DUKATÓW TORUŃ JAN KAZIMIERZ WAZA **1655** **H L** 10,47 g / 37,0 mm **Au**

R 4	(UNC-) (I-)	14-sty-2008	**105 462 zł**	$ 43 125	€ 28 687	STA 2008-01_3099

Aw.: Półpostać króla w prawo w koronie i zbroi. W otoku: IOAN:CAS:D:G:REX POL: ET SVE: M:D:L:R:P:

Rw.: Panorama miasta z charakterystycznymi budynkami i wieżami widziana przez Wisłę, wyróżniającym się ośmioma łodziami i mostem, dziewięcioma wieżami kościelnymi i z widocznym mostem pruskim prowadzącym na Wyspę Bazarową. Na łące, przy zamku dybowskim data rozdzielona inicjałami 16HL55 (Hans Lippe). W otoku napis rozdzielony u góry trójkątem z gwiadą w środku: EX·AVRO·SOLIDO·CIVIT·THORVNENS:FIERI:F: (z czystego złota miasto Toruń wybić kazało)

POLSKA. MIASTO TORUŃ Jan Kazimierz, 1648-1668. 3 dukaty, 1655 HL Jest to bardzo wysoki nominał złotej monety Domu Wazów o wielkiej rzadkości, wyemitowana przez miasto, które biło lokalne monety przedstawiające swoich władców, Królów Polski. Brilliant Uncirculated.
Donatywa ta w Katalogu Stack's opisana jest jako donatywa z 1655 r. W katalogach nie ma donatywy 3-dukatowej z 1655 r. Taki rocznik podaje jednak katalog domu aukcyjnego Stack's. Z kronikarskiego obowiązku przedstawiam ją odddzielnie, chociaż mam wątpliwości.
Fr.64, KM 37, Hutten-Czapski 2050

Source: Picture and descriptions coin from Stack's Bowers Galleries (owner picture), auction Stack's Numismatists Auctions Appraisals Retail New York – auction Alicia & Sid Beizberg Collection Rosemont Illinois, January 14 2008 lot 3009 Website: www.StacksBowers.com

H.50.1.01 *TRZY WARIANTY DONATYWY TORUŃSKIEJ WAGI 3 DUKATÓW Z 1659 r.* **116**

DONATYWA WAGI 3 DUKATÓW TORUŃ JAN KAZIMIERZ WAZA **1659** **SVE** 10,47 g / 37,0 mm **Au**

1.	**R 4**	(XF) (II)	21-wrz-2021	**217 219 zł**	$ 54 769	€ 46 740	KUN 352_1391
2.		(UNC-/EF+)((I-/II+)	21-paź-2017	149 500 zł	$ 41 241	€ 35 302	AN 12_0161
3.	£ 14 400	(XF) (II)	22-mar-2016	79 060 zł	$ 20 695	€ 18 383	SPINK 16004_0965
4.		(XF-) (II-)	19-cze-2013	95 091 zł	$ 29 634	€ 22 140	KUN 234_3210
5.	28 800 CHF	(UNC-) (I-)	25-paź-2012	99 752 zł	$ 30 884	€ 23 807	Hess Divo 321_1427
6.		(UNC) (I)	21-paź-2012	207 000 zł	$ 66 346	€ 50 735	AN 3_0101
7.		(XF) (II)	17-mar-2011	131 540 zł	$ 44 529	€ 31 980	KUN 186_7957
8.		(XF) (II)	23-paź-2010	110 400 zł	$ 39 288	€ 27 951	AN 1_0118
9.		(XF+) (II+)	27-cze-2002	38 548 zł	$ 9 520	€ 9 594	KUN 76_3647
10.		(EF-/III) (II-/III)	6-gru-2000	16 686 zł	$ 3 738	€ 4 234	CNG'sTRIT IV_2344

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem. Płaszcz spięty na ramieniu broszą, na piersi zawieszony Order Złotego Runa. W otoku IOAN. CAS. D. G. REX • POLON. &. SVE • M • D • L • R • P •

Rw.: Widok Torunia z charakterystycznymi budynkami i wieżami. U dołu zamek Dybowski, przy nim na łące rok 16HL59 (Henryk Lippe). Na górze gwiazdka w trójkącie rozpoczynająca napis: EX · AVRO·SOLIDO· CIVIT:THORVNENS:FIERI F:

Ogromnej rzadkości donatywa miasta Torunia w menniczym stanie zachowania.
Friedberg. 64; CNCT. 1566; Kubicki. 1428; Kaleniecki. s. 451; Parchimowicz. D.61

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 03 lot 0101 Antykwariat Numizmatyczny Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie.
www.niemczyk.pl

H.50.1.02 *DRUGI EGZEMPLARZ 3 DUKATÓW TORUŃSKICH 1659 r.* **117**

	Toruń
	(UNC-/EF+) ((I-/II+)
	130 000 zł
$	35 862
€	30 697
	Hammer price
	AN 12_0161
	21-paź-2017
	10.35 g
	34.0 mm

Po odbiciu miasta z rąk szwedzkich, 16 stycznia 1659 roku przybył do Torunia król Jan Kazimierz. Dla uczczenia jego wizyty, a także w ramach przebłagania za poddanie miasta Szwedom, rada miasta postanowiła uhonorować króla bogatym podarunkiem. Złożyły się nań złote medale o wadze 50 dukatów, oraz kilkaset dukatów ofiarowanych królowi w postaci okolicznościowych donatyw. Mennica przygotowała pięć par stempli, którymi pospiesznie odbijano donatywy o wadze od 3 do 6 dukatów. Te największe otrzymał król, natomiast mniejszymi nominałami obdarowano towarzyszących królowi możnowładców. Bardzo rzadki typ donatywy miasta Torunia. Do najlepszych kolekcji.
Wspaniale zachowane detale. Delikatnie gięta. Warto zwrócić uwagę na idealnie zachowane włosy króla oraz widok miasta na rewersie.
Kopicki nie notuje; Friedberg 69; Kaleniecki s. 450 (wszystkie odmiany); Złoto Wazów t. II T99 (R5)

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 012 lot 0161 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.50.1.03 *TRZECI EGZEMPLARZ 3 DUKATÓW TORUŃSKICH 1659 r.* **118**

	Toruń
	(UNC-) (I-)
	83 126 zł
$	25 736
€	19 839
fr.	24 000
	Hammer price
	Hess Divo AG 321_1427
	25-paź-2012
	10.35 g

TORUŃ. 3 dukaty 1659, z tytułem Jana Kazimierza (1649-1668). Złoto, 10,35 g. Bardzo rzadkie. Nieznaczne ślady opiłowania na rancie, poza tym bardzo dobrze. Dutkowski / Suchanek 1567; H.-Cz. 2134 (R3); 64,10,34 fr.
Source: Picture coin and descriptions from auction 321 lot 1427 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

H.50.1.04 *CZWARTY EGZEMPLARZ 3 DUKATÓW TORUŃSKICH 1659 r.* **119**

	Toruń
	(XF) (II)
	176 601 zł
$	44 528
€	38 000
	Hammer price
	KUN 352_1391
	21-wrz-2021
	10.37 g

POLSKA. TORUŃ. Miasto. 3 dukaty 1659, z tytułem Johann Kasimirs (1649-1668). 10,37g. RR Lekko pofalowana, bardzo cienka Dutkowski / Suchanek 1567; Fb 64; Kopickiego -.
Nabyta w 1957 roku od Juliusa Jenke, Monachium ..
Source: Picture and description coin from auction 352 lot 1391 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

H.50.2 **120**

DONATYWA WAGI 3 DUKATÓW TORUŃ JAN KAZIMIERZ WAZA	**1659**	**SVE**	10,47 g / 37,0 mm	**Au**

							Toruń
							(VF+ (III+)
							19 584 zł
				$	6 380		
				€	4 600		
							Hammer price
							KUN 245_0415
							11-mar-2014
							9.83 g
R 4	(VF+ (III+)	11-mar-2014	24 088 zł	$	7 847	€ 5 658	KUN 245_0415
9.66 g	(VF-) (III-)	19-sty-2013	**36 800 zł**	$	11 673	€ 8 763	PDA&PGN 15_0859

Aw.: Popiersie króla okryte płaszczem i koronie. Na piersi zawieszony Order Złotego Runa. W otoku: IOAN:CAS:D:G:REX POLON: **ET** SVE:M:D:L:R:P:
Rw.: Widok Torunia z charakterystycznymi budynkami i wieżami. U dołu zamek Dybowski, przy nim na łące rok 16HL59 (Henryk Lippe). Na górze gwiazdka w trójkącie rozpoczynająca napis: EX · AVRO·SOLIDO· CIVIT:THORVNENS:FIERI F:
3 Dukaty 1659, Jana Kazimierza (1649-1668). 9,83 g. Dutkowski/Suchanek 1567; Fb. 64; H.-Cz. 2134; Kopicki .
Różni się od poprzedniej interpunkcjami na awersie, same dwukropki i ET zamiast &
Source: Picture and description coin from auction 245 lot 0415 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

H.50.3 **121**

DONATYWA WAGI 3 DUKATÓW TORUŃ JAN KAZIMIERZ WAZA **1659** **SUE** 10.47 g / 37.0 mm **Au**

	Toruń
	(XF-) (II-)
	86 000 zł
$	28 383
€	20 773
	Hammer price
	AN 5_0177
	24 maj 14
	10.65 g
	35.0 mm

R 4	(XF-) (II-)	24-maj-2014	**98 900 zł**	$	36 240	€ 23 888	AN 5_0177

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem. Płaszcz spięty na ramieniu broszą, na piersi zawieszony Order Złotego Runa. W otoku IOAN·CAS·D·G·REX·POL·**ET·SUE**·M·D·L·R·P·

Rw.: Widok Torunia z charakterystycznymi budynkami i wieżami. U dołu zamek Dybowski, przy nim na łące rok 16HL59 (Henryk Lippe). Na górze gwiazdka w trójkącie rozpoczynająca napis: EX AVRO·SOLIDO· CIVIT:THORVNENS:FIERI F:

Inny bardzo ardzo rzadki typ donatywy miasta Torunia. W 1659 roku do wybijania tych donatyw, przygotowanow mennicy kilka różnych par stempli. Tylko na jednym z nich pojawiała się nazwa Szwecji, zapisanajako SUE, zamiast SVE. W zbiorach publicznych znajdują się dwa egzemplarze tego typu, jeden w zbiorze E. Hutten-Czapskiego, drugi na zamku królewskim na Wawelu. Donatywa tej odmiany wystąpiła tylko raz na powojennej aukcji.Wystawiana przez nas, jest drugim egzemplarzem dostępnym na rynku. Jej fotografia zamieszczona jest w Corpus Nummorum Civitatis Thorunensis. Charakterystyczna wada blachy dla monet wielodukatowych wybitych za panowania Jana Kazimierza.

Kopicki nie notuje; Friedberg. 64; CNCT 1565; H-Cz. 2134; Kaleniecki nie notuje; Parchimowicz D.58

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 05 lot 0177 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.51 **122**

DWUDUKAT TORUŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA 1655 6.60 g / 34.0 mm **Au**

	Toruń
	PCGS AU Det.
	34 728 zł
$	9 000
€	8 107
	Hammer price
	HA 3081_32316
	13-sty-2020
	6.60 g
	34.0 mm

R 3	PCGS AU Det.	13-sty-2020	**41 674 zł**	$ 10 800	€ 9 729	HA 3081_32316

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem. Płaszcz spięy na ramieniu broszą, na piersi zawieszony Order Złotego Runa. W otoku IOAN·CAS·D·G·REX·POL·&·SVE·M·D·L·R·P·

Rw.: Widok Torunia z charakterystycznymi budynkami i wieżami, powyżej dwa aniołki w chmurach trzymające herb miasta. U dołu zamek Dybowski, przy nim na łące rok 16HL55 (Hans David Lauer). Na górze gwiazdka w trójkącie rozpoczynająca napis: EX · AVRO·SOLIDO· CIVIT:THORVNENS:FIERI F:

Toruń Jan Kazimierz złoty 2 Ducat 1655 AU Szczegóły (w pudełku) PCGS, mennica toruńska, por. KM37 (3 Ducat), Fr-64 (to samo), Gum-Unl., HCz-2050 (R3; to samo), CNCT-1556var (R5; to samo). 34 mm. 6,60 g. Hans David Lauer jako menadżer.
Godny podziwu i fascynujący typ, o tej samej konstrukcji i średnicy co projekt 3 Ducat, ale zgodnie ze standardem wagowym 2 Ducat, problem ten nie jest rejestrowany w każdej referencji, z którą się konsultowaliśmy. Tak więc bardzo rzadki i uderzył w szeroki flan ze znacznymi detalami i połyskiem, które pozostały po tym, co prawda, musiał być bardzo krótko w obiegu. Jan II Kazimierz był ostatnim polskim władcą domu Wazów. Patron sztuki, zebrał wspaniałą prywatną kolekcję, którą zabrał ze sobą do Francji, kiedy abdykował z tronu w 1668 r.
Por. KM37 (3 Ducat), Fr-64 (to samo), Gum-Unl., HCz-2050 (R3; to samo), CNCT-1556var (R5; to samo). Za innym rodzajem egzemplarza przemawia i to, że w donatywie 3-dukatowej w legendzie na awersie jest **POLON·&·SVE,** w egzemplarzu tym **POL·&·SVE**
Source: Picture and descriptions coin from auction 3081 lot 32316 Heritage, Dallas (USA),Website: www.HA.com

H.52 **123**

DWUDUKAT TORUŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA 1660 **HD — L** 6.98 g / 30.0 mm **Au**

	Toruń
	(VF/XF) (III+/II-)
	80 000 zł
$	25 641
€	19 608
	Hammer price
	AN 3_0102
	21-paź-2012
	6.86 g
	30.0 mm

R 5	(VF) (III)	8-cze-2013	21 280 zł	$ 6 713	€ 5 067	WCN 54_0442
	(VF/XF) (III+/II-)	21-paź-2012	**92 000 zł**	$ 29 487	€ 22 549	AN 3_0102

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi. Na piersi łańcuch Orderu Złotego Runa. W otoku: IOAN•CAS•D•G•R•POL•ET•SVE•M•D•L•R•P•
Rw.: Stojący anioł podtrzymuje tarczę miejską. Po bokach 16 - 60, poniżej inicjały mennicze HD-L (Hans Dawid Lauer) W otoku: *MONETA AVREA CIVIT THORVNENSIS
Pierwszy dwudukat toruński. Ponadprzeciętny stan zachowania jak na monetę wybitą w mennicy miejskiej w Toruniu.
Kopicki. 8359; Friedberg. 59; CNCT. 1568; H-Cz. 2175; Kaleniecki. s. 443; Parchimowicz. 1800a; Kamiński 1064
Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 3 lot 0102 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.53.1 *DWA WARIANTY DWUDUKATA GDAŃSKIEGO Z 1663 r.* **124**

DWUDUKAT TORUŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA 1663 CIVIT H-DL 6.98 g / 30.0 mm Au

	Toruń
	(XF) (II)
	30 085 zł
$	7 974
€	7 000
	Hammer price
	KUN 323_2868
	26-Jun-19
	6.88 g

R 5	(XF) (II)	26-cze-2019	**37 005 zł**	$	9 808	€ 8 610	KUN 323_2868
	(AU) (II/I)	6-gru-2000	10 267 zł	$	2 300	€ 2 605	CNG's TRIT IV_2343

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi. Na piersi łańcuch Orderu Złotego Runa. W otoku: IOAN•CAS•D•G•R•POL•ET•SVE•M•D•L•R•P•

Rw.: Stojący anioł podtrzymuje tarczę miejską. Po bokach 16 - 60, poniżej inicjały mennicze HD-L (Hans Dawid Lauer mistrz mennicy w Toruniu 1649-1668) W otoku: *MONETA•AVREA:CIVIT THORVNENSIS Miasto Toruń, 2 dukaty 1663 króla Jana Kazimierza, (1649-1668). Złoto 6,88 g. O wielkiej rzadkości. Falisty, bardzo ładny. Okaz z kolekcji Phoibos.
Dutkowski / Suchanek 1571 (R5); Kol. 59; Kopicki 8361 nieco odmienny (R5).
Source: *Picture and description coin from auction 323 lot 2868 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com*

H.53.2 **125**

DWUDUKAT TORUŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA 1663 CIVI HD-L 6.98 g / 30.0 mm Au

	Toruń
	(VF-) (III-)
	17 000 zł
$	4 509
€	3 890
	Hammer price
	AN 15_0294
	26-maj-2018
	6.03 g
	31.0 mm

R 6	(VF-) (III-)	26-maj-2018	**19 550 zł**	$	5 185	€ 4 474	AN 15_0294
	(VF) (III)	6-sty-2016	15 671 zł	$	3 868	€ 3 603	TRIT XIX_2624

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi. Na piersi łańcuch Orderu Złotego Runa. W otoku: IOAN•CAS•D•G•R•POL•ET•SVE•M•D•L•R•P•

Rw.: Stojący anioł podtrzymuje tarczę miejską. Po bokach 16 - 60, poniżej inicjały mennicze HD-L (Hans Dawid Lauer) W otoku: *MONETA•AVREA:CIVI THORVNENSIS

Rocznik 1663 bity był dwiema parami stempli. Różnią się one umieszczeniem inicjałów HD-L; w ligaturze lub układzie z pojedynczych liter. W mennicy w Toruniu wzorem monet koronnych zaniechano wybijania pojedynczych dukatów, na rzecz dwudukatów. Bito je w latach 1660 -1668. Większość z nich to monety rzadkie i bardzo rzadkie. Odmiana z ligaturą HD po raz pierwszy została opisana w przez I. Zagórskiego w 1845 roku w oparciu o zbiór Franciszka Potockiego. Posiadali tę odmianę w swoim zbiorze Z. Chełmiński, O. Kubicki, M. Frankiewicz, była też w zaginionej kolekcji malborskiej. Obecnie dwudukat znajduje się w kolekcji królewskiej w Sztokholmie. Dwa razy był notowany na aukcjach; na 228 aukcji Schulman(1748) oraz na 314 aukcji B. Peussa(1370).
Bardzo rzadka moneta, lekko gięta, uszkodzenia powierzchni (łatana dziura).
Zagórski.571; Friedberg.59; Kopicki.8369 (R6); Dutkowski, Suchanek CNCT.1570R6; Kaleniecki s. 444 ; Złoto Wazów T78 (R6) Oba notowania dotyczą tego samego egzemplarza. Egzemplarz z błędem, CIVI.

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 15 lot 0294 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.54.01 **126**

DWUDUKAT TORUŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA 1664 **HD – L** 6.98 g / 30.0 mm **Au**

	Toruń
	(UNC-) (I-)
	90 000 zł
$	27 108
€	21 378
	Hammer price
	AN 6_0108
	6.90 g
	29-30 mm

1.	**R 5 - 6**	(XF) (II)	15-maj-2021	80 500 zł	$	21 073	€	17 810	WCN 76_0174
1.		(EF-) (II-)	30-lis-2020	56 640 zł	$	15 229	€	12 809	Desa Unicum 2020_40
2.		(UNC-) (I-)	17-paź-2020	80 500 zł	$	21 129	€	18 049	AN 26_0209
3.		(EF-) (II-)	27-paź-2018	30 475 zł	$	8 127	€	7 121	AN 17_0194
4.	WCN 35	(XF) (II)	14-kwi-2018	44 240 zł	$	13 206	€	10 737	WDA MiM 8_0156
5.		(XF) (II)	25-lis-2017	44 800 zł	$	12 874	€	10 743	WCN 69_0385
6.		(XF/VF) (II-/III+)	3-paź-2015	35 650 zł	$	9 419	€	8 388	AN 8_096
7.		(UNC-) (I-)	25-paź-2014	**103 500 zł**	$	31 174	€	24 585	AN 6_0108
8.		Au Det. NGC	11-sty-2014	36 143 zł	$	11 750	€	8 592	STA 2014-01_1563
9.		(VF) (III)	6-sty-2014	36 332 zł	$	11 750	€	8 633	HA 3030_24813
10.		(XF) (II)	19-paź-2013	100 050 zł	$	33 020	€	24 109	AN 4_0200
11.		(VF+) (III+)	19-paź-2013	40 250 zł	$	13 284	€	9 699	AN 4_0201
12.		(XF/VF)(II-/III+)	4-cze-2012	86 624 zł	$	24 385	€	19 520	HD Rauch 90_2446
13.		(XF) (II)	26-lut-2011	57 200 zł	$	19 930	€	14 444	WCN 45_0237
14.		(UNC-) (I-)	15-sty-2007	55 654 zł	$	18 400	€	14 236	STA 2007-1_3175
15.		(XF) (II)	2-gru-2006	34 100 zł	$	12 007	€	8 997	WCN 35_0304

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IOAN•CAS:D:GR•POL&SVE•M•D•L•R•P·
Rw.: Stojący anioł podtrzymuje tarczę miejską, po bokach data 16-64, poniżej inicjały mennicze HD ─ L (Hans David Lauer). W otoku: MONETA·NOVA:AVREA:CITHORVNEN:
Rzadki dwudukat toruński. .Za panowania Jana Kazimierza w mennicy toruńskiej nie przywiązywano dużej wagi co do jakości bicia monety, dlatego głównie na rynku spotykamy monety niedobite lub niecentrycznie bite.
Kopicki 8362 R6; Friedberg 59; CNCT 1573; H-Cz. 2270; Kaleniecki s. 446; Parchimowicz 1800 d; Tyszkiewicz 60

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 6 lot 0108 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. *www.niemczyk.pl*

H.54.02 *WYBRANY EGZEMPLARZ DWUDUKATA TORUŃSKIEGO Z 1664 r.* **127**

	Toruń
	(UNC-) (I-)
	70 000 zł
$	18 373
€	15 695
	Hammer price
	AN 26_0209
	17-paź-2020
	6.84 g
	30.70 mm

Bardzo rzadki dwudukat toruński, sporadycznie pojawiający się w handlu, szczególnie w takim dobrym stanie zachowania. Za panowania Jana Kazimierza w mennicy toruńskiej nie przywiązywano dużej wagi co do jakości bicia monety, dlatego głównie na rynku spotykamy monety niedobite lub niecentrycznie bite.
Oferowany przez nas egzemplarz jest w znakomitym stanie zachowania, a wiekowa patyna i połysk tylko podkreślają detale monety.
Pozycja do najlepszych kolekcji monet Starej Polski.
Kopicki 8362; Friedberg 59; CNCT 1573; H-Czapski 2270; Kaleniecki 446; Parchimowicz 1800 d; Tyszkiewicz 60; Złoto Wazów (TI) 80 (R5) Stan zachowania: 1- (UNC-) Waga: 6,84 g Au Średnica: 30,7 mm
Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 26 lot 0209 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. *www.niemczyk.pl*

H.55 **128**

DWUDUKAT TORUŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA 1665 6.98 g / 30.0 mm **Au**

	Toruń
	(UNC) (I)
	140 000 zł
$	45 752
€	33 816
	Hammer price
	WCN 50_0043
	24-lut-2012
	6.92 g

1.	**R 5**	(XF+) (II+)	2-lip-2020	60 554 zł	$ 15 083	€ 13 420	HD Rauch 110_0450
2.		(VF) (III)	13-maj-2017	35 840 zł	$ 8 960	€ 8 335	WCN 68_512
3.		(EF/EF-) (II/II-)	22-paź-2016	32 200 zł	$ 8 050	€ 7 385	AN 10_0122
4.	£ 4 560	(XF+) (II+)	23-mar-2016	24 855 zł	$ 6 491	€ 5 780	SPINK 16004_0966
5.		(VF) (III)	24-maj-2014	24 150 zł	$ 7 970	€ 5 833	AN 5_0178
6.		(VF+) (III+)	19-paź-2013	29 900 zł	$ 9 868	€ 7 205	AN 4_0202
7.		(UNC) (I)	24-lut-2012	**154 000 zł**	$ 50 327	€ 37 198	WCN 50_0043
8.		(VF+) (III+)	2-gru-2006	26 400 zł	$ 9 296	€ 6 966	WCN 35_0305

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem udrapowanym na ramieniu. Na piersi łańcuch Orderu Złotego Runa. W otoku: IOAN·CAS:D:GR·POL& SVEM·D·L·R·P·

Rw.: Stojąca postać anioła podtrzymuje dużą owalną tarczę z herbem miasta. Przy dłoniach anioła rozdzielona data 16 ─ 65, poniżej inicjały mincerskie HD ─ L (Hans David Lauer). W otoku: MONETA·AUREA·CIVI· THORUNENSIS

Jan II Kazimierz. dwudukat 1665, Toruń, złoto 6.92 g. Rzadka moneta wybita cherakterystycznie pękniętym stemplem awersu mimo to doskonały stan zachowana, stara patyna.

H-Cz. 2291 (R4), Kaleniecki s. 447, T. 70.Kopicki 8363; Friedberg 59; CNCT 1574;

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 50 lot 0043 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie. www.wcn.pl

H.56.01 **129**

DWUDUKAT TORUŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA 1667 HD – L 6.98 g / 30.0 mm **Au**

	Toruń
	(UNC) (I)
	90 000 zł
$	23 316
€	20 595
	Hammer price
	WCN 65_0028
	14-maj-2016
	6.92 g

R 5 -6	NGC MS66 (MAX)	27-paź-2018	**184 000 zł**	$	49 067	€ 42 990	AN 17_0195
31 200 CHF	NGC MS 66	16-maj-2017	120 987 zł	$	31 315	€ 28 522	SIN 38_1776
	(EF+) (II+)	22-paź-2016	100 050 zł	$	25 013	€ 22 947	AN 10_0123
	(UNC) (I)	14-maj-2016	100 800 zł	$	26 114	€ 23 066	WCN 65_0028

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem udrapowanym na ramieniu. Na piersi łańcuch Orderu Złotego Runa. W otoku: IOAN·CAS:D:GR·POL& SVEM·D·L·R·P·

Rw.: Stojąca postać anioła podtrzymuje dużą owalną tarczę z herbem miasta. Przy dłoniach anioła rozdzielona data 16 ─ 65, poniżej inicjały mincerskie HD ─ L (Hans David Lauer dzierżawca mennicy w Toruniu, HD w ligaturze.) W otoku: MONETA·AUREA·CIVI· THORUNENSIS

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 65 lot 0028 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie. www.wcn.pl

H.56.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DWUDUKATA TORUŃSKIEGO Z 1667 r.* **130**

	Toruń
	NGC MS66 (MAX)
	160 000 zł
$	42 667
€	37 383
	Hammer price
	AN 17_0195
	27-paź-2018
	? g
	? mm

W 1650 roku wzorem krajów habsburskich i Śląska, Rada Miasta Torunia postanowiła oprócz dukatów wybijać także dwudukaty. Toruń leżał na granicy Prus Królewskich i ziem koronnych. Stanowił naturalny port przeładowujący towary napływające Wisłą z Gdańska. Na potrzeby handlu z Gdańskiem w Toruniu wybijano dukaty, natomiast na zakup towarów, głównie płodów rolnych eksportowanych potem przez porty pruskie, potrzebne były miastu dwudukaty. Dwudukaty wybijano w mennicy w Toruniu w 1660, 1662-1665 oraz w latach 1667-1668. W praktyce dwudukaty nie tyle wybijano ile tłoczono, używając specjalnej w tym celu skonstruowanej prasy walcowej. Odmiennie niż w Gdańsku lub mennicach koronnych, wzorów monet nie ryto na walcu, ale walce wyposażono w specjalne otwory, w które wkładano stemple. Pozwalało to pracownikom mennicy, za pomocą jednego urządzenia wybijać (wytłaczać) różne nominały, zarówno złote jak srebrne. W zależności od potrzeb w otwory walca wstawiano stemple ortów, dukatów lub dwudukatów. Ta technika pozwalała też bardzo długo wykorzystywać jedną parę stempli. Stemple nie były bowiem narażone na uderzenia o różnej sile, lecz poddawane były równomiernemu naciskowi. Dwudukat toruński z 1667 roku był notowany głównie w historycznych zbiorach Radziwiłła, Chełmińskiego, Philippa, Frankiewicza i Potockich.

Współcześnie jest w kolekcjach muzealnych Emeryka Hutten-Czapskiego, Ermitażu, Drezna, Nowego Jorku, Frankfurtu, Paryża i Wiednia. Większość znanych dukatów znajduje się w muzeach. Na rynku numizmatycznym dostępnych jest nie więcej niż pięć do sześciu sztuk.

Ekstremalnie wysoka nota gradingowa MS66 – najwyższa na świecie. Wyśmienicie zachowany egzemplarz z piękny blaskiem menniczym i idealnie zachowanymi detalami. Moneta zilustrowana w książce „Złoto czasów dynastii Wazów" tom II. Z pewnością moneta ta stanie się ozdobą najlepszej kolekcji.

Kopicki 8364 (R6); CNCT 1575 (R6); Friedberg 59; Kaleniecki s. 448; Złoto czasów dynastii Wazów t.II T82 (R6)

Opis monet pochodzi z aukcji 17 lot 0195 Antykwariat Numizmatyczny Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.56.03 *TRZECI EGZEMPLARZ DWUDUKATA TORUŃSKIEGO Z 1667 r* **131**

	Toruń
	NGC MS 66
	120 987 zł
$	31 315
€	28 522
	31 200 CHF
	Hammer price
	SIN 38_1776
	16-maj-2017
	? g
	? mm

2 Dukaty 1667. Jana Kazimierza. Münzmeistersignatur HDL (Hans David Lauer).
Gumowski 1960. Fr. 59. Najwyższa nota gradingowa. Największa rzadkość. Wspaniały / Of the highest rarity. Magnificent condition. NGC MS 66. FDC / Uncirculated.
Source: Pictures and descriptions coin from SINCONA Auction 38, Lot 1776, SINCONA Swiss International Coin Auction AG, Switzerland. www.sincona.com

H.56.04 *CZWARTY EGZEMPLARZ DWUDUKATA TORUŃSKIEGO Z 1667 r* **132**

	Toruń
	(EF+) (II+)
	87 000 zł
$	21 750
€	19 954
	Hammer price
	AN 10_0123
	22-paź-2016
	6.91 g
	30.0 mm

Bardzo rzadka moneta, ze starego przedwojennego zbioru.Lekko gięty egzemplarz. Bardzo ładna prezencja. Wspaniale zachowane detale.
Literatura/literature:Kopicki 8364 (R6); CNCT 1575 (R6); Friedberg 59; Złoto czasów dynastii Wazów t. II 82 (R6); Kaleniecki s. 448 Waga: 6,91 g, Metal: Au, Średnica: 30 mm,
Opis monet pochodzi z aukcji 10 lot 0123 Antykwariat Numizmatyczny Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie.
www.niemczyk.pl

H.57.01 **133**

DUKAT KORONACYJNY JAN II KAZIMIERZ WAZA 1649 3.33 g / 22.1 mm **Au**

	7
	(UNC-) (I-)
	43 500 zł
$	11 789
€	10 164
	Hammer price
	AN 16_0454
	8-wrz-2018
	3.33 g
	22.10 mm

R 5	(XF+) (II+)	27-wrz-2021	**102 893 zł**	$	25 943	€ 22 140	KUN 352_1377
	(UNC-) (I-)	8-wrz-2018	50 025 zł	$	13 557	€ 11 689	AN 16_0454
	(XF+) (II+)	31-sty-2013	62 596 zł	$	19 938	€ 14 760	KUN 223_0066
	(VF) (III)	23-paź-2010	19 550 zł	$	6 906	€ 4 950	AN 1_0114

Aw.: Z chmur wyłania się zbrojna dłoń, która ujmuje szyfrowaną kłódkę. Na obręczach napis: I-O-A-N-N-S-C-A-S-I-M-I-R-V-S-, poziomo napis: CORONAT9·ANNO1649/D·17·JANV·
W otoku dewiza: COMPACTVM. - DESVPER (ułożone zostało z góry)

Rw.: Z chmur wyłania się zbrojna dłoń trzymająca herb rodowy Snop Wazów. W otoku: DOMI-NVS·ASSVMPSIT·ME (Pan mnie przygarnie, Ps. 27/26, w.10)

Egzemplarze w złocie były wręczane oficjalnym gościom. Ikonografia dukata nawiązuje do sytuacji, w której po bezpotomnej śmierci Władysława IV, jego brat Jan Kazimierz, poświęcony stanowi duchownemu, obejmuje tron Polski. Dewiza umieszczona na dukacie ma wzmocnić decyzję o jego powołaniu na tron Polski, sugerując w tym wyborze Boską Opatrzność. Dukat znany tylko z najlepszych zbiorów, np. w Ermitażu jest tylko egzemplarz w srebrze, a w zbiorach cesarskiego gabinetu w Wiedniu znajduje się dwudukat i dukat bity tym stemplem.
Dużej rzadkości i wielkiej urody dukat koronacyjny wybity w złocie sporadycznie pojawiający się na rynku kolekcjonerskim. Moneta praktycznie nie nosząca śladów obiegu. Wspaniały połysk menniczy, delikatna patyna, idealnie zachowane detale., Ostatni raz w naszej ofercie dukat koronacyjny wystąpił ponad 7 lat temu, monetę można śmiało polecić do najlepszych zbiorów kolekcjonerskich.
Ten sam egzemplarz zilustrowany w książce J. Dutkowskiego „Złoto Czasów Dynastii Wazów" Tom II.
H-Czapski 7593 (R3) ; Racz. 130 ; Złoto Wazów (Tom II) K176 (R5) - ten sam egzemplarz

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 16 lot 0454 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.57.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA KORONACYJNEGO 1649 r. JAN KAZIMIERZ* **134**

	Kraków
	(XF+) (II+)
	83 653 zł
$	21 092
€	18 000
	Hammer price
	KUN 352_1377
	27-wrz-2021
	3.42 g

POLSKA. KRÓLESTWO. Jana Kazimierza, 1649-1668. Dukat 1649, w dniu koronacji 17 stycznia w Krakowie. 3,42g.. Ogromna rzadkość. Skaza w polu frontu, bardzo drobny.
Fb.-; H.-Cz. 7593 (R3); Kopickiego -. Nabyty w 1938 roku od firmy Helbing, Monachium .
Source: Picture and description coin from auction 352 lot 1377 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

H.58.01 **135**

DUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA - POSTAĆ STOJĄCA Z BERŁEM **1649** 3.49 g / 22.0 mm **Au**

	Kraków
	(XF+) (II+)
	128 937 zł
$	34 173
€	30 000
	Hammer price
	KUN 323_2869
	26-Jun-19
	3.44 g

R 7	(UNC-) (I-)	14-gru-2019	184 000 zł	$	48 677	€ 43 706	AN 23_0459
	(XF+) (II+)	26-cze-2019	158 593 zł	$	42 033	€ 36 900	KUN 323_2869
	(VF) (III)	25-paź-2014	138 000 zł	$	41 567	€ 32 778	AN 6_0097
	(AU) (I-/II+)	13-lis-2010	**204 600 zł**	$	71 538	€ 53 560	WCN 44_0518

Aw.: Król w całej postaci w stroju koronacyjnym z atrybutami władzy: koroną, berłem i jabłkiem królewskim, napis wokoło: JOAN•CASIMIR•DG•REX•POL•M•D•LIT•RV•
Rw.: Pod koroną czteropolowa tarcza herbowa z małą tarczą z herbem Snop – Wazów w środku. Całość opasana Orderem Złotego Runa. Data 16 - 49 rozdzielona przy koronie. Po obu stronach tarczy inicjały G-P (Gerhard Pyrami, zarządca mennicy w Krakowie 1648-1650). W łańcuchu mały herb Sas w tarczy (Jan Daniłłowicz, podskarbi wielki koronny). W otoku: SA•LI•S•CZ (odwrócone lustro) •NE• – N•S•G•V•H•REX

Jan Kazimierz 1649-1668. Złote monety króla Jana Kazimierza. Ducat 1649, Kraków. Złoto, 3,44 g. Wytłoczona słabość , doskonale tłoczona błyszcząca kopia kolekcji Phoibos Widok z przodu tego dukata jest

niezwykły. Polskie dukaty zwykle pokazują portret króla. Stojąca linijka z berłem i kulą została zaprojektowana zgodnie z modelami Habsburga lub Węgier. Bardzo atrakcyjny okaz, min. falista, lekka linia. Niezwykle rzadki, szczególnie w tym stanie. Dutkowski K270 (R6); Kol. 94; Kopicki 1848 (R7).

Source: *Picture and description coin from auction 323 lot 2869 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com*

H.58.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA KORONNEGO Z 1649 r.* **136**

	Kraków
	(AU) (I-/II+)
	186 000 zł
$	65 035
€	48 691
	Hammer price
	WCN 44_0518
	13-lis-2010
	3.45 g
	? .mm

Jan II Kazimierz 1649-1668. dukat 1649, Kraków, Aw; Król w całej postaci w stroju koronacyjnym z atrybutami władzy: koroną, berłem i jabłkiem królewskim, złoto 3.45 g, H-Cz. 5860 (R7), Kaleniecki s.310, T. 450, efektowny, pięknie zachowany i bardzo rzadki, ozdoba największych kolekcji.

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 44 lot 0518 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie. www.wcn.pl

H.58.03 *TRZECI EGZEMPLARZ DUKATA KORONNEGO Z 1649 r.* **137**

	Kraków
	(UNC-) (I-)
	160 000 zł
$	42 328
€	38 005
	Hammer price
	AN 23_0459
	14-gru-2019
	3.44 g
	22.0 mm

W 1649 roku mennica w Krakowie rozpoczęła bicie dukatów. Pierwsze nosiły wyobrażenie stojącej postaci króla w stroju koronacyjnym. Uświetniono nimi uroczystości koronacyjne. Znane są dwie odmiany dukata ze stojącą postacią króla z literami NE-N i N-NON w legendzie rewersu.
Dotychczas na rynku tylko raz pojawił się egzemplarz w podobnym stanie zachowania.
Ekstremalnie rzadka pozycja w tak znakomitym stanie zachowania. Wspaniałe detale i połysk menniczy.
Kopicki 1848; Friedberg 94; H-Czapski 5860 (R7); Kaleniecki s. 310; Parchimowicz 1650; Tyszkiewicz 450; Dutkowski „Złoto Wazów" t. II - K270 (R6)

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 23 lot 0459 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.58.04 *CZWARTY EGZEMPLARZ DUKATA KORONNEGO Z 1649 r.* **138**

	Kraków
	(VF) (III)
	120 000 zł
$	36 145
€	28 503
	Hammer price
	AN 6_0097
	25-paź-2014
	3.44 g
	22.0 - 24.0 mm

W 1649 roku mennica w Krakowie rozpoczęła bicie dukatów. Pierwsze nosiły wyobrażenie stojącej postaci króla w stroju koronacyjnym. Uświetniono nimi uroczystości koronacyjne. Znane są dwie odmiany dukata ze stojącą postacią króla z literami NE-N i N-NON w legendzie rewersu.
Dotychczas na rynku tylko raz pojawił się egzemplarz w podobnym stanie zachowania.
Ekstremalnie rzadka pozycja w tak znakomitym stanie zachowania. Wspaniałe detale i połysk menniczy.
Kopicki 1848; Friedberg 94; H-Czapski 5860 (R7); Kaleniecki s. 310; Parchimowicz 1650; Tyszkiewicz 450; Dutkowski „Złoto Wazów" t. II - K270 (R6)

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 6 lot 0097 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.59.1 *TRZY WARIANTY DUKATA KORONNEGO* **G P** *Z 1649 r.* **139**

DUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA	**1649**	**G - P**	3.49 g / 23.0 mm	**Au**

	Kraków
	(UNC) (I)
	128 638 zł
$	41 711
€	31 000
	Hammer price
	EMP.Ham. 70_0903
	15-lis-2013
	3.43 g

R 8	(UNC) (I)	15-lis-2013	**147 933 zł**	$ 47 967	€ 35 650	EMP.Ham. 70_0903

Aw.: Popiersie króla w koronie, przedzielające u góry i u dołu napis otokowy: IO:CASI:DG RE• ─ X•.POL:M.D·
Rw.: Pod koroną tarcza z herbami Polski, Litwy, Szwecji, Gotów i Wazów. Po bokach literki G ─ P (Münzmeisters Gerhard Pyrami.) Pod herbem tarcza z herbem skarbnika koronnego Johanna Danillowicza (+1650). W otoku napis przedzielony u góry koroną, u dołu tarcza z herbem Sas i Orderem Złotego Runa: L•R•P•M•S•CZ• (Z odwrócone) ─ •N•N•S•G•V•H•RE• 16 ─ 49•

Dukat 1649 GP, Kraków Złoto 3,43g. Gum.1802, Kopicki 1850 R8, prawie doskonały
Source: Picture coin and descriptions from auction 70 lot 0903 Emporium Hamburg Muenzhandelsgesellschaft mbH Numismatic Department Suederstrasse 288 20537 Hamburg / Germany www.emporium-hamburg.com numis@emporium-hamburg.com

H.59.2 **140**

DUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA	**1649**	**R 8**	**G - P**	23.0 mm 3.46 g	**Au**

	Kraków
	(UNC-) (I-)
	276 592 zł
$	85 786
€	66 137
	80 000 CHF
	Hammer price
	HESS DIVO 321_1428
	26-Oct-12
	3.46 g

R 8	94 000 CHF	(UNC-) (I-)	26-paź-2012	**324 996 zł**	$ 100 799	€ 77 711	HESS DIVO 321_1428

Aw.: Popiersie króla w koronie, przedzielające u góry i u dołu napis otokowy: IO:CASI•DG• R ─ EX•.POL:M.D·

Rw.: Pod koroną tarcza z herbami Polski, Litwy, Szwecji, Gotów i Wazów. Po bokach literki G ─ P (Münzmeisters Gerhard Pyrami.) Pod herbem tarcza z herbem skarbnika koronnego Johanna Danillowicza. W otoku napis przedzielony u góry koroną, u dołu tarcza z herbem Sas i Orderem Złotego Runa: L•R•P•M•S•CZ• (Z odwrócone) ─ •N•N•S•G•V•H•RE• 16 ─ 49•

Dukat 1649 GP, Kraków, Złoto, 3.46 g Złoto Bardzo rzadki. Prawie doskonały Gum. 1802; CHF 90
Source: Picture coin and descriptions from auction 321 lot 1428 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

H.59.3 **141**

DUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA - PÓŁPOSTAĆ **1649** **G ─ P** 3.49 g / 25.0 mm **Au**

	Kraków
	(XF-) II-)
	64 000 zł
$	23 273
€	15 648
	Hammer price
	WCN 41_0304
	14-lis-2009
	2.88 g

Z WCN 41	(XF-) II-)	30-lis-2020	**82 600 zł**	$	22 208	€ 18 679	Desa Unicum 2020
R 8	(XF-) II-)	14-lis-2009	70 400 zł	$	25 600	€ 17 213	WCN 41_0304

Aw.: Półpostać króla i napis wokoło IO. CASI: DG ─ REX• PMD
Rw.: Pod koroną pięciopolowa tarcza herbowa Polski Litwy i Szwecji z małą tarczą Snop Wazów w środku, po bokach litery G ─ P Wokoło napis: 49 L•R: P•M•S• CZ • ─ N•N•S•G•V•H•RE 16

Jan II Kazimierz 1649-1668. dukat 1649, Kraków, złoto 2.88 g, W 1649 r. z krakowskiej mennicy wydano trzy rodzaje dukatów; wszystkie wybite w małych ilościach są dziś niezwykle rzadkie. Na ich odwrocie, po bokach herbu, widzimy litery G - P należące do Gerharda Pyraniego, kierownika mennicy w Krakowie w latach 1647-1650. Pomimo faktu, że płyta została wycięta, prawdopodobnie w epoce, w celu oszukańczego uzyskania złota, lub później, ponieważ moneta została umieszczona w otoczeniu złotnika, okaz ten wygląda dobrze i jest wart najwyższej uwagi. Niezwykle rzadka moneta, której nie było nawet w XIX wieku w największej i najbardziej znanej kolekcji polskich monet Emeryka hr. Hutten-Czapskiego, ekstremalnie rzadki.
A. L. Friedberg and Ira S. Friedberg, Gold Coins of the World, 90
Catalogue de la collection des médailles et monnaies polonaises du comte Emeric Hutten- Czapski, St. Petersbourg 1875 - Cracovie 1915 Kaleniecki s 307, H-Cz. -, Fr. 90, T.500

Zdjęcie i opis monety z aukcji 41 lot 0304 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie *www.wcn.pl*

H.60 **142**

DUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA **1650** 3.49 g / 22.0 mm **Au**

	Wschowa
	(EF+) (II+)
	180 000 zł
$	47 619
€	42 755
	Hammer price
	AN 23_0457
	14-gru-2019
	3.45 g

R 7	(EF+) (II+)	14-gru-2019	**207 000 zł**	$ 54 762	€ 49 168	AN 23_0457
	(EF) (II)	6-gru-2000	35 935 zł	$ 8 050	€ 9 117	CNG's TRIIT IV_2308

Aw.: Popiersie króla w prawo w wieńcu laurowym i zbroi. W otoku: IO:CASIMIR • – DG• REX•P•ET•S•

Rw.: Pod koron ą czteropolowa tarcza herbowa z małą tarczą z herbem Snopek - Wazów w środku. U dołu herb Wieniawa. W otoku: •MONE•AVRE – REGNI POLO•16 – 50

Mennica we Wschowie została założona reaktywowana przez Andrzeja Tymfa, dzierżawcę mennic koronnych sprowadzonego do Polski przez Jana Kazimierza. W obliczu zbliżającego się konfliktu z Chmielnickim, kłopotami ze szwedzkim sąsiadem, król potrzebował znacznej ilości monety dla opłacenia wojsk. Mennica we Wschowie, oddalona od terenów ewentualnych konfliktów, była bardzo dobrą lokalizacją. Tam też zamieszkał w 1649 roku, by dwa lata później przenieść się Poznania. Przez pierwsze dwa lata co najmniej 6 lat działalności, w mennicy oprócz monety drobnej, powstają też grube monety talarowe i złote dukaty. Wyróżniają się spośród innych monet z innych mennic koronnych Jana Kazimierza nietypowym portretem królewskim − bez korony lecz w wieńcu laurowym oraz w tym egzemplarzu, ekstremalnie rzadkim Orłem - bez herbu Wazów, Snopka umieszczonego na piersi - za to z wyraźnie zaznaczonym upierzeniem!
Ekstremalnie rzadka moneta z mennicy koronnej we Wschowie. Odmiana z Herbem Wieniawa pod popiersiem i POLO.
Nie posiadał tej monety nikt z wielkich numizmatyków jak Czapski, Potocki, Sobański, Chełmiński i Frankiewicz. Nigdy nienotowana na aukcji w Polsce i tylko w dwóch zbiorach prywatnych w słabszym stanie zachowania.
Najpiękniejszy znany egzemplarz na rynku, połysk i idealnie zachowany detale. Numizmat do najlepszych kolekcji złotych monet polski królewskiej.
Kurpiewski 601 (R8); Friedberg 90; Kopicki 1851 (R8); H-Czapski (-); Tyszkiewicz 450 mk ; Złoto Wazów T II K275 (R7); Gum 1804(RR); Wg katalogu Karolkiewicza znane 2-3 egzemplarze.
Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 23 lot 0457 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.61.1 *DWA WARIANTY DUKATA KORONNEGO C– G Z 1651 r.* **143**

DUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA **1651** **C– G** 3.49 g / 22 mm **Au**

R 8	(EF/EF+) (II/II+)	22-paź-2016	**299 000 zł**	$ 74 750	€ 68 578	AN 10_0101

Aw.: Popiersie króla w prawo, w wieńcu laurowym i zbroi dekorowanej nitami i rozetami. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IOAN CAS°D°G:PO – L°& SVEC• REX•

Rw.: Pod koroną czteropolowa tarcza herbowa, z małą tarczą z herbem Wazów – Snopek w środku. Po bokach inicjały C-G (Christoph Guttman). Herb Wieniawa u dołu. W otoku: MON:AVR:CIVIT: – BIDGOST: 1651

W 1650 roku, Krzysztof Guttman uzyskał zgodę Jana Daniłłowicza podskarbiego, wielkiego koronnego, na uruchomienie mennicy w Bydgoszczy. Pod jego zarządem działała do 1653 roku. Biła monetę srebrną i złotą. Zgoda została wydana przez Jana Daniłłowicza, ale jej potwierdzenie wydał już nowy podskarbi Bogusław Leszczyński. Wydaje się, że nałożenie się dwu uprawnień spowodowało, że mennica w Bydgoszczy wybijała monetę koronną, zarówno z tytułami królewskimi, jak i z nazwą miasta. Nazwa miasta BIDGOST pojawia się, zarówno na monetach srebrnych, jak i złotych. Dukaty bydgoskie emitowano jedynie w 1651 roku. Do ich bicia użyto czterech par stempli. Na dwu typach pojawia się sama nazwa miasta BIDGOST, kolejny typ rewersu wykonano umieszczając dodatkowo słowo CIVIT BIDGOST (miasto Bydgoszcz). Opisywany dukat jest nieznanym typem, który łączy rewers CIVIT BIDGOST z czwartą odmianą królewskiego portretu. Na monecie tej nietypowo rozdzielono popiersiem nazwę Polski (POL) zapisując tytuł w formie PO – L. Oba typy z nazwą CIVIT to unikaty. Pierwszy znajdował się w cesarskiej kolekcji w Wiedniu. Został w 1769 roku zilustrowany w wydanym wtedy katalogu zbioru. Dukat ten przerysował Karol Beyer w swoim skorowidzu. W katalogu dukat ten został wydzielony z monet polskich i zapisany pod miastem Bydgoszcz. Zbiór wiedeński był w czasie wojny ukryty i przemieszany, co sprawiło, że nie udało się tej monety odszukać pracownikom gabinetu. Dwie odmiany, tylko z BIDGOST, ujawniono w kilku zbiorach. Opisywany, podobnie jak egzemplarz wiedeński są unikatami. Zdjęcie tej monety zostało użyte w książce "Złoto czasów dynastii Wazów" t. II.
Pięknie wybita moneta, wyjątkowo wyraźne detale, jak na monetę koronną Jana Kazimierza. Lekko gięty egzemplarz.
Kamiński, Kurpiewski 608 var; Kopicki 1856 var; Złoto czasów dynastii Wazów, T.II K284 (R8) (ten egzemplarz); Friedberg 90

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 10 lot 0101 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.61.2 **144**

DUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA **1651** 3.49 g / 22 mm **Au**

Wschowa	
(UNC-/UNC) (I-/I)	
245 000 zł	
$	64 644
€	57 920
Hammer price	
AN 21_0126	
26-paź-2019	
3.443 g	
22.0 mm	

R 7-8	(UNC-/UNC) (I-/I)	26-paź-2019	**281 750 zł**	$	74 341	€ 66 608	AN 21_0126

Aw.: Popiersie króla w prawo w wieńcu laurowym i zbroi. W otoku: IOAN˚ CASIM - DG• REX P & S

Rw.: Pod koroną czteropolowa tarcza herbowa z małą tarczą z herbem Snopek - Wazów w środku. U dołu herb Wieniawa. W otoku: MONET• AVR. - MW – REG: PO 1651

Jan II Kazimierz. Dukat 1651, Wschowa - RZADKOŚĆ R7-R8 Mennica we Wschowie została założona przez Andrzeja Tymfa, dzierżawcę mennic koronnych sprowadzonego do Polski przez Jana Kazimierza. W obliczu zbliżającego się konfliktu z Chmielnickim, kłopotami ze szwedzkim sąsiadem, król potrzebował znacznej ilości monety dla opłacenia wojsk. Mennica we Wschowie, oddalona od terenów ewentualnych konfliktów, była bardzo dobrą lokalizacją. Przez pierwsze dwa lata działalności w mennicy oprócz monety drobnej, powstają też grube monety talarowe i złote dukaty. Wyróżniają się spośród innych monet Jana Kazimierza nietypowym portretem królewskim − bez korony lecz w wieńcu laurowym.
Ekstremalnie rzadka moneta z mennicy koronnej we Wschowie. Tylko raz notowana na aukcji i tylko w jednym zbiorze prywatnym w słabszym stanie zachowania. Znana ze zbiorów publicznych Muzeum Czapskiego w Krakowie oraz ze skarbu z Koszyc. Odmiana z REG - PO na rewersie.
Najpiękniejszy znany egzemplarz na rynku, połysk i idealnie zachowany detale. Numizmat do najlepszych kolekcji złotych monet polski królewskiej.
Kurpiewski 603 (R8); Friedberg 90; Kopicki 1853 (R8); H-Czapski 7609 (R8); Tyszkiewicz 450 mk ; Złoto Wazów T II K276 (R7)

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 21 lot 0126 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.62.1 *DWA WARIANTY DUKATA KORONNEGO Z 1652 r.* **145**

DUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ **1652** 24.0 mm 3.44 g **Au**

	Wschowa
	(UNC) (I)
	48 000 zł
$	14 590
€	5 418
	Hammer price
	WCN 33_0523
	3-gru-2005
	3.44 g

R 8	(UNC-) (I-)	14-lis-2020	**166 750 zł**	$	43 652	€	36 892	WCN 75_0120
	(UNC-) (I-)	7-lis-2015	123 200 zł	$	31 269	€	29 194	WCN 62_0550
	(UNC) (I)	3-gru-2005	52 800 zł	$	16 049	€	5 959	WCN 33_0523

Aw: Popiersie króla w prawo w wieńcu laurowym i zbroi, napis w otoku IOAN•CASIM• DG - REX•PO & S

Rw: Owalna czteropolowa tarcza herbowa, niżej herb Wieniawa(podskarbiego Bogusława Leszczyńskiego) i litery MW (Moneta Wschovensis) w otoku napis MONET•AVREA - REGNI• PO:1652

Jan II Kazimierz (1649–1668) / monety koronne. Dukat, 1652, mennica Wschowa; Dutkowski (Złoto Wazów) K285 - ten egzemplarz, Fr. -, Gum-H. 1807, Gum-P. 1795, H-Cz. 10318 (R8), Kaleniecki s. 318 (ilustruje ten egzemplarz), Kop. 1859 (R8), Kurp. 611 (R8), Kozłowski 104, ryc. 131 (ten egzemplarz), Tyszkiewicz 450 mk; złoto, 3.44 g, (ten sam egzemplarz z 14 aukcji WCN -listopad 1997), lekko wyszczerbiony krążek. Wschowski dukat z roku 1652 znany jest jedynie ze zbioru hr. Hutten-Czapskiego, do którego trafił ze zbioru Maxa Kirmisa. Dr. Max Kirmis (1851–1926) był kolekcjonerem, badaczem i miłośnikiem numizmatyki polskiej. Za sprzyjanie polskości został przeniesiony z Wielkopolski do Neumünster w Księstwie Holsztyńskim, gdzie został kierownikiem tamtejszego muzeum. Nie porzucił jednak swojej pracy

badawczej i w roku 1892 (a więc 22 lata wcześniej od Mariana Gumowskiego) opublikował pierwszy w historii podręcznik numizmatyki polskiej - „Handbuch der polnischen Münzkunde", wydany na 268 stronach, w Poznaniu. Sprzedawany tu dukat jest prawdopodobnie drugim (pierwszy w kolekcji Hutten-Czapskiego) znanym egzemplarzem, pięknie zachowanym. Ekstremalna rzadkość.
Prezentowany dukat jest prawdopodobnie drugim znanym egzemplarzem. H-Cz. 10318 R8, Kaleniecki s. 318 Fr.-, T. 450, Wszystkie notowania dotyczą tego samego egzemplarza.
Zdjęcie i opis monety z aukcji 33 lot 0523 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie *www.wcn.pl*

H.62.2 **146**

DUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA **1652** **A — T** 3.49 g / 23.0 mm **Au**

	Poznań
	(VF) (III)
	51 000 zł
$	18 345
€	12 977
	Hammer price
	AN 2_0092
	15-maj-2011
	03 Jan 00
	3.45 g

R 6	(VF) (III)	15-maj-2011	**58 650 zł**	$	21 097	€ 14 924	AN 2_0092
	(EF/AU) (II/I)	6-gru-2000	19 253 zł	$	4 313	€ 4 885	CNG's TRIT IV_2309

Aw.: Popiersie króla w koronie i w zbroi okrytej płaszczem spiętym broszą na ramieniu. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IOAN˙CASI·D:G·REX·POL·&·SVE·M·D·L·R·P·

Rw.: Pod koroną owalna czteropolanowa tarcza polsko-litewska z małą tarczą polsko-litewską z małą tarczą z herbem Snop Wazów w środku. Po obu stronach tarczy inicjały mennicze A-T (Andrzej Tynf, dzierżawca mennic w Poznaniu i Bydgoszczy). U dołu herb Wieniawa w tarczy - Bogusława Leszczyńskiego podskarbiego wielkiego koronnego. W otoku: MONET ·AVREA·REGN·POLO˙1652

Bardzo rzadki dukat koronny z mennicy w Poznaniu. W dostępnych zbiorach moneta z tego stempla znajduje się tylko w kolekcji numizmatycznej Czapskich w Krakowie i Ossolineum we Wrocławiu. Moneta z tą datą była też ozdobą zbioru H. Karolkiewicza. Opisują go dawne katalogi zbiorów: Z. Chełmińskiego, M. Frankiewicza i O. Kubickiego. Po wojnie dukat był tylko czterokrotnie oferowany na aukcjach.
Patyna. Dukat z przebitym otworem nad koroną królewską.
Kopicki.1860; Friedberg.90; Karolkiewicz.2309; Kaleniecki s. 319; Tyszkiewicz.350; Parchimowicz.1695

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 2 lot 0092 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. *www.niemczyk.pl*

H.63 **147**

DUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA	1653	3.49 g / 23.0 mm	Au

	Wschowa
	(VF-) (III-)
	85 000 zł
$	21 357
€	18 973
	Hammer price
	AN 25_0443
	20-cze-2020
	3.4 g

R 7	(VF-) (III-)	20-cze-2020	**97 750 zł**	$ 24 561	€ 21 819	AN 25_0443

Aw.: Popiersie króla w prawo w wieńcu laurowym i zbroi. W otoku: IO CASIMIR - DG REX P & S

Rw.: Pod koroną czteropolowa tarcza herbowa z małą tarczą z herbem Snopek - Wazów w środku. U dołu herb Wieniawa. W otoku: MONET•AVREA - MW - REGNI•PO:1653

Mennica we Wschowie została założona przez Andrzeja Tymfa, dzierżawcę mennic koronnych sprowadzonego do Polski przez Jana Kazimierza. W obliczu zbliżającego się konfliktu z Chmielnickim, kłopotami ze szwedzkim sąsiadem, król potrzebował znacznej ilości monety dla opłacenia wojsk. Mennica we Wschowie, oddalona od terenów ewentualnych konfliktów, była bardzo dobrą lokalizacją. Przez pierwsze dwa lata działalności w mennicy oprócz monety drobnej, powstają też grube monety talarowe i złote dukaty. Wyróżniają się spośród innych monet Jana Kazimierza nietypowym portretem królewskim − bez korony lecz w wieńcu laurowym.
Ekstremalnie rzadka moneta z mennicy koronnej we Wschowie. Moneta nienotowana na aukcjach, w zbiorach publicznych, ani w dziś najbardziej profesjonalnie opracowanej książce na monety złote „Złoto Dynastii Wazów" - tom II J. Dutkowskiego. Dukat wyróżnia się innym portretem króla. Inaczej jest ułożona fryzura władcy, przy której brakuje charakterystycznej wstążki. Odmienne są również drobne detale zdobiące zbroję i sam naramiennik, przy którym umieszczono dodatkową kropkę. Rewers również odbiega od dotychczas znanych nam odmian, mincerz inaczej umieścił znaki interpunkcyjne.
Delikatnie gięty, manipulacje w tle (ślady reperacji). Resztki połysku menniczego,
Numizmat do najlepszych kolekcji złotych monet polski królewskiej.
Friedberg 90; H-Czapski 6728 (R6), podobny; Kopicki 1861 (R7), podobny; Tyszkiewicz 400 mk; Złoto Wazów - (nienotowany)

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 25 lot 0443 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.64.01 **148**

DUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA	1655	I - T	24.0 mm 3.49 g	Au

	Kraków
	(XF+) (II+)
	59 512 zł
$	23 064
€	17 000
	Hammer price
	KUN 144_4235
	7-paź-2008
	6.81 g

R 6	(XF+) (II+)	7-paź-2008	**73 200 zł**	$ 28 369	€ 20 910	KUN 144_4235

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z płaszczem udrapowanym na ramieniu i przypiętym kokardą. Order Złotego Runa zawieszony na wstędze. Pod popiersiem inicjały mennicze I-T (Jan Thamm). W otoku: IOAN:CASI – DG •REX•P.&S

Rw.: Pod koroną owalna czteropolowa tarcza polsko-litewska z wolutami, z małą tarczą z herbem Snop – Wazów w środku. U dołu herb Wieniawa, (Bogusław Leszczyński, podskarbi wielki koronny). Inicjały mennicze S • CH (Stanisław Czrząstkowski, administrator mennicy) w owalu wchodzą w napis u dołu. W otoku: MONET•AVREA •─:REGNI:**P**•1655

Gold Ducat, CracowMennica Kraków, 6.81 g Gum. 1815 (R); Kop. 1868 (R6); HCz. 2053 (R5); F. 90 (20). AU-UNC.

H.64.02 **149**

DUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA	1655	I - T	24.0 mm 3.49 g	Au

	Kraków
	(AU-UNC) (I-/II)
	23 436 zł
$	5 250
€	5 946
	Hammer price
	NG's TRIT IV_2310
	6-gru-2000
	? g

R 6	(AU-UNC) (I-/II)	6-gru-2000	26 954 zł	$ 6 038	€ 6 839	CNG's TRIT IV_2310

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi, z płaszczem udrapowanym na ramieniu i przypiętym kokardą. Order Złotego Runa zawieszony na wstędze. Pod popiersiem inicjały mennicze I-T (Jan Thamm). W otoku: IOAN:CASI – DG •REX•P.&S

Rw.: Pod koroną owalna czteropolowa tarcza polsko-litewska z wolutami, z małą tarczą z herbem Snop – Wazów w środku. U dołu herb Wieniawa, (Bogusław Leszczyński, podskarbi wielki koronny). Inicjały mennicze S • CH (Stanisław Czrząstkowski, administrator mennicy) w owalu wchodzą w napis u dołu. W otoku: MONET•AVREA •─:REGNI:**PO**•1655

1655 Złoty Dukat. Mennica Krakowska. Gum. 1815 (R); Kop. 1868 (R6); HCz. 2053 (R5); F. 90 (20). AU-UNC.

Okaz Herstal w podobnym graudiencji osiągnął 2200 dolarów w 1974 roku.

Source: Picture and description coin from IV sessions lot 2310, Classical Numismatic Group, Inc. TRITON, Lancaster PA USA Website: http://www.cngcoins.com

H.65 **150**

DUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA	1656	3.49 g / 23.0 mm	Au

	Kraków
	(UNC-)
	103 150 zł
$	27 338
€	24 000
	Hammer price
	KUN 323_2871
	26-Jun-2019
	3.42 g

R 7	(UNC-) (I-)	26-cze-2019	**126 874 zł**	$ 33 626	€ 29 520	KUN 323_2871

Aw.: Popiersie koronowane w zbroi nitowanej okryte złożonym płaszczem, na piersi Order Złotego Runa, poniżej sygnatury T (Johann Thamm, Wardein i tester monety w Krakowie 1655-1661) W otoku: * IOAN • CASIMI - DG • REX • P&S •

Rw.: Czteropolowy koronowany herb Polski i Litwy z tarczą środkową Korgarbe (Vasa), poniżej sygnatury IC (Jacob Czamer, mistrz mennicy w Krakowie 1656) W otoku: MONETA • AVREA - REGNI • P: 1656

KRÓLESTWO POLSKI. JOHANN KASIMIR, 1649-1668. Złote monety króla Johanna Kasimira. Ducat 1656, Kraków. Złoto 3,42 g. Bardzo rzadkie Atrakcyjny okaz, bardzo dobrze-doskonały. Kol. 90; Kopicki 1869 (R7). Dukaty Johanna Kasimira jako monety króla reprezentują jedną z wielkich rzadkości polskiej numizmatyki.

Source: Picture and description coin from auction 323 lot 2871 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

H.66.1 *DWA WARIANTY DUKATA KORONNEGO **TLB** Z 1658 r.* **151**

DUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA	1658	T.L.B.	23.0 mm 3.41 g	Au

Kraków						
(VF) (III)						
360 000 zł						
$ 118 812						
€ 86 957						
Hammer price						
AN 5_0153						
24-maj-2014						
3.41 g						
23.0 mm						
R 8	(VF+) (III+)	24-maj-2014	**414 000 zł**	$ 136 632	€ 99 998	AN 5_0153
	(VF) (III)	23-cze-2010	232 687 zł	$ 69 695	€ 56 580	KUN 171_5332

Aw.: Popiersie króla w prawo, w wieńcu i zbroi husarskiej dekorowanej nitami. Płaszcz spięty broszą na ramieniu. W otoku: IO.CAS.D.G.REX· – PO.ET.SV.

Rw.: Pod koroną czteropolowa tarcza herbowa z małą tarczą z herbem Snop − Wazów w środku. U dołu herb Wieniawa. Poniżej inicjały T·L·B W otoku: MONETA·AVRE: − REG.POLO.1.6.5.8

Doskonała proweniencja. Na awersie herb Pilawa, znak własnościowy rodu Potockich. Do roku 1657 miasto Kraków było pod okupacją szwedzką. Szwedzi uruchomili w Krakowie wojenną mennicę bijącą monetę z wizerunkiem i tytulaturą Jana Kazimierza. Mennica wznowiła pracę w Krakowie w 1658 roku, po odbiciu miasta przez wojska polskie. Pierwsze dukaty wybijał w niej Stanisław Chrząstowski, zarządca z czasów szwedzkich. Jeszcze w tym samym roku przekazuje on zarząd mennicy Tytusowi Liwiuszowi Boratyniemu, który sygnował wybijane monety inicjałami TLB. Znane są dwie odmiany dukata z dat 1658 z końcówką legendy POLO lub POL. Ostatnio na aukcji Künker 244 (poz. 531) sprzedawany był nieznany dotąd, unikalny typ z okrągłą tarczą herbową na rewersie.Jeden z dwóch dostępnych na rynku egzemplarzy. Ładnie zachowany egzemplarz. Delikatna patyna.
NOTOWANIE KUNKER 171 LOT 5332 DOTYCZY TEGO SAMEGO EGZEMPLARZA Z PUNCĄ POTOCKICH.
Kopicki 1873 R8; Friedberg 90; H-Cz. 5897; Parchimowicz 1654; Tyszkiewicz 500; Kamiński 626

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 5 lot 0153 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.66.2 **152**

DUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA	1658	T.L.B.	22.0 mm / 3.51 g	Au

	Kraków
	(XF) (II)
	166 528 zł
$	54 320
€	40 000
	Hammer price
	KUN 244_0531
	6-lut-2014
	3.51 g

R 8	(XF) (II)	6-lut-2014	**204 829 zł**	$ 66 814	€ 49 200	KUN 244_0531

Aw.: Popiersie króla w prawo, w wieńcu i zbroi husarskiej dekorowanej nitami. Płaszcz spięty broszą na ramieniu. W otoku: IO.CAS.D.G.REX· – PO.ET.SV.

Rw.: Pod koroną czteropolowa okrągła tarcza herbowa z małą tarczą z herbem Snop − Wazów w środku. U dołu herb Wieniawa. Poniżej inicjały T·L·B W otoku: MONETA·AVRE: − REG.POLON 1658

Jan Kazimierz 1649-1668. Ducat 1658 TLB, Kraków. Złoto 3,51 g. Kol. 90; Kopicki 1873 var. (R8). O największej rzadkości. Prawdopodobnie wyjątkowy. Bardzo atrakcyjny okaz, min. falisty, doskonały.

Source: Picture and description coin from auction 244 lot 0531 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

H.67 **153**

DUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA	1660	T.L.B.	22.0 mm 3.45 g	Au

	Kraków
	(UNC) (I)
	340 000 zł
$	112 211
€	81 928
	Hammer price
	AN 4_0174
	19-paź-2013
	3.45 g
	22.0 mm

R 8	(UNC) (I)	19-paź-2013	**391 000 zł**	$ 129 043	€ 94 218	AN 4_0174

Aw.: Popiersie w prawo w koronie i w zbroi okrytej płaszczem. Na piersi Order Złotego Runa. Pod popiersiem inicjały T•L•B (Tytus Liwiusz Boratyni), zewnętrzna obwódka sznurowa. W otoku: •IO•CAS•D•G• – POL•&•SVE•REX

Rw.: Pod koroną owalna czteropolowa polsko-litewska tarcza herbowa. U dołu herb Ślepowron. Zewnętrzna obwódka sznurowa. W otoku: MONET•AVREA• •REG•POLON 1660

Wyjątkowo rzadki dukat z mennicy w Krakowie. Do tej pory znane były tylko dwie sztuki, w zbiorach w Krakowie i Wiedniu. W podręczniku Józefa Tyszkiewicza egzemplarz wyceniony na 500 marek w złocie. Wyśmienity egzemplarz.
Kopicki 1875; Friedberg 90; H-Cz. 7654(3,46)R7; Kaleniecki nie notuje; Parchimowicz 1656; Tyszkiewicz 500
Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 4 lot 0174 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.68 **154**

DUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA	1662	A ¬ T	3.49 g / 23.0 mm	Au

	Kraków
	(UNC-/II) (I-/II)
	22 320 zł
$	5 000
€	5 663
	Hammer price
	NG's TRIT IV_2311
	6-gru-2000
	? g

R 8	(UNC-/II) (I-/II)	6-gru-2000	**25 668 zł**	$	5 750	€ 6 512	CNG's TRIT IV_2311

Aw.: Popiersie w prawo w koronie i w zbroi okrytej płaszczem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: •IO•CASIM•D:G•POL•&•SVE•M:D:L•
Rw.: Pod koroną owalna czteropolowa polsko-litewska tarcza herbowa. U dołu herb Ślepowron. W otoku: MONETA•AVREA• ¬ •REG•POL: 1662 Po bokach tarczy inicjały A ¬ T (Andreas Tymf)

1662. Zøoty Duckat. Mennica Kraków. Gum. 1825 (R); Kop. 1880 (R7); HCz. 10350 (R7); F. 90 (20). EF-AU
Jedyne notowanie monety z kolekcji H. Karolkiewicza
1662. Złoty Dukat. Mennica Krakowska. Delikatne i opancerzone popiersie z długimi włosami skierowanymi w prawo / Koronowane ćwiartowane ramiona z centralną tarczą Wazową flankowaną przez A - T (Andreas Tymf) i ramiona "SLEPOWRON" poniżej. Gum. 1825 (R); Kop. 1880 (R7); HCz. 10350 (R7); F. 90 (20). EF-AU, kilka drobnych wad flanu i kilka rozproszonych małych lub maleńkich nacięć i zadrapań. Okaz Herstal jest jedynym innym, który możemy prześledzić od 1930 roku. To była ta sama klasa, ale bez drobnych niedoskonałości. Zrealizował 2500 $ ponad 25 lat temu!

Source: Picture and description coin from IV sessions lot 2311, Classical Numismatic Group, Inc. TRITON, Lancaster PA USA Website: http://www.cngcoins.com

H.69.1 *SZEŚĆ WARIANTÓW DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1649 r.* **155**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	1649	G–R	3.49 g / 24.0 mm	Au

Gdańsk
NGC MS65 MAX
53 000 zł
$ 13 765
€ 12 412
Hammer price
D. Marciniak
10_0446
13-lut-2020
25.0 mm

1.	**R 7**	NGC MS65	6-lut-2021	66 080 zł	$	17 859	€ 14 849	D. Marciniak 13_0782
2.		NGC MS65 MAX	13-lut-2020	60 950 zł	$	15 830	€ 14 274	D. Marciniak 10_0446
3.		NGC MS65 MAX	12-paź-2019	49 280 zł	$	13 141	€ 11 487	Stary Sklep 2_0233
4.		NGC MS65 (MAX)	17-paź-2018	**63 825 zł**	$	17 020	€ 14 523	AN 17_0182
5.		(UNC) (I)	22-paź-2016	59 800 zł	$	14 950	€ 13 716	AN 10_0112
6.	£ 8 400	(UNC) (I)	3-gru-2015	51 295 zł	$	12 572	€ 11 890	SPINK15007_0849
7.		(VF) (III)	23-lis-2013	8 400 zł	$	2 736	€ 2 019	WCN 55_0604
8.		(EF) (II)	6-gru-2000	3 977 zł	$	891	€ 1 009	CNG's TRIT IV_2331

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IOAN CAS:D: G:R•POL: & SUEC•M D LRP

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską. Pod łapami lwów inicjały G-R W otoku: MON:AUREA CIVITATIS:GEDANEN:1649

Wyśmienity egzemplarz dukata z pierwszego roku ich bicia za króla Jana Kazimierza. Moneta z nietkniętym obiegiem reliefem i blaskiem menniczym, co doceniło NGC, przyznając jej najwyższą notę dla tych monet, bardzo rzadko spotykaną dla dukatów czasów Polski Królewskiej. Emisja z roku koronacji Jana II Kazimierza, wybita stemplami słynnego, gdańskiego medaliera Jana Höhna starszego, w mennicy zarządzanej przez Gerharda Rogge. Późny typ dla tego rocznika, z mniejszym, węższym portretem królewskim, znanym również z roku 1650. Bardzo rzadka odmiana z trójlistną gałązką nad tarczą herbową, oceniana przez Jarosława Dutkowskiego na wysoki stopień rzadkości R7. Bardzo rzadki w takim stanie nominał.
Egzemplarz z 17. aukcji ANMN (poz. 182, sprzedana za 63.825 zł).
Reference: Dutkowski 318 (R7), CNG 340.I, Friedberg 24, Kaleniecki 370, Kopicki 7649 (R4), Tyszkiewicz 14 mk

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 10 lot 0446 Gabinet Numizmatyczny Damian. Marciniak (Hotel Marriott) Warszawa email: gn@gndm.pl http://gndm.pl

H.69.2 **156**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA **1649** **G-R** 3.49 g / 24.0 mm **Au**

Gdańsk
(EF+) (II+)
20 000 zł
$ 5 000
€ 4 587
Hammer price
AN 10_0113
22 paź 16
3.49 g
25.0 mm

1.	**R 5**	(XF-) (II-)	27-wrz-2021	22 591 zł	$ 5 653	€ 6 150	KUN 352_1387
2.		NGC AU 53	6-lut-2021	21 535 zł	$ 5 820	€ 4 839	Marciniak 13_0783
3.		NGC MS63 MAX	2-cze-2020	**41 800 zł**	$ 10 857	€ 9 721	Numimarket 6_0008
4.		(XF+) (II+)	10-paź-2019	32 207 zł	$ 8 103	€ 7 380	KUN 328_5219
5.		(UNC-) (I-)	22-wrz-2019	27 140 zł	$ 6 958	€ 6 312	Numimarket 4_0099
6.		NGC AU 55	9-lut-2019	18 400 zł	$ 4 973	€ 4 330	Marciniak 7_0684
7.		(EF-/VF+) (II-/III+)	15-gru-2018	17 825 zł	$ 4 760	€ 4 184	AN 18_0411
8.		(UNC-) (I-)	16-wrz-2018	31 860 zł	$ 8 705	€ 7 461	Numimarket 2_0265
9.		(VF+) (III+)	21-paź-2017	21 850 zł	$ 6 027	€ 5 159	AN 12_0151
10.	1 230 DEM	(VF) (III)	10-paź-2001	2 388 zł	$ 574	€ 629	KUN 68_2343
11.		NGC AU55 MAX	7-paź-2017	22 400 zł	$ 6 400	€ 5 308	WDA MiM 5_118
12.		(EF+) (II+)	22-paź-2016	23 000 zł	$ 5 750	€ 5 275	AN 10_0113
13.		(XF+) (II+)	17-lis-2015	19 609 zł	$ 4 897	€ 4 575	Hess Divo 329_0506
14.		(XF-/VF+) (II-/III+)	1-gru-2007	18 150 zł	$ 7 378	€ 5 042	WCN 37_0318
15.		(XF+) (II+)	22-cze-2004	6 836 zł	$ 1 786	€ 1 476	KUN 92_0178
16.	1 668 CHF	(XF-) (II-)	24-paź-2001	4 141 zł	$ 1 006	$ 1 127	Hess Divo 288_0036

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IOAN CAS•D.G•R•POL• & SUEC•M•D•L•R•P°

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską. Pod łapami lwów inicjały G-R W otoku: MON:AUREA CIVITATIS GEDANEN:1649

Rocznik 1649 charakteryzuje się największą liczbą typów i odmian pośród dukatów Jana Kazimierza. Bardzo rzadki wariant dukata gdańskiego z 1649 roku, charakteryzujący się odmiennym rewersem z większą ilością gałązek palmowych i winnego grona. Sporadycznie pojawiający się w handlu.
Wspaniale zachowane detale, przepiękny blask menniczy. Moneta rzadka w takim stanie zachowania.
Kopicki 7649 (R4); Friedberg 24; CNG 340 I; H-Czapski 1910; Kaleniecki s. 370 (wszystkie odmiany razem); Parchimowicz 1759 a; Złoto czasów dynastii Wazów t.II G319 (R5); Tyszkiewicz 14

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 10 lot 0113 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.69.3 **157**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	1649	G–R	3.49 g / 24.0 mm	Au

	(XF) (II)	12-lis-2017	**21 840 zł**	$	6 067	€ 5 188	D. Marciniak 3_0211

	Gdańsk
	(XF) (II)
	19 500 zł
$	5 417
€	4 632
	Hammer price
	D. Marciniak 3_0211
	12-lis-2017
	3.478 g
	24.5 mm

Aw.: Popiersie króla, dzielące otok koroną (w obręczy korony duże klejnoty przedzielone dwoma mniejszymi). W otoku: IOAN CAS:D:G.R•POL•& SUEC•M•D•L•RP•

Rw.: Dwa lwy z podwójnymi ogonami podtrzymujące tarczę miejską stojącą na konsoli. Pod łapami lwów inicjały G - R Liście palmowe uniesione nad tarczą, z pięciolistną gałązką z trzema dużymi liścmi wchodzącymi w napis. W otoku: MON:AUREA CIVITATIS GEDANEN: 1649

Lekko gięty, skaleczony na tarczy herbowej, ale o zachowanej pięknej, menniczej świeżości. Bardzo atrakcyjny.
Pierwszy rocznik dukatów gdańskich Jana II Kazimierza. Odmiana z wąskim popiersiem. Z pięciolistną gałązką z trzema dużymi liśćmi, wychodzącą z dwóch rozłożyście ułożonych liści palmowych. Wariant bez kropki pomiędzy RP. Złoto, średnica 24,5mm, waga 3.478 g. Różni się od poprzednich innym kształtem gałązki nad herbem i znakami interpunkcji na awersie.
Dutkowski G317 (R6), Kopicki 7649 (R4), CNG 304, Hutten-Czapski -, Friedberg 24, Tyszkiewicz 14 mk.
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 3 lot 0211 Gabinetu Numizmatycznego Damian Marciniak gn@gndm.pl

H.69.4 **158**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	1649	G–R	3.49 g / 24.0 mm	Au

	Gdańsk
	NGC MS 63 MAX
	37 000 zł
$	9 250
€	8 371
	Hammer price
	AN 9e_0090
	5-maj-2016
	25.0 mm

1.	R 4	(XF/XF+) (III/III+)	29-lis-2020	14 160 zł	$ 3 827	€ 3 218	Numimarket 7_0157
2.	6 900 CHF	(XF+) (II+)	23-paź-2018	26 154 zł	$ 6 927	€ 6 034	SIN 52_2869
3.		NGC MS 63 MAX	5-maj-2016	42 550 zł	$ 10 638	€ 9 627	AN 9e_0090
4.		(MS62 NGC) (I)	23-maj-2015	**46 000 zł**	$ 12 000	€ 11 247	AN 7_0123
5.		(VF+) (III+)	24-maj-2014	9 200 zł	$ 3 036	€ 2 222	AN 5_0166
6.	£ 1 140	(VF) (III)	2-gru-2013	5 813 zł	$ 1 862	€ 1 369	SPINK 13005_0512
7.		(EF) (II)	19-paź-2013	14 950 zł	$ 4 934	€ 3 603	AN 4_0190
8.		(EF) (II)	27-cze-2002	11 367 zł	$ 2 807	€ 2 829	KUN 76_3533

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IOAN•CAS•D•G•R•POL• & SUEC•M•D•L•R•P°

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską. Pod łapami lwów inicjały G-R W otoku: MON AUREA CIVITATIS GEDANEN:1649

Rocznik 1649 charakteryzuje się największą liczbą typów i odmian pośród dukatów Jana Kazimierza. Moneta rzadka w tak pięknym stanie zachowania. Druga najwyższa nota gradingowa przyznana przez firmę NGC. Piękny, menniczy egzemplarz. Wspaniałe detale, intensywny połysk. Mniej listków i inne znaki interpunkcji.
Literatura: Kopicki 7649; Friedberg 24; CNG 340 I; H-Cz. 1910; Kaleniecki s. 370; Parchimowicz 1759 a; Tyszkiewicz 14
Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 9e lot 0090 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.69.5 **159**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA **1649** **G-R** 3.49 g / 24.0 mm **Au**

Gdańsk
NGC MS61
43 000 zł
$ 11 376
€ 10 214
Hammer price
AN 23_0479
14-gru-2019
? . g
?. mm

R 6 - R 7	NGC MS61	14-gru-2019	**49 450 zł**	$ 13 082	€ 11 746	AN 23_0479
	(XF) (II)	26-cze-2019	19 031 zł	$ 5 044	€ 4 428	KUN 323_2905

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IOAN CAS•D•G•R•POL• & SUEC•M•D•L•R•P°

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską. Pod łapami lwów inicjały G-R W otoku: MON•AUREA CIVITATIS GEDANEN:1649
Odmiana pojedynczymi ogonami lwów. Na rewersie GEDANEN: Nienotowana odmiana interpunkcyjna po MON jest kropka zamiast dwukropka.
NIENOTOWANA HYBRYDA w książce J. Dutkowskiego na złoto Wazów, najbardziej zbliżony do pozycji G324, notowanego tylko w dwóch kolekcjach.

Wspaniały egzemplarz, połysk menniczy. Delikatna wiekowa patyna.
Kopicki 7649 (R4); Friedberg 24; CNG 340 I ; Kaleniecki s. 370 (wszystkie odmiany razem); Parchimowicz 1759 a;
Złoto czasów dynastii Wazów t.II G324 (R6-R7) - podobny.
Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 23 lot 0479 An. Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.69.6 **160**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	1649	G–R	3.49 g / 24.0 mm	Au

Gdańsk
(VF+) (III+)
16 650 zł
$ 3 925
€ 3 615
Hammer price
VAuction Pegasi 42_0855
19-maj-2020
3.37 g

R 5	(VF+) (III+)	19-maj-2020	**19 649 zł**	$	4 632	€ 4 266	VAuction Pegasi 42_0855

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IOAN CAS•D•G•R•POL• & SUEC•M•D•L•R•P°

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską. Pod łapami lwów inicjały G-R W otoku: MON•AUREA CIVITATIS GEDANEN•1649•
POLAND. Jan II Kazimierz, 1648-1668. Zloty Dukat (3.37 gm), of Danzig,1649. Crowned
Fr.24. VF+. Rzadki. ex T. Held collection.

Source: Picture and descriptions coin from auction 42 lot 0855 *Pegasi Auctions, PO Box 131040, Ann Arbor, MI 48113, USA E-mail: support@vauctions.com http://www.vauctions.com*

H.70.1 *PIĘĆ WARIANTÓW DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1650 r* **161**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	1650	G–R	3.49 g / 24.0 mm	Au

Gdańsk
(VF-) (III-)
30 050 zł
$ 8 090
€ 6 979
Hammer price
AN 15_0287
26-maj-2018
3.45 g
25.0 mm

1.	**R 6**	(XF) (II)	11-paź-2019	**46 000 zł**	$	11 794	€ 10 747	Marciniak 9_0039
2.		(VF-) (III-)	26-maj-2018	35 075 zł	$	9 304	€ 8 026	AN 15_0287
3.		(VF+) (III+)	8-lis-2014	24 640 zł	$	7 333	€ 5 867	WCN 58_0420

4.		(VF+) (III+)	24-wrz-2003	10 035 zł	$ 2 541	€ 2 214	KUN 87_2186
5.		(VF) (III)	27-cze-2002	3 359 zł	$ 830	€ 836	KUN 76_3534

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IOAN CAS•D:G•R•POL• & SUEC M D L RP

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską. Pod łapami lwów inicjały G-R W otoku: MON:AUREA CIVITATIS GEDANENS:1650**.**

Rocznik 1650 występuje w czterech odmianach napisowych z różnymi ozdobnikami przed napisem. Odmiana z napisem GEDANENS oraz kropką po dacie należy do najrzadziej pojawiających się na aukcjach. Notowana jest tylko w kolekcji Czapskich, w Ermitażu i Gdańsku. Był w skarbie Koszyce. Obecnie notowana tylko w jednym zbiorze prywatnym. Manipulacje w tle. Resztki połysku.
Dużej rzadkości moneta, określona w katalogu Złoto Wazów tom II na R6 (fotografia monety użyta w książce).
Kopicki 7650 (R3); Friedberg 24; CNG.304II; Kaleniecki s. 373; Tyszkiewicz 14; Złoto Wazów G326 (R6)

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 15 lot 0287 Antykwariat Numizmatyczny Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie.
www.niemczyk.pl

H.70.2 **162**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA **1650** **G – R** 3.49 g / 24.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(VF+) (III+)
	21 000 zł
$	5 512
€	4 709
	Hammer price
	AN 26_0203
	17-paź-2020
	3.38 g
	25.2 mm

R 6	(VF+) (III+)	17-paź-2020	**24 150 zł**	$ 6 339	€ 5 415	AN 26_0203

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IOAN CAS•D:G•R•POL• & SUEC M D L R P

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską. Pod łapami lwów inicjały G-R W otoku: MON:AUREA CIVITATIS GEDANENS:1650**:**

Rocznik 1650 występuje w czterech dotychczas znanych odmianach napisowych z różnym ułożeniem gałązek palmowych nad herbem Gdańska. Nasza odmiana charakteryzuje się zapisem GEDANENS i DWUKROPKIEM PO DACIE. Dukat nieskatalogowany w książce J. Dutkowskiego „Złoto Wazów - tom II".Podobny do Naszego egzemplarz notowany jest tylko w kolekcji Czapskich, w Ermitażu i Gdańsku. Był w skarbieKoszyce. Obecnie moneta notowana tylko w dwóch zbiorach prywatnych.Ładny, świeży egzemplarz. Resztki połysku w tle, przyzwoicie wybity dukat.Kopicki 7650 (R3); Friedberg 24; CNG.304II - podobny; Kaleniecki s. 373; Tyszkiewicz 14;Dutkowski Złoto Wazów G326 (R6) - podobny
Details: 3,38 g Au 25,2 mm Condition: 3+ (VF+).
Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 26 lot 0203 Antykwariat Numizmatyczny Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie.
www.niemczyk.pl

H.70.3 **163**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	1650	G-R	3.49 g / 23.0 mm	Au

	Gdańsk
	(VF+) (III+)
	20 000 zł
$	6 379
€	4 789
	Hammer price
	PDA&PGN 15_0861
	19-Jan-2013
	3.41 g

R 3	(VF+) (III+)	19-sty-2013	**23 000 zł**	$	7 336	€ 5 507	PDA&PGN 15_0861

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IOAN CAS•D:G•R•POL• & SUE•C•M•DL°RP

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską. Pod łapami lwów inicjały G-R W wieńcu gałązka winnego grona z liściem rozdzielająca napis: MON•AUREA CIVITATIS GEDANEN:1650
Jan Kazimierz 1649-1668. Dukat 1650, Gdańsk, Kop. 7650 R3, Kurp. -, Gum. 1924, waga 3,41 g., patyna, połysk, lekko gięty, ciekawszy, wczesny rocznik. Nazwa mista GEDANEN, kropka po MON, brak kropki po dacie, przebita ostatnia cyfra daty.
Zdjęcie i opis pochodzi z aukcji 15 lot 00861 Poznański Dom Aukcyjny Sergiusz Stube Poznań Email: sergiuszstube@gmail.com

H.70.4 **164**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	1650	G-R	3.49 g / 24.0 mm	Au

R 3	(VF) (III)	8-sty-2006	**2 912 zł**	$	920	€ 757	HA 397_14440

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IOAN CAS•D:G•R•POL• & SUE•C•M•DL°RP
Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską. Pod łapami lwów inicjały G-R W wieńcu gałązka winnego grona z liściem rozdzielająca napis: MON•A**V**REA CIVITATIS GEDANENS:1650 (Brak kropki po dacie)

Danzig. John Casimir gold Ducat 1650-GR, KM41, Fr-24, VF, mocowanie zdjęte u góry i ładnie naprawione. Wydłużony nos króla, podwójny ogon prawego lwa. Czy jest to efekt bica, czy naprawy, trudno jednoznacznie stwierdzić.

Source: Picture and descriptions coin from auction 397 lot 14440 Heritage, Dallas (USA),Website: www.HA.com,

H.70.5 **165**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	1650	G-R	3.49 g / 24.0 mm	Au

Gdańsk
(EF-/VF+)(II-/III+)
23 500 zł
$ 6 026
€ 5 341
Hammer price
AN 25_0454
20-cze-2020
3.32 g

R 6	(EF-/VF+)(II-/III+)	20-cze-2020	**27 025 zł**	$	6 930	€ 6 142	AN 25_0454

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IOAN CAS D:G R POL & SUEC M D L R P Odmiana G327, z podwójnym biciem. Charakterystyczny szczegół stempla na nosie króla - zgrubienie.

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską. Pod łapami lwów inicjały G-R W otoku: MON:AUREA CIVITATIS GEDANENS:1650 Kwiat nad tarczą Gdańska jak w odmianie G326.

Jan II Kazimierz. Dukat 1650, Gdańsk - RZADKOŚĆ R6 / HYBRYDA Rocznik 1650 występuje w czterech odmianach napisowych z różnymi ozdobnikami przed napisem. Nienotowana hybryda 2 stempli. Zapis miasta w postaci GEDANENS.

Kopicki 7650 (R3); Friedberg 24; CNG.304II; Kaleniecki s. 373; Tyszkiewicz 14; Złoto Wazów G326 (R6)

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 25 lot 0454 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.71.1 *TRZY WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1651 r.* **166**

DUKAT GDAŃSKI - JAN KAZIMIERZ - ROK POD TARCZĄ	1651	G-R	3.49 g / 23.0 mm	Au

Gdańsk
(MS 62 PCGS) (I)
56 868 zł
$ 17 000
€ 13 826
Hammer price
STA 2012-08_40321
10-sie-2012
? g

1.	**R 4 - 5**	(XF-) (II-)	28-gru-2017	24 640 zł	$	7 040	€ 5 937	WDA MiM 6_0209

2.		(VF) (III)	19-paź-2013	19 550 zł	$	6 452	€ 4 711	AN 4_0191
3.		(VF) (III)	23-lut-2013	12 100 zł	$	3 878	€ 2 937	WCN 53_0321
4.		(MS 62 PCGS) (I)	10-sie-2012	**65 399 zł**	$	19 550	€ 15 900	STA 2012-08_40321
5.		(XF+) (II+)	3-gru-2005	22 550 zł	$	6 854	€ 5 842	WCN 33_0522
6.		(VF+) (III+)	27-cze-2002	6 919 zł	$	1 709	€ 1 722	KUN 76_3535

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IOAN CAS•D G•R•POL• & S •M• D• L•R•P°

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską. Pod łapami lwów inicjały G-R Data 1651 w kartuszu pod tarczą. W wieńcu gałązka winnego grona z liściem rozdzielająca napis: W otoku: MON •AUREA CIVITAT•GEDANENS•

W plastikowym pudełku PCGS MS 62 Pochodzenie: z kolekcji Demarete.

Source: Picture coin from Stack's Bowers Galleries (owner picture), auction Stack's Numismatists Auctions ANA Philadelphia *August 10 2012 lot 40321* *Website:* www.StacksBowers.com

Dodatkowy *Opis monety pochodzi z aukcji 4 lot 0191 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie.* www.niemczyk.pl

Za panowania Jana Kazimierza mennica miejska w Gdańsku wybijała dukaty bardzo regularnie i w znacznych ilościach. Prawie wszystkie typy i roczniki dukatów miały datę umieszczoną w legendzie otokowej. Tylko w roku 1651 pojawił się typ dukatów, gdzie datę umieszczono w kartuszu pod tarczą. Znane są dwie odmiany napisu awersu. Tytuły królewskie na awersie zakończone są inicjałami terytoriów wchodzących w skład Rzeczpospolitej: L R lub L R P (Lithuaniae, Russiae/ Lithuaniae, Russiae Prussiae). Obie odmiany są stosunkowo rzadkie. Ta odmiana napisowa wystąpiła na ośmiu aukcjach, a notowania dotyczą nie więcej niż dwu lub trzech różnych egzemplarzy.

Philadelphia ANA. Pochodzenie: z kolekcji Demarete.

Kopicki 7651; Friedberg 24; CNG 306; H-Cz. 1992; Frankiewicz 656; Kaleniecki s. 377; Parchimowicz 1760; Tyszkiewicz 35

H.71.2 **167**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA 1651 G–R 3.49 g / 25.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(EF-/VF+) (II-/III+)
	17 825 zł
$	4 938
€	4 194
	Hammer price
	AN 13e_0239
	16-gru-2017
	3.36 g
	25.0 mm

1.	**R 4**	(EF-) (II-)	20-mar-2020	15 860 zł	$	3 716	€ 3 444	KUN 366_6169
2.		(NGC AU 55)	13-sty-2020	19 911 zł	$	5 160	€ 4 648	HA 3081_31125
3.		(EF-) (II-)	27-paź-2018	18 400 zł	$	4 907	€ 4 299	AN 17_0183
4.		(EF-/VF+) (II-/III+)	16-gru-2017	17 825 zł	$	4 938	€ 4 194	AN 13e_0239
5.		(VF+) (III+)	3-paź-2015	11 500 zł	$	2 949	€ 2 699	AN 8_0088
6.		(XF) (II)	8-lis-2014	22 400 zł	$	6 667	€ 5 333	WCN 58_021
7.		(XF) (II)	7-cze-2014	24 640 zł	$	8 268	€ 6 054	WCN 57_0447

8.		(UNC-) (I-)	23-lis-2013	**34 720 zł**	$	11 309	€ 8 346	WCN 55_0605
9.		(XF-) (II-)	26-maj-2007	12 650 zł	$	4 486	€ 3 329	WCN 36_0358

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IOA• CAS•D•G•R•POL• & SUE•M•D•L•R•PR°

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską. Pod łapami lwów inicjały G-R W wieńcu gałązka winnego grona z liściem rozdzielająca napis: MON•AUREA CIVITAT: GEDANENS:1651
Odmiana dukata gdańskiego z imieniem króla IOA i pełną nazwą Gdańska – GEDANENS. Delikatnie gięty, połysk, ładny egzemplarz.
Kopicki 7652; Friedberg 24; CNG nie notuje; H-Cz. 7614; Kaleniecki s. 375; Parchimowicz 1759.c; Tyszkiewicz 14

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 13e lot 0239 Antykwariat Numizmatyczny Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie.
www.niemczyk.pl

H.71.3 **168**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA 1651 G-R 3.49 g / 25.0 mm **Au**

1.	7 535 CHF	(XF) (II)	23-kwi-2021	31 450 zł	$	8 213	€ 6 828	Münzenonline14.1_0209
2.	**R 5**	(VF+) (II+)	19-kwi-2019	28 177 zł	$	7 334	€ 6 519	H.Hohn 91_1359
3.		(XF) (II)	28-gru-2017	28 000 zł	$	8 000	€ 6 747	WDA MiM 6_0210
4.		(VF-) (III-)	3-paź-2015	11 500 zł	$	2 949	€ 2 699	AN 8_0089
5.		(VF+) (III+)	24-maj-2014	**29 900 zł**	$	9 868	€ 7 222	AN 5_0167
6.		(XF) (II)	5-lut-2009	16 080 zł	$	4 439	€ 3 444	KUN 147_0045
7.	2 300 CHF	(XF) (II)	24-paź-2001	5 711 zł	$	1 387	€ 1 555	Hess Divo 288_0039

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IOAN. CAS•D:G•R•POL• & S•M•D•L•R•PR•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską. Pod łapami lwów inicjały G-R W wieńcu gałązka winnego grona z liściem rozdzielająca napis:MON:AUREA CIVITATIS GEDAN: 1651

Rzadszy rocznik i odmiana dukata z 1651 roku z imieniem króla zapisanym jako IOAN zamiast IOA i skróconą, nazwą Gdańska - GEDAN. Ten typ monety jest w zbiorze E. Hutten-Czapskiego i kolekcji Ermitażu. Sporadycznie notowany na aukcjach.
Kopicki 7652; Friedberg 24; CNG nie notuje; H-Cz. 7614; Kaleniecki s. 376; Parchimowicz 1759.c; Tyszkiewicz 14
Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 5 lot 0167 Antykwariat Numizmatyczny Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie.
www.niemczyk.pl

H.72 **169**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA 1652/1 G-R 3.49 g / 23.0 mm **Au**

Gdańsk
(UNC-/UNC)
60 000 zł
$ 16 529
€ 14 019
Hammer price
Dawid Janas 2_0607
10-Mar-18
3.49 g

R 4	(VF+/XF) (III+/II)	27-wrz-2021	28 629 zł	$	7 203	€ 6 150	KUN 352_1389
	(UNC-/UNC)	10-mar-2018	67 200 zł	$	18 512	€ 15 701	Dawid Janas 2_0607
	(UNC) (I)	24-lut-2012	**74 800 zł**	$	24 444	€ 18 068	WCN 50_0041
2 645 CHF	(XF+) (II+)	24-paź-2001	6 567 zł	$	1 595	€ 1 788	Hess Divo 288_0040

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IOAN. CAS•D:G•R•POL• & S•M•D•L•R•PR•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską. Pod łapami lwów inicjały G-R (Gerhard Rogge) W wieńcu gałązka winnego grona z liściem rozdzielająca napis: W otoku: MON:AUREA CIVITATIS GEDAN:1652/1 (data \1651\" poprawiona na stemplu na \"1652\")

Delikatna wada blachy na godzinie 11 widoczne od strony rewersu. Niezwykle piekny egzemplarz. Połysk menniczy. Piekne detale.

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 2 lot 0607 Antykwaiatu Dawid Janas Warszawa ul. Nowy Świat 5 *antykwariattdj@gmail.com*

H.73 **170**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA 1653/1 G-R 3.49 g / 23.0 mm **Au**

Gdańsk
NGC MS 62
24 110 zł
$ 7 500
€ 5 619
Hammer price
STA 2013-8_12445
20-sie-2013
? g

1.	**R 3**	(EF) (II)	14-sty-2020	23 096 zł	$	6 000	€ 5 394	TRIT XXIII 1197
2.		(XF-) (II-)	28-paź-2018	13 925 zł	$	3 633	€ 3 198	SOLIDUS 35_0179
3.	£ 3 120	(XF/XF+) (II/II+)	29-cze-2016	17 576 zł	$	4 425	€ 3 940	SPINK 16005_2234
4.		(XF-/VF+) (II-/III+)	25-lut-2016	8 484 zł	$	2 115	€ 1 920	Teutoburger 100_1501
5.		(VF- (III-)	23-maj-2015	10 350 zł	$	2 797	€ 2 537	AN 7_0124

6.		(VXF+) (II+)	25-kwi-2015	**33 600 zł**	$	9 081	€ 8 337	WCN 60_0445
7.		(VF) (III)	25-paź-2014	12 650 zł	$	3 810	€ 3 005	AN 6_0104
8.		NGC MS 62	20-sie-2013	28 330 zł	$	8 813	€ 6 603	STA 2013-8_12445
9.		(VF+) (III+)	23-lut-2013	14 300 zł	$	4 583	€ 3 471	WCN 53_0322
10.		(VF+) (III+)	19-sty-2013	13 800 zł	$	4 402	€ 3 304	PDA&PGN 12_0862
11.		(EF) (II)	6-gru-2000	6 674 zł	$	1 495	€ 1 693	TRIT IV_ 2332

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IOA• CAS•D•G•R•POL• & SUE•M•D•L•R•P•R•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską. Pod łapami lwów inicjały G-R W wieńcu gałązka winnego grona z liściem rozdzielająca napis: MON•AUREA CIVITAT GEDANENS:1653/1

Dukat 1653/1, Gdańsk, przebitka z 1651 roku, złoto ? g, , rzadszy rocznik, pięknie zachowany, najwyższa nota gredingowa, rzadki, niezwykły egzemplarz.
H-Cz. 2041 (R3), Kaleniecki s. 380, CNG 309 Fr-24; Gum-1926; KM-41.1 Parchimowicz-1759; Kopicki-7654

Dodatkowy opis z Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl aukcja 7 lot 124
Awersy i rewersy stempli z roku 1651 wykorzystano do bicia dukatów w latach 1652 i 1653 roku. W stemplu przeprawiono datę z 1 na 3. Do bicia dukatów w 1653 użyto stempla awersu z 1651 roku ze skróconym imieniem króla: IOA, zamiast IOAN. Z końcem 1651 roku ograniczono w Gdańsku ilość wybijanych dukatów. W 1652 i 1653 roku produkcja dukatów była sporadyczna i nie było powodu zamawiana nowych stempli. Przy biciu dukatów, sięgano zatem po co lepiej zachowane stare stemple, poprawiając tylko datę. Rocznik rzadki i jak na dukaty gdańskie, rzadko pojawiający się na rynku numizmatycznym.Literatura: Gumowski 1811 CNG 309 Tyszkiewicz 25

Source: Picture and descriptions coin from Stack's Bowers Galleries (owner picture), auction Stack's Numismatists Auctions ANA Chicago Illinois, August 20 2013 lot 12445 Website: www.StacksBowers.com

H.74 **171**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA 1655 3.49 g / 25.0 mm **Au**

Gdańsk
(UNC-) (I)
22 942 zł
$ 7 129
€ 5 500
Hammer price
KUN 221_8019
31-Oct-2012
3.45 g
25.0 mm

1.	**R 3**	(VF/VF-) (III/III-)	22-paź-2016	17 250 zł	$	4 313	€ 3 956	AN 10_0114
2.		(VF) (III)	25-paź-2014	10 350 zł	$	3 118	€ 2 459	AN 6 _0105
3.		(UNC-) (I)	31-paź-2012	**28 218 zł**	$	8 769	€ 6 765	KUN 221_8019
4.		(VF+) (III+)	27-sty-2011	11 569 zł	$	4 034	€ 2 952	KUN 181_1071
5.		(VF+/VF+) (III+/III+)	5-cze-2010	15 400 zł	$	4 438	€ 3 684	WCN 43_0423
6.	1 265 CHF	(VF) (III)	24-paź-2001	3 141 zł	$	763	€ 855	Hess Divo 288_0042

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IOAN• CAS•D.G•REXPOL• & SUEC•M•D•L•R•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską. Pod łapami lwów inicjały G-R W wieńcu gałązka winnego grona z liściem rozdzielająca napis: MON•AUREA CIVITATATIS GEDAN•1655

Dukat 1655, z tytułem Jana Kazimierza (1649-1668). 3,45 g. Wspaniały okaz. Znakomity. Zakupiony od firmy Robert Ball Nachf., Berlin. Dutkowski / Suchanek 310; Kol. 24; Kopicki 7655 (R3).
Source: Picture and description coin from auction 221 lot 8019 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

Dodatkowy opis z Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl aukcja 10 lot 114
Po tym, gdy w 1653 roku ograniczono bicie dukatów w mennicy w Gdańsku, w 1655 roku ich wybijaniewznowiono. Emisja w 1655 roku nie była zbyt duża, do bicia przygotowano tylko jedną parę stempli, stądteż ten rocznik jest rzadki wśród wszystkich emisji dukatów gdańskich Jana Kazimierza. Kopicki 7655 Friedberg 24 Kaleniecki s. 381 Parchimowicz 1759 f

H. 75.1.01 *DWA WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1656 r.* **172**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	**1656**	**G—R**	3.49 g / 24.0 mm	**Au**

1.	**R 3**	(VF) (III)	15-gru-2020	20 700 zł	$	5 734	€ 4 727	AN 27_0655
2.		(UNC-) (I-)	20-kwi-2021	41 944 zł	$	10 972	€ 9 125	G & M 277_1835
3.		NGC AU 58	13-sty-2020	24 310 zł	$	6 300	€ 5 675	HA 3081_31126
4.		NGC AU 58	5-paź-2019	24 150 zł	$	6 192	€ 5 643	Marciniak 9_0040
5.		(VF) (III)	22-wrz-2019	17 700 zł	$	4 538	€ 4 116	Numimarket 4_0100
6.		(UNC-)	26-cze-2019	34 362 zł	$	9 107	€ 7 995	KUN 323_2906
7.		(EF-/VF+)(II-/III+)	27-paź-2018	23 000 zł	$	6 133	€ 5 374	AN 17_0185
8.		(XF-) (II-)	21-kwi-2018	21 280 zł	$	6 315	€ 5 140	WCN 70_0355
9.		NGC MS 62 MAX	7-maj-2017	41 400 zł	$	10 809	€ 9 881	AN 11e_0287
10.		(XF) (II)	3-maj-2016	24 497 zł	$	6 379	€ 5 535	HIRSCH 320_2160
11.		(UNC) (I)	21-paź-2012	**55 200 zł**	$	17 692	€ 13 529	AN 3_0091
12.		(XF+) (II+)	21-cze-2012	26 309 zł	$	7 815	€ 6 150	KUN 214_7235
13.		(VF) (III)	28-wrz-2011	8 700 zł	$	2 685	€ 1 968	KUN 197_6185
14.		(XF+) (II+)	27-sty-2011	23 138 zł	$	8 068	€ 5 904	KUN 181_1072
15.		(VF+) (III+)	22-cze-2004	4 557 zł	$	1 193	€ 984	KUN 92_0179
16.		(XF) (II)	27-cze-2002	11 367 zł	$	2 807	€ 2 829	KUN 76_3536

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IOAN• CAS•D•G•REX•POL• & SUEC•M•D•L•R•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską. Pod łapami lwów inicjały G-R W wieńcu gałązka winnego grona z liściem rozdzielająca napis: MON:AUREA CIVITAT: GEDANENS:1656
Odmiana dukatów gdańskich z pełnym tytułem króla – REX.
Friedberg. 24; CNG. 311 I; Frankiewicz. 661; H-Cz. 2089; Kaleniecki. s.382; Parchimowicz. 1759g Dutkowski/Suchanek 311 I; Fb. 24; Kopicki 7657 (R3).
Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 3 lot 0091 Antykwariat Numizmatyczny Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.75.1.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1656 r. JAN KAZIMIERZ* **173**

	Gdańsk
	NGC MS 62 MAX
	36 000 zł
$	9 399
€	8 592
	Hammer price
	AN 11e_0287
	7-maj-2017
	? g

Najwyższa nota gradingowa na świecie. Jedyny egzemplarz, który w NGC i PCGS otrzymał tak wysoką notę MS62. Idealnie zachowana moneta z perfekcyjnymi detalami i połyskiem menniczym. Odmiana napisu otokowego z M.DL.R. na awersie. Unikatowa moneta ze względu na stan zachowania. Gabinetowa sztuka.Kopicki 7657; CNG 311 I; H-Czapski 2089; Kaleniecki. s.382; Złoto Wazów (TomII) G339 (R4)
Stan zachowania/condition: NGC MS62 (MAX)
Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 11e lot 0287 Antykwariat Numizmatyczny Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.75.2 **174**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	**1656**	**G – R**	3.49 g / 25.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	PCGS MS63 (MAX)
	38 500 zł
$	10 434
€	8 995
	Hammer price
	AN 16_0466
	8-wrz-2018
	3.52 g
	25.0 mm

R 6	PCGS MS63 (MAX)	8-wrz-2018	**44 275 zł**	$	11 999	€ 10 344	AN 16_0466
	(EF/EF+) (II/II+)	22-paź-2016	34 500 zł	$	8 625	€ 7 913	AN 10_0115

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IOAN CAS•D.G•REXPOL & S•M•D•L•**R•P.**

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę miejską. Pod łapami lwów inicjały G-R W wieńcu gałązka winnego grona z liściem rozdzielająca napis: MON:AUREA CIVITAT.GEDANENS.1656

Najwyższa nota gradingowa na świecie. Sporadycznie pojawiająca się na rynku odmiana z szerszym popiersiem króla i końcówką napisu otokowego awersu RP, pełnym tytułem króla – REX, S zamiast SUEC. Odmienny wygląd gałązki winnego grona.
Ta sama moneta przedstawiona została w książce J. Dutkowskiego „Złoto Czasów Dynastii Wazów"
Wyśmienicie zachowany egzemplarz z pięknym blaskiem menniczym, wspaniale zachowanymi detalami. Monetę śmiało można polecić do najlepszych zbiorów kolekcjonerskich.
H-Czapski 2090 Kaleniecki. s.382; Friedberg 24, Złoto Wazów (Tom II) G340 (R6) - ten sam egzemplarz

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 16 lot 0466 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.76.1 *TRZY WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1657 r.* **175**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	1657	D – L	3.49 g / 25.0 mm	Au

	Gdańsk
	MS 62 NGC
	20 611 zł
$	5 500
€	4 725
	Hammer price
	HA 3067_32141
	7-wrz-2018
	? g

R 5	MS 62 NGC	7-wrz-2018	**24 220 zł**	$	6 463	€ 5 552	HA 3067_32141
	(VF+) (III+)	23-paź-2010	21 850 zł	$	7 775	€ 5 532	AN 1_0116

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem, z Orderem Złotego Runa. W otoku: IOH·CAS·DG·R·POL·&SUEC·M·D·L·**R·P·**
Rw.: Stojąca na konsoli owalna tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy, pod łapami lwów litery D – L (Daniel Lesse) W wieńcu gałązka winnego grona z liściem rozdzielająca napis: W otoku: MON:AUREA CIVITAT·GEDANEN**S**:1657·

Gdańsk. John Casimir gold Ducat 1657-DL AU Szczegóły (Mount Removed) NGC, Wyjątkowa oferta, niezwykle popularny typ z wykwintnymi detalami. Rzeczywiście, poziom definicji uzyskany w wyniku bicia może nawet przewyższyć poziom z przykładu MS62, który zaoferowaliśmy podczas naszej sprzedaży w Nowym Jorku w styczniu 2015 r., W której zrealizowano młot 14 000 USD! W tym dziele pokazano nieskazitelny portret Jana Kazimierza, przedstawiony na bogatej w złoto plancecie stonowanej lekką brzoskwinią, w zasadzie żadnych obszarów słabości na powierzchni tego mocno wybitego numizmatycznego klejnotu. Rzadko spotykany, nie mówiąc już o atrakcyjności wizualnej tego dzieła, z pewnością przypadłby do gustu kolekcjonerowi polskiej serii numizmatycznej zainteresowanej Gdańskiem.
Kopicki.7658; Friedberg.24; Kaleniecki s. 388; Dutkowski CNG.313 I; H-Cz.2105; Tyszkiewicz.14 KM41.1, Gum-1927, Fr-24.
Source: Picture and descriptions coin from auction 3067 lot 32141 Heritage, Dallas (USA),Website: www.HA.com

H.76.2 **176**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	1657	D – L	3.49 g / 25.0 mm	Au

Gdańsk
(XF-) (II-)
29 000 zł
$ 7 733
€ 6 776
Hammer price
AN 17_0186
27-paź-2018
3.42 g
25.0 mm

1.	Otwór na 12	PCGS AU Drt.	6-sie-2020	12 552 zł	$	3 360	€ 2 826	STA-08_21541
2.	**R 5**	(XF-) (II-)	27-paź-2018	**33 350 zł**	$	8 893	€ 7 792	AN 17_0186
3.		(XF-) (II-)	11-cze-2011	18 700 zł	$	6 850	€ 4 758	WCN 46_0325
4.		(XF-) (II-)	23-maj-2009	14 850 zł	$	4 744	€ 3 383	WCN 40_0393
5.		(XF+) (II+)	27-cze-2002	6 425 zł	$	1 587	€ 1 599	KUN 76_3537

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem, z Orderem Złotego Runa. W otoku: IOHAN CAS.D.G.R· POL·&SUEC·M·D·L·R·P·

Rw.: Stojąca na konsoli owalna tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy, pod łapami lwów litery D – L (Daniel Lesse) W wieńcu gałązka winnego grona z liściem rozdzielająca napis: MON:AUREA CIVITAT·GEDANEN.1657

Odmiana ze wcześniejszym popiersiem króla. Na awersie końcówką M D L R i napis GEDANEN na rewersie. Rzadki dukat, sporadycznie notowany na aukcjach. Bardzo ładny, świeży egzemplarz. Zachowany połysk menniczy, wspaniała prezencja.
Kopicki 7658; Friedberg 24; Kaleniecki s. 388; H-Czapski 2103; Tyszkiewicz 14; Złoto Wazów t. II G342 (R5)
Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 17 lot 0186 Antykwariat NumizmatycznyPaweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.76.3 **177**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	1657	D – L	3.49 g / 25.0 mm	Au

Gdańsk
(MS62 NGC) (I)
50 515 zł
$ 14 000
€ 11 610
Hammer price
HA 3037_31263
5-sty-2015
?.0 g
?.0 mm

1.	**R 5**	PCGS AU 55	17-wrz-2021	39 420 zł	$	10 150	€ 8 625	Numisbalt 14_2812
2.		PCGS AU 55	2-lut-2021	33 927 zł	$	7 446	€ 7 446	Goldberg 120_1408
3.		MS62 NGC MAX	11-paź-2019	39 100 zł	$	10 026	€ 9 136	D. Marciniak 9_0041
4.		PCGS AU	15-cze-2019	16 330 zł	$	4 367	€ 3 870	AN 20_0449
5.		(VF(III)	15-gru-2018	20 700 zł	$	5 527	€ 4 859	AN 18_0412
6.		(VF/VF-) (III/III-)	26-maj-2018	27 025 zł	$	7 168	€ 6 185	AN 15_0288
7.		(VF(III)	1-cze-2016	11 689 zł	$	2 949	€ 2 640	SONNTAG 23_0545
8.		(XF+) (II+)	7-lis-2015	33 600 zł	$	8 528	€ 7 962	WCN 62_0566
9.		(MS62 NGC) (I)	5-sty-2015	**59 355 zł**	$	16 450	€ 13 642	HA 3037_31263
10.		(EF) (II)	26-maj-2014	21 521 zł	$	6 986	€ 5 124	Dorotheum 05-2014_0663
11.		(XF-) (II-)	2-maj-2014	15 656 zł	$	5 113	€ 3 690	Heidrun Hohn 80_1289
12.		(XF+) (II+)	8-cze-2013	47 040 zł	$	14 839	€ 11 200	WCN 54_0444
13.		(VF(III)	1-gru-2007	9 240 zł	$	3 756	€ 2 567	WCN 37_0319

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem, z Orderem Złotego Runa. W otoku: IOAN.CAS.D.G.REX POL·&SUEC·**M·D·**

Rw.: Stojąca na konsoli owalna tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy, pod łapami lwów litery D – L W wieńcu gałązka winnego grona z liściem rozdzielająca napis: MON:AUREA CIVITAT.GEDANEN.1657.

Gdańsk. John Casimir gold Ducat 1657-DL MS62 NGC, Daniel Lesse, menadżer. Piękny tego typu przykład w doskonałym stanie z koronowanym popiersiem Jana Kazimierza i bardzo ilustrującymi odwrotnymi obrazami. Prezentując sporą ilość oryginalnego połysku, ten egzemplarz prezentuje profesjonalnie zaprojektowane, odważnie wybicie urządzenia na szerokim, ale zaskakująco cienkim flandzie. Rzadko spotykany typ, dobrze zachowany, z imponującym poziomem doskonałości wizualnej. Fr-24, Gum-1927.
Source: Picture and descriptions coin from auction 3037 lot 31263 Heritage, Dallas (USA),Website: www.HA.com

H.77.1.01 *PIĘĆ WARIANTÓW DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1658 r.* **178**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA **1658** **D – L** 3.49 g / 25.0 mm **Au**

Gdańsk
MS 61 NGC
27 020 zł
$ 8 500
€ 6 509
Hammer price
HA 3021_22449
7-Jan-2013
3.46 g
25.0 mm

1.	**R 4**	NGC MS 63MAX	7-maj-2016	**36 800 zł**	$	9 200	€ 8 326	AN 9e_0091
2.		(EF) (II)	10-mar-2018	33 350 zł	$	9 956	€ 8 036	AN 14e_0198
3.		MS 61 NGC	7-sty-2013	31 750 zł	$	9 988	€ 7 649	HA 3021_22449
4.		(XF-/VF) (II-/III)	5.gru.2020	30 680 zł	$	8 359	€ 6 879	PDA eA 17_0541
5.		(XF+) (II+)	11-maj-2019	29 120 zł	$	7 724	€ 6 836	WCN 72_0224
6.		NGC MS 61	10-wrz-2012	28 683 zł	$	8 813	€ 6 908	HA 3020_24525
7.		(XF+) (II+)	9-cze-2012	28 050 zł	$	8 250	€ 6 569	WCN 51_0383
8.		(EF) (II)	26-lis-2016	28 000 zł	$	6 747	€ 6 364	WCN 67_0462
9.		(EF) (II)	27-lut-2016	26 880 zł	$	6 840	€ 6 222	WCN 63_0419

10.		(EF/EF+) (II/II+)	21-kwi-2018	24 640 zł	$ 7 312	€ 5 952	WCN 70_0356
11.		NGC MS 62	11-sie-2016	25 351 zł	$ 6 580	€ 5 887	HA 3048_32428
12.		(EF) (II)	15-gru-2019	24 246 zł	$ 6 269	€ 5 621	NIHON 50_0159
13.		(XF+) (II+)	24-maj-2014	23 000 zł	$ 7 591	€ 5 555	AN 5_0168
14.	6 325 CHF	(EF) (II)	24-paź-2011	22 792 zł	$ 7 155	€ 5 153	SIN 2_1164
15.		(VF+) (III+)	29-paź-2020	23 142 zł	$ 5 820	€ 4 960	MDCMonaco 6_1013
16.		(EF-) (II-)	11-mar-2009	22 039 zł	$ 5 971	€ 4 674	KUN 151_4382
17.		(XF+) (II+)	3-cze-2014	21 622 zł	$ 7 034	€ 5 166	Sonnntag19_0470
18.		(EF/EF+) (II/II+)	23-maj-2015	18 400 zł	$ 4 973	€ 4 510	AN 7_0125
19.		(XF-) (II-)	14 paź 11	18 236 zł	$ 5 730	€ 4 182	G & M 201_5391
20.		NGC XF	26-cze-2021	17 110 zł	$ 4 575	€ 3 828	AN 29_0602
21.		(EF-) (II-)	9-cze-2012	16 500 zł	$ 4 853	€ 3 864	WCN 51_0384
22.		(EF/EF+) (II/II+)	2-kwi-2016	16 202 zł	$ 4 300	€ 3 782	Fruhwald 119_0225
23.		(VF+) (III+)	27-sty-2011	15 426 zł	$ 5 379	€ 3 936	KUN 181_1073
24.		(XF/VF) (II/III)	8-paź-2007	14 951 zł	$ 5 542	€ 3 936	KUN 129_0260
25.		(VF) (III)	6-sty-2016	14 281 zł	$ 3 525	€ 3 283	TRIT XIX_2622
26.		NGC XF	14-gru-2019	13 800 zł	$ 3 651	€ 3 278	AN 23_0480
27.		NGC XF Det.	19-kwi-2020	11 328 zł	$ 2 832	€ 2 575	Numimarket 5_0117
28.		(VF+) (III+)	7-paź-2008	11 195 zł	$ 4 339	€ 3 198	KUN 144_4242
29.		(VF+) (III+)	28-sty-2010	11 193 zł	$ 3 801	€ 2 706	KUN163_0060
30.	70 200 Kč	(XF/XF)(II/II)	21-maj-2016	13 084 zł	$ 3 287	€ 2 929	Aurea 70_0279
31.		(VF) (III)	11-paź-2012	10 172 zł	$ 3 169	€ 2 460	KUN 218_5377
32.		(VF) (III)	3-cze-2014	7 722 zł	$ 2 512	€ 1 845	Sonntag 19_0471
33.		(VF) (III)	23-cze-2009	7 319 zł	$ 2 213	€ 1 599	KUN 155_3394
34.	2 300 CHF	(EF) (II)	24-paź-2001	5 711 zł	$ 1 387	€ 1 555	Hess Divo 288_0047
35.		(VF+) (III+)	22-cze-2004	5 696 zł	$ 1 491	€ 1 230	KUN 92_180
36.		(XF) (II)	6-sty-2006	3 655 zł	$ 1 150	€ 951	HA 419_52415

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem, z Orderem Złotego Runa. W otoku: IOH•CAS•D•G•R•POL•&SUEC•M•D•L•R•P•

Rw.: Stojąca na konsoli owalna tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy, pod łapami lwów litery D – L (Daniel Lesse). W wieńcu gałązka winnego grona z liściem rozdzielająca napis: MON•AUREA CIVITAT•GEDANENS•1658•

Gdańsk. Jan Kazimierz złoty Dukat 1658-DL, MS61 NGC, ostro uderzony i lśniący, delikatne laminowanie płatków, nie rozprasza. Rzadki i popularny typ oraz najbardziej atrakcyjny przykład. (Niepoprawnie odnotowany jako 1648 na posiadaczu NGC.) Fr-24, KM33
3 kropki po IOH, kropka po dacie, kropka po MON

Source: Picture and descriptions coin from auction 3021 lot 22449 Heritage, Dallas (USA),Website: www.HA.com

H.77.1.02 *WYBRANY EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO 1658 r. JAN KAZIMIERZ* **179**

	Gdańsk
	NGC MS 63MAX
	32 000 zł
$	8 000
€	7 240
	Hammer price
	AN 9e_0091
	7-maj-2016
	? g

Polska Jan II Kazimierz 1658, Gdańsk NGC MS63 (MAX)
Najwyższa nota. Jedyny egzemplarz, jaki uzyskał tak wysoką notę MS 63. Piękne centryczne bicie, imponująca jakość szczegółów. Zachowany połysk menniczy, delikatna patyna. Moneta Jana Kazimierza w tak znakomitym stanie zachowania występuje niezwykle rzadko. Moneta godna najlepszych kolekcji.
Literatura/literature:Kopicki 7659 R4; Kaleniecki 389; H-Cz. 2129 R
Waga : brak , Metal: Złoto, Średnica: brak , Stan zachowania/condition (grade): NGC MS63 (MAX)
Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 9e lot 0090 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.77.1.03 *EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1658 r. EX POTOCKI COLLECTION* **180**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA **1658** **D – L** 3,49 g / 25.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(UNC-/EF+) (I-/II+)
	49 500 zł
$	12 992
€	11 099
	Hammer price
	AN 26_0204
	17-paź-2020
	3.41 g
	25.0 mm

R 4	(UNC-/EF+)(I-/II+)	17-paź-2020	**56 925 zł**	$	14 941	€ 12 764	AN 26_0204
	(XF-) (II-)	21-wrz-2019	21 850 zł	$	5 574	€ 5 035	PDA 16_1497

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem, z Orderem Złotego Runa. W otoku: IOH:•CAS•D•G•R•POL•&SUEC•M•D•L•R•P•

Rw.: Stojąca na konsoli owalna tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy, pod łapami lwów litery D – L (Daniel Lesse). W wieńcu gałązka winnego grona z liściem rozdzielająca napis: W otoku: MON•AUREA CIVITAT•GEDANENS•1658•

Odiana dukata gdańskiego z trzema kropkami po IOH, kropką między MON AUREA i odmiennymilistami w wieńcu nad tarczą Gdańska.Znakomita proweniencja legendarnej kolekcji Potockich. Wspanialezachowany egzemplarz. Piękny połysk menniczy. Warto zwrócić uwagę na detale lwów na rewersie.
Złoto Wazów 349 (R4); Tyszkiewicz 14; Kopicki 7659; Friedberg 24; Kaleniecki s. 389; CNG 313II;Parchimowicz 1759 i
Details: 3,41 g Au 25 mm Condition: 1-/2+ (UNC-/EF+).
Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 26 lot 0204 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl
Ten sam egzemplarz notowany dwa razy, chociaż na aukcji PDA podano trochę niższą wagę. (3.38 g)

H.77.2.01 *DRUGI EGZEMPLARZ EX POTOCKI COLLECTION Z USZKODZONYM STEMPLEM* **181**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	**1658**	**D – L**	3.49 g / 25.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	(UNC-/EF+) (I-/II+)
	40 000 zł
$	11 034
€	9 445
	Hammer price
	AN 12_0152
	21-paź-2017
	3.45 g
	24.0 mm

R 5	(UNC-/EF+) (I-/II+)	21-paź-2017	**46 000 zł**	$	12 689	€ 10 862	AN 12_0152

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem, z Orderem Złotego Runa. W otoku: IOH:•CAS•D•G•R•POL•&SUEC•M•D•L•R•P•

Rw.: Stojąca na konsoli owalna tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy, pod łapami lwów litery D − L (Daniel Lesse). W wieńcu gałązka winnego grona z liściem rozdzielająca napis: MON:AUREA CIVITAT•GEDANENS•1658. (kropka na dole)
Odmiana dukata gdańskiego z trzema kropkami po IOH oraz nadlewką na awersie. Znakomita proweniencja z kolekcji Potockich. Fotografia tej monety użyta w książce Złoto Wazów. Bardzo rzadka moneta, dodatkowo ciekawa ze względu na pęknięcie stempla. (DWUKROPEK PO MON)
Wspaniale zachowany egzemplarz. Połysk menniczy. Delikatna patyna.
Złoto Wazów 350b (R5) (ten egzemplarz); Tyszkiewicz 14Kopicki 7659; Friedberg 24; Kaleniecki s. 389; CNG 313II; H-Czapski 2129; Parchimowicz 1759 i;
Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 12 lot 0152 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.77.2.02 *EPOZOSTAŁE EGZEMPLARZE DUKATA GDAŃSKIEGO 1658 r. Z USZKODZONYM ST.* 182

	Gdańsk
	NGC MS 62
	96 000 zł
$	26 667
€	21 818
	Hammer price
	Marciniak 14_1730
	11-cze-2021
	? g

R 5	NGC MS 62	11-cze-2021	**113 280 zł**	$	31 467	€ 25 745	Marciniak 14_1730
	(UNC-/EF+) (I-/II+)	30-lis-2020	49 560 zł	$	13 325	€ 11 208	Desa Unicum2020_34
18 400 CHF	(UNC-) (I-)	28-kwi-2008	39 396 zł	$	17 789	€ 11 376	Hess Divo 309_0460

Piękny egzemplarz dukata gdańskiego doceniony notą NGC MS62. Dukat z czasów dzierżawy mennicy gdańskiej przez Daniela Lasse. Drugi typ portretu królewskiego dla tego rocznika, z wychodzącym spod płaszcza naramiennikiem zbroi. Wariant z IOH:.CAS. w legendzie awersu.
Rzadka w takim stanie, ceniona kolekcjonersko pozycja.
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 14 lot 1730 Gabinetu Numizmatycznego Damian Marciniak *gn@gndm.pl*

H.77.3 183

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA 1658 D – L 3.49 g / 25.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(XF-) (II-)
	16 000 zł
$	4 103
€	3 756
	Hammer price
	AN 8_0090
	3-paź-2015
	3.45 g
	25.0 mm

Z zawieszką	(VF+) (III+)	17-lis-2018	8 023 zł	$	2 104	€ 1 845	KROHA 110_1581
R 4	(EF-) (II-)	3-paź-2015	**18 400 zł**	$	4 718	€ 4 319	AN 8_0090
	(VF+) (III+)	24-maj-2014	9 775 zł	$	3 226	€ 2 361	AN 5_0169

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem, z Orderem Złotego Runa. W otoku: IOH:•CAS•D•G•R•POL•&SUEC•M•D•L•R•P•

Rw.: Stojąca na konsoli owalna tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy, pod łapami lwów litery D – L (Daniel Lesse). W wieńcu gałązka winnego grona z liściem rozdzielająca napis: MON:AUREA CIVITAT•GEDANENS•1658 (KROPKA PO MON, BRAK KROPKI PO DACIE) Rysy od strony awersu. Patyna.

Kopicki 7659; Friedberg 24; Kaleniecki s. 389; CNG 313II; H-Cz. 2129; Parchimowicz 1759 i; Tyszkiewicz 14

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 8 lot 0090 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.77.4 **184**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA **1658** **D – L** 3.49 g / 25.0 mm **Au**

	Gdańsk
	PCGS AU58
	22 000 zł
$	5 714
€	5 152
	Hammer price
	D. Marciniak 10_447
	13-Feb-2020
	? g
	25.0 mm

1.	**R4 - R 5**	PCGS AU58	13-lut-2020	25 300 zł	$	6 571	€ 5 925	D. Marciniak 10_447
2.	z zawieszką	(VF+) (III+)	17-lis-2018	8 023 zł	$	2 104	€ 1 845	KÖLNER 110_1581
3.		(VF/VF-) (III/III-)	8-wrz-2018	9 200 zł	$	2 493	€ 2 149	AN 16 _0467
4.		PCGS AU58	9-cze-2018	28 750 zł	$	6 764	€ 6 764	D. Marciniak 5_1469
5.		(EF) (II)	13-maj-2017	**30 240 zł**	$	7 560	€ 7 033	WCN 68_0502
6.		PCGS XF Details	7-maj-2017	20 700 zł	$	5 405	€ 4 940	AN 11e_0288
7.		(VF) (III)	25-paź-2014	7 705 zł	$	2 321	€ 1 830	AN 6_0106
8.		(XF+) (II+)	10-mar-2010	22 145 zł	$	7 679	€ 5 658	KUN 166_4044
9.		(XF+) (II+)	9-mar-2009	22 189 zł	$	5 940	€ 4 674	KUN 151_4382

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem, z Orderem Złotego Runa. W otoku: IOH:•CAS•D•G•R•POL•&SUEC•M•D•L•R•P•

Rw.: Stojąca na konsoli owalna tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy, pod łapami lwów litery D − L (Daniel Lesse). W wieńcu gałązka winnego grona z liściem rozdzielająca napis: MON:AUREA CIVITAT•GEDANENS•1658•

Jan II Kazimierz, Dukat Gdańsk 1658 DL Ładny egzemplarz dukata gdańskiego, z przyjemnym połyskiem. Doceniony dobrą jak na ten nominał notą AU58 (about uncirculated). Dukat z czasów dzierżawy mennicy przez Daniela Lasse. Drugi typ portretu królewskiego dla tego rocznika, z wychodzącym spod płaszcza naramiennikiem zbroi.
Wariant z IOH:.CAS. w legendzie awersu, kropką po dacie i dwukropkiem po MON
Reference: Dutkowski G350.a (R5), Kopicki 7659 (R4), CNG 313.II, Tyszkiewicz 14 mk

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 10 lot 0447 Gabinetu Numizmatycznego Damian Marciniak *gn@gndmpl*

H.77.5 **185**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	1658	D – L	3.49 g / 25.0 mm	Au

	Gdańsk
	(UNC) (I)
	44 000 zł
$	14 379
€	10 628
	Hammer price
	WCN 49_0462
	25-lut-2012
	3.45 g
	24.0 mm

R 4	(UNC) (I)	14-lis-2020	**50 600 zł**	$	13 246	€ 11 195	WCN 75_0163
	(VF/F) (III/IV)	6-cze-2020	12 650 zł	$	3 260	€ 2 875	Marciniak 11_0447
	(UNC) (I)	25-lut-2012	48 400 zł	$	15 817	€ 11 691	WCN 49_0462

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem, przykrywającym naramiennik zbroi. Na piersi zawieszony Order Złotego Runa. W otoku: IOH•CAS•D•G•R•POL•&SUEC•M•D•L•R•P•

Rw.: Stojąca na konsoli owalna tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy, pod łapami lwów litery D − L (Daniel Lesse). W wieńcu gałązka z jedną parą listków winnego grona z liściem rozdzielająca napis: MON•AUREA CIVITAT•GEDANENS•1658

Jan II Kazimierz 1649-1668. dukat 1658, Gdańsk, złoto 3.45 g. piękny egzemplarz, patyna. H-Cz. 2129 (R), Kaleniecki s. 389-391,

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 49 lot 0462 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie. www.wcn.pl

H.78 **186**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	1659	D – L	3.49 g / 25.0 mm	Au

	Gdańsk
	(VF/FV-) (III/III-)
	54 000 zł
$	14 136
€	11 868
	Hammer price
	AN 28_0450
	20-mar-2021
	3.40 g

R 7	(VF/FV-) (III/III-)	20-mar-2021	**63 720 zł**	$	16 680	€ 14 004	AN 28_0450

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IOH:CAS:D•G•R•POL•&SUEC•M•D•L•R•P•

Rw.: Dwa lwy podtrzymują owalną tarczę z herbem miasta. W wieńcu gałązka winnego grona z liściem rozdzielająca napis. Pod łapami lwów inicjały D-L (Daniel Lesse). W otoku: MON AUREA CIVITAT• GEDANENS•1659

Jeden z najrzadszych dukatów gdańskich Jana II Kazimierza. Rocznik 1659 znany jest wyłącznie w dwóch odmianach interpunkcyjnych. Obydwie odmiany są tej samej rzadkści. Naszego dukata wyróżnia dwukropek po IOH i CAS w tytulaturze awersu. Moneta po raz pierwszy oferowana na współczesnym rynku aukcyjnym, znana jedynie z zbiorów Emeryka hrabiego Hutten-Czapskiego, muzeum w Ermitażu i muzeum w Berlinie. Graffiti w polu. Ekstremalnie rzadka pozycja nawet w tym stanie zachowania.

Kopicki 7660 (R4) ; H-Czaspki 9810 (R4) ; Z³oto Wazów G352 (R7)

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 28 lot 0450 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.79.1.01 *CZTERY WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1660 r.(REX)* **187**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA **1660** **D – L** 3.49 g / 25.0 mm **Au**

	Gdańsk
	(XF+) (II+)
	9 074 zł
$	3 000
€	2 321
	Hammer price
	STA 2007-01_3171
	15-sty-2007
	? g

1.		MGC MS 62	27-lut-2021	**57 820 zł**	$ 15 629	€ 12 993	SNMW 7_0216
2.	£ 7 800	(UNC-) (I-)	27-mar-2020	39 211 zł	$ 9 401	€ 8 553	ROMA XIX_1076
3.		(XF) (II)	11-paź-2019	18 400 zł	$ 4 718	€ 4 299	Marciniak 9_0042
4.		(XF) (II)	27-sty-2011	28 923 zł	$ 10 085	€ 7 380	KUN 181_1074
5.		(XF+) (II+)	29-wrz-2009	36 474 zł	$ 12 618	€ 8 610	KUN 159_2108
6.		(XF+) (II+)	15-sty-2007	10 435 zł	$ 3 450	€ 2 669	STA 2007-01_3171
7.		(XF-) (II-)	2-gru-2006	12 100 zł	$ 4 261	€ 3 193	WCN 35_0306
8.	uszkodzona	(VF) (III)	8-sty-2006	2 548 zł	$ 805	€ 663	HA 397_14441
9.	2 300 CHF	(XF) (II)	24-paź-2001	5 711 zł	$ 1 387	€ 1 555	Hess Divo 288_0049

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem, z Orderem Złotego Runa. W otoku: IOH•CAS•D•G•R**EX**POL•&SUEC•M•D•L•R•P•

Rw.: Stojąca na konsoli owalna tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy, pod łapami lwów litery D – L (Daniel Lesse). W otoku: MON•AUREA CIVITAT•GEDANENS•1660•

Gdańsk Jan II Kazimierz, 1648-1668. Ducat, 1660 DL. Nowy urzędnik Daniel Lesse. Nieznaczne ukośne załamanie po uderzeniu. Wybór wyjątkowo w porządku. Kop.7662 (R-4), Fr.24 Pochodzenie: z kolekcji George Gund III. Pełna tytulatura REX i kropką po dacie, kropki po IOH I CAS

Source: Picture and descriptions coin from Stack's Bowers Galleries (owner picture), auction Stack's Numismatists Auctions Georg Gund III collection, January 15 2007 lot 3171 Website: www.StacksBowers.com

H. 79.1.02 *WYBRANY EGZEMPLARZE DUKATA GDAŃSKIEGO 1660 r. (REX)* **188**

	Gdańsk
	(UNC/XF+) (I/II+)
	29 653 zł
$	10 258
€	7 000
	Hammer price
	KUN 159_2108
	29-wrz-2009
	3.52 g

EUROPEJSKIE MONETY I MEDALE GDAŃSK Dukat 1660 tytułem Jana Kazimierza(1649-1668). 3,52 g Dutkowski/Suchanek 313 IV; Fb. 24. GOLD. Menniczy egzemplarz, bez obiegu.

Source: Picture and description coin from auction 159 lot 2108 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

H. 79.1.03 *WYBRANY DRUGI EGZEMPLARZE DUKATA GDAŃSKIEGO 1660 r. (REX)* **189**

	Gdańsk
	(UNC-) (I-)
	32 676 zł
$	7 834
€	7 127
£	6 500
	Hammer price
	ROMA XIX_1076
	27-mar-2020
	3.47 g
	24.0 mm

Polska, Gdańsk. Jan II Kasmierz Vasa (1648-1668) AV Ducat. 1660. Daniel Lesse, mistrz mennicy. 3,47 g, 24 mm. Kopcki 7662; Gumowski 1928; KM 41,2; Friedberg 24..

Prawie menniczy egzemplarz, odważnie uderzony połyskiem mennicy. Bardzo rzadkie.

Z prywatnej kolekcji w Wielkiej Brytanii.

Source: Picture and description coin from auction XIX lot 1076Roma Numismatics Limited 20 Fitzroy Square Fitzrovia London W1T 6EJUnited Kingdom www.romanumismatics.com email: info@romanumismatics.com

H.79.2 **190**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA **1660** **D – L** 3,49 g / 25,0 mm **Au**

	Gdańsk
	(PCGS MS62).
	41 000 zł
$	11 111
€	9 579
	Hammer price
	AN 16_0468
	8-wrz-2018
	? g
	? mm

1.	**R 5**	(UNC-) (I-)	10-kwi-2021	**50 740 zł**	$ 13 424	€ 11 276	Rz.D.A VII_0163
2.		(VF) (III)	12-gru-2020	7 763 zł	$ 2 151	€ 1 772	AN 27e_0657
3.		(XF+) (II+)	26-cze-2019	20 088 zł	$ 5 324	€ 4 674	KUN 323_2907
4.	5 288 CHF	(XF+) (II+)	28-maj-2019	20 380 zł	$ 5 261	€ 4 700	Hess Divo 336_0929
5.		(EF-/VF+)(II-/III+)	15-gru-2018	14 950 zł	$ 3 992	€ 3 510	AN 18_0414
6.		(UNC-) (I-)	24-lis-2018	36 800 zł	$ 9 761	€ 8 578	Rz. D. A. 1_0118
7.		(PCGS MS62).	8-wrz-2018	47 150 zł	$ 12 778	€ 11 016	AN 16_0468
8.		NGC MS 62	14-kwi-2018	20 720 zł	$ 6 185	€ 5 029	WDA MiM 8_0157
9.		(UNC-) (I-)	13-maj-2017	49 280 zł	$ 12 320	€ 11 460	WCN 68_0503
10.		(XF+) (II+)	24-maj-2014	24 150 zł	$ 7 971	€ 5 833	AN 5_0170
11.		(VF+) (III+)	19-paź-2013	23 000 zł	$ 7 591	€ 5 542	AN 4_0192
12.		(XF+) (II+)	21-paź-2012	28 750 zł	$ 9 215	€ 7 046	AN 3_0092
13.		(XF+) (II+)	15-mar-2012	21 651 zł	$ 6 742	€ 5 166	KUN 207_6461
14.		(XF+) (II+)	1-gru-2007	23 100 zł	$ 9 390	€ 6 417	WCN 37_0321
15.		(UNC-) (I-)	1-paź-2006	12 829 zł	$ 4 049	€ 3 198	KUN 96_4154
16.		(VF+) (III+)	22-cze-2004	4 275 zł	$ 1 119	€ 923	KUN 92_181
17.		(EF) (II)	27-cze-2002	7 413 zł	$ 1 831	€ 1 845	KUN 76_3539
18.		(XF+) (II+)	27-cze-2002	6 180 zł	$ 1 526	€ 1 538	KUN 76_3538

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem, z Orderem Złotego Runa. W otoku: IOH:CAS:D•G•R•POL•&SUEC•M•D•L•R•P•

Rw.: Stojąca na konsoli owalna tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy, pod łapami lwów litery D – L (Daniel Lesse). W otoku: MON•AUREA CIVITAT•GEDANENS•1660•

Najwyższa nota na świecie (PCGS MS62). Rzadsza odmiana dukata gdańskiego ze skróconym tytułem króla – R zamiast REX. Moneta w amerykańskim gradingu PCGS, dwukropki po IOH i CAS.
Piękny blask menniczy na całej powierzchni, imponujące detale. Dużej rzadkości moneta w tym stanie zachowania, zdecydowanie do najlepszych zbiorów kolekcjonerskich.
H-Czapski 6731 (R), Kopicki 7662 (R4); CNG 314 I; Kaleniecki s. 393 ; Złoto Wazów (TII) G356 (R4) ; Tysz. 14 mk
Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 16 lot 0468 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.79.3 **191**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA **1660** **D – L** 3.49 g / 25.0 mm **Au**

	Gdańsk
	NGC UNC Det.
	21 000 zł
$	6 364
€	5 072
	Hammer price
	Marciniak 4_0895
	10-lut-2018
	?.0 g
	?.0 mm

1.	R 5	NGC UNC	25-wrz-2021	36 580 zł	$	9 501	$	8 075	AN 30_0255
2.		(VF/VF+)(III/III+)	15-gru-2020	15 525 zł	$	4 301	€	3 544	AN 27_0656
3.		NGC UNC Det.	10-lut-2018	24 150 zł	$	7 319	€	5 833	D. Marciniak 4_0895
4.		(UNC-) (I-)	21-paź-2017	**32 200 zł**	$	8 883	€	7 604	AN 12_0154
5.		(XF-) (II-)	29-wrz-2017	15 000 zł	$	4 063	€	3 444	KUN 298_4424
6.		(XF-) (II-)	2-wrz-2017	22 400 zł	$	6 310	$	5 271	D. Marciniak 2_0215
7.		(XF-) (II-)	14-maj-2016	18 400 zł	$	4 767	€	4 211	WCN 64_0572
8.		(VF+) (III+)	11-gru-2015	12 580 zł	$	3 143	$	2 868	Frühwald 117_1646
9.		(VF+) (III+)	3-paź-2015	13 800 zł	$	3 646	€	3 248	AN 8_0091
10.		(EF/EF-)(II/II-)	23-maj-2015	17 250 zł	$	4 662	€	4 217	AN 7_0126
11.	fr. 1 840	(VF+) (III+)	24-paź-2011	6 630 zł	$	2 081	€	1 499	SIN 2_1167
12.		(VF) (III)	26-lut-2011	11 000 zł	$	3 833	€	2 778	WCN 45_0239
13.		(XF) (II)	30-wrz-2005	8 001 zł	$	2 440	€	2 030	KUN 105_1241

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem, z Orderem Złotego Runa. W otoku: IOH•CAS•D•G•R•POL•&SUEC•M•D•L•R•P•

Rw.: Stojąca na konsoli owalna tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy, pod łapami lwów litery D – L (Daniel Lesse). W otoku: MON•AUREA CIVITAT•GEDANENS•1660•

Odmiana z wcześniejszym typem popiersia. Wariant z samymi kropkami zarówno na awersie jak i rewewrsie. Moneta z widocznym przetarciem tła na awersie. Miejscami stare zabrudzenia w tle rewersu.
Literatura: Dutkowski G355 (R4), Kopicki 7662 (R4), CNG 313.IV, Tyszkiewicz 14 mk
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 4 lot 0895 Gabinetu Numizmatycznego Damian Marciniak gn@gndmpl

H.79.4.01 **192**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	1660	D – L	3,49 g / 25,0 mm	Au

	Gdańsk
	(PCGS AU) (I)
	19 000 zł
$	5 026
€	4 513
	Hammer price
	AN 23_0481
	14-gru-2019
	?.0 g
	?.0 mm

1.	**R 5**	(UNC-/XF+) (I-/II+)	20-mar-2021	**64 900 zł**	$	16 990	€ 14 264	AN 28_0451
2.		(UNC-) (I-)	17-paź-2020	50 025 zł	$	13 130	€ 11 216	AN 26_0205
3.		NGC MS 62	3-paź-2020	44 850 zł	$	11 960	€ 10 148	Marciniak 12_0495
4.		(PCGS AU) (I)	14-gru-2019	21 850 zł	$	5 780	€ 5 190	AN 23_0481
5.		(VF+) (III+)	12-lis-2017	18 500 zł	$	5 139	€ 4 394	Marciniak 3_0212
6.	8 400 CHF	(EF) (II)	16-maj-2017	32 574 zł	$	8 431	€ 7 679	SIN 38_1772
7.		PCGS AU58	22-paź-2016	34 500 zł	$	8 625	€ 7 913	AN 10_0116
8.		(VF+) (III+)	14-maj-2016	18 400 zł	$	4 767	€ 4 211	WCN 64_0571
9.		PCGS AU 58	7-sty-2015	22 342 zł	$	6 143	€ 5 147	N.Y.Sale 35_1418
10		(XF) (II)	26-lut-2011	28 600 zł	$	9 965	€ 7 222	WCN 45_0238

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem, z Orderem Złotego Runa. W otoku: IOH•CAS•D•G•R•POL•&SUEC•M•D•L•R•P•

Rw.: Stojąca na konsoli owalna tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy, pod łapami lwów litery D – L (Daniel Lesse). W otoku: MON•AUREA CIVITAT•GEDANENS•1660

Rzadsza odmiana dukata gdańskiego ze skróconym tytułem króla R zamiast REX. Na rewersie w wieńcu szeroko rozstawione liście. Bardzo ładnie wybity dukat z wyraźnymi detalami. Delikatnie poprawiane tło. Atrakcyjny egzemplarz w ciekawszej odmianie. Bez kropki po dacie.
Friedberg 24; H-Czapski 6731 (R), podobny; Kopicki 7662 (R4); CNG 313 IV; Kaleniecki s. 393; Złoto Wazów (TII) G354. (R5); Tysz. 14 mk
Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 23 lot 0481 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H. 79.4.02 *WYBRANY EGZEMPLARZE DUKATA GDAŃSKIEGO 1660 r.* **193**

	Gdańsk
	(UNC-/XF+) (I-/II+)
	55 000 zł
$	14 398
€	12 088
	Hammer price
	AN 28_0451
	20-mar-2021
	3.50 g

POLSKA Jan II Kazimierz. Dukat 1660, Gdansk - RARYTAS R5
Rzadsza odmiana dukata gdańskiego ze skróconym tytułem króla - R. Stempel awersu z roku 1658.Ta sama moneta zilustrowana w książce J. Dutkowskiego „Złoto Dynastii Wazów" - tom II. Menniczej świeżości dukat z wyraźnymi szczegółami reliefu. Połysk, pojedyncze mikroryski na awersie. Details: 3,50 g Au (UNC-/EF+). Kopicki 7662 (R4); Friedberg 24; Kaleniecki s. 393; CNG 313 IV; Złoto Wazów G353 (R5)
Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 28 lot 0451 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.80.1.01 *DWA WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1661 r.* **194**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA 1661 D – L 3.49 g / 25.0 mm **Au**

	Gdańsk
	NGC MS 62
	22 516 zł
$	7 000
€	5 019
	Hammer price
	HA 3005_22251
	27-maj-2009
	? g
	? mm

1.	**R 3**	(UNC-) (I-)	25-wrz-2021	46 610 zł	$ 12 107	€ 10 290	AN 30_0256
2.		NGC MS62MAX	15-gru-2020	**57 500 zł**	$ 15 928	€ 13 128	AN 27_658
3.		(UNC) (I)	23-maj-2020	24 680 zł	$ 6 207	€ 5 658	Heidrun Höhn 94_0959
4.		(XF) (II)	5-paź-2019	18 400 zł	$ 4 718	€ 4 299	Marciniak 9_0043
5.		(UNC) (I)	15-maj-2011	43 700 zł	$ 15 719	€ 11 120	AN 2_0097
6.		NGC MS 62	27-maj-2009	25 893 zł	$ 8 050	€ 5 771	HA 3005_22251
7.		(EF) (II)	27-cze-2002	6 830 zł	$ 1 687	€ 2 091	KUN 76_3540

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem, z Orderem Złotego Runa. W otoku: IOH·CAS D·G **REX** POL·&SUEC M D L RP

Rw.: Stojąca na konsoli owalna tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy, pod łapami lwów litery D – L (Daniel Lesse). W otoku: MON·AUREA CIVITAT·GEDANENS1661

Gdańsk. Jan Kazimierz gold Ducat 1661-DL, Friedberg 24, KM41.2, MS62 NGC, wspaniały, w pełni wybity przykład tej rzadkiej i popularnej monety. W prawym polu awersu znajdują się dwa drobne naturalne wady flanów, wymienione tylko dla absolutnej dokładności. Odmiana z pełnym napisem REX w legendzie awersu, bardzo rzadko spotykana w handlu.

Pięknie zachowany dukat. Patyna.

Kopicki.7664; Friedberg.24; CNG.315; Kaleniecki s. 396; Tyszkiewicz.14;

Source: Picture and descriptions coin from auction 3041 lot 32347 Heritage, Dallas (USA),Website: www.HA.com

H. 80.1.02 *WYBRANY EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO 1661 (REX) r.* **195**

	Gdańsk
	NGC MS 62 MAX
	50 000 zł
$	13 850
€	11 416
	Hammer price
	AN 27_0658
	12-gru-2020
	? g

POLSKA/ LITWA Jan II Kazimierz. Ducat 1661, Gdańsk (Danzig) NGC MS62 (MAX) – RARYTAS R5

Wymienicie zachowana moneta z pięknym blaskiem menniczym. Rzadkość w tym stanie zachowania. Polecamy. Kopicki 7664 (R4); Friedberg 24; CNG 315l; Kaleniecki s. 396; Tyszkiewicz 14; Złoto Wazów (Tom II) G362b (R5)

Condition: NGC MS62 (MAX) (NGC MS62 (MAX)).

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 27 lot 0658 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H. 80.1.3 *DRUGI WYBRANY EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO 1661 (REX) r.* **196**

	Gdańsk
	(UNC) (I)
	20 065 zł
$	5 046
€	4 600
	Hammer price
	Heidrun Höhn
	94_0959
	23-maj-2020
	3.47 g

Polska Gdańsk Jan Kazimierz 1648-1668 Ducat 1661, DL-Daniel Lesse GOLD. 3,47 g. Bardzo rzadki. Min. Falista, doskonała Gumowski 1925 Kopicki 7660 (R3) Friedberg 24 D.-S. 315 Dutkowski II, G 360

Source: Picture and descriptions coin from auction 94 lot 0959 Leipziger Münzhandlung i Auction Heidrun Höhn -Mail: info@numismatik-online.de Strona internetowa: https: / /www.leipziger-muenzhandlung.de

H.80.2 **197**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	1661	D – L	3.49 g / 25.0 mm	Au

	Gdańsk
	(UNC-)
	18 051 zł
$	4 784
€	4 200
	Hammer price
	KUN 323_2908
	26-Jun-2019
	3.41 g

1.	**R 3**	(XF-) (II-)	27-lut-2021	**24 190 zł**	$ 6 627	€ 5 436	SNMW VII_0217
2.		(UNC-)	26-cze-2019	22 203 zł	$ 5 885	€ 5 166	KUN 323_2908
3.		(VF+) (III+)	23-lis-2013	6 272 zł	$ 2 043	€ 1 508	WCN 55_0607
4.		(VF) (III)	25-lut-2012	14 300 zł	$ 3 611	€ 3 454	WCN 49_0463
5.	fr. 4 370	(XF) (II)	24-paź-2011	15 747 zł	$ 4 943	€ 3 560	SIN 2_1169
6.		(XF-) (II-)	14-lis-2009	16 720 zł	$ 6 080	€ 4 088	WCN 41_0305
7.		(VF) (III)	14-lis-2009	11 000 zł	$ 4 000	€ 2 689	WCN 41_0306

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem, z Orderem Złotego Runa. W otoku: IOH•CAS•D•G:**R**•POL•&SUEC•M•D•L•R•P•

Rw.: Stojąca na konsoli owalna tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy, pod łapami lwów litery D – L (Daniel Lesse). W otoku: MON•AUREA CIVITAT•GEDANENS•1661
Gdańsk, Jan Kazimierz 1649-1668. Dukat 1661 3,41 g. Dutkowski/Suchanek 315 I; Fb. 24; Kopicki 7664 (R3). Exemplar der Slg. Phoibos.

Source: Picture and description coin from auction 323 lot 2908 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

H.81.1.01 *CZTERY WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1662 r* **198**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	1662	D – L	3.49 g / 25.0 mm	Au

	Gdańsk
	(UNC) (I)
	27 903 zł
$	7 494
€	6 731
	7 000 CHF
	Hammer price
	HESS DIVO AG 328_1179
	22-May-2015
	3.53 g

1.	**R 3**	(EF+) (II+)	30-lis-2020	49 560 zł	$	13 325	€ 11 208	Desa Unicum 2020_38
2.		(UNC-) (I-)	28-maj-2020	24 234 zł	$	5 933	€ 5 400	Teutoburger 129_0517
3.		NGC UNC Det.	9-cze-2018	21 275 zł	$	5 910	€ 5 006	D. Marciniak 5_1470
4.		(VF+) (III+)	29-cze-2017	28 956 zł	$	7 689	€ 6 765	KUN 294_3198
5.		MS62 (MAX)	7-maj-2017	**58 650 zł**	$	15 313	€ 24 348	AN 11e_0289
6.		(VF+) (III+)	17-mar-2017	20 281 zł	$	5 018	€ 4 674	KUN 292_5166
7.	8 225 CHF	(UNC) (I)	22-maj-2015	32 786 zł	$	8 805	€ 7 909	Hess Divo 328_1179
8.		(EF+) (II+)	24-kwi-2014	23 000 zł	$	7 591	€ 5 556	AN 5_0171
9.		(VF) (III)	14-mar-2013	7 207 zł	$	2 228	€ 1 722	KUN 230_6890
10.		(XF-) (II-)	5-lis-2011	19 800 zł	$	6 326	€ 4 573	WCN 48_0947
11.	2 300 CHF	(XF) (II)	24-paź-2001	5 711 zł	$	1 387	€ 1 555	Hess Divo 288_0052

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem, z Orderem Złotego Runa. W otoku: IOH•CAS•D•G:REX•POL•&SUEC•M•D•L•R•P

Rw.: Stojąca na konsoli owalna tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy, pod łapami lwów litery D – L (Daniel Lesse). W otoku: MON•AUREA CIVITAT•GEDANENS•1662

Dukat 1662 DL. Z tytułem Jana Kazimierza. Pełna nazwa króla REX. Napis otokowy dochodzi do korony, bez kropki. **Kropka po CIVITAT, kropka przed datą**. Rzadko w tym stanie. Atrakcyjna kopia bez obiegu. H-Cz. 2227, Kaleniecki s 399, Dutkowski / Suchanek 316.

Source: Picture coin and descriptions from auction 328 lot 11179 HESS DIVO AG Tradition in Numismatik Löwenstrasse 55 8001 Zurych / Switzerland. E-mail: mailbox@hessdivo.com

H. 81.1.02 *WYBRANY EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO 1662 (REX) r.* **199**

	Gdańsk
	MS62 (MAX)
	51 000 zł
$	13 316
€	21 172
	Hammer price
	AN 11_0289
	7-maj-2017
	? g

POLSKA Jan II Kazimierz. Ducat (Dukat) 1662, Danzig NGC MS62 (MAX)

Dukaty gdańskie Jana Kazimierza pojawiają się na rynku aukcyjnym systematycznie, głównie ze względu na dość dużą ilość wybitej monety. Jednak znalezienie dziś idealnego egzemplarza jest prawie niemożliwe, z uwagi na to, że monety te krążyły w obiegu ponad 100 lat. W mennicy w Gdańsku w 1662 roku przygotowano tylko pięć par stempli do bicia dukatów. Nasza odmiana charakteryzuje się małym lwem w tarczy na rewersie. Najwyższa nota gradingowa na świecie. Jedyny egzemplarz, który w NGC i PCGS otrzymał tak wysoką notę MS62. Fenomenalna sztuka − XVII-wieczna lustrzanka. Idealnie zachowana moneta z perfekcyjnym lustrem menniczym i idealnie zachowanymi detalami. Unikatowa moneta ze względu na stan zachowania. Gabinetowy egzemplarz. Najnowszy katalog na monety złote Zygmunta III Wazy określa stopień rzadkości jako R4. Dzisiaj moneta w takim stanie zachowania to rarytas najwyższej klasy.Kopicki 7667 (R3); Friedberg 24; CNG 317I; H-Czapski 2228; Kaleniecki s. 398; Złoto Wazów (Tom II) G367 (R4)

Waga: brak Metal:Au - Średnica: brak Stan zachowania: MS62 (MAX)

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 11 lot 0289 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H. 81.1.03 *DRUGI WYBRANY EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO 1661 (REX) r.* **200**

	Gdańsk
	(UNC-) (I-)
	20 195 zł
$	4 944
€	4 500
	Hammer price
	Teutoburger 129_0517
	28-maj-2020
	3.48 g

Gdańsk, miasto Jan Kazimierz, 1649-1668 Dukat 1662, Gdańsk. 3,48 g. Doskonały / połysk stempla, min. przetwarzanie śladów na krawędzi, rzadko w tym stanie.
Source: Picture and description coin from auction 129 lot 0517 Teutoburger Münzauktion GmbH NIEMCY e-mail: info@teutoburgermuenzauktion.de strona internetowa: www.teutoburger-muenzauktion.de

H.81.2 **201**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	**1662**	**D – L**	3.49 g / 25.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	NGC MS63 (MAX)
	43 000 zł
$	11 436
€	10 094
	Hammer price
	AN 19_0305
	16-mar-2019
	? g
	? mm

1.	Złamany	(XF-) (II-)	13-lut-2021	6 210 zł	$ 1 707	€ 1 405	Stary Sklep 4_0436
2.	**R 5**	NGC AU58	11-paź-2019	20 700 zł	$ 5 308	€ 4 836	Marciniak 9_0044
3.		NGC MS63 (MAX)	16-mar-2019	**49 450 zł**	$ 13 151	€ 11 608	AN 19_0305
4.		(XF+) (II+)	26-lis-2016	42 560 zł	$ 10 255	€ 9 673	WCN 67_0463
5.	£ 6 000	NGC MS 62	30-wrz-2016	30 257 zł	$ 7 798	€ 6 953	AHBaldwin's 39_1133
6.		(UNC-) (I-)	19-paź-2013	37 950 zł	$ 10 891	€ 9 145	AN 4_0193
7.		(XF+) (II+)	15-mar-2002	6 558 zł	$ 1 574	€ 1 784	KUN 73_6209
8.	3 198DEM	(XF) (II)	14-mar-2001	6 209 zł	$ 1 493	€ 1 635	KUN 63_1271

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem, z Orderem Złotego Runa. W otoku: IOH•CAS•D•G:REX•POL•&SUEC•M•D•L•R•P

Rw.: Stojąca na konsoli owalna tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy, pod łapami lwów litery D – L (Daniel Lesse). W otoku: MON:AUREA CIVITAT:GEDANENS•1662
Najwyższa nota gradingowa na świecie.
Odmiana z wąskim popiersiem króla na awersie i dwukropkiem pomiędzy MON - AUREA na rewersie, **dwukropek po CIVITAT i dwukropek przed datą.**

Wyśmienicie zachowany egzemplarz, intensywny połysk menniczy i wspaniale zachowane detale. Najpiękniejszy dostępny na rynku egzemplarz.
Kopicki 7666; Friedberg 24; CNG 316; H-Czapski 2227; Kaleniecki s. 399; Parchimowicz 1759 n; Tyszkiewicz 14; Złoto Wazów (tom II) G364 (R5)
Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 19 lot 0305 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.81.3 **202**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	1662	D – L	3.49 g / 25.0 mm	Au

	Gdańsk
	(XF) (II)
	23 800 zł
$	6 289
€	5 500
	Hammer price
	Dr. Busso Peus Nachf.423_1183
	9-lis-2018
	3.41 g

Punca Pot.	(XF+) (II+)	17-paź-2020	**56 350 zł**	$ 14 790	€ 12 635	AN 26_0206
Uszkodzony	(XF-) (II-)	25-lut-2019	5 428 zł	$ 1 429	€ 1 263	Numimarket 3_0315
R 3	(XF) (II)	9-lis-2018	29 274 zł	$ 7 736	€ 6 765	Busso Peus 423_1183

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem, z Orderem Złotego Runa. W otoku: IOH•CAS•D•G:REX•POL•&SUEC•M•D•L•R•P• (Punca Potockich)

Rw.: Stojąca na konsoli owalna tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy, pod łapami lwów litery D – L (Daniel Lesse). W otoku: MON•AUREA CIVITAT•GEDANENS•1662•
Dukat 1662, F. 24; Dutkowski/Suchanek 315 II; Kopicki 7666. 3.41 g.; Uszkodzone obrzeże, punca Potockich na awersie. **Kropka po CIVITAT, dwukropek przed datą, kropka po dacie, przebita cyfra 2 Pierwszy i trzeci egzemplarz Ex Potocki Collection, drugi przełamany i ponownie zlutowany.**
Source: Picture coin and descriptions from auction 423 lot 1183 DR BUSSO PEUS NACHF. Bornwiesenweg 34 D-60322 Frankfurt / Main E-mail: info@peus-muenzen.de http: //www.peus- muenzen.de

H.81.4 **203**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	1662	D – L	3.49 g / 25.0 mm	Au

	Gdańsk
	(VF) (III)
	12 393 zł
$	3 120
€	2 778
£	2 200
	Hammer price
	SPINK 16005_2235
	29-cze-2016
	3.46 g
	25.0 mm

R 3	NGC UNC Det.	6-paź-2018	23 000 zł	$ 6 301	€ 5 387	Marciniak 6_2425
£ 2 640	(VF) (III)	29-cze-2016	14 872 zł	$ 3 744	€ 3 334	SPINK 16005_2235
	(UNC-) (I-)	17-wrz-2013	**27 085 zł**	$ 8 548	€ 6 396	WAG 66_1382

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem, z Orderem Złotego Runa. W otoku: IOH•CAS•D•G:**R**•POL•&SUEC•M•D•L•R•P•

Rw.: Stojąca na konsoli owalna tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy, pod łapami lwów litery D – L (Daniel Lesse). W otoku: MON•AUREA CIVITAT•GEDANENS•1662
Polska, Gdańsk, 1662 DL Jan II Kazimierz (1648-68), Dukat, 3,46 g, zgięty i wyprostowany, w porządku. (F.24; HCz.-; Ch.864), Schulman, Amsterdam, marzec 1958 r., Partia 3379

Source: Pictures and description coins from Spink and Son Limited z 69 Southampton Row, Bloomsbury London WC1B 4ET Auction 16005 lot 2235 auctionteam@spink.com Website:https://www.spink.com/

H.82.1.01 *TRZY WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1663 r* **204**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA **1663** **D – L** 3,49 g / 25,0 mm **Au**

R 3	NGC MS 62+	9-sty-2019	**36 430 zł**	$ 9 600	€ 8 392	N.York Sale 46_1239
£ 3 840	(XF+) (II+)	3-gru-2015	23 449 zł	$ 5 747	€ 5 436	SPINK 15007_0851
	(VF+) (III+)	8-paź-2015	19 550 zł	$ 5 013	€ 4 590	AN 8_0092
	(VF) (III)	15-maj-2011	33 350 zł	$ 11 997	€ 8 623	AN 2_0098

Aw.: Popiersie króla w prawo w koronie i zbroi okrytej płaszczem spiętym broszą na ramieniu. Na piersi Order Złotego Runa.W otoku: IOH•CAS•D•G•REX POL•& SUEC•M•D•L•R•P

Rw.: Stojąca na konsoli owalna tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy, u dołu w konsoli herb Lew oraz inicjały mincerskie D-L W otoku: MON•AUREA CIVITAT•GEDANENS•1663

Gdańsk. Dukat 1663 DL, 3,26 g. Gdańsk Uwierzytelniony i oceniony przez NGC MS 62+. Wybór genialny Bez obiegu.
(Kop.7668-R3, Fr.24, Hcz. 2248; Kopicki 7668; CNG 317 II; Kaleniecki s. 401; Parch. 1761 b; Tyszkiewicz 14)
Ex Spink Sale, Londyn, 2-3 grudnia 2015, lot 851Ex Coin Galleries, Nowy Jork, NY, 9-10 listopada 1962, lot 346.

Source: Picture and description coin from auction 46 lot 1239 M & M Numismatics Ltd PO Box 65908 Washington, DC 20035 www.TheNewYorkSale.com

H. 82.1.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO 1663 (REX) r.* **205**

	Gdańsk
	(VF) (III)
	29 000 zł
$	10 432
€	7 498
	Hammer price
	AN 2_0098
	15-maj-2011
	3.445 g
	24.0 mm

Moneta z datą 1663 należy do najrzadszych dukatów gdańskich Jana Kazimierza, a odmiana z napisem REX, zamiast R w królewskiej tytulaturze jest wyjątkowo rzadka. Egzemplarze tej odmiany znajdują się w Krakowie u Czapskich i w Ermitażu. Była też odnotowana w katalogach zaginionej kolekcji malborskiej oraz zbiorze M. Frankiewicza. Po wojnie była oferowana tylko kilka razy na aukcjiach.
Patyna. Delikatnie gięty egzemplarz.

Kopicki.7668; Friedberg.24; CNG.317.II; Kaleniecki s. 401; Tyszkiewicz.14; Parchimowicz.1761
Stan zachowania: 3 (VF) Waga: 3,445 g Au Średnica: 25,00 mm

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 2 lot 0098 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H. 82.1.03 *TRZECI WYBRANY EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO 1663 (REX) r.* **206**

	Gdańsk
	(VF+) (III+)
	17 000 zł
$	4 359
€	3 991
	Hammer price
	AN 8_0092
	15-maj-2011
	8-paź-2015
	3.47 g
	25.0 mm

Kopicki 7668; Friedberg 24; CNG 317 II; H-Cz. 2248; Kaleniecki s. 401; Parchimowicz 1761 b; Tyszkiewicz 14 Stan zachowania: 3+ (VF+) Waga: 3,47 g Au Średnica: 25,0 mm

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 8 lot 0092 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl
JAK Z TEGO WYNIKA SA TO WSZYSTKIE TRZY EGZEMPLARZE BĘDĄCE W OBIEGU AUKCYJNYM

H.82.2.01 **207**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	1663	D – L	3,49 g / 25,0 mm	Au

Gdańsk
NGC MS62 (MAX)
38 500 zł
$ 10 621
€ 9 091
Hammer price
AN 12_0155
21-paź-2017
? g
25.0 mm

R 5	NGC MS62 (MAX)	21-paź-2017	**44 275 zł**	$ 12 214	€ 10 455	AN 12_0155
Stara punca	(VF+) (III+)	27-cze-2002	6 425 zł	$ 1 587	€ 1 599	KUN 76_3541

Aw.: Popiersie króla w prawo w koronie i zbroi okrytej płaszczem spiętym broszą na ramieniu. Na piersi Order Złotego Runa.W otoku: IOH:CAS:D•G•R•POL•& SUEC•M•D•L•R•P.

Rw.: Stojąca na konsoli owalna tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy, u dołu w konsoli herb Lew oraz inicjały mincerskie D-L W otoku: MON•AUREA CIVITAT•GEDANENS•1663

Najwyższa nota gradingowa na świecie. Odmiana z wczesnym popiersiem króla. Dukaty gdańskie z 1663 r. należą do jednych najrzadszych na rynku. Egzemplarz notowany tylko w dwóch zbiorach prywatnych (razem z tym egzemplarzem). Kopicki 7668; Friedberg 24; CNG 317.II; Kaleniecki s. 401; Parchimowicz 1761; Złoto Wazów t. II G368a (R5) (ten egzemplarz); Tyszkiewicz 14

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 12 lot 0155 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. *www.niemczyk.pl*

H. 82.2.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO 1663 (R) r.* **208**

Gdańsk
(VF+) (III+)
5 223 zł
$ 1 290
€ 1 300
Hammer price
KUN 76_3541
27-cze-2002
3.49 g

MONETY I MEDALE MIASTA GDAŃSKA MONETY I MEDALE Z CZASÓW JANA KAZIMIERZA, 1649-1668 Dukat 1663. 3,49 g. ZŁOTO. Ze starą kolekcjonerską puncą, bardzo ładny. Dutkowski/Suchanek 317 II; Fb. 24; Gum. 1929.

Source: Picture and description coin from auction 76 lot 3541 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

H.82.3 **209**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA **1663** **D – L** 3.49 g / 25.0 mm **Au**

	Gdańsk
	NGC MS63 MAX
	42 000 zł
$	10 770
€	9 813
	Hammer price
	). Marciniak 9_0045
	11-paź-2019
	? g

R 3	NGC MS63 MAX	11-paź-2019	**48 300 zł**	$	12 386	€ 11 285	D. Marciniak 9_0045

Aw.: Popiersie króla w prawo w koronie i zbroi okrytej płaszczem spiętym broszą na ramieniu. Na piersi Order Złotego Runa.W otoku: IOH•CAS D•G•R•POL•& SUEC•M•D•L•R•P•

Rw.: Stojąca na konsoli owalna tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy, u dołu w konsoli herb Lew oraz inicjały mincerskie D-L W otoku: MON•AUREA CIVITAT•GEDANENS•1663

Jan II Kazimierz, Dukat Gdańsk 1663 DL - NIENOTOWANY – piękny
To nie tylko znakomicie zachowany dukat 1663, to również wielkiej rzadkości odmiana.
Jarosław Dutkowski opracowując 'Złoto Dynastii Wazów' dokonał kwerendy nie tylko monet znanych z notowań aukcyjnych. Obejrzał dukaty z ~60 zbiorów muzealnych i licznych kolekcji prywatnych, rozpisując ich odmiany z dokładnością co do interpunkcji. Do takiego jednak nie dotarł.

Dukat z niespotykanym dla tego rocznika portretem królewskim.

W 'Złocie Dynastii...' dla tego rocznika prezentowane są dwa królewskie portrety, różniące się m.in. rysami twarzy władcy, obecnością broszy czy krojem naramiennika. Ten portret pojawia się dopiero w roczniku 1666, który wybito z wykorzystaniem stempli właśnie z 1663! Jak widać, wbrew wiedzy zawartej w katalogu, stempli tych użyto po raz pierwszy już w 1663, do wybicia zapewne bardzo małej partii dukatów.

Najwyższa nota w NGC i PCGS. Piękna, wielkiej rzadkości, nieopisywana dotychczas w literaturze moneta

Reference: Dutkowski nie opisuje, Kaleniecki -, Kopicki 7668 (R3), Tyszkiewicz 12 mk

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 9 lot 0045 Gabinetu Numizmatycznego Damian Marciniak gn@gndmp

H.83.1 *CZTERY WARIANTY DUKATA GDAŃSKIEGO Z 1666 r* **210**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	1666	D – L	3.49 g / 24.0 mm	Au

Gdańsk
(XF+) (II+)
22 564 zł
$ 5 980
€ 5 250
Hammer price
KUN 323_2909
26-Jun-2019
3.41 g

1.	**R 4**	(XF+) (II+)	26-cze-2019	**25 951 zł**	$	6 878	€ 6 038	KUN 323_2909
2.		(XF-) (II-)	27-cze-2002	6 425 zł	$	1 587	€ 1 599	KUN 76_3542
3.	1 380 CHF	(VF) (III)	24-paź-2001	3 426 zł	$	832	€ 933	Hess Divo 288_0053

Aw.: Wąskie popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem, z Orderem Złotego Runa. W otoku: IOH•CAS•DG:REX•POL•&SUEC•M•D•L•R•P

Rw.: Stojąca na konsoli owalna tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy, pod łapami lwów litery D – L (Daniel Lesse). W otoku: MON•AUREA CIVITAT•GEDANENS•1666

Gdańsk, złote monety króla Jana Kazimierza, (1649-1668). Dukat 3,41 g. Atrakcyjny, rzadki egzemplarz z dużum połyskiem menniczym. Odmiana z literkami REX w tytulaturze króla legendy awersu. Brak odstępu między literką P a koroną oraz brak kropki.
Dutkowski/Suchanek 318 II; Fb. 24; Kopicki 7670 (R4).
Source: Picture and description coin from auction 323 lot 2909 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

H.83.2. **211**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	1666	D – L	3.49 g / 24.0 mm	Au

Gdańsk
PCGS MS 62
53 486 zł
$ 14 576
€ 12 500
Hammer price
HA EUROPE 54_ 7054
14-lis-2017
? g

R 4	PCGS MS 62	14-lis-2017	**65 788 zł**	$	17 928	€ 15 375	HA EUROPE 54_ 7054
	(EF/EF-) (II/II-)	3-paź-2015	17 365 zł	$	4 453	€ 4 077	AN 8_0093

	(XF-) (II-)	15-sty-2013	26 450 zł	$ 8 485	€ 6 355	PDA&PGN 15_0866

Aw.: Wąskie popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem, z Orderem Złotego Runa. W otoku: IOH•CAS•DG:REX•POL•&SUEC•M•D•L•R•P

Rw.: Stojąca na konsoli owalna tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy, pod łapami lwów litery D – L (Daniel Lesse). W otoku: MON•AUREA CIVITAT•GEDANENS•1666 (Mały lew w kartuszu)

Polska -Gdańsk – Jan Kazimierz (1648-1668) Dukat 1666 Odmiana z literkami REX w tytulaturze króla legendy awersu. Brak odstępu między literką P a koroną oraz brak kropki. Mały lew w kartuszu (KM41.3, Kop.7670/R4, HCz.2305/R4, Fr.24) - Złoto - w pudełku PCGS z graduacją Ms 62 piękny zachowany jako próbny, extremalnie rzadki.

Source: Picture and description coin from auction 54 lot 7054 Aukcje dziedzictwa Europa Energieweg 7 3401 MD, Ijsselstein Holandia E-mail: info@ha-europe.com

H.83.3 **212**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA **1666** **D – L** 3,49 g / 24,0 mm **Au**

	Gdańsk
	(UNC-) (I-)
	28 500 zł
$	7 895
€	6 706
	Hammer price
	AN 13e_0240
	16-gru-2017
	3,50 g

1.	**R 5**	PCGS UNC	22-sty-2021	**32 780 zł**	$ 8 700	$ 7 161	Heritage 3089_33152
2.		(XF+/XF) (II+/II)	28-paź-2018	20 086 zł	$ 5 240	€ 4 613	SOLIDUS 35_0180
3.		(UNC-) (I-)	16-gru-2017	32 775 zł	$ 9 079	€ 7 712	AN 13e_0240
4.		(VF-) (III-)	3-paź-2015	12 650 zł	$ 3 244	€ 2 969	AN 8_0094
5.		(XF+/UNC-) (II+/I-)	14-lis-2009	25 300 zł	$ 9 200	€ 6 186	WCN 41_0307

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem, z Orderem Złotego Runa. W otoku: IOH•CAS•D•G:R•POL•&SUEC•M•D•L•R•P•

Rw.: Stojąca na konsoli owalna tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy, pod łapami lwów litery D – L (Daniel Lesse). W otoku: MON•AUREA CIVITAT•GEDANENS•1666

Odmiana z awersem z lat 1661/1662 ze skróconą tytulaturą króla R na awersie. Szerokie popiersie króla. Literka P w dużym odstępie od korony. Kropka po P. Bardzo ładny egzemplarz. Wspaniały połysk menniczy. Delikatnie gięty egzemplarz. Kopicki 7670 (R6); Friedberg 24; Kaleniecki s. 402; Złoto Wazów G370 (R5)
Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 13e lot 0240 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.83.4.01 **213**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA 1666 D – L 3.49 g / 24.0 mm **Au**

Gdańsk
(I/L) (UNC/Proof)
68 000 zł
$ 18 759
€ 16 057
Hammer price
AN 12_0156
21-paź-2017
3.49 g
25.0 mm

R 6	(XF-) (II-)	14-kwi-2018	34 720 zł	$	10 364	€ 8 427	WDA MiM 8_0158
	(I/L) (UNC/Proof)	21-paź-2017	**78 200 zł**	$	21 573	€ 18 466	AN 12_0156
	(VF+) (III+	31-maj-2008	29 700 zł	$	13 687	€ 8 813	WCN 38_0337

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem, z Orderem Złotego Runa. W otoku: IOH•CAS•DG•REX•POL•&SUEC•M•D•L•R•P

Rw.: Stojąca na konsoli owalna tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy, pod łapami lwów litery D – L (Daniel Lesse). W otoku: MON•AUREA CIVITAT•GEDANENS•1666

Odmiana z REX w tytulaturze króla legendy awersu. Wąskie popiersie króla. Brak odstępu między literką P a koroną oraz brak kropki. **Ramię zbroi zdobione głową lwa bez liści palmowych nad tarczą.** Bardzo świeża odbitka ze stempla. Absolutnie menniczy egzemplarz. Perfekcyjnie zachowane lustro i detale. Unikatowa moneta ze względu na stan zachowania. Gabinetowa sztuka do najlepszych kolekcji. Kopicki 7670 (R4); Friedberg 24; Kaleniecki s. 403; H-Czapski 2305 (R4); Złoto Wazów G372 (R6)

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 12 lot 0156 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H. 83.4.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA GDAŃSKIEGO 1666 r.* **214**

Gdańsk
(XF-) (II-)
31 000 zł
$ 9 254
€ 7 524
Hammer price
WDA MiM 8_0158
14-kwi-2018
3.47 g

Bardzo rzadki dukat z wąskim popiersiem władcy. Typ monety od 10 lat nie notowany na WCN, wtedy sprzedany za 29.700 PLN (ten egzemplarz - oceniony wtedy na stan 3+, naszym zdaniem jest to st. 2-). Typ dukata tylko raz na aukcjach Niemczyk (w 2017 sprzedany 78.200 PLN). Atrakcyjny egzemplarz z delikatnym połyskiem menniczym w tle, dobra prezencja.

Waga: 3.47 Literatura: Dutkowski G372 R6, Kopicki 7670 R4, Friedberg 24, Kaleniecki s. 403, H-Czapski 2305 R4.

Zdjęcie i opis monety pochodzi z Warszawskiego Domu Aukcyjnego w Warszawie aukcja lot 0158 ***wda.net@wp.pl****public http://wda.net.pl*

H.84 **215**

DUKAT GDAŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	**1667**	**D – L**	3.49 g / 24.0 mm	**Au**

	Gdańsk
	NGC AU 58
	38 000 zł
$	9 744
€	8 878
	Hammer price
	). Marciniak 9_0046
	11-paź-2019
	3.44 g
	24.50 mm

R 6	NGC AU 58	11-paź-2019	**43 700 zł**	$	11 206	€ 10 210	Marciniak 9_0046
	(VF) (III)	28-wrz-2011	14 138 zł	$	4 363	€ 3 198	KUN 197_6186
	(EF) (II)	10-sty-2011	6 406 zł	$	2 300	€ 1 609	STA2011-01_0853

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem, z Orderem Złotego Runa. W otoku: IOH•CAS•DG•REX•POL•&SUEC•M•D•L•R•P

Rw.: Stojąca na konsoli owalna tarcza miejska podtrzymywana przez dwa lwy, pod łapami lwów litery D – L (Daniel Lesse). W otoku: MON•AUREA CIVITAT•GEDANENS•1667

Jan II Kazimierz, Dukat Gdańsk 1667 DL - bardzo rzadki Dukat wybity u schyłku panowania Jana II Kazimierza. Przedostatni gdański dukat tego władcy. Znany autorowi 'Złota Dynastii...' z tylko jednej odmiany stemplowej.
Bardzo rzadko spotykany w handlu, o czym świadczy fakt, że przez ponad 50 lat na światowych aukcjach wystąpił tylko 6 razy. Najczęściej w stanach obiegowych. Tu w ładnym, nieznacznie obiegowym stanie zachowania. Bez defektów czy gięcia. Atrakcyjny przedstawiciel tego rzadkiego rocznika. Złoto, średnica 24.5 mm, waga 3.44 g.
Reference: Dutkowski G374 (R6), Kaleniecki 404, Kopicki 7671 (R3), Tyszkiewicz 14 mk

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 9 lot 0046 Gabinetu Numizmatycznego Damian Marciniak gn@gndmpl

H.85.1.01 *DWA WARIANTY DUKATA TORUŃSKIEGO Z 1649 r.* **216**

DUKAT TORUŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA **1649** **G — R** 3,49 g / 24,0 mm **Au**

	Toruń
	(VF) (III)
	41 000 zł
$	13 141
€	10 049
	Hammer price
	AN 3_0103
	21-paź-2012
	? g

R 8	(VF) (III)	21-paź-2012	47 150 zł	$	15 112	€ 11 556	AN 3_0103
	(XF-) (II-)	5-cze-2010	**176 000 zł**	$	50 720	€ 42 105	WCN 43_0422
	(VF) (III)	6-gru-2000	5 647 zł	$	1 265	€ 1 433	CNG's TRIT IV_2341

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem udrapowanym na ramieniu z wyłożonym koronkowym kołnierzem. Na piersi łańcuch Orderu Złotego Runa.
W otoku: IOAN· CAS·D·G·R·POL:& SUEC:M:D:L·R·P·

Rw.: Stojąca postać anioła podtrzymuje dużą owalną tarczę z herbem miasta. Przy dłoniach anioła rozdzielona data 16 – 49, poniżej inicjały mincerskie G – R
W otoku: MONETA AUREA CIVIT: THORUNENSIS.

Ekstremalnie rzadka, znane 2 – 3 egzemplarze. Pierwsza odmiana dukata toruńskiego Jana Kazimierza z literami GR po bokach tarczy miejskiej. Wizerunek nowego króla stylizowany na wzór portretu jego brata Władysława IV Wazy. Moneta notowana tylko w dwóch kolekcjach przedwojennych: Czapskich i Sobańskich. Oferowany egzemplarz pochodzi ze zbioru H. Karolkiewicza, pozycja 2341. Ślady oprawy. Patyna. Wg katalogu Karolkiewicza ekstremalnie rzadkie, znane są 2 – 3 egzemplarze.
Kopicki. 8343 (R8); Friedberg. 60; CNCT. 1579 (Ten egzemplarz); Frankiewicz. 701; Chomiński. 533; H-Cz. 9748 (R5) Karolkiewicz. 2341; Kaleniecki. s.435 (Ten egzemplarz); Tyszkiewicz 75; Parchimowicz. 1798

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 3 lot 0103 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

Poniżej drugi egzemplarz z aukcji Kunker, wycofany. Widać, że jest inny, bo w dużo lepszym stanie.

H.85.1.02 **217**

DUKAT TORUŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	1649	G — R	3.49 g / 24.0 mm	Au

R 8	(UNC-) (I-)	29-sty-2015	wycofany		€ 25 000	KUN 258_0707

Toruń Ducat 1649, z tytułem Jana Kazimierza (1649-1668). ZŁOTO. Bardzo rzadkie. Okaz atrakcyjny, prawie doskonały. Dutkowski / Suchanek 1579; Col 60; Kopicki 8343 (R8).

Source: Picture and description coin from auction 258 lot 0707 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

H.85.2 **218**

DUKAT TORUŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	1649	HD – L	3.49 g / 24.0 mm	Au

	Toruń
	(XF) (II)
	52 000 zł
$	17 568
€	13 830
	Hammer price
	WCN 39_0386
	29-lis-2008
	3.45 g

R 6	(XF) (II)	21-wrz-2019	34 500 zł	$	8 801	€ 7 949	PDA 16_1494
	(XF) (II)	29-lis-2008	**57 200 zł**	$	19 324	€ 15 213	WCN 39_0386

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi okrytej płaszczem udrapowanym na ramieniu z wyłożonym koronkowym kołnierzem. Na piersi łańcuch Orderu Złotego Runa.
W otoku: IOAN•CAS•D.G•R·POL•ET•SVEC•M•D•L•R•PVS•

Rw.: Stojąca postać anioła podtrzymuje dużą owalną tarczę z herbem miasta. Przy dłoniach anioła rozdzielona data 16 – 49, poniżej inicjały mincerskie HD – L
W otoku: •MONETA° AVREA CIVIT•THORVNENSIS•

Jan II Kazimierz 1649-1668, Dukat 1649, Toruń, RR. waga 3,45 g, pierwszy rocznik tłoczony na walcach, dobrze wytłoczony i zachowany egzemplarz z pięknym połyskiem tła, bardzo rzadka pierwsza emisja. Kopicki 8344 (R6), Kamiński 1046, Kaleniecki str. 434, H-Cz. 1923 R5, Fr. 60, T. 40

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 39 lot 0386 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie. www.wcn.pl

H.86 **219**

DUKAT TORUŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	1650	HD – L	3.49 g / 25.0 mm	Au

	Toruń
	(VF+/EF-) (III+/II-)
	28 000 zł
$	9 964
€	7 089
	Hammer price
	AN 1_0119
	23-Oct-2010
	3.415 g
	24.2 mm

R 6	(VF+/EF-) (III+/II-)	23-paź-2010	**32 200 zł**	$ 11 459	€ 8 152	AN 1_0119

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi z Orderem Złotego Runa na piersi.
W otoku: IOAN CAS·D:G·R¡POL·ET·SVEC·M·D·L·R·PRv·

Rw.: Anioł trzymający owalną tarczę z herbem miasta, po bokach data 16-50 i litery mincerskie HD (w ligaturze) -L. W otoku: *·MONETA ·AVREA CIVIT ·THORVNENSIS·
Stara patyna, rzadki rocznik. Egzemplarz z aukcji Sotheby 1988.
Literatura: Kopicki.8345; Friedberg.60; Kaleniecki s. 436; Dutkowski, Suchanek CNCT.1581; Tyszkiewicz.35

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 1 lot 0119 Antykwariat Numizmatyczny Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. *www.niemczyk.pl*

H.97 **220**

DUKAT TORUŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	1651	HD – L	3.49 g / 25.0 mm	Au

	Toruń
	(EF) (II)
	6 830 zł
$	1 687
€	1 700
	Hammer price
	KUN 76_3648
	27-cze-2002
	3.46 g

	(EF) (II)	27-cze-2002	**8 401 zł**	$ 2 075	€ 2 091	KUN 76_3648

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi z Orderem Złotego Runa na piersi.
W otoku: IOAN CAS·D:G·R¡POL·ET·SVEC·M·D·L·R·PRv·

Rw.: Anioł trzymający owalną tarczę z herbem miasta, po bokach data 16-51 i litery mincerskie HD (w ligaturze) -L. (Hans David Lauer, mistrz mennicy w Toruniu 16491668 r.)
W otoku: *·MONETA ·AVREA CIVIT ·THORVNENSIS·

MONETY MIASTA TORUŃ Dukat 1651, z tytułem Jana Kazimierza (1649-1668). 3,46 g. ZŁOTO. Lekko falisty, prawie wykwintny. Fb. 60; Gum. 1955; Neumann 19 a.
Source: Picture and description coin from auction 76 lot 3648 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com

H.88.1 *DWA WARIANTY DUKATA TORUŃSKIEGO Z 1654 r.* **221**

DUKAT TORUŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	1654	HD — L	3.49 g / 24.0 mm	Au

	Toruń
	(UNC-) (I-)
	70 000 zł
$	22 082
€	16 667
	Hammer price
	WCN 54_0443
	8-cze-2013
	3.36 g

R 6	(UNC-) (I-)	8-cze-2013	**78 400 zł**	$ 24 732	€ 18 667	WCN 54_0443

Aw.: **Szerokie** popiersie króla w koronie i zbroi. Na piersi łańcuch Orderu Złotego Runa.
W otoku:• IOAN•CAS•D:G•R•POL•ET•SVEC•M•D•L•R•PR•
Rw.: Stojący anioł podtrzymuje tarczę miejską. Po bokach 16 –54, poniżej inicjały mennicze HD ─ L(Hans Dawid Lauer) W otoku: •MONETA•AVREA• CIVIT•THORVNENSIS•
Niezmiernie rzadko spotykana przebitka daty, wyśmienity egzemplarz.
H-Cz. 5889 (R5), Kaleniecki s. 438; Kamiński 1054
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 54 lot 0443 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie. www.wcn.pl

H.88.2.01 **222**

DUKAT TORUŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	1654	HD — L	3.49 g / 24.0 mm	Au

	Toruń
	(XF+) (II+)
	59 481 zł
$	14 718
€	13 307
£	11 000
	Hammer price
	SPINK 16005_2233
	29-cze-2016
	3.47 g

£ 13 200	(XF+) (II+)	29-cze-2016	71 378 zł	$ 17 661	€ 15 969	SPINK 16005_2233
R 6	(XF-) (II-)	23-cze-2010	**90 619 zł**	$ 27 190	€ 22 140	KUN 171_5348

Aw.: **Wąskie** popiersie króla w koronie i zbroi. Na piersi łańcuch Orderu Złotego Runa.
W otoku:• IOAN•CAS•D:G•R•POL•ET•SVEC•M•D•L•R•PR•
Rw.: Stojący anioł podtrzymuje tarczę miejską. Po bokach 16 –54, poniżej inicjały mennicze HD ─ L(Hans Dawid Lauer) W otoku: •MONETA•AVREA• CIVIT•THORVNENSIS•
Polska, Jan II Kazimierz (1648-68), Dukat, 3,47 g, 1654, pole wygładzone za popiersiem, wyjątkowo cienkie i błyszczące, rzadkie. (Fb.60; HCz.5889 – (R5); Dutkowski/Suchanek 1584; Kopicki 8349 (R6).
Coin Galleries, Nowy Jork, 9-10 listopada 1962 r., Partia 350, 240 USD*Source:* *Pictures and description coins from Spink and Son Limited z 69 Southampton Row, Bloomsbury London WC1B 4ET Auction 16005 lot 2233* *auctionteam@spink.com* *Website:https://www.spink.com/*

H.88.2.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA TORUŃSKIEGO Z 1654 r* **223**

	Toruń
	(XF-) (II-)
	73 674 zł
$	22 106
€	18 000
	Hammer price
	KUN 171_5348
	23-cze-2010
	3.45 g

EUROPEJSKIE ZŁOTE MONETY I ZŁOTE MEDALE POLSKA TORUŃ
Dukat 1654, z tytułem Jana Kazimierza(1649-1668). 3,45 g. O wielkiej rzadkości. Okaz atrakcyjny, min. falisty, prawie doskonały Dutkowski/ Suchanek 1584; Fb. 60; Kopicki 8349 (R6).
Source: *Picture and description coin from auction 171 lot 5348 Fritz Rudolf Künker GmbH & Co. KG, Osnabrück" and the „Lübke & Wiedemann, Stuttgart" as owner of the coin images. Weblink, http://www.kuenker.com*

H.89 **224**

DUKAT TORUŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA 1655 HD ─ L 3.49 g / 24.0 mm **Au**

	Toruń
	(XF+) (II+)
	56 000 zł
$	17 284
€	13 592
	Hammer price
	WCN 52_0448
	10-lis-2012
	03.Jan.00

1.	Wycięcie,3.447 g	?	6-lut-2021	21 240 zł	$ 5 741	€ 4 773	Marciniak 13_0784
2.	**R 5**	NGC MS61 (MAX)	27-paź-2018	34 500 zł	$ 9 200	€ 8 060	AN 17_0196
3.	Z wadą blachy	?	10-lut-2018	17 250 zł	$ 5 227	€ 4 166	Marciniak 4_0893
4.		(VF+) (III+)	10-lut-2018	24 150 zł	$ 7 319	€ 5 833	Marciniak 4_0892

5.		(XF+) (II+)	8-wrz-2016	29 511 zł	$	7 611	€ 6 765	WAG 77_2538
6.		(VF+) (III+)	8-lis-2014	17 920 zł	$	5 333	€ 4 267	WCN 58_0423
7.		(VF) (III)	19-sty-2013	23 000 zł	$	7 336	€ 5 507	PDA&PGN 15_0863
8.		(XF+) (II+)	10-lis-2012	**61 600 zł**	$	19 012	€ 14 951	WCN 52_0448
9.	Z wadą blachy	(VF+/XF-) (III+/II-)	21-paź-2012	23 000 zł	$	7 372	€ 5 637	AN 3_0104
10.		(VF+/XF-) (III+/II-)	15-maj-2011	28 750 zł	$	10 342	€ 7 315	AN 2_0100
11.		(XF+) (II+)	23-cze-2010	30 206 zł	$	9 063	€ 7 380	KUN 171_5349
12.		(VF+) (III+)	6-gru-2000	7 700 zł	$	1 725	€ 1 954	CNG TRIT IV_2342

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi. Na piersi łańcuch Orderu Złotego Runa. W otoku: •IOAN•CAS•D:G•R•POL•ET•SVEC•M•D•L•R•PR•

Rw.: Stojący anioł podtrzymuje tarczę miejską. Po bokach 16 –55, poniżej inicjały mennicze HD ─ L(Hans Dawid Lauer) W otoku: •MONETA•AVREA• CIVIT•THORVNENSIS•

Dukat 1655, Toruń, złoto 3.49 gna awersie zadrapania w tle, ale ładnie zachowany, patyna. H-Cz. 2064 (R4), Kaleniecki s 439, T. 35, Kopicki.8351 (R5); Friedberg.60; CNCT.1587; Tyszkiewicz.35; Dutkowski/Suchanek 1586;

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 52 lot 0448 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie. www.wcn.pl

H.90 **225**

DUKAT TORUŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA 1659 3.49 g / 25.0 mm **Au**

Toruń
NGC MS61
46 000 zł
$ 12 169
€ 10 926
Hammer price
AN 23_0487
14-gru-2019
?
25.0 mm

1.	2 160 CHF	(XF-) (II-)	17-maj-2021	9 022 zł	$	2 396	€ 1 973	SIN 69_1027
2.	**R 4**	NGC MS61	14-gru-2019	52 900 zł	$	13 994	€ 12 565	AN 23_0487
3.	Z zawieszką	(XF-/III) (II-/III)	9-paź-2019	17 195 zł	$	4 319	€ 3 936	KROHA 112_0803
4.		(XF+) (II+)	21-wrz-2019	46 000 zł	$	11 735	€ 10 598	PDA 16_1496
5.		(VF+) (III+)	24-lut-2019	17 700 zł	$	4 657	€ 4 116	Numimarket 3_0314
6.		(VF+/II-)	10-wrz-2018	31 360 zł	$	8 188	€ 7 276	WCN 66_0403
7.		(VF-) (III-)	10-lut-2018	18 975 zł	$	5 750	€ 4 584	Marciniak 4_0894
8.		(VF+/II-) (III+/II-)	13-maj-2017	29 120 zł	$	7 280	€ 4 679	WCN 58_0513
9.		NGC AU Det.	4-sty-2016	26 619 zł	$	6 756	€ 6 185	HA 3044_31385
10.		(VF-) (III-)	3-paź-2015	11 500 zł	$	2 949	€ 2 699	AN 8_ 0097
11.		(VF) (III)	21-paź-2012	**54 050 zł**	$	17 150	€ 13 172	AN 3_0105
11.	3 910 CHF	(XF+) (II+)	24-paź-2011	14 090 zł	$	4 423	€ 3 186	SIN 2_1165
13.		(AU 58 NGC) (II/I)	29-wrz-2011	38 407 zł	$	11 740	€ 8 610	KUN 197_6188
14.		(VF) (III)	1-gru-2007	22 825 zł	$	9 278	€ 6 340	WCN 37_0320
15.		(XF-) (II-)	27-cze-2002	4 203 zł	$	1 038	€ 1 046	KUN 76_3649

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi. Na piersi łańcuch Orderu Złotego Runa. W otoku: IOAN•CAS•D:G•R•POL•ET•SVEC•M•D•L•R•PR•
Rw.: Stojący anioł podtrzymuje tarczę miejską. Po bokach 16 –59, poniżej inicjały mennicze HD ─ L(Hans Dawid Lauer) W otoku: •MONETA•AVREA• CIVIT•THORVNENSIS•

Najwyższa nota gradingowa na świecie, według naszego uznania surowa, ponieważ nie widzieliśmy tak doskonale zachowanego egzemplarz z 1659 roku z mennicy toruńskiej. Odmiana z jedną kropką po słowie IOAN.
Najpiękniejszy egzemplarz dostępny w sprzedaży aukcyjnej. Mocny połysk na całej powierzchni. Wzorowe detale i czerwona wiekowa patyna, co w przypadku monet toruńskich należy do rzadkości. Pozycja godna najlepszych zbiorów.
Moneta zilustrowana w książce J. Dutkowskiego „Złoto Wazów" Tom II.
Kopicki. 8353 (R4); Friedberg. 60; CNCT. 1588; H-Cz. 2146; Kaleniecki. s. 440; Parchimowicz. 1799g; Dutkowski Tom II 72a (R4-R5)

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 23 lot 0487 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.91.01 **226**

DUKAT TORUŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA **1661** 3.49 g / 25.0 mm **Au**

	Toruń
	(VF) (III)
	20 000 zł
$	5 517
€	4 723
	Hammer price
	AN 12_0162
	21-paź-2017
	3.37 g
	24.50 mm

R 6	(VF-) (III-)	27-paź-2018	21 850 zł	$	5 827	€ 5 105	AN 17_0197
	(XF+) (II+)	2-gru-2017	22 797 zł	$	6 368	€ 5 369	Gadoury 2017_1189
	(VF) (III)	21-paź-2017	23 000 zł	$	6 345	€ 5 431	AN 12_0162
	(VF) (III)	21-paź-2012	**48 300 zł**	$	15 481	€ 11 838	AN 3_0106

Aw.: Popiersie króla w koronie i zbroi. Na piersi łańcuch Orderu Złotego Runa. W otoku: IOAN•CAS•D•G•R•POL•ET•SVE•M•D•L•R•P•

Rw.: Stojący anioł podtrzymuje tarczę miejską. Po bokach 16 –61, poniżej inicjały mennicze HD ─ L(Hans Dawid Lauer) W otoku: * MONETA•AVREA• CIVIT•THORVNENSIS

Ekstremalnie rzadki dukat toruński, notowany tylko w zbiorach muzealnych i na przedwojennych aukcjach. Zarówno Kaleniecki jak i Dutkowski nie przytaczają żadnego powojennego notowania dla tej monety. Rzadkość R6.
Ślady gładzenia w tle.
Parch. 1799iKopicki 8355; Friedberg 60; CNCT 1590; H-Cz.5225; Chełmiński 909; Frankiewicz 710; Tyszkiewicz 35;

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 12 lot 0162 An. Num. Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.91.02 *DRUGI EGZEMPLARZ DUKATA TORUŃSKIEGO Z 1666 r* **227**

	Toruń
	(VF) (III)
	42 000 zł
$	13 462
€	10 294
	Hammer price
	AN 3_0106
	21-paź-2012
	3.42 g
	25.0 mm

Ślady wygładzenia tła na awersie.

Kopicki. 8355; Friedberg. 60; CNCT. 1590; H-Cz. 5225; Chełmiński. 909, Frankiewicz. 710;Tyszkiewicz 35; Parchimowicz. 1799i

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 3 lot 0106 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.91.03 *TRZECI EGZEMPLARZ DUKATA TORUŃSKIEGO Z 1666 r* **228**

	Toruń
	(VF-) (III-)
	19 000 zł
$	5 067
€	4 439
	Hammer price
	AN 17_0197
	27-paź-2018
	3.40 g
	24.50 mm

Jan Kazimierz ducat 1661 Toruń

Ekstremalnie rzadki dukat toruński, notowany tylko w zbiorach muzealnych i na przedwojennych aukcjach (tylko dwa razy po wojnie - na naszej Aukcji 3 i 12). Zarówno Kaleniecki jak i Dutkowski nie przytaczają żadnego powojennego notowania dla tej monety. Rzadkość R6. Znanych jest nie więcej niż 5 egzemplarzy. Niestarannie wybity, defekt krążka, typowe dla tej monety. Połysk menniczy.Kopicki 8355; Friedberg 60; CNCT 1590; H-Czapski 5225; Chełmiński 909; Frankiewicz 710; Tyszkiewicz 35; Złoto Wazów (TII) T74 (R6); Parchimowicz 1799

Waga: 3,40 g Au Metal: Średnica: 24,5 mm; Stan zachowania/condition: 3- (VF-)

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 17 lot 0197 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

NOTOWANIE DOMU AUKCYJNEGO GADOURY DOTYCZY TEGO SAMEGO EGZEMPLARZA

H.92 **229**

DUKAT TORUŃSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	1666	H–DL	3.49 g / 25.0 mm	Au

	Toruń
	(UNC-) (I-)
	165 000 zł
$	53 922
€	39 855
	Hammer price
	WCN 50_0044
	24.Feb.12
	3.46 g

R 6	(UNC-) (I-)	24-lut-2012	**181 500 zł**	$ 59 314	€ 43 841	WCN 50_0044
	(UNC-) (I-)	4-gru-2004	40 700 zł	$ 13 214	€ 9 807	WCN 31_0554

Aw.: Popiersie króla w prawo w koronie i zbroi z orderem Złotego Runa na piersi. Napis wokoło: •IOAN•CAS•D•G•REX•POL•ET•SVE•MDLRP

Rw.: Herb Torunia trzymany przez anioła, po bokach 16 – 66 i litery HD - L (Hans David Lauer), wokoło napis •MONETA•AVREA CIVITA : THORVNENSIS •

Bardzo pięknie zachowana moneta, rocznik niezmiernie rzadko pojawiający się na aukcjach, stara patyna. H-Cz. 2307 (R5), Kaleniecki - (Kopicki 8356) (Kamiński 1061)

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 50 lot 0044 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie. www.wcn.pl

H.93 **230**

DUKAT ELBLĄSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	1658		3.49 g / 23.0 mm	Au

	Elbląg
	(VF) (III)
	410 000 zł
$	123 494
€	97 387
	Hammer price
	AN 6_0109
	24-Oct-14
	3.48 g
	23.0 mm

R 8	(VF) (III)	24-paź-2014	**471 500 zł**	$ 142 018	€ 111 995	AN 6_0109

Aw.: Popiersie króla w prawo, w koronie i zbroi okrytej płaszczem. Na piersi Order Złotego Runa. W otoku: IOH•CASIM•D•G•REX•POL•M•D•L•RP

Aw.: Herb Elbląga w ozdobnym wieńcu. U dołu inicjały N-H (Mikołaj Henning). W otoku: MON•AVREA•CIVI•ELBINGEN•1658

Doskonała proweniencja. Na awersie herb Pilawa, znak własnościowy zbioru Potockich. Miasto Elbląg najdłużej znajdowało się pod okupacją wojsk Karola Gustawa. Garnizon szwedzki opuścił je w następstwie układów pokojowych zawartych w Oliwie. Rada miasta, w obawie gniewu króla za poddanie miasta Szwedom, postanowiła ubłagać łaskę bijąc złote monety z podobizną Jana Kazimierza. W 1660 roku sięgnięto po stemple dukatów miejskich wybijanych z portretem Karola Gustawa. Zostawiono rewers z datą 1658 i przerobiono wizerunek Gustawa Adolfa na podobieństwo Jana Kazimierza. W ten sposób wybito dukaty z popiersiem polskiego króla. Wsteczna data miała sugerować, że już od dawna miasto było wierne władzy królewskiej. Tak wybite dukaty przekazano posłom jako dar dla króla. Monety te są ekstremalnie rzadkie. Dukata z datą 1658 posiadał mieszczanin i kolekcjoner elbląski Abraham Grübnau (1740-1823). Od jego spadkobierców, za pośrednictwem krakowskiego zbieracza J. Bochenka, nabył go Franciszek Potocki. Całość kolekcji znalazła się potem w posiadaniu Andrzeja Potockiego. Drugi egzemplarz pojawił się na rynku aukcyjnym skąd trafił do Hansa Pfau, niemieckiego kolekcjonera monet elbląskich. Do tej pory potwierdzono istnienie tylko dwu egzemplarzy tej monety. Tyszkiewicz wycenił go na 700 marek i opatrzył znakiem zapytania, co świadczy, że nie spotkał takiej monety w handlu.

Kopicki 7137 R8; Kaleniecki s. 368; Tyszkiewicz 700?, Kamiński 1119

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 6 lot 0109 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.94 **231**

DUKAT ELBLĄSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA	**1661**	3.49 g / 23.0 mm	**Au**

	Elbląg
	(XF-) (II-)
	290 000 zł
$	97 315
€	70 388
	Hammer price
	WCN 56_0368
	1-mar-2014
	3.42 g

R 8	(XF-) (II-)	30-lis-2020	271 400 zł	$ 72 971	€ 61 375	Desa Unicum 2020_37
	(XF-) (II-)	1-mar-2014	**324 800 zł**	$ 108 993	€ 78 835	WCN 56_0368

Aw.: Popiersie króla w prawo i napis wokoło IOAN · CAS · D · G · REX · POL & SVEC· M · D · L · R · P ·

Rw.: Herb Elbląga podtrzymywany przez anioła i napis wokoło MON NOVA AVREA CIVITAT ELBINGENSIS 1661

Dukat 1661, Elbląg, złoto 3.42 g, jedyne znane egzemplarze, pochodzą z Gabinetu Numizmatycznego w Wiedniu, Ermitażu, Muzeum Narodowego w Krakowie i ze skarbu z Koszyc. Znane są zaledwie 3 roczniki: 1658, 1661 i 1663. W XX i XXI w. na aukcjach pojawił się jedynie rocznik 1658 - w 1988 r. w Chicago, następnie w 1995 u Künkera - obecnie w kolekcji Hansa Pfau'a, monety z 1661 i 1663 roku nie były sprzedawane na aukcjach, lekko gięty, minimalnie zapiłowany na rancie, ale bardzo ładnie zachowany i ekstremalnie rzadki. H-Cz. 2204 (R8), T. 700?,

Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 56 lot 0368 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie. www.wcn.pl

H.95 **232**

PÓŁDUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA	BEZ DATY	1.74 g / 18.0 mm	Au

	Wschowa
	(UNC) (I)
	66 000 zł
$	20 061
€	17 098
	Hammer price
	WCN 33_0524
	3-gru-2005
	? g
	? mm

R 7	(UNC) (I)	3-gru-2005	**72 600 zł**	$ 22 067	€ 18 808	WCN 33_0524

Aw: Popiersie króla z gołą głową w wieńcu laurowym i napis wokoło •IO CASIMI - DG•REX •,

Rw: Orzeł, niżej litery M – W, na piersi orła mała tarcza z Herbem Snop Wazów. Napis w otoku PO – M•D • L – PR •

Jan II Kazimierz 1649-1668. półdukat bz daty, Wschowa gabinetowy stan zachowania, znany z nielicznych zbiorów (Sobański, Hutten-Czapski, Potocki, Mańkowski), ogromna rzadkość.
H-Cz. 5938 R7, Kaleniecki s. 306 (ten sam egzemplarz), T. 400?,
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 33 lot 0524 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie. www.wcn.pl

H.96 **233**

PÓŁDUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA	1660	T•L•B	1.74 g / 16 mm	Au

	Kraków
	(XF/XF+) (II/II+)
	40 000 zł
$	10 610
€	9 709
	Hammer price
	WCN 61_0467
	12-wrz-2015
	1.69 g

1.	**R 4**	(XF-) (II-)	30-lis-2020	28 320 zł	$ 7 614	€ 6 404	Desa Unicum 2020_36
2.		PCGS MS 62	7-paź-2017	40 527 zł	$ 10 877	€ 9 299	KÖLNER 107_1033
3.		(VF) (III)	22-paź-2016	34 500 zł	$ 8 739	€ 7 913	AN 10_0103
4.		(EF) (II)	6-sty-2016	24 106 zł	$ 5 950	€ 5 542	CNG TRIT XIX_2620
5.		(XF/XF+) (II/II+)	12-wrz-2015	**44 800 zł**	$ 11 883	€ 10 874	WCN 61_0467
6.		(XF-) (II-)	3-gru-2005	20 900 zł	$ 6 353	€ 5 415	WCN 33_0525
7.		(VF+) (III+)	6-gru-2000	7 187 zł	$ 1 610	€ 1 823	CNG's TRIT IV_2307

Aw.: Głowa króla w wieńcu laurowym w prawo, u dołu inicjały T•L•B• Wokoło napis: IOAN • — CAS•REX

Rw.: Orzeł Polski, w koronie zamkniętej, z małą tarczą z herbem Wazów - Snopek na piersi. U dołu herb Ślepowron odwrócony w lewo (Jan Kazimierz Krasiński, podskarbi wielki koronny. W otoku: MON•AVREA• – •REG•POL•1660

Jan II Kazimierz 1649-1668. półdukat 1660, Kraków, złoto 1.69 g; bardzo rzadki, piękny i wyraźny egzemplarz z ładnym połyskiem menniczym.
H.Cz. 2161 (R4), Kaleniecki s. 303, Tyszk. 70 Mk;
Zdjęcie i opis monety zaczerpnięto z aukcji 61 lot 0467 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego w Warszawie. www.wcn.pl

H.97 **234**

PÓŁDUKAT KORONNY JAN II KAZIMIERZ WAZA 1662 •A•T• 1.74 g / 17.0 mm **Au**

Wilno
(UNC) (I)
70 000 zł
$ 18 470
€ 16 548
Hammer price
AN 21_0129
26-paź-2019
1,709 g
16.0 mm

R 6	(UNC) (I)	26-paź-2019	**80 500 zł**	$ 21 241	€ 19 030	AN 21_0129
£ 9 600	(XF) (II)	3-gru-2015	58 622 zł	$ 14 368	€ 13 589	SPINK 15007_0848

Aw.: Głowa króla w wieńcu w prawo. U dołu inicjały •A•T• (Andrzej Tymf). Napis w otoku od lewej: IOAN• – CAS• REX• / A-T

Rw.: Orzeł polski w koronie z tarczą z herbem Snop Wazów na piersiach. Herb Ślepowron w legendzie otokowej: •MON•AVREA• – REG•POL•1662

Półdukaty koronne to monety bardzo rzadkie, charakterystyczne dla okresu panowania Jana Kazimierza. Wybijano je, zarówno przed najazdem szwedzkim, jak i po. W latach 1660 i 1661 wybijanie ich nadzorował Tytus Liwiusz Boratini, a w 1662 roku Andrzej Tymf. Miały one wspomóc skarb koronny w rozliczeniach długu wobec wojsk koronnych. Półdukaty ułatwiały łatwiejsze przeliczanie ortów i szóstaków na dukaty. Moneta z datą 1662 jest najrzadsza pośród tej grupy półdukatów. Posiadają ją kolekcje E. Hutten Czapskiego oraz Ermitażu. Półdukat był notowany także w kolekcjach: K. Sobańskiego, O. Kubickiego i M. Frankiewicza. Moneta była tylko cztery razy notowana na aukcjach.
Kopicki.1647 (R7); Kamiński, Kurpiewski.594 (R7); Friedberg.91; Kopicki.1647 (R7); Kaleniecki s. 305; Złoto Wazów (TII) K 327 (R6)
Moneta oryginalnie zakupiona w Coin Galleireis New York 9-10, 1962 roku za 120 $. Moneta z kolekcji Styki.

Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 21 lot 0129 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

H.98 **235**

PÓŁDUKAT LITEWSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA 1664 T•L•B 1.74 g / 16.0 mm **Au**

Wilno
(XF+) (II+)
38 168 zł
$ 12 000
€ 9 169
Hammer price
M & M Num.New York Sale 30_0550
9-Jan-2013
1.73 g

1.	**R 6**	(XF+) (II+)	9-sty-2013	44 657 zł	$	14 040	€ 10 728	N. York Sale 30_0550
2.		(UNC-) (I-)	2-lut-2012	**93 783 zł**	$	29 153	€ 22 140	KUN 201_0004
3.	fr. 3 565	(VF+) (III+)	24-paź-2011	12 846 zł	$	4 033	€ 2 905	SIN 2_1170
4.		(VF+) (III+)	27-sty-2011	86 769 zł	$	30 257	€ 22 140	KUN 181_1002
5.		(EF-/III) (II-/III)	6-gru-2000	24 387 zł	$	5 463	€ 6 187	CNG's TRIT IV_2318

Aw.: Popiersie króla w prawo w wieńcu laurowym, pod szyją monogram T•L•B (Tytus Liwiusz Boratyni), W otoku: IOA•C•AS – T•L•B – REX•PO•S

Rw.: Pod mitrą wielkoksiążęcą Pogoń w lewo. Pod koniem monogram HKPL (Hieronim Kirszenstein, podskarbi wielki litewski 1662-1676). W otoku: MON•AVRE•MAG•DVC•LIT•1664

POLSKA. Litwa, pod Polską. Jan Kazimierz (1648–1668). Gold ½-Ducat, 1664, Wilno. AV, 1,73 g. Niezwykle dobry, krawędź trochę nieregularna w niektórych miejscach, ale dobrze uderzona. Bardzo rzadki. (Kop 3628 (R6); Gum 1872; Hutten-Czapski 2260 (R6); F 10).
Aż do późnych lat panowania Jana Kazimierza, tradycja mennictwa polskiego nie przewidywała frakcji, czyli monet mniejszych od dukata. Czasy niepokojów politycznych i rozchwiania gospodarki Rzeczpospolitej sprzyjały eksperymentom monetarnym w wykonaniu (TLB) Tytusa Boratiniego, dzierżawcy mennic królewskich, który bijąc monetę o niskiej wartości kruszcu, czerpał z tego procederu olbrzymie zyski, stając się główny współodpowiedzialnym za kryzys monetarny w Polsce.

*Source: Picture coin and descriptions from auction 30 lot 550 M & M Numismatics Ltd PO Box 65908 Washington, DC 20035 www.TheNewYorkSale.com, **and** description from auction 7 lot 0118 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl*

H.99 **236**

PÓŁDUKAT LITEWSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA 1665 T•L•B 1.73 g / 16 mm **Au**

	Wilno
	NGC AU Det.
	47 616 zł
$	15 000
€	11 239
	Hammer price
	HA 3033_23362
	8-Aug-2014
	? g
	16 mm

1.	**R 2**	(EF+) (II+)	30-lis-2020	**64 900 zł**	$ 17 450	€ 14 677	DesaUnicum2020_41
2.		NGC AU Det.	8-sie-2014	55 949 zł	$ 17 625	€ 13 206	HA 3033_23362
3.		(UNC-) (I-)	30-wrz-2020	50 554 zł	$ 12 980	€ 11 070	KUN 339_2194
4.		(XF) (II)	30-wrz-2010	46 930 zł	$ 15 886	€ 11 685	KUN 177_6009
5.		(UNC-) (I-)	21-wrz-2019	41 400 zł	$ 10 562	€ 9 538	PDA 16_1499
6.		(AU) (II+/I-)	23-paź-2010	39 100 zł	$ 13 915	€ 9 899	AN 1_0120
7.		(EF+) (II+)	27-sty-2011	33 743 zł	$ 11 766	€ 8 610	KUN 181_1003
8.		(UNC-) (I-)	19-cze-2013	31 697 zł	$ 9 878	€ 7 380	KUN 234_3008
9.		(XF) (II)	11-cze-2011	26 400 zł	$ 9 670	€ 6 718	WCN 46_0326
10.		(XF/XF+) (II/II+)	23-maj-2015	25 300 zł	$ 6 838	€ 6 201	AN 7_0118
11.		(EF+) (II+)	21-paź-2017	25 300 zł	$ 6 979	€ 5 974	AN 12_0149
12.		PCGS AU 58	11-sie-2016	22 635 zł	$ 5 875	€ 5 256	HA 3048_32382
13.		(EF-) (II-)	11.01.2021	20 060 zł	$ 5 407	€ 4 447	RDA eA 5_1207
14.		(EF+/UNC-)(II+/I-)	19-paź-2013	18 400 zł	$ 6 073	€ 4 433	AN 4_0205
15.		(VF+) (III+)	26-lut-2011	18 150 zł	$ 6 324	€ 4 583	WCN 45_0240
16.		(EF-) (II-)	16-mar-2019	17 250 zł	$ 4 587	€ 4 049	AN 19_0301
17.		NGC AU 53	13-sty-2020	14 354 zł	$ 3 720	€ 3 347	HA 3081_31026
18.		(XF) (II)	29-maj-2004	14 300 zł	$ 3 803	€ 3 109	WCN 30_0301
19.		NGC XF Det.	7-maj-2016	12 650 zł	$ 3 163	€ 2 862	AN 9e_0089
20.		(VF) (III)	7-cze-2014	11 200 zł	$ 3 758	€ 2 752	WCN 57_0449
21.	2 875 CHF	(EF-) (II-)	24.10.2001	7 138 zł	$ 1 734	€ 1 943	Hess Divo 289_0435
22.	Otwór na 12	(VF) (III)	15.03.2002	5 426 zł	$ 1 302	€ 1 476	KUN 73_6003

Aw.: Popiersie króla w prawo w wieńcu laurowym, pod szyją monogram T•L•B (Tytus Liwiusz Boratyni), W otoku: IOA•C•AS – T•L•B – REX•PO•S

Rw.: Pod mitrą wielkoksiążęcą Pogoń w lewo. Pod koniem monogram HKPL (Hieronim Kirszenstein, podskarbi wielki litewski 1662-1676). W otoku: MON•AVR•MAG•DVC•LIT•1665

Litwa. Jan Kazimierz złoty ½ ducat, 1665 TLB / HKPL AU Szczegóły (Nawierzchniowe linie) NGC, mennica wileńska, Titus Livius Boratyni jako mintmaster, Hieronim Kirszenstein Podskarbi Litewski jako skarbnik,. Piękny przykład tego rzadkiego problemu z lekkim czerwonawym tonem. Widocznych jest kilka linii, ale nie ma dowodów na trudne czyszczenie. Uderzenie koncentruje się na hojnym flanie, a drobne zjawy wpływają na kilka szczegółów. Nagroda dla każdego kolekcjonera tego okresu. KM54.1, Gum-1891, Ivanauskas-9JK2-2, SK -2595a; Kopicki 3629; Friedberg 10; Kaleniecki s. 366; Kurpiewski 820; H-Cz. 2284 R2; Tyszkiewicz 25

Source: Picture and descriptions coin from auction 3033 lot 23362 Heritage, Dallas (USA),Website: www.HA.com,

H.100 **237**

PÓŁDUKAT LITEWSKI JAN II KAZIMIERZ WAZA 1665 T•L•B 1.73 g / 16 mm **Au**

	Wilno
	PCGS AU 58
	27 000 zł
$	6 995
€	6 279
	Hammer price
	AN 24_0682
	14-mar-2020
	? g
	? mm

1.	**R 2**	?	30-lis-2020	25 960 zł	$	6 980	€	5 871	Desa Unicum 2020_42
2.		PCGS AU 58	14-mar-2020	31 050 zł	$	8 044	€	7 221	AN 24_0682
3.		NGC AU Det	9-sty-2019	8 880 zł	$	2 340	€	2 046	N. York Sale 46_1240
4.	£ 1 680	(VF+) (III+)	29-cze-2016	9 464 zł	$	2 382	€	2 122	SPINK 16005_2236
5.		(VF) (III)	25-paź-2014	24 150 zł	$	7 274	€	5 736	AN 6_0102
6.		AU 58 PCGS	8-sie-2014	27 976 zł	$	8 813	€	6 603	HA 3033_23361
7.		(XF/UNC) (II/I)	12-mar-2010	**72 878 zł**	$	25 168	€	18 450	GM 188_5650
8.		(XF) (II)	26-maj-2007	28 600 zł	$	10 142	€	7 526	WCN 36_0359
9.		(UNC) (I)	21-cze-2005	24 247 zł	$	7 185	€	5 904	KUN 100_0088
10.		(EF) (II)	6-gru-2000	12 321 zł	$	2 760	€	3 126	CNG's TRIT IV_2319

Aw.: Głowa króla w wieńcu laurowym w prawo, u dołu inicjały T•L•B• Wokoło napis: IOAN • ─ CAS•REX

Rw.: Pogoń z monogramem podskarbiego HKPL pod spodem, wokoło napis przedzielony u góry koroną książęcą: MONE•AVREA•MAG•D•L•1665

Pięknie zachowany egzemplarz z oryginalną patyną, wspaniałe detale. Rzadka i poszukiwana moneta w tak znakomitym stanie zachowania.
Kopicki.3629 R2; Friedberg.10; Kaleniecki s. 364; Kurpiewski.818; H-Cz.5926; Tyszkiewicz.25
Zdjęcie i opis monety pochodzi z aukcji 24 lot 0682 Antykwariatu Numizmatycznego Paweł i Michał Niemczyk w Warszawie. www.niemczyk.pl

Literatura historyczna:

1. Norman Davies „Zaginione królestwa”, Wydawnictwo Znak Kraków 2010 r.
2. Norman Davies „Boże igrzysko - Historia Polski, Wydawnictwo Znak Kraków 2010 r.
3. Maria Bogucka Dawna Polska - Narodziny, rozkwit, upadek. Wiedza Powszechna 1985 r.
4. Katalog Stack’s Bowers aukcja „The Alicia and Sid Belzberg Collection” SELECT POLISH RARITIES, April 24 2008 Rosemont, Illinois